



Pavol Biroš



Jozef Bomba



Jaroslav Červeňan



Alena Damitšová

# ŇÁVRATY

## Jozef Kuchár



Martin Gregor



Jozef Karel



Mária Labayová



Vicent Lafko



Igor Liba



Igor Novák



Ladislav Pavlovič



Yvetta Polláková



Gejza Šimanský



Stanislav Varga

Jozef Kuchár

# NÁVRATY

Výber z článkov, komentárov a rozhovorov  
publikovaných v periodikách ŠPORT, Prešovské noviny,  
Pravda, Východoslovenské noviny, Národná obroda,  
Nový deň, Slovenská republika, SME, Slovenský rozhľad  
a Svet športu v rokoch 1969 – 2016



Bratislava, október 2016

Vydalo: Vydavateľstvo TREND INTERNATIONAL, Rezedova 29, Bratislava

Autor: Jozef KUCHÁR

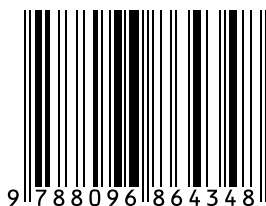
Grafická úprava: DATAexpress s.r.o.

Obálka: Jozef KUCHÁR

Fotografie: Archív autora, Michal Lukáč, Milan Kaľavský, Jozef Mundík, Ján Marton,  
Ján Fenčák, Viktor Zamborský, Martin Petrenko, Milan Orságh, Dionýz Dugas

Výber fotografií a spracovanie textov: Mgr. Nika Antolová

ISBN 978-80-968643-4-8



## Namiesto úvodu

**Bolo to už veľmi dávno, keď jeden z novinárov vyslovil myšlienku, že nič nie je staršie, ako včerajšie noviny. Tento citát sa rozletel na všetky svetové strany. Pre niekoho to bol aforizmus, pre iného zaujímavá a veselá myšlienka, ktorá večne sa niekam ponáhľajúceho redaktora na chvíľu zastavila. Tí, ktorí sa vtedy zamysleli na dlhšiu chvíľu, si uvedomili, že s tými novinami je to zložitejšie. Napríklad, keď v redakcii DNES pripravujú ZAJTRAJŠIE NOVINY, tak veľmi často musia vziať do rúk VČERAJŠIE, teda ako vyplýva z pôvodného citátu, tie už veľmi staré. Takže čo sa týka toho redakčného určenia času, nie je to vôbec jednoduché.**

Je to vždy relatívny pojem. Zrejme si to myslel a myslí aj autor tejto knihy, náš dlhoročný priateľ a kolega Jozef Kuchár. Na chvíľu zabudol, že je už druhé desaťročie druhého tisícročia nášho veku a len tak sa „premiestnil“ o takých päťdesiat rokov dozadu. Práve vtedy začala jeho kariéra najskôr spolupracovníka novín, neskôr profesionálneho novinára a šéfredaktora. Pôvodne veľmi chcel byť pedagógom, vzor pre toto poslanie, nielen povolanie, našiel v rodine. Teta a dvaja strýkovia boli učiteľia. Pred školskou tabuľou strávil síce iba jednu päťročnicu, ale na tie časy rád spomína dodnes. Bola tu však ešte jedna láska a tá sa ukázala dokonca silnejšia – šport a telesná výchova. Tej zostal verný dodnes.

Návraty majú vždy v prípade jednotlivca aj spoločnosti svoju osobitnú prítlačivosť aj význam. Určite je to tak aj preto, že ich prostredníctvom sa opäť do centra pozornosti dostávajú významní ľudia a nevšedné udalosti. Do tejto kategórie patria športové osobnosti, ktoré sa celkom zaslúžene stali doslova legendami a práve im autor venuje obsah tejto publikácie, ktorá môže aspoň na chvíľu prinavrátiť ten čas, keď sme s radosťou pozerali na tých, čo podávali na ihriskách kvalitné športové výkony a produkovali ozajstnú hru so všetkým, čo k nej patrí.

V šesťdesiatych rokoch minulého storočia ho láska k športu priviedla medzi profesionálnych pracovníkov telovýchovného hnutia, konkrétne na Okresný výbor Československého zväzu telesnej výchovy (OV ČSZ-TV) v Prešove. Najprv ako metodika, neskôr sa stal tajomníkom. Tu pred vyše polstoročím vyšli spod jeho rúk prvé príspevky spočiatku uverejnené v Prešovských novinách, ale netrvalo dlho a jeho články sa začali objavovať v denníku ŠPORT. Prvý pomerne významný bol publikovaný v roku 1969.



*Čestné uznanie za novinársku tvorbu zameranú na šírenie národných ideí a posilnenie zvrchovanosti SR, ktoré v roku 1995 udeľovala vláda SR a Združenie slovenských novinárov, prevzal z rúk predsedu JUDr. Vladimíra Mečiara aj PhDr. Jozef Kuchár, šéfredaktor časopisu POLITIKA.*



*Ing. Rudolf Schuster, CSc., predseda Východoslovenského krajského národného výboru v Košiciach blahoželá k životnému jubileu v roku 1988 Jozefovi Kuchárovi.*

Takmer pantičkárska evidencia a dôslednosť Jozefa Kuchára spôsobili, že aj po desiatkach rokov vie takmer o každom svojom uverejnenom článku, napriek tomu, že časť z jeho archívu mu z bratislavského bytu ukradli. Veľmi ho mrzí, že do knihy nezaradil ani jeden hodnotný a príťažlivý článok o prešovských lyžiaroch. Jednoducho preto, lebo v archíve sa už nenašiel. Mrzí ho to aj preto, že absolvoval športovú školu dorastu v lyžovaní v Prešove, ktorú viedli Ján Priščák a Štefan Novacký aj bratia Vasilčinovci. V nej vyrástli úspešní lyžiarri Kaduk, Zrelák, Krištof, Krakorník, Zimmermann, Gabzdil, sestry Priščákové a mnohí ďalší.

Teraz nie je dôležité, koľko tých článkov a príspevkov dovedna bolo, ale ich autor pozná pomerne presný počet. Nám postačí vedieť, že to boli stovky a stovky. Spôčiatku písanie o športových a telovýchovných aktivitách bola „iba“ jedna z pracovných povinností metodika, resp. tajomníka, neskôr sa z toho stal koníček a nakoniec každodenná práca, ktorá mu dodnes napĺňa život.

Vďaka poriadkumilovnosti stačilo siahnuť do precízne vedeného osobného archívu, a nad dielom mohol začať pracovať. Nie je to prvé, v jeho plodnom novinárskom a publicistickom živote okrem rôznych publikácií napísal šesť kníh. Prvú pod názvom **Premeny a súčasnosť okresu Prešov** v decembri 1989, druhú **Anton Hlinka, osamelý bojovník** v spoluautorstve s Gabom Zelenayom v septembri 2001 a potom nasledovali **Legenda Gabo Zelenay** (september 2004), **Postoje k národu rozdelili novinársku obec** (november 2006), ako spoluautor s Igorom Mrázom napísal piatu knihu pod názvom **Ako padali kolký?** (december 2007) a šiestu **Príťažlivé a úspešné slovenské kolký** (december 2008).

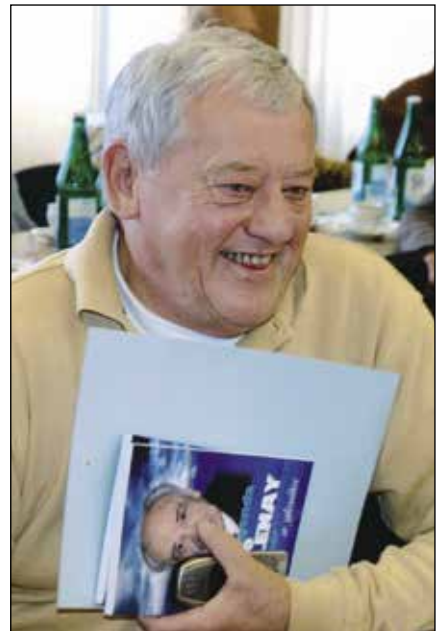
Bez toho, ako v úvode píšem o hľadaní už zabudnutého času v knižniciach a redakciách, mohol začať pracovať. Chýbal však ten impulz v správnom čase. V tomto prípade stačilo málo. Ako pozvaný hosť sa nedávno zúčastnil v Košiciach na prezentácii zatiaľ najnovšej knihy prezidenta Slovenskej republiky (1999 – 2004) a zároveň úspešného a uznávaného spisovateľa Rudolfa Schustera pod názvom **HLAVNÁ**. Je to dielo, ktoré patrí do literatúry faktu a venuje sa historickej komplexnej rekonštrukcii Hlavnej ulice v Košiciach v rokoch jún 1995 – december 1996. Táto pútať a zároveň reprezentačná kniha bola tým povestným posledným klincom k definitívnemu rozhodnutiu Jozefa Kuchára vydať toto dielo. Spolu s otázkou Rudolfa

Schustera na tejto milej slávnosti, na ktorej sa ho opýtal: „Kedy už konečne vydáš ďalšiu knihu?“, bolo rozhodnuté aj o jej obsahu. Bude o prešovskom športe, ale iba prostredníctvom jeho uverejnených správ, článkov, rozhovorov, komentárov, poznámok, glos a referátov...

Nemusel sa obávať, že tých podkladov bude málo. Skôr naopak. Jeho precíznosť, zodpovednosť, pohotovosť a v neposlednom rade nesporný talent spôsobili, že ponuku na spoluprácu mu s postupom času ponúkali aj ďalšie redakcie – Pravda, Východoslovenské noviny a Československý sport. Prišlo obdobie, keď už pre tieto denníky a týždenníky nebol iba spolupracovníkom, ale predovšetkým kolegom. V denníku ŠPORT bol redaktorom na polovičný úväzok a pritom plných pätnásť rokov (1970 – 1985) zastával funkciu šéfredaktora Prešovských novín. Redakcie ústredných denníkov a časopisov v Bratislave prejavovali vždy veľký záujem o dianie v prešovskom športe. Futbal, mužská i ženská hádzaná, basketbal žien a mužov, vodné pólo, s určitými s prestávkami patrili medzi najužšiu československú kvalitatívnu špičku. V celej vtedajšej Československej republike Prešovu závideli obetavých a nadšených funkcionárov, obdivuhodných lokálpatriotov, akých mali dlhé roky v metropole Šariša. Veď Prešov bol vtedy len jedno z okresných miest so skromnými podmienkami na šport, ale dokázal na najvyššej medzinárodnej úrovni pripraviť mnohé celoštátne, ale aj svetové podujatia. Hodno spomenúť Majstrovstvá Európy juniorov v ľadovom hokeji v roku 1970, Medzinárodné jazdecké preteky, ktoré tu boli každý rok, Medzinárodný stolnotenistový turnaj mužov a žien o Pohár duklianskych hrdinov, Večerný beh víťazstva, celoštátne turistické podujatia, ale aj jednotlivé etapy cyklistických pretekov Okolo Slovenska. Mimoriadnemu záujmu sa tešil Svetový šampionát v hádzanej mužov v roku 1990. Jozef Kuchár o týchto podujatiach nielen písal, ale v ich organizačných výboroch zastával dôležité funkcie. Práve pri ich vykonávaní sa prejavovali aj ďalšie jeho charakterové vlastnosti – vrodené organizátorské a riadiace schopnosti.

V roku 1987 ho zvolili na post predsedu OV ČSZTV v Prešove. Za celoživotný osobný prínos v rozvoji športu v Prešovskom okrese Jozef Kuchár v roku 2008 prevzal Pamätnú listinu, ktorou ho spoločne ocenili Obvodný a Mestský úrad v Prešove a Prešovské oblasťné športové združenie.

**Terajší športovní novinári a spolupracovníci si nedokážu predstaviť v akých podmienkach pracovali ich predchodcovia**



*Ing. Jozef Golonka, čsl. reprezentant v ľadovom hokeji počas prezentácie knihy Legenda Gabo Zelenay si spomenul na jeho reportáže z MS a mnohých iných hokejových podujatí.*

ešte koncom minulého storočia. Nemali k dispozícii žiadne počítače ani mobily. Na štadióne mali jeden telefónny aparát a po skončení futbalového zápasu sa vytvoril rad čakateľov. Často v ňom stáli aj piati – šiesti. Museli dodržiavať redakčné uzávierky a než sa dostali k telefónu, tak už nimi často lomcovala nervozita. Jozef Kuchár mal ešte ťažšiu pozíciu než tí ostatní. Musel pripraviť pre jednotlivé redakcie, s ktorými spolupracoval, niekedy až tri rôzne články z priebehu futbalového zápasu pre denníky ŠPORT, Pravdu a často aj pre Východoslovenské noviny. Pohotovo ich musel prediktovať do každej z nich.

Nemusíme zdôrazňovať, že to skutočne bolo veľmi ťažké a k tomu ešte nápor na nervovú sústavu. Vždy to všetko zvládol a športové oddelenia týchto denníkov boli spokojné s kvalitou článkov. S nadšením a patričnou dávkou objektívnosti písal o tých osobnostiach, ktoré vnímal podľa toho, čo v športe dosiahli a čo chceli vykonať, ale šťastena im nepriala. Jednoducho bola nežičlivá. Písal aj o novinároch, ktorí sa netajili úprimným vzťahom k metropole Šariša. Patria k nim okrem iných Gabo Zelenay, Karol Polák, Jozef Kšiňan, Igor Mráz, Vlado Martinček, Jozef Jarkovský, Eugen Magda, Ivan Ďurišin a Milan Valko. Zaujímavé je, že aj v rokoch 1985 – 1990, keď pôsobil v štátnej správe, novinárske pero neodložil a v spolupráci pokračoval. Po roku 1990 mu pribudla práca pre ďalšie denníky a časopisy. Na trhu sa objavili Národná obroda, Slovenská republika, Nový deň, Slovenský rozhľad a Svet športu. Z pohľadu toho, že prevažnú časť víkendov trávil na športoviskách, sa nič nezmenilo. A tak ani po päťdesiatke, ani po šesťdesiatke a ani po sedemdesiatke sa nevrátil k svojej záľube mladosti – k hudbe.

Vtedy pred rokmi s priateľmi vytvorili dobrú kapelu, na čele s Tiborom Vislockým, vtedy predsedom basketbalového oddielu TJ Lokomotíva OZKN Prešov a zároveň predsedom basketbalovej sekcie Okresného výboru ČSZTV v Prešove. Aj tento fakt potvrdzuje, že hudba a šport sú si veľmi blízke. Ľudstvo ich vyznáva už skutočne dlho. V rôznych podobách. Dnes si napríklad slávnostné otvorenie olympijských hier bez hudby a spevu ani nevieme predstaviť. Muzika športovcom pomáha nielen pri relaxe, ale dokonca aj v koncentrácii pred najvýznamnejšími zápoleniami. V prípade Jozefa Kuchára sa hudba stala nielen múzou, ale v prenesenom zmysle i náročnou športovou disciplínou, ktorá si vyžadovala pravidelné cvičenia a súlad s ostatnými členmi hudobného súboru. Teda všetko to, čo robí šport športom, pokiaľ nejde o individuálnu disciplínu. Hodiny prípravy na rôzne vystúpenia sa odrazili v jeho zmysle pre zodpovednosť a pohotovosť. Vystupovali na rôznych podujatiach, svadbách a spoločenských udalostiach. Napokon činnosť v hudobnej kapele musel prerušiť. Darmo, šport je silný fenomén.

Takež, držíme v rukách netradičné **NÁVRATY**, knihu pripravenú do tlače. Skutočne neobvyklú knihu, ktorá na našom trhu zatiaľ určite nemá páru. Autor sa v nej rozhodol priblížiť športový život Prešova a jeho okolia predovšetkým v posledných desaťročiach minulého storočia a zároveň na začiatku nového tisícročia. Netradičnou formou, zverejnením časti jeho archívu, teda vlastných príspevkov, uverejnených na športových stránkach denníkov a v časopisoch výlučne športových. Samozrej-

me, pred začiatkom práce nad knihou si sám položil otázku: Budú tieto články už v novinách a časopisoch pred rokmi uverejnené teraz ešte niekoho zaujímať? Akýsi neoficiálny prieskum medzi potenciálnymi budúcimi čitateľmi knihy **NÁVRATY** ukázal, že rozhodne áno. Nepôjde iba o nostalgické spomienky na časy, ktoré sa zdajú byť tak dávno a na morské míle vzdialené od tých dnešných.

Teraz musíme vyvrátiť zmysel myšlienky o včerajších novinách, pretože sa stále nájde dosť tých, ktorí prostredníctvom znovu zverejnených príspevkov budú chcieť konfrontovať vtedajšie športové časy s tými dnešnými. Presvedčia sa, že napriek mnohým problémom, chybám a hľadaním východísk boli vtedajšie roky pre prešovský šport, a nielen preň, oveľa krajšie a úspešnejšie. Aj vtedy chýbali financie i objekty, ale nikdy o vrcholovom prešovskom športe komplexne nerozhodovalo niekoľko jednotlivcov a rýchlochobohatlíkov ako je to dnes. Jednoducho prítomnosť i budúcnosť futbalu, hokeja, hádzanej, volejbalu, basketbalu či ďalších odvetví je teraz v rukách dvoch – troch jednotlivcov. Okrem toho šport a dramatické umenie majú veľa spoločné: pretekár skončí s aktívnou činnosťou, herec z javiska odíde do dôchodku alebo nedajbože zomrie v tvorivých rokoch a na oboch si okrem najbližších už nikto nespomenie. Je tu ešte jeden faktor: my Slováci si na poznanie svojich dejín akosi nepotrpíme. Bez ohľadu na to, či ide o históriu nášho športu, umenia, hudby alebo architektúry. Športovci, o ktorých písal autor tejto knihy, či s nimi na zenite úspešnosti pripravoval do novín rozhovory, si rozhodne zaslúžia, aby sa oprášila ich sláva. Podobne spomienky na funkcionárov a priaznivcov, ktorí nezištne pomáhali prešovskému športu, najčastejšie bez nároku čo i len na symbolickú odmenu.

Autor žije a žil pre šport. I keď nie priamo na futbalových trávnikoch a palubovkách či antukových ihriskách, ale v ich tesnej blízkosti. Cez soboty a nedele, piatky i sviatky. Nikdy nevedel, čo je to ničnerobenie. Práve preto – športovou terminológiou povedané – je dobre natrénovaný a má vynikajúcu kondíciu a aj dnes, napriek pokročilému veku, sa stále venuje novinárčine. Profesii, ktorá na základe rôznych celosvetových analýz patrí medzi tie, ktoré znižujú vek tých, čo sa im dlhodobo venujú. Čísla nepustia. Tak zvykneme hovoriť, keď na dokázanie niečoho máme štatistické údaje. Tak teda archív Jozefa Kuchára ľahko dokáže, že za polstoročie iba v denníku Šport uverejnil takmer 900 jeho článkov len o futbale. Podobne rovnaký počet v denníku Pravda. Pritom vôbec nerátame ďalšie články a komentáre, uverejňova-



*Karol Polák, vynikajúci komentátor, reportér a publicista napriek vysokej cene svojho času si vždy našiel chvíľu na stretnutia s priateľmi, najmä pri slávnostných príležitostiach v roku 1988.*





*Na cestu k čitateľom poslali knihu *Postoje k národu* rozdelili novinársku obec vynikajúci spisovatelia a publicisti Ladislav Ťažký a Ladislav Zrubec (vpravo).*

né v spomínaných novinách z basketbalu, hádzanej, jazdec-tva, hokeja, atletiky, cyklistiky a stolného tenisu. Dodnes je hrdý na to, že osobne, priam dôverne poznal mnohých vyni-kajúcich športovcov, azda ako nikto z jeho kolegov. Športovci si ho vážili, pred ním otvárali svoje duše, lebo vedeli, že ich spovede nikdy nezneužije. Ve-deli aj to, že keď nemali svoje dni, ako sa hovorí keď svojimi výkonmi doslova vybuchli – ni-kdy ich nezatracoval, neurážal ani si z nich neúťahoval, doká-zal vždy oddeliť úsilie a bojov-nosť, i keď neúspešné, od laj-dáckeho a alibistického výko-nu.

Kniha **NÁVRATY** je netradičná. Lenže napriek svojej špecifike, teda zverejneniu po rokoch to, čo už bolo zverejnené, rozhodne zaujme Prešovčanov, ale nielen ich. Mali by si ju prečítať terajší i budúci učitelia telesnej výchovy, akademickí funk-cionári, členovia olympijského klubu v Prešove, ale predovšetkým tí, ktorí smútia za časmi, kedy Prešov žil skutočným športovým životom, ktorého súčasťou bolo aj jazdectvo, športová gymnastika, plávanie i džudo. Dnes z toho všetkého na patrič-nej úrovni zostala iba hádzaná mužov, volejbal a čiastočne futbal. Napriek tomu, že v súčasnosti aj prešovský futbal má svoje zastúpenie v najvyššej národnej súťaži, je to skôr zhoda šťastných náhod, než výsledok systematickej a cielavedomej práce. Takže nič moc.

**Verme však, že prešovský šport sa dostane zo súčasného stavu a Jozef Kuchár sa ešte stane autorom ďalšej publikácie, v ktorej bude konfrontovať úspechy minulosti s tými, ktoré, dúfajme, ešte prídu...**

*Ing. Vladimír Mezencev,  
redaktor, publicista, tajomník Klubu športových  
redaktorov Únie slovenských novinárov*

Hovoríme s Ing. Jozefom Karelom

## Najlepší zápas so Slovanom

Druhým jarným kolom sa skončilo v predposlednú novembrovú nedeľu tohoročná dlhá futbalová jeseň našej najvyššej súťaže. Tatran Prešov získal zo 17 zápasov 17 bodov a obsadil 9. miesto v tabuľke. Na domácom ihrisku hrali futbalisti Tatrana 9 zápasov, v ktorých 5 krát zvíťazili, 3 krát hrali nerozhodne a jeden zápas prehrali. Získali teda 13 bodov a dosiahli tieto výsledky: Teplice 1:0, Slávia 2:0, Dukla 2:0, Bohemians 2:0, Kladno 3:0. Zápasy s Ostravou, Gottwaldovom a VSS Košice sa skončili bezgólovou remízou. V prvom stretnutí mal viac šťastia Slovan, ktorý víťazstvom 1:0 získal obidva body. Na ihriskách svojich súperov hral Tatran 8 krát. Zvíťaziť sa mu podarilo len v jednom prípade nad Lokomotívou Košice. Remizoval s Trenčínom 1:1 a so Slovanom 0:0. V ostatných piatich zápasoch prehral. Na nováčika súťaže je uvedená bilancia pomerne dobrá. Uplynulé jesenné obdobie hodnotí tréner Ing. Karel, ktorý ochotne odpovedal na položené otázky.



**Charakterizujte rozdiel vo výkonnosti vášho mužstva v jarnej časti, keď ste bojovali o postup do najvyššej súťaže a v jesennej časti.**

„Fyzická pripravenosť, taktická disciplína a morálka mužstva boli rovnako dobré v oboch častiach. V technickej pripravenosti zaznamenalo mužstvo v jesennej časti podstatné zlepšenie.“

**Ktoré stretnutia v uplynulej časti ligovej súťaže na domácom ihrisku z hľadiska výkonu vášho mužstva pokladáte za najlepšie?**

„Za najlepšie a najhodnotnejšie aj napriek prehre pokladám stretnutie I. kola so Slovanom Bratislava. K tým lepším patrili ešte zápasy s Teplicami, Duklou a Kladnom.“

**A na ihriskách vašich súperov?**

„Najlepší výkon podalo moje mužstvo v Žiline a Trenčíne. Najlepší výsledok o priemernom výkone sme dosiahli v Košiciach s Lokomotívou.“

**Kde sa Vám hralo najlepšie a kde najhoršie?**

„Všade rovnako. Veľké rozdiely nie sú.“

**Aké by bolo najvhodnejšie zloženie mužstva z terajšieho kádra hráčov, keby sa nevyskytli tak časté zranenia?**

„Červeňan, Štefan, Čabala, Husár, Mačupa, Jenčík, Takáč, Turčányi, Balog, Pasierb, Onufrák.“

**Navrhните dvoch futbalistov do rebríčka 10 najúspešnejších športovcov v roku 1969 v okrese Prešov.**

„Čabala a Červeňan.“

### **Povedzte Váš názor na 16 účastníkov v ligovej súťaži?**

„Je to prínos po každej stránke.“

### **Ste spokojný s umiestnením a výkonmi mužstva po 17. kolách najvyššej súťaže?**

„Som spokojný, aj keď naše umiestnenie nie je celkom reálne, pretože je výsledkom deviatich zápasov doma a ôsmich vonku. Plánovali sme získať 14 bodov, získali sme o 3 body viac, za čo vďačíme výbornej fyzickej pripravenosti. V závere sezóny, keď sa väčšina mužstiev sťažovala na únavu, získali sme v troch zápasoch 5 bodov.“

### **Aké boli nedostatky v hre vášho mužstva?**

„Spracovanie lopty a jej následné prihratie trvá ešte dlho u našich hráčov. Pri prechode z obrany do útoku, to znamená, že súperova obrana má čas sa skoncentrovať. Našou stálou úlohou je tento čas prechodu skracovať a súčasne sťažovať možnosť koncentrácie súperovej obrany.“

### **Osvedčili sa získané posily?**

„Pred začiatkom ligy sme získali troch hráčov z iných oddielov: Balenta, Miklóša a Pasierba. Nezískali sme ich však, ako hotových hráčov, ale ako perspektívnych, jarná časť ligy by už mala ukázať, čo sú schopní vyprodukovať.“

### **Váš pohľad na prácu výboru a či tieto vaše požiadavky dokáže realizovať?**

„S prácou výboru som spokojný. Moje požiadavky pre mužstvo dokázal realizovať, odhadnem na 90 percent.“

### **Rešpektujete návrhy členov výboru pri zostavovaní mužstva?**

„Keď je návrh dobrý, dám si poradiť, ale v konečnej platnosti rozhodujem sám o zostave.“

### **Trestáte hráčov za ich priestupky a akým spôsobom?**

„Hráči dostávajú finančné pokuty, ale musím zdôrazniť, že v tomto kolektíve je málo priestupkov.“

### **S prípravou na jarné ligové boje začínate 5. januára 1970. K akým zmenám dochádza v kádri hráčov?**

„Z kádra odchádzajú Holeš do zahraničia a MUDr. Velecký, ktorý sa vzdal aktívnej činnosti, lebo sa chce intenzívnejšie venovať svojmu povolaniu. Káder mužstva dopĺňajú: brankár Kontír zo Slovana, ktorý je odchovancom Sečoviec a Sopko z našej rezervy.“

### **Domnievate sa, že káder hráčov, ktorý budete mať k dispozícii je schopný, vzhľadom na počet zápasov (doma 7, vonku 8) dobre obstáť v silnej ligovej konkurencii?**

„Keď sa nám vydarí jarná príprava, verím, že skončíme na 9. až 12. mieste.“

*ŠPORT – december 1969*

## Prešov, Majstrovstvá Európy v ľadovom hokeji '70 Veľká príležitosť

Medzi najvýznamnejšie športové podujatia usporiadané v Československu patria Majstrovstvá Európy v ľadovom hokeji juniorov, ktoré sa na základe rozhodnutia najvyšších telovýchovných orgánov budú konať 27. decembra t. r. až 3. januára 1971 v Prešove. Aj keď kandidátov na usporiadanie majstrovstiev bolo veľa, nakoniec voľba padla na Prešov. Poverenie zabezpečiť toto významné podujatie je ocenením doterajšej dobrej organizátorskej práce telovýchovných, politických, ale aj ostatných funkcionárov. Súčasne je to veľká príležitosť presvedčiť doma aj v zahraničí o tom, že doterajšie úspechy pri organizovaní významných športových podujatí neboli náhodné.

Pre prípravu a celé zabezpečenie tohto podujatia bol ustanovený Organizačný výbor so sídlom v Prešove. Tvoria ho skúsení prešovskí funkcionári a zastúpenie v ňom majú aj najvyššie telovýchovné orgány. Výbor tvorí sedemnást' členov na čele s **M. ČERVENKOM**, predsedom Slovenského zväzu ľadového hokeja a **J. KUCHAROM**, generálnym tajomníkom OV ME 1970.



Členovia Organizačného výboru ME 1970 v Prešove počas jeho rokovania. Na snímke zľava Arpád Lukáč, riaditeľ hotela Dukla Prešov, Jozef Krídl, podpredseda Slovenského zväzu ľadového hokeja v Bratislave, Ján Soták, vedúci finančného odboru ONV v Prešove, Branislav Gregor, riaditeľ Okresnej veterinárnej správy v Prešove, Jozef Kuchár, tajomník OV ČSZTV v Prešove, Valentín Juraško, podpredseda ONV v Prešove, Štefan Tomašik, predseda športovo-technickej komisie, Štefan Brendza, vedúci odboru MsNV v Prešove, František Rendoš, vedúci odboru obchodu a cestovného ruchu ONV v Prešove a Štefan Sabol, riaditeľ Zimného štadióna v Prešove.

Práca výboru sa začala 11. mája t. r., kedy sa uskutočnila ustanovujúca schôdza a na nej boli rozdelené jednotlivé funkcie. Za uplynulé obdobie vykonali členovia výboru veľký kus práce. Možno konštatovať, že doterajšia činnosť výboru bola dobrá a všetky plánované úlohy sa podarilo, vďaka veľkému pochopeniu rôznych organizácií a podnikov, zabezpečiť v plánovaných termínoch. Najväčšie nároky boli kladené na prácu propagačnej komisie, ktorej členovia na čele s jej predsedom MVDr. B. Gregorom dokázali v pomerne krátkom čase zabezpečiť všetko pre včasné vydanie propagačných materiálov.

V súčasnom období venuje organizačný výbor zvýšenú pozornosť príprave objektov a priestorov, ktoré budú slúžiť účastníkom majstrovstiev. Veľká a náročná práca čaká Pozemné stavby v Prešove pri budovaní nových priestorov na ZŠ a pri úpravách vo Vysokoškolskom internáte na Gottwaldovej ulici, kde budú ubytované zahraničné družstvá ZSSR, Švédska, Nórska, Fínska a NSR. **Treba vysoko oceňiť pochopenie vedenia PS, predovšetkým podnikového riaditeľa Ing. J. Semančíka, ktorý prisľúbil zabezpečiť všetky práce v plánovaných termínoch.**

*Prešovské noviny, október 1970*

### Z histórie majstrovstiev

**Prvý ročník sa uskutočnil od 27. decembra do 3. januára 1968 v Helsinkách a Tampere**, ktorého sa zúčastnili družstvá ZSSR, ČSSR, NDR, Švédska, Poľska a Fínska. Víťazom turnaja sa stalo **Československo pred ZSSR a Švédskom**. Zostúpilo mužstvo NDR.

**Druhý ročník sa uskutočnil v západonemeckom GA-PA od 26. decembra 1968 do 2. januára 1969**, štartovali družstvá ZSSR, ČSSR, Švédska, Fínska, Poľska a NSR. Prognóza z prvého ročníka, že prím hrajú mužstvá krajín, ktoré i na MS seniorov tvoria veľkú trojku, sa opäť potvrdila. V záverečnom stretnutí sa rozišli mužstvá ZSSR a ČSSR remízou 2:2, čím si juniori ZSSR zabezpečili **titul juniorského majstra Európy pred Švédskom a Československom**.

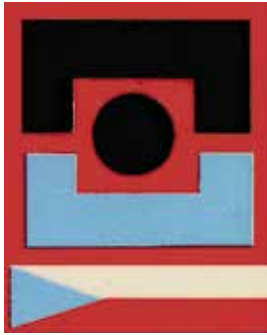
**Tretí ročník majstrovstiev sa konal v Ženeve od 27. decembra 1969 do 3. januára 1970**. Štartovali družstvá ZSSR, ČSSR, Švédska, Fínska NSR a domáce Švajčiarsko. História prvých dvoch ročníkov sa opäť opakovala a rozhodujúce stretnutie o víťaza zohrali mužstvá ZSSR a ČSSR. **Vo finálovom zápase porazili reprezentanti Sovietskeho zväzu mužstvo Československa v pomere 4:2 a zabezpečili si tak druhý titul juniorského majstra Európy**. Zostupujúcim mužstvom boli juniori Švajčiarska.

Usporiadaním štvrtých majstrovstiev bolo poverené Československo a na základe rozhodnutia najvyšších telovýchovných orgánov budú majstrovstvá od 27. decembra t. r. do 3. januára 1971 v Prešove, ktorý sa tak dostane do histórie európskych šampionátov. Treba veriť, že o prešovských majstrovstvách bude Európa hovoriť len v dobrom.

*Prešovské noviny – december 1970*

## Prešov vstupuje do histórie

JOZEF KUCHAR, generálny tajomník OV ME 1970



**Už len niekoľko dní nás delí od chvíle, keď slávnostná zvučka pod kupolou prešovského zimného štadióna, vdýchne život významnému športovému podujatiu.**

**V nedeľu, 27. decembra 1970, zažije naše mesto premiéru svojho vstupu medzi dejiská vrcholných európskych šampionátov. Táto premiéra sa už bezprostredne priblížila. V poradí štvrté majstrovstvá Európy juniorov v ľadovom hokeji sú už pred bránami nášho starobylého Prešova.**

V metropole Šariša má šport svoju dlhoročnú tradíciu. Je celkom pochopiteľné, že popri futbale, si najviac vyznávačov získal aj v našom meste hokej. Ten prešovský sa od roku 1928 významne zapísal do histórie slovenského hokeja. Dlhé roky patrili prešovskí hokejisti medzi každoročných finalistov majstrovstiev Slovenska a pekné úspechy dosiahli aj na mnohých významných domácich a zahraničných turnajoch. Náš hokejový dnešok je predovšetkým v novom modernom zimnom štadióne. Pod jeho strechou sa postupne usilujeme realizovať plány a smelé ambície tohto populárneho a medzi priaznivcami tak obľúbeného športu.

Spomínaná hokejová dlhoročná tradícia, ale najmä myslenie na budúcnosť, nás viedli k odvážnemu kroku. Keď sme sa dozvedeli, že Československo prijalo usporiadanie ME v hokeji juniorov 1970, prihlásili sme sa do zoznamu kandidujúcich miest. Dostali sme dôveru našich telovýchovných orgánov a stávame sa takto po Tampere, Garmisch-Partenkirchene a Ženeve štvrtým mestom, ktoré bude svedkom hokejového festivalu európskej mládeže.

**V Prešove budeme môcť privítať dvojnásobných držiteľov titulu MAJSTROV EURÓPY – reprezentantov ZSSR, ďalej reprezentačné kolektívy Švédska, Fínska, NSR a Nórska. Šiestym účastníkom šampionátu bude Československo, ktorého hráčom budeme všetci držať palce.**

Veľké športové podujatie zvykneme nazývať aj veľkým meraním síl. Náš Organizačný výbor začal pracovať na prípravách majstrovstiev len v máji tohto roku. Prevzali sme na seba mimoriadne zodpovednú úlohu. Dôvera, ktorej sa nám dostalo,



bola podnetom k rozvinutiu takých našich organizačných a tvorivých schopností, ktoré azda ne jeden medzi nami ani nepredvídal.

Dnes je už radostnou skutočnosťou, že vďaka nebývalému nadšeniu a obetavosti mnohých dobrovoľných pracovníkov a funkcionárov sa nám podarilo urobiť prakticky všetko pre dôstojný priebeh šampionátu. Vynovené a upravené priestory zimného štadióna, získali sme novú roľbu na úpravu ľadovej plochy, vybudovali parkovisko, prístupovú cestu z Gottwaldovej ulice, pripravili sme ubytovanie pre hokejistov a ďalších hostí. A to vyratúvam len úchytkom, z toho množstva úloh, čo sme pred majstrovstvami zabezpečovali.

**V Organizačnom výbore sme pamätali aj na bohatý kultúrny a spoločenský program, tak pre priamych účastníkov šampionátu, ako aj pre jeho návštevníkov. Veľkej pocty sa dostalo našej práci tím, že nad ME prevzal patronát predsedu Slovenskej národnej rady Ondrej Klokoč. Aj touto cestou by sme chceli úprimne poďakovať predstaviteľom našich okresných štátnych orgánov, ktorí našu snahu všemožne podporovali. Vďaka však patrí, niekoľko dní pred otvorením majstrovstiev, aj všetkým tím, čo priložili ruku k dielu a takto sa konkrétne zaslúžili, nielen o zdarný priebeh podujatia, ale aj o dobré meno nášho mesta našej republiky i v zahraničí.**

**Po prvý raz v dejinách prešovského športu sa naša metropola Šariša stane scénou, na ktorej sa bude bojovať v športových zápoleniach o zlaté, strieborné a bronzové medaily Európy. Je to veľká česť, záväzok ale aj príležitosť. Príležitosť získať nových vyznáčov a priaznivcov tohto mužného ale veľmi populárneho športu. Je to šanca, ktorú chceme a musíme využiť. Pred rokmi Emil Biháry, Laco Srnka, Fero Semeši, Janko Olejník i Laco Pavlovič patrili k veľkým postavám prešovského hokeja. Možno práve po tomto šampionáte pribudnú ďalší, čo sa im mladé, chlapčenské srdce zapáli tou známou túžbou hrať, reprezentovať, víťaziť a potom stáť na stupni najvyššom.**

A tak okrem materiálnych hodnôt nám tu po ME nesporne ostane zapálená a hokeju oddaná mladosť, a tá by mala byť našou najväčšou hodnotou a devízou prešovskej hokejovej budúcnosti. Lebo aj preto sme chceli a organizujeme toto vrcholné podujatie.

Do príchodu prvých mužstiev do Prešova ostávajú prakticky len hodiny. Dovoľte mi, vážení čitatelia, aby som aj touto cestou privítal v našom meste jednotlivé hokejové kolektívy, zahraničných i domácich hostí a vás všetkých srdečne pozval na prešovský zimný štadión – na festival hokejovej mládeže Európy.

*Prešovské noviny – december 1970*

## Interview pre Vás na 5x5+5 otázok Jozefa Kuchára odpovedá YVETTA POLLÁKOVÁ

Bola najmladšou členkou reprezentačného družstva ČSSR, ktoré na nedávnom svetovom šampionáte basketbalistiek v Brazílii získali strieborné medaily. Narodila sa 4. mája 1953, študentka SVŠ na ulici Tarasa Ševčenku v Prešove, hráčka prvoligovej Slávie Strojstav Prešov. Prijala naše pozvanie a stala sa štvrtým hosťom redakcie v galérii popredných prešovských športovcov.



### 1. Ako ste sa dostali k športu?

Už od detských rokov som mala blízky vzťah k športovaniu a začínala som s gymnastikou a krasokorčuľovaním. Neskôr na ZDŠ som hrala hádzanú, volejbal a darilo sa mi aj v ľahkej atletike.

### 2. Spomínate si na prvé kroky pod deravými košmi?

Absolvovala som ich pod vedením učiteľa Ivana Baránka ako žiačka šiestej triedy ZDŠ na Štúrovej ulici. Tento šport si ma potom už úplne podmanil.

### 3. Váš ďalší postup bol veľmi rýchly. Kedy ste začali hrať v družstve dospelých?

Už ako žiačka deviatej triedy som sa dostala do druholigového celku žien prešovskej Slávie.

### 4. Čitateľov bude iste zaujímať, kedy ste prežili reprezentačný krst?

Reprezentačný dres som obliekla prvý raz v roku 1968 na juniorských majstrovstvách Európy v NSR. O rok neskôr som dostala príležitosť v družstve žien na palubovke zimného štadióna v Prešove v medzinárodnom stretnutí ČSSR – ZSSR.

### 5. Kedy ste sa dozvedeli, že pocestujete na MS v Brazílii a ako to na vás zapôsobilo?

Už keď som dostala pozvanie na sústredenie do Nymburku, začala som v kútiku srdca dúfať. Zo šesnástich mohol tréner Ing. Hluchý vybrať len dvanásť. Oznámenie konečnej nominácie – to bol pre mňa priam fantastický pocit, ale stále som nemohla uveriť tomu, že sa na šampionáte zúčastním. Štart v Brazílii považujem za veľkú česť a môj najväčší športový úspech. Ved', čo môže športovec vo svojej kariére dosiahnuť viac ako je reprezentačný dres.

### 6. Boli ste v našom družstve najmladšou hráčkou, v ktorých stretnutiach ste dostali príležitosť?

Hrala som v zápasoch s Madagaskarom, Austráliou, Japonskom, Kubou a Francúzskom. Na moje konto bolo zapísaných aj niekoľko bodov.



### **7. Ako ste sa cítili v reprezentačnom kolektíve?**

Hoci som bola najmladšia, necítila som sa ako nováčik. Tvorili sme veľmi dobrý kolektív, ktorý úspechy v zápasoch ešte viac stmelovali.

### **8. S kým ste si v družstve najlepšie porozumeli?**

S Evou Petrovičovou zo Slovanu Bratislava. Spolu sme aj bývali a priznám sa, že som jej vynikajúcu hru obdivovala.

### **9. Vaše najkrajšie dojmy?**

Na prvom mieste je záverečný ceremoniál a chvíľa preberania striebornej medaily. Príjemným prekvapením a nielen pre mňa bol nevšedný záujem Brazílčanov o basketbal, pozornosť a srdečnosť ľudí, s ktorými sme sa stretali na každom kroku.

### **10. Ako ste trávili voľné chvíle?**

Na začiatku sme voľného času mali viac, ale počas samotného šampionátu to bolo už horšie. Zvyčajne v deň stretnutia sme sa zdržiavali len v hoteli. Voľné chvíle sme trávili spoločne, navštevovali sme futbalové zápasy, kultúrne podujatia a zažili sme aj atmosféru tunajších dostihov.

### **11. Vraj ste niečo na dostihoch aj vyhrali. Je to pravda?**

Áno, tipovala som a podarilo sa mi uhádnuť víťaza. Malý vklad mi priniesol len malú výhru, ktorá stačila na ďalšie vsadenie a opäť to vyšlo. Dokonca aj tretí pokus sa mi vydaril.

### **12. A čo výhra?**

Bolo to spolu asi šesť dolárov.

### **13. Môžete niečo povedať o prostredí, v ktorom sa hral šampionát?**

Na naše pomery je to niečo nepredstaviteľné. Nedá sa to porovnať ani s futbalom, či hokejom. Neustály hluk, ktorý dokáže vyvolať dvadsať tisíc divákov v krytej hale, má veľký vplyv na hráčky aj rozhodcov. Hoci sme to zažili po prvý raz v živote, naše družstvo si pomerne rýchlo zvyklo.

### **14. Basketbal vás v tomto školskom roku vytrhol na dlhší čas z vyučovania. Ako to bude s maturitou?**

V týchto dňoch sa pripravujeme na písomné skúšky, ktoré budem robiť sama, lebo spolužiaci to už majú za sebou. Maturovať budem v septembri.

### **15. Aké sú vaše plány po maturite?**

Chcem byť učiteľkou a preto som sa prihlásila na Pedagogickú fakultu v Prešove, kde by som rada študovala zemepis a telesnú výchovu.

### **16. Povinnosti v prvoligovej Slávii i v reprezentačnom družstve vám zaberajú pomerne dosť času. Ako ste dokázali zladiť vaše štúdium so športovou činnosťou?**

Riaditeľstvo školy mi veľmi vychádzalo v ústrety, všetky uvoľnenia som si vybavovala sama. Chcem využiť aj túto príležitosť a poďakovať vedeniu školy a kolektívu profesorov za pochopenie a pomoc.

**17. Aký je váš športový program do konca tohto roku?**

Už 25. júna odchádzam do Talianska na turnaj s juniorským družstvom ČSSR. Potom budeme hrať v Poľsku a koncom júla sa zúčastním juniorských majstrovstiev Európy v Juhoslávii. No a potom už príde liga.

**18. Kedy začne Slávia Strojstav s prípravou na prvú ligu?**

Podľa slov nášho trénera odb. asistenta Juraja Filčáka v mesiaci júli.

**19. Čomu vdáčíte za doterajšie úspechy v športe?**

V prvom rade pevnej vôle, tvrdému tréningu, veľkému porozumeniu doma i v škole. V mojej športovej činnosti veľkú úlohu zohral učiteľ na ZDŠ Ivan Baránek, ktorý ako aktívny športovec nás žiakov dokázal pre telovýchovu a šport nadchnúť.

**20. Ktoré štáty ste vďaka basketbalu videli?**

Brazíliu, Portugalsko, Taliansko, NSR, ZSSR, NDR, Poľsko, Bulharsko, Francúzsko a Rakúsko.

**21. Ktorý šport okrem basketbalu máte najradšej?**

Volejbal a lyžovanie.

**22. Navštevujete zápasy našich prvoligistov?**

Chodím na stretnutia futbalistov i hádzanárov a vždy im držím palce. Teraz veľmi hádzanárom, aby získali titul.

**23. Ktorých hráčov považujete na ihrisku za najinteligentnejších?**

Z futbalistov dobrým dojmom pôsobí Červeňan a u hádzanárov Rudo Horváth. Obdivujem aj dobré výkony Lafku.

**24. Trúfate si určiť reprezentačnú päťku Slovenska?**

Ani veľmi nie, ale keď to musí byť, tak túto: Dekanová (Lok. Bratislava), E. Petrovičová (Slovan), Červeňanová (Prešov), Kiššová (Lok. Bratislava) a Gallašová (Lok. Košice).

**25. Má prešovský basketbal, konkrétne váš oddiel také podmienky ako ostatné prvoligové celky?**

Myslím si, že je to v podstate rovnaké ako u ostatných družstiev, pokiaľ ide o tréningové možnosti. O niečo horšie sme na tom s finančným zabezpečením, najmä pri našich cestách na súperove ihriská. Rozhodujúcim je však vzťah k tréningu a ten by u nás mohol byť aj väčší.

\* \* \*

**Keby ste museli zmeniť dres, pre ktorý oddiel by ste sa v takom prípade rozhodli?**

Zatiaľ ma žiadne iné prvoligové družstvo v tomto smere nenadchlo tak, aby som tam chcela hrať, ale keby to už muselo byť, vybrala by som si bratislavský Slovan.

**S kým si najlepšie rozumiete z kolektívu prešovskej Slávie?**

Na parketách aj v súkromí s Jeleníkovou.



*V prvoligovom ročníku 1973/74 kolektív Slávie VŠ Strojstav Prešov obsadil štvrté miesto. Na snímke tréner J. Filčák, Jeleníková, Červeňanová, Polláková, Dobiášová, Michalidesová. V dolnom rade Šebejová, Kosecová, Veselovská, Bebčáková a Hajduková.*

### **Ako ste spokojná s prešovským basketbalovým publikom?**

Myslím si, že basketbalu rozumie. Pri záchrane prvoligových dresov nám diváci veľmi pomohli. Bola by som rada, keby naši priaznivci takto pokračovali aj v budúcnosti.

### **Šport prináša mnoho pekných a nezabudnuteľných chvíľ. Myslíte si, že ich majú šancu zažiť aj mnohí ďalší?**

Pri systematickom tréningu a keď sa zvolené športové odvetvie stane pre nich viac než záľubou, prídu iste aj úspechy. Dôležité je nezlaknúť sa prvých prekážok a vytrvať.

### **Príjemné zážitky zo šampionátu sa stali už len spomienkou. Čakalo vás nejaké prekvapenie aj po príchode domov?**

Bola som priam dojatá nečakaným privítaním, ktorého sa mi dostalo pred stretnutím Slávie s USSR na palubovke zimného štadióna. Nielen kvety, vecné dary, ale najmä veľká torta znázorňujúca maturitné vysvedčenie ma najviac dojala. Ďalším prekvapením bola kytica kvetov, ktorú mi v minulom týždni poslali priaznivci až z ďalekej Brazílie na moju adresu do Prešova.

*Prešovské noviny – jún 1971*

## Interview pre Vás

## Na 4 x 4 + 4 otázky Jozefa Kuchára odpovedá JOZEF NIŽNÍK

Predseda futbalového oddielu TJ Tatran Prešov. Narodil sa 12. marca 1922 v Prešove, ženatý, otec dcéry Evy. Je riaditeľom národného podniku Dukelské tlačiarne v Prešove. Funkciu predsedu vykonáva od roku 1968. Prijal naše pozvanie a stal sa siedmym hosťom redakcie v galérii populárnych športovcov, úspešných trénerov a popredných športových funkcionárov.



**1. Pod vaším vedením získal prešovský futbal významný úspech, keď sa Tatran vrátil medzi účastníkov najvyššej súťaže a v lige sa mu darí nad očakávanie. Čomu vdáčíte za dosiahnuté úspechy?**

Predovšetkým systematickej, cielavedomej a každodennej práci všetkých funkcionárov, ktorí sa snažili vytvárať čo najlepšie podmienky pre pôsobenie nášho mužstva v prvej lige. Uznanie patrí tiež trénerom jednotlivých kolektívov nášho oddielu na čele s Ing. Karelom. Ich vzájomná dobrá spolupráca sa prejavila v systematickom budovaní ligového celku a najmä v tom, že do kádru A-mužstva sa dostali mladí, talentovaní futbalisti z vlastnej liahne. A osvedčili sa. V tejto súvislosti je treba vyzdvihnúť veľkú podporu a pochopenie výboru telovýchovnej jednoty, všetkých okresných orgánov a prešovských podnikov i závodov.

**2. Udržanie sa v ligovom peletóne si zaiste vyžaduje riešiť neraz mnohé a náročné problémy, ktoré určite neobchádzajú ani váš oddiel. Čo vás v súčasnom období najviac trápi?**

Problémov je skutočne dosť. V Prešove si ligový futbal vyžaduje ďaleko viac práce a podpory od všetkých orgánov a inštitúcií i dokonca väčšiu priazeň športovej verejnosti ako v iných mestách. Dôvod je celkom prozaický, za nami nestojí žiaden mamutí závod. Najviac starostí nám robí nedostatok tréningových a hracích plôch v našom meste. Pre skoro 180 aktívnych futbalistov jediná vyhovujúca hracia plocha nestačí. Trpí najmä mládež vo svojom futbalovom raste. Preto je veľmi potrebné urýchlene riešiť výstavbu aspoň jedného ďalšieho vyhovujúceho ihriska. Verím, že verejní činitelia mesta i okresu nám v tomto účinne pomôžu.

**3. Kolektív Tatrana sa ani v tomto ročníku nepresadil na súperovej pôde. Vonku nedokázal zvíťaziť. Čo na to povieť?**

Naše mužstvo postupne cielavedome budujeme. Doteraz sa nám podarilo stabilizovať obranu a stredovú formáciu. Útočný rad sa ešte len stvára. Je celkom pochopiteľné, že sme si z týchto okolností nemohli dovoliť hrať vyložene útočnú hru. Niekoľkokrát sme sa o to pokúsili, ale zatiaľ bez patričného efektu. Nevidím v tom žiadnu tragédiu, veď vonku bránia aj mužstvá z čela tabuľky.

### **4. V ktorom zápase jari sa vám najviac páčil výkon vášho mužstva?**

Napriek prehre sme veľmi dobre zahrali hneď v úvodnom zápase na bratislavskom Interi. Z domácich s Třincem.

### **5. V ankete ŠTARTU šiesti prvoligoví tréneri (Čurgaly, Forejt, Rýgr, Šubrt, Vejvoda a Vičan) vyhlásili, že na našom štadióne im prostredie najmenej vyhovuje a označili ho za najhoršie. Aký je váš názor?**

Myslím si, že umelé vytváranie psychózy, že u nás sa hrá najhoršie pramení v tom, že tréneri našich „veľkých“ mužstiev nemôžu zniesť prehry v okresnom meste, z ktorého už tradične odchádzajú vo väčšine s nádielkou. Odmietam tieto názory a zdá sa m, že vychádzajú u spomínaných trénerov z úzko subjektívneho pohľadu na vec.

### **6. Ako ste spokojný s umiestnením ostatných kolektívov Tatrana?**

Ich umiestnenie v jednotlivých súťažiach zodpovedá súčasnej výkonnosti. Je pravda, že mnohí očakávali viac od dorastencov i mužstva juniorov. V doraste sme sa snažili vytvoriť perspektívny káder, ktorý by mohol hrať poprednú úlohu v nasledujúcich dvoch rokoch a preto sme sa orientovali na najmladších hráčov. Mužstvo juniorov pod vedením trénera Petroša bolo dlho vážnym uchádzačom o postup. Najmä v závere ligy bol tento kolektív oslabený, lebo viacerí jeho hráči dostali príležitosť v A-mužstve. Hoci juniori nevybojovali postup, svoju úlohu si splnili a pre nás sú predovšetkým rezervoárom ligového mužstva. Myslím si, že dobrým.

### **7. Prešov prekvapil v poslednom čase novými, mladými hráčmi z vlastnej liahne. Ako to robíte?**

V prvom rade je to už spomínaná spolupráca našich trénerov. Veľkú pozornosť sme venovali žiackym družstvám, čo sa nám vypláca. Talenty vyhladáваме aj v okolitých obciach, ktoré navštevujú pravidelne počas majstrovských stretnutí funkcionári oddielu. Najväčší prísun týchto vidieckych hráčov je pre kolektívy dorastu zásluhou iniciatívy trénera Laca Pavloviča.

### **8. Uvažovali ste už nad najideálnejšou jedenástkou Tatrana?**

Priznám sa, že ani veľmi nie. V tomto má plnú právomoc náš tréner. Keď to už musí byť, tak si zapíšte: Červeňan – Štefan, Čabala, Molnár, Husár – Škorupa, Novák, Štěpánek – Pasierb (doma), Chlapeček (vonku), Bubenko a Turčányi.

### **9. Ani v jednom zápase uplynulého ročníka nedostal príležitosť brankár Kontír. Napriek štandardnej forme Červeňana pokladáte to za najsprávnejší postup?**

Je to vec trénera, ktorý v zásade (a nielen v našom mužstve) dáva zvyčajne prednosť momentálne lepšiemu. Myslím si však, že najmä v závere súťaže mal dostať aj Kontír príležitosť.

### **10. Nastali v mužstve Tatrana v júlovom prestupovom termíne zmeny?**

Odišiel Onufrák do Dukly B. Bystrica, z juniorského mužstva Ceniga hlásil prestup zo študijných dôvodov do Slávie Praha, dorastenci Pavlovič a Biroš dostali hosťovacie povolenie hrať počas vysokoškolského štúdia za Spartu Praha.

### **11. Čo poviete na dobrý štart v Interpohári?**

Pôvodne sme túto súťaž nechceli hrať. Lepšie nám vyhovoval Stredoeurópsky pohár z termínových dôvodov. Interpohár sa hrá v prípravnom období, ktoré do určitej miery narúša. Naše výsledky boli v prvých dvoch zápasoch dobré. Chceli sme vyhrať skupinu... Uvidíme.

### **12. Aké sú vzťahy Tatрана s ostatnými ligovými oddielmi?**

Snažíme sa vytvárať priateľskú atmosféru voči všetkým oddielom. Žiaľ, naši partneri, najmä po prehrách na našom ihrisku, to nie vždy akceptujú. S každým aj v budúcnosti chceme vchádzať čo najlepšie v duchu fair-play. A na základe dobrých športových i osobných kontaktov.

### **13. Je Prešov schopný zabezpečiť podmienky štyrom prvoligovým oddielom, ktoré v súčasnosti máme?**

Táto skutočnosť nás môže všetkých len tešiť. Málokteré mesto sa môže tým pochváliť. Vyžaduje si to však značné materiálne i finančné nároky. Keď chceme tento stav udržať, bude potrebné, aby všetky podniky a ostatné zložky sa v čo najväčšej miere podieľali na vytváraní potrebných podmienok. Prvoligové pozície by sme si každopádne mali udržať.

### **14. Má podľa vás prvoligový futbalista pracovať štyri hodiny denne?**

Som toho názoru, že v našich podmienkach áno. Do úvahy prichádzajú 3-4 hodiny denne v pracovnom kolektíve, čo by malo každému prospieť. Má to veľký vplyv aj na budúcnosť samotných futbalistov po skončení kariéry.

### **15. Viem, že veľmi dobre poznáte históriu prešovského futbalu, ktorých hráčov považujete za jeho najväčšie a nezabudnuteľné postavy?**

Zo staršej generácie je to Biháry a Kohlmayer, potom trojica Kuchár, Šimanský a Semeši. A napokon Laco Pavlovič a Petroš.

### **16. Koho by ste určili do prešovskej jedenástky všetkých čias?**

Červeňan – Semeši, Grobár, Ing. Ján Karel, Šitár – Ing. Jozef Karel, Biháry – L. Pavlovič, Bubenko, Kuchár, Šimanský.

\* \* \*

### **Práca dobrovoľného športového funkcionára kladie veľké nároky na čas. Ako dokážete zladať povinnosti v zamestnaní, záujmy rodiny s vašou náročnou telovýchovnou funkciou?**

Každý človek má svojho koníčka a mojím je šport. V našom ligovom futbale si vyžaduje funkcia predsedu až na neuverenie veľmi mnoho práce. Najmä v poslednom období, keď okrem politických a hospodárskych funkcií musím zvládnuť vo futbale okrem zásadnej i veľké kvantum drobnej roboty, je to už neraz na pokraji mojich časových možností. No, ale aj napriek tomu vo futbale robím rád.

### **Čo podľa vás môže pomôcť prešovskému hokeju?**

Terajšie postavenie hokeja v našom meste nezodpovedá jeho bohatej tradícii. Rozhodne by sme mali mať oddiel, ktorý by dokázal hrať úspešne v druhej lige.

Podmienky najmä tréningové sú dobré. Myslím si, že chyba je v riadení tohto športu, ktorého vedenie nedokáže zatiaľ splniť tento cieľ. Spoliehať sa na cudzích hráčov nemôžeme. Jediným východiskom je seriózna a systematická práca s mládežou. Čím skôr, tým lepšie.

### **O mesiac sa začína nový ročník ligy. S akými predsavzatiami sa pripravuje na jeho štart prešovské mužstvo?**

Chceme, aby naše mužstvo pokračovalo vo svojom futbalovom raste. Medzi najväčšie a prvoradá úlohy patrí dobudovanie útočnej formácie. Chceme, aby naša hra bola nielen účelná, ale aj zaujímavá pre divákov.

### **Môžete na záver rozhovoru prezradiť vaše želania?**

V prvom rade, aby na futbal chodilo viac našich divákov, aby sa nám konečne podarilo dokončiť rekonštrukciu štadióna a aby naše mužstvo skončilo v prvej polovici ligovej tabuľky.

*Prešovské noviny – júl 1971*



*Prvoligové družstvo Tatrana Prešov, ktoré priaznivcom futbalu v našom okrese pripravilo v súťažnom ročníku 1969/70 nejednu radostnú športovú okamih. Zľava stoja tréner Jozef Karel, Čabala, Balogh, Jenčík, Turčányi, Červeňan, Majerník, v podrepe zľava Mačupa, Štefan, Takács, Onufrák a Mel'uch.*

## Olympijský bežec na lyžiach kandidátom na poslanca Získal si dôveru

Bolo to vo februári roku 1952, keď Československo vyslalo na VI. Zimné olympijské hry v Oslo skromnú výpravu. Bol v nej Tatranec, olympijský bežec **Štefan Kovalčík**. Majster športu, rodák z Kežmarku. Dnes vedúci turistickej základne v Lipovciach, okres Prešov. **Po predchádzajúcich ZOH v St. Moritz, bol to vtedy už jeho druhý štart pod olympijskými kruhmi. Keď po rokoch vo chvíľach venovaných spomienkam hovorí o svojich olympijských štartoch, vtedy nezabudne podotknúť, že najkrajší dar svojho života považuje možnosť zúčastniť sa na týchto pretekoch. Biely šport mu učaroval na celý život. Veľkou láskou mu boli a stále sú Tatry.** Robotníck-

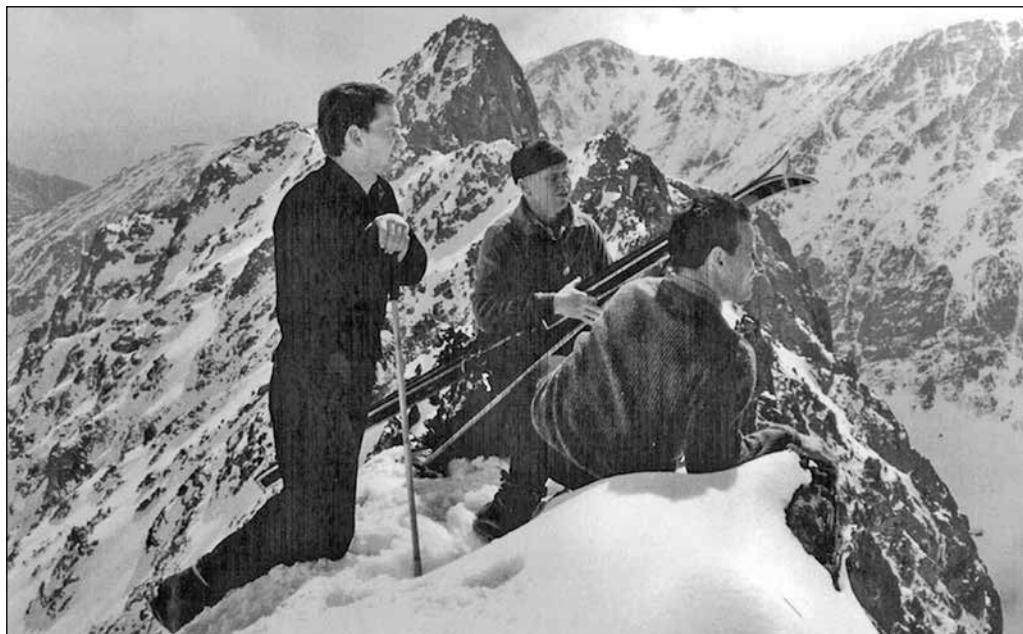


ky dom v Kežmarku bol nielen miestom kde starší zapálení športom mu ukazovali príklad v jeho mladých rokoch. Naučil sa skromnosti, pracovitosti i odriekaniu. To všetko neskôr stonásobne zúročil v živote i športe. Na bežeckej trati dosiahol mnohé prenikavé úspechy. Poznali ho doma, ale i v zahraničí. Svedčia o tom dodnes plakety, uznania, medaily i poháre uložené na čestnom mieste vo vitrínach jeho bytu. Takmer jedno celé štvrtstoročie strávil v zodpovednej chatárskej službe v tvrdých tatranských podmienkach.

Tatry sú jeho domovom i veľkou životnou láskou. Osudy života sú nevyspytateľné a rôzne. Tie si nevyberajú. A tak, už štvrtý rok je vedúci Chatovej základne v Lipovciach, neďaleko Prešova. Za ten čas dokázal, čo znamená ozajstná láska k prírode, k práci i k športu. Chodí s otvorenými očami, vníma, uvažuje, plánuje, ale hneď robí všetko preto, aby sa plány zmenili na skutočnosť. Jeho túžbou je okolie Lipoviec – toto ideálne miesto – premeniť na oblasť športu a turistiky, zimnej i letnej rekreácie. Začiatky však boli ťažké. Len málokto veril, že jeho myšlienka sa dá realizovať, že tu raz bude vyhľadávané miesto športovcov. Dnes po krátkom čase je to skutočnosť. Ako huby po daždi tu vyrástli dva lyžiarske vleky, horská chata. Ďalšie plány sú veľkolepé. Doterajšie výsledky ukazujú, že chvályhodná myšlienka sa stala realitou a tak by mala byť už len otázkou času, aby sa dobré dielo podarilo.

**Štefan Kovalčík bol vo svojich najlepších rokoch príkladom húževnatého a obetavého športovca. Zo skromných podmienok sa vypracoval až medzi najlepších. Taký bol v role aktívneho športovca, nepoznal prekážky, nepoznal vopred prehratý boj. Aj dnes, keď už oslávil svoje päťdesiate narodeniny sa tieto jeho vlastnosti v každodennej práci plne prejavujú.** Aktívne pracuje v telovýchovných orgánoch. Je členom pléna OV Slovenskej telovýchovnej organizácie v Prešove, predsedom lyžiarskeho zväzu a vo svojej telovýchovnej jednote vedie





*Štefan Kovalčík na výšlape so Zdenom Belajom.*



*Kežmarská chata, ktorá vyhorela 7. októbra 1969, bola mnoho rokov druhým domovom Štefana Kovalčíka.*

športovú základňu mladých lyžiarskych nádejí. Za jeho dlhoročnú obetavú prácu mu udelili telovýchovné vyznamenania – Verejné uznanie I. stupňa. Za zásluhy o rozvoj telesnej výchovy a športu. A pred nedávnom pri príležitosti 50. výročia horskej služby obdržal aj čestný odznak za obetavú prácu v horskej službe. A tak iste nie náhodou ho telovýchovné organizácie navrhli ako kandidáta na poslanca ONV v Prešove. Nuž taký je Štefan Kovalčík, skromný človek, športovec, funkcionár. Nech sa mu teda jeho plány daria k spokojnosti nás všetkých.

*ŠPORT november 1971*

Interview pre Vás

## Na 2x3+3 otázky Jozefa Kuchára odpovedá PhDr. MILAN KRUČAY

Milan Kručay, tréner vodných pólistov Slávie ZVL Prešov. Narodil sa 10. decembra 1935. Pracuje ako odborný asistent na Katedre telesnej výchovy Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove. Tento bývalý plavecký reprezentant prijal naše pozvanie a stal sa desiatym hosťom redakcie v galérii popredných športovcov a trénerov.



**1. Medzi športové odvetvia, s úrovňou ktorých nemôžeme v našom okrese vysloviť spokojnosť, patrí aj plávanie. Vy máte na vysokej škole na starosti výuku plávania. Ste teda dvojnásobne povolaným človekom odpovedať na otázku: – V čom vidíte konkrétne hlavné príčiny stagnácie plaveckého športu v našom meste i okrese?**

V plávaní je mnoho problémov. Za najväznejší, ktorý sa zatiaľ nepodarilo vyriešiť považujem, že nie je vypracovaná koncepcia základného plávania na východnom Slovensku. V tomto smere je najpriateľnejšia situácia v Košiciach vďaka tomu, že majú k dispozícii štyri bazény a z toho dva kryté. V Prešove sme odkázaní prakticky na jedinou plaváreň slúžiacu celému okresu. To nemôže stačiť na odstraňovanie plaveckej negramotnosti. Vážnym nedostatkom je aj to, že nie sú ustanovené plavecké zväzy – v Košiciach krajský zväz a v Prešove okresný.

### **2. Ako vyzerá situácia v celoštátnom meradle?**

Vôbec nie dobre. Najrukolapnejšie to dokumentuje štatistika. Hovorí, že v ČSSR sa ročne priemerne utopí 550 ľudí. Len v tomto roku na Zemplínskej šírave sa utopilo deväť ľudí. Je neradostným konštatovaním, že hoci väčšina rekreantov bola z Čiech, najviac problémov mali záchranári napriek tomu s občanmi slovenských krajov. Že situácia v našej republike je kritická, dokumentuje ďalší fakt. U nás sa v sezóne utopí dvojnásobne viac ľudí ako napr. v NDR a Poľsku, ktoré sú prímorskými štátmi.

### **3. Môžete prezradiť niekoľko štatistických údajov?**

V našej republike je, pokiaľ ide o plaveckú negramotnosť, najpovážlivejšie to, že u detí do 14 rokov registrujeme vyše päťdesiat percent neplavcov. V našom okrese je situácia ďaleko horšia, lebo žiaci navštevujúci 6. – 9. ročník ZDŠ, majú medzi sebou 74,9% neplavcov. V samotnom meste, kde len predsa krytá plaváreň je, máme až 66% neplavcov. V okrese sú dokonca aj školy, napr. vo Finticiach a Radaticiach, kde nevie plávať až 85% žiakov.

**4. Aké sú vaše skúsenosti po tejto stránke na pôde vysokej školy, kde pôsobíte?**

Aj tu veľmi zlé. Opäť stačí uviesť niekoľko faktov. V školskom roku 1969 – 70 prišlo na našu fakultu študovať až päťdesiat percent poslucháčov, ktorí nevedeli plávať. V školskom roku 1970 – 71 bola situácia ešte horšia a spomínané množstvo neplavcov sa zvýšilo dokonca o ďalšie jedno percento.

**5. To sú skutočne fakty viac ako otrasné. Robí sa vôbec niečo pre zlepšenie tohto neutešeného stavu? Keď áno, kto sa na tom podieľa?**

Musím otvorene povedať, že doterajší podiel jednotlivých inštitúcií na odstraňovaní plaveckej negramotnosti je úplne nedostačujúci. To potvrdzujú veľmi výstižne tieto čísla. Školy naučia plávať len 14,8%, telovýchovné jednoty 2,9% a rodičia 11,5 percenta. Z toho jasne vyplýva, že viac ako sedemdesiat percent školopovinných detí nemá možnosť sa naučiť plávať pod odborným vedením.

**6. Sú vôbec reálne možnosti na zlepšenie tejto neradostnej situácie?**

Tu dvojnásobne platí, že musíme hľadať urýchlene východisko. Tak v záujme zdravého vývoja našej mládeže, ako aj celej spoločnosti. Východisko vidím v prvom rade v budovaní plaveckých objektov, školením odborných trénerských kádrov a hlavne dodržiavaním osnov telesnej výchovy na ZDŠ. V mnohom by mohla pomôcť aj orientácia na výuku plávania v letných mesiacoch. V našom okrese by sa to dalo realizovať na prírodnom kúpalisku v Delni i na Sigorde, ale len pod odborným dozorom.

**7. Musíme teda len opäť konštatovať, že tých problémov s plávaním je viac ako dost. Ostáva len dúfať, že blízka budúcnosť prinesie aspoň čiastočné zlepšenie. Dostávame sa takto k ďalšej časti nášho rozhovoru. Ako tréner vodných pólistov Slávie ZVL Prešov máte zaiste mnoho na srdci...**

Závidím ostatným špičkovým kolektívom to, že majú kde hrať, že majú vlastné obecnstvo, ktoré nám veľmi chýba. Myslím si, že dôležitosť domáceho prostredia nemožno v žiadnom športovom odvetví podceňovať. V Prešove nemáme vyhovujúci bazén a tak sme v minulom ročníku prvej ligy museli stále cestovať za súpermi. Aj v tom vidím jednu z príčin, že sme prvú ligu opustili.

**8. Dnes už je neskoro plakať nad rozliatym mliekom. Aké sú teda perspektívy vodného póla v našom meste?**

Keď sa tomuto športu nebude venovať zo strany zodpovedných telovýchovných orgánov okresu zvýšená pozornosť, bude vodné pólo neustále upadať. V terajšom kolektíve sú niekoľkí hráči ako napr. Ing. Farkašovský, Gábor i ďalší, ktorí chcú skončiť s aktívnou činnosťou. Pre známe ťažkosti náhrady medzi mladými za nich niet. Myslím si, že už v predchádzajúcej sezóne sa situácia vodných pólistov mohla zlepšiť. Stačilo uskutočniť generálnu opravu letného kúpaliska pod Stromoradím. Musím konštatovať aj ďalšiu nepríjemnú skutočnosť, že záujem o plavecké objekty je v našom meste nedostatočný. Dokumentuje to aj fakt, že na III. Medzinárodnom kongrese o výstavbe a prevádzke plavárni, ktorý sa konal pred časom v Prahe, sa



*Sláviu VŠ Prešov v prvotigovej súťaži reprezentovali: v podrepe zľava Tekel', A. Pollák, J. Pollák, Wittner, Dofka, stoja zľava Závacký, Farkašovský, Talian, Hricišák, tréner Kručay, Turek, Š. Benko, L. Benko, Oravec a Gábor.*

z kompetentných (Komunálne služby, stavebné organizácie) nezúčastnil z Prešova tohto rokovania nikto. Hovorilo sa o zaujímavých otázkach ekonomizácie a výstavbe plaveckých objektov.

### **9. A celkom na záver. Môžete prezradiť vaše želanie?**

V prvom rade by som si želal, aby na ZDŠ, ale i v školách druhého cyklu mali učitelia telesnej výchovy viac záujmu o plavecký šport, aby plavci i vodní pólisti mali v budúcnosti lepšie podmienky a aby na obidve prešovské fakulty prichádzalo čo najviac plavecky solídne pripravených poslucháčov.

*Prešovské noviny – december 1971*

## Žezlo prevzal nový muž



V týchto dňoch začínajú naše prvoligové futbalové mužstvá s prípravou na jarné majstrovské boje. Výnimkou nie je ani kolektív futbalistov Tatrana Prešov. Po dvoch týždňoch, ktoré dali konečne hráčom príležitosť na aspoň čiastočnú regeneráciu síl i doliečenie zranení, včera nastúpili pod vedením nového trénera k prvému tohtoročnému tréningu.

Trénerské žezlo prevzal nový muž. **Milana Moravca** široká športová verejnosť pozná najmä z jeho pôsobenia v susednej košickej Lokomotíve. No aj napriek tomu by som rád tohto sympatického futbalového kormidelníka bližšie predstavil.

Čas vianočných sviatkov i posledné dni odchádzajúceho roka sa hádam každý z nás snaží prežiť v kruhu svojich najbližších. V kruhu svojej rodiny. Tak to bolo aj v prípade nového trénera prešovského mužstva. A keďže som sa chcel dozvedieť čo najviac, navštívil som tohto muža v jeho útulnom byte na Jesennej ulici v Bratislave, kde má svoje trvalé bydlisko.

V rodine Moravcových ma prijali veľmi srdečne, svojsky, tak povediac bezprostredne. Ani som nemusel vysvetľovať motív svojej návštevy a náš rozhovor sa začal, samozrejme na futbalovú tému. Atmosféru rozhovoru navodil aj pohľad na vitrínu plnú rôznych suvenírov, ktoré veľa prezrádzali o Milanových cestách za koženou. V najčerstvejšej pamäti má tento dnes už populárny tréner svoje pôsobenie v Lokomotíve Košice. Tie časy mu budú dlho pripomínať aj dary, ktoré mu jeho bývalí zverenci odovzdali nedávno na milej rozlúčkovej slávnosti...

Svoje curriculum vitae Milan Moravec zhrnul stručne. Narodil som sa 4. septembra 1923. Som ženatý, otec 15-ročnej dcéry a 17-ročného syna. Trénerskej práci sa venujem od roku 1953. Najprv popri svojom zamestnaní, v rokoch, keď som pôsobil na bývalom SÚV ČSZTV v Bratislave. Venoval som sa trénerstvu vo viacerých oddieloch, najdlhšie v Trnave, kde som viedol kolektívy mládeže. V roku 1968 som sa dal na neľahkú, ale príťažlivú prácu trénera z povolania. Mám kvalifikáciu trénera II. triedy a v súčasnosti navštevujem trénerský kurz pri Fakulte telesnej výchovy a športu v Bratislave. Po jeho ukončení získam trénerskú jedničku.

**V košickej prvoligovej Lokomotíve si pôsobil štyri roky. V živote človeka je to nesporne čas, ktorý zanechá mnoho trvalých dojmov...**

Máš pravdu, štyri roky sú i pre prvoligového trénera dosť. Na svoju činnosť v Košiciach budem veľmi dlho a ver mi, že len v dobrom spomínať. Bol tam dobrý kolektív. Môžeš povedať, čo pre teba predovšetkým znamenalo pôsobenie v Košiciach...

Skutočne veľmi veľa. Rád by som to vyjadril aj faktami, ktoré sú bez zveličovania v tomto prípade veľavravné. Pre mňa to bolo 1460 dní, 1126 tréningov, 261 zápasov, 196 dní na rôznych sústrediach. Futbalistov Lokomotívy som za ten čas z trénerskej lavičky viedol v 16 štátoch Európy, Ameriky a Ázie. Bolo to ďalej 114 ligových zápasov, v ktorých moji zverenci získali 107 bodov. Urobili mi veľkú radosť, keď 111 ráz lopta skončila v sieti našich súperov. Za toto obdobie sa niektorí hráči dostali do reprezentácie a v mužstve sa vystriedalo 38 futbalistov. Z nich v súčasnom kádri ostalo sedemnásť.

**Teda bilancia, za ktorú by sa nijaký tréner nemusel hanbiť. Je to už hádam zákonité, že tréneri prichádzajú a odchádzajú. Aj ty patriš k tomu početnému peletónu. Patriš k tým, čo za sebou zvyknú zanechať kus dobrej a poctivej futbalovej roboty. Prešov sa stal tvojím novým pôsobiskom. Mnohých bude iste zaujímať, čo ťa priviedlo medzi futbalistov Tatrana...**

Na túto otázku je mi veľmi ťažko odpovedať. Prišlo to všetko nečakane a náhle. Je pravda, že som dostal viac ponúk, ale na žiadnu som nereagoval. Pôvodne som bol rozhodnutý dokončiť ligový ročník v Košiciach. Myslím si, že štvorročné pôsobenie v jednom mužstve je pre hráčov i trénera dosť. Zmena zvyčajne prospere obojstranne. Priznám sa, že na východnom Slovensku som si už zvykol a práve to bolo hlavným motívom, že som sa rozhodol pre prácu v Tatrane.

**V týchto dňoch sa prakticky so svojim novým mužstvom i pôsobiskom ešte len zoznamuješ. Je všeobecne známe, že prípravu kolektívu, ktorý vedieš, máš premyslenú do všetkých detailov. Aký bude teda program a čo čaká tvojich zverencov...**

Prípravu na ligu som rozdelil na niekoľko etáp. Od 3. do 13. januára tréningy v teréne, od 14. do 23. januára absolvujeme sústredenie v Lipovciach, kde trojfázové tréningy chcem zamerať na získanie kondície. Potom hráči budú mať dva dni voľno a do konca januára budeme trénovať striedavo v telocvični a na ihrisku. Ďalšia časť prípravy od 1. februára do 11. marca bude komplexná a sú v nej zahrnuté aj prípravné stretnutia doma i v zahraničí.

**Na prahu nového roku sa zvyčajne vyjadrujú mnohé predsavzatia i želania...**

Keď už mám príležitosť, chcel by som vyjadriť aspoň jedno. Želám si, aby prešovskí priaznivci futbalu boli počas celého roka čo možno najviac spokojní s výkonmi futbalistov, prácou funkcionárov i trénera.

Ani som sa nenazdal a čas mojej návštevy v útulnom byte nového prešovského trénera sa zavŕšil. Milana Moravca poznám už niekoľko rokov. Poznám ho ako obetavého a svedomitého človeka s veľmi zodpovedným prístupom ku každej práci. Poznám ho ako človeka, ktorého si šport na celý život získal. A možno i práve preto budem jedným z tých, čo mu budú držať palce, aby sa mu práca na prešovskom ihrisku darila k spokojnosti nás všetkých.

*Prešovské noviny – január 1972*

## Ladislav Kropáč nežiadúcim hosťom v objektoch Tatrana

### Na margo derby

Vzájomné zápolenia futbalistov Tatrana Prešov a VSS Košice majú bohatú tradíciu a tešia sa stále veľkému záujmu širokej športovej verejnosti. Najlepšie to dokumentuje takmer vždy rekordná účasť divákov. Východoslovenské derby má zvyčajne svoju osobitnú pikantériu v tom, že aj napriek rozdielnemu postaveniu obidvoch mužstiev v ligovej tabuľke, v tradičných súbojoch niet vyloženého favorita. Snahou funkcionárov obidvoch telovýchovných jednôt je pestovať medzi oddielmi dobré priateľské vzťahy. Po nedávnom meraní síl, ktoré z hľadiska VSS i Tatrana bolo kľúčovým stretnutím, zdá sa, že došlo k narušeniu dobrého susedského spolunažívania. Vznikli rôzne názory a dokonca košický Večer uverejnil pod titulom „Strach lomcoval strojármi“ článok, ktorého tendenčne zameraný obsah iste nepodporil spomínanú dobrú snahu a spoluprácu, ale práve naopak. V tejto súvislosti som požiadal o rozhovor predsedu telovýchovnej jednoty Tatrana Prešov **JUDr. ANDREJA ŠOLTÝSA**.

#### **Prehra vždy mrzí, no nie každý ju dokáže športovo prijať...**

Myslím si, že náš súper prijal zaslúženú prehru veľmi nešportovo a zvlášť vedenie výpravy. Výprava VSS prišla do Prešova veľmi sebedovomo a tak vystupovali aj hráči na ihrisku. Na ospravedlnenie slabšej hry celého kolektívu (až na Švajlena) vykonštruovali obvinenia voči Tatraniu a dokonca aj rozhodcom. Vyhlásenie, že prešovský celok zvíťazil len vďaka tomu, že použil zastrašovaciu metódu proti hosťom, ktorí sa považujú za veľké mužstvo, neobstojí. Prešov obviňuje autor článku vo Večere z tvrdej, nečistej až surovej hry. Ide dokonca až tak ďaleko, že vyslovuje názor o údajných dohadoch, či jediný gól nepadol z postavenia mimo hry. Rozhodcovia a delegát stretnutia nezaregistrovali žiadnu nedovolenú tvrdosť, ani postavenie hry pri strelení gólu.

Obhajovanie vlastného kolektívu a zdôvodňovanie slabšieho výkonu formami, k akým sa uchýlili VSS sú udivujúce a navyše zaráža, že sa k tomu prepožičal košický Večer. Je to podľa mňa veľmi nesprávne a môže negatívne pôsobiť na ďalšie výkony ich mužstva. Prosím, aby to nepovažovali za moju radu, ale len ako názor. Pravdou ostáva, že kolektív VSS má v jarnej časti ligovej súťaže značné výkyvy vo výkonnosti nielen na ihriskách súpera, ale aj na domácej pôde. Mohol by som postaviť otázku, kto zastrašil košických futbalistov v zápase na brnenskej pôde, kde inkasovali tri góly, alebo na domácej pôde, keď v súboji s posledným mužstvom tabuľky Interom dokázali len remizovať, podobne s Teplicami, keď taktiež pred vlastným publikom stratili bod...

**Vo vzájomnom súboji dvoch mužstiev môže výhra patriť len jednému. Táto zásada platí už od samotného vzniku tejto populárnej hry. Ale stáva sa, že prehrá aj ten, čo ešte včera mal najvyššie ambície...**

Je to pravda. Najhoršie je to vtedy, keď prehru často porazení prijímajú nešporto-

vo a ešte horšie je, keď sa nadobudne presvedčenie, aké vládne napr. teraz v kruhoch VSS, že ich kolektív musí dotiahnuť v lige prvé miesto. Každý oddiel sa snaží pracovať cieľavedome, čo je správne, ale nemožno v záujme dosiahnutia cieľa povýšiť sa, neuznávať druhých, ponížovať súpera, a to aj nevyberanými prostriedkami, len preto, že si myslíme, že sme silnejší, prípadne, že máme silnejšie zázemie a za sebou neobjektívnych, klubistických dopisovateľov, akých má spomínaný košický Večer.

**Je známe, že výbor telovýchovnej jednoty Tatran Prešov na svojom zasadnutí zaujal konkrétne tiež k vystupovaniu členov košickej výpravy bezprostredne po skončení stretnutia stanovisko...**

Zarážajúce bolo správanie sa člena výpravy VSS Ladislava Kropáča. Zachoval sa veľmi neslušne voči rozhodcom, ktorým pri odchode do šatne niekoľkokrát pľuval pod nohy... Na dôvažok, mňa osobne „obdaril“ vulgárnym výrokom, aký som ešte za pätnásťročnej činnosti športového funkcionára od nikoho a nikde nedostal. Výbor TJ Tatran za toto nešportové správanie navrhne Ústrednému výboru ČSZTV v Prahe zaviesť voči Ladislavovi Kropáčovi disciplinárne konanie s návrhom na udelenie niektorého z kárnym opatrení. Súčasne výbor TJ Tatran spolu s futbalovým výborom vyhlasujú, že Ladislav Kropáč, člen futbalového oddielu VSS Košice je v budúcnosti nežiadúcim hosťom na športových podujatiach v objektoch Tatrana Prešov.

**Nečakanú dohru vo futbalových kuloároch má teda nedávne východoslovenské derby. Mnohí z divákov, ktorí stretnutie sledovali, možno ani nepostrehli, čo všetko sa už stačilo o tomto stretnutí pohovoriť i popísať. Na každý pád je to škoda, že sa takýmto spôsobom narúšajú vzájomné vzťahy a športová spolupráca dvoch bezprostredne susediacich miest. Lebo nie rozduchovanie vášní, ale hľadanie spoločnej cesty by malo byť cieľom snaženia každého, čo sa upísal tejto hre. Šport len športom ostať musí a jeho prvordou úlohou je zblížovať ľudí. A to by sme mali mať v podobných prípadoch vždy na zreteli.**



*V roku 1972 Ladislava Kropáča (vpravo) vyhánali zo štadióna Tatrana Prešov. V novembri 1973 bola situácia celkom iná. Potvrďuje to aj naša fotografia. Sobotňajšie východoslovenské derby sa nieslo v znamení slušnej hry. Dobrá atmosféra tento raz zavládla aj v hľadisku. Zdá sa, že dobré vzťahy a vzájomná spolupráca dvoch východoslovenských telovýchovných jednôt VSS Košice a Tatran Prešov začína nadobúdať konkrétnu podobu. Potvrďuje to aj naša snímka na ktorej sú v priateľskej besede dlhoročný funkcionár prešovského športu JUDr. Andrej Šoltýs a JUDr. Ladislav Kropáč, ktorý v košickom futbale pôsobí mnoho rokov.*



## Prešovčan v krajine Pelého

Brankára prvoligového mužstva Tatrana Prešov **Jaroslava Červeňana** nie je potrebné športovej verejnosti zvlášť predstavovať. Mladý a veľkou dávkou talentu vyzbrojený futbalista patrí k oporám prešovského kolektívu. Už v nejednom zápase dokázal, že medzi tromi žrdami je skutočne suverénnym pánom situácie. S prehľadom dokáže vyriešiť neraz aj tie najošemetnejšie momenty pred vlastnou brámkou. A tak nie div, že sa zaraduje k najlepším na tomto poste v našej republike. Pred niekoľkými dňami sa zúčastnil s reprezentačným mužstvom Československa atraktívneho zájazdu do Brazílie.

**Po návrate doma v Prešove pobudol len niekoľko hodín. Premiéra nového ročníka prvej futbalovej ligy sa totiž nezadržateľne blíži. V týchto dňoch spolu s ostatnými Červeňan je už v kúpeľoch Dudince, kde Tatrán pod vedením trénerov Milana Moravca a Karola Petroša ladí formu na ligové pole. Pred odchodom na spomínané sústredenie sa hráči zišli na spoločnom obede v hoteli Savoy. Využil som tých niekoľko minút, položil zvedavé otázky, na ktoré Jaroslav Červeňan za veľkého záujmu svojich spoluhráčov ochotne odpovedal.**

Každá nominácia do reprezentačného mužstva zaiste poteší. Ved' reprezentovať svoju vlasť by malo byť pre športovca čťou, Červeňan okrem štartu za reprezentačný kolektív ČSSR do 23 rokov dostal zatiaľ v drese so štátnym znakom príležitosť zasiahnuť do hry len v záverečnej štvrt' hodinke zápasu v Plzni s Luxemburskom...

**„Pochopiteľne, že svoju nomináciu na zájazd do Brazílie som prijal s veľkou radosťou. O to viac, že som to vôbec nečakal. A takéto nečakané dobré správy človeka vždy najväčšmi potešia.“**

Potom už prišli prvé dotyky s brazílskou pôdou. Pre futbalistu je to veľká životná chvíľa. Najmä vtedy, keď si uvedomí, že je v krajine trojnásobných majstrov sveta. V krajine, v ktorej skončila svoju štyridsaťročnú púť zlatá bohyňa Niké, dielo francúzskeho sochára Abela Lefleura. Soška, ktorú pred 1. majstrovstvami sveta v Montevideu vyhotovili na objednávku FIFA. Vzácný exponát, ktorý sa pred dvoma rokmi stal v Mexiku definitívne majetkom Brazílie. Aké sú teda prvé dojmy človeka, futbalistu z krajiny, kde futbal vyznávajú milióny...

**„Ludia tu skutočne s futbalom žijú. Chcú, pravda, vidieť predovšetkým ľúbivú hru. Nie ako u nás, keď naši fanúšikovia dávajú prednosť gólom za každú cenu. Viac ich zaujíma samotné futbalové majstrovstvo, žonglérstvo, či technické finesy v tom najširšom slova zmysle, ktoré dokážu aj patrične oceniť. Z futbalu majú tu všetci ohromnú radosť. Tak v hľadisku, ako aj na hracej ploche.“**

Svetové tlačové agentúry označovali za hrdinu nášho stretnutia s Brazíliou brankára Viktora. Smena potom uverejnila poznámku, že sme krok so zdatným

súperom udržali zásluhou všetkých hráčov. S tým, že výkony jednotlivca by sa v takejto kolektívnej hre predsa len nemali preceňovať...

**„Môžem povedať, že prívlastok – fantastický – si Viktor zaslúži. Mal mnoho vynikajúcich a tri naozaj perfektné zákroky, keď už diváci videli loptu v sieti. Absolutórium mu patrí aj zato, že dokázal podať dobrý výkon v rozhodujúcich chvíľach a tím podržal celé mužstvo.“**

O futbalovom štadióne Maracana v Rio de Janeiro sa už mnoho popísalo. Mnohí ho nazývajú chrámom svetového futbalu. Raz hrať na jeho trávniku je daromne utajeným snom mládeňcov, hádam na celom svete.



*Igor Novák (s loptou) a Jaroslav Červenán.*

**„Môžem len povedať to, čo povedali v tejto súvislosti mnohí o tomto štadióne. Dalo by sa o ňom rozprávať hodiny. Budem však stručný: je to jednoducho fantastický kolos a všetky správy, ktoré som o tomto štadióne počul, neboli vôbec nadnesené.“**

Škótsko je súperom, ktorý nás čaká v kvalifikácii na najbližšie majstrovstvá sveta. V stretnutí s týmto mužstvom sme veľa taktizovali a výsledkom bola opäť bezgólová remíza. V zápase s Juhosláviou sme síce zaznamenali jediný gól na brazílskej pôde, ale prehra veru nikoho nepotešila. Predsedníctvo ČSFZ na svojom zasadnutí v Prahe hodnotilo zájazd ako úspešný, ale verejnosť, futbalový národ tomu všetkému akosi nevie prísť na chuť...

**„Našim hráčom chýba predovšetkým smelosť a odvaha. Myslím nielen v rozhodujúcich momentoch zápasu, ale vždy a proti každému súperovi, teda po celý zápas. Osobne som mal pocit, že v našom reprezentačnom mužstve vládne akýsi strach o miesto v kolektíve. Preto väčšina hráčov nehrá uvoľnene a v samotnej hre je veľa nervozity.“**

Neustále hľadanie, ktoré dominovalo v práci Nováka a Kačániho, nie je teda východiskom. Len málo je v reprezentácii takých postov, ako v prípade brankára Viktora, ktorého náhradník má len veľmi chabú nádej, že dostane príležitosť...

**„Priznám sa, že napriek vynikajúcemu výkonu Viktora s Brazíliou som tajne dúfal, že ma tréneri v zápase so Škótskom predsa len pošlú na trávnik. V treťom stretnutí, keď sme hrali s Juhosláviou som si už nerobil nijaké nádeje. Vedel som, že tu dostane prednosť štandardná zostava.“**

RIO DE JANEIRO, PORTO ALEGRO a SAO PAULO – to boli tri zastávky našich reprezentantov na brazílskom zájazde. Napriek tomu, že všetko prebiehalo dosť expresne, zážitky a dojmy ostali. Mnohé natrvalo...

„Hoci nebolo veľa času na prehliadku spomínaných miest, každé z nich ma upútalo svojou veľkoleposťou, osobitným štýlom i nezvyčajnosťou. Pre všetkých sú to dojmy, na ktoré budeme dlho spomínať. Len škoda, že tých hodín, keď sme sa zmenili tak trochu na turistov, bolo skutočne ako šafranu.“

V týchto dňoch prevzal trénerské žezlo reprezentačného celku ČSSR nový muž Václav Ježek. Futbalová verejnosť s napätím očakáva jeho prvé kroky v novej funkcii. Čo si o tom myslí jeden z hráčov. Futbalista, ktorý stále patrí k vážnym kandidátom na reprezentačný dres...

„Podľa môjho názoru nový tréner určite uskutoční v reprezentácii patričné zmeny a som presvedčený, že v tomto snažení nájde podporu aj v predsedníctve futbalového zväzu. Hoci sa nemôžem ubrániť dojmu, že o nominácii hráčov nerozhoduje len samotný výkon, ale aj iné aspekty a rad ďalších vecí...“

O pobyte v krajine, ktorá dala svetu kráľa futbalu Pelého by sa dalo ešte mnoho rozprávať. Priaznivcov koženej by zaujímali určite i ďalšie otázky. Autobus pred hotelom Savoy však už čakal na prešovských futbalistov. So svojou futbalovou výbavou bol medzi nimi aj brankár Červeňan. Mladý muž, ktorý má najzrelšie roky medzi tromi žrdami, ale i v živote ešte len pred sebou. Preto pevne veríme, že aj v novom ročníku futbalovej ligy dokáže opäť svoje ambície i nesporné prednosti, ktoré ho zaradujú na tomto náročnom poste k najlepším v republike.

*Prešovské noviny – júl 1972*



*K oporám zadných radov prešovského mužstva nesporne patrí brankár Jaroslav Červeňan a stopér Peter Molnár.*

## Tatran nad očakávanie

Nový ročník našej najvyššej futbalovej súťaže začali Prešovčania nad očakávanie úspešne. Po štyroch ligových kolách sú bezpečne na čele tabuľky. Príjemným prekvapením sú nielen dosiahnuté výsledky, ale predovšetkým sympatická, rýchla a moderná útočná hra, ktorú kolektív Tatrana v doterajších zápasoch produkoval. Svoje ovocie teda prináša koncepcia, ktorú po svojom príchode do Prešova vytýčil tréner **MILAN MORAVEC**. Zastihol som ho na štadióne, kde sa začala aj naša debata, samozrejme na futbalovú tému.

**Byť trénerom mužstva, ktoré je na čele ligovej tabuľky, je iste radostný pocit. Čomu vďačíte za doterajšie, nad očakávanie dobré, výsledky?**

Myslím si, že sme to spolu s Karolom Petrošom (na snímke), kráľom ligových strelcov v roku 1963 s 19 gólmi, hneď od začiatku chytily za správny koniec. Už v priebehu zimnej prípravy sa podarilo okrem potrebnej výstavby po fyzickej a technickej stránke utvoriť jednotlivé rady. Z tých sa najviac prejavovala stredová trojica Škorupa, Turčányi a Novák, ktorá bola základom celej koncepcnej výstavby. Našli sme vhodnú súčinnosť s útočnou trojicou a postupne aj s obranným radom. Na tejto súčinnosti sme tvrdo pracovali a tu nám pomáhali prípravné zápasy, ale aj jarné ligové zápasy, pretože práve tu zapadala naša cieľavedomá práca. Na toto všetko sme nadväzovali letnú prípravu s ďalším vhodným hľadaním či už z kádrového pohľadu, alebo ďalšieho programu na ihrisku po hernej stránke. K tomu všetkému, pravda, treba pripočítať poctivosť v celkovej práci u všetkých hráčov, ich zápalitosť a realizovanie v zápasoch.



**Postavenie Tatrana v ligovej tabuľke je veľkým prekvapením. Očakávali ste v prvých štyroch zápasoch takéto výsledky?**

Dosiahnuté výsledky som nemohol očakávať už aj preto, lebo som sa obával streleckej realizácie. Pravda, na druhej strane som nemal žiadne obavy o hernú stránku, lebo tá sa už vžila a som presvedčený, že týmto našim doterajším herným programom si dokážeme vždy pripraviť gólové príležitosti.

**Ako hodnotíte doterajší priebeh našej najvyššej futbalovej súťaže?**

Zdá sa, že jesenné kolo sa začalo u mnohých mužstiev podľa poznatkov z jarného kola a z dostatočného poučenia. Domnievam sa, že podstatne viac mužstiev sa priklonilo k tvrdosti hry a to sa niekedy odzrkadľuje až nedovolenými zákrokmi. Veľmi nepríjemný súper je Brno, doma Sparta a Hradec ale aj Teplice, ktoré dokážu svojou rozumnou hrou pred vlastnou bránou i v strede poľa narobiť mnohým

kolektívom starosti. Slovan a Trnava ešte stále hľadajú svoje možnosti a platí to aj pre ostatné mužstvá.



**Napriek tomu, že je ešte predčasné hodnotiť výkony jednotlivcov, predsa len v priebehu štyroch zápasov sa iste prejavili...**

Dobré výkony podáva obrana, kde najmä Čabala v spolupráci s Turčányim výborne pracujú a možno povedať, že hrajú bezpečne až rutinérsky. U Sopka očakávam zas zlepšenie v niektorých fázach obrannej činnosti a tiež aj v presnejšej prihrávke. Mačupa (na snímke vpravo) musí zvýrazniť tvrdosť a väčšiu rozhodnosť v prechode do útoku na vlastnej polovici ihriska. V stredovom rade si výborne počína Novák, pravda, niekedy za cenu rutinérského prístupu. Najspo-

ľahlivejším mužom hrajúcim rovnakým štandardom je Škorupa. K nim by som chcel zapojiť Vankoviča. Tento však musí získať potrebnú sebadôveru a zbaviť sa nervozity nováčika. V útočnom triu si výrazne počínajú Bubenko, Komanický a postupne sa k nim približuje aj nádejný Bartek. Tu mám vážnu obavu, že pri ich pohyblivosti a rýchlej práci sa stanú terčom obrancov. Neprial by som si, aby ich zastrašenie zo strany súperov zviedlo zo začatej cesty. Z ostatných hráčov momentálne zranený Molnár hrá výborne pozíčne, má prehľad i dostatok skúseností. Podobne pre obnovenie zranenia je vyradený Štepánek, ktorý by sa mal dostať do formy. Pasierb, Onufrák a Chlapeček zatiaľ hrajú v B mužstve, aby sa rozohrali a prejavili na ihrisku v akom smere by som mohol s nimi počítať v rámci nášho programu. Na súpiske A mužstva sú Takács a Štefan. Majú dostatok skúseností a rovnako s nimi musím počítať v prípade rôznych zranení, alebo podľa hry súpera. Kontír je veľmi svedomitý, v príprave zapálený pre post brankára, schopný kedykoľvek zaskočiť za Červeňana, ktorý je teraz v dostatočnej pohode a mal by sa prejaviteľ rozhodnejšie a ráznejšie v riešení situácií, keď lopta smeruje „do ohňa“.

### **Aký je program vášho mužstva v čase ligovej prestávky?**

Máme veľa hráčov, ktorých čakajú reprezentačné povinnosti. Červeňan a Novák sú v A mužstve ČSSR. Komanický, Bubenko a Sopko budú reprezentovať vo výbere do 23 rokov a Čabala s Turčányim boli zaradení do výberu Slovenska. Napriek tomu, bude zvýšená náročnosť v príprave, najmä na pohybovú stránku. V týždni pred stretnutím so Slovanom chceme formu vyladiť, aby sme boli dobre pripravení na dva zápasy, ktoré nás čakajú na vlastnom ihrisku. Absolvujeme aj krátke sústredenie v Lipovciach.

*Prešovské noviny – august 1972*

## Radost' z mladých cyklistov Lokomotívy Prešov Príjemné prekvapenie na galuskách

O dobré meno prešovského športu sa pričiňujú aj cyklisti – dorastenci telovýchovnej jednoty Lokomotívy Prešov. Skôr, než im budeme venovať nasledujúce riadky, treba povedať, že medzi priekopníkov tohto športu v Prešove patrili prví pretekári Ing. Milan Čura, František Jenča, Anton Karabinoš, Rudolf Mihok, Oto Peťko, Anton Fecko, František Urda a Július Mihalič, terajší tréner prešovských cyklistických nádejí.

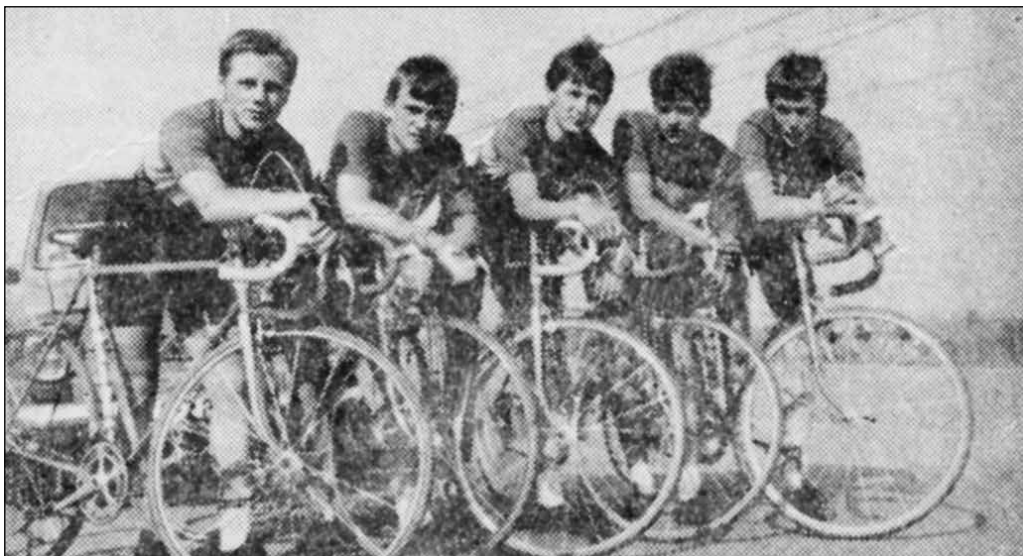


*Július Švec, predseda cyklistického oddielu TJ Lokomotíva Prešov*

Július Mihalič, bývalý aktívny pretekár, tréner II. triedy, sa venuje výchove dorastencov od roku 1960, teda už trinásť rokov. A úspešne. Svedčia o tom výsledky, ktoré mladí prešovskí cyklisti dosiahli za posledné tri-štyri roky. Je to výsledok nielen ich svedomitého prístupu k tréningom, pretekom, ale aj výsledok húževnatej práce trénera Mihaliča, predsedu cyklistického oddielu TJ Lokomotíva Prešov Júliusa Šveca a ďalšieho obetavého funkcionára Ing. Juraja Kollára. Na príklade prešovskej cyklistiky možno dokázať, že aj malý, ale obetavý kolektív športových nadšencov vie urobiť veľký kus dobrej práce.

V roku 1971 dorastenci Lokomotívy Prešov sa stali majstrami Slovenska v cestnej cyklistike v kategórii družstiev mladších dorastencov. O úspech v Košiciach sa zaslúžili Peter Onderík, Vladimír Švec, Dušan Semančík a Ľudovít Olejár. O rok neskôr zopakovali triumf vo Váhovciach, ale už v kategórii starších dorastencov. V tejto sezóne po absolvovaní niekoľkých ligových pretekov, výsledky ktorých sa započítavajú do celoslovenskej súťaže, prešovskí chlapci dali tušiť, že aj na majstrovstvách Slovenska v Trenčíne budú hrať poprednú úlohu. V čase odchodu na slovenský šampionát do mesta pod hradom Matúša Čáka, člen prešovského kolektívu Ľudovít Olejár, reprezentant ČSSR v kategórii staršieho dorastu, odišiel s reprezentačným družstvom ČSSR ako jediný Slovák do Nemeckej spolkovej republiky, kde štartoval na majstrovstvách Európy starších dorastencov na olympijskej trati v Mníchove. Olejár síce v Trenčíne pretekal, ale iba v kategórii družstiev, kde Prešovčania skončili na druhom mieste, keď mali horší čas iba o 11 sekúnd než víťazné družstvo Spartak SMZ Dubnica.

Ďalšími pretekmi na majstrovstvách Slovenska v Trenčíne bola časovka jednotlivcov na 25 kilometrov. Prešovskí chlapci dosiahli umiestnenie: 2. Onderík, 7. Semančík, 11. Švec. Potom bola na programe tretia časť šampionátu – preteky jednotlivcov na trati dlhej 80 kilometrov. Zvítazil reprezentant Lokomotívy Prešov Vladimír Švec a stal sa majstrom Slovenska na rok 1973 v kategórii starších dorastencov. Ďalšie poradie cyklistov TH Lokomotíva Prešov: 7. Onderík, 12. Semančík. Prešov bol za-



*Dorastenci – cyklisti Lokomotívy Prešov, zľava: Olejár, Švec, Semančík, Onderík a Krajč, ktorý nedávno odišiel bývať do Košíc, kde oblieka dres TJ VSŽ.*

stúpený aj v kategórii mladších dorastencov Miroslavom Štefaníkom, ktorý obsadil na trati dlhej 48 kilometrov ôsme miesto. Ďalší pretekári Lokomotívy Prešov neboli na majstrovstvách Slovenska v Trenčíne, lebo sa zúčastnili v tomto čase na Veľkej cene PO SZM v Prešove, kde sa prebojovali po úspechoch v nominačných pretekoch. Ide o cyklistov Gogu a Zvoláreňa.

### **Čo hovorí tréner prešovských chlapcov Július Mihalič?**



Možno povedať, že účinkovanie cyklistov Lokomotívy Prešov na dvoch športových kolbištiach v posledných dňoch bolo úspešné. Tým, že sme sa dokázali presadiť na majstrovstvách Slovenskej socialistickej republiky v Trenčíne, dostali sme možnosť štartovať na majstrovstvách Československej socialistickej republiky vo všetkých disciplínach, ktoré budú v Třinci. Po majstrovstvách ČSSR nás čakajú medzinárodné preteky o Trofej firmy Favorit v Rokycanoch a majstrovské preteky, ktoré sú započítané do celoštátnej súťaže. Doteraz prešovskí cyklisti majú v nej dobrú pozíciu.

Samozrejme, že výsledky mojich zverencov ma tešia. Chlapci tvoria stmelený, disciplinovaný kolektív, dokážu jeden druhého povzbudiť, po našom povedaní – vyhecovať sa k čo najlepšiemu výkonu. Cyklistika začína zapúšťať v Prešove zdravé korene. Máme schopné, ambiciózne vedenie, preto sa pozeráme do budúcnosti s optimizmom. Verím, že z terajších dorastencov vyrastú takí cyklisti, ktorí budú robiť dobré meno nášmu mestu aj v súťažiach dospelých.

*Prešovské noviny júl 1973*

## Náš jubilant

Na sklonku uplynulého týždňa sa dožil sedemdesiatych narodenín dlhoročný obetavý a nadšený pracovník prešovskej atletiky majster športu **ŠTEFAN STANISLAY**.

Pri tejto príležitosti sa na Mestskom národnom výbore uskutočnila v sobotu 12. augusta 1972 milá slávnosť. Jubilantovi prišli zablahoželať predstavitelia okresných telovýchovných orgánov, zástupcovia mládežníckej organizácie a mnoho ďalších priateľov športu. Člen predsedníctva Ústredného výboru Slovenskej telovýchovnej organizácie Štefan Tomášik odovzdal jubilantovi pozdravný list predsedníctva ÚV STO a pozdravný list predsedníctva okresného výboru STO.

**Štefan STANISLAY patrí medzi najagilnejších funkcionárov kráľovnej športu v metropole Šariša. Tento úspešný športovec bol trojnásobným majstrom ČSSR v skoku do výšky, vybojoval mnoho úspešných celoštátnych i medzinárodných pretekov, bol vo výbere na olympijské hry v roku 1924 a 1928, kde sa nedostal pre nedostatok finančných prostriedkov. Výkonom tam rozhodne patril.**

Po skončení aktívnej činnosti celý svoj voľný čas a všetky svoje sily venuje výchove našej mládeže. Na atletickom štadióne pôsobí ako tréner aj rozhodca. Stal sa už neodmysliteľnou postavou Večerného behu víťazstva, kde vykonáva funkciu štartéra.

Aj napriek vysokému veku často prichádza medzi športovcov vždy s dobrou náladou a hrejivým slovom. Svojou húževnatosťou, skromnosťou a čestnosťou, ktoré prejavuje po celý svoj život, môže byť svetlým vzorom s príkladom pre našu mládež.

Pri príležitosti jeho životného jubilea mu želáme v mene širokej rodiny športovcov veľa zdravia a mnoho síl do ďalších rokov života.

*Prešovské noviny – august 1973*



*Ukázali cestu a slúžili príkladom. Zľava: doc. PhDr. Ján Chovanec, CSc., bývalý majster Slovenska v hode diskom, Štefan Stanislav, majster športu, čs. rekordér v skoku do výšky (190 cm) a MUDr. Belo Klepsateľ, bývalý majster Slovenska a rekordér v skoku do diaľky.*



**Prešov – VfB Stuttgart 3:5 (1:1, 3:1, 0:4)**

## **Dráma s desiatimi**

**V Pohári UEFA videli v Prešove neobyčajne dramatické stretnutie, ktoré dohrávali domáci s desiatimi hráčmi, bez vylúčeného Bubenka plných 52 minút.**

Za rozhodovania švajčiarskej trojice Keller (Rettig, Chetelat) nastúpili mužstvá: TATRAN: Červeňan – Sopko, Mikita, Molnár, Mačupa, Škorupa, Novák (88. Štepánek), Turčányi, Sobota, Bubenko, Onufrák. VfB: Heinze – Weidmann, Eisele, Mal, Entemann, Eckeahard, Müller (91. Martin), Handschuh, Ohlicher, Ettmayer, Brenninger (72. Elmar).

Prešovskí diváci videli bojovné, ale iba priemerné stretnutie. Sledovali veľa dramatických momentov. Tatranci začali hrať dosť nervózne, tradičný úvodný nápor im proti ostrieľanému partnerovi nevyšiel. S pribúdajúcimi minútami sa im však začalo dariť a získavali svoju obvyklú istotu. Dali do hry neobyčajnú bojovnosť a aj napriek vrcholne efektívnej hre VfB si dokázali vytvoriť niekoľko šancí, ktoré ostali nevyužitú. A tak sa na prvý gól muselo čakať do 35. minúty, keď za zrazenie Sopku pokutový kop premenil Turčányi. Prešov mal stále viac z hry, no nebezpečné protiútoky hostí zamestnávali Červeňana.

Vyrovnanie do polčasu bolo lacné: obrana reklamovala hranie rukou, čo využil Ohlicher a spravil stav na 1:1. Druhý polčas nepriniesol podstatný obrat. Tatran bol naďalej iniciatívnejším mužstvom, mal možnosti, no Bubenko, Turčányi i Onufrák nedokázali skórovať. Tlak sa však napokon preda len vyplatil, lebo hlavička Škorupu v 67. minúte znamenala 2:1 a nádej. Hra sa priostrila, Keller nebol vždy dosť dobre pánom situácie a odniesol si to Bubenko, ktorého v 68. minúte rozhodca vylúčil za zrážku s brankárom hostí. Napriek tomu Turčányiho gól v 73. minúte zvýšil náladu, lebo skóre z prvého zápasu sa vyrovnalo!

Mohlo byť rozhodnuté v riadnom čase. Onufrák zaznamenal pred koncom štvrtý gól, no na pokyn postranného rozhodcu neplatil.

**PREDLŽENIE:** Predĺženie našlo Tatran nielen s desiatimi hráčmi, ale značne fyzicky i psychicky vysilené. Kondične skvele pripravení hostia dali gól v 95. minúte z kopačky Handschuha, potom si v 113. minúte tiesnený Turčányi dal vlastný gól, takže góly Handschuha a Ohlichera v 115. a 118. minúte boli už len posledným úderom.

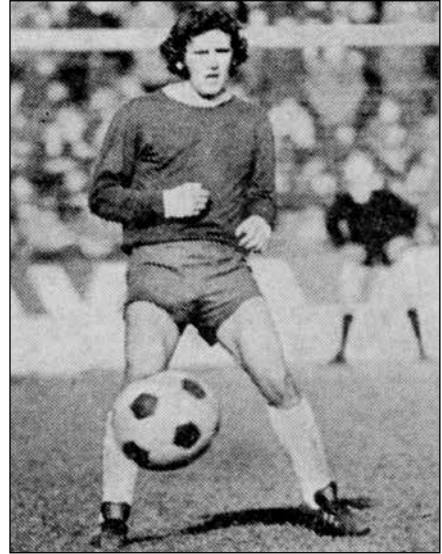
Milan Moravec, tréner Tatrana: **„Rozhodca nás jasne poškodil, keď neuznal náš štvrtý gól a uznal – vyrovnávajúci gól hostí po ruke!“** Herrmann Eppenhoff, tréner VfB: **„V riadnom čase bol Prešov lepším mužstvom, v predĺžení sme dali lacný prvý gól, čo rozhodlo. Rozhodca bol dobrý.“**

*ŠPORT – november 1973*

Malý postavou veľký výkonom

## Jozef Bubenko

Nie je zaiste objavom zistenie, že mladí hráči sú pre náš futbal veľkým prínosom. Chýbajú im síce potrebné skúsenosti, no túto skutočnosť dokážu zavše nahradiť svojim talentom a schopnosťami. Ich prvé kroky v ligovom mužstve sú zvyčajne poznačené darmo skrývanou trémou i neistotou, ale aj úžasnou vôľou vyrovnat sa tým, ktorí sa akoby šibnutím čarovného prútika zmenili z veľkých vzorov ich chlapčenského obdivu na – spoluhráčov. Niet vari medzi začínajúcimi futbalistami šarvanca, ktorý by raz nechcel obliecť prviligový dres. Len niektorým sa to podarí. Azda aj preto je to nezvyčajná, nenapodobiteľná chvíľa.



Niet vari futbalistu, čo by si nespomenul na svoj prvý veľký zápas. „Bolo to v auguste 1970, keď ma vtedajší tréner Tatrana Ing. Jozef Karel zobral do Gottwaldova. Tu nás čakalo stretnutie s domácou jedenástkou. Mračná nad mestom neveštili nič dobré, už druhý deň lialo ako z krhly. Rozhodca Krňávek nakoniec terén uznal za spôsobilý. Sedel som schúlený na lavičke náhradníkov, prišla prestávka a potom sa to stalo... Tréner ma volal k sebe, cítil som, ako strácam farbu, v spotenej dlani som stískal registračku a o chvíľu som sa už hlásil rozhodcovi. Do konca chýbalo ešte vyše dvadsať minút a ja som dostal miesto na hrote útoku.“ Tak sa po prvý raz v ligových zostavách objavilo meno **JOZEF BUBENKO**. Tatran v Gottwaldove prehral, no pre Bubenka to bolo vlastne životné víťazstvo. Tých dvadsaťdva minút na gottwaldovskom trávniku znamenalo, že definitívne zakotvil medzi ligistami. Potom prišli ďalšie stretnutia a hráčovi, čo pôvodne nebol ani na súpiske „Áčka“, sa otvorila cesta k športovej kariére.

Jožko, medzi spoluhráčmi známy pod menom „Bubo“, patrí ešte stále k najmladším ligovým futbalistom. O mesiac oslávi svoje 23. narodeniny. S loptou sa zoznámil na školskom dvore v Solivare. Naháňal ju spolu s kamarátmi Milanom Pasierbom, Rudom Chlapečkom i ďalšími. V zápale boja chlapci často zabúdali na všetko ostatné a zvyčajne sa už stmievalo, keď ich školníčka musela priam vyhnať domov. Štrnásťročný Bubenko začínal v žiackom družstve Tatrana Prešov pod vedením trénera Jána Jakubíka. Zo začiatku hrával v strede útoku alebo na spojke. Najkrajšie spomienky mu ostali na dva roky, strávené v kolektíve zaslúžilého majstra športu Laca Pavloviča v dorasteneckej lige. Tu z neho vyrástol futbalista, ktorý sa dokázal veľmi skoro udomácnit v najvyššej súťaži.



Pri slávnostnom stole zľava: Šálka, Bubenko, Novák a tréner Malaga.

Jeho rýchlosť, obratnosť, vycibrená technika i dobré vedenie lopty robia najväčšie starosti obrancom súpera. Je typom futbalistu, ktorý prekvapuje svojimi tvorivými schopnosťami, prehľadom a nápadmi na hrote útoku. Prešovský futbal v ňom má hráča s veľkou budúcnosťou. Nehovoriac o tom, že má už štvorročné ligové skúsenosti. V jeseni minulého roku ho prenasledovalo zranenie. **„Zimná prestávka mi prišla vhod,“** pripomína Bubenko. **„Oddýchol som si, nabral nové sily, a verím, že budem môcť zaberat' naplno. Prichádzajú vždy chvíle, keď sa noha ohlási, ale dúfam, že to nebude nič vážnejšie.“**

Jarná premiéra je už predo dvermi, futbaloví priaznivci ju očakávajú s veľkým záujmom. **„Viem, že nás súper i riadne poprehánajú, ale v príprave sa snažíme urobiť maximum, aby sa o prešovskom Tatrane šírili iba slová chvály.“**

Prešovský obratný útočník je teda optimista. Je rozhodnutý bojovať o každú loptu, hrať čo najlepšie a hlavne dávať góly, aby aj v prítomnosti ožili časy streleckých hodov Laca Pavloviča, ktorý mu je vzorom v tréningu i v prístupe k zápasom. Možno sa to podarí Jožkovi, alebo inému z jeho spoluhráčov. Ich najväčšou prednosťou je talent, no predovšetkým pevná vôľa čosi dokázať. Aj mimo futbalu. Jozef Bubenko chce byť na jar platným hráčom na ihrisku, no – ako sme sa presvedčili v rozhovore – nemyslí iba na šport. Študuje na filozofickej fakulte UPJŠ a práve v týchto dňoch sa pripravuje na ďalšiu skúšku.

Bubenko, Komanický, Sobota i ďalší sú dôkazom, že v prešovskom futbale nastúpili správnu cestu. Nevyhľadávajú hviezdy, ale dávajú príležitosť chlapcom, ktorým metropola Šariša prirástla k srdcu.

ŠPORT – február 1974

## Veľké futbalové zmeny

**Včera sa začala príprava futbalistov Tatрана – Do novej sezóny s novým výborom – Novák ostáva v Prešove – Turčány vyradený z mužstva – O trénerovi sa rozhodne v týchto dňoch**

Po dvojtýždňovom pobyte v Rumunsku, kde boli prešovskí futbalisti pod vedením PhDr. Michala Beleja, začali s prípravou na nastávajúcu druholigovú sezónu. Prvý tréning viedli Ing. Ján Karel a Gejza Sabanoš.

Po neúspešnom ligovom ročníku sa v minulých dňoch vzdal doterajší futbalový výbor Tatрана. Na návrh výboru telovýchovnej jednoty bol ustanovený nový výbor oddielu v tomto zložení: **MVDr. BRANISLAV GREGOR** (na snímke), riaditeľ okresnej poľnohospodárskej správy v Prešove – predseda, **ŠTEFAN GREŠLÍK**, podpredseda Okresného národného výboru v Prešove a **JOZEF KUCHÁR**, šéfredaktor Prešovských novín – podpredsedovia, PhMr. **GEJZA ŠIMANSKÝ**, okresný lekárnik v Prešove – predseda športovo-technickej komisie, Ing. **JÁN BENKO**, riaditeľ Štátnej banky československej v Prešove – predseda ekonomickej komisie, Ing. **ALOJZ NEMEC**, riaditeľ Pozemných stavieb v Prešove, **ŠTEFAN TÓTH**, riaditeľ Štátnej sporiteľne v Prešove, **IVAN VASILČIN**, zástupca vedúceho závodu Autoservis v Prešove, **ŠTEFAN MÄSIARIK**, pracovník Okresnej finančnej správy, **PETER DANČ**, pracovník závodu Ocelové konštrukcie a **MILAN BAHYL**, pracovník Mestského národného výboru v Prešove – členovia výboru.



Futbalový výbor sa hneď po svojom zvolení ujal svojej funkcie. Medzi najdôležitejšie úlohy vo vytýčenom programe patrí konsolidácia činnosti oddielu. Výbor chce postupovať nekompromisne v riešení trénerských otázok, hráčskych i ďalších existujúcich problémov.

V posledných dňoch sa veľa hovorilo o odchode Igora Nováka z Prešova. Celý prípad sa už vyriešil a na jeho margo Novák povedal: „**Mal som ponuku prestúpiť do Slovana Bratislava. Definitívne som sa rozhodol, že ostanem v Prešove a naďalej budem obliekať dres Tatрана. Mojou jedinou snahou je hrať dobrý futbal a pomôcť celému kolektívu v boji o druholigové body. Chcem spolu s ostatnými hráčmi urobiť všetko aby sa znova prinavrátilo v čo najkratšom čase dobré meno prešovského futbalu.**“

Z kádra odišiel na základnú vojenskú službu brankár Jaroslav Červeňan. Má obliekať dres pražskej Dukly. Z kolektívu futbalistov Tatрана bol vyradený Ján Turčányi. Prestupový termín končí až na sklonku tohto týždňa. Ťažko predpokladať, aké nové

tváre sa v Prešove zjavia. Isté je zatiaľ, že sa vráti bývalý odchovanec Chmura, ktorý úspešne hral v zadných radoch divíznej prešovskej Dukly.

Našou hlavnou úlohou bolo postupne konsolidovať pomery v našom oddiele. Museli sme veľmi rýchlo vyriešiť trénerský problém a citlivo zvážiť situáciu v hráčskom kádri, ktorá po skončení účinkovania v prvej lige nebola najlepšia. Preto sme si hneď na prvom zasadnutí vytýčili konkrétne úlohy s tým, že v našej práci nebudú mať miesto žiadne ústupky pri riešení problémov či nedostatkov. Zhodnotili sme situáciu v kolektíve hráčov a tak sa zrodili prísne, ale zaslúžené tresty, ktoré postihli Turčányiho, Onufráka a Červeňana. Uvedomujeme si, že bez disciplíny a dodržiavania životosprávy nemôžu hráči splniť náročné požiadavky v boji o druholigové body. Preto sme sa rozhodli, že aj v budúcnosti sa rozlúčime s tými, čo prístupom ku kolektívu i nesprávnou životosprávou by chceli narušiť dobrú atmosféru v mužstve. V súčasnej situácii v našom kolektíve si všetci futbalisti uvedomujú v plnom rozsahu predovšetkým svoje povinnosti a až potom prídu na rad ich práva. Veríme, že tento prístup hráčov sa odzrkadlí na výkonoch celého kolektívu v majstrovských zápoleniach.

Je ešte predčasné hodnotiť celkovú situáciu. Myslím si, že akékoľvek závery v tomto smere by boli predčasné, – zdôrazňuje dr. Gregor. Skôr by sa dalo povedať, že sme dobre naštartovali. Dostali sme dôveru, ale súčasne sme prevzali pred tvárou verejnosti veľkú zodpovednosť. Je potešujúce, že všetci členovia výboru aj jednotlivých komisií sa pustili do roboty veľmi svedomite a s maximálnym nasadením. Stanovili sme si dlhodobý plán činnosti. Rešpektujúc naše polozenie i podmienky chceme pracovať a vo svojej činnosti postupovať perspektívne. Nedáme sa ukolísať prípadnými prvými úspechmi, ale nemôžu nás odradiť ani problémy, ktoré sa zaiste vyskytnú. Budeme sa orientovať na výchovu talentov vo vlastnom oddiele. Začali sme uplatňovať jednotný tréningový systém, podľa ktorého postupujeme v práci s jednotlivými celkami. Naše ciele sú náročné, ale reálne a vieme, že úspechy sa nedostavia zo dňa na deň. Osobitnú pozornosť venuje futbalový výbor obsadeniu trénerských funkcií. V týchto dňoch prebiehajú rokovania a bude definitívne vyriešená otázka trénera prvého i druhého mužstva.

**Napriek tomu, že od skončenia ligového ročníka uplynul len veľmi krátky čas, došlo v Tatrane k veľkým zmenám. Treba veriť, že prinesú obrat k lepšiemu. Problémov, ktoré čakajú na riešenie, je veľa a preto nemožno čakať zázraky. Len systematická a cieľavedomá práca môže priniesť úspechy. To by si mala uvedomiť aj široká športová verejnosť a v tomto snažení maximálne podporiť nové vedenie, trénerov i hráčov.**

Zo zostupu nie je treba robiť žiadnu tragédiu a upadať do pasivity, ktorá zvyčajne situáciu iba sťažuje. Sympatické je, že nový výbor sa pustil do práce s plnou vehemenciou, bez kompromisov a s jediným cieľom: pomôcť prešovskému futbalu z jeho súčasného polozenia.

*Prešovské noviny – jún 1974*

## Slovo má podpredseda ÚV ČSZTV PhDr. Ernest Demetrovič

# Podujatie s veľkou budúcnosťou

**Turnaj, ktorý má nielen bohatú tradíciu, ale aj podiel na propagácii stolného tenisu na východnom Slovensku – Dôstojný príspevok do rámca osláv slávnych výročí**

V Prešove sa v minulých dňoch uskutočnil jubilejný XX. ročník celoštátneho stolnotenisového turnaja o Pohár duklianskych hrdinov. K jeho zakladateľom patrí aj Štefan Koczi. Medzi čestnými hosťami bol aj **PhDr. Ernest Demetrovič** (na snímke), podpredseda Ústredného výboru Československého zväzu telesnej výchovy. Využili sme jeho prítomnosť a požiadali o rozhovor.



**Prešovský stolnotenisový turnaj patrí nesporne k najvýznamnejším akciám, ktoré telovýchovná organizácia usporiadala na počesť 30. výročia SNP. Keď máte hovoriť o turnaji, s akými dojmami odchádzate z Prešova?**

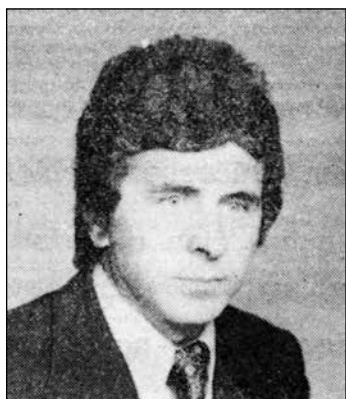
„Turnaj o Pohár duklianskych hrdinov považujem za najhodnotnejšiu akciu Československého stolnotenisového zväzu usporiadanú na počesť slávnych výročí. Je potešiteľné, že to boli práve stolní tenisti, ktorí sa pred mnohými rokmi prihlásili veľmi spontánne k odkazu našich osloboditeľov. Som rád, že je to turnaj, ktorý má nielen bohatú tradíciu a podiel na propagácii stolného tenisu na východnom Slovensku, ale že sa aj úspešne rozvíja. Je to tak preto, že má hlboký ideový, spoločenský a internacionálny charakter, čo dokumentuje účasť pretekárov zo socialistických krajín. Treba si oceniť najmä to, že v programe tohto podujatia bola aj návšteva pamätných miest na Dukle a vo Svidníku, kde sa účastníci turnaja poklonili pamiatke padlých hrdinov a položili k ich pomníkom vence. Bolo vidieť, že tento spomienkový akt zanechal hlboké dojmy u všetkých, ktorí sa prišli pokloniť nehynúcej pamiatke našich osloboditeľov.“

**Turnaj o Pohár duklianskych hrdinov sa zrodil pred dvadsiatimi rokmi z podnetu niekoľkých zapálených nadšencov. Podarilo sa im získať do Prešova popredných pretekárov, ktorí urobili veľa pre propagáciu stolného tenisu. V čom vidíte hlavné klady turnaja a čo by sa dalo podľa vášho názoru ešte zlepšiť?**

„Vysoko hodnotím skutočnosť, že usporiadatelia neostali vo svojom snažení osamotení. Veľmi účinne sa prejavila vzájomná spolupráca telovýchovnej organizácie s ostatnými spoločenskými organizáciami, s miestnymi podnikmi a inštitúciami. Dôležité je aj to, že v Prešove na jubilejnom ročníku tohto turnaja štartovali pretekári zo zahraničia a nechýbali ani československí reprezentanti Kunz, Ovčařík,



Štefan Koczi, hlavný rozhodca.



Anton Mitra, riaditeľ turnaja.

Grófová, Riedlová a ďalší poprední hráči. Na druhej strane škoda, že sme nemohli hovoriť o prehliadke úrovně stolného tenisu na Slovensku, lebo turnaj v Prešove kolidoval s ďalším podujatím, ktoré bolo v západoslovenskom kraji. Preto sme v Prešove nevideli hráčov z popredných oddielov Spoje Bratislava, Plastika Nitra, Malacky, Topolčany a ďalších miest. To by sa už nemalo opakovať. Slovenský stolnotenisový zväz bude musieť zabezpečiť, aby v budúcnosti nedošlo k podobnej situácii. Podľa môjho názoru Prešovčania by mali už teraz s prípravou budúceho ročníka. Do programu by som navrhoval zaradiť aj súťaž dvojčlenných družstiev mužov a žien za účasti reprezentačného družstva ČSSR, výberu ČSR a SSR a samozrejme za účasti popredných družstiev z celej republiky. Budeme podporovať medzinárodnú účasť na tomto turnaji a chceme toto podujatie v Československom stolnotenisovom zväze zaradiť medzi plánované medzinárodné športové styky. Prešovský turnaj si to rozhodne zaslúži.

### **Patrili ste medzi pozorných divákov. Ako hodnotíte úroveň turnaja po športovej stránke?**

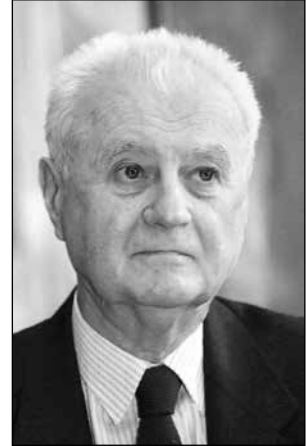
„Turnaj o Pohár duklianskych hrdinov mal osobitnú dôležitosť v tom, že sa uskutočnil na prahu začínajúcej sezóny. Poskytol hráčom výbornú príležitosť, aby si preverili svoju pripravenosť. Naši špičkoví pretekári potvrdili dobrú formu a podľa očakávania sa prebojovali až do finále. Medzi prekvapenia možno zaradiť víťazstvo Bosého nad favorizovaným reprezentantom Ovčaříkom. Podobne vo finále sa očakávalo víťazstvo Kunza, ktorý nečakane podľahol Kollarovitsovi. Na turnaji štartovalo aj mnoho mladých talentov. Ukázalo sa, že ak sa chcú prebojovať medzi špičku, musia bezpodmienečne zintenzívniť prípravu. Pekný úspech zaznamenala Číková, ktorá sa prebojovala až do finále. Celkove možno povedať, že v kategórii žien slovenský stolný tenis sľubne postupuje. Škoda, že to nemožno povedať o kategórii mužov, kde máme značné rezervy. Slovenský stolnotenisový zväz sa preto bude musieť márne zaoberať súčasnou situáciou a prijať také opatrenia, ktoré by zabezpečili obrat k lepšiemu. Verím, že zriadením okresných tréningových stredísk, v ktorých budú pracovať tréneri z povolania, nám vyrastú z mladých talentov postupne hráči, ktorí dokážu úspešne obstáť nielen v domácej, ale aj zahraničnej konkurencii. Prešovský turnaj dôstojne prispel do rámca osláv slávnych výročí. Tohtoročná účasť i úroveň jednoznačne potvrdili sľubnú perspektívu turnaja o Pohár duklianskych hrdinov, ktorý má predpoklady zaradiť sa medzi najvýznamnejšie stolnotenisové akcie v našej republike.

*Východoslovenské noviny – september 1974*

Slová uznania organizátorom zrazu

## Prehliadka elánu a nadšenia

Včera slávnostným ceremoniálom ukončili zimný turistický zraz ČSS '75. Pri pamätníku Sovietskej armády v Sabinove sa zišli delegácie turistov z celej ČSSR. Predseda organizačného výboru PhDr. Michal Parada, predseda ONV v Prešove, poďakoval všetkým účastníkom zrazu, ktorí prišli do rázovitého Šariša. Potom sa vydala na svoju ďalšiu púť diaľková štafeta Dukla-Praha, ktorá poniesie aj pozdravné stuhý zo spartakiádneho zrazu.



V priebehu štyroch februárových dní sme boli svedkami pekných športových zápolení, náročných turistických pochodov i milých stretnutí. Organizátori zaznamenali 2480 priamych účastníkov. Za absolvovanie náročných prechodov Šarišskou vrchovinou a Čerhovským pohorím odovzdali 450 odznakov. Stovky mladých putovali po stopách osloboditeľov. Vyše 360 pretekárov zápolilo v rôznych športových súťažiach. Taká je teda stručná bilancia vydaného podujatia turistov, ktorého význam a dôležitosť zvýraznila aj prítomnosť najvyšších predstaviteľov našej telovýchovnej organizácie, predsedu ÚV ČSZTV Antonína Himla a predsedu SÚV ČSZTV prof. Dr. Vladimíra Černušáka, CSc. (na snímke).

„Celková organizácia i priebeh zrazu potvrdili, že v Prešove je dostatok ľudí, ktorí turistike rozumejú a považujú ju za spoločensky prospešnú činnosť.“ – to boli prvé slová A. Himla v úvode nášho krátkeho rozhovoru. „Som rád, že dejiskom zrazu boli miesta, ktoré sú úzko späté s bojmi za slobodu našich národov. Turisti tu našli dobré podmienky a tunajšia príroda ich zaiste očarila.“ O svoje dojmy z pobytu medzi turistami sa s nami podelil aj predseda SÚV ČSZTV prof. Dr. Vladimír Černušák, CSc.

„Usporiadatelia sa zhostili svojej úlohy dobre. Štáb vykonal veľký kus práce. Podarilo sa spojiť a uplatniť myšlienku masového rozvoja telesnej výchovy s vhodným propagovaním poznávacej činnosti našej vlasti. Organizátori ukázali miesta bývalých partizánskych bojov. Vlastná obsahová stránka turistiky našla plné uplatnenie v rôznych formách táborenia v zime, v túrach na lyžiach i peších. Teda akcia v rámci spartakiády bola úspešná, želáme si, aby aj ďalšie podujatia takto pokračovali a vyvrcholili na Strahove v Prahe.“

Slová najpovolanejších nepotrebujú ďalší komentár. Dokumentujú celkový úspech zrazu turistov, ktorý bol ozajstnou prehliadkou elánu a nadšenia.

ŠPORT – február 1975



## Žije pre deti a šport



Slávnostným ceremoniálom sa skončili majstrovstvá Slovenska v modernej gymnastike. V prešovskej telocvični, kde majú sídlo príslušníčky oddielu modernej gymnastiky TJ Tatrán, zavládla neopakovateľná atmosféra spokojnosti a radosť z dobre vykonanej práce. Účastníčky majstrovstiev si pochvaľovali dobrú organizáciu i príjemné športové prostredie. Na tom všetkom sa vo veľkej miere podieľala vzorná trénerka a členka ÚV ČSZTV **Mária Chalupová**, ktorá ako tajomníčka organizačného výboru bola doslova dušou celého podujatia.

Našiel som ju priamo medzi deťmi. Najviac ju teší, že záujem o šport, v ktorom dominujú pohyb, ladnosť a krása, neustále stúpa. Ešte keby sa tak zlepšili doterajšie tréningové podmienky...

Svoju úspešnú trénerskú prácu začínala v roku 1960 celkom skromne. V krúžku pri Dome pionierov a mládeže v Prešove mala na starosti 15 detí. K dispozícii maličká miestnosť, klavír a starý koberec. Chuť veľa dokázať, láska k deťom a športu, prekonávali postupne všetky problémy. Po prvých nesmelých krokoch zapustila gymnastika v metropole Šariša hlboké korene.

„Už v roku 1963 sa prihlásilo do oddielu modernej gymnastiky vyše 80 dievčat,“ – začína svoj monológ trénerka Mária Chalupová. „Neskôr sa tento počet takmer zdvojnásobil. Začínala som s deťmi predškolského veku, s ktorých postupne vyrástli pretekárky patriace k najlepším. Prvý raz sme sa medzi elitu gymnastiek zapísali v roku 1965, keď Viera Marušová obsadila na majstrovstvách ČSSR 11. miesto. V juniorskej kategórii bola majsterka Slovenska Mária Kellnerová. A dobré meno získala Mária Árendacká, ktorá v roku 1973 skončila ako štvrtá v ČSSR v kategórii junioriek a bola zaradená do československej reprezentácie. Úspechy sme dosiahli aj v súťaži družstiev. Veľkým talentom je Svetlana Krajňáková, novopečená majsterka Slovenska. Vrchol jej výkonnosti však ešte len čakáme. Máme aj ďalšie talenty, z ktorých treba spomenúť Alexandru Gregorovú, Martu Kubíkovú, Vieru Jurčenkovú, Kláru Juskovú. Sú však aj iné, ktoré po stovkách tréningových hodín dokázali svoje kvality. Trinásťročná Ľuba Vataščinová obsadila na prešovských majstrovstvách Slovenska druhé a Jana Vojteková tretie miesto.“

Škoda, že táto obetavá dlhoročná telovýchovná pracovníčka nechcela hovoriť aj o mnohých starostiach trénerky, manželky i matky. Zaiste by tam boli slová pripomínajúcej obraz rušného dňa. Aj tak som sa dozvedel, že začína už ráno o piatej prípravou na tréningy. Potom vychystá deti do školy, treba sa jej postarať o domácnosť. Spomedzi svojich zverených si vychovala pomocníčky, ale hlavná ťarcha činnosti strediska leží na nej. Nečudo, že rodina si ju užije veľmi málo. Ešte šťastie, že manžel má pre jej prácu, ktorá sa jej stala koníčkcom, veľké pochopenie.

*ŠPORT – máj 1975*

## Hokej klope na dvere

# Prešovčania s optimizmom

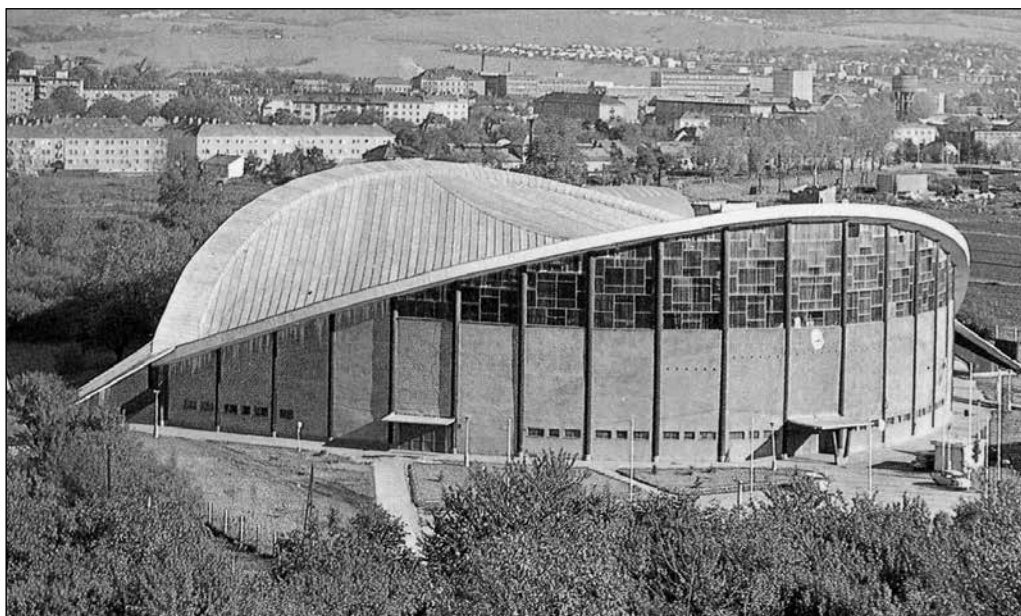
Prešovský hokej sa môže pochváliť nezvyčajne bohatou tradíciou. V tomto meste začali hrať ľadový hokej medzi prvými na Slovensku. Elán a nadšenie priniesli napriek skromným podmienkam mnohé výrazné úspechy. To, pravda, bolo pred mnohými rokmi. Potom prišla smutná kapitola. Tento populárny šport postupne upadal a Prešovčania bojovali už len v nižších súťažiach. Obrat k lepšiemu sa očakával v roku 1967, keď v Prešove odovzdali do užívania moderný zimný štadión. Ukázalo sa však, že ani nová hala nemôže zo dňa na deň zabezpečiť zvýšenie úrovne ľadového hokeja. V metropole Šariša síce zmobilizovali všetky sily, a po roku sa podarilo postúpiť medzi najlepších na Slovensku. Žiaľ, účinkovanie v SNHL trvalo len jednu sezónu. Potom prišli rôzne organizačné zmeny, Prešovčania raz postúpili a vzápätí opäť vypadli.

**Až minuloročná sezóna priniesla obrat k lepšiemu. Mužstvo ZPA ako nováčik zaznamenalo niekoľko pozoruhodných výsledkov a nakoniec obsadilo deviate miesto v tabuľke, čo znamenalo zotrvanie v súťaži.**

Prípravu na nový ročník súťaže Prešovčania začali už 15. mája. Prvé dni boli zamerané na regeneráciu síl a upevnenie hráčskeho kolektívu. Potom prišlo na rad sústredenie vo Vyšných Ružbachoch, ktorého úlohou bolo získavať fyzickú silu a kondíciu. Ďalšia časť prípravy prebiehala doma a hráči absolvovali dvojfázové tréningy v teréne. Tréner Jozef Hrubeš, ktorý v Prešove pôsobí prakticky tretiu sezónu, mohol byť s priebehom úvodnej časti prípravy spokojný. Podarilo sa realizovať všetky zámery, ktoré tréner vytýčil. Azda najradostnejším konštatovaním je, že prešovský kolektív sa po prvý raz dostal na vlastný ľad už 23. júla, čo v doterajšej histórii prešovského zimného štadióna ešte nebolo.

V kádri mužstva k podstatnejším zmenám nedošlo. Aj v novej sezóne budú prešovský hokej reprezentovať takmer všetci hráči, ktorí obliekali dres vo vlašajšom ročníku národnej ligy. Odišiel jedine útočník Holiš, ktorý hlásil prestup do Žiliny. Do mužstva pribudli odchovanci Mrva a M. Velček. V Prešove sú aj Jozef a Ján Šeligovci z Liptovského Mikuláša, z ktorých jeden už pracuje v ZPA a mladší študuje na priemyslovke. Obidvaja veria, že čoskoro oblečú dres ZPA. Tréner Hrubeš bude mať v majstrovských zápoleniach k dispozícii týchto hráčov: Jurčenko a J. Dedič – Kundračík, Socha, M. Mryglot, Kuruc, Fruhaw, Z. Dedič, Mrva – Bosák, Šechný, Sedlák, Jabcon, S. Mryglot, L. Velček, M. Velček, Javorka, Jetš, Sabol, Kardohély a kapitán mužstva Blahút.

Súčasťou ďalšej etapy prípravy, ktorá podľa slov trénera Jozefa Hrubeša bola zameraná na zohratie jednotlivých formácií, bol celý rad priateľských zápasov so súpermi rôznych kvalít. Výsledky potvrdili, že mužstvo je pomerne dobre pripravené a druholigová premiéra by tento fakt mala potvrdiť. Z prípravných zápasov hodno



*Bude sa pod strechou moderného zimného štadióna hrať kvalitný hokej?*

spomenúť víťazstvo nad Popradom 7:4, remízu v Kopřivnici 3:3 a cenné je tiež víťazstvo nad Duklou Trenčín 5:4. Záverečnú časť prípravy Prešovčania absolvovali v Opave, kde v priebehu niekoľkých dní absolvovali náročné prípravné zápasy so zdatnými súpermi. Poslednou previerkou bol turnaj o Pohár ZČSSP, kde v svojej skupine ZPA obsadili druhé miesto.

Hokejisti z mesta, ktoré sa môže popýšiť bohatou športovou tradíciou, sú odhodlaní urobiť všetko, aby v náročnej súťaži dôstojne obstáli a produkovali hokej dobrej úrovne. Veľký záujem obecnstva ich k tomu zaväzuje. Najväčšou prednosťou Prešovčanov je jednoliaty kolektív, ktorý už získal potrebné skúsenosti z bojov o druholigové body. Mužstvo, v ktorom niet veľkých individualít, tvorí dobrú partiu a jeho optimizmus je celkom reálny a oprávnený.

O optimizme v radoch ZPA svedčia aj slová tajomníka hokejového oddielu Ladislava Zúbeka. „**Napriek tomu, že si uvedomujeme náročnosť súťaže, chceli by sme obstáť aspoň tak, ako v minulom ročníku. Doterajšie výsledky naznačili, že mužstvo je schopné zaradiť sa medzi stabilných účastníkov SNHL. Verím, že naši priaznivci budú v priebehu sezóny, ale najmä po jej skončení spokojní.**“

Ukazuje sa, že po rokoch stagnácie nastúpili v Prešove na cestu cieľavedomej a systematickej práce. Dôkazom je široká základňa mládeže, dobrá práca funkcionárskeho aktívu i podmienky, ktoré vďaka okresným stranickým a štátnym orgánom boli v posledných rokoch utvorené. Treba veriť, že reprezentanti podniku ZPA, mesta i širokého okolia urobia všetko, aby sa pod strechou modernej haly hral kvalitný hokej.

*ŠPORT – september 1975*

Vincent Lafko, tréner hádzanárov Tatрана Prešov

## Čo je u vás nové?

„Priznám sa, že je to taký zvláštny pocit, keď človeka poveria funkciou trénera v mužstve, kde ešte pred nedávnom ako hráč pôsobil. Trénerské žezlo v prvooligovom hádzanárskom kolektíve som prevzal koncom marca a mužstvo som viedol spolu s veľmi skúseným trénerom a svojím kolegom na fakulte – Martinom Gregorom. Dobre sme si rozumeli už v minulých rokoch, keď sme boli v Tatrane spoluhráčmi a vzájomná spolupráca sa teraz ešte viac prehĺbila. Som skutočne rád, že práve v etape môjho pôsobenia sme zaznamenali veľmi úspešné výsledky.“



„Kolektív som viedol v devätnástich zápasoch, ktoré nám priniesli viacero úspechov. Stali sme sa víťazmi VIII. ročníka medzinárodného hádzanárskeho Turnaja o pohár Slovenskej republiky rád v Prešove, ktorý sa hral na palubovke zimného štadióna. Slávili sme neskôr úspech aj vo finále Slovenského pohára v Trnave. Do tretice sme dôstojne reprezentovali farby nášho oddielu i mesta vo finále Československého pohára v Chrudime, kde sme získali prvenstvo. Toto víťazstvo znamená, že sme si vybojovali právo účasti v novej hádzanárskej súťaži európskeho významu – v Pohári víťazov národných pohárov.“

Od marca uplynulo málo času, ale napriek tomu sa dá konštatovať, že prešovská hádzaná, ak to mám hodnotiť ako tréner, si udržuje veľmi dobrý štandard a má stále výbornú povest, nielen u nás doma, ale aj za hranicami našej vlasti. Nie sme momentálne žiadnym mužstvom hviezd. Som veľmi rád, že sme dokázali dať do vzájomnej symbiózy rutinu a skúsenosť ostrieľaných hráčov s elánom mladých. Je to dobrý kolektív, na ktorom sa dá budovať. Hráčsky vyrástol Peter Hatalčík a Marián Gruca, ktorých výkony pripomínajú tie najlepšie časy prešovskej hádzanej. K oporám patrí brankár Lukáč, bratia Lukošikovci, Dvorčák, Dobrovič i ďalší. Rád využívam túto príležitosť, aby som poďakoval hráčom a osobitne môjmu kolegovi na trénerskej lavičke Martinovi Gregorovi, s ktorým sme si výborne rozumeli.

Pochopiteľne, že našou veľkou túžbou je dobré výkony zopakovať aj v budúcom ligovom ročníku, čomu chceme podriadiť aj náročnú prípravu. Výbor hádzanárskeho oddielu Tatрана Prešov robí všetko, aby sme sa opäť vrátili na domácu pôdu. Podľa slov predsedu Ing. Františka Šťastného táto záležitosť je na najlepšej ceste. Viem, že radosť z toho budú mať nielen hráči, ale najmä naši diváci, ktorí nám v uplynulých sezónach veľmi chýbali.“

*Prešovské noviny – júl 1976*



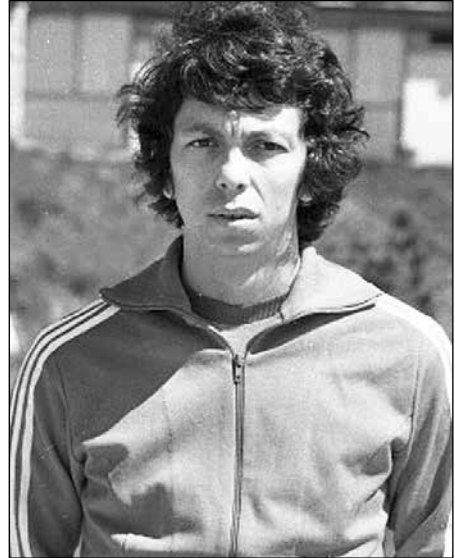
*Najlepší hadzanári Tatrana Prešov v rokoch 1958 – 1984. Na snímke horný rad zľava Vincent Lafko, Jozef Lukošík, Oskar Poliak, Martin Gregor, Vladimír Seruga, Milan Murgoň, Vasil Greňo. Zľava sedia: Marián Horváth, Ivan Kunay, Karol Lukošík, Otto Lukáč – predseda hádzanárskeho oddielu TJ Tatran Prešov, Rudolf Horváth, Anton Frolo, Jozef Lukáč. Na snímke chýba Andrej Lukošík.*



*Tatran Prešov – 3. miesto v ročníku 1986/87. Zľava stoja: tréner Vincent Lafko, lekár mužstva MUDr. Zdeno Velecký, Mikuláš Dvorožňák, Peter Krajč, Juraj Šimek, Milan Folta, Ján Monok, Jaroslav Adamčík, Lubomír Kaminský, asistent trénera Peter Hatalčík, masér Tomáš Čuchran, vedúci mužstva Jozef Molnár. V dolnom rade zľava: Gabriel Káňa, Peter Kakaščík, Peter Gotzman, Ján ostrihoň, Peter Kaščák, Lubomír Tomáš a Roman Lamač.*

## S Prešovčanom Pavlom Birošom, reprezentantom ČSSR vo futbale

O veľkom úspechu reprezentačného mužstva ČSSR na nedávnych majstrovstvách Európy v Záhrebe a Belehrade sa toho už veľa popísalo. Nečakaný, ale plne zaslúžený triumf našich futbalistov sa stal odrazu stredobodom pozornosti. Slovami chvály a obdivu po vrcholne dramatickom finálovom dueli nešetril prezident FIFA J. Havelange, ale aj mnohé ďalšie osobnosti futbalového sveta. Československý futbal dosiahol jeden zo svojich vrcholov, na ktorý sa bude ešte veľmi dlho spomínať. K tým, čo patria do stabilného káдру Ježkovho a Venglošovho výberu sa zaraďuje aj Prešovčan Pavol Biroš. Tento futbalista sa do svojho rodného mesta neustále vracia. Aj v minulých dňoch trávil dovolenku v kruhu svojich najbližších. Využili sme túto príležitosť na rozhovor, v ktorom si hráč pražskej Slávie zaspomínal na futbalové začiatky, ale aj na boje o hrdý titul majstra Európy.



Skôr, než dáme slovo P. Birošovi, ešte spomenieme niekoľko údajov, ktoré vám trochu priblížia tohto futbalistu. Narodil sa 1. apríla 1953 v Prešove. V našom meste, ako sa zvykne vravieť, ťúchal školské lavice. Jedného pekného letného dňa roku 1971 mu triedny profesor v budove terajšieho Gymnázia na Konštantínovej ulici blahoželal k úspešnému zloženiu skúšky dospelosti. Maturant Pavol sa potom vybral na skusy do sveta. V tomto prípade to znamenalo, že od jesene spomínaného roku pravidelne navštevuje prednášky a semináre na pôde staroslávnej Karlovej univerzity v Prahe. Čas aj v tomto prípade vykonal svoje, a tak hoci sa zdá, že to bolo len včera, čo s rozbúreným srdcom vstupoval do budovy Právnickej fakulty, o niekoľko týždňov už položil bodku za ďalšou kapitolou svojho snaženia. Prezradíme hádam ešte, že 1. februára tohto roku prestúpil medzi ženatých a stalo sa tak na pôde nášho mesta, lebo aj manželka je Prešovčanka. Pavol o sebe zvyčajne toho veľa nenavraví, je presvedčený, že je ešte len na začiatku cesty, v živote i športe. Archív, v ktorom je mnoho výstrižkov z novín a časopisov, fotografií, vlajok i ďalších dokumentov pripomína, že s koženou už čosi preskákali...

„Priznám sa, že v zhone každodenných povinností by som na to ani nestačil. Rodičia a najmä brat Peter, ktorý je veľkým fanúšikom futbalu, sa postarali o tú bohatú dokumentáciu,“ povie jednoduchými slovami budúci právnik. „Futbalová

kariéru som začínal v žiackom celku Tatrana, kde ma do tajov tejto prítťažlivej hry spolu s ďalšími chlapcami začal tréner Jakubík. Potom som hral za B-dorast, ktorý v tom čase viedol tréner Schlosser a posledné roky pred odchodom do Prahy som pôsobil v kolektíve prvligového dorastu.“

Odtiaľ, ako sme to vlastne už naznačili, viedla cesta novopečeného maturanta, ale vo futbalovom svete ešte celkom neznámeho mladíka, do Prahy.

„A tak som začínal znova. Tentoraz v dorasteneckom kolektíve pražskej Slávie pod taktovkou trénera Linhata. Tí, čo mi dali príležitosť, si ma neprestali všímať. Pomerne skoro som sa dostal do kolektívu prvligového áčka. Najprv som absolvoval priateľský zápas proti Kladnu a hral som na mieste stopéra. Ligový krst som prežil na ihrisku Slávie v stretnutí s Trnavou. Toto zápolenie sa síce skončilo nerozhodne, ale štart sa mi vydaril a tak som napokon v mužstve zakotvil.“

Stále to však boli ešte len začiatky, nové prostredie, noví ľudia...

„V Prahe ma tí mladí, ale aj starší spoluhráči v ligovom kolektíve veľmi priateľsky prijali a môžem povedať, že aj dnes sa tu veľmi dobre cítim. Pravda, najlepšie si rozumiem so študentmi, predovšetkým s Lužom a Ciprom. Na Prešov si stále rád spomínam, najmä na moje pôsobenie v žiackom družstve, na prítťažlivé turnaje, ktoré sme hrali na rôznych miestach po celej republike.“

Prvý ligový gól dal obranca Biroš až v minulom roku na ihrisku pražskej Dukly, keď rozvlnil sieť za chrbtom nášho najúspešnejšieho brankára Viktora. V pražskom derby Slávia zvíťazila vtedy 3:2. Radosť teda bola dvojnásobná.

**Tento skromný športovec naozaj rýchlo postupoval po stupňoch futbalovej kariéry. Už v roku 1972 reprezentoval našu vlasť v mužstve ČSSR, zloženom**



*Pri nástupe na kvalifikáciu MS 1978 v Prahe na Letnej. Zľava: Ondruš, Vencel, Jozef Čapkovič, Masný, Biroš, Dobiáš, Petráš, Pollák, Panenka, Nehoda a Karol Gögh.*

z hráčov do 21 rokov, ktoré v rámci Festivalu mládeže štartovalo na turnaji v Berlíne. Potom prišli zápasy v mužstve ČSSR do 23 rokov, kde bola tiež veľmi dobrá partia. V reprezentačnom kolektíve ČSSR dostal prvú príležitosť 13. novembra 1974 v Prahe, keď naši hrali medzištátne stretnutie s Poľskom, ktoré sa skončilo nerozhodne 2:2. V 60. minúte vystriedal Pivarníka. Potom prišlo niekoľko štartov v olympijskom mužstve. Napriek tomu, že P. Biroš je stálym členom reprezentačného kolektívu, v drese so štátnym znakom odohral zatiaľ len štyri zápasy. Okrem Poľska to boli stretnutia s Iránom, Francúzskom a Rakúskom. Aj v bojoch o titul majstra Európy dostali príležitosť skúsenejší spoluhráči. Bol však prítom pripravený kedykoľvek pomôcť kamarátom...

„Verte, že také vrcholne napínavé a dramatické zápasy, ako boli tie v Záhrebe a Belehrade sa ďaleko horšie prežívajú na lavičke ako na hracej ploche. Najhoršie to bolo v stretnutí s Holandskom, ktoré bolo favoritom. Nakoniec to vyšlo a naša radosť sa nedala opísať slovami. Zrazu sme prevzali my žezlo favorita, čo nemohli očakávať ani najväčší optimisti. Futbalová dráma s mužstvom NSR sa skončila znova naším úspechom. Boli to nezabudnuteľné chvíle, ktoré si uchovám po celý život. Hlbokým dojmom na mňa zapôsobilo aj stretnutie s predstaviteľmi najvyšších straníckych a štátnych orgánov na Pražskom hrade. Všetci sme si uvedomili, akú veľkú starostlivosť venuje naša socialistická vlasť rozvoju telesnej výchovy a športu. Uvedomili sme si, aká je to veľká vec, dokázať dôstojne reprezentovať ľud tejto krajiny, krajiny, ktorej vravíme – naša milovaná vlasť.“

Prešovčan Biroš za účasť v reprezentácii dostal telovýchovné vyznamenanie – titul majstra športu. Húževnatý v hre zvanej futbal, ale aj príkladný v štúdiu, taký je v skratke profil mladého človeka, ktorý môže byť svojim rovesníkom vzorom.

„Pokiaľ ide o moje ďalšie plány, chcem ostať najmenej dva roky v Prahe. Štúdium by som chcel zavrieť diplomovou prácou a získať titul doktora práv. Potom sa uvidí, čo ďalej. Mnohí sa ma zavše pýtajú, ako dokážem držať krok vo futbale i na vysokej škole, kde som zatiaľ všetky skúšky vykonal na prvý termín. Myslím si, že keď človek chce, má pevnú vôľu a jasný cieľ, môže úspešne študovať a pritom hrať aj futbal v prvej lige.“

**Mnohých, premnohých láka príťažlivá kariéra futbalistu, ktorá otvára brány do sveta, do neznámych ďalekých krajín, až na druhé kontinenty. Len nemnohým sa nakoniec ich želanie vyplní, aby potom mohli pred rozburáca-ným kotlom hľadiska naplneným tisíckami vyznávačov koženej, vychutnať atmosféru veľkého triumfu. Ale vlastne sú tu už opäť tie obyčajné futbalové dni, ktoré predsa len majú magickú moc, premeniť túžbu na skutočnosť.**

*Prešovské noviny – júl 1976*



## Slovo má tréner ligového nováčika Štefan Jačiansky

### Sympatické odhodlanie Prešovčanov



V Prešove vládne spokojnosť i nadšenie všetkých priaznivcov futbalu. Tatran po úspešnej sezóne presvedčivým spôsobom postúpil do I. ligy. Letné obdobie využívajú Prešovčania na intenzívnu prípravu. Funkcionári, tréneri i hráči robia všetko, aby sa vstup do nového ročníka vydaril. Zvýšená pozornosť sa venuje skvalitňovaniu tréningového procesu i politickovýchovnej práci. Nový trávnik, vynovené priestory pod tribúnou a umelé osvetlenie, to všetko je výsledkom snaženia funkcionárov futbalového oddielu i telovýchovnej jednoty. V tejto súvislosti treba osobitne spomenúť podporu okresných straníckych a štátnych orgánov, ktorú poskytujú telovýchovnej jednote.

„Spoliehame sa na elán a bojovnosť nášho kolektívu,“ hovorí predseda oddielu Andrej Šoltýs. „Len dobrá spolupráca a vzájomná dôvera medzi trénermi, hráčmi a výborom môže priniesť ďalšie úspechy na ceste zvyšovania úrovne a rozvoja futbalu v našej telovýchovnej jednote.“

Najvyššia súťaž kladie zvýšené nároky na prácu výboru i výkony každého hráča. Zákonite sa skvalitňuje aj telovýchovný proces. Mužstvo vedie trénerské trio v zložení Štefan Jačiansky, Vojtech Malaga a Gejza Sabanoš.

Prešovský tím na prekvapenie už nepatrí k vekovo najmladším ligovým kolektívom. Tréner Jačiansky však zdôrazňuje, že **všetci hráči majú predpoklady ďalšieho rastu i zvyšovania svojej výkonnosti. Podmienkou však je správna životospóra a predovšetkým sebadisciplína.** Letné obdobie je v rámci koncepcie vrcholového futbalu rozhodujúce pre celý súťažný ročník. Náročný plán prípravy, ktorú Prešovčania začali 5. júla, na túto skutočnosť pamätal.

„Program,“ hovorí tréner Jačiansky, „sme rozdelili na dve hlavné časti. Prvú hráči absolvovali v domácom prostredí a na sústreďení v Kalinove. Splnili sme hlavné ciele v oblasti fyzickej prípravy a rozvoja pohybových vlastností. Snažili sme sa rozvíjať fyzické schopnosti jednotlivcov a ich dynamickú silu. Bol stanovený náročný variant intervalového tréningu. V Kalinove trénovali hráči dvojfázovo a zohrali priateľské zápasy. V priebehu desiatich dní ich bolo sedem. Druhá časť prípravného obdobia sa začala v poslednom júlovom týždni opäť v domácom prostredí. Jej priebeh čiastočne narušili problémy s hracou plochou. Prvý tréning na novom trávnom ihrisku sa uskutoční až

dnes. Napriek tomu vytýčené ciele sme úspešne splnili. Táto etapa prípravy je zameraná na technicko-taktickú oblasť a na stabilizáciu základnej zostavy. Od 1. augusta platí aj nový režim dňa a tréningový program, ktorý obsahuje spoločný dvojfázový, ďalej individuálny, špeciálny a skupinový tréning. Proces prípravy prebieha predpoludním, popoludní a večer pri umelom osvetlení. Súčasťou nášho plánu je aj štrnásť priateľských stretnutí so súpermi rôznych kvalít. V kádri nedošlo k podstatnejším zmenám. Jedinou posilou je brankár Gálik z Považskej Bystrice a pribudli vlastní odchovanci Šoltís a Molka. Mužstvo tvoria: Červeňan, Komanický, Sopko, Čabala, Baláž, Mačupa, Bubenko, Sobota a Šoltís, ktorí už obliekali prvoligové dresy, ďalej brankári Gálik a Laca, obranca M. Jozef, Prno, Šálka, Majerník, Kufa, Varecha, Molka, Fedorišin (má povolenie hosťovať za Michalovce) a dorastenci S. Baran a Turák.“



*Kormidelníci prešovského futbalu: zľava tréner Vojtech Malaga, šéflekár oddielu MUDr. Blažej Kováč a šéftréner Štefan Jačiansky dávajú svojim zverencom posledné pokyny bezprostredne pred začiatkom tréningu.*

Z uvedeného teda vyplýva, že trojica trénerov má k dispozícii vyrovnaný kolektív bez výrazných individualít. „**Som proti získavaniu takzvaných futbalových hviezd, lebo zväčša ma sklamali,**“ zdôrazňuje tréner Jačiansky. „**Tentoraz som očakával, že získame posily z nižších súťaží. Naše zámery sa nepodarilo realizovať. Dokument o vrcholovom futbale však umožňuje uskutočniť prestup aj v októbrovom termíne. Máme teda možnosť káder mužstva doplniť. Myslím si, že ak naši kľúčoví hráči, predovšetkým Červeňan, Komanický, Čabala, Šálka, ale aj Prno a Majerník budú podávať maximálne výkony, budeme môcť hovoriť o umiestnení v hornej polovici tabuľky. Naším cieľom teda nie je boj o záchranu. Som rád, že v Prešove sa bude hrať opäť I. liga a verím, že našim priaznivcom – po splnení všetkých úloh v príprave a pri disciplíne hráčov – pripravíme hodnotné športové zážitky.**“

Prešovské futbalové odhodlanie je sympatické. Prejavuje sa najmä vo zvýšenej snahe budovať mužstvo z radov vlastných odchovancov. Tatran má predpoklady nadviazať na úspešnú vyše dvadsaťročnú prvoligovú tradíciu. Podmienky sú, bude záležať na hráčoch, či návrat Tatrana do I. ligy bude úspešný.

*Pravda – jún 1977*

## Ozveny XXVIII. kola I. futbalovej ligy Zaostrené na stretnutie Prešov – Olomouc (2:0)

### Rozdiel v strede poľa

Súboj mužstiev bojujúcich o záchranu prvoligových dresov potvrdil, že priaznivci Tatrana na reprezentantov metropoly Šariša nezanevrelí. Do hľadiska prišla na terajšie pomery solídna návšteva. Diváci z rôznych kútov východného Slovenska Prešovčanov výdatne povzbudzovali a prispeli nielen k príjemnej športovej atmosfére, ale aj k úspešnému výsledku. Tatran v existenčnom zápase „musel“ vyhrať, tomuto cieľu prispôbil všetku svoju snahu. Hostia chceli zasa bod, ale na splnenie tohto zámeru ich slabá a nedôrazná hra stačiť nemohla. Navyše zverenci Petra Majera sa vypli k bojovnému výkonu. Ich najcennejšou devízou bolo zvýšené úsilie o častú strelbu.

V náročnom zápole, ktoré sprevádzala aj nervozita, domáci podali spoľahlivý výkon. Tentoraz pozoruhodná bola nielen taktická disciplína, ale aj veľká túžba po takom prepotrebnom víťazstve, prejavujúca sa aj v závere zápasu, keď zvyčajne stav 2:0 už mužstvo, ktoré vedie, uspokojuje. Zaslúžené a očakávané víťazstvo Prešovčanov mohlo byť výraznejšie. Mali príjemného protivníka, ktorý nastúpil s vyššími ambíciami, ale dovolil domácim najmä vo svojej šestnástke až príliš často manévrať. Dobré príležitosti však ostali nevyužitú.

Talášek, Gombár a Molka netrafili medzi žrde ani z ideálnych príležitostí. V tomto smere ani prešovský kormidelník napriek víťazstvu nebol celkom spokojný: **„Uvedomovali sme si dôležitosť zápasu. To poznačilo aj celý jeho priebeh. Škoda, že naši hráči nedokázali v ešte väčšej miere využiť časté chyby súpera, nielen v obrannej činnosti. Na strelenie gólov sme opäť potrebovali veľmi veľa čistých príležitostí. Víťazstvo, ktoré podľa môjho názoru malo byť výraznejšie, sme si zaslúžili a veľmi nám pomohlo. Som rád, že zároveň sa potvrdila stúpajúca výkonnosť mužstva a stabilizuje sa aj hra jednotlivých formácií.“**

Hostia sa po prehre dostali do zložitej situácie. Pokles výkonnosti ambiciózneho Sigmy ZTS bol evidentný. Jej hráči ukázali málo futbalového kumštu a v priebehu celého zápasu ani jedna formácia nestala na pevných nohách. Najslabším radom bol stred, na ktorý sa tréner Karel Brückner najviac spoliehal. Hostom síce nemožno uprieť bojovnosť, ale v ich hre chýbala jasnejšia koncepcia a najmä cieľavedomosť. Spoliehanie sa na náhodu s hlavným zámerom nedostať gól nemohlo bez potrebného nasadenia viesť k stanovenému cieľu.

O konečnom výsledku rozhodol nielen rozdielny prístup oboch mužstiev k zápasu, ale predovšetkým rozdielna kvalita hry stredových formácií. Prešovská taktika pri výrazne nátlakovej hre od začiatku predpokladala predovšetkým zvýšený dôraz stredopoliarov. V tomto súboji podal stredový rad Tatrana dobrý výkon, najmä v druhom polčase. Mimoriadne sa darilo Mattovi, ktorý k zlepšenému výkonu vy-

burcoval aj ostatných spoluhráčov. Mladý Prešovčan operoval na veľkom priestore a bol iniciátorom mnohých útočných akcií. Príjemne prekvapil aj veľkým úsilím o častú strelbu. Zaslúžil sa o vedúci gól a sám potešil krásnou krížnou strelou z 30 metrov, ktorá prekvapila nielen brankára hostí, ale aj publikum. Určite sa zaradí medzi kandidátov na Gól mesiaca.

Na druhej strane záloha Olomouca celkom sklamala. Viac sa čakalo od Šišmu aj Fialu. Obaja hrali nepresne, akoby bez záujmu, pomaly a nedôrazne. O tvorivejšom prístupe nemôže byť ani reči. Ich prihrávky vo väčšine prípadov končili na nesprávnej adrese.

Prešov si víťazstvom veľmi polepšil, stúplo aj potrebné sebavedomie hráčov, ktoré môže byť v posledných kolách rozhodujúce.

*Šport – máj 1978*

## Na margo finále Prešov – Sparta 1:2 (0:1)

### Šťastena im nepriala

**Rozhodujúci zápas o titul dorasteneckého majstra ČSSR priniesol futbal skutočne výbornej úrovne. Prešovčania po nerozhodnom výsledku v Prahe boli v odvete favoritmi. Mnohí ich už videli na najvyššom stupni opäť sa však potvrdilo, že vo futbale je skutočne ťažké byť prorokom. Vrtková šťastena tentoraz Tatranu nežičila. Zverenci trénera Gejzu Šimanského boli po stretnutí veľmi smutní a nechýbali ani slzy...**

Naozaj, veď v priebehu zápasu boli lepším mužstvom, mali veľké gólové príležitosti a v troch prípadoch po vydarených strelách, keď už bol brankár Sparty prekonaný, skončila lopta svoju púť na žrdi. Svoje istotne urobila aj nervozita, prameniaca z túžby po úspechu a z príliš veľkej zodpovednosti, ktorá v rozhodujúcich momentoch domácim doslova zväzovala nohy.

Kormidelník Tatrana dôsledne pripravil svojich zverencov, všetci podali výborný výkon a svojho zdatného protivníka prevýšili po technickej stránke. Na víťazstvo to tento raz nestačilo. Dobrú športovú atmosféru vytvorilo prešovské obecenstvo, ktoré na dorastenecký zápas prišlo v nezvyčajne veľkom počte.

Škoda, že usporiadatelia zabudli na svetelné hodnoty a ukazovateľa skóre. Bol to azda jediný celkom zbytočný nedostatok a diváci sa právom hnevali.

Samotné stretnutie malo veľmi dobrú úroveň. Hráči oboch kolektívov ukázali výbornú pripravenosť a dostatok futbalového kumštu. V prístupe k zápasu boli príkladom pre svojich starších kolegov. Domáci celok sa predstavil ako kompaktnější družstvo, jeho hráči pôsobili pri spracovaní lopty aj v zakladaní útočných akcií lepším dojmom. Kameňom úrazu však bola strelba.



Po dvoch zápasoch o titul dorasteneckého majstra Československa získali hráči Tatrana Prešov strieborné medaily. Na snímke trénerovi PhMr. Gejzovi Šimanskémuk úspechu blahoželá člen predsedníctva Výboru futbalového zväzu ÚV ČSZTV a predsa komisie mládeže tohto vrcholného futbalového orgánu, Milan Valko.

zaslúžili hráči: Repka – M. Baran, Pospíšil, Semančík, Švaňa, Jakubko, Turák, Skála, S. Baran, Bartko, Žarnay.

**„Chlapcom nemôžem nič vytknúť. Urobili všetko čo bolo v ich silách. Bude me pracovať ďalej, tak ako doteraz. Azda o rok, alebo o dva získame titul my.“**

Prešovčania nešťastnú prehru prijali športovo. Ich hlavným cieľom je výchova hráčov pre prvoligový dres Tatrana a nie boj o titul za každú cenu. V Tatrane už neraz dokázali, že majú k mládeži dobrý prístup. Niekoľko hráčov z vlastného dorastu hrá v najvyššej súťaži. Aj titul majstra Slovenska je dôstojnou odmenou za celoročnú prácu všetkým, ktorí v náročných podmienkach premieňajú slová a plány na skutky.

*ŠPORT – júl 1978*

Sparta hrala takticky dobre, jej hlavnou prednosťou bola veľká bojovnosť a presná strelba. Po stretnutí zavládla v kolektíve Sparty obrovská radosť. Chlapci si v Prešove na titul veľmi netrúfali, a predsa dosiahli výrazný úspech.

Ich tréner Jiří Gůra vyjadril poďakovanie za výborné prostredie, zdôraznil, že atmosféra v hľadisku aj na ihrisku bola dôstojná a hodná finálového boja o majstra ČSSR. Povedal, že funkcionári v Prahe neurobili nič, aby sa prvý finálový zápas hral na hlavnom štadióne za regulárnych podmienok.

**„Naši funkcionári dali aj takto najavo, aký je ich vzťah k futbalovej mladi. Veľa sa hovorí, čo všetko treba urobiť pre mládežnícky futbal, ale u nás v Prahe sa to doteraz konkrétne v žiadnej oblasti neprejavilo. Preto nás úspech dvojnásobne teší. Možno, že vstúpime do vedomia kompetentných osôb.“**

Tréner Tatrana Prešov Gejza Šimanský bol napriek prehre s výkonom svojich zverencov veľmi spokojný. Chválil najmä ich bojovnosť a vytrvalosť. O tento úspech sa

## Pohľad na prvoligové oddiely v letnej prestávke

# V Prešove vládne futbalový optimizmus

Kolektív futbalistov Tatrana Prešov patril k príjemným prekvapeniam uplynulého ligového ročníka. Nováčik súťaže potvrdil svoje schopnosti i oprávnenosť ambícií, s ktorými vstupoval medzi najlepších. Výsledkom úsilia hráčov a trénerského tímu – Jačiansky, Malaga (na snímke), Sabanoš – bolo siedme miesto v konečnej tabuľke, čo znamená, že Prešovčania sú druhým najlepším mužstvom zo Slovenska. Vydaril sa im vstup do náročných majstrovských zápolení, ktorý zvýšil sebavedomie mužstva. Na zápas s Duklou budú mnohí, a nielen v Prešove, ešte dlho spomínať. Východniari predviedli niekoľko výborných výkonov, často produkovali moderný futbal a získali si priazeň divákov. Na domácom ihrisku ani raz neprehrali. V jarnej časti sa zdalo, že nastal pokles výkonnosti. V závere súťaže však mužstvo hralo opäť dobre. Tatran získal na jar len o dva body menej ako v jeseni, keď na svojom ihrisku hral o zápas viac. Aj tento fakt dokumentuje stabilnú formu mužstva, ktorá sa prejavuje i v súčasnom období v zápasoch Interpohára.



Cielavedomá, systematická práca, ktorú v Prešove pred štyrmi rokmi začal presadzovať výbor futbalového oddielu, na čele ktorého bol dr. Branislav Gregor, prináša dnes radostné výsledky. Dlhodobé zámery zakotvené v koncepcii rozvoja prešovského futbalu dokázali kompetentní úspešne realizovať nielen v prvoligovom mužstve, ale aj v kategóriách mládeže. Svedčí o tom titul dorasteneckého majstra Slovenska, ktorý získali zverenci trénera PhMr. Gejzu Šimanského. Raz je už tak, že z večera na ráno nemožno dosiahnuť trvalejší vzostup výkonnosti. Každý posun v rovine kvality si vždy vyžaduje čas. Vo futbale to azda platí dvojnásobne. Renesancia prešovského futbalu je o to vzácnejšia, že sa uskutočnila práve v roku osláv 80. výročia založenia prvého futbalového klubu v meste.

Dosiahnuté úspechy – hovorí dlhoročný funkcionár, podpredseda futbalového oddielu Jozef Nižník – nás všetkých veľmi tešia. Uvedomujeme si, že sú záväzkom do ďalšej ešte náročnejšej a zodpovednejšej práce. Všetko, čo sme v uplynulej etape dosiahli, je výsledkom dobrej spolupráce, vzájomnej dôvery medzi hráčmi, trénermi a výborom. Rozhodujúce bolo, že po vybojovaní postupu sa naši futbalisti s dosiahnutým cieľom neuspokojili. Poučili sa z chýb minulosti, uvedomili si, že treba pracovať ešte dôslednejšie. Vo výbore sme sa od začiatku spoliehali predovšetkým na elán a bojovnosť mužstva. Mnohým našim hráčom nechýbali potrebné skúsenosti. Väčšina už obliekla prvoligové a niektorí aj reprezentačné dresy. Zlepšil sa prístup hráčov k tréningovému procesu, k stanovenému režimu a k zápasom. Všetci, čo dostali príležitosť, dokázali, že do najvyššej súťaže právom patria. Trénerom sa podarilo stabilizovať jednotlivé rady aj zloženie mužstva. V priebehu ligového ročníka

Valíček, Sobota, Šálka, Baláž a Sopko výkonnostne vyrástli. Zásluhou kľúčových hráčov Nováka, Bubenka, Čabalu aj Červeňana bola hra mužstva dobre organizovaná. Kladne hodnotíme vysokú úroveň kolektívnej spolupráce, ktorá sa výrazne prejavila na domácom ihrisku s Duklou Praha, Brnom, Lokomotívou, Interom a Trenčínom.

**Z uvedeného teda vyplýva, že v Tatrane v týchto letných dňoch vládne všestranná spokojnosť. Vďaka podpore okresných straníckych a štátnych orgánov sa neustále zlepšujú podmienky. Funkcionári oddielu riešia aj dlhodobý problém nedostatku ihrísk. Rekonštrukcia trávnik na mládežníckom štadióne v Haniske aspoň čiastočne zlepši súčasnú situáciu.**

Nikdy nesmie dôjsť k sebauspokojeniu – zdôrazňuje podpredseda oddielu. Aj v súčasnosti, keď sa zdá byť všetko optimálne, musíme vidieť nedostatky, hľadať rezervy a nachádzať formy ich využitia. Uvedomujeme si potrebu ďalej zvyšovať výkonnosť mužstva. Pamätáme na doplňovanie hráčskeho káдру predovšetkým z vlastných radov a nesmieme zabudnúť na zložitý proces omladzovania kolektívu.

V mužstve sú ešte rezervy. Prejavujú sa v taktickej disciplíne, v hernom nasadení, aj v obrannej činnosti na súperových ihriskách.

**V Prešove vyriešili aj otázku trénera. Od 1. júla sa hlavným trénerom stal Vojtech Malaga, ktorý posledných šesť zápasov uplynulého ročníka úspešne viedol prvoligový tím.**

Tréner Malaga pracoval s mužstvom tri roky, teda pozná celý kolektív hráčov, ich prednosti, ale aj nedostatky. Je trénerom prvej triedy, má bohaté pedagogické skúsenosti. Zmluvu sme uzatvorili na jeden rok. V tejto súvislosti by som chcel zdôrazniť, že s trénerom Jačianskym sa náš oddiel dôstojne rozlúčil. Po dvoch rokoch práce nebol z našej ani jeho strany záujem predĺžiť zmluvu. Samozrejme, že za vykonanú prácu mu aj touto cestou vyjadrujeme úprimné poďakovanie.

Ligová prestávka je pomerne krátka. Prešov hrá Interpohár a tak celá príprava bude o niečo zložitejšia. Podľa slov trénera V. Malagu bolo málo času na potrebný oddych a doliečenie niektorých zranení. Hráči absolvovali krátke dovolenky, herne však boli zaťaženi. Od 3. júla trénujú dvojfázovo. Príprava potrvá šesť týždňov. Na programe je sústredenie v Kalinove a séria prípravných zápasov so súpermi rôznych kvalít. V kádri k podstatnejším zmenám nedošlo. Na vojenskú základnú službu nastúpil Komanický a brankár Gálik. Do Slovana odišiel M. Jozef. Vrátil sa Fedorišin, ktorý mal hosťovanie v Stropkove. Pribudli dorastenci Repka, Skála a S. Baran. Mužstvo doplnia traja hráči z iných oddielov.

Tatran Prešov vstupuje do nového ročníka našej najvyššej futbalovej súťaže s optimizmom a odhodlaním pokračovať v nastúpenej ceste. Evidentná je orientácia na budovanie mužstva z vlastných zdrojov a na ďalšie zlepšovanie podmienok, za ktoré by sa hráči mali odvdáčiť predovšetkým zodpovedným prístupom k povinnostiam a kvalitnou hrou podloženou bojovnosťou a túžbou po víťazstve.

*ŠPORT – júl 1978*

## Predseda SÚV ČSZTV Vladimír Černušák medzi mladými športovcami

Včerajší deň na prešovskej športovej pionierskej olympiáde využili všetky družstvá na intenzívny tréning. Pozornosť upúťali predovšetkým atléti z východného Slovenska, ktorí aj v nepriaznivom počasí intenzívne trénovali. Čulý ruch vládol v telocvični Pedagogickej fakulty, kde sa pripravovali basketbalistky, ale aj v ostatných objektoch vládla už ozajstná športová atmosféra mladých športovcov s členmi prešovských pionierskych skupín.

V popoludňajších hodinách účastníci olympiády navštívili pamätne miesta na Dukle a vo Svidníku. Medzi mladých športovcov zavítal predseda SÚV ČSZTV, prof. PhDr. Vladimír Černušák CSc., ktorý si so záujmom vypočul ich slová o podmienkach, ktoré majú na školách a v pionierskych organizáciách pre svoju činnosť vytvorené.

Bezprostredne v kruhu športovcov sme s predsedom hovorili o podujatí, ktoré sa zrodilo pred ôsmimi rokmi a získalo si už veľkú popularitu a obľubu. V tejto súvislosti prof. Černušák vysoko hodnotil úsilie dobrovoľných pracovníkov, ktorí týmto veľmi prítlačlivým spôsobom umožňujú stretnutie mladých ľudí. Pionierska olympiáda je celkom konkrétnym príkladom dobrej a úspešnej spolupráce telovýchovnej a zväzackej organizácie. Práve spomínané skutočnosti si zaslúžia slová chvály a uznania.

„Chcel by som v tejto súvislosti povedať, že myšlienka, ktorá podnietila vznik Veľkej ceny dnešnej pionierskej športovej olympiády je veľmi pekná, má už svoju tradíciu a treba ju ďalej intenzívne rozvíjať. Pre mladých sa tu šport stáva prostriedkom vzájomného poznávania, porozumenia a priateľstva. Spoločné dielo mládežníckych a telovýchovných funkcionárov je zárodokom pre výchovu budúcej športovej reprezentácie. Obdivujem prostredie i podmienky, ktoré Prešovčania pre takmer tisíc účastníkov olympiády vytvorili.“

To určite kladie vysoké nároky na prácu všetkých zainteresovaných. „Plne sa s tým stotožňujem. Podujatie v takom veľkom rozsahu si vyžaduje veľké úsilie pri organizovaní jednotlivých súťaží zo strany telovýchovných pracovníkov. Som presvedčený, že aj v tomto roku organizátori urobia všetko, aby jednotlivé športové záporenia prebiehali v dobrej atmosfére a za optimálnych podmienok. Podujatie mladej generácie v Prešove dokumentuje, že ľudia v našom telovýchovnom hnutí nestrácajú elán ani chuť do dobrovoľnej práce. Máme dostatok schopných a pre spoločnú vec zapálených ľudí, ktorí dokážu realizovať náročný program na úseku rozvoja masového aj výkonnostného športu.“ Slová predsedu SÚV ČSZTV jednoznačne potvrdzujú význam i ďalšie perspektívy tohto celoštátneho podujatia mladých športovcov.



## Prvoligové futbalové mužstvá pred začiatkom súťaže

**PREŠOV: Väčšina vlastných odchovancov**

*Ladislav Pavlovič, dvojnásobný kráľ ligových strelcov, v pozícii trénera mládeže. Na snímke zľava so svojimi zverencami brankárom Lacom, Fabuľom, Sobotom a Šoltisom, ktorí obliekali aj prvoligové dresy Tatrana.*

Tatran Prešov, ktorý suverénne vyhral svoju skupinu v letnej súťaži Interpohára, sústreďuje svoju pozornosť na ligovú premiéru so Spartou. Prešovčania robia všetko, aby sa im vstup do nového ročníka našej najvyššej súťaže opäť vydaril. Kolektív hráčov absolvoval náročnú letnú prípravu, ktorej pevnou súčasťou boli aj zápasy o Interpohár.

**„Letná súťaž – tvrdí tréner Vojtech Malaga – bola výhodná a užitočná predovšetkým z hľadiska dopĺňovania mužstva. V jednotlivých zápasoch dostali príležitosť mladí hráči, ktorí potvrdili svoje schopnosti a získali aj potrebné skúsenosti. Prijemným prekvapením boli výkony Ferenca, S. Barana, Čecha, Majerníka na poste stopéra a dobre sa uviedol aj Švirloch. Najlepšie výkony podávali Novák a Bubenko.“**

Hlavnou úlohou v prípravnom období bolo zlepšiť spôsob hry mužstva tak, aby herná činnosť bola rýchla a premyslená. Hráči majú v zápasoch uplatňovať väčší dôraz a fyzické vlastnosti získané v rámci telesnej prípravy. Prešovský tréner neustále zdôrazňuje veľkú potrebu dokonalej technickej úrovne každého hráča bez ohľadu na ktorom poste hrá. Sústredil pozornosť na tvorivosť a univerzálnosť každého futbalistu. Technickú stránku zabezpečovali v Tatrane komplexne s kondíciou a technicko-taktickou prípravou. Zvýšenú pozornosť venovali aj vzdelávacej činnosti hráčov, ktorá by sa mala prejavovať v precíznejšom taktickom riešení obranných aj útočných manévrov. Celé mužstvo sa pripravovalo v dobrej pohode. Hráčom nechýba uvedomelá disciplína, zodpovedný prístup k povinnostiam a nadšenie s cieľom dokázať ešte viac. Zdalo by sa, že v Prešove je všetko ideálne.

**„Plánovaná príprava – zdôrazňuje Vojtech Malaga – nebola u všetkých hráčov rovnako dokonalá. Problémy z preťaženia mali mladí futbalisti, menšie zdravotné starosti mali Sopko, Valíček, Bubenko, Novák, Majerník a Šálka. Celú prípravu pre študijné povinnosti nemohol absolvovať Sobotka. Napriek tomu vytyčené zámery a ciele sa podarilo splniť.** V letnej prestávke došlo aj v Tatrane k zmenám v hráčskom kádri. Na vojenskú prezenčnú službu nastúpili Komanický a Gálik, Jozef hlásil prestup do Slovana a Čabala do Popradu. Čabalov prestup prekvapil športovú verejnosť a narušil zloženie obrany a zálohy.

*Pravda – august 1978*

## Pohľad na uplynulú jeseň I. futbalovej ligy

# V Tatrane čakajú na nové prúdy

**Účinkovanie futbalistov Tatrana Prešov v prvoligovej jeseni prinieslo niekoľko nepríjemných prekvapení. Mužstvo stratilo na domácej pôde päť bodov, na súperovej dalo len jediný gól a zimuje na trinástom mieste tabuľky. Problémy sa v týchto dňoch stali predmetom diskusií, rokovaní a rozborov. Hľadajú sa predovšetkým objektívne, ale aj subjektívne príčiny súčasnej neutešenej situácie.**

Tréner Tatrana Vojtech Malaga, s ktorým sa zamýšľame nad problémami a ich riešením, je napriek zložitej situácii optimista. Verí, že mužstvo pri zvýšenej bojovnosti a korektúrach v zostave je schopné podávať podstatne kvalitnejšie výkony. Slabú hru mužstva v tejto sezóne zdôvodňuje takto:

„Vedeli sme, že tento ročník bude pre nás náročnejší ako predchádzajúci. Podľa toho sme si stanovili program prípravy, ktorá sa podľa nás vydarila. Dosvedčujú to výsledky funkčných testov. Musím však konštatovať, že naše ciele sme napriek tomu nesplnili. Nezískali sme plánovaný počet bodov, ale najviac nás mrzí, že nastal pokles v kvalite hry. Kde sú príčiny? Je ich viac. Chcem objektívne informovať verejnosť a využívam túto príležitosť. Veľa sa o Tatrane hovorí, často pridáva a zveličuje, čo len sťažuje našu prácu. Je čas, aby sa problémy vyriešili. Ich korene sú v minulosti, keď boli v centre pozornosti len výsledky a umiestenie mužstva. Perspektívam a budovaniu kolektívu sa napriek dobrým podmienkam nevenovala potrebná pozornosť. K dispozícii bol pomerne veľký káder. Mnohí z neho teraz úspešne reprezentujú iné oddiely. Mladí nedostávali dost' príležitostí, čo sa prejavilo v ich stagnácii. V tomto ročníku ligy odišiel Komanický, ale predovšetkým odchod Čbalu spôsobil vážne problémy.

Nastali zmeny v jednotlivých formáciách a vzhľadom na skutočnosť, že kvalitných náhradníkov nebolo, celkom zákonite nastal pokles. Okrem toho, v dôsledku mnohých zranení, chorôb a trestov sa zloženie mužstva prakticky od druhého ligového kola neustále menilo. Najviac zmien bolo v obrane, kde sa okrem Mačupu na ostatných troch postoch striedali Baran, Sopko, Jozef, Fedorišin, Baláž, Majerník. Podobne aj v stredovej formácii, ktorá bola v zložení Šálka, Majerník, Novák v predchádzajúcom ročníku oporou, sa narušila stabilizácia a klesla jej výkonnosť. Vo všetkých zápasoch nastúpili len Novák, Mačupa a Sobota. Zranenia a choroby prenasledovali Valička, Šálku, Bubenka, Švirlocha a Ferenca.

Tým nechcem ospravedlňovať slabé výkony a umiestenie mužstva. Najväčšie nedostatky a rezervy vidím v prístupe hráčov k zápasom, v zlej disciplíne a v nedostatočných morálno-vôľových vlastnostiach. Nedobré meno urobili mužstvu jednotlivci, ktorí porušili životosprávu a svojimi výkonmi aj vystupovaním na ihrisku odrádzali priaznivcov. Skutočnosťou je aj to, že niektorí hráči na vrcholový futbal



*Zranenia a choroby prenasledovali hráčov Bubenka a Šálku.*

spech kolektívu. Niektorí jednotlivci poznajú len svoje práva, povinnosti sú pre nich druhoradé. Na výkonnosť mužstva veľmi negatívne vyplývalo aj sebauspokojenie a prílišné rutinérstvo. Mladí hráči, ktorí prichádzali, veľmi rýchlo začali preberať zlé návyky od starších spoluhráčov.“

**Sú to neobyčajné a otvorené kritické slová prešovského trénera. Riešenie nahromadených problémov si však vyžiada veľa cieľavedomej práce. Rozhodujúci bude predovšetkým prístup hráčov k plneniu povinností.**

„Predovšetkým,“ zdôrazňuje tréner Tatrana, „treba dosiahnuť jednotu slov a činov medzi výborom, trénermi a hráčmi. Dôležité je, aby sme opäť získali podporu, priazeň a dôveru divákov. Verím, že svoje schopnosti budú ďalej rozvíjať mladí futbalisti Ferenc, Jozef, Čech, S. Baran, Fedorišin a Comisso. Príležitosť však dostanú len tí, ktorí na ihrisku budú odvádzať maximálne výkony, svojou hrou a vystupovaním budú pre kolektív prínosom. Kto sa náročným požiadavkám nepodriadi, bude musieť z kolektívu odísť. Už v prípravnom období stanovíme prísny režim a prijmeme také opatrenia, ktoré prinesú skvalitnenie výkonov a celkovú konsolidáciu v budovaní mužstva.“

**Rozbor, ktorý v Tatrane urobili, odhalil chyby, nedostatky a rezervy. Súčasne však ukázal, že v Prešove je dostatok síl pre splnenie zámerov v oblasti zvyšovania úrovne futbalu. Na ihrisku sa musí vo väčšej miere prejavovať vzťah k oddielovým farbám, k reprezentácii mesta i okresu.**

*Pravda – november 1978*

## Náš jubilant

Dožiť sa okrúhleho životného jubilea je vždy dôvodom na oslavu. Má byť veselá ak sa jej dožíva jubilant, tak aktívny, iniciatívny a pre šport a telesnú výchovu zapálený, akým je predseda Okresného výboru Československého zväzu telesnej výchovy v Prešove a dlhoročný náčelník prešovskej železničnej stanice **Mikuláš Kašprišin**. Náš oslávenec stojí na čele okresnej telovýchovnej organizácie, až na kratšiu prestávku, nepretržite od vzniku ČSZTV. Uplynulé obdobie prinieslo v okrese nebývalý rozvoj telesnej výchovy a športu na ktorom sa významnou mierou aj on podieľa.



*Mikulášovi Kašprišinovi k šesťdesiatym narodeninám blahoželajú bývalí tajomníci OV ČSZTV Jozef Kuchár (1968 – 1970) a Štefan Tomašík (1960 – 1963; 1966 – 1967; 1971 – 1973).*

Riadenie železničnej stanice v zodpovednej náročnej funkcii, starostlivosť o šport i veľa ďalších povinností naplňajú hodiny jeho každodenného života. Láska býva neraz veľmi nestála, krehká ako porcelán. No láska k športu je napodiv celoživotná, hoci aj tu zavše dochádza k nejednému sklamaniu, ktoré sa, pravda vzápätí, zmení na radosť. Azda i preto je tento muž športu stále verný. On, Mikuláš, rýdzi charakter, otvorený a čestný človek, nikdy nepozná bočné chodníčky, vyberá si vždy neraz ťažšiu, zložitejšiu, ale priamu cestu od človeka k človeku.

Spomínam si, ako pred časom, keď sme pod jeho vedením na OV ČSZTV usilovali o ďalší rozvoj športu, mäkkým gestom dokázal skrotiť výbuchy nás mladých funkcionárov. Organizovali sme významné podujatia na celoštátnej aj medzinárodnej úrovni, ktoré si v každom prípade vyžadovali veľa času, obetavosti i odriekania. Zavše to prinášalo aj zložité situácie a mnohé neľahké problémy. Náš predseda za okrúhlym stolom pri mnohých rokovaniach neraz potvrdil zmysel pre nové, moderné, pre neustále napredovanie a často i za cenu rôzneho príkoria. Taký bol a stále je Mikuláš Kašprišin, ktorý slávi svoje šesťdesiatiny. Pri tejto príležitosti štátne aj telovýchovné orgány vysoko ocenili jeho dlhoročnú a obetavú prácu. Váži si najvyššie telovýchovné vyznamenanie, medailu Miroslava Tyrša, ale aj ďalšie čestné uznania. Pripájame sa k početným gratulantom a v mene priaznivcov športu želáme mnoho ďalších úspechov a veľa tvorivých síl.

*Prešovské noviny – jún 1979*

## Návrat bude neľahký

Obyčajne sa zvykne len konštatovať – z ligy vypadlo to či to mužstvo. Ligová mapa sa od jesene zasa zmení, namiesto Teplíc a Prešova budeme na nej čítať znova Nitru a Frýdek-Mýstek či Cheb. V súťaži budú chýbať ozaj tradiční ligisti, veď Prešov i Teplice veľa odohrali v najvyššej súťaži, napokon, nie zle a patrili k „inventáru“ ligy v dobrom slova zmysle. Nič sa však nedá zmeniť na fakte, že od jesene budú hrať v národnej lige. Prečo vlastne?

### ZA PÄŤ ROKOV DRUHÝ PÁD

Minulý ligový ročník priaznivcom prešovského Tatrana veľa radosti nenarobil. Po druhý raz v priebehu piatich rokov Prešovčania opúšťajú najvyššiu súťaž. Už jeseň priniesla starosti – veľa zranených hráčov, neuvážené uvoľnenie Čabalú navyše vážne narušilo skladbu mužstva. Tréner **Vojtech Malaga** musel stále meniť zostavu. Dával šance mladým, chcel postupnú obmenu kolektívu, a celkom oprávnene – veď v mužstve, ktoré v roku 1974 vypadlo z I. ligy, boli Červeňan, Sopko, Baláž, Mačupa, Novák, Valíček, Sobota i Bubenko, teda základ kolektívu aj z tohto ročníka. Vedenie FO videlo hlavnú príčinu neúspechov v trénerovi a v polovici sezóny prišiel do Tatrana Michal Baránek. Za päť rokov s mužstvom pracovali M. Moravec, G. Sabanoš, M. Belej, L. Pavlovič, Ing. J. Karel, J. Tarcala, V. Malaga, Š. Jačiansky. V poradí už deviaty tréner Baránek prišiel plný optimizmu a odhodlania. Ukázalo sa, že chyba v trénerovi nebola. Tatrán bol na jar najslabším mužstvom, zvíťazil iba trikrát a získal menej bodov ako na jeseň. O príčinách vypadnutia tréner M. Baránek povedal:

**„V Prešove pôsobím iba pol sezóny. Pre trénera je vždy lepšie začínať celý nový ročník a nie uprostred súťaže. Vždy je to na škodu jeho i kolektívu. Mužstvo stratilo v jeseni veľa bodov, bola veľká maródka, ale domnievam sa, že i tak pri zvýšenej bojovnosti mohli byť výsledky lepšie. Na jar nám chýbali zranení Mačupa, Bubenko, Sobota a vypadol aj Prno. Z posíl sa Varga v útoku neuplatnil a zakotvil v obrane. Niektorí hráči sa na nových postoch nedokázali udomáčniť. V mnohých zápasoch nám nežičilo ani šťastie, vonku sme hrali lepšie ako doma.“**

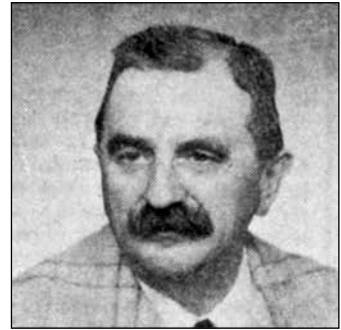
Neprecenili ste silu kolektívu a schopnosti jednotlivcov?

**„Mužstvo ma v niektorých zápasoch veľmi sklamalo. Pri splnení taktických pokynov mohlo dosiahnuť viac. Zakladám si na starších hráčoch, tí musia kolektív vyburcovať. Nie všetci túto úlohu splnili. Viac som čakal od Červeňana, Sopku a Baláža. Spokojný som len s výkonmi Valíčka, Švirlocha v úlohe obrancu, Šálku ako zakončovateľa a I. Nováka. V závere súťaže príjemne prekvapil M. Jozef. Priznám, že som precenil niektorých hráčov a až príliš som im dôveroval. Žiaľ, ich nedostatky som zistil až v závere súťaže. Svoje zohráva aj slabšia konkurencia v mužstve.“**

*Šport – jún 1979*

## Ocenenie obetavej práce

V týchto januárových dňoch oslávil významné životné jubileum člen pléna Okresného i výboru Československého i zväzu telesnej výchovy a predseda TJ Slavoj Prešov **Štefan BRENDZA**, odborný pracovník na Krajskom stredisku štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Prešove. Patrí k obetavým pracovníkom na úseku stavebníctva. Jeho mimoriadne organizačné schopnosti a odborná pripravenosť sa výrazne prejavili hneď po oslobodení nášho mesta. Podieľal sa na rekonštrukcii a obnove vojnou zničených objektov. Prispel k výstavbe nových významných budov. Veľký kus práce vykonal v čase búrlivej výstavby ako vedúci odboru MsNV v Prešove, ktorý riadil. Na terajšom pracovisku venuje zvýšenú pozornosť pamiatkovo chráneným objektom.



**Jubilant je dlhoročným funkcionárom v našom telovýchovnom hnutí. S jeho menom sa bezprostredne spája celý rozvoj jazdeckého športu v Prešove, ktorému venuje všetky svoje schopnosti a prakticky celý voľný čas. Rozhodujúcim spôsobom sa zaslúžil o vybudovanie jedného z najmodernejších jazdeckých areálov v republike, ktorý už niekoľko rokov slúži nadšencom jazdeckva v našom meste. Pod vedením Štefana Brendzu TJ Slavoj Prešov dosiahla mnoho výrazných úspechov v rôznych oblastiach. Starostlivosť o vytváranie optimálnych podmienok pre všetkých nadšencov jazdeckého športu je jednou z prvoradých úloh nášho jubilanta. Už 22 rokov organizuje populárne jazdecké preteky v Prešove za širokej medzinárodnej účasti, ktoré sa vždy stretávajú s veľkým ohlasom v širokej verejnosti.**

Štefan Brendza úspešne pracuje aj v rôznych telovýchovných orgánoch. Je členom výboru Československého jazdeckého zväzu pri ÚV ČSZTV v Prahe a členom predsedníctva výboru jazdeckého zväzu KV ČSZTV v Košiciach. Je nositeľom najvyšších telovýchovných vyznamenaní, ku ktorým v týchto dňoch pri príležitosti jeho 60. narodenín pribudlo ďalšie. Ústredný výbor ČSZTV v Prahe mu udelil Verejné uznanie I. stupňa Za zásluhy o rozvoj československej telesnej výchovy. Je to vysoké ocenenie obetavej práce, ktorá sa jubilantovi vďaka nevšednej presnosti a dôslednosti na všetkých úsekoch darí. V práci nikdy nesledoval svoj osobný cieľ, ale len ten, ktorý potrebovala spoločnosť, predovšetkým to bol rozvoj mesta, ktoré má tak rád, v ktorom žije a obetavo pracuje.

**V mene všetkých priaznivcov športu želáme Štefanovi Brendzovi veľa ďalších úspechov na pracovisku i v jazdeckom športe. Všetci, ktorí ho poznáme, mu do ďalších rokov prajeme pevné zdravie a len to najlepšie.**

*Prešovské noviny – január 1980*

## Tréner Štefan Hojsík hodnotí sezónu

### Dielo nadšenia a radosti



Do odvetnej časti Slovenskej národnej ligy, nastúpili futbalisti Tatрана s novým trénerom. Kormidlo prevzal Štefan HOJSÍK, ktorý prišiel z Trenčína, kde získal skúsenosti ako asistent trénera, ale aj ako šéf prvoligového teamu. V Prešove prevzal na seba veľmi náročnú úlohu. Spolu s výborom telovýchovnej jednoty a výborom futbalového oddielu vytýčil dva hlavné ciele. Skonsolidovať a prebudovať mužstvo. Na postup do prvej ligy vôbec nepomýšľal. Jar však bola mimoriadne úspešná a nakoniec priniesla nečakaný postup.

„Keď som prevzal mužstvo,“ **hovorí tréner Hojsík**, „bolo na jeho konte len 16 bodov a vládla v ňom pomerne pesimistická atmosféra. Hráčov som oboznámil s úlohami, ktoré ich čakajú a spolu s mojím asistentom M. Glovackým sme naplánovali veľmi náročnú zimnú prípravu. Zámery a predsavzatia sa nám podarilo realizovať. Mužstvo do jarnej časti súťaže nastúpilo kondične aj psychicky dobre pripravené. Podľa môjho názoru bolo pre nás rozhodujúce úvodná stretnutie so Senicou, ktoré sme s vypätím všetkým síl vyhrali najtesnejším rozdielom. Víťazstvo podporilo sebadôveru mužstva a potom už nasledovala veľmi úspešná séria siedmich stretnutí bez prehry. Jediný raz sme zaváhali v Považskej Bystrici. Prehra troška otriasla sebadôverou mužstva. Záver súťaže však bol pre nás mimoriadne úspešný, ale treba povedať, že o našom postupe, rozhodlo aj zaváhanie Žiliny, s ktorým azda nikto nerátal. Myslím si, že napriek nedostatkom, ktoré sa v našej hre prejavovali, sme odohrali niekoľko kvalitných zápasov. Osobitne chcem spomenúť stretnutie s Púchovom na domácom ihrisku a zápasy s Petržalkou a Červenou hviezdou.“

**Spomínali ste, že hlavným cieľom bolo prebudovanie mužstva. Jeho realizácia si vždy vyžaduje určitý čas a mnoho trpezlivosti. Ako hodnotíte splnenie stanovenej úlohy?**

„Našu pozornosť sme sústredili predovšetkým na vyriešenie problémov v zložení obrany. Predpokladal som, že najlepším a najpevnejším radom bude stredová formácia. Plány však skrížili zranenia Šajánka a Kvačkaja. V zadných radoch dostali príležitosť mladí hráči, ktorí ju dokonale využili. Najväčšie starosti sme mali so zložením útoku. K dispozícii bolo len päť hráčov. Veľmi nám chýbal strelec, čo dokumentuje fakt, že najviac gólov dal Rusnák. Bol tvorcom našej hry. Vždy pracoval na veľkom priestore, čo ho pochopiteľne stálo veľa síl a nakoniec musel aj zakončovať akcie. Pred začiatkom sezóny som sa spoliehal predovšetkým na hráčov s prvoligovými skúsenosťami, ku ktorým patria Cepo, Varga, M. Jozef, Šajánek, Rusnák, Šálka, Sobota a Kvačkaj. Všetci mali tvoriť základ mužstva. K nim som chcel



*Kolektív futbalistov Tatrana Prešov, ktorý vybojoval v roku 1980 postup do najvyššej súťaže. Zľava sedia: Š. Varga, Rusnák, Kvačkaj, Jakubička, asistent trénera Glovacký, tréner Hojsík, Matkobiš, Breuer, Sobota, Šálka. Zľava stoja: Comisso, Pizúr, Kovaľ, Labun, Majerník, Cepo, Jozef Filarský, Zuzčín.*

postupne zaraďovať ďalších z radov mladých. Zranenia a v niektorých prípadoch aj pokles výkonnosti zmarili pôvodné zámery. Vsadili sme na mladých a vyplatilo sa. Postup je predovšetkým dielom mladosti a jej elánu. Najvýraznejšie výkony a najstabilnejšiu formu v priebehu jarnej časti preukázal Cepo, Varga, Jozef, Rusnák a Sobota. V rámci úlohy prebudovania mužstva sa do základnej zostavy dostalo niekoľko mladých, menej známych futbalistov. Labun, Breuer, Filarský a Zuzčín si v nej vybojovali pevné miesto.“

*„Naša najväčšia devíza,“ pripomína tréner Hojsík, „je bojovnosť. Nemôže však stačiť na úspešné účinkovanie v prvej lige. K nej sa, musí pridružiť aj zlepšenie v hernej oblasti. Postupom do prvej ligy nám pri realizácii pôvodných zámerov pribudlo veľa starostí. Doslova za pochodu musíme pokračovať v budovaní mužstva. Maximálne úsilie vynakladáme na jeho doplnenie. Rátame s návratom Komanického a neskôr pribudne aj Valiček. Do prípravy zaradíme aj troch našich dorastencov, ktorých vedie PhMr. Gejza Šimanský. Z kádra, ktorý vybojoval postup, odchádza len Sobota na základnú vojenskú službu. Mužstvo má do 3. júla dovolenku. Niektorí hráči si budú doliečovať zranenia, Šálka a Kvačkaj sa podrobia menšej operácii.“*

Z plánov letnej prípravy vyplýva, že bude opäť veľmi náročná. Tréner plánuje sústredenie v horskom prostredí, potom je na programe už tradičný, desaťdňový pobyt v Kalinove a séria zápasov so súpermi rôznych kvalít. Príležitosť dostanú všetci. V Prešove, napriek všetkému, vládne optimizmus. Kompetentní sa spoliehajú na elán a bojovnosť kolektívu. Všetci si veľmi dobre uvedomujú, že len dobrá spolupráca a vzájomná dôvera medzi trénermi, hráčmi a výborom, môže priniesť ďalšie úspechy na ceste zvyšovania úrovne a rozvoja futbalu v telovýchovnej jednote Tatran.



## Duel vyhral kapitán



Jedným z tých, čo sa výraznou mierou zaslúžili o súčasný úspech prešovského futbalu, je aj kapitán mužstva **Vladimír Rusnák**. Tento skromný, sympatický futbalista oslávi tretieho augusta svoje tridsiate narodeniny. Je výraznou postavou kolektívu, futbalistom s bohatými skúsenosťami, na hre ktorého vidno desiatky prvotných zápasov. Do Prešova prišiel práve pred rokom z Trenčína. S futbalom však začínal na východe republiky – v Stropkove. Jeden a pol roka pôsobil v Dubnici, štyri roky v Žiline a tri už v spomínanom Trenčíne. Napriek tomu, po prvý raz vo svojej bohatej futbalovej kariére prežíva v týchto dňoch nezvyčajnú radosť z postupu svojho mužstva, ktoré viedol na futbalové ihriská – do najvyššej súťaže.

**„Je to pre mňa neobyčajne zvláštny pocit. Znásobuje ho fakt, že sme postúpili nečakane a s veľmi mladým, neskúseným kolektívom. Súboj so Žilinou sme vyhrali až v závere súťaže. Ja som bojoval doslova na dvoch frontoch. Nielen v mužstve Tatrana o majstrovské body, ale aj v rodine s bratom Albertom, ktorý oblieka žilinský dres. Naše pravidelné stretnutia v rodinnom kruhu sa celkom prirodzene niesli v znamení diskusie na futbalovú tému. Prakticky počas celej súťaže boli na tom lepšie Žilinčania a, samozrejme, z toho pramenil aj optimizmus môjho brata, na ihrisku však veľkého protivníka. V jarnej časti často vyhlasoval, že do Prešova príde Žilina s trojbodovým náskokom. V tom jedinom mal pravdu a zvíťazil. Záver súťaže priniesol nečakaný zvrat v môj prospech.“**

Prešovský kapitán teda vyhral duel s bratom, ale aj s prešovským obecnstvom, ktoré mu v niektorých chvíľach nedôverovalo. Svojou hrou i vystupovaním si nakoniec získal aj jeho priazeň. Pričinil sa o postup medzi elitu.

„Základom každého úspechu,“ zdôrazňuje kapitán, „je vždy dobrý kolektív. My sme v jarnej časti boli naozaj dobrá partia. Všetci bez rozdielu sledovali jediný cieľ – hrať s maximálnym nasadením. Každý sa tešil z úspechov mužstva. Napríklad Šajánek, ktorý pre zranenie nemohol hrať – s nami doslova žil. Povzbudzoval každého a mal radosť, keď sa mladým hra darila.“

Vladimír Rusnák patril k oporám. Bol najlepším strelcom mužstva. Sám však skromne dodáva, že je to predovšetkým zásluha jeho spoluhráčov. Odohral všetkých tridsať stretnutí. Tridsiatka, ktorú o niekoľko týždňov oslávi, je vek, kedy viacerí futbalisti pomýšľajú na završenie aktívnej činnosti. V Rusnákovom prípade o tom nemôže byť ani reči. Kapitán prešovského celku je na vrchole výkonnosti. Bol hnacím motorom kolektívu, dokázal strhnúť ostatných k maximálnemu výkonu. Po-

tvrdzoval to aj počas tejto jari. A súper i prešovského Tatrana sa mali možnosť o tom presvedčiť. Aj v prvooligovej sezóne je odhodlaný urobiť všetko, aby patril k najplatennejším hráčom. Priaznivci Tatrana už pokladajú Rusnáka za „svojho“, majú ho radi a obdivujú jeho nesmierne nadšenie i zápal pre všetko, čo robí a nielen na ihrisku. Nadalej chce postupovať tak, aby mali radosť jeho najbližší, manželka a dcéry Adriana a Iveta. Futbal mu prirástol k srdcu, aktívne sa pripravuje na účinkovanie trénera druhej triedy a Prešov chce ostať verný aj po skončení aktívnej činnosti.

*Šport – jún 1980*

## Sklamanie prešovského publika

K najväčším prekvapeniam otváracieho kola jari patril prešovský Tatran. Jeho víťazstvo a pomerne dobrá hra na pôde bratislavského Slovana vzbudili u priaznivcov futbalu záujem. Opäť sa raz potvrdilo, že kvalitnejší výkon a čo i len vidina dobrého futbalu divákov stále priťahuje. Ukázalo sa to aj v nedeľu, keď do prešovského hľadiska prišla nezvyčajne dobrá návšteva. V zápase s Duklou sa teda Tatran dostal do úlohy favorita. Stretnutie však ukázalo, že jeho hráčom takáto pozícia nepristane. Zrejme privčas zabudli na to, že prevaha ešte neznamena úspech a konečné víťazstvo si vyžaduje veľa obetavosti, ktorá tentoraz v domácich radoch chýbala.

Súboj Tatrana s Banskou Bystricou 0:1 (0:1) priniesol slabší futbal. Hráči na oboch stranách robili chyby a veľa nepresností. Tie sa výraznejšie objavovali v domácom celku. Nedostatočný pohyb, ťažkosti pri rýchlom spracúvaní lopty boli sprievodným znakom celých deväťdesiatich minút. Zlepšená hra, ktorá sa v minulom kole prejavila v kolektívnosti, bojovnosti a uplatňovaní individuálnych schopností jednotlivcov (Anina, Rusnák, Šajánek, Valíček) sa v tomto zápase ani na chvíľu nedostala na ihrisko. Prešovčania akoby upadli do pavučiny starých chýb. Prebýjali sa stredom ihriska, bez momentu prekvapenia súpera, ktorého hlavnou zbraňou bola rýchlosť a bojovnosť. Domáci celok hral nepresne a nedôrazne. Útočníci sa usilovali len o individuálne akcie, ktoré proti obetavej obrane vojakov boli už vopred odsúdené na neúspech. Motorom mužstva mala byť záloha, nepodala však očakávaný výkon. Rusnák sa po chorobe ťažko pohyboval a Valíček potreboval veľa času i nečakane veľa priestoru na spracovanie lopty, ktorá potom väčšinou končila na nesprávnej adrese. Oboch v závere zápasu tréner striedal. V tejto súvislosti sa však núka otázka, či za štrnásť minút môžu noví hráči urobiť obrat vo vývoji zápasu. Striedanie je síce vecou trénera Š. Hojsíka, v tomto prípade však podľa všeobecného názoru malo prísť rozhodne skôr. Aj prešovská obrana sklamala, najmä Oboril a Labun nestáli na pevných nohách a majú na svedomí rozhodujúci gól. Zo strany Tatrana to nebol plnohodnotný výkon. Pochvalu si zaslúžia len najlepší hráči na ihrisku Šajánek, mladý Gombár, Varga a brankár Veselý.

*Pravda – marec 1981*

## Z príprav prvoligových futbalových mužstiev na sezónu Od dobrých vzťahov sa odvíja všetko ostatné



Futbalisti Tatрана Prešov patrili k príjemným prekvapeniam uplynulého ligového ročníka. Nováčik súťaže potvrdil oprávnenosť ambícií, s ktorými vstúpil medzi najlepších. Výsledkom úsilia bolo ôsme miesto v konečnej tabuľke, čo znamenalo, že Prešovčania sa stali druhým najúspešnejším mužstvom zo Slovenska. Vydaril sa im záverečný finiš. Kvalitnejšia hra a s ňou i krajšie výsledky prilákali početnejšie návštevy. So zvýšeným záujmom obecnstva podstatne vzrástli aj nároky na výkony mladého kolektívu. V Tatrane zavládli konsolidované pomery.

**„Dobré výsledky v závere uplynulej sezóny,“** – zdôrazňuje predseda výboru futbalového oddielu Ján Dančo (na snímke), **„utvorili predpoklady pre ďalšie zvyšovanie úrovne nášho futbalu. Všetko, čo sme doteraz dosiahli je výsledkom cielavedomej práce, ale predovšetkým zvýšenej vzájomnej dôvery medzi výborom, trénerom a hráčmi. Pre naše ďalšie napredovanie bolo rozhodujúce, že v jarnej časti futbalisti správne pristupovali k povinnostiam. Za klad považujem, že tréner v pomerne krátkom čase stabilizoval zostavu, čo prispelo k zvýšeniu kvality hry. Tá musí byť aj v ďalšom období prvoradá. V dobrom prístupe k tréningu a k zápasom pokračujú hráči aj v súčasnej letnej príprave. Začala sa 26. júna a charakterizuje ju dobrá atmosféra, vhodné podmienky. Naším spoločným želaním je, aby si mužstvo udržalo trend zo záveru uplynulej sezóny. Všetko pozitívne chceme ďalej zúročiť. Nesmie dôjsť k sebauspokojeniu. Vidíme nedostatky, odhaľujeme existujúce rezervy a nachádzame formy ich využitia.“**

Prešovčania si uvedomujú dôležitosť ďalej zvyšovať výkonnosť mužstva a stupňovať nároky na jednotlivých hráčov. Tréner **Ján Zachar** venuje pozornosť technicko-taktickej oblasti a ďalšiemu zlepšovaniu obrannej činnosti všetkých hráčov. V centre jeho pozornosti je stabilizácia zostavy. Za najnáročnejšiu etapu v príprave pokladá prvú, ktorá trvala 14 dní a jej súčasťou bolo sústredenie v Kalinove. Dobré podmienky na tréning a rehabilitačné možnosti prispeli k tomu, že všetci hráči absolvovali túto fázu prípravy v maximálnom zaťažení. **„Hlavnou úlohou,“** zdôrazňuje tréner Tatрана, **„je zlepšovať hru mužstva tak, aby bola rýchlejšia a premyslenejšia. Preto už v prípravných zápasoch musia byť hráči dôrazní a uplatniť prednosti získané v rámci telesnej prípravy v prvej etape.“**

Prešovský tréner akcentuje zvyšovanie technickej úrovne každého hráča, bez ohľadu, na ktorom poste hrá. Usiluje o tvorivosť a univerzálnosť svojich zverencov. Technickú stránku zabezpečuje komplexne s kondíciou a taktickou prípravou.

Do programu prípravného obdobia vhodne zapadol aj turnaj v Poľsku. „V Mielci sme hrali tri zápasy so silnými súpermi. Skúšali sme nové obsadenie niektorých postov. Previerku výkonnosti hráčov sme uprednostnili pred výsledkami. Napriek tomu som však očakával lepšiu hru a kvalitnejšie výkony. V porovnaní so súpermi náš kolektív zaostal v tvorivosti, zohratosti, ale najväčším nedostatkom bol prechod z obrany do útoku. Turnaj odhalil naše slabiny. Vydarilo sa nám týždenné sústredenie v Třinci, hrali sme hodnotné zápasy a za úspech pokladáme víťazstvo nad Třincem 4:0 a Olomoucom 4:2. S VP Frýdkom-Místkom sme prehrali 0:2, ale skúšali sme všetkých hráčov. Silní súper z českej národnej ligy nás prinútili bojovať vo vysokom tempe. Záverečnú fázu prípravy orientujeme na doladenie formy a v priateľských zápasoch budú dostávať príležitosť predovšetkým hráči, ktorí tvoria základnú zostavu.

*Pravda – august 1981*

## Prvé víťazstvo doma

**Prešov – Dukla 1:0 (0:0)**, 1136 pl. divákov, rozhodovali Piškula (Mazanec, Stiegler). Gól: 85. Šálka. **PREŠOV:** Veselý – Varga. Oboril, Majerník, Filársky, Suško, Semančík, Rusnák, Gombár (80. Anina), Bubenko (80. Šálka), Valíček. Tréner J. Zachar. **DUKLA:** Netolička – Kapko, Macela, Fiala, Rada, Pelc (51. Chvojka), Rott, Novák, Štambachr, Mejtský, Korejčík. Tréner L. Novák.

Sobotňajšie televízne stretnutie sa začalo slávnostne: sekretár výboru STEP Jan Foret odovzdal kapitánovi Tatrana Valíčkovovi cennú trofej za víťazstvo v tejto súťaži. Zápas samotný priniesol len priemerný futbal, bohatý ale na rušné momenty a tvrdé osobné súboje. Oba celky sa usilovali, hrali pomerne rýchlo, bojovne, ale v ich prejave bolo veľa nepresností – výraznejšie sa prejavujúcich v domácich radoch. Dukla prišla bez reprezentantov Nehodu, Kozáka, Vízeka, Kríža s cieľom získať bod. Sústredila sa viac na defenzívu, v útoku bola len dvojica Korejčík – Mejtský, ale napriek tomu v I. polčase jej hráči pôsobili lepším dojmom a ucelenejším herným prejavom. Vojaci boli o čosi pohyblivejší, operovali na väčšom priestore, ale v ich útoku chýbala presnosť, moment prekvapenia i častejšia strelba. Zásluhou rýchlych a jednoduchých akcií však Dukla narobila Prešovčanom dosť starostí. Veselý po strelách Pelca, Rotta, Mejtského musel ukázať všetko svoje umenie. Najväčšiu možnosť premárnil v 33. min. Korejčík. Tatrán potreboval vyhrať – a zodpovednosť mu doslova zväzovala nohy. Od začiatku bol síce iniciatívnejší, ale dobre organizovaná obrana silného súpera pomerne ľahko likvidovala jeho úsilie. Netolička mal čo robiť s loptami Suška, Filárskeho, Valíčka, v jednom prípade, keď Bubenkova strela išla do siete pomohol Chvojka: v 68. min. na čiare zachránil. V závere zápasu sa prejavila v radoch Tatrana väčšia túžba vyhrať. Jeho hráči stupňovali i tlak, Dukla polavila, a domáci to pohotovo využili: v 85. min. po rýchlej akcii Valíčka jeho presnú prihrávku premenil na víťazný gól striedajúci Šálka. Domáci teda splnili cieľ – zaznamenali prvé víťazstvo na domacom ihrisku, ktoré bolo dielom väčšej vytrvalosti a vôle.

*ŠPORT – november 1981*

## V hlavnom meste Dánska bol v mužstve Európy



Má 42 rokov, skončil štúdiá na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, pracuje ako vedúci sekretariátu podnikového riaditeľa Východoslovenských hydínarských závodov v Košiciach. Hoci je jeho meno veľmi úzko spojené s východoslovenským futbalom, hneď na začiatku nášho rozhovoru zdôraznil, že s futbalom nemá nič do činenia, s loptou sa rozlúčil definitívne.

O kom je reč? O bývalom reprezentantovi ČSSR, hráčovi Tatрана Prešov, VSS Košice a Partizána Bardejov – **Jozefovi Bombovi**. V roku 1964 ako doteraz jediný z východného Slovenska obliekol v Kodani dres vybraného mužstva Európy. Nastúpilo proti Škandinávii pri príležitosti 75. výročia založenia Dánskeho futbalového zväzu.

Jozef Bomba na zápas spomína takto: „Stretnutie sledovalo okolo 50 tisíc divákov

a tím Európy už do prestávky získal dvojitý gól. Po zmene strán dvakrát skórovali Škandinávci a druhá časť súboja sa skončila 2:2. Tešili sme sa z víťazstva, keď za nás skórovali Greaves dvakrát, raz boli úspešní Eusebio a Law. Dáni nám pripravili počas celého pobytu v Kodani vynikajúce prostredie, venovali nám veľkú pozornosť. Ukázali mesto, navštívili sme veľký medzinárodný cirkus, banket po zápase sa skončil dávno po polnoci. Na pamiatku sme dostali odznaky Dánskeho futbalového zväzu, kazetu s menami všetkých hráčov, ktorá bola zdobená postavou futbalistu. Po bankete sme ešte prijali pozvanie sovietskeho brankára Jašina do jeho hotelovej izby, kde okrem mňa bol Popluhár zo Slovana Bratislava a ďalší futbalisti. Napriek jazykovým ťažkostiam sme si rozumeli veľmi dobre pomocou rúk. Pokladám si za veľkú česť, že som mohol hrať v mužstve Európy, do ktorého ma vybral tréner Schön po zápase Taliansko-ČSSR. Hrať za Európu, to je vyznamenanie, ktorého sa nedostane každému futbalistovi. Hral som u nás v niekoľkých mužstvách, spomienky ma najviac viažu na Prešov, kde mi dali veľa najmä tréneri Jozef Steiner, Jozef Kuchár, Jozef Karel a Štefan Jačiansky.“

*Východoslovenské noviny – december 1981*

## Príliš veľa improvizácie

Kolektív futbalistov Tatrana Prešov – ktorý je zatiaľ jediným reprezentantom východného Slovenska v najvyššej súťaži a má celkom zákonite svojich priaznivcov v širokom okolí – dosiahol v nedávno skončenej ligovej jeseni niekoľko pozoruhodných výsledkov. Celkovým umiestnením patrí k príjemným prekvapeniam našej ligy. S jeho hrou možno vcelku vysloviť spokojnosť, ale odbornejší pohľad naznačuje, že vzhľadom na úroveň súťaže a silu jednotlivých mužstiev mohol prešovský kolektív dosiahnuť aj viac. Na druhej strane treba vidieť, že šesťnásť bodov Tatranci získali s výrazne pasívnym skóre, keď konto svojich súperov zatažili len trinástimi gólmi. Menej dali už len tri mužstvá z dolnej časti tabuľky. Ak k tomu prirátame štyri góly Žitkova v jedinom zápase s Vítkovicami, potom nám vychádza strelecká mizéria, ktorá je varovná už aj preto, že o prítlačivosti futbalu stále rozhodujú góly. Po minuloročnom úspechu, keď nováčik súťaže obsadil desiatu priečku, sa nároky na mužstvo zvýšili. Letná príprava mala dobrý priebeh a Prešovčania si stanovili pokračovať v náročnej ceste a hrať pre diváka prítlačivý futbal. Začiatok jesene však nebol celkom vydarený. Vysoká prehra v Prahe so Slaviou a remíza doma s Trnavou spôsobili čiastočnú nervozitu. Prišlo však víťazstvo v Chebe a Tatran sa začal predierať medzi popredné mužstvá. Konečná bilancia znamená úspech. Zdalo by sa, že všetko je v najlepšom poriadku, ale na prílišné uspokojenie už Tatranci neraz doplatili. **Aký je teda názor trénera Štefana NADZAMA, muža, ktorý ma azda najväčšiu zásluhu na úspechoch Tatrana v ostatných sezónach?**

„Na našu prácu sme, napriek zložitým ekonomickým podmienkam, mali vytvorené pomerne dobré možnosti. Jeseň však i tak priniesla starosti. Oslabili nás odchody Vytykača a Gombára do zahraničia a navyše nás prenasledovali zranenia. Celkom vypadol Bajtoš, na ktorého sme sa veľmi spoliehali. Problémy nám spôsobilo aj zranenie Džubaru a ďalších hráčov. To sú hlavné príčiny častých zmien v zostave a kolísavej formy.“

**Po prvej časti ligy ste tretím najúspešnejším mužstvom zo Slovenska. Pokladáte to za úspech?**

„Samozrejme, ale nemôžeme ho preceňovať. Zatiaľ je to krátkodobá záležitosť. Skúsenosti sú také, že trvalejšie hodnoty a vyššiu kvalitu možno dosiahnuť len vtedy, keď výbor, tréner a hráči pristupujú k povinnostiam zodpovedne, zásadovo, keď sa úplne vylúči alibizmus, falošné kamarátstvo a tolerovanie nedostatkov. Osobne ma teší, že sa jednoznačne potvrdila správnosť cesty, ktorú sme v Prešove nastúpili ešte v druholigovej súťaži. Máme však problémy, určité rezervy aj nedostatky. Domnievam sa, že ďalej treba skvalitňovať prácu vo futbalovom klube s dôrazom na účinnosť celkového pôsobenia. Náročnosť sa musí stať samozrejmom záležitosťou pre všetkých. Čiastkové úspechy nesmú zakrývať rôzne zložitosti. To, čo sme doteraz dosiahli, je výsledkom určitého cieľavedomého pôsobenia a vzájomnej dôvery. V pokojnej atmosfére sme dokázali zhodnotiť niektoré nepríjemné výsledky a slabšiu výkonnosť jednotlivcov.“

**Napriek tomu po poslednom zápase bolo vidieť, že ste trochu sklamaný...**

„Z umiestnenia môžem mať radosť, ale keď hodnotím celkovú situáciu, ktorá sa v náš prospech vyvinula najmä po dobrých výsledkoch na súperových ihriskách, tak v konečnom účtovaní to mohlo byť ešte lepšie.“

**Prešov patrí k mužstvám, ktoré na jeseň vystriedali pomerne veľký počet hráčov. Príležitosť ste dali 20 futbalistom, z nich siedmi majú ligovú premiéru. Bolo to nutné?**

„Hlavnou príčinou boli časté zranenia, ktoré nás prinútili k rôznym improvizáciám. V každom zápase sme hrali v inom zložení. Celkom zákonite to malo vplyv na individuálnu výkonnosť, ale aj na kvalitu hry. Šancu dostali mladí a myslím si, že vo väčšine prípadov sa ju snažili využiť.“

**Vaši zverenci striedali veľmi dobré momenty so slabšími. Obrana, aj keď bola najstabilnejším radom, má na svedomí pomerne veľa gólov. Najväčšie slabiny sú však v útoku. Z čoho to pramení?**

„Problém je v tom, že hráči si nedokázali dlhodobejšie udržať dobrú formu. Tí, na ktorých sme sa najviac spoliehali, nám neraz pripravili nepríjemné prekvapenie. Na súperovom ihrisku podali perfektný výkon, ale už o týždeň doma úplne sklamali. Alebo opačne. Náš útok tvoria technickí futbalisti, ktorým chýba potrebný dôraz, rozhodnosť a vytrvalosť pred súperovou bránou. Rýchlo sa dajú znechutiť. Pritom v útočnej formácii hrajú Prusák a Špak, teda tí najskúsenejší, ktorí sa v každom zápase dostali do niekoľkých výborných gólových príležitostí, ale aj tie najvyloženejšie trestuhodne premárnili. Strelba je však veľkou slabinou všetkých našich hráčov.“

**Vaše doterajšie hodnotenie je až príliš kritické. Prevládajú teda u vašich zverencov slabšie momenty?**

„V mužstve citelne chýbajú individuality, výraznejšie osobnosti, ktoré by v zložitých situáciách dokázali zvrátiť nepriaznivý vývoj zápasu. Zároveň by mali prevziať na seba aj určité riziká a patričný diel zodpovednosti. To je podmienka pre každé mužstvo, ktoré má vyššie ambície a dlhodobejšie ciele. Chcem však opäť zdôrazniť, že v zostave aj v taktike bolo veľa improvizácie. Nemohli sme realizovať nacvičené signály a tým mužstvo niekedy strácalo svoju tvár, svoj herný prejav, o ktorý sme sa v celom tréningovom procese usilovali. Napriek všetkým zložitostiam sme odohrali mnohé hodnotné zápasy. Osobitne chcem vyzdvihnúť našu hru v Č. Budějoviciach a v Chebe, doma proti Olomoucu a Sparte. Za predvedenú hru som sa hanbil v Prahe so Slaviou, v Bratislave so Slovanom a v D. Strede. Mrzí ma strata šiestich bodov doma.“

**Ako teda ďalej?**

„Bezpodmienečne potrebujeme posilniť mužstvo v útoku. Hráči si uvedomujú svoje schopnosti, najmä mladí ukazujú, že futbal hrať vedia a majú predpoklady nielen zvyšovať svoju výkonnosť, ale postupne sa zbavovať nedostatkov. Za prvoradú považujem vytrvalosť, ktorá musí dominovať v celom našom spoločnom pôsobení a snažení.“

ŠPORT – december 1981

## Hokejisti TJ ZPA Prešov znova do SNHL

# Postup problému nevyriešil



Prešovský hokej sa môže pochváliť nezvyčajnou bohatou tradíciou. V Prešove začali pestovať tento šport medzi prvými na Slovensku. Elán a nadšenie priniesli napriek skromným podmienkam mnohé úspechy. Hokejisti z metropoly Šariša sa tak zaradili medzi slovenskú elitu. To, pravda, bolo pred mnohými rokmi... Potom sa začala písať v Prešove smutnejšia kapitola tohto populárneho športu. Nedostatočné podmienky, málo funkcionárov a nadšencov, slabý hráčsky káder i ďalšie okolnosti spôsobili, že prešovský hokej postupne upadal. Len spomienky ostali na časy veľkých hokejistov, akými boli Biháry, Olejník, Srnka, Meško a viacerí ďalší, ktorí dokázali robiť s pukom hotové zázraky.

Obrat k lepšiemu sa očakával v roku 1967, keď v Prešove odovzdali do užívania moderný zimný štadión. Ukázalo sa však, že ani nová hala nie je spásanosnou injekciou a zárukou trvalých úspechov. Prešovčanom sa síce podarilo zmobilizovať všetky sily a v priebehu dvoch rokov sa im splnila dlhoročná túžba. Mužstvo postúpilo do národnej ligy. Nováčik ešte pod vedením skúseného trénera Miroslava Nitku, zaznamenal medzi slovenskou elitou niekoľko výborných výsledkov. V záverečnej časti súťaže výkon mužstva upadal, a tak radosť medzi priaznivcami hokeja trvala iba jednu sezónu. Po roku sa Prešov znova do nižšej súťaže vrátil. Žiaľ, aj vtedy jeho účinkovanie bolo krátke. A tak v ostatných desiatich rokoch sa stalo samozrejmosťou, že v Prešove zaznamenávali pády a vzlety. Jeden ročník za druhým a vždy rovnaké radosti i sklamaná. Raz boj o postup, druhýkrát o záchranu. Väčšinou však neúspešne. Prešovčania zo SNHL vypadli už štyrikrát. Po každom neúspechu boli sme svedkami mnohých rozborov i zmien na trénerských postoch. V tejto súvislosti sa nedá hovoriť o stabilizácii kádrov. V metropole Šariša okrem spomínaného Nitku pôsobili Marián Olejník, Pavol Pivovarník, Július Maličský, Tibor Poláček, Ing. František Olejár, Jaroslav Hrabčák, František Giba, Jiří Justa, Jozef Hrubeš, a niektorí ďalší.

V minulom roku prišiel do Prešova ďalší nový muž. Skúsený tréner Milan Grandtner, ktorý má podľa slov funkcionárov zmluvu do konca mája 1983. Pod jeho vedením mužstvo podávalo v priebehu celej sezóny vyrovnané výkony. Bodka za sezónou bola síce rozpačitá, ale hokejisti ZPA mali už pred stretnutím s Ekonómom Bratislava postup vo vrecku. Prehra však ukázala, že „hokejové peripetie“ v metropole Šariša nepominuli. Zamýšľame sa nad nimi spolu s dlhoročným kapitánom kolektívu Antonom BOSÁKOM.





*Hokejisti ZPA Prešov úspešne vykročili na ceste do Slovenskej národnej hokejovej ligy. V prvom kvalifikačnom stretnutí vysoko zvíťazili nad Piešťanmi. V tomto stretnutí nastúpili v drese ZPA títo hráči: vzadu zľava stoja Jozef Kardohéli, Dušan Onofrej, František Čížik, Peter Petričko, Eduard Výrostko, Jozef Stucka, Peter Kopilec, Peter Křemen, Štefan Bendula, Lubomír Velček, Miroslav Homza. V prednom rade zľava masér Jozef Bodocký, Anton Bosák, Ivan Strenk, Rudolf Jurčenko, tréner Ing. Milan Grandtner, Imrich Piskura, Ján Haluška, Vladimír Kardohéli a vedúci mužstva Pavol Schuster.*

„Krajská súťaž nemala mimoriadnu úroveň. Vážnejšími súpermi nám boli len Michalovce a Humenné. V priebehu súťaže sme neprehrali ani jeden zápas a zaváhali sme len v stretnutí s Michalovcami na ľade v Strážskom, kde sa zrodila aj naša jediná remíza. Najvážnejšou previerkou síl kolektívu bola kvalifikácia o postup do SNHL. Rozhodujúci zápas sme odohrali v Liptovskom Mikuláši, ktorý rovnako ako my súťaž pred rokom opustil. Po remíze 5:5 v domácom prostredí sme podali v Mikuláši veľmi dobrý výkon a víťazstvom 5:2 sme si postup zabezpečili. Posledný zápas s Ekonómom sme už hrali pod dojmom tejto skutočnosti a svoje zohrala aj únava s vyčerpávajúceho boja v Mikuláši.“

**Po vypadnutí,**“ zdôrazňuje prešovský kapitán, „**v minulej sezóne sa mužstvo pomerne dlho dávalo dohromady. Situácia bola zlá, mnohí hráči nemali vybavené potrebné formality, pokrívkaval prístup k tréningom. Už pod dojmom predchádzajúcich rokov sa v hráčoch zakoreňoval až nezdravý optimizmus, že krajská súťaž bude prechádzkou. Sám som pomýšľal na zanechanie aktívnej činnosti, alebo na prestup. Manko v letnej príprave sme sa usilovali odstrániť v auguste priamo na ľade. Aj keď v kádri nedošlo k podstatnejším zmenám nedá sa povedať, že by mužstvo zvlášť hokejovo vyrástlo. Platnou posilou bol len Dušan Kapusta z prvoligových Košíc, ktorý nastrielal vyše 50 gólov. Ťarcha zodpovednosti ostala na pleciach starších skúsených hokejistov. Osobitne treba spomenúť brankára Jurčenka (na snímke), bratov Velčekovcov, Halušku a bratov Kardoheliiovcov. Chcem dodať, že absolvovať bez prehry 35 zápasov, to zanechá stopy v psychike. Myslím si, že to bola aj najvážnejšia príčina našej prehry v poslednom zápase kvalifikácie na domácom ľade.“**



*Životné jubileum 60. rokov si v roku 1984 pripomenul Ján Olejník, hokejista Slávie a Tatry na Prešove. Patrí k najlepším hráčom a nezabudnuteľným postavám ľadového hokeja na východnom Slovensku. Po skončení hráčskej kariéry sa venoval trénerskej práci s mládežou. Na snímke zľava Ján Olejník, Jozef Kuchár, šéfredaktor Prešovských novín a Mikuláš Kašpiš, predseda Okresného výboru ČSZTV v Prešove.*

Postup medzi slovenskú elitu zaiste teší, ale aj zaväzuje. Popri radošti priniesol predovšetkým funkcionárom aj mnoho starostí. Postupom prešovský hokej svoje pretrvávajúce problémy nevyriešil. Výbor TJ i hokejového oddielu však tentoraz urobil viac ako v minulých rokoch. Podľa slov Antona Bosáka zlepšili sa celkové podmienky a postup do SNHL je výsledkom cieľavedomejšej práce funkcionárov TJ. Žiada sa však posilniť mužstvo kvalitnejšími hráčmi. S kádrom, ktorý postup vybojoval, len ťažko možno v SNHL obstať. Najmä do obrany mali pribudnúť skúsenejší hokejisti. V najbližších dňoch čaká kolektív doliečenie zranení, hráči si vyberú dovolenky a prípravu na novú sezónu začnú začiatkom mája.

V Prešove sú odhodlaní dokázať, že tentoraz to už nebude len krátke jednorôčné účinkovanie medzi najlepšimi. Vedia, že im pribudne mnoho práce, ale všetci do jedného sú optimisti. Oprávňuje ich k tomu aj podpora okresných i mestských straníckych a štátnych orgánov. Výbor TJ, ale aj vedenie podniku ZPA Prešov na čele s jeho riaditeľom Jánom Škultétyom sa usilujú vytvárať čo najlepšie podmienky. V neposlednom rade je tu aj veľký záujem o ľadový hokej medzi širokou rodinou priaznivcov športu. V Prešove chcú už v týchto dňoch vykročiť na novú a náročnejšiu cestu. Ich cieľom je hrať pod strechou modernej haly hokej dobrej kvality.

*ŠPORT – marec 1982*

Na štart XXII. ročníka VBV príde elita bežcov

## Prekonajú minuloročný rekord?



Mimoriadne hodnotným príspevkom do bohatého programu osláv 25. výročia vzniku jednotnej telovýchovnej socialistickej organizácie – Československého zväzu telesnej výchovy bude aj XXII. ročník Večerného behu víťazstva v uliciach mesta Prešov. Toto významné podujatie sa stalo už neodmysliteľnou súčasťou osláv slávnych májových dní v sídle okresu. Dobrá organizácia, nevšedný záujem divákov a výborné výkony pretekárov na náročnej trati charakterizovali toto podujatie v predchádzajúcich rokoch. Zrodi-

lo sa zásluhou skupiny nadšencov kráľovnej športu, ktorí sa pričínili o to, že Prešov bol vôbec prvým mestom v republike, kde sa vo večerných hodinách uskutočnilo veľké atletické podujatie.

Večerný beh víťazstva vo svojej doterajšej histórii prilákal na štart mnohých popredných pretekárov z celej ČSSR. Osobitnú príťažlivosť vždy mali zápolenia v kategóriách žiactva a dorastu. Napríklad na I. ročníku sa zúčastnilo 728 pretekárov, z toho v mládežníckych kategóriách štartovalo 696 do Prešova prichádzali významní atléti, medzi ktorými nechýbal ani viacnásobný československý reprezentant Jozef Plachý. **Medzi najúspešnejších pretekárov sa zaradil Tejbus zo Slávie Bratislava, víťaz prvých piatich ročníkov.** Do listiny víťazov sa postupne zapísali Molnár zo Slávie Bratislava, Zháňal z TJ Sparta Dubnica, dvakrát Javorka z TJ Sp. Piešťany, Košík z Otokovic, Suchán, člen Dukly B. Bystrica, Čižmár z RH Praha, Prešovčan Fedorčák, Lazor z VSŽ Košice, Franko, člen Lokomotívy Kysak a v minulom ročníku 1. miesto obsadil Schmidt z Dukly Banská Bystrica.

**V kategórii žien k najúspešnejším patria Lajčiaková zo ZSNP Žiar nad Hronom, ktorá zvíťazila štyrikrát za sebou a Kurdelová zo Slávie Bratislava, trojnásobná víťazka.** Dvakrát na stupni najvyššom stáli Šimková zo Slávie Košice, Ondrejčáková z Lokomotívy Spišská Nová Ves. Hlaváčková, členka TJ Slávia Trnava, a víťazstvo z Prešova si odniesla aj bývalá popredná československá atlétka Ovádková z Jednoty Trenčín.

Niekoľko ročníkov Večerného behu víťazstva malo mimoriadne vysokú úroveň. V ostatných rokoch sa však mnoho, čo toto podujatie charakterizovalo z jeho priebehu vytratilo. Výrazný obrat k lepšiemu nastal v minulom roku. Organizátori dokázali zvýšiť úroveň pretekov, vrátiť im nielen popularitu, ale zabezpečili aj veľkú účasť. Presne 952 pretekárov bolo zapísaných na štartovnej listine, čo znamenalo rekord v celej doterajšej histórii večerného behu víťazstva. Najmasovejšia účasť bola v kategóriách žiactva. Po prvý raz usporiadatelia vyhodnotili aj najlepšiu ZDŠ

z okresu. Pohár redakcie Prešovských novín za účasť a umiestnenie získala ZDŠ na Gottwaldovej ulici v Prešove. No nielen najmladší pretekári upúťali pozornosť. Najviac sympatií patrilo veteránom a medzi nimi najstaršiemu účastníkovi podujatia, 70-ročnému Ľudovítovi Majorošovi z Lokomotívy Košice. Spomedzi takmer 90 pretekárov skončil na 68. mieste. Dobrú úroveň mali aj preteky v ostatných kategóriách.

**Usporiadatelia aj tentoraz robili všetko, aby večerný beh víťazstva mal vysokú športovú ale aj spoločenskú úroveň. Dôraz kladú na kategóriu mládeže.** Očakávajú, že minuloročný rekord v účasti bude prekonaný. Okrem najúspešnejšej ZDŠ bude po prvý raz vyhodnotená aj najúspešnejšia stredná škola za účasť a umiestnenie pretekárov v dorasteneckých kategóriách.

**Organizačný štáb pod vedením dlhoročného telovýchovného funkcionára Vladimíra PELCZERA pracuje v týchto dňoch na plné obrátky. Jeho členovia PhDr. Juraj Malcovský (na snímke), JUDr. Ján Vorobel', Milan Zimmerman, Stanislav Hižnay, Ján Dobák, PhDr. Milan Maľár, MUDr. Belo Klepsateľ, Belo Augustíni, Ing. František Jakubov, Ladislav Haluška, Ing. Ján Fenčák, Emil Valko, Ján Hlinka, Ivan Pacanovský, PhDr. Libuša Husovská, Beáta Očipová, Marcel Poremba, Paulína Tresová, PhMr. Dušan Makúch, Gejza Dziak a JUDr. Milan Marko sa usilujú urobiť všetko, aby priaznivci atletiky boli opäť svedkami hodnotného podujatia.**

Organizátorom ide o to, aby dosiahli čo najväčšiu účasť popredných pretekárov z celej ČSSR. Mnohí z nich sa už prihlásili a tak o elitu nebude núdza. Pre všetkých pretekárov sú pripravené vkusné účastnícke diplomy a najlepší prevezmú aj hodnotné ceny.

**Tohtoročný, v poradí už XII. ročník sa uskutoční 7. mája 1982 a hlavní organizátori Telovýchovná jednota Slávia UPJŠ Prešov, TJ Sekčov Prešov a redakcia Prešovských novín si predsavzali postupne zvyšovať úroveň a vrátiť popularitu tomuto významnému podujatiu.**

Pre kategórie žiactva určili štart na 18. hodinu. Ako prví absolvujú svoju trať v behu na 600 metrov mladší žiaci. Starší žiaci potom pobežia 1200 metrov a staršie žiačky 800 metrov. O 19.00 hodine mladší dorastenci absolvujú 2000 metrov, mladšie dorastenky 1000 metrov, starší dorastenci 3000 metrov, staršie dorastenky 1500 metrov, muži 6000 metrov, ženy 1500 metrov a muži veteráni nad 40 rokov absolvujú trať, ktorá meria 6 km.

Doterajší záujem i tradícia Večerného behu víťazstva dávajú predpoklady, že zábery sa usporiadateľovi podarí splniť. Poprední pretekári sa v minulosti netajili tým, že do Prešova radi prichádzajú. A to je predzvesťou, aby sme opäť zaznamenali nielen bohatú účasť, ale predovšetkým vysokú športovú úroveň.

*Šport – máj 1982*

## Dielo obetavosti a elánu

Uprostred minulého týždňa vyvrcholili v našom okrese významné medzinárodné cyklistické preteky Okolo Slovenska. V Prešove dali teda definitívnu bodku za XXVI. ročníkom podujatia, ktoré má bohatú tradíciu a v tomto roku zaznamenalo aj mimoriadne vysokú športovú a spoločenskú úroveň. Bez nadsádzky možno povedať, že výrazný podiel na tejto skutočnosti majú obetaví dobrovoľní funkcionári z Prešova. Ved' účastníci pretekov na území nášho okresu strávili štyri dni. S potešením možno konštatovať, že Prešovčania opäť potvrdili svoje schopnosti a dokázali zabezpečiť toto náročné podujatie zo všetkých stránok.

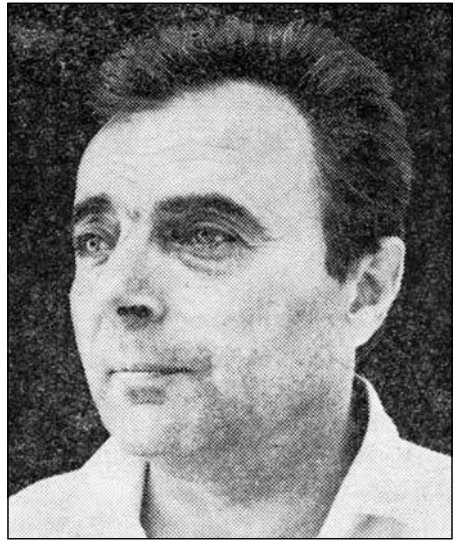
Na adresu funkcionárov etapového centra odznali slová úprimnej vďaky a uznania. Prácu organizátorov vysoko ocenil aj predseda SÚV ČSZTV **prof. PhDr. Vladimír Černušák, CSc.**, ktorý na slávnostnom vyhodnotení povedal, že v Prešove pretekári mali utvorené tie najlepšie podmienky. Vyjadril vďaka predstaviteľom okresných straníckych a štátnych orgánov za pomoc, ktorú systematicky a cieľavedome poskytujú Československému zväzu telesnej výchovy. Zásluhou elánu a nevšedného nadšenia dobrovoľných telovýchovných funkcionárov, ktorým cyklistika doslova prirástla k srdcu, sa chýr o športovom Prešove rozletel do sveta.

**Každé veľké podujatia si vyžaduje mnoho obetavej práce celého širokého aktívu organizátorov. Povinnosti, spojených s pretekmi Okolo Slovenska bolo mimoriadne veľa. Zvládnutie všetkých úloh, spojených s technickým zabezpečením, stravovaním, ubytovaním a propagáciou podujatia si vyžiadalo niekoľkomesačnú cieľavedomú a systematickú prácu.** Organizačný výbor etapového centra vykonal nesmierny kus obetavej práce. Možno konštatovať, že takmer všetci, čo v organizačnom štábe alebo v jednotlivých komisiách prijali funkcie, svoje úlohy dôsledne splnili. Osobitné uznanie a ocenenie si zaslúži **Ing. Juraj Kollár**, ktorý ako podpredseda organizačného výboru svojou činnosťou dokázal získať k svedomitej práci aj ostatných. Poďakovanie patrí **Júliusovi Mihaličovi**, ktorý vykonával funkciu predsedu technickej komisie. Tento bývalý popredný prešovský cyklista a dnes úspešný tréner urobil viac, než kázala povinnosť. Mimoriadne úspešne si počínali aj **Jozef Tóth**, ako tajomník organizačného výboru, **Ing. Milan Šlavka** a **Ing. Anton Baran**. Spomenúť treba aj **Jozefa Smotera** a **Imricha Andrejčáka**.

Do športovej kroniky nášho okresu sa teda na popredné miesto zapísalo ďalšie podujatie, ktoré sa stalo nevšedným dielom elánu a obetavej práce telovýchovných funkcionárov a mierou vrchovitou prispelo k ďalšej propagácii cyklistiky v Prešove.

Na slávnostnom zasadnutí organizačného výboru sa hovorilo aj o bohatej histórii a sľubných perspektívach cyklistiky v našom meste. **Ing. Juraj Kollár** (na snímke), **predseda cyklistického oddielu TJ Lokomotíva Prešov** vo svojom prejave okrem iného povedal: **História prešovskej cyklistiky sa začala písať**

v roku 1948, keď bol založený cyklistický klub pri Československých stavebných závodoch. Prvými členmi a zakladateľmi oddielu boli známi prešovskí cyklisti ako sú F. Jenča, Ing. Milan Čura, dr. Anton Karabinoš, Ján Surmik, Pavol Katranič, Oto Peťko, Jozef Miščík, ako aj Pavol Hanudel.



Títo po ročnom účinkovaní v klube ČSSZ pri vzniku TJ Lokomotíva Prešov vytvorili cyklistický oddiel. Stalo sa tak v roku 1953. Oddiel s väčšími a s menšími úspechmi pracuje aj dnes. Postupne sa jeho členmi stali aj mladší cyklisti, z ktorých treba spomenúť Rudolfa Mihoka, Andreja Hudáka, Antona Fecka, Františka Urdu, Ing. Miroslava Tótha, Júliusa Mihaliča, Ladislava Kasardu, Petra Radvanského, Róberta Hutyru a mnohých ďalších.

Do roku 1980 oddiel vykazoval dobré výsledky v rámci celoštátnych súťaží zásluhou niektorých veľmi dobrých cyklistov. Pretože finančná a materiálna stránka v oddiele sa časom zhoršila natoľko, že účasť cyklistov na jednotlivých podujatiach bola prakticky nemožná, veľa cyklistov skončilo s aktívnou činnosťou, ďalší obliekli zelenú rovnošatu a postupne došlo takmer k zániku cyklistického oddielu v Prešove.

**Aká je prešovská cyklistika v súčasnosti? Ing. Juraj Kollár hovorí:** „V priebehu uplynulých šiestich rokov sa nám podarilo realizovať postupne rozhodujúcu časť našich zámerov a zaradiť sa medzi najlepšie cyklistické oddiely na Slovensku. Pre ilustráciu vlni sme získali 9 medailí z M SSR a M ČSSR. Aj keď takéto úspechy tešia, oveľa väčšiu dôležitosť vidíme v tom, že sa nám podarilo prácu s mládežou v celom svojom rozsahu, počnúc ich výberom, zvyšovaním ich športovej výkonnosti atď. – povýšiť na takú vysokú úroveň, že nikde na Slovensku nemôžeme nájsť porovnateľný príklad. Inými slovami – nevydali sme sa cestou ľahkých krátkodobých úspechov, ale trpezlivo, cieľavedome sme budovali masovú základňu mládežníckej cyklistiky. Sme na ňu v súčasnosti ozaj hrdí a myslím si, že právom. Z minuloročných úspechov si najviac ceníme titul M SSR Pavla Kravčíka v cestných pretekoch ml. dorastencov, víťazstvo kolektívu ml. dorastencov v slovenskej kvalifikačnej súťaži. Cenná je aj strieborná medaila Ľubomíra Kríža z M ČSSR starších žiakov. Za zmienku stojí aj účinkovanie našich mladých pretekárov na dráhe. Cenné úspechy dosiahli Kravčík, Kríž, Pijaček a Pulík. Aké máme ciele v tomto roku? Chceme znovu potvrdiť prioritné postavenie Lokomotívy Prešov v mládežníckej cyklistike na východnom Slovensku, v rámci celého Slovenska plánujeme upevniť naše pozície medzi troma najlepšími oddielmi.“

*Prešovské noviny – august 1982*

## Obdiv všetkým

V slávnostnej atmosfére žila nedávno v Tatrách početná rodina vyznávačov vysokohorského behu a turistiky a milovníkov tatranskej prírody. Agilní funkcionári lyžiarskeho oddielu a odboru turistiky TJ Vysoké Tatry usporiadali XVI. ročník vysokohorského maratónu – tatranskej magistrály. **Medzinárodné podujatie prilákalo pretekárov z NDR, Maďarska a celej ČSSR. Za ideálneho počasia nastúpilo na štart pred hotelom FIS na Štrbskom plese vyše sto pretekárov. Absolvovali 23 kilometrov dlhú trať cez Ostravu, Batizovské pleso, Sliezske dom do Starého Smokovca. Tam ich v hladisku amfiteátra privítali priaznivci športu, medzi ktorými bol aj dlhoročný funkcionár v našom telovýchovnom hnutí prof. dr. Andrej Kuchen.** Ťažká trať kládla na bežcov vysoké nároky. Všetci ukázali veľa športového majstrovstva a vysokohorský beh ukázali divákovi ako krásny šport, plný dynamiky, dravosti a čara. Pole pretekárov dalo podujatiu pravú gradáciu. Na trati sme zaznamenali veľa dramatických momentov. Ved' pri stúpaní na Ostrvu prekonávali bežci výškový rozdiel 471 metrov. Súčet všetkých stúpaní je tiež úctyhodný: predstavuje až 850 metrov.

**Toto dokazuje, že všetci, čo preteky absolvovali, si zaslúžia vysoké ocenenie, obdiv a uznanie. Každý, kto prišiel do cieľa, sa stal bez ohľadu na umiestnenie víťazom. Triumfovala nesmierna vôľa, odhodlanie a elán. Bol to obdivuhodný pohľad na mladých v kategórii do 35 rokov, ale aj na tých starších, čo ešte neprekročili päťdesiatku. Svojimi výkonmi upúťali najmä muži nad päťdesiatku. Každý z nich potvrdil svoju vysokú fyzickú a morálnu zdatnosť. Mohutný potlesk zožal najstarší, takmer sedemdesiatpäťročný Jozef Česla zo Spišskej Novej Vsi. Trať absolvoval za 2:53,44,7.**

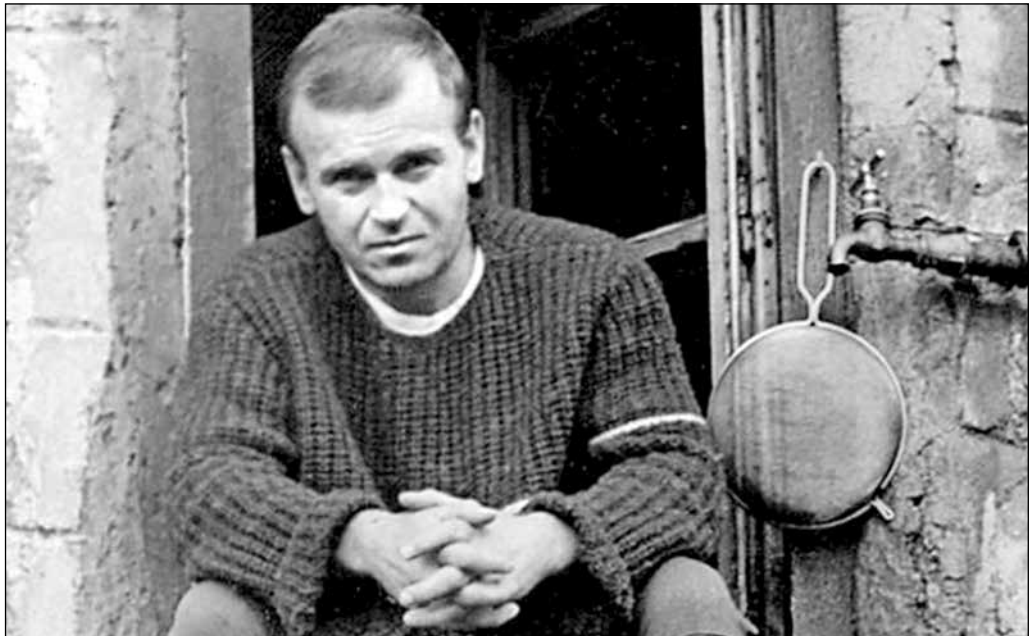
Na porovnanie víťaz v kategórii do 35 rokov Jozef Polák z VŠT Košice zabehol 1:34,26,8. Obdiv si zaslúžia Vladimír Novák z Kriváňa Liptovský Mikuláš, víťaz v kategórii nad 50 rokov, Ondrej Rusko z ČH Štrbské Pleso a František Rusiňák z Chemosvitu Svit. Kategóriu do 50 rokov vyhral Ján Iľavský z ČH Štrbské Pleso časom 1:47,44,9. Každé podujatie si vyžaduje množstvo obetavej práce širokého kolektívu organizátorov. Povinností s organizáciou Tatranskej magistrály bolo mimoriadne veľa. Zvládnutie všetkých úloh si vyžiadalo cieľavedomú a systematickú prácu. Z mnohých a v ich mene treba hádam vyzdvihnúť riaditeľa pretekov Štefana Harvana, hlavného rozhodcu Ladislava Snopku, predsedu TJ Jána Holčíka a tajomníka Jozefa Ďuračíka. Usporiadatelia dokázali, že v Tatrách žijú a pracujú ľudia oddaní aj tomuto náročnému športu, schopní obetovať veľa. **Bolo to podujatie, na ktorom môže zvíťaziť len šport v tej najpríťažlivejšej podobe. Účasť na týchto pretekoch si vyžaduje od každého tvrdú a dlhodobú prípravu a pochopiteľne systematickosť v tréningu. V tom je zmysel týchto pretekov, ale aj športovania vôbec.**

*Šport – september 1982*

## Térynka sa vám bude páčiť

K vyhľadávaným miestam vo Vysokých Tatrách patrí Téryho chata, známa pod sympatickým menom Térynka. Postavili ju už v rokoch 1898-1899 vo výške 2015 m. Je ideálnym východiskom pre náročné horolezecké výstupy a vysokohorské túry. V jej okolí sú dobré podmienky na lyžovanie v jarných mesiacoch a začiatkom leta. Chata slúži nielen vrcholovým športovcom-horolezcom, ale tiež tým, ktorí do V. Tatier prichádzajú naberať nové sily. Jej častými návštevníkmi sú pracovníci VSŽ, baníci, stovky našich a zahraničných turistov. Téryho chata má dôležitú úlohu v rozširovaní masovej a rekreačnej telesnej výchovy medzi našimi občanmi. Stala sa miestom oddychu po namáhavých výstupoch a turistických túrach.

Po 40 mesiacoch hoci ten skúšobne začína slúžiť domácim a zahraničným turistom, predovšetkým horolezcom. Podpredseda vlády SSR **Ján Gregor** odovzdal do užívania zmodernizovaný a rozšírený objekt za prítomnosti podpredsedu SÚV ČSZTV **Gejzu Baloga** a ďalších hostí. Riaditeľ Tatranskej správy účelových zariadení SO ČSZTV **Ladislav Harvan** ocenil prácu všetkých, ktorí sa podieľali na rekonštrukcii tohto turistického zariadenia. Podľa slov vedúceho chaty **Bela Kapolku** (na snímke) rozšírením objektu pribudlo takmer 100 metrov štvorcových vzácnjej plochy. Podstatne sa zlepšili podmienky na ubytovanie, stravovanie, vysokú úroveň majú sociálne zariadenia, k dispozícii sú sprchy. V kultúrnom prostredí budú odychovať aj nosiči, bez ktorých je život v chate nemysliteľný. Hostom slúži útulná jedáleň s moderným nábytkom, nechýba v nej kuchynský kút s plynovým sporákom. Zlepšila sa protipožiarna bezpečnosť, ktorú zaručuje nová elektroinštalácia, nahrádzajúca doterajšie petrolejky.







Najvzácnejší je vodovod. Priviezť potrubím vodu do chaty v takejto nadmorskej výške sa zatiaľ v ČSSR nepodarilo nikomu. Vodovodné potrubie je v skalách. Každý si vie predstaviť, čo znamenalo vykopáť, lepšie povedané rozdrviť tatranské skaly do 1,5 m hĺbky a 60 cm šírky v dĺžke 103 metrov a zabezpečiť izoláciu proti silným mrazom. Nosiči vynášali šesť metrové gumené potrubia vážiace 47 kg. Veľa starostí a trápenia zažili pracovníci chaty pri vynášaní kotla na zohrievanie vody. Toto 157 kg bremeno dokázal vyniesť z Hrebienka na Nálepkovu chatu jej vedúci **Ladislav Kulanga** (na snímke). Zaznamenal nový rekord vo vynáške. Potom sa už trápili piati chlapi. Nosiči počas výstavby vyniesli na chatu stavebný materiál a ostatné veci vo váhe 250 ton.

Najvážnejšou úlohou bola výstavba čističky odpadových vôd, ktorá je situovaná priamo do skaly. Toto zariadenie prispeje k zlepšeniu životného prostredia. Takmer všetky práce sa uskutočnili v rámci brigád. Šiesti pracovníci chaty na čele s jej vedúcim svojou zručnosťou zvládli mnohé stavbárske remeslá. Vykonávali aj niektoré špecializované činnosti. Kvalita bola prvoradá. Rozhodujúcim dodávateľom bol závod 04 v T. Lomnici, ktorý patrí do Tatranskej správy účelových zariadení. Uznanie si zaslúži Ing. Dušan Podoba, ktorý príkladne pristupoval k realizácii náročných úloh. Výrazný podiel na modernizácii chaty majú tiež František Mlynarčík, stavebný technik Pozemných stavieb v Poprade, a jeho spolupracovník Štefan Hrdina, ktorý pomáhal predovšetkým odbornými radami. Pracovníci podniku Slovsport Prešov urobili kvalitne klampiarske, elektroinštalačné a kúrenárske práce. Progresívne myšlienky presadzovali riaditeľ Správy výrobných podnikov SO ČSZTV v Bratislave Ján Škola a už spomínaný Ladislav Harvan.

Súčasný pohľad na chatu veľmi neprežrádza jej podstatné rozšírenie. Vtipné, moderné a dômyselné riešenie využitia priestoru prispelo, že pôvodná chata je jedenkrát väčšia. Realizátori tohto diela dokázali prispôbiť svojim myšlienkam tvrdý tatranský terén. Náklad na rozšírenie chaty predstavuje 7,5 milióna Kčs. Dielo je výsledkom nevšednej obetavosti, elánu a vytrvalosti všetkých, ktorí majú radi tatranskú prírodu, šport a vysokohorskú turistiku.

*Východoslovenské noviny – október 1982*

## O lige pred ligou – Tatran Prešov

Prešovský futbal sa práve v roku 85. výročia svojho založenia ocitol v mimoriadne zložitej a nepríjemnej situácii. Namiesto osláv je v centre pozornosti záchrana prvoligových dresov. Mužstvo pod vedením Valéra Šveca patrilo k nepríjemným prekvapeniam uplynulej jesene. Produkovalo slabý futbal, ktorý doslova vyhánal divákov z hľadiska. Potvrďuje to aj najnižšia návštevnosť v doterajšej bohatej ligovej histórii na prešovskom štadióne.



V týchto dňoch sa výrazne zmenené mužstvo intenzívne pripravuje na náročnú prvoligovú jar. V kolektíve sa objavili nové tváre. Príčinu neúspechov videli funkcionári a tréner v tom, že mnohí hráči v jednotlivých zápasoch neodovzdali maximum svojich schopností a síl. Tí, čo v jeseni nespĺnili očakávanie, museli odísť. Dovedna osem futbalistov, z toho štyria zo základnej zostavy, opustilo rady Tatrana – a ani jeden nedostal ponuku od prvoligového tímu. Aj táto skutočnosť potvrdzuje, že výkonnostná úroveň nebola až taká vysoká, ako sa o nej často v minulosti v radoch funkcionárov hovorilo.

**„Za niektorými futbalistami,“** zdôrazňuje tréner V. Švec (na snímke), **„ktorí odišli z nášho mužstva, je mi aj trochu ľúto. Ved’ mali bohaté skúsenosti, k tréningom pristupovali zodpovedne a neraz sa stali príkladom pre ostatných. Žiaľ, v zápasoch, keď mali vydať maximum síl, to nedokázali alebo nechceli. Odchod hráčov z mužstva nebol náhodný. Každý mal dostatok príležitostí dokázať svoje schopnosti i vzťah k oddielu. Kedysi, keď mladí hráči, ako napríklad Bubenko či Novák, dostali v Prešove šancu, už ju nepustili z rúk a svojimi výkonmi dokázali, že do mužstva patria. Keď hodnotím tých, čo odišli, len z pohľadu uplynulej jesene, tak môžem konštatovať, že noví hráči sú prínosom a Tatran nestratil, ale skôr získal.“**

Na uvoľnené miesta prišli do Prešova šiesti futbalisti z oddielov nižších súťaží. Zo známejších hráčov prišiel iba bývalý čs. reprezentant Biroš z Lokomotívy Košice. V kolektíve Tatrana sa už udomácnili Topercer z Martina, Talášek a Hermer zo Svidníka, Lukáč z Bardejova a bývalý hráč Tatrana Molka, ktorý sa vrátil z Humenného. Mužstvo, ktoré by malo zabezpečiť udržanie sa v prvoligovej súťaži, tvoria: **Veselý, Matkobiš, Jakubička, Varga, Stričko, Biroš, Topercer, Semančík, Madár, Filársky – Rusnák, Bereš, Talášek, Valíček, Lukáč, Hermer – Anina, Bubenko, Gombár, Kapráľ a Molka.**

O sile nového kolektívu ešte ťažko hovoriť. A tak celkom konkrétne a jasne sme sa trénera Šveca opýtali – do akej miery nových hráčov tréner a výbor pozná a či svojimi schopnosťami môžu výraznejšie prispieť k zvýšeniu celkovej úrovne hry?

**„Nových hráčov sme do mužstva nezaradili náhodou. Sledovali sme ich výkonnosť v priebehu celej jesene. Tréneri aj funkcionári poznajú ich kvality a prednosti. Zmeny v mužstve sme uskutočnili po dôkladnej analýze a som presvedčený, že noví hráči budú prínosom.“**

Futbalisti Tatrana absolvovali prvú časť zimnej prípravy v rámci štrnásťdňového sústredenia v Bardejovských Kúpeľoch. Toto rozhodnutie tréner zdôvodňuje optimálnymi podmienkami a dobrým prostredím, ktoré pre mužstvo vytvorili pracovníci kúpeľov. Dôraz sa kládol predovšetkým na získanie fyzickej sily a vytrvalosti. Tréningová záťaž všetci znášali veľmi dobre. Zvýšila sa nielen celková fyzická zdatnosť, ale aj vytrvalosť. **„Vodoliečba,“** dodáva tréner Švec, **„urýchľuje regeneráciu síl. Najväčší prínos sústredenia vidím v tom, že všetci hráči sú v súčasnej etape zdraví. Pôvodne stanovené zámery sa nám darí úspešne plniť. Hráči prístupujú k povinnostiam zodpovedne a dôsledne. Verím, že zimná príprava sa pozitívne prejaví aj v hre. Sme radi, že mužstvo tentoraz neprenasledujú zranenia.“**

V poslednom čase sa veľa hovorí o plnení stanoviska sekretariátu ÚV ČSZTV k riešeniu problémov celého československého futbalu. Čím aj v tejto náročnej etape chce prispieť Tatran k jeho splneniu?

**„Pravdou je, že náš futbal sa dostal do zložitej situácie. Zaostáva za tradíciami i dobrým menom, ktoré v minulosti mal. Pokles výkonnosti môže nastať v každom mužstve i v každej reprezentácii, avšak nesmie mať pečať zlého vystúpenia čs. reprezentantov v Španielsku. V stanovisku sekretariátu ÚV ČSZTV sa nedostatky hľadajú predovšetkým v tréningovom procese. Osobne si myslím, že treba ich vidieť aj v ľuďoch – samotných hráčoch. Predtým sa menej trénovalo, ale každý futbalista chcel dokázať svoje schopnosti. Môžem konštatovať, že teraz v Tatrane, napríklad v oblasti záujmu, nasadenia a usilovnosti, nastalo podstatné zlepšenie. Kým v minulosti som sa musel za prístup i celkový výkon našich hráčov v prípravných zápasoch doslova červenať, v súčasnom období je situácia opačná. Znamená prvý krok k úspešnejším výsledkom, ktoré však podmieňujú predovšetkým to, aby celý kolektív v každom zápase podával maximálny výkon.“**

Zdá sa, že v Tatrane sa začínajú presadzovať nové prúdy. Tréner je s novou situáciou spokojný, všetko prebieha podľa stanoveného plánu. V závere prípravy budú Prešovčania doladovať formu v Maďarsku, kde majú naplánované tri priateľské stretnutia. Kormidelníci prešovského futbalu sú odhodlaní urobiť všetko, aby mužstvo bolo pripravené na novú sezónu po každej stránke čo najlepšie. Veria, že prvá liga bude v Prešove aj v budúcom ročníku.

Záchrana môže prísť, ale len za predpokladu, že bojovnosť mužstva a jeho túžba po víťazstve, podložená správnym poňatím hry, sa stane samozrejmosťou v priebehu celej náročnej jarnej sezóny.

## Najlepší prešovskí prvoligoví futbalisti

V minulom roku oslavoval organizovaný futbal v Prešove svoje 85. narodeniny. Pri tejto príležitosti redakcia Prešovských novín vyhlásila anketu, ktorej cieľom bolo určiť jedenásť najlepších prvoligových futbalistov Prešova. Tvoriť ju mohli iba hráči reprezentujúci metropolu Šariša v prvoligových zápoleniach v rokoch 1950 až 1983. Vo štvrtok minulého týždňa sme veľké postavy prešovského futbalu privítali v prešovskom hoteli Šariš, kde prevzali ceny, ktoré im budú pripomínať umiestnenie v historickej jedenástke. Čo nás najviac potešilo, prišli všetci. Aj to svedčí o ich vzťahu k zelenobielym farbám. Za stáleho potlesku šéfredaktor Prešovských novín dr. Jozef KUCHÁR postupne predstavil týchto futbalistov:

**Július HOLEŠ** – v roku 1965 sa stal najúspešnejším športovcom nášho okresu. Na jeho konte sú tri štarty v reprezentačnom drese. Osobitnú zmienku si zaslúži jeho účinkovanie v olympijskom družstve ČSSR. Zúčastnil sa na olympiáde v Mexiku.

**František SEMEŠI** – hráč, ktorý vystriedal takmer všetky posty v mužstve. Vedel vynikajúco brániť, ale s rovnakým dôrazom dokázal aj v pravej chvíli zaútočiť a tvrdo vystreliť. Povestné boli jeho rohové kopy. Obliekol aj reprezentačný dres. Napriek mnohým ponukám k prestupu Prešovu ostal verný.

**JUDr. Jozef BOMBA** – bol v rokoch 1963 a 1964 najúspešnejším športovcom Prešovského okresu. Vybojoval si miesto v československej reprezentácii, ktorá v roku 1962 na svetovom šampionáte v Chile dosiahla historický úspech. Hral za mužstvo Európy, čo jednoznačne dokumentuje jeho futbalové kvality.

**Ing. arch. Ján KAREL** – patrí medzi najvýraznejšie postavy v prvoligovej histórii prešovského futbalu. Šestnásť rokov obliekal prvoligový dres. Hral za ŠK Bratislava, Spartu Praha, České Budějovice, Jednotu Košice. Najúspešnejšie boli roky v drese Tatрана. Pekné spomienky má na pôsobenie v reprezentačnom mužstve.

**Alexander FELSZEGHY** – ktorý dostal v ankete najviac hlasov, právom patrí do najlepšej prešovskej jedenástky. Obliekal tiež reprezentačný dres. Aktívnu činnosť zakončil v Košiciach. Pôbil aj ako tréner prvoligového mužstva ZŤS. Ostal hráčom, ktorého vynikajúca technika ostane natrvalo zapísaná v pamäti tých, ktorí v rokoch jeho aktívnej činnosti navštevovali prvoligové štadióny.

**Jozef KUCHÁR** – najlepší záložník všetkých čias. Povestné boli jeho trestné kopy na milimeter presné. Zatiaľ sa nenašiel nikto, kto by ho napodobnil. Veľký kus obeťavej práce vykonal ako tréner i funkcionár – pôbil vo funkcii tajomníka OV ČSZTV v Prešove – pre rozvoj telesnej výchovy a športu v našom okrese.

**Vladimír RUSNÁK** – výrazne sa zaslúžil o návrat Tatрана do najvyššej súťaže v roku 1980. V drese Prešova podával vynikajúce výkony v mnohých zápasoch a patril k oporám mužstva. V najvyššej súťaži odohral 260 zápasov. Upútal nielen bojovnosťou, technickou zdatnosťou, ale aj potrebným prehľadom a strelbou.



*Najlepšia jedenástka prešovských futbalistov za obdobie od roku 1950 do roku 1983 určená na základe hlasovania čitateľov v ankete Prešovských novín v roku 1983. Na snímke zľava stoja: František Semeši, Jozef Bomba, Ján Karel, Alexander Felszégghy, Jozef Kuchár, Gejza Šimanský. V podrepe zľava Július Holeš, Vladimír Rusnák, Igor Novák, Ladislav Pavlovič a Karol Petroš.*

**Igor NOVÁK** – výrazná postava prešovského futbalu v období sedemdesiatych rokov. Obliekal reprezentačný dres ČSSR. Patril k veľkým bojovníkom. Jeho športové kvality potvrdzuje fakt, že štyrikrát, a to v rokoch 1972, 1973, 1977 a 1978, sa stal najúspešnejším športovcom okresu Prešov. Patril k hráčom, ktorých možno označiť za piliere prešovskej futbalovej histórie.

**Ladislav PAVLOVIČ** – nezabudnuteľné pravé krídlo, československý reprezentant, dvojnásobný kráľ ligových strelcov. Odohral viac než 1190 zápasov, z toho 340 prvoligových, nastrielať v nich 158 gólov. Môže sa pochváliť najdlhšou aktívnou činnosťou. S Tatranom sa rozlúčil, keď oslávil 40. narodeniny.

**Karol PETROŠ** – sa stal kráľom ligových strelcov v roku 1963. Strelil vtedy 19 gólov. Odohral 247 prvoligových zápasov a zaznamenal v nich 64 gólov. Hral na rôznych postoch, dokonca aj v obrane. Patril k veľkým bojovníkom a obetavým hráčom. Po skončení aktívnej činnosti sa venoval trénerskej práci. V Tatrane pôsobil ako asistent trénera Milana Moravca.

**PhMr. Gejza ŠIMANSKÝ** – ľavý krídelník, akých na našich ihriskách bolo a je málo. Svoj talent zúročil vo veľmi úspešnej kariére. Pevné miesto mal aj v reprezentácii ČSSR. Hral tiež za ŠK Bratislava a armádne mužstvo Tankista Praha. Ani on neodolal trénerskému povolaniu. Aj dnes, napriek náročnému povolaniu okresného lekára, sa ako poslanec a predseda komisie MsNV v Prešove stará o rozvoj športu a telesnej výchovy v Prešove.

*Prešovské noviny – február 1984*

Ako si predĺžiť vek

## Šport = kondícia, optimizmus, zdravie



Životopis človeka, pre ktorého sa šport stal doslova potrebou, je zvyčajne zrkadlom každodenného snaženia. Táto skutočnosť dvojnásobne platí pri pohľade na doterajšiu činnosť **Ladislava Srnku** z Prešova. Nie je potrebné osobitne prízvukovať, že tohto zanieteneho propagátora turistiky veľmi dobre poznajú starší priaznivci ľadového hokeja a hádzanej. V živej pamäti majú jeho športové majstrovstvo. Na ľadovej ploche patrilo takmer vždy k tým najlepším. Spolu s Bihárom, Olejníkom a Demkom sa zaslúžili o najväčšie úspechy prešovského hokeja. Päť rokov obliekal dres ŠK Bratislava, potom bol hráčom Popradu a v roku 1951

ukončil bohatú a úspešnú kariéru hokejistu. Na čas dvoch rokov prevzal aj trénerské žezlo. Potom prestúpil do radov hádzanárov. Už ako 35-ročný sa stal oporou rodiaceho sa mužstva a neskôr ako funkcionár kládol základy dnešného hádzanárskeho oddielu Tatrana Prešov.

V ďalšej etape zaujímavej životnej cesty sa s jeho menom začala spájať zimná a letná turistika. Peši i na lyžiach prešiel územím celého východného Slovenska. Pozná každý jeho kút, horskú cestu i turistický chodník. Stretol som ho na chate v Lipovciach pri Prešove. Práve sa vrátil z vyše dvadsaťkilometrovej túry. Trochu vyčerpaný, ale s pocitom radosti, optimizmu a chuťou do reči.

**„Šport mi učaril na celý život. Mám ho rád už od detstva a po skončení aktívnej činnosti som našiel obrovské možnosti sebarealizácie v turistike. Moje skúsenosti sú v tomto smere bohaté a pri rôznych príležitostiach zdôrazňujem, že aktívny športovec nesmie prestať, ale musí pokračovať ďalej. Nemôže spohodlnieť, lebo vedome ohrozuje svoje zdravie. Pohodlie pokladám za veľkého nepriateľa. Osobne som rád, že v ostatnom čase si dôležitosť a význam pravidelného športovania uvedomuje čoraz viac ľudí. Na turistických chodníkoch pribúdajú nielen mladí, ale aj tí skôr narodení. Trocha ma mrzí, že v prírode stretávam malý počet mojich bývalých študentiek, s ktorými som za tridsaťjeden rokov pôsobenia na Strednej ekonomickej škole v Prešove prešiel tisíce kilometrov za zdravím a krásami našej prírody. Pre mňa sa turistika stala niečím, čo nemožno nahradiť. Upevňuje zdravie, sprestruje život a prispieva k získavaniu nových poznatkov. Poznávam zvyky ľudí, pulz života a jeho premeny v rôznych kútoch našej vlasti.“**

Ladislav Srnka má rád predovšetkým miesta, na ktorých je menej ľudí. Obyčajne sú to tie náročnejšie terény a zložitejšie podmienky.

„Prístupnejšie cesty neraz pôsobia nepríjemným dojmom. Oslabila sa starostlivosť o odveké dobré vzťahy k lesu a prírode. Pre mnohých sa stal niečím, z čoho možno len ťažiť, získať. Súčasný pohľad na niektoré lesné chodníky nedáva veľa dôvodov na spokojnosť. Mechanizácia, ale aj necitliví „turisti“ vykonali svoje. Treba sa nad tým zamýšľať, kým sa ešte dá čo-to napraviť.“

Bez hôr si svoj život už ani neviem predstaviť. Mám ich rád a vždy sa do nich vraciam s pocitom očakávania nových zážitkov a objavov. Istý čas som si viedol evidenciu na vlastných nohách absolvovaných kilometrov. V priebehu roka ich bolo priemerne vyše 2500 teraz je to denne 14-15 kilometrov turistickej chôdze. Pravidelným športovaním si udržujem kondíciu, životný optimizmus a, samozrejme, aj zdravie. Moji rovesníci sú po fyzickej stránke zjavne slabší. Neraz aj tí oveľa mladší ma s akousi zvláštnou samozrejmosťou zaraďujú medzi seba. Niekedy im nechtiac pokazím radosť. Chlapci, ja som v septembri minulého roku oslávil 65. narodeniny, tak sa usilujte, aby ste ma aspoň na túre dobehli...“

Denný režim si vždy prispôboval tak, aby mohol zavčas rána vstávať. V súčasnom období dve-tri hodiny behu či zrýchlenej chôdze pri východe slnka, to sú tie najkrajšie každodenné zážitky. „Netajím, niekedy som po dlhšej a hlavne namáhavej túre trochu vyčerpaný, ale najväčšou odmenou pre mňa a určite pre všetkých ostatných turistov je, keď môžeme obdivovať neznámy kúsok našej domoviny a spoznávať krásu prírody v každom ročnom období.“

Aj zajtra si Laco Srnka zavčasu obuje vibramky, do batôžka poukladá skromnú potravu, najpotrebnejšie veci a rýchlo do hôr. Už 25 rokov sa táto na prvý pohľad stereotypná činnosť pravidelne opakuje. Predtým to bolo vždy na záver týždňa. V ostatnom období sa tak deje každý deň.

*Pravda – máj 1984*



*Slávnostné otvorenie Celoštátneho turistického zrazu Slovenského národného povstania v roku 1970 v Zlatej Bani v okrese Prešov.*

## Hovoríme s oporou obrany Tatрана Prešov Pavlom Birošom

# Futbalová šťastena nám nežičí

Východoslovenské derby malo tentoraz okrem zvyčajnej rivality osobitnú pikantériu v tom, že obe mužstvá bojujú o záchranu. Táto poznačila aj priebeh zápasu. Hostia sa skôr zbavili nervozity a úspešne eliminovali snahu Tatрана. V jeho radoch patrila k najlepším skúsený a obetavý futbalista – JUDr. Pavol Biroš, ktorý ešte prednedávnom obliekal dres košickej Lokomotívy. Po stretnutí mu síce nebolo veľmi do reči, no priebeh nášho rozhovoru potvrdil jeho vzťah k oddielu a k mestu, v ktorom vyrástol. **„Stratili sme ďalší bod. Nie som spokojný s výsledkom a celkove ani s hrou. Snaha v našich radoch nechýbala, ale na skúsenejšieho súpera to nestačilo. Každý zápas, kde nám ide o víťazstvo, si vyžaduje nielen bojovnosť, ale aj nápaditosť a vytrvalosť.“**



### V čom teda vidíte príčiny neúspechu?

„Lokomotíva je herne na výške. Dobre poznám kvality mojich bývalých spoluhráčov. Tí skúsenejší ovládajú loptu a nedajú sa ľahko odzbrojiť. Nám práve toto chýbalo. V hre bolo veľa nervozity a nepresností. Tá zrejme pramenila zo situácie, do ktorej sme sa zbytočne dostali. V mužstve vládol strach o výsledok, žiaľ, aj alibizmus. Prejavil sa napríklad pri vhadzovaní lopty, keď sa nik nedokázal vhodne uvoľniť a často sme aj o túto výhodu prišli.“

### S akým zámerom a taktikou ste nastupovali na toto dôležité stretnutie?

„Vedeli sme, že to bude ťažké, ale napriek tomu každý veril vo víťazstvo. Tréner Valér švec stanovil úlohu eliminovať Kozáka, Fecka a Vankoviča. To sa vcelku podarilo, ale ich úlohu prevzali ďalší hráči, napríklad Péter, ktorý vykonal veľký kus práce v strede ihriska. Naši krajní obrancovia mali podporovať útočníkov pri zakladaní rýchlych akcií a vysokými loptami sme sa mali presadiť v šestnástke súpera. Hlavičkové súboje mali byť našou hlavnou zbraňou, ale ani to nevyšlo. Nedokázali sme sa presadiť. Herná neistota vykonala svoje.“

### Na derby prišlo nezvyčajne málo ľudí, len čosi vyše dvetisíc. Hra Tatрана ich zatiaľ do hľadiska neláka...

„Veľmi ma mrzí, že nedokážeme uspokojiť a získať viac našich priaznivcov. Po pomerne úspešnej jeseni som čakal, že jar bude príjemnejšia a zápasy futbalovo hodnotnejšie, pre diváka prítťažlivejšie. Zrazu začal strašiť boj o záchranu a aj nespokojnosť medzi divákmi spôsobuje v mužstve veľa nervozity. Bojíme sa riskovať, chýba odvaha k strelbe. Keď hráme pod psychickým tlakom, uľahčujeme súperom situáciu. Chcem však zdôrazniť, že aj v sobotu nám futbalová šťastena nežičila, najmä pri strelách na bránu súpera. Verím, že sa k nám v ďalších zápasoch konečne prikloní.“

*ŠPORT – máj 1984*



## Pohľady na uplynulý ročník I. futbalovej ligy: Tatran po sľubnej jeseni príliš klesol

### PREŠOV: Budovať najmä z vlastných radov

Pred jarou vládol vo futbalovom oddiele Tatran Prešov optimizmus. Prispelo k tomu 8. miesto A-mužstva v tabuľke po prvej časti I. ligy. Mnohí ho však až príliš precenili...

Tréneri **Valér Švec** a **Vojtech Malaga** videli v kolektíve hráčov možnosti smelších perspektív i výraznejšieho napredovania. Prognózy a plány boli jednoznačné: udržať pozíciu v lige, zvyšovať kvalitu hry a stabilizovať zostavu s cieľom produkovať futbal, ktorý priláka divákov. Nič sa z toho nesplnilo. Všetko ostalo v teoretickej polohe. Na štadióne Tatrana vládla na jar nervozita a nespokojnosť: prešovskí futbalisti v ôsmich jarných zápasoch na svojom trávniku len trikrát zvíťazili. Strelecká produktivita (deväť gólov) je najhoršia v doterajšej histórii mužstva. V každom zápase sa trápilo, o kvalite hry nemôže byť ani reči. V štyroch jarných zápasoch sa vystriedal rekordný počet 20 futbalistov. To všetko sú fakty, ktoré napriek uchovaniu prvoligových dresov vyvolali oprávnenú nespokojnosť. Pohovorili sme si o nich s trénerom V. Malagom, hoci z Prešova odchádza. Lúči sa s presvedčením, že mužstvo pri zvýšenej bojovnosti bude schopné podávať kvalitnejšie výkony. Slabú hru v jarnej časti odôvodňuje takto: **„Po jeseni nastalo veľké sebauspokojenie. Mnohí si mysleli, že všetko pôjde ľahko, bez zvyšovania náročnosti. Hráči poľavili v príprave, čo sa prejavilo v slabej hre jednotlivcov a kolektívu. Problémy sa začali v priebehu zimnej prípravy, ktorú sme optimálne nevyužili. Prístup hráčov k prípravným zápasom i k povinnostiam vôbec nebol na patričnej úrovni. Hráčom chýbala dôvera vo vlastné sily a ich morálno-vôľové vlastnosti sa zhoršili. Po neúspechoch v prípravných stretnutiach prišla nervozita i neistota. To sa prejavilo vo vzájomných vzťahoch a v častom striedaní hráčov. Nepodarilo sa nám stabilizovať zloženie mužstva. Nedostatky boli v aktivite, v spolupráci jednotlivých radov, ale najmä v streľbe. Chýbali tvorivé a kombináčné schopnosti stredovej formácie. Viazla súhra medzi zálohou a útokom, čo sa prejavilo v zakončovaní akcií.“**

Nedostatky vo výkonoch mužstva i v celkovom systéme hry sú určitým odrazom tréningového procesu i celkového formovania futbalistov. Tréner sebakriticky priznáva, že aj v práci realizačného tímu boli rezervy. Nedocenil výchovnú zložku. Hráči v mnohých zápasoch, najmä na súperových ihriskách, príliš skoro rezignovali, nedokázali zmobilizovať sily a zvýšiť úsilie. Zaostali v rýchlosti, výbušnosti a vytrvalosti.

**„Rezervy treba vidieť,“** dodáva V. Malaga, **„aj v jednoliatosti kolektívu. Pracovné ovzdušie nebolo najlepšie. Zaznamenali sme nedostatky v disciplíne. Hráči si zľahčovali povinnosti, niekedy nerešpektovali denný režim a často im chýbala potrebná koncentrácia i príprava na tréningový proces. Zlepšenie na-**



*Molka (prvý zľava) patril k najlepším hráčom.*

preto sa všeobecne očakáva vyššia kvalita hry, ale aj náročnosť najmä od trénerov. V súčasnej situácii treba hľadať účinné východiská, aby budúci ligový ročník priniesol viac radosti i spokojnosti. Hráči musia zlepšiť prístup k tréningovému procesu a uvedomele prijímať zvýšené nároky. Súčasný káder, v ktorom citeľne chýba typ tvorivého futbalistu, môže podľa názoru trénera Malagu úspešne splniť náročnejšie ciele len pri maximálnom úsilí.

**„Treba však definitívne ustáliť systém hry, prispôbiť podmienkam a vyberať hráčov,“** hovorí V. Malaga, **„ktorí sú schopní stanovené zámery dôsledne realizovať. Doterajšia prax je taká, že do kolektívu prídu rôzni futbalisti a tréneri musia koncepciu prispôbiť ich schopnostiam. Vyhľadávanie, sledovanie a získavanie hráčov by mali robiť len ľudia odborne pripravení s patričnými skúsenosťami, ktorí vedia posúdiť kvality hráča, jeho morálny profil, ale aj schopnosť adaptácie v novom kolektíve a prostredí. V uplynulom období bolo doplňovanie mužstva poznačené náhodnosťou, a preto dochádzalo k častým zmenám prakticky po každej sezóne. Kolektív sa teda nemohol stabilizovať. Zlepšenie, ktoré by malo trvalejší charakter, nastane len vtedy, keď základ mužstva budú tvoriť vlastní odchovanci a noví sa prispôbia podmienkam, mentalite i štýlu hry, ktorý by mal byť jednotný s mládežníckymi družstvami. Domnievam sa, že v Prešove podceňujeme výkonnosť vlastných odchovancov, hľadáme iných, ktorí sú niekedy omnoho slabší, a zákonite musia odísť. Napriek všetkému verím, že v Tatrane je dosť síl, schopností i odhodlania urobiť všetko pre ďalší rozvoj futbalu.“**

Ako V. Malaga, tak aj V. Švec sa s Prešovom rozlúčili. V týchto dňoch prišiel nový tréner Jozef Jarabinský. Vrátil sa do mesta, v ktorom s futbalom ako hráč začínal. Jeho hlavnou úlohou je perspektívna práca a budovanie mužstva najmä z vlastných radov.

*Pravda – jún 1984*

Dnes má slovo Jozef Jarabinský, tréner Tatrana Prešov

## Mnoho nepoužiteľných hráčov



Prešovským futbalistom sa vstup ani do tohto ligového ročníka nevydaril: v doterajších šiestich kolách ešte nevyhrali, inkasovali dvanásť a dali len štyri góly. Svojim priaznivcom pripravili až priveľa sklamaní nielen na súperových, ale aj na domacom ihrisku, kde stratili už štyri body. Po neúspešnej jari mal nastať obrat k lepšiemu. Očakávania i prognózy trénerov sa zatiaľ nespĺnili – Tatran podáva nepresvedčivé výkony, najväčšie nedostatky sú v ofenzívnej činnosti, no ani obrana nie je sformovaná natoľko, aby stála na pevných nohách. V zápase s Trnavou Prešovčania naznačili určité zlepšenie v nasadení a bojovnosti. Lenže nepresné prihrávky, nedôsledný pohyb i ťažkosti pri pohotovejšom a rýchlejšom spracovaní lopty boli sprievodným znakom ich hry

v tomto mimoriadne dôležitom súboji. Prešov veľmi potreboval vyhrať, no napokon sa tešil aj z cenného bodu. Justín Javorek sa po zápase poriadne rozčertil: **„Stratili sme isté víťazstvo, najprv Martinák zahodil vyloženú šancu a vzápätí neustrážil svojho protivníka, ktorý vyrovnal. Do Prešova sme neprišli hrať deštruktívne, ale s presvedčením, že prehrať s dnešným Tatranom by bolo pre mužstvo výrazným neúspechom.“** Slová trnavského trénera sú veľavravné...

Kormidelník Tatrana Jozef Jarabinský nemohol byť, samozrejme, spokojný: **„Zápas sa pre nás začal vyvíjať nepriaznivo. Dostali sme rýchly a veľmi lacný gól. Mužstvo nastúpilo s nie celkom zdravými Kováčom a Labunom a Anina hral prvýkrát po prestávke. Príležitosť dávame trom-štyrom mladým futbalistom, ktorí majú miesto v mužstve nie zásluhou výkonnosti, ale vďaka situácii, ktorá v hráčskom kádri je. V terajšom kolektíve je mnoho nepoužiteľných hráčov strednej generácie, ktorí by vekom i skúsenosťami mali podávať plnohodnotné výkony. Situácia je však taká, že zatiaľ nie sú ani len konkurenciou pre mladých, neskúsených. V útoku hrá Juraško, ktorý prišiel z II. triedy a zatiaľ na svoj ligový gól len čaká. Prusák už absolvoval svoje 21. ligové stretnutie, ale do siete nedokázal trafiť. Za pochodu budujeme obranu, stred i útok. Stabilné miesto v zostave má sedem hráčov, ostatných štyroch stále hľadáme.“**

Priebeh stretnutia potvrdil, že mužstvu chýba potrebná koncepcia, cieľavedomosť, ale aj rozhodnosť pred súperovou bránou. Aký cieľ ste v zápase s Trnavou mali?

**„Vedeli sme, že Spartak hrá so zabezpečenou obranou, ktorá má stabilné zloženie. Ťažko ju prekonať. Pripravovali sme sa aj na nebezpečné rýchle pro-**

tiútoky. Našou taktikou bolo vychádzať zo zabezpečenej obrany a nedovoliť súperovi brejky. Hrou po krídlach a strelbou zo stredných vzdialeností sme chceli dosiahnuť góly. Túto úlohu hráči splnili, dvakrát trafili do siete, ale, žiaľ, toľko aj inkasovali. Súper má kvalitné mužstvo a jeho hra mala dobrú úroveň.“

Ako hodnotíte výkony vašich zverencov?

„Príkladom v prístupe k zápasu i v hernom prejave boli pre ostatných Varga a Labun. Viac som čakal od Zajaca, nedarilo sa Uškovičovi a Prusák sa zlepšil až po prestávke.“

Slabé doterajšie výsledky prešovského tímu sa zákonite odzrkadľujú aj v návštevnosti, ktorá má klesajúcu tendenciu. Na zápas s Olomoucom prišlo 3197 platiacich divákov, s Ostravou sledovalo stretnutie len 2700 ľudí a na Trnavu prišlo 2118, teda len tí, čo verili, že mužstvo sa konečne vypne k maximálnemu výkonu a získa prvé víťazstvo v súťaži. Futbal, aký Tatran dosiaľ produkoval, sotva prilákal divákov do hľadiska. Sympatické však je, že kormidelník Tatrana Jozef Jarabinský je napriek zložitej situácii optimistom a verí, že Prešov bude ďalej svoju výkonnosť zlepšovať a dosiahne aj úspešné výsledky.

ŠPORT – október 1984



Prvoligové mužstvo Tatrana Prešov v sezóne 1984/85 tvorili v treťom rade zľava: Štefan Varga, Miroslav Labun, Anton Filarský, Pavol Stričko, Bartolomej Juraško, Lubomír Bednár, Miroslav Hermer. V druhom rade zľava: Ján Molka, Pavol Biroš, Ján Semančík, Štefan Kaprál, Jaroslav Zajac, Dušan Uškovič, Ladislav Topercer. Sedia zľava: Karol Korpáš, Vladimír Gombár, Ľuboš Anina, Jozef Talášek, Marián Prusák, Pavol Vytykač a Miroslav Kováč.

## Jubilejný XXV. ročník VBV v centre pozornosti atlétov

# Bohatá tradícia a sľubné perspektívy



Mgr. Ján Dobák

Významnou súčasťou osláv slávnych májových dní v našom okrese sa stal Večerný beh víťazstva. Toto príťažlivé podujatie má veľmi bohatú tradíciu a každoročne sa stretáva s veľkým ohlasom i záujmom nielen v radoch atlétov, ale aj medzi širokou športovou verejnosťou. Jeho jubilejný XXV. ročník sa uskutoční v uliciach mesta Prešova 6. mája 1985 o 16.30 h. Toto podujatie sa zrodilo zásluhou skupiny nadšencov kráľovnej športu, ktorí sa pričínili o to, že Prešov bol prvým mestom v republike, kde sa vo večerných hodinách pod reflektormi uskutočnili veľké atletické preteky.

**Patrí k nim predovšetkým majster športu, čs. reprezentant v skoku do výšky (190 cm) Štefan Stanislav.**

Večerný beh víťazstva vo svojej doterajšej histórii prilákal na štart mnohých popredných pretekárov z celej ČSSR. Osobitnú príťažlivosť vždy mali zápolenia v kategóriách žiactva a dorastu. Do Prešova prichádzali významní atléti, medzi ktorými nechýbal **Jozef Plachý**, mnohonásobný československý reprezentant. V Prešove sa predstavil aj československý reprezentant **Lubomír Tesáček**. Medzi najúspešnejších pretekárov sa zaradil **Tejbus** zo Slávie Bratislava, víťaz prvých piatich ročníkov. Do listiny víťazov sa potom postupne zapísali **Molnár** zo Slávie Bratislava, **Zháňal** (TJ Gottwaldov), **Červenka** (Spartak Dubnica), **Javorka** (SP Piešťany), **Košík** (TJ Otrokovice), **Sucháň** (Dukla Banská Bystrica), **Čižmár** (RH Praha), **Zbránek** (ZVL Považská Bystrica), **Madár** (VSŽ Košice), **Moravčík** (RH Praha), **Fedorčák** (Slávia VŠ Prešov), **Lazor** (VSŽ Košice), **Franko** (Lokomotíva Kysak), **Schmidt** (Dukla Banská Bystrica), **Tesáček** (Dukla Praha) a minuloročný víťaz **Demský** (Partizán Bardejov).

V kategórii žien k najúspešnejším patrila **Lajčiaková** zo ZSNP Žiar nad Hronom, ktorá zvíťazila štyrikrát za sebou v rokoch 1973-1976. Tri víťazstvá zaznamenala **Kurdelová** zo Slávie Bratislava v rokoch 1966-68, dvakrát na stupni najvyššom stáli **Šimková** zo Slávie Košice (1961-62), **Ondrejčáková** z Lokomotívy Spišská Nová Ves (1969-70) a **Hlaváčová**, členka TJ Slávie Trnava (1971-72). Víťazstvo si odniesla aj bývalá popredná československá atlétka **Ovadková** z Jednoty Trenčín, **Štefanová** (Slávia Prešov), **Jamborová** (Lokomotíva Košice), **Trudičová** (SPTŠ Sabinov), **Kučeríková** (ZVL Kysucké Nové Mesto), **Ciertlová** (Mostáreň Brezno), **Daxnerová** (Mostáreň Brezno), **Bernáthová** (VSŽ Košice), **Kučeríková** (Dukla B. Bystrica) a minuloročná víťazka **Pavlikovská** (z Jednoty Kežmarok).

Niekoľko ročníkov Večerného behu víťazstva malo mimoriadne vysokú úroveň. Potom sa však mnohé, čo toto podujatie charakterizovalo, z jeho priebehu vytratilo.



*Štafeta Slávie VŠ Prešov na 4x100 metrov, zľava J. Hucec, L. Klepák, V. Majerník a J. Dobák.*

Výrazný obrat k lepšiemu nastal v roku 1981. Organizátori dokázali zvýšiť celkovú úroveň pretekov, vrátiť im nielen popularitu, ale zabezpečili aj veľkú účasť. Presne 952 pretekárov bolo zapísaných na štartovnej listine, čo znamenalo rekord v celej histórii Večerného behu víťazstva. Najmasovejšia účasť bola v kategóriách žiactva. Usporiadatelia po prvý raz vyhodnotili aj najlepšiu základnú školu z okresu. Pohár redakcie Prešovských novín za účasť a umiestnenie pretekárov získala ZŠ na Gotwaldovej ulici v Prešove. No nielen najmladší upútali pozornosť. Sympatie patrili aj veteránom a medzi nimi najstaršiemu účastníkovi podujatia sedemdesiatročnému **L. Majorošovi** z Lokomotívy Košice. Aj nasledujúci ročník priniesol výrazný úspech a hodnotné výkony. Víťazstvo si odniesol československý reprezentant Ľubomír Tesáček. Usporiadatelia chcú tentoraz urobiť všetko, aby jubilejný XXV. ročník mal vysokú športovú, ale aj spoločenskú úroveň.

Dôraz kladú na kategórie mládeže. Usilujú sa presadiť, aby toto podujatie patrilo k najmasovejším v republike. Organizačný štáb pod vedením dlhoročného telovýchovného funkcionára **Vladimíra Pelczera** pracuje v týchto dňoch na plné obrátky, jeho členovia **JUDr. Ján Vorobeľ, PhDr. Juraj Malcovský, Július Kubečko, mjr. Ján Škovránko, Gejza Dziák, PhDr. Libuša Husovská, Beáta Očipová, Ján Dobák** a mnohí ďalší sa usilujú urobiť všetko, aby priaznivci atletiky boli opäť svedkami hodnotného podujatia. Usporiadatelia, Výbor atletického zväzu OV ČSZTV, TJ Slávia UPJŠ a TJ Sekčov Prešov sa snažia dosiahnuť, aby na štarte privítali popredných pretekárov z celej ČSSR. Niektorí z nich sa už prihlásili, a tak o elitu nebude núdza. Pre všetkých pretekárov sú pripravené účastnícke diplomy a najlepší prevezmú aj hodnotné ceny. Štart pretekov je stanovený na 16.30 a hlavné preteky odštartujú o 19. hodine.

Doterajšia tradícia i veľký záujem predovšetkým zo strany mládeže dávajú predpoklady, že jubilejný ročník Večerného behu víťazstva v uliciach nášho mesta prinesie nielen hodnotné výkony, ale aj nezabudnuteľné športové zážitky.

*Prešovské noviny – apríl 1985*

## Prešov privíta kolkárov

Už len niekoľko dní nás delí od chvíle, keď slávnostná zvučka v Mestskej hale v Prešove vdýchne život významnému športovému podujatiu. V piatok 9. októbra 1987 zažije naše mesto ďalší vstup medzi dejiská vrcholných európskych šampionátov. Súťaž o Pohár Európskych majstrov v kolkoch družstiev mužov a žien budú prebiehať v okrese, ktorý má bohatú športovú tradíciu a na tri dni dokorán otvorí svoju pohostinnú náruč všetkým účastníkom a hosťom tohto prítažlivého podujatia. Jeho význam znásobuje aj to, že sa uskutoční pod patronátom ministra Federálneho cenového úradu ČSSR doc. Ing. Michala Sabolčíka, DrSc.. Nielen organizátori, ale aj mnohí telovýchovní funkcionári privítajú najlepšie kolektívy kolkárov z celej Európy. Toto významné medzinárodné podujatie sa svojím rozsahom a významom určite zaradí medzi najväčšie, ktoré sa na území okresu doteraz uskutočnili.

Každé veľké podujatie je meraním síl a schopností usporiadateľov. Náš organizačný výbor začal pracovať na prípravách majstrovstiev už v roku 1986. Prevzali sme na seba mimoriadne náročnú a zodpovednú úlohu. Dnes je už radostnou skutočnosťou, že zásluhou obetavosti mnohých dobrovoľných pracovníkov a funkcionárov sme urobili všetko pre dôstojný priebeh podujatia. Podarilo sa nám zvládnuť všetky mimoriadne náročné úlohy. Kus práce sme urobili na úseku propagácie celého



*Poradie jednotlivých družstiev a nástup na kolkárske dráhy vyžreboval Stanislav Kubánek, predseda športovej komisie. Na snímke zľava – členka výboru PME Monika Magáčová a predseda Krajského výboru Československého zväzu telesnej výchovy v Košiciach PhDr. Jozef Novák.*

ho podujatia a kolkárskeho športu zvlášť. Chceme, aby sa Prešov opäť čo najlepšie zapísal do Európskej športovej kroniky. Oprávňujú nás k tomu bohaté skúsenosti s usporiadaním vrcholových celoštátnych a rôznych medzinárodných podujatí. Naše mesto bolo na prelome sedemdesiatych rokov dejiskom majstrovstiev Európy v ľadovom hokeji juniorov, ktoré boli veľkolepou udalosťou a zanechali vo všetkých účastníkoch nevšedné dojmy. K vydareným podujatiam patrili aj hádzanárske turnaje mužov a žien s medzinárodnou účasťou, stolnotenisový turnaj, jazdecké preteky, cyklistické preteky Okolo Slovenska a celý rad ďalších.

Účastníci Pohára európskych majstrov v kolkoch v nových priestoroch mestskej haly nájdu optimálne podmienky na to, aby mohli podať maximálne výkony a tak získať sympatie divákov. Som presvedčený, že kolkársky šport v našom kraji práve prostredníctvom tohto šampionátu si získa ďalších priaznivcov. V Prešove sa predstavia kolkári a kolkárky najvyšších kvalít reprezentujúci Francúzsko, Juhosláviu, Maďarsko, NSR, Rakúsko, Rumunsko, Švédsko, Taliansko a ČSSR. V našom strede uvítame aj mnoho vzácných a milých hostí – zahraničných i domácich – a najvyšších predstaviteľov medzinárodnej kolkárskej federácie. Naším spoločným želaním je, aby sa podujatie vydarilo.

V nedeľu sa skončili zaujímavé a príťažlivé zápolenia na kolkárskych dráhach v mestskej hale v Prešove. Súťaže o Pohár európskych majstrov družstiev mužov a žien priniesli nielen hodnotné výkony, ale aj príjemné športové zážitky a osobitnú netradičnú atmosféru v hľadisku. Jednoznačne možno konštatovať, že tento významný európsky šampionát za mimoriadne silnej a početnej účasti vo všetkých smeroch splnil svoje poslanie a v mnohom prevýšil očakávanie. Stretol sa s nevšedným ohlasom v radoch širokej športovej verejnosti a nebývalú pozornosť mu venovali aj prostriedky masovej informácie a propagandy. **Význam európskeho pohára majstrov znásobila aj bezprostredná účasť popredných straníckych a štátnych predstaviteľov, funkcionárov nášho telovýchovného hnutia a prítomnosť členov prezídia asfaltovej sekcie Medzinárodnej kolkárskej federácie NPA/FIQ.**

V priebehu troch dní kolkári a kolkárky z deviatich krajín Európy, ktorých navzájom spája túžba vlastná všetkým športovcom – **v mierových podmienkach sa navzájom stretávať a súťažiť** – dokumentovali svoj talent a športové majstrovstvo. K úspešnému priebehu podujatia a k vynikajúcim výkonom prispela aj perfektná organizácia a optimálne podmienky. Prípravu a priebeh šampionátu veľmi pozitívne zhodnotilo aj prezídium asfaltovej sekcie NPA/FIQ. Vyslovalo úprimné poďakovanie všetkým okresným a mestským orgánom v Prešove za veľkú podporu a pomoc, ktorú poskytli tomuto európskemu šampionátu. V tejto súvislosti prezídium udelilo **Jozefovi Kuchárovi**, predsedovi Organizačného výboru PEM '87 v Prešove najvyššie vyznamenanie asfaltovej sekcie Medzinárodnej kolkárskej federácie NPA/FIQ **Zlatú plaketu** ako výraz uznania a ocenenia za obetavú a iniciatívnu prácu v príprave a priebehu šampionátu.

*Prešovské noviny – október 1987*



## Blíži sa štvrtá rozlúčka

Zápas Tatrana s Vítkovicami potvrdil, že prešovský futbal po rokoch stagnácie prežíva mimoriadne hlbokú krízu. Jeho niekoľkoročné trápenie sa v lige prinieslo pád, ktorý bude zrejme znamenať štvrtú rozlúčku s najvyššou súťažou. V etape mnohých trampôt by sa veľmi bolo zišlo víťazstvo so súperom, ktorý si na úspech ani veľmi netrúfal. Remíza je výsledkom slabej hry oboch mužstiev. Prešovčania na kvalitnejší výkon, ktorý by potešil divákov väčšou športovou hodnotou už dlhý čas jednoducho nemajú.

Od roku 1979, keď po tretí raz vypadli z ligovej súťaže až na jednu výnimku bojuje prešovský futbal neustále len o záchranu. Vznikol tu akýsi začarovaný kruh, z ktorého sa funkcionári, tréneri a hráči napriek rôznym prognózam doteraz nedokázali vymaniť. Každoročne sa hovorilo o tom, že prelomia múr neúspechov a vytvoria kolektív schopný splniť vytýčené ciele. Ostalo však len pri sľuboch. Športová verejnosť už dávnejšie prestala veriť rečiam o tom, že v budúcnosti to bude lepšie. Príčiny neutešenej situácie majú hlboké korene. Mnohí ich celkom oprávnene vidia v systéme práce výboru futbalového oddielu, ktorú charakterizuje náhodilosť a nereálnosť zámerov i predsavzatí (odznali aj na výročných schôdzach oddielu a TJ). Jednoznačne možno povedať že v posledných desiatich rokoch prešovský futbal dopláca na nedôslednú činnosť funkcionárov a nezodpovedné výkony mnohých hráčov.

V práci oddielu dominuje náhoda, chýba cieľavedomosť, potrebná dôslednosť a najmä odbornejší i perspektívnejší pohľad na celé futbalové dianie. Ku chybám rozhodne patrí nekvalifikovaná a nezodpovedná práca s trénermi.

**V Tatrane sa ich vystriedalo neuveriteľne veľa. Všetci, čo z trénerského postu odchádzali mali vraj rôzne chyby a nedostatky. Avšak tí, čo ich vybrali a na začiatku charakterizovali ako ideálnych, nenašli ani len odvahu sebakriticky priznať chybu a naďalej pokračovali v neustálom hľadaní. Ani jeden z tých trénerov, čo v Tatrane od r. 1979 pôsobil, nemal dostatok priestoru ani času, aby systematicky budoval mužstvo. Za necelých desať rokov v prešovskom tíme postupne pôsobili Š. Jačiansky, G. Sabanoš, V. Malaga, M. Baránek, Š. Hojsík, J. Zachar, V. Švec, J. Jarabinský, J. Mihalčín, J. Javorek. V lete 1986 dostali šancu vlastní odchovanci P. Majer a E. Čabala, ku ktorým na krátky čas pribudol aj I. Novák. V jarnej časti už mužstvo vedie J. Mihalčín, ktorý pred časom pôsobil ako asistent.**

Aj teraz prichádzajú na scénu rôzne experimenty. V zápase s Vítkovicami hral Talášek v obrane, Bednár v útoku a Štefan na ľavej strane obrany. Presadzovanie zmien sa v prešovskom futbale stalo samozrejmosťou. O koncepcnej a perspektívnej práci nemôže byť ani reči. Priaznivci Tatrana získali presvedčenie, akoby stav rôznych provizórií vyhovoval funkcionárom, trénerom, najmä však hráčom. V ligovom mužstve sa ich v poslednom čase vystriedalo nezvyčajne veľa. Mnohí čo prišli neraz bez

toho, aby dostali príležitosť, odchádzali do iných oddielov, kde sa im – začalo dariť. Kompetentní si tieto skutočnosti nikdy nechceli dostatočne uvedomiť. Azda aj preto sa začína blížiť ďalšia rozlúčka s najvyššou súťažou.

Východoslovenský kraj bude v ligovej jeseni po prvý raz od r. 1945 bez svojho zástupcu v najvyššej súťaži. Príčiny tohto faktu sú v Košiciach i v Prešove takmer rovnaké. Trestuhodné zanedbávanie výchovy hráčov z vlastných radov, zľahčovanie povinností, málo obetavosti a nedostatočná schopnosť využiť optimálne podmienky, ktoré pre mužstvá príslušné územné, stranícke a štátne orgány s veľkou podporou a pochopením vytvárajú. Futbal na východnom Slovensku poznačuje až priveľký subjektivismus. Už teraz sa treba nielen zamýšľať ale aj stanoviť konkrétne smery reálneho východiska z dnešnej neutešenej situácie.

*Šport – marec 1988*

## Tatran Prešov – Inter Sloznaft ZŤS Bratislava 2:4 (1:1) – Len priemerná úroveň

### Údery po protiútokoch

Sobotňajší televízny zápas sa Prešovčanom nevydaril. Do hľadiska prišla hŕstka najvernejších priaznivcov, ktorí odchádzali sklamaní nielen z výsledku, ale najmä z výkonu domácich. Tí hrali nekoncentrovane, bez potrebného elánu a nasadenia. Už v 4. min prehrávali 0:1, keď po chybe Balogu Moravec otvoril skóre. Ďalšie výborné príležitosti zahodili Lehnert a Moravec. V 33. min Štefan tvrdou strelou vyrovnal, ale ďalší vývoj stretnutia prebiehal v réžii hostí. Tatran im svojou pomalou a nepresnou hrou umožnil diktovať tempo a často zakladať protiútoky, z ktorých vyťažili ďalšie góly: v 48 min **Brezík** dal druhý, v 64. min **Lehnert** tretí a v 76 min **Moravec** štvrtý. Zvýšené úsilie domácich v druhom polčase, ktorý prebiehal za stáleho sneženia, im prinieslo niekoľko šancí. Najprv **Tomčák** trafil brvno, potom **Matta** (66. min) nepremenil 11-tku a druhý gól Tatrana strelil v 75. min **Molka** hlavou. Pred 1006 divákmi rozhodoval Hycl, napomenul žltou kartou Moravca a Bagina.

PREŠOV: Korpáš – Štefan, Baloga (od 28. min Čmilanský), Madár, Stričko – Talášek, Molka, Fabián – Tomčák, Matta, Galko (od 65. min Rybár).

INTER: Mentel – Krupčík, Brodziansky, Bagin, Vrabec – Kramoliš, Lancz (od 88. min T. Chovanec), Gajdoš – Moravec, Brezík, Lehnert.

*Pravda – marec 1988*

## Tatran Prešov – Baník Ostrava 0:1 (0:0)

### Vyháňajú divákov

V prvej futbalovej lige sa včera hralo šesť zápasov 24. kola. Zostávajúce dva zohrajú dnes. Stretnú sa v nich Vítkovice so Spartou a Slávia s Chebom. Budúce kolo: Dukla – Bohemians, Inter – Slávia, Sparta – Žilina. Hradec Králové – B. Bystrica, Trnava – D. Streda, Olomouc – Prešov, Ostrava – Cheb, Nitra – Vítkovice.

**V Pohári UEFA priniesol futbal veľmi slabej úrovne, ktorý v závere upadol do podpriemeru. Hráči oboch mužstiev sa počas celého stretnutia dopúšťali hrubých chýb. Na nepresné prihrávky a zlú strelbu si prešovské obecenstvo už zvyklo. V tomto zápase sa k tomu pridružila ešte na dôvažok hra bez cieľavedomosti s nedostatočnou taktickou i technickou pripravenosťou. Hráči na oboch stranách nedokázali založiť závislejšiu akciu a strelecky úplne prepadli. K bránke súpera sa prebýjali stredom ihriska, bez potrebného vtipu i momentu prekvapenia. Futbal, aký produkovali včera obe mužstvá – so spoliehaním sa viac na náhodu, ako na vlastné umenie – musel spôsobiť divákovi v očiach bolesť. Tatraci svojou nezáživnou a bezperspektívnou hrou doslova vyháňajú divákov z bariér štadióna. Aj tentoraz odchádzali predčasne, lebo nevideli nič, čo by aspoň na chvíľu pripomenulo, že sa hrá o prvoligové body. O nezaslúženom víťazstve hostí sa rozhodlo v 63. minúte, keď Čmilanský v pokutovom území fauloval Nečasa a Daněk jedenástku bezpečne premenil. O streleckej nemohúcnosti oboch mužstiev svedčí fakt, že v prvom polčase medzi žrde smerovala jediná strela z kopačky Vrtá a Záleský v 39. minúte z trestného kopu trafil žrd'. Prešovčania prvý raz vystrelili na Mikloškovu bránku až v 55. minúte Saxom. Dobrú príležitosť mal ešte Tomčák, ale ostatní nedokázali využiť hrubé chyby hostí ani na ohrozenie brankára. V 86. min. rozhodca poslal pod sprchy domáceho trénera J. Mihalčina za nemiestne protesty. Aj tento moment zvýrazňuje celkovú nefutbalovú atmosféru v tomto zápole.**

PREŠOV: Průša – Štefan, Labun, Stričko (30. min. Baloga), Čmilanský – Matta, Fabián, Talášek – Tomčák (79. min. Buzek), Saxa, Kostelník.

OSTRAVA: Mikloško – Sialini, Staš, Onufer, Vrtó – Záleský, K. Kula, Nečas, Haluska (82. Ollender), Daněk, Fábry (64. Frič). Pred 881 divákmi rozhodoval Czetö. Žlté karty: Tomčák, Talášek, resp. Kula a Sialini.

**M. Máchala, tréner Ostravy: „Takéto zápasy nemám rád. Nám išlo o veľa. Domáci sú už druholigoví, ale výkon hráčov sa mi nepáčil. Nebol to pekný futbal, môže ma tešiť iba víťazstvo. Sklamali ma skúsení futbalisti.“**

J. Mihalčin, tréner Tatrana, sa odmietol vyjadriť k zápasu, na tlačovú besedu neprišiel.

*Východoslovenské noviny – máj 1988*

## Tatran Prešov – Spartak ZVU Hradec Králové 1:1 (0:1)

### Nemastne – neslane...

Zápas mužstiev z dolnej časti tabuľky priniesol futbal slabej úrovne. Dominovala v ňom nepresnosť. Časté osobné súboje a mnoho zbytočných faulov. Podstatne viac sa čakalo najmä od hostí, ktorí však výkonom sklamali. Prišli s cieľom získať bod a tomu prispôsobili celé svoje snaženie. Zo zabezpečenej obrany sa pokúšali zakladať rýchle útoky, ale ani jeden nedokázali úspešne zakončiť. Napriek tomu sa v 42. min ujali vedenia z jedenástky za faul Labuna na Dlouhého, ktorú Černý bezpečne premenil. Prešovčania zásluhou mladých hráčov Fabiana, Saxu a Buzeka boli iniciatívnejší, častejšie útočili a mali aj gólové šance (najmä v 2. polčase), vyťažili len jediný gól, v 63. min ho dal po rýchlom útoku Buzek. Ďalšie príležitosti Tomčák a Rybár (v 53. min trafil do žrde) nevyužili. V 67. min rozhodca vylúčil Strička, ktorý už mal žltú kartu, za faul na Ringela. Pred 1209 divákmi rozhodoval Jaško, žlté karty Stričko, Saxa, Rybár, Labun – Ringel, Jelínek. Červená karta Stričko. **PREŠOV:** Korpáš – Štefan (od 67. min Poláček), Labun, Stričko, Čmilanský – Talášek (od 78. min Tóth), Fabian, Saxa – Buzek, Rybár, Tomčák. **HRADEC:** Jelínek – Macháček, Polák, Havránek, Mráz – Dlouhý, Filo (od 85. min Doležal), V. Chaloupka, Ringel – Mejtský (od 87. min Németh), Černý.

*Pravda – jún 1988*

## Dnes má slovo Justín Javorek, tréner Tatrana Prešov

### Prvoradá je vytrvalosť

Priaznivci prešovského Tatrana s napätím čakali súboj svojho mužstva so súperom zvučného mena, pražskou Duklou. Aj s obavami. Oprávnene, lebo vraciaci vstúpili do nového ročníka úspešne a s vysokými ambíciami. Zápas však priniesol vyrovnanú partiu a futbal mimoriadnej ligovej kvality, ktorý publikum potešil. Po dlhšom čase to bol ozaj hodnotný športový zážitok. Spokojní boli všetci okrem trénera a hráčov Dukly, ktorá pri presnejšej streľbe a dôraznejšej obrane mohla odísť s úspechom. Radosť z víťazstva vôbec nezakrýval domáci tréner Justín Javorek:



*Justín Javorek*

**„Privítali sme silného partnera, na ktorého sme sa dôsledne pripravovali. Zápas možno charakterizovať aj ako súboj taktiky. Moji zverenci príkladne bojovali, dôsledne a disciplinovane plnili pokyny a dokázali eliminovať kľúčových hráčov Dukly. Napriek tomu súper najmä v II. polčase produkoval kvalitný futbal. Zvolili sme odvážny systém, rozostavenie 3-4-3, ktorý bol pre**

každého hráča náročný. Vydaril sa nám začiatok, dali sme gól a mužstvo sa dostalo na koňa.“

V tomto stretnutí sa opäť potvrdilo, že diváci na obľúbenú hru nezanevrelí. Kvalitný súper, ale najmä zlepšená hra Tatrana vyvolali v hľadisku spontánny ohlas.

**„Veľmi ma potešilo obecenstvo. Už dávno naše mužstvo, ani ja osobne sme nezažili toľko potlesku a vytrvalého povzbudzovania ako v tomto zápase. Podpora divákov mala veľký vplyv na výkony hráčov. Myslím si, že tentoraz by naše publikum bolo spokojné aj s remízou.“**

Vítazstvo však bolo zaslúžené. Vaši hráči prejavili väčšiu túžbu prevýšiť súpera a dokázali aj častejšie i presnejšie strieľať. Čo teda rozhodlo?

**„Z môjho pohľadu predovšetkým zvýšená sebadôvera hráčov, ktorá prispieva k rastu výkonnosti a kvality hry. V ofenzíve sme ukázali aj niekoľko pekných kombinačných akcií. Mužstvo podržal Kováč, ktorý patril k najlepším, vynikajúci výkon podal Uškovič. Chcem však zdôrazniť, že ako kolektív sme Duklu, ktorá mala tiež výborných jednotlivcov (Kostelník, Kříž, Luhový) prevýšili. Naši hráči podali výkony nad hranicu ich súčasných možností. V tejto súvislosti osobitne chcem vyzdvihnúť vysoké morálne hodnoty, bojovnosť a vytrvalosť v nasadení.“**

Doterajšie zápasy na domácej pôde sa vám vydarili. Všeobecne sa konštatuje posun vpred na ceste za kvalitou. Čomu vďačíte za obrat k lepšiemu?

**„Hráči si uvedomili svoje možnosti i schopnosti. Nadobúdajú presvedčenie, že futbal hrať vedú a majú predpoklady zvyšovať výkonnosť i zbavovať sa nedostatkov. Prístup k plneniu povinností v tréningovom procese i v zápasoch je dobrý. Sme však len na začiatku cesty presadzovania futbalovej moderny. Potrebujeme využiť zimné obdobie na lepšiu fyzickú pripravenosť. Zbavili sme sa skepsy, získavame diváka a to je najcennejšia devíza, akú máme.“**

A čo ďalej?

**„Za prvoradé a rozhodujúce považujem vytrvať v náročnosti. Musíme pokračovať v nastúpenom kurze. Vo všetkých formáciách presadzujem agresívnejšiu hru s cieľom vyvinúť frontálny útok na súperovu bránu. Pritom každý hráč sa musí zbaviť zákrokov, ktoré sú v rozpore s pravidlami. Vyžadujem tvrdosť, ale hrubú a nečistú hru nepripustím.“**

Ciele, ktoré si kormidelník Tatrana s príchodom do Prešova vytýčil dostávajú reálne kontúry. Začína sa meniť herný prejav mužstva, ktorý nebol po chuti domácim fanúšikom. Zavládla tvorivá nespokojnosť, neustále hľadanie s dôrazom na ofenzívu. Tréner sa usiluje – a zatiaľ sa mu darí – zvyšovať morálku, presviedčať hráčov o ich základných povinnostiach: odovzdať maximum schopností i síl. Optimistický pohľad do budúcnosti je nielen reálny, ale aj oprávnený. Zápas s Duklou jednoznačne ukázal, že Prešovčania majú predpoklady trvalejšie úspešne bojovať v ligových zápoleniach.

*ŠPORT – august 1989*

## Pod Šarišem opět vlaje prvoligová vlajka

Prešovský fotbal se může pochlubit bohatou tradicí jako málokterý slovenský klub, jmenujme alespoň ty nejvýznamnější: první fotbalový klub pod Šarišem byl založen před 93 lety, do nejvyšší soutěže postoupil Tatran v roce 1958 a patřil mezi ta mužstva, která hrála bez přestávky plných šestnáct let o prvoligové body. Rada prešovských fotbalistů oblékla reprezentační dres Československa – Ing. Ján Karel, PhMr. Gejza Šimanský, František Semeši, Laco Pavlovič, Jozef Bomba, Igor Novák, Jaroslav Červeňan, Július Holeš a další.

Prešovští fotbalisté dosáhli v I. lize několika výrazných úspěchů, dvakrát obsadili druhé místo a kuriozitou určitě je skutečnost, že vždy poté následoval pád do nižší soutěže. Ten první přišel v roce 1966 a teprve po třech letech usilovného snažení se Tatran opět vrátil mezi elitu. Další pokles výkonnosti a druhý sestup se dostavil v roce 1974 – tři roky se museli fotbalisté z pod Šariše prokousávat nazpátek, a přestože tehdy zvítězili s rekordním náskokem, přece jen se rozdíl mezi oběma soutěžemi projevil – za dva roky se zase loučili... Tehdy z mužstva odešla řada zkušených hráčů, takže vyhlídky na brzký návrat byly bídné. Jenže nový trenér Štefan Hojsík, někdejší opora Trenčína, dokázal na jaře se svými svěřenci malý zázrak – zlikvidovali náskok Žiliny a radovali se z ligové příslušnosti. Ovšem fotbalová houpačka mezi I. ligou a I. SNFL pokračovala – s výjimkou roku 1981, kdy Tatran obsadil lichotivou osmou příčku, neustále balancoval nad propastí: třikrát skončil dvanáctý, jednou třináctý, dvakrát dokonce čtrnáctý... 14. června 1988 zavlál na prešovském stadiónu po porážce 4:5 s Nitrou počtvrté černý prapor sestupu...

**Současný návrat do nejvyšší soutěže je výsledkem dvouleté usilovné práce, doprovázené často mnohými starostmi a problémy, přispělo k němu i zlepšená klima ve výboru TJ a fotbalového oddílu. Přesto je postup Tatranu Prešov, i když se definitivně zrodil až v posledním kole po vítězství 2:0 nad největším konkurentem Agro Levice, zasloužený.**

Nejvýraznější podíl však mají samozřejmě hráči a jejich trenéři – v prešovském případě tandem Štefan Nadzam – Jozef Bubenko, který vsadil na patnáct nejspolehlivějších opor. Ve všech střetnutích I. SNFL startovali Vrábel, Džubara, Vytykač a Geroč, o jedno utkání méně mají na svém kontě Gombár a Prusák, Čmilanský nastoupil sedmadvacetkrát, Stachura s Tóthem šestadvacetkrát atd. Na podzim oblékali dres Tatranu ještě Matta (přestoupil do Sparty), Comisso (nyní v Popradě) a Fabian (zamířil do Trebišova). K nejstarším hráčům patří Gombár a Geroč (1961), prvoligový chlebiček již ochutnali Čmilanský, Vidumský, Štefan, Tóth, Skalka, Špak, Gombár, Prusák a Vytykač, takže mají trenéři na čem stavět, i když si pod Šarišem žádné vzdušné zámky do nové sezóny v nejvyšší soutěži nestavějí. Uvědomuje si to také kapitán Tatranu Agro Prešov Vladimír Gombár, který měl z postupu ohromnou radost, neboť už po skončení podzimní části řekl: „**Můj optimismus vychází z víry kolektivu ve vlastní síly, proto si prvoligovou příslušnost určitě vybojujeme.**“

A nyní, když se tak ve skutečnosti opravdu stalo, dodal s výhledem nadcházejících bojů o prvoligové body: „**Je třeba pokračovat v nastoupené cestě, ale doslova za pochodu odstraňovat herní nedostatky, zvyšovat konkurenci na jednotlivých postech. Nároky na hráče se ještě zvýší, to si musí každý z nás uvědomit, jinak nemůžeme v I. lize důstojně obstát!**“

*Československý sport – jún 1990*

## Dobrý vstup, no nie bez chýb

Kolektív Tatрана Prešov sa po dvoch rokoch opäť predstavil na prvoligovej scéne. Jeho v poradí už piaty vstup medzi futbalovú elitu sa vydaril. Proti skúsenému a zdatnému súperovi z Vítkovic si nováčik súťaže počínal s patričnou dávkou bojovnosti, sebavedomia a odvahy. Napriek nešťastnému začiatku, keď inkasoval vlastný gól (Čmilanský), húževnato a vytrvalo bojoval. Jeho hráči sa usilovali oprávnenosť vyšších prvoligových ambícií potvrdiť víťazstvom i kvalitnejšou hrou. Predsavzatia i zámery, napriek niektorým chybám a nedostatkom v obrane i útoku, splnili. Dobre organizovanou hrou v strede poľa dokázali otupiť útočnú aktivitu Vítkovic a zároveň zakladať rýchle akcie; tím však chýbalo presnejšie zakončenie. Škoda, že Prešovčania nedokázali ťažiť z chýb súperovej obrany, lebo tentoraz nestála na pevných nohách. Veľa zachránil brankár Švantner a ďalšie príležitosti, ktoré ponúkala strelba zo stredných vzdialeností, Prešovčania premárnili. Územná prevaha, útočná aktivita, lepší pohyb, technickejšia hra a väčšia úspešnosť v osobných súbojoch priniesli dva rozhodujúce góly. Najmä ten druhý, Gombárov, z vyše 20 metrov, keď lopta skončila v pravej „šibenici“, bol ukázkou streleckej pohotovosti a majstrovstva kapitána Tatрана.

K dobrej prvoligovej atmosfére, ktorá v Prešove vládla celý uplynulý týždeň, prispeli svojou hrou aj železiari. Mali dobrý herný prejav i patričné nasadenie. V koncovke však zlyhali. Pri väčšom dôraze a lepšom využívaní šancí, ktoré si vypracovali (Dostál, Rusňak, Bartl), mohli dosiahnuť viac. Prešovčania však zvíťazili zaslúžene, i keď k spokojnosti im ešte veľa chýba. V hre mužstva sú nedostatky. Podľa slov trénera Štefana Nadzama budú tatrancov sprevádzať dlhší čas. Výhrady mal k hre obrany, od ktorej čakal viac dôslednosti. Nie všetci hráči splnili stanovené úlohy podľa trénerových predstáv. Na hre niektorých jednotlivcov bolo vidieť, že prišli do prvej ligy z nižších súťaží. Zápas ukázal, že futbalisti z metropoly Šariša majú predpoklady nielen zvyšovať svoju výkonnosť, ale postupne sa zbavovať aj zbytočných chýb vo finálovej časti akcií i v osobných súbojoch. Potom určite príde do hľadiska aj početnejšia návšteva. V nedeľu pod reflektormi sa čakalo podstatne viac divákov. Možno aj začiatok stanovený na 19. hodinu je najmä pre priaznivcov z vidieka nevyhovujúci. Ktovie... Tak či onak, po dlhšom čase panovala v Prešove opäť tá neopísateľná futbalová atmosféra. Pričinili sa o ňu všetci, čo neľutovali čas strávený na staručkom štadióne Tatрана.

*Národná obroda – august 1990*

## Tatran Agro Prešov – TJ Vítkovice 2:1 (1:1)

### Vítězstvo iniciativnějšího týmu

Prešovskému ligovému nováčikov sa premiérový zápas vydaril – Tatran hral proti skúsenému a takticky vyspelému súperovi bojovne i odvážne. Po opatrnom začiatku si vynútil územnú prevahu, avšak útočníci sa k strelbe nedostávali. Až v 13. min. divákov vzrušili strely domáceho Gombára a na druhej strane Dostála, ktoré brankári zneškodnili. Po jednom z rýchlych protiútokov Vítkovic sa v 16. min. dostal k lopte Bártil, prehodil vybiehajúceho domáceho brankára Bernádyho a dezorientovaný Čmilanský poslal loptu do vlastnej siete. Prešovčania pridali na dôraze, no Prusák, Bajtoš a Gombár nedokázali trafiť do vítkovickej siete. Až v 44. min. Stachura po ideálnej prihrávke Prusáka vyrovnal na 1:1. Po zmene strán Prešovčania zvýšili útočné úsilie. Korunoval ho v 68. min. nádhernou strelou z 20 m Gombár, ktorá skončila v pravej šibenici Švantnerovej bránky. Tatran potom tesný náskok udržal do konca. Pred 5775 divákmi rozhodoval Stiegler, žlté karty Džubara, Štefan – Kraut, Baránek, Rusnák.

**TATRAN: Bernády – Štefan, Venení, Čmilanský, Džubara – Bajtovič, Stachura, Vytykač, Prusák (83. Geroč) – Gombár, Špak (77. Tóth). Tréner Š. Nadzam.**

**VÍTKOVICE: Švantner – Karas, Plachta, Grussmann, Staříčný – Dostál, Kraut, Baránek (75. Molnár), Bartl – Harazim (56. Trval), Rusnák. Tréner A. Sommer.**

*Pravda – august 1990*

Prešovskému Tatraniu sa ligová premiéra na domácom ihrisku vydarila. Od úvodného hvizdu rozhodcu Stieglera sa snažili o nátlakovú hru. Vítkovice prišli do metropoly Šariša so snahou získať aspoň bod. Ich pevná obrana zastavovala útoky domácich a rýchli útočníci si vytvárali nebezpečné situácie pred bránou Tatrana. V 17. min. po rýchlom protiútokú hostí sa Bartl ocitol sám pred brankárom Bernádydym, jeho slabá strela mu vypadla z rúk a Čmilanský v snahe vykopnúť loptu strelil vlastný gól. Prešov inkasovaný gól nedeprimoval a naďalej sa snažil o útočnú hru. Gólové príležitosti však Bajtoš, Špak i Gombár nevyužili. V 44. min. po centri Prusáka Stachura hlavou vyrovnal. V druhom polčase sa obraz hry nezmenil. Domáci naďalej útočili a Vítkovice podnikali rýchle protiútoky. V 68. min. Gombár strelou z 25 m stanovil konečný výsledok zápasu na 2:1. Diváci s predvedenou hrou svojho mužstva i s výsledkom mohli byť spokojní. Víťazstvo domácich bolo zaslúžené, získali ho predovšetkým väčšou bojovnosťou a snahou. Pred 5775 divákmi rozhodoval Stiegler, ŽK: Džubara, Štefan – Kraut, Baránek. Rusnák.

*Národní obroda – august 1990*



## Z bohatej histórie prešovského futbalu

### Päť postupov a štyri pády

#### **Prešovský futbal zaznamenal v uplynulom súťažnom ročníku významný úspech v podobe postupu do najvyššej súťaže**

Je to výsledok vytrvavej a cieľavedomej práce mnohých ľudí, ktorí majú radi túto populárnu hru i Prešov. Mesto s bohatou športovou tradíciou, v ktorej futbal má svoje dominujúce postavenie. Potvrzuje to fakt, že v týchto dňoch uplynulo už 93 rokov od slávnostnej chvíle, keď v metropole Šariša založili prvý futbalový klub. Toto pomerne dlhé obdobie prinieslo mnoho rôznych zmien, úspechov, čas stagnácie i niekoľko prekvapujúcich pádov. Súčasný návrat medzi futbalovú elitu prišiel zhodou okolností práve v roku, keď si futbalový Prešov pripomína 40 rokov od chvíle, čo vstúpil do najvyššej súťaže.

**V poradí už piaty postup, ktorému predchádzali štyri pády, sa rodil ťažko a definitívne rozhodnutie padlo až v poslednom druholigovom zápase.**

V našom seriáli sa však chceme vrátiť do minulosti, ktorá by mala byť poučením pre súčasné i budúce obdobia... Bol prekrásny slnečný deň, 25. mája 1898, keď prešovskí nadšenci usporiadali športové popoludnie, kde sa popri ušiakovom zápase a atletickom mítingu pripravovalo i veľké prekvapenie – futbalový zápas. Exhíbičné stretnutie dvoch budapeštianskych mužstiev sa stretlo s nečakane priaznivým ohlasom publika. Prešovčanom doslova učarila táto nová hra. A tak sa stalo, že hneď v ten istý deň na základe uznesenia výboru pre ETVE Prešov s okamžitou platnosťou založil futbalový klub. Vtedy ešte nikto nemohol predpokladať, ako to na dlhé roky poznačí športový život v šarišskom regióne.

**Veľa vody od tých čias pretieklo Torysou, ale na túto udalosť nemožno zabudnúť. Tak, ako ostane stále na poprednom mieste v športovej kronike na najčestnejšom mieste zapísaný profesor František Pethe, zakladateľ organizovanej telovýchovy a iniciátor prvého futbalového zápasu v Prešove.** Rozhodujúcu kapitolu prešovského futbalu však začala písať začiatkom tohto storočia skupina učiteľov a robotníkov pod vedením prešovského kachliara, športovca, ktorý futbalom doslova žil – Štefana Naháča. Založil klub – RAMBLEROV. Dohodli rôzne zápasy a za svojimi súpermi pešo putovali do blízkeho i vzdialenejšieho okolia. V tomto mužstve sa opierali o výborné výkony Vargu, Janka Borodáča, Štegenu, Barankolása a mnohých ďalších. Futbal im doslova učaril a možno aj preto po rozpadnutí tohto chudobného klubu ostali koženej verní. Najlepší posilnili mužstvo prešovského ETVE. Ďalší futbalový klub pod názvom SNAHA – TĚREKVĚS vznikol v Prešove 13. februára 1920. V roku 1931 založili prešovskú Sláviu, ktorej dres začal v roku 1935 obliekať Emil Biháry, nezabudnuteľná postava prešovského futbalu. Roky plynuli a s nimi pribúdali noví nadšenci, hráči i kluby. Už v roku 1938 si Slávia Prešov vybojovala postup do Východoslovenskej divízie, ale plány rozvoja futbalu skrížila vojna.

Chuť do hry, elán a nadšenie zvyšovali úsilie hráčov a funkcionárov dostať kolektív medzi najlepších. Veľké plány a zámery dvakrát stroskotali.

**Konečne v roku 1950 Prešovčania vstúpili medzi československú futbalovú elitu. Ligové dresy obliekli pod názvom ČSSZ Dukla Prešov. Premiéra sa uskutočnila 4. marca 1950 v Žiline s vtedajšou Slovenou.**

Vstup medzi najlepších sa vydaril. Prešovčania po remíze 2:2 priviezli prvý ligový bod. **O tento úspech sa pod vedením trénera Sedláčka zaslúžili Kukura – Sabol, J. Steiner – Kuchár, Šítár, Kušnír – L. Pavlovič, Kováč, Semeši, Ciulis, Kassay (R. Pavlovič).**

O tri roky neskôr hrajú o majstrovské body pod názvom Tatran. Plných šestnásť rokov sa v Prešove hral prvoligový futbal, ktorý lákal divákov a jeho aktéri pripravovali početnému a vďačnému publiku hodnotné športové zážitky. Na mnohých úspechoch doma i v zahraničí sa podieľali len 5 tréneri. Na lavičke Tatrana sa za šestnásť rokov vystriedali Sedláček, Karel, Kuchár, Steiner a Jačiansky. Prešovský dres však oblieklo mnoho hráčov. **V radoch Tatrana vyrástli poprední čs. reprezentanti Ing. Ján Karel, PhMr. Gejza Šimanský, František Semeši, Ladislav Pavlovič, Jozef Bomba, PhDr. Igor Novák, Jaroslav Červeňan, Július Holeš a ďalší.**

**V prvej najdlhšej prvoligovej etape Tatran okrem iných reprezentovali:** Sabanoš, Vankovič, Tobiáš, Mrlina, Tibenský, Reimann, Vrábel, Večerka, Javorek, Bobok, Holeš, Pašiak – Sabol, bratia Karelovci, Pavlovičovci, Steinerovci, Vargovci, Gavroňovci, Kuchár, Semeši, Kušnír, Vido, Ferenc, Šimanský, Pucher, Zibríniy, Fel-szeghy, Petroš, Fecko, Malaga, Gajdoš, MUDr. Valášek, Eliášek, Bomba, Čepček, Tesár, Kováč, Danielis, Polgár, M. Medvid', Ferjančík, Martinček, Janoščin, Kravárik, Bičkoš, Seman.

**V sezóne 1965/66, keď Tatran vypadol z najvyššej súťaže, mužstvo viedol J. Steiner, ktorého v záverečných 4 zápasoch vystriedal Jozef Karel. Hráčsky káder tvorili:** Holeš, Páll, Kozman, Štefan, Rias, Petruľák, Bomba, Kulan, Obert, Grenčík, Dzurej, Gabalec, Žarnay, Turčányi, Olejník, Gavroň, Milko, Petroš, L. Pavlovič, Majerník a Vinkler.

Prvý pád priniesol mnoho diskusií, hľadania príčin, ale aj východísk. Vypadnutie zo súťaže bolo prekvapujúce aj preto, lebo Tatran pred rokom skončil po dobrých výkonoch na druhom mieste v tabuľke.

**Stratu prvoligových dresov priaznivci Tatrana znášali veľmi ťažko, napriek tomu, že Prešov v sezóne 1966/67 reprezentoval našu vlasť v Pohári víťazov pohárov**

Tento úspech dosiahol po finálovom súboji s Duklou Praha. Obidve stretnutia síce prehral, ale Dukla získala okrem pohára aj titul majstra a Prešov sa tak zapísal medzi účastníkov významnej medzinárodnej súťaže. Svoje účinkovanie v nej však skončil už v predkole PVP s Bayernom Mníchov.

V Prešove sa viedli mnohé diskusie, odznela tvrdá kritika na adresu hráčov, výboru i trénerov. Veľkú pozornosť príčinám vypadnutia Tatrana z najvyššej súťaže venovali aj Prešovské noviny. Vo svojom 23. čísle pod titulkom **Namiesto posledného komentára** okrem iného uverejnili: Od prvého jarného ligového zápasu v Košiciach hral Tatran hlboko pod bývalú formu, prešovská pôda prestala byť nebezpečná. Až na niekoľko svetlých momentov v dvoch, troch zápasoch, nikto nemohol hru Tatrana poznať. Stačí pripomenúť, že Tatran na jar nevyhral ani jeden jediný zápas a góly, ktoré strelili útočníci sa dajú spočítať na prstoch jednej ruky. Dnes sa každý pýta prečo? Na prvé miesto dávame príliš radikálne a neuvážené uvoľňovanie hráčov bez kvalitnej náhrady. Čí to bol nápad, to dnes ťažko zistíme, no bol to zlý nápad. L. Pavlovič i Obert nemuseli odísť. Ale pripomíname, toto súhlasné uvoľňovanie nezačalo v januári, začalo už dávno predtým. Vyberali sme len náhodné mená bývalých príslušníkov Tatrana: R. Pavlovič, Lesňák, Pašiak, Jarabinský, Medvidovci, Ferjančík, Janoščin, Ďurica, Urban, Ferenc, Krzák, L. Gavroň a mnohí ďalší.

Súhlasíme, mnohí odišli z vážnych dôvodov, no nemuseli všetci. Treba raz konečne napísať, že výbor FO Tatrana nepracoval vždy najlepšie. Niektorí jeho členovia sa žiaľ do futbalu nerozumejú, boli len v pozícii fanúšikov, čo síce nie je zlé, ale kto mal potom sledovať napríklad vidiecke talenty, kto seriózne a odborne hodnotí výkony hráčov, kto mal pomáhať trénerovi? Slovom výbor Tatrana zaspal na vlašajších strieborných vavrínoch a prebudenie je nanajvýš nepríjemné – druholigové. So stratou prvej ligy sa žiaľ mení i spoločenský význam. Nejde len o to, že napríklad v Prahe každý týždeň čítali slovo Prešov v najväčších denníkoch. Ide o to, že Tatran sa staral i o zahraničnú popularitu. Ved' vedel niekedy občan Kuvajtu, že existuje nejaký Prešov?

V Prešovských novinách pod titulkom **Nastane sťahovanie** sme si okrem iného prečítali: **Býva v našom futbale zvykom, že lanári z klubov v celej republike sa na vypadnuté mužstvo vrhnú a vyberajú si to najlepšie. O útočníka Štefana majú napríklad veľký záujem oba bratislavské kluby Slovan i Inter a hovorilo sa i o pražskej Slávii. Bomba má vraj namierené do Sparty. Rias sa chce vrátiť domov, do Lučenca. Hovorí sa o Holešovi, ktorý sa chce vrátiť do Žiliny a tiež o Petruľákovi, ktorý chce posilniť druholigového nováčika Spišskú novú Ves. Výbor Tatrana však vyhlasuje, že nemieni uvoľniť žiadneho hráča.**

V náročnej atmosfére nespokojnosti sa hráči Tatrana začali pripravovať na nový súťažný ročník v B-skupine druhej ligy. Priebeh súťaže veľa radosti nepriniesol. V hráčskom kádri tréneri Jozef Karel, Gejza Sabanoš a potom Dodo Reimann vystriedali až 28 futbalistov, ktorí svojou hrou vybojovali len štvrté miesto v tabuľke. Ani druhý rok účinkovania v druhej lige nepriniesol úspech v podobe postupu. Tréner Reimann budoval mužstvo, stabilizoval jednotlivé formácie, ale jeho úsilie znamenalo druhé miesto v tabuľke. V novom ročníku prišiel opäť Jozef Karel. Zmeny nastali aj vo výbore FO. Predsedom po Jánovi Dančovi sa stal Jozef Nižník. Stabilizovaný kolektív, obetavá a cielavedomá práca priniesli úspech. Prvoligovú príslušnosť vybojovali pod vedením J. Karela a G. Sabanoša títo hráči: Červeňan – Štefan,

Čabala, Majerník, Semka, Mačupa, Husár – Mel'uch, Turčányi, Jančík, Maňkoš, Lip-ták, MUDr. Velecký, Takács, Balogh, Bičkoš, Onufrák. Radosť z postupu sa premietla do celého športového života v Prešove. Nadšenci koženej založili klub priateľov Tatrana Prešov pod názvom TATRAN KLUB.

## **Súčasťou príprav futbalistov Tatrana na druhý vstup medzi futbalovú elitu v lete 1969 bolo aj dopĺňovanie mužstva o nových hráčov**

Do Prešova prišli Mikloš a brankár Kontír zo Slovana Bratislava. Bakalár zo Stropkova a Pasierb zo Solivaru. Tréneri Jozef Karel a Gejza Sabanoš zaradili do širšieho kádra aj vlastných odchovancov Sopku, Bubenka, Pinku a Schlossera.

Ligová premiéra na domácom štadióne so Slovanom Bratislava sa nevydarila. Prešovčania prehrali 1:0. Aj v druhom kole na ihrisku v Kladne vyšli naprázdno. Domáci zvíťazili presvedčivo 3:1. Prvé ligové body Tatran získal doma s Teplicami po víťazstve 1:0.

**Postupne sa hráči Tatrana začali presadzovať a do jarnej odvety vstupovali so ziskom 17 bodov na 9. mieste, ktoré si udržali až do záveru súťažného ročníka.**

Konečné lichotivé umiestnenie nováčika prinieslo do radov jeho priaznivcov spokojnosť. Široký kolektív staronového účastníka najvyššej súťaže tvorili: Červeňan, Holeš, Kontír – Štefan, Čabala, Bálent, Majerník, Husár, Mačupa, Semančík – Molnár, Turčányi, Takács, Jenčík, Novák, Sopko – MUDr. Velecký, Balog, Mikloš, Bubenko, Pasierb, Bakalár, Mel'uch, Onufrák, Val'ko. Aj ďalší ročník bol pomerne úspešný, ale niektorí s 8. miestom v tabuľke neboli spokojní.

**V súťažnom ročníku 1971/72 došlo k zmene na trénerskom poste. Po nevydarenej jeseni odišiel Jozef Karel a trénerské žezlo prevzali Milan Moravec a Karol Petroš.**

Ich hlavným cieľom bola záchrana prvoligových dresov a postupné stabilizovanie zostavy s perspektívnym budovaním družstva. Zlepšené výkony v jarnej časti stačili len na 11. priečku v tabuľke. Nasledovala náročná letná príprava, ktorá sa vydarila.

**Ligová jeseň 1972 znamenala výrazný obrat. Tatran sa od začiatku zaradil medzi popredné mužstvá a práve v roku osláv 75. výročia založenia prešovského futbalu dosiahol veľký úspech. Druhé miesto v konečnej tabuľke, to bola bilancia, ktorá tešila a dávala príslub optimistických perspektív.**

Tatran počas celej sezóny produkoval futbal lahodiaci oku diváka, svojím poňatím smeroval k futbalovej moderne. Tréner Moravec presadzoval u svojich zverencov hru, ktorá prinášala kvalitu i príťažlivosť. Dlhoročné tradície známeho stereotypu zhustenej obrany, či prešovského „betónu“ upadli do zabudnutia. V úspešnom kádri prešovského mužstva boli: Červeňan, Kontír, Laca – Sopko, Čabala, Mačupa, Tur-

**čányi, Škorupa, Komanický, Bubenko, Novák, Štěpánek, Onufrák, Takács, Van-kovič, Chlapeček, Semančík, Bartek, Mikita, Fatla a Šoltýs.**

Prešov si svojím výborným umiestnením vybojoval účasť vo významnej medzinárodnej súťaži – v **Pohári UEFA**. V prvom kole vyradil Velež Mostar. Potom mu žreb určil atraktívne a silné mužstvo VfB STUTTGARD, ktoré už bolo nad jeho sily a tak sa Tatran s touto populárnou súťažou rozlúčil.

**Ligová jeseň 1973 mala prekvapujúci priebeh. Zverenci trénera Moravca zaznamenali varovný pokles výkonnosti.** Prílišné sebavedomie, veľikášske prístupy funkcionárov k riešeniu problémov sa začali doslova z večera na ráno negatívne prejavovať. Tatran nespĺnil očakávanie. Najviac prekvapilo, že na domácej pôde hráči strácali pod nohami pevnú pôdu. Pred vlastným obecenstvom odohrali osem zápasom a len päťkrát sa diváci radovali z víťazstva. Slabšia hra priniesla aj pokles záujmu divákov. V tabuľke návštevnosti Prešov obsadil až 13. miesto. Ligová jar veľa radosti nepriniesla. Prešovčania zaznamenali nezvyčajnú sériu. V 10 zápasoch ani raz nevyhrali.

**V závere súťaže odišiel Milan Moravec a o záchranu prvoligových dresov sa pokúsil Ján Karel. Strata však bola príliš veľká. Nasledoval druhý pád prešovského futbalu. Tatran vypadol z ligy za podobných okolností ako v roku 1966, keď rok predtým bol taktiež na druhom mieste. História sa zopakovala.** Posledný ligový zápas Tatrana s Brnom sna vlastnom ihrisku skončil 0:1 a tak ani rozlúčka nebola dôstojná.

**V ostatnom stretnutí tréneri dali príležitosť týmto hráčom: Červeňan – Fatla, Čabala, Turčányi, Mačupa – Škorupa (Bartek), Novák (Sopko), Onufrák – Sobota, Bubenko, Komanický.** V letnej prestávke došlo k veľkým zmenám vo výbore FO a príprava na druhú ligu mala zabezpečiť rýchly návrat do najvyššej súťaže. Vývoj však bol celkom iný.

### **Druhé vypadnutie Tatrana z najvyššej súťaže v sezóne 1973/74 sa veľmi negatívne premietlo do celého športového života v okresnom meste**

Veľa kritiky odznelo na adresu výboru, trénerov i hráčov. Po mnohých hodnote-niach a hľadaní hlavných príčin neúspechu došlo k výrazným zmenám na rôznych postoch. Nový výbor futbalového oddielu pod vedením MVDr. Branislava Gregora si stanovil náročné ciele. Prešovský futbal sa nachádzal v zložitej situácii a problémov, ktoré čakali na riešenie, pribúdalo zo dňa na deň. Čas ukázal, že príčiny pádu mali hlboké korene.

**Účinkovanie mužstva v druholigovej súťaži prebiehalo v znamení mnohých radikálnych rozhodnutí. Z mužstva, ktoré vypadlo z najvyššej súťaže, výbor vyradil Turčányiho, Onufráka a Červeňana. Pribudli Harajda z Bardejova, odchovanec Chmura a brankár Čeklovský z Michaloviec. Vedením**

**kolektívu výbor poveril trojicu Ing. Ján Karel, PhDr. Michal Belej a Gejza Sabanoš.**

Jeseň sa nevydarila. Mužstvo nesplnilo očakávania. Do jarnej odvety Tatran nastúpil s novým trénerom. Ladislav Pavlovič prevzal na seba mimoriadne náročnú úlohu. Veľký elán, nadšenie i rôzne prehlásenia nestačili. Prešovčania svojich priaznivcov sklámali. Body strácali aj na vlastnom ihrisku. Prehrali aj v poslednom zápase doma s Prievidzou 0:1, a tak sa ani rozlúčka s druholigovým ročníkom nevydarila.

**Tatran v ňom najčastejšie reprezentovali: Laca – Čurlík, Čabala, Baláž, Mačupa – Škorupa (Harajda), Komanický, Šoltis (Bartek), Novák, Sobota, Prno.**

Letná prestávka priniesla ďalšie zmeny. Trénera L. Pavloviča vystriedala dvojica J. Tarcala a V. Malaga. Z mužstva odišli Škorupa, Chmura, Milko, Šoltis. Do kolektívu sa po ročnom pôsobení v Dukle Banská Bystrica vrátil brankár Červeňan, pribudli Strausz z VSS Košice, Fedorišin zo Stropkova, vlastní odchovanci Beluško, Chlapeček, Majer, dorastenci Liba a L. Pavlovič.

Jeseň priniesla zisk 18 bodov. Odhodlanie zvyšovať výkonnosť mužstva sa síce premietlo aj v odvetnej časti súťaže, ale sily kolektívu stačili iba na 5. miesto v konečnej tabuľke, čo znamenalo stratu 8 bodov za postupujúcimi mužstvami – Frýdkom-Místkom a pražskou Spartou.

**Do ďalšieho druholigového ročníka Prešov vstúpil s novým trénerom Štefanom Jačianskym, ktorý mal spolu so svojim asistentom V. Malagom k dispozícii týchto dvadsaťjeden hráčov: Červeňan, Laca, Matkobiš – Komanický, Čabala, Baláž, Fešdorišin, Prno, Mačupa – Horváth, Šálka, Novák, Harajda – Sobota, Bubenko, Kufa, Strausz, Valíček, Vajcík, Jozef a Kol’.**

Noví kormidelníci Tatrana si za hlavnú úlohu vytýčili stabilizovať jednotlivé formácie a postupne aj celú zostavu. Za najstabilnejší považovali záložný rad, ktorý tvorili Horváth, Šálka a Novák. Trénerom v celom prípravnom období išlo o to, aby každý hráč počas celého zápasu bojoval v plnom nasadení.

**Štefan Jačiansky konštatoval, že má dobrý a predovšetkým vývojaschopný kolektív, ktorý môže dosiahnuť aj náročnejšie ciele. Slová a odhodlania priniesli v pomerne krátkom čase aj konkrétne činy. Jeseň bola mimoriadne úspešná. Prešov po úvodnej prehre 0:3 v Jablonci sa uchytil tak, ako to nik nečakal. Zo zostávajúcich 14 zápasov získal 24 bodov. Kľúčovou postavou mužstva sa stal Igor Novák. Prešovčania z ôsmich zápasov vonku päť vyhrali, čo bolo tiež pozoruhodné.**

**Zimovali na čele tabuľky a mali dobrú východziu pozíciu pre jarnú časť druhej ligy. Odveta sa začala doma s Jabloncom, ktorý bol vážnym kandidátom na postup.**

Prešovčania potvrdili dobrú formu i oprávnenosť vyšších ambícií. Pred 12 000 divákmi zvíťazili 2:1. Úspešné vykročenie sa prejavilo aj v ďalších zápasoch. Kvalitná hra, veľká podpora obecnstva a nevšedná túžba po postupe priniesli zaslúžený

postup. Tatran získal rekordný počet päťdesiatich bodov. Z 30 zápasov 23 vyhral a len v troch pocítili trpkosť prehry. Prešovskí hráči v druholigových zápasoch vsietili 64 gólov a inkasovali iba 21. Najvyššie víťazstvo dosiahli doma s Michalovcami v pomere 6:0.

**Jozef Kufa sa stal nielen najlepším strelcom svojho mužstva, ale jeho 17 gólov v sieti súpera znamenalo, že mu patril titul najúspešnejšieho druholigového kanoniera.** Ďalšie poradie strelcov mužstva bolo takéto: Bubenko 12, Šálka 11, Strausz 6, Novák a Prno po 4, Čabala, Mačupa, Majerník po 2, Fedorišin, Harajda, Horváth a Sobota po 1.

**Postup futbalistov Tatrana do najvyššej súťaže prijali priaznivci koženej s veľkou radosťou a uspokojením nielen v Prešove, ale aj v širokom okolí celého východného Slovenska.**

### **Tretí vstup Tatrana medzi futbalovú elitu pre tisíce jeho priaznivcov znamenal, že budú mať opäť príležitosť sledovať hodnotné zápasia, ktoré prinesú príjemné športové zážitky**

Naplnenie tohto očakávania bolo predovšetkým v rukách trénerov, ale najmä hráčov. Väčšina z nich si uvedomila, že radosť z postupu skoro pomíne a bude potrebné poriadne si vysúkať rukávy, aby dôstojne nadviazali na vyše dvadsaťročnú prvoligovú tradíciu. Boli na to všetky predpoklady. Prešovský futbal mal všeobecnú podporu, nechýbal záujem divákov a aj podmienky sa postupne zlepšovali. Všeobecne sa predpokladalo, že vstup na prvoligovú scénu kompetentní zúročia s cieľom perspektívne budovať mužstvo. Nebola to ľahká záležitosť. Nároky stúpali a pre trvalý vzostup a obrodu prešovského futbalu sa žiadalo veľa urobiť.

Prípravy na novú náročnú sezónu sa rozbehli na plné obrátky. Z úspešného mužstva odišli Strausz, Horváth a Bakajsa. Pribudol brankár Gálik a dorastenci Baran a Turák.

**Prvoligová premiéra na obnovenom prešovskom štadióne pod rozžiarenými reflektormi bola 17. augusta 1977. Súper Tatrana Dukla Praha ako úradujúci majster bol nanajvýš atraktívny. Štart sa domácim vydaril. Vyhrali 4:0.**

Góly zaznamenali Majerník 2, Bubenko a Šálka. Bol to úspech, ktorý sa zapísal na čestné miesto do kroniky prešovského futbalu. V tomto významnom zápase dali tréneri Štefan Jačiansky a Vojtech Malaga príležitosť hráčom: Červeňan – Komanický, Čabala, Baláž, Mačupa – Majerník, Šáka, Prno – Sobota, Bubenko, Kufa.

Vydarený začiatok sa premietol do celého ročníka. V ňom Prešov podával dobré výkony a jeho hra lákala divákov do hľadiska. Priemerná návšteva na jedno stretnutie bola 8300 priaznivcov. Tatrancami na svojom ihrisku nastriehali súperom 35 gólov, inkasovali len 9 a ani raz nenašli premožiteľa. Ale na ihriskách protivníkov ani raz nevyhrali. **V konečnej tabuľke obsadili pre nováčika lichotivé siedme miesto.**

**Do novej sezóny vstupoval Prešov s výraznými zmenami. Z trénerského postu odišiel Š. Jačiansky a žezlo prevzali Malaga a Sabanoš.** Na základnú vojenskú službu nastúpili Komanický a Gálik. Pribudli Švirloch zo Senice a Comisso z Popradu. Jeseň sa nevydarila. Tatran nespĺnil očakávanie a samozrejme vtedajší výbor FO videl príčinu problémov v trénerovi.

**Do jarnej odvety viedol mužstvo Michal Baránek.** Kolektív posilnili brankár Cepo zo Sparty Praha a Varga zo Slovana Bratislava. Hlavný cieľ výboru a trénera – záchrana prvoligových dresov – sa nepodarilo splniť. Tatran v priebehu celej sezóny dokázal len sedemkrát zvíťaziť. Jeho hráči strelili najmenej gólov zo všetkých prvoligových celkov. Stali sa druhým najhorším kolektívom; od súperov inkasovali najviac gólov. Aj tieto fakty dokumentujú účinkovanie Tatrana v našej najvyššej súťaži, s ktorou sa po dvoch rokoch opäť rozlúčil.

**Bol to tretí pád v bohatej histórii prešovského futbalu. Spôsobila ho slabšia forma mužstva a často i nezodpovedný prístup hráčov k plneniu futbalových povinností.**

V tejto súvislosti treba spomenúť prácu vedenia futbalového oddielu. Chýbali v nej koncepcnosť, cieľavedomosť a v neposlednom rade aj odbornejší pohľad najmä pri výbere futbalistov do prvoligového tímu.

**V poslednom prvoligovom zápole hral Tatran doma pred 3200 divákmi s Ostravou 0:0. Tréner Baránek vynechal zo zostavy Červeňana, Sopka, Baláža a Nováka. Aktérmi nevydarenej rozlúčky s prvoligovými dresmi boli: Cepo – Varga, Majerník, Jozef, Švirloch – Baránek (syn trénera), Šálka, Valíček, Sobota (Comisso), Bubenko, Ferenc (Baran).**

Letnú prestávku charakterizovali ďalšie zmeny v mužstve. Výbor futbalového oddielu, ktorý v priebehu celej súťaže odmietal oprávnenú kritiku a príčiny neúspechov hľadal len mimo vlastných radov, pristúpil k dôkladnej analýze ročníka 1978/79. Rozhodol sa pristupovať k problémom futbalového kolektívu oveľa dôslednejšie a v pravý čas. Lepšia súčinnosť výboru, hráčov a trénerov mala zabezpečiť lepšie výsledky a trvalejší vzostup výkonnosti. Funkcionári sa snažili doplniť kolektív takými hráčmi, ktorí by boli schopní úspešne bojovať v slovenskej národnej lige a vybojovať postup.

**Po dvoch rokoch účinkovania v najvyššej súťaži sa Tatran Prešov znovu zaradil medzi účastníkov slovenskej národnej ligy.**

**Do nového ročníka vstupoval s mnohými novými hráčmi**

Do Prešova prišli V. Rusnák z Trenčína, Zuščin z Trebišova, Kvačkaj z Dukly Tachov. Zo základnej vojenskej služby sa vrátili brankár Matkobiš a Palenčár. Kolektív rozšírili Filársky zo Stropkova, Labun zo Sniny. Možnosť striedavého štartu za mužstvo dospelých dostali dorastenci Korpáš, Švaňa a Bartko. Na druhej strane z mužstva do iných oddielov odišli: Novák, Sopko, Fedorišin, Baránek, Bubenko, Baláž,



Mačupa a brankár Červeňan. Tréner M. Baránek mal k dispozícii početný kolektív, ktorý tvorili: Cepo, Matkobiš – Varga, Majerník Jozef, Švirloch, Breuer, Filarský, Labun, M. Baránek – Rusnák, Kvačkaj, Valíček, Zuščin, S. Baran – Sobota, Šálka, Ferenc, Comisso, Palenčár.

**Prešovčania vstúpili v roku 1979 na druholigovú scénu úspešne. V úvodnom stretnutí na ihrisku SH Senica podali plnohodnotný výkon a prekvapujúco zvíťazili 2:0.**

Postupne sa situácia menila, mužstvo podávalo slabšie výkony a záver jesene sa Tatranu nevydaril. Napriek tomu mnohí priaznivci koženej videli len dvoch kandidátov na postup – Žilinu a Prešov. Po jesennej časti však ani jeden neobstál a tešil sa ten tretí – VSŽ Košice, ktoré mali pred Tatranom štvorbodový náskok a Žilinu predbehli o jeden bod.

**Prešovský tréner dal príležitosť 19 hráčom. Vo všetkých pätnástich zápasoch hrali len Varga, Rusnák, Sobota a Valíček.**

Aj tento fakt potvrdil, že v mužstve pretrvávali problémy v stabilizácii zostavy i jej jednotlivých radov.

**Zimná prestávka priniesla opäť radikálnejšie zmeny. Trénera M. Baránka vystriedal Š. Hojsík, ktorému začal pomáhať M. Glovacký. Z mužstva odišli Švirloch, Valíček, M. Baránek, S. Baran. Prišli Srňanský, Hlaváč, Koval', Šajánek, Pizúr a brankár Jakubička.**

Druhooligová jar bola mimoriadne zaujímavá a dramatická. Priniesla mnoho rôznych prekvapení aj nepredpokladaných výsledkov. Boj o postup bol neúprosný. Viac šancí sa všeobecne dávalo Žiline. Jej hráči sa v 28. kole predstavili v Prešove. Prišli s cieľom získať aspoň bod. Tatran však podal bojovný výkon a zvíťazil 1:0 gólom, ktorý v 84. minúte zaznamenal Varga.

**Výše 10 000 divákov utvorilo nevšednú atmosféru, ktorá bola povzbudením do ďalších bojov. Definitívne rozhodnutie padlo až v poslednom kole. Tatran zvíťazil v Spišskej N. Vsi gólmi Rusnáka a Kvačkaja. Radosť z úspechu bola obrovská. Zrodil sa najmä vďaka veľkej vytrvalosti a bojovnosti celého mužstva. Postup do najvyššej súťaže po ročnej prestávke pod vedením trénerov Hojsíka a Glovackého vybojovali: Cepo, Matkobiš, Jakubička – Filarský, Jozef, Labun, Breuer, Majerník, Kvačkaj, Zuščin, Rusnák – Sobota, Šálka, Varga, Comisso, Ferenc, Šajánek, Koval' a Pizúr.**

Na margo výrazného úspechu vtedajší tréner Š. Hojsík povedal: „Keď som prevzal mužstvo, bolo na jeho konte len 16 bodov a vládla v ňom pomerne pesimistická atmosféra. Hráčov som oboznámil s úlohami, ktoré ich čakajú a spolu s mojím asistentom sme naplánovali veľmi náročnú zimnú prípravu. Zámery a predsavzatia sa nám podarilo realizovať. Mužstvo do jarnej časti súťaže nastúpilo kondične dobre pripravené. Podľa môjho názoru bolo pre nás rozhodujúce úvodné stretnutie so Senicou, ktoré sme s vypätím všetkých síl vyhrali najtesnejším rozdielom. Víťazstvo

podporilo sebadôveru mužstva a potom už nasledovala veľmi úspešná séria siedmich stretnutí bez prehry. Jediný raz sme zaváhali v Považskej Bystrici. Záver súťaže však bol pre nás mimoriadne úspešný, ale o našom postupe rozhodlo aj zaváhanie Žiliny, s ktorým azda nikto nerátal. Najvýraznejšie výkony a najstabilnejšiu formu v priebehu jarnej časti preukázal Cepo, Varga, Jozef, Rusnák a Sobota.

**Futbalisti Tatрана Prešov v priebehu troch rokov dvakrát bojovali o postup do najvyššej súťaže. V roku 1977 pod vedením trénerov Š. Jačianskeho a Malagu postup medzi elitu vybojoval skúsený káder starších hráčov. Za tri roky sa zloženie mužstva úplne zmenilo. Prvenstvo v slovenskej národnej lige v roku 1980 vybojovali mladí neskúsení futbalisti. Z predchádzajúceho tímu ostali len Sobota, Majerník a Šálka. Aj tento fakt potvrdzuje veľké premeny v prešovskom futbale, ktoré mali dlhodobý charakter trvania.**

### **Štvrtý postup futbalistov Tatрана Prešov v roku 1980 sa zrodil veľmi ťažko**

Priniesol však nielen veľkú radosť z úspechu, ale aj mnohé poučenia do ďalšej etapy, ktoré sa mali premietnuť najmä v perspektívnej práci celého oddielu. Veľa sa hovorilo o stabilizácii na jednotlivých úsekoch. Ale čas ukázal, že ostalo len pri slovách. Tradícia častých zmien sa prejavila hneď po skončení súťažného ročníka.

**Novým predsedom sa stal J. Dančo, ktorý vystriedal A. Šoltýsa. Tréner Š. Hojsík dostal v osobe skúseného trénera J. Zachara nového pomocníka. Veľké zmeny nastali v hráčskom kádri, z ktorého odišli: Sobota, Zuščin, Ferenc, Koval' a Pizúr. Mužstvo posilnil Oboril zo Slávie Praha, Kuštra z Ružomberka, Anina z Martina, Suško z Humenného a Gombár zo Stropkova.**

S veľkým napätím i určitými obavami priaznivci Tatрана očakávali vstup svojho mužstva medzi futbalovú elitu. Ligová premiéra sa uskutočnila na domácom štadióne so Slovanom Bratislava. Do hľadiska prišlo 8000 divákov, ktoré sledovali bojové stretnutie. Tatran vďaka veľkej túžbe po prvých ligových bodoch zvíťazil presvedčivo 3:1, gólmi Aninu, Jozefa a Rusnáka z jedenástky. O cenný úspech sa zaslúžili: Cepo – Komanický (Filársky), Oboril, Labun, Jozef – Kvačkaj, Rusnák, Suško – Anina, Šálka a Gombár (Comisso). Úspešný začiatok priniesol do radov Tatрана až príliš veľké uspokojenie. Nastal pokles výkonnosti, čo znamenalo, že v priebehu jesene Prešov dokázal len štyrikrát zvíťaziť, získal 12 bodov a obsadil 13. miesto v tabuľke. Štatistiky zaznamenali aj pokles v návštevnosti. Na 8 zápasov v domácom prostredí prišlo do hľadiska 37 500 divákov, čo priemerne na jedno stretnutie predstavovalo vyše 4600 priaznivcov futbalu.

**Nelichotivé postavenie v tabuľke spôsobilo, že v zimnej prestávke sa pozornosť kompetentných sústredila na zabezpečenie úspešného boja o záchranu prviligových dresov. V mužstve k vážnejším zmenám nedošlo. Odišiel brankár Cepo a Kvačkaj. Pribudol brankár Veselý, dorastenci Turák, Fortúna a z Bardejova po druhý raz Harajda.**

Úvod do jarnej odvety sa vydaril. Prešov vyhral v Bratislave nad Slovanom 1:0. Potom však prišli prehry aj na domácom ihrisku a tak trénera Š. Hojsíka, ktorý sa podrobil operácii oka, vystriedal J. Zachar.

**Záver súťažného ročníka bol mimoriadne úspešný. Súra víťazstiev zabezpečila ôsme miesto v tabuľke a Tatran sa stal druhým najlepším mužstvom na Slovensku.**

Ďalšie prvoligové sezóny už mnoho radosti nepriniesli. Skôr naopak. Pred každým novým ročníkom sa síce veľa hovorilo o veľkom odhodlaní, eláne a schopnostiach kolektívu i o perspektívnej práci trénerov. Všetko však bolo úplne ináč. Prešovčania bojovali len o záchranu prvoligových dresov a proklamované slová o vyšších ambíciách ostali len v teoretickej rovine. Tatran trikrát obsadil 12. priečku v tabuľke. V jednom prípade bol 13. a dvakrát skončil na 14. mieste.

**Prišiel 14. jún 1988 a na domácom štadióne po zápase s Nitrou, ktorý sa skončil výsledkom 4:5, opäť zavládol smútok. Prešov sa lúčil s najvyššou súťažou. V poslednom prvoligovom zápole mužstvo pod vedením J. Mihalčina hralo v tomto zložení: Korpáš – Štefan (Stričko), Labun, Čmilánský, Talášek (Saxa) – Molka, Fabián, Poláček – Buzek, Rybár, Tomčák.**

Zaznamenali sme teda štvrtý pád prešovského futbalu, ktorý bol výsledkom dlhoročných obáv o prvoligové dresy ale aj častých zmien na všetkých postoch.

**Za 8 rokov pôsobili v prvoligovom Tatrane ako tréneri: Hojsík, Glovacký, Zachar, Švec, Malaga, Jarabinský, Javorek, Majer, Čabala a dvakrát Mihalčín. Funkciu predsedu výboru futbalového oddielu vykonávali: J. Dančo, J. Kočiško, P. Leško, T. Semančík a J. Hudák. Od roku 1980 do roku 1985 dres Tatranu oblieklo 5 brankárov a 50 hráčov.**

O stabilizácii mužstva v spomínanom období nemohlo byť ani reči. Zmeny v zostavách potvrdzuje skutočnosť, že napríklad v sezóne 1982/83 dostalo príležitosť 25 futbalistov, ale vo všetkých stretnutiach nastúpili iba Veselý, Rusnák a Varga. V ročníku 1984/85 ani jeden hráč neabsolvoval všetkých 30 zápasov. O rok neskôr len Uškovič dostal príležitosť hrať v každom zápole. V sezónach 1985 až 1987 vo všetkých futbalových stretnutiach o prvoligové body sa predstavil jedine Talášek. Aj strohá reč čísel dokumentuje jednu z hlavných príčin nízkej úrovne hry a štvrtého pádu prešovského futbalu.

**Štvrté vypadnutie Tatranu z najvyššej futbalovej súťaže v lete 1988 prijali jeho priaznivci ako dôsledok dlhodobého boja o záchranu prvoligových dresov a slabej nezázivnej hry mužstva**

Tentoraz to už nebola veľká športová tragédia, ale len veľmi smutná realita. Východisko z nej mnohí videli v rozsiahlejších zmenách a príchode nových ľudí do dobrovoľných telovýchovných funkcií. Predseda telovýchovnej jednoty Tatran V. Parilák

odstúpil a nahradil ho J. Hudák. Vo funkcii predsedu výboru futbalového oddielu P. Leška vystriedal T. Semančík. Do obidvoch výborov prišli mnohí noví ľudia, ktorí chceli budovať pevnejšie základy prešovského futbalu, narušené v predchádzajúcej etape. Problémov, ktoré čakali na riešenie bolo veľa. Pomerne dlhý čas kompetentní riešili otázku trénera prvého mužstva.

**Nakoniec J. Mihalčina vystriedal A. Rusnák a jeho asistentom sa stal M. Komanický.** Veľké posuny nastali aj v hráčskom kádri. Na základnú vojenskú službu nastúpil Saxa. Do Rakúska odišiel Tomčák. Baloga a Buzek prestúpili do Stropkova, brankár Kopka sa vrátil do Třinca a Labuna preradili do juniorky, neskôr prestúpil do Humenného. Do kolektívu prišiel Ondrášek z B. Ostrava a Ľuberda zo Stropkova. Zo základnej vojenskej služby sa vrátili Gombár, Prusák a Vytykáč.

Prešovčania napriek posilám a veľkému odhodlaniu podávať kvalitné druholigové výkony v jesennej časti nespĺnili očakávanie. Tréneri neboli spokojní s hrou jednotlivcov a ich prístupom k zápasom. Zákonite prišli tresty, ktoré najvýraznejšie postihli brankára Průšu a obrancu Strička. Ani jarná časť mnoho radosti nepriniesla. Tatran v priebehu celého ročníka získal síce 38 bodov, ale na postup to nestačilo. Považská Bystrica vybojovala o sedem viac. Presne toľko Prešov stratil na domacom ihrisku. Tréneri hľadali optimálne zloženie základnej zostavy. Napriek úsiliu sa im nepodarilo stabilizovať ani jedinú formáciu. V priebehu druholigovej sezóny sa na jednotlivých postoch vystriedalo až 28 futbalistov. Príležitosť dostali štyria brankári.

**Vo všetkých stretnutiach nastúpil len Vytykáč. Gombár hral 28 krát, Rybár (27), Tóth (26), Prusák (25), Matta (24), Bednár (21), Ľuberda (19), Štefan (16), Čmilanský a Fabián (15), brankár Průša, Comisso a Stachura (14), Madár (13), Kostelník (12), brankár Hrinda a Stričko (10), Buzek (9), Galko (8), Kanaš (7), brankár Vrábek (6), Talášek (5), Furda a Ondrášek (4), Jantek, Daňko a brankár Korpáš (1).**

Druholigové zápasia neboli pre náročné prešovské obecnstvo prítiaživé. Prejavilo sa to aj v poklese návštevnosti. Prešovský pokladník zaznamenal najmenej divákov v zápase Tatrana s Humenným, keď do hľadiska prišlo len 753 priaznivcov. Najviac divákov (4525) sledovalo stretnutie s Považskou Bystricou.

**Prípravy na druhý pokus v boji o postup do najvyššej súťaže sa naplno rozbehli bezprostredne po zhodnotení predchádzajúceho ročníka. Výbor rozhodol o zmene trénera. A. Rusnáka vystriedal skúsený futbalový odborník Š. Nadzam, ktorý sa spolu s J. Bubenkom pustili s veľkým elánom a nadšením do práce.**

Snažili sa zúročiť všetko, čo sa v predchádzajúcom období vykonalo. Hlavným cieľom bolo z pomerne širokého kádra vybrať najlepších futbalistov a stabilizovať jednotlivé formácie. Túto zložitú úlohu sa im podarilo splniť, čo dokumentuje skutočnosť, že o postup do najvyššej súťaže sa najvýraznejšie zaslúžilo 15 hráčov, ktorým tréneri najviac dôverovali.

**Vo všetkých stretnutiach hrali Vrábek, Džubara, Vytykač a Geroč. O jeden zápas menej majú na svojom konte Gombár a Prusák. V 27 zápasoch nastúpil Čmilánský, v 28 Stachura a Tóth. Luberda dostal šancu 21 krát, Štefan 20, Skalka 18, Vidumský 13, Špak 12 a Daňko 11 krát.**

Na zaslúženom, ťažko vybojovanom úspechu, ktorý prišiel v podobe piateho postupu do našej najvyššej súťaže sa okrem hráčov, trénerov a funkcionárov rôznym spôsobom podieľalo mnoho ďalších priaznivcov koženej, ktorí majú radi nielen hodnotnú a príťažlivú hru, ale aj svoje mesto. Účasť Tatrana medzi futbalovou elitou je však len prvým krokom na ceste, ktorá bola pri renesancii prešovského futbalu vytýčená.

## **V telovýchovnom hnutí v rámci celej ČSFR má prešovský futbal významné postavenie**

V jeho kronike predstavuje mimoriadne bohatú a obsažnú kapitolu. Mierou vrchovatou k tomu prispela účasť Tatrana v našej najvyššej súťaži, do ktorej po dlhodobom snažení vstúpil v roku 1950. Futbaloví reprezentanti metropoly Šariša v doterajšej 40-ročnej histórii pôsobenia medzi najlepšími, absolvovali 31 prvoligových sezón. Dosiahli mnoho výrazných úspechov. V najvyššej súťaži dvakrát obsadili 2. miesto, ale kuriozitou určite je skutočnosť, že vždy potom nasledoval pád do nižšej súťaže. Úspešné výsledky dosiahli v Interpohári, štartovali aj v Pohári UEFA a reprezentovali našu vlasť v Pohári víťazov pohárov.

Prešovčania hrali bez prestávky plných šestnásť rokov o prvoligové body. Bolo to v období rokov 1950 – 1966. O polovicu menej štartov v najvyššej súťaži dosiahli v rokoch 1980 – 1988. Najkratšie účinkovali medzi futbalovou elitou v rokoch 1969 – 1974 a 1977 – 1979. Čo prinesie v tomto smere súčasné obdobie piateho postupu, ukáže priebeh blížiaceho sa prvoligového ročníka, v ktorom by sa mali položiť základy pre ďalšie napredovanie.

V radoch Tatrana sa vystriedalo mnoho funkcionárov, trénerov a najmä hráčov, ktorí s rôznymi úspechmi pôsobili v prvej i druhej najvyššej súťaži.

**Tatran sa „zásluhou“ veľkého počtu trénerov, ktorí pôsobili v jeho radoch zaraďuje na nelichotivé popredné miesto medzi ligovými celkami. Za 40 rokov si na trénerskú lavičku sadlo 37 trénerov. Najstabilnejšie bolo obdobie v rokoch 1950 – 1966, keď v Tatrane ako tréneri pôsobili pomerne krátko Sedláček a Kuchár. Potom už len Jozef Karel, Šteiner a Jačianský.**

Po roku 1966 nasledovali etapy, keď sa tréneri striedali ako na bežiacom páse. Postupne prichádzali a odchádzali: Jozef Karel, Sabanoš, Reimann, Jozef Karel, Sabanoš, Moravec, Ján Karel, Sabanoš, Moravec, Ján Karel, Sabanoš, Belej, Laco Pavlovič, Tarcala, Malaga, Jačianský, Malaga, Sabanoš, Baránek, Hojsík. Teda za obdobie od roku 1967 do roku 1980 až 19 zmien na trénerských postoch.

Po roku 1980 to bola ďalšia trénerská etapa, do ktorej sa postupne zapísali: Zachar, Švec, Malaga, Jarabinský, Mihalčín, Javorek, Majer, Čabala, Mihalčín, A. Rusnák, Komanický, Nadzam a Bubenko.

**Z nich sa z postupu do najvyššej súťaže tešili v roku 1950 Sedláček, 1969 Jozef Karel a Sabanoš, 1977 Jačiansky a Malaga, 1980 Hojsík a Glovacký a 1990 Nadzam a Bubenko. Kalich horkosti v podobe pádu prešovského futbalu do nižšej súťaže museli vypiť v roku 1966 J. Šteiner a Jozef Karel, v roku 1974 Moravec, Petroš a Ján Karel, 1979 Baránek a 1988 Mihalčín.**

História prešovského futbalu, ktorú sme prostredníctvom seriálu stručne pripomenuli, priniesla úspechy, prehry, ale aj mnoho poučenia. Ukázala, že len cieľavedomá a trpezlivá práca môže zabezpečiť hodnotnejšie výsledky. Velikášstvo, sebauspokojenie, radikálnosť a preceňovanie vlastných síl v každom prípade znamenali neúspechy. Široká športová verejnosť očakáva, že v nových náročných podmienkach sa futbal v Prešove bude uberať správnym smerom tak, aby najvyššia súťaž patrila nášmu mestu trvalejšie a aby tých krátkych prvoligových období bolo čo najmenej.

*Národná obroda – január a február 1991*



*Káder a realizačný tím futbalistov Tatrana Agro Prešov v roku 1990 tvorili – horný rad zľava Štefan Tóth, Vladimír Gombár, Štefan Saxa, Jaroslav Galko, Luboš Štefan, Peter Čmilanský. Stredný rad zľava – predseda výkonného výboru Jozef Hudák, vedúci mužstva Jozef Jenča, lekár MUDr. Ján Mirilovič, Alojz Špak, Peter Geroč, Cyril Stachura, Viliam Ľuberda, Viliam Vidumský, Pavol Vytykač, tajomník FO Jozef Matuščin, lekár MUDr. Ján Kloc, masér Tomáš Čuchran. Dolný rad zľava – Miroslav Seman, Konštantín Makara, Ľubomír Puhák, Marián Skalka, Marián Hrinda, asistent trénera Jozef Bubenko, tréner Štefan Nadzam, Miroslav Vrábek, Jozef Daňko, Marián Prusák, Jozef Džubara a Jozef Aštary.*

## O lige po lige

## Chýbal dirigent



Futbalisti Tatрана Agro Prešov sa po piaty raz vrátili medzi prvoligovú futbalovú elitu a treba povedať, že úspešne. Boju o záchranu sa celkom bezpečne vyhli a to treba považovať za dobrý vklad do ich najbližšej futbalovej budúcnosti. Ich tréner **Štefan Nadzam** je vcelku spokojný. O lige i svojom tíme hovorí:

**„Liga mala len priemernú úroveň, ved' do každého mužstva prišlo pomerne veľa mladých hráčov, medzi nimi aj niekoľko skutočne veľkých talentov, no vo všeobecnosti citeľne chýbali osobnosti. Myslím si, že len málo futbalistov si udržalo vysokú výkonnosť celý rok a týka sa to i mojich zverencov. Nováčik to nemá v súťaži nikdy ľahké a toto staré pravidlo platilo pre mňa i kolektív. Napriek určitým problémom sa nám vytýčený cieľ podarilo splniť. Som rád, že sme sa presadili konštruktívnou hrou a že sme zanechali dobrý dojem aj na ihriskách súperov, kde nám často utiekol bod či dva v posledných chvíľach. Vydarilo sa nám viacero stretnutí, ktoré mali celkom slušnú prvoligovú úroveň. Za najhodnotnejšie považujem zápasy s Bohemiansom, Slaviou, vo Vítkoviciach, doma potom s Chebom a Hradcom Králové. Spokojný som nebol po domácom stretnutí s Ostravou, Olomoucom a najmä po tom, čo sme ukázali v Nitre.**

Základ našej výkonnosti bol v kolektívnom poňatí, ved' nám chýbala výrazná osobnosť, dirigent, ktorý by dokázal v rozhodujúcich momentoch usmerniť spoluhráčov a zobrať na svoje ramená najväčší diel zodpovednosti. Potrápili nás troška aj zranenia, ktoré zabránili Špakovi, Vytykačovi, Skalkovi, Š. Tóthovi a Gombárovi ešte viac presadiť sa. Nemalé problémy sme mali s brankármi. V zime odišiel Bernády, Seman bol na operácii, a tak zostal len Vrábel. Na to, že nemal žiadne ligové skúsenosti obstál dobre. Napokon, celá obrana, napriek inkasovaným gólom, bola našou najsilnejšou formáciou. Ideálna zostava, v ktorej sme však na jar prakticky nehrali, je takáto: Vrábel – Vidumský, Olefirenko, Štefan – Bajtoš, Džubara, Čmilanský, Š. Tóth – J. Daňko, Vytykač, Prusák.“

Vcelku spokojnú hladinu prešovského futbalu rozvíril v posledných dňoch ohlásený odchod Vytykača do Turecka, no i napriek tomu si v centre Šariša postavili kompetentní do budúcej sezóny ešte vyššie ciele. Tréner Štefan Nadzam podpísal zmluvu na ďalšie dva roky a tento fakt potvrdzuje skutočnosť, že s renesanciou svojho futbalu to Prešov myslí vážne.

ŠPORT – jún 1991

## Zápas Tatrana s Trnavou očami Pavla Biroša

### Prešovčania hľadajú formu

Vysoká prehra v Prahe spôsobila, že priaznivci Tatrana a najmä jeho tréner Štefan Nadzam s napätím a určitými obavami o výsledok očakávali súboj svojho mužstva s ligovým nováčikom z Trnavy. Pokus o nápravu pošramotenej reputácie sa nevydaril. Domáca premiéra potvrdila, že Prešovčania zatiaľ len hľadajú minuloročnú dobrú formu a potrebnú futbalovú pohodu. V mužstve citelne chýba strelec typu Vytykača, ktorý by dokázal premeniť aspoň niektoré z množstva čistých gólových príležitostí, ktoré si mužstvo v nedeľu večer pod 2 rozsvietenými reflektormi vypracovalo. Stretnutie s poznámkovým blokom v ruke pozorne sledoval aj bývalý jedenástnásobný čs. reprezentant, hráč Tatrana a pražskej Slavie, Pavol Biroš, v súčasnosti člen výkonného výboru Tatrana, ktorého sme bezprostredne po skončení zápasu požiadali o názor na celkový priebeh tohto zápolenia.

„Videli sme pomerne dobrý futbal, o ktorý sa zaslúžil predovšetkým domáci tím. Oceňujem nasadenie, elán, bojovnosť a chuť do hry, ktoré sa prejavili v radoch nášho mužstva. Hráči si vypracovali celý rad gólových príležitostí. Šance, aké mali Prusák, J. Daňko, Tóth a Žitkov sa na ligovom trávniku musia premeniť. Veľmi sme chceli a potrebovali vyhrať. Azda v prílišnom úsilí rýchle strelit' gól vznikla nervozita a z nej pramenila aj nepresnosť. Hralo sa polovici súpera. Ten bol pod veľkým tlakom, ale futbalová šťastena bola tentoraz jednoznačne na jeho strane. Lopta dvakrát skončila na brvne, veľa striel len tesne minulo cieľ a brankár Praj mal výnimočný deň. Som presvedčený, že keby v úvode zápasu z množstva vyložených príležitostí útočníci využili aspoň jednu, stretnutie by sa vyvíjalo inak a určite by skončilo zaslúženým víťazstvom Tatrana.“



*V novinárskom sektore na štadióne Tatrana Prešov v roku 1994 zľava Jozef Kuchár, redakcia Šport a Národná obroda, Jozef Nagy, Východoslovenské noviny, spolupracovníci redakcií Práca a Prešovské noviny Peter Biroš, Pavol Biroš a redaktor Smeny Dušan Petrák.*



Bod však získal súper a diváci odchádzali nespokojní. Čo možno, podľa vášho názoru, Prešovčanom vyčítať?

**„Predovšetkým slabšiu koncentráciu a dôslednosť v ofenzívnej činnosti. Ďalej nedostatočný rozhlád a slabšiu orientáciu v pokutovom území súpera a najmä využívanie chýb, ktorých sa obrana hostujúceho mužstva dopúšťala. Domnievam sa, že sme mali hrať viac po zemi, lebo vzdušné súboje vyhrávali hostia. Hráčom by som vytkol aj slabšiu hru po krídlach. Prebíjanie sa stredom ihriska stálo našich útočníkov veľa síl, ktoré chýbali v záverečnej fáze. Navyše – niektorí jednotlivci sa chceli blysnúť individuálnymi akciami, po ktorých zväčša stratili loptu. A to bola voda na mlyn hostí.“**

Ako hodnotíte hru ligového nováčika?

**„Hral veľmi disciplinovane v obrane. V ofenzíve neukázal takmer nič. Trnava prekvapila dobrým pohybom, bojovnosťou a taktickou disciplínou. Ak mám však hodnotiť celkový výkon, ktorý súper predviedol, tak veľké nádeje na úspešné výsledky na súperových ihriskách mu nedávam.“**

*ŠPORT – august 1991*

## Nevydarená rozlúčka

Na prešovskom štadióne sa rozlúčka s ligovým ročníkom nevydarila. Do hľadiska prišli necelé tri tisícky divákov, ktorí odchádzali nielen sklamaní, ale aj roztrpčení z futbalu, aký produkovali obe mužstvá. Dunajská Streda sa predstavila so svojim B-mužstvom. V jej zostave chýbalo zo zdravotných a disciplinárnych dôvodov až desať hráčov. Celkom prirodzene, ambície boli minimálne a tréneri sa netajili s cieľom čo najmenej inkasovať. Nakoniec sa tešili zo zisku bodu, ktorý si za predvedenú hru nezaslúžili. K úspechu im pomohli predovšetkým domáci. Produkovali podpriemernú hru, bez potrebnej strelby a výsledkom jej mizérie bola aj zahodená jedenástka. Všeobecne sa očakávalo, že Prešovčania odčinia vysokú prehru z predchádzajúceho kola, ale predpoklady nesplnili. Predovšetkým ich vinou zápas priniesol slabý a nezáživný futbal bez rušivejších momentov. Hráči na oboch stranách hrali pomaly a veľmi nepresne. Nedostatočný pohyb a ťažkosti pri rýchlom spracovaní lopty boli sprievodným znakom dlhých deväťdesiatich minút.

V domácom mužstve sklamala stredová formácia a útočníci sa usilovali len o individuálne akcie, ktoré boli už vopred odsúdené na neúspech. Prešovčania sa prezentovali nezodpovedným výkonom, lebo súper bol veľmi slabý a na vážnejší odpor sa nezmohol. Futbal, aký produkovali mužstvá, nemôže prilákať divákov do hľadiska. Stretnutie ukázalo, že slabšie návštevy majú svoje príčiny predovšetkým v kolísavých a niekedy aj nezodpovedných výkonoch hráčov. Tí by si mali uvedomiť, že dôvera sa ľahko stráca, ale ťažko treba o ňu bojovať. S výkonom, aký Prešovčania predviedli, nemôžu ani len čestne obstať vo finále Čs. pohára so Spartou. Dúfajme, že do nedele sa všetko zmení.

*Národná obroda – jún 1992*

## Tatran Prešov – Slavia Praha 1:0 (1:0)

Slavia v Prešove sklamala. Jej hráči pred očami svojho hlavného sponzora B. Korbela úlohu favorita nezvládli a zaslúžene prehrali. Napriek tomu, že začali s patričnou dávkou sebavedomia. Prešovčania vedomí si dôležitosti súboja začali opatrne, ale s pribúdajúcimi minútami sa presadzovali v osobných súbojoch i v celkovom nasadení. Z územnej prevahy vytiahol Tatran minimum, keď v 40. minúte po Daňkovej strele Suchopárek zahral rukou a pokutový kop ZVARA bezpečne premenil. Jedinú a najväčšiu šancu v 87. minúte po rýchlej akcii Bejbla premárnil Kuka, ktorý z dobrej pozície netrafil do prázdnej brány. **TATRAN:** Jakubech – Čmilanský – Bajtoš, Hluško – Zvara (85. Kentoš), Galagberov, Daňko, Skalka – Rusnák, Vytykáč, Puhák (77. Höger). **SLAVIA:** Jánoš – Pěnička, Juraško (46. Hipp), Suchopárek, Praženica (60. Petrouš) – Tatarčuk, Nečas, Bejbl, Berger – Šmicer, Kuka. 11 892 divákov rozhodca Chocholouš, ž.k.: Hluško, Galagberov – Juraško, Praženica, Petrouš.

### POTLESK PRE TATRAN

Vedúce mužstvo tabuľky a odhodlanie Tatrana prerušiť nepriaznivú sériu prilákali rekordnú návštevu. Diváci vytvorili dobrú športovú atmosféru, dlhotrvajúcim potleskom privítali nového trénera spoločnej reprezentácie Václava Ježka a v závere zápasu vytrvalo vyjadrovali spokojnosť s hrou aj výsledkom. V šatni Tatrana bolo veselo, tešil sa strelec Zvara, ale aj najlepší hráč domáceho mužstva Rusnák, ktorý prevzal farebný televízor. Tréner Štefan Nadzam ocenil zlepšený výkon svojich zverencov a konštatoval, že zámer bol jednoznačný – zvíťaziť nad sebavedomou Slaviou. „**Som rád, že zápas bol v našej réžii.**“ Kormidelník pražskej Slavie J. Jarabinský, ktorý v rokoch 1984-85 viedol prešovský tím, bol po tomto zápase až príliš skúpy na slovo. Opatrnou slovenčinou konštatoval, že jeho mužstvo nepodalo očakávaný výkon, neprispôsobilo sa podmienkam a záverečný nápor nič nepriniesol.

*SME – apríl 1993*

## Tatran Prešov – DAC Dunajská Streda 1:2 (1:0)

Hostia začali v miernom tempe, príliš opatrne bez potrebného nasadenia a nepresne. Ich hra v prvom polčase nezodpovedala postaveniu v tabuľke, ani ambíciám na popredné umiestnenie. Na polovicu Tatrana sa dostávali len náhodou. Trafiť medzi žrde sa im nepodarilo, na druhej strane domáci hrali bojovne a vypracovali si niekoľko výborných gólových príležitostí, ktoré Vytykáč, Puhák a Bajtoš trestuhodné premárnili. Mnoho zachránil výborný brankár Mentel, ktorý sa vyznamenal najmä pri likvidácii tvrdých striel z kopačiek Vytykáča a Kentoša. Z veľkej prevahy Prešovčania vytiaholi minimum. V 39. min ZVARA tvrdou strelou trafil do siete. Vedúci gól Tatran až príliš uspokojil. Začiatok druhého polčasu patrilo hosťom, ktorí zvý-

šenou bojovnosťou otupili útočnú aktivitu domácich a polhodinu diktovali tempo hry. Do šancí sa však nedostávali. Zo štyroch streleckých pokusov, ktoré smerovali medzi žrde, lopta dvakrát skončila v sieti. V 50. min sa to podarilo SÚKENNÍKOVI za pomoci Radványiho a v 87. min peknou strelou po vydarenej akcii o výsledku rozhodol DIŇA. Stalo sa tak v čase, keď Tatran v zúfalom nápoře mohol aspoň vyrovnať. Zápas dvoch rozdielnych polčasov priniesol futbal priemernej úrovne, v ktorom si DAC víťazstvo nezaslúžil. **TATRAN:** Jakubech – Vidumský, Bajtoš, Čmilanský, Hluško – Zvara, Kentoš, Skalka, Daňko (62.Höger) – Vytykáč, Puhák. **DAC:** Mentel – Mintál, Tomáš (84.Végh), Prokop, Siago – Gögh, Simon, Súkenník, Diňa – Jančula (76. Zsákovics), Radványi. 2246 divákov, rozhodca Mádl.

### NIET ZA ČO ĎAKOVAŤ

Prešovskí futbalisti svojim priaznivcom v jarnej časti ligy na domácej pôde mnoho radosti nepripravili. Skôr naopak. Aj sobotňajší zápas patrí k tým nevydareným, počas ktorého vládla nespokojnosť v hľadisku. Domáci mali v prvom polčase dostatok príležitostí rozhodnúť stretnutie na svoj prospech najmä preto, že súper nestál na pevných nohách. Avšak pomaly tradičná strelecká mizéria spôsobila svoje. Nezvyčajne rozhorčený bol tréner Štefan NADZAM. Ostrie svojej kritiky tentoraz zamieril nie do vlastných radov, ale smerom k hlavnému rozhodcovi. Podľa jeho presvedčenia rozhodca Mádl neprial Prešovčanom. Konkrétne výhrada – odpustené jedenástky za faul a ruku súpera. Dušan RADOLSKÝ, tréner DAC hrou svojich zverencov nebol nadšený, ale tešil sa z cenného víťazstva. Zdôraznil, že jeho útočníci hrali zle, strácali loptu a zbytočne uvoľnili priestor Tatrancom. Pozitívne hodnotil len úvodných 30 minút druhého polčasu. Dodal, že remíza by bola spravodlivejšia. Faktom však ostáva, že mužstvo bojujúce o popredné umiestnenie ukázalo málo futbalového kumštu. Zvítazilo, ale z pohľadu diváka niet za čo ďakovať.

*SME – máj 1993*

## Tatran Prešov – Inter Bratislava 1:0 (1:0)

Tatran začal bojovne a s patričným nasadením, už v 2. minúte Högerovu strelu s námahou zlikvidoval Molnár, potom Puhák zblízka prestrelil. V 5. min sa zranil rozhodca a po ošetrení pokračoval v nepresnom výkone. Tlak domácich trval, Högerovu strelu z bránkovej čiary vyhlavičkoval Tomko. Hralo sa len na polovici Interu, ale gól sa zrodil z jedenástky, ktorú za ruku Reháka v 19. minúte premenil Zvara. Hostia hrali bojovne, ale veľmi nepresne. Ich odhodlanie získať bod zostalo v šatni. Futbal, aký produkovali nemal šancu na úspech. Nepresné prihrávky, zbytočné osobné súboje a tvrdé zákroky im v 1. polčase priniesli 3 žlté a 2 červené karty. Protesty trénera Adamca, ktorý musel opustiť lavičku, boli zbytočné. V 31. min za hrubý faul dostal červenú Dabašin a v 43. za podobný priestupok odišiel z ihriska Obšitník. Po prestávke hra upadla do podpriemeru a o vzruch sa postaral rozhodca, ktorý v 54. minúte pre zranenie odišiel z ihriska a nahradil ho postranný

Brabec... Pred 2234 rozhodoval Ulrich (54. Brabec), ŽK: Kentoč – Dabašin, Rehák, Obšitník, Tomko. ČK: Dabašin a Obšitník. **PREŠOV:** Jakubech – Vidumský – Bajtoš, Hluško (46. Skalka) – Zvara, Kentoš (78 Valenčin), Čmilanský, Gallegberov, Höger – Rusnák, Puhák. **INTER:** Molnár – Tomko – Dabašin, Rehák, Prokop – Sluka, Obšitník, Forgáč – Solár (82. Kolouck) – Stojka (62. Moravec), Luhový.

## HAZARD S DIVÁKOM

Stretnutie Tatrana s Interom malo byť predovšetkým previerkou skutočnej sily oboch mužstiev, vzhľadom na ich postavenie v tabuľke. Priebeh zápasu však ukázal, že o kvalitnej a cieľavedomej hre bez spoliehania sa na náhodu nemôže byť ani reči. **Podstatne viac sa čakalo zo strany hostí. V ich radoch evidentne chýbala nielen taktická disciplína, ale aj väčšia túžba po úspešnom výsledku. Navyše, za mnohé tvrdé zákroky si vyslúžili štyri žlté a dve červené karty. Tréner J. Adamec išiel opäť do hľadiska.** Bratislavčania tak podstatnou mierou prispeli k podpriemernej úrovni tohto stretnutia, o výsledku ktorého rozhodla jedenástka. Chudobný výsledok proti oslabenému súperovi potvrdil, že v hre domácich k podstatnejším kvalitatívnejším zmenám nedochádza. Prešovčania by si mali uvedomiť naliehavú potrebu zvyšovania nárokov na každého, kto dostane príležitosť obliecť prvoligový dres. V opačnom prípade bude aj naďalej na scénu prichádzať len neúčinné taktizovanie, alibizmus v hre i rôzne výhovorky, ktoré sú hlavnou príčinou nepresvedčivých výsledkov. Žiaľ, pomaly sa stráca aj záujem o celkové dianie v prešovskom futbale.

## IGOR NOVÁK spomína...

Tretí triumfálny návrat Tatrana do ligovej súťaže sa vydaril nad očakávanie. Pod prešovskými reflektormi 17. 8. 1977 privítal nováčik majstra republiky Duklu Praha. V hľadisku bolo 20 000 divákov, ktorí videli štyri prekrásne góly v bráne Dukly. Ich autormi boli Majerník 2, Bubenko a Šálka. Výraznou postavou prešovského futbalu v sedemdesiatych rokoch bol bývalý reprezentant a dlhoročný kapitán Tatrana Igor Novák, ktorý v súčasnosti pôsobí ako asistent trénera v prvoligovom mužstve.

**„Počas pôsobenia v Tatrane som prežil úspechy, ale aj veľké pády a prehry. Napriek tomu to bola pre mňa veľmi krásna futbalová etapa. V tých časoch sa v Prešove vystriedalo mnoho trénerov a hráčov. Takmer na všetkých si veľmi rád spomínam. Prvoligový dres som obliekol v apríli 1970 na ostravskej pôde. Vybojovali sme cenný bod, mne sa darilo a získal som pevné miesto v zostave. Tvrdý tréning, túžba byť lepší a získať úspech zrejme rozhodli, že už v októbri 1972 v Prahe som obliekol reprezentačný dres v stretnutí s Holandskom. Prehrali sme 1:2, ale pre mňa to bol veľký celoživotný zážitok a zároveň aj uznanie za všetko, čo som futbalu venoval. Záver aktívnej činnosti sa mi nevydaril. Po deviatich rokoch pôsobenia v Tatrane som v júni 1979, keď sme vypadli z najvyššej súťaže, odišiel z Prahy. Dres Bohemiansu mi ostal len krátkou spomienkou, lebo vážne zranenie znamenalo koniec hráčskej kariéry. Lopte som však verný ako tréner.“**

*SME – máj 1993*

## Tatran Prešov – FC Nitra 3:1 (2:1)

Domáci veľmi chceli a potrebovali vyhrať, od začiatku hrali bojovne, s nasadením, ale do gólových šancí sa dostávali ťažko. Útočníci v rozhodujúcich momentoch strácali loptu a tak po 15 minútach hry Tatran zahrával 5 rohových kopov, no z nich ani len neohrozil súperovho brankára. Výraznú prevahu napokon korunoval vedúcim gólom v 22. min nováčik Kočiš. Zvýšil tým sebavedomie spoluhráčov, ktorí však hrubé chyby súpera nedokázali využiť.

Hostia prišli s cieľom čo najmenej inkasovať, sústredili sa na obranu, ktorá však nestála na pevných nohách. Zo zámerov zakladať rýchle brejky im vyšiel jediný, ale Sovič strelil vedľa. V 33. min po náhodnej akcii Lednický vyrovnal. V radoch domácich sa zvýšila nervozita, z nej pramenila nepresnosť. Našťastie po chybe brankára dal v 38. min Čmilanský druhý gól. Po prestávke upadla hra do podpriemeru, Prešov sa uspokojil a úsilie hostí o vyrovnanie bolo len chvíľkové, bez potrebného dôrazu. Zaslúžené víťazstvo Tatrana pečatil v 87. min peknou strelou Gallagberov. Zápas priniesol slabší futbal, víťazstvo Prešovčanov hrialo, ale stretnutie hernou úrovňou nepotešilo. Z radov divákov sa často ozýval piskot. Škoda, lebo Tatran potrebuje povzbudenie.

**PREŠOV:** Jakubech – Vidumský – Bajtoš, Čmilanský, Hluško – Matta (72. Höger), Kentoš, Gallagberov – Kočiš, Zvara, Petruš (82. Vytykač).

**NITRA:** Ondruška – Pauk – Kostoláni, Antalovič, Čajka – Mášik (72. Ondrovič), Demo, M. Sovič, Dekýš – Kollár, Lednický.

Góly: Kočiš (22.), Čmilanský (38.), Gallagberov (87.) – Lednický (33.). Rozhodca: Mušák. ŽK: Gallagberov – Antalovič, Lednický. Diváci: 2829.

## TATRAN PREŠOV – SLOVAN BRATISLAVA 1:2 (1:0)

Zápas dlhoročných rivalov mal dva rozdielne polčasy. Tatran začal bojovne, bol iniciatívnejší a usiloval sa útočiť. Jeho hráči mali častejšie loptu, aj šance si vytvorili, ale strelba bola slabá a nepresná. Slovan nastúpil s patričnou dávkou sebavedomia, hral na istotu, priam profesorsky, no divákov nepotešil. Bojovnosť domácich slávila úspech v 21. min. Po rýchlom útoku Rusnák otvoril skóre stretnutia. Gól povzbudil tatrancov, zvýšili tlak, no napriek príležitostiam, ktoré mali Matta, Vytykač a Rusnák už do siete netrafili.

Po prestávke sa obraz hry zmenil, na ihrisko prišiel iný Slovan a v 50. min Nigro hlavou vyrovnal. Domáci sa zbytočne vyľakali, začali myslieť na remízu, ktorá by bola spravodlivá. Futbalová šťastena sa tentoraz priklonila na stranu belasých. V 85. min trafil Timko žrd', od ktorej sa lopta odrazila do siete. Slovan vyťažil z minima maximum. Na víťazstvo mu stačil zlepšený výkon a dôraznejšia hra v závere zápasu. Výkony kandidátov na reprezentačný dres nemohli potešiť zrejme ani kormidelníka slovenskej reprezentácie J. Vengloša.

**PREŠOV:** Jakubech – Vidumský – Bajtoš, Čmilanský, Hluško – Skalka (81. J. Daňko), Gallagberov, Matta (58. Kočíš), Zvara – Vytykač, Rusnák. **SLOVAN:** Vencel – Tittel – Stúpala, Kitka (46. Zeman), Kinier – Nigro, Krištofík, Tomaschek – Gostič (66. Pec-ko), Lancz, Timko. Góly: Rusnák (21.) – Nigro (50.), Timko (85.). ŽK: Gostič. Diváci: 6638. Rozhodca: Ihring.

*Národná obroda – august 1993*

## Efektne aj efektívne

Príťažlivý duel Tatrana so Slovanom 1:2 neprilákal očakávanú rekordnú návštevu. Prognózy sa nespĺnili nielen z pohľadu na výsledok, ale aj na kvalitu hry. Premiéra sa nevydarila novému trénerovi I. Novákovi a ani Matta, ktorý štyri roky v Prahe viac sedel na lavičke, než hral, nebol posilou. Divákovi sa predstavili mužstvá, ktoré podľa slov ich kormidelníkov, si trúfajú bojovať o popredné umiestenie. Žiaľ, svojimi výkonmi to v sobotu podvečer nepotvrdili. Slovan predchádzali chýry o zvýšených ambíciách, ktoré sa majú premietnuť v bojovnosti, agresivite a dôraze. Ukázalo sa, že opäť raz to boli len želania. Belasí hrali pomaly, efektne, ale až príliš opatrne a bez iskry. Prekvapili ich hrubé chyby v obrane, kde sa nedarilo najmä Stúpalovi. Rýchlosť a priamočiarosť v ofenzíve – hlavná zbraň slovanistov sa prejavili až v závere zápasu.

Napriek cennému víťazstvu tréner D. Galis nebol s hrou svojich zverencov príliš spokojný. Podľa jeho názoru hrali bez potrebného nasadenia. O výsledku rozhodlo futbalové šťastie. Na druhej strane, tréner Igor Novák bol až príliš skúpy na slovo. Súhlasil so svojím kolegom a smutne konštatoval, že jeho mužstvo mohlo dosiahnuť viac. Má pravdu. Prehra domácich je síce nespravodlivá, ale je výsledkom slabšej koncentrácie a poľavenia v druhom polčase. Vyčítať im treba nedostatočný rozhľad a orientáciu v pokutovom území súpera.

Prešovčania nedokázali využiť ani chyby hostí, ktorých sa dopúšťala najmä stredová formácia. Mali dosť príležitostí rozhodnúť o víťazstve, ale, žiaľ, plnohodnotný výkon okrem A. Rusnáka nepodal nikto. Po vyrovnávajúcom góle mužstvo nedokázalo pohotovo zareagovať na vývoj zápasu. Ukázalo sa, že sila Tatrana bude aj v novom ročníku vyvierat' z kolektívneho poňatia hry. V prípade, že niektorí jednotlivci nepodajú optimálny výkon (ako v sobotu Matta, Gallagberov, Vytykač, Skalka), potom taktika a herný prejav mužstva sa doslova z minúty na minútu rozpadnú ako domček z karát. Stalo sa tak aj v tomto zápase, keď Slovan predovšetkým vinou domácich strelil víťazný gól. Nepotvrdil, že by mal byť najlepším v slovenskej lige. Jeho hra bola chvíľami efektná, a nakoniec aj efektívna, no nie vždy to bude stačiť na víťazstvá.

*Slovenská republika – august 1993*

## Tatran Prešov – Dukla B. Bystrica 3:0 (2:0)

Hostia sklamlali nielen hrou, ale aj celkovým prístupom k zápasu, a tak Tatranu pomohli k cennému víťazstvu. Domáci začali ofenzívne, získali prevahu a už v 9. min A. Rusnák po skrumáži otvoril skóre. Ďalšie príležitosti Gallagberov ani Zvara nevyužili. Z veľkého tlaku sa zrodil v 23. min druhý gól, ktorého autorom bol najlepším muž na ihrisku A. Rusnák. Potom Prešovčania poľavili, ich strelecké pokusy boli nepresné. Na začiatku druhého polčasu však rozhodli o výsledku zápasu, keď Gallagberov spečatil osud slabých a bez záujmu hrajúcich vojakov. Ten istý hráč mal i ďalšiu šancu, jeho strela však skončila na žrdi.

Úroveň zápasu klesla, hostia sa neusilovali skorigovať nepriaznivý stav a na rad prišli momenty, aké na štadióny nepatria. V 63. min Juračka chytil loptu za hranicou šestnástky, a musel pod sprchy. Do brány nastúpil Michalík. Potom Čmilanský kopol Faktora a nasledovala opäť červená karta. Aj tieto momenty ovplyvnili úroveň stretnutia, ktoré divákov nepotešilo. Treba dodať, že góly boli výsledkom hrubých chýb v súperovej obrane. Pri väčšom dôraze a účinnejšej taktike mohol Prešov vyhrať aj výraznejším rozdielom.

**PREŠOV:** Jakubech – Vidumský, Bajtoš, Čmilanský, Hluško – Kentoš (58. Vytykač), Gallagberov, Skalka – Kočiš, Zvara (72. Matta), A. Rusnák. **B. BYSTRICA:** Juračka – Kozák, Kopča, Fizef, J. Vágner – Hrnčár, Mir. Bažík, Mar. Bažík (51. Medved'), D. Tóth – Faktor, Labant (63. Michalík). Góly: A. Rusnák 2 (9. a 23.), Gallagberov (50.). Rozhodca: Gádoši. ŽK: Hluško – D. Tóth, Kopča. ČK: Čmilanský (72.) – Juračka (63.). Diváci: 2481.

## Tatran Prešov – MFK Prievdza 2:0 (2:0)

Na prešovský štadión nastúpili mužstvá, ktoré v úvodných kolách svojim priaznivcom urobili rozdielnu radosť. Meno i postavenie v tabuľke si chceli napraviť predovšetkým domáci. Napriek slabému výkonu získali cenné víťazstvo. Hostia prišli s cieľom neprehrať, ale spôsob hry i technicko-taktická pripravenosť na splnenie tejto úlohy jednoducho nestačili. Sústredili sa na defenzívu a prísna osobná obrana spôsobila, že na ihrisku sa od samého začiatku pohybovali dvojice súperov bojujúce o loptu. Do 36. min nikto netrafil medzi žrde. Najväčšiu príležitosť mal v 6. min Bajtoš. Z troch vydarených striel dve skončili v sieti. V 36. min Zvara našiel voľného Nenadiča, ktorý perfektnou hlavičkou prekonal neistého Magdolena. Gól povzbudil Tatran, pridali na dôraze a v 44. min po centri Skalku sa do listiny ligových strelcov po prvý raz (podobne ako Nenadič) zapísal Kentoš. Od tejto chvíle Prešov mal optickú prevahu, ale šance nevyužil. Prievdžania neprejavili potrebné úsilie na skorigovanie nepriaznivého výsledku. Semana ani raz neohrozili a jedinou šancu v 78. min trestuhodne premárnili Múčka. Zápas priniesol futbal slabej úrovne, vyvolal nevôľu v hľadisku a nikoho nepotešil. Jedinou svetlou stránkou bola slušná a ohľaduplná hra súperov. Aspoň to...

**PREŠOV:** Seman – Vidumský – Bajtoš, Hluško (81. M. Petruš) – Skalka, Kocúrek (66. R. Petruš), Kentoš, Zvara, Kočiš, Puhák, Nenadič. **PRIEVIDZA:** Magdolen, Halaška, Slaný, Trungel, Rybár, Plevka, Hepner, Balon, Bugár (75. Siekel) – Krauš, Blaháč (14. Múčka). Góly: Nenadič (36.), Kentoš (44.). Rozhodca: Kačenga. ŽK: Hluško. Diváci: 2487.

*Slovenská republika – september 1993*

## Tatran Prešov – Inter Bratislava 0:0

Výsledok zápasu je obrazom futbalovej mizérie. Nepresné prihrávky, tvrdé až bezohľadné súboje, slabá strelba a nedostatočný pohyb dominovali v hre oboch mužstiev. Hostom na zisk bodu stačila zvýšená bojovnosť v zadných radoch. Ostatní väčšie úsilie o kvalitnejšiu hru neprejavili. Dve príležitosti na začiatku Vašík a Medveď premárnili. Prvú strelu medzi žrde vyslal Solár až v 36. min. Od tejto chvíle oslabený Inter len bránil. Optická prevaha Tatrana bola bezzubá a všetky pokusy sa končili vedľa brány. Po prvý raz do jej priestoru trafil z domácich Skalka v 65. min. Jeho spoluhráči nič nevytvorili, stredová formácia bola slabá a útočníci si nerozumeli. O výsledku mohol rozhodnúť v 89. min Puhák, ktorý nepotrestal výlet Molnára ďaleko za pokutové územie. **PREŠOV:** Jakubech (46. Seman) – Vidumský – Bajtoš, Čmilanský – Hluško, S. Varga (54. Puhák), Skalka, Matta, Zvara – Petruš, Nenadič. **INTER:** Molnár – Moravec – Ľ. Tomto, Šmelko – Sluka (88. Greguška), Rupec, Obšitník, Prokop, Solár – Vašík (58. M. Timko), Medveď. Pred 3790 divákmi rozhodoval Drozd, ž. k: Vidumský, Petruš, Skalka, Nenadič – Moravec, Obšitník, Tomko, Sluka, č. k: 35. Obšitník za úmyselnú ruku.

## Adamcovi frak nesvedčal

Vstup do ligovej odvetvy sa v Prešove nevydaril. Odhodlania produkovať kvalitnejší futbal, ktoré zaznievali pred ligovou premiérou, ani jedno mužstvo nepotvrdilo. Všetko zostalo len pri očakávaniach. Aj tréner Interu Jozef Adamec, ktorý síce neprekročil priestor vyhradený pred lavičkou, pokračoval v tradícii. Poznámky smerom k postrannému i hlavnému rozhodcovi, ostré usmerňovanie hráčov a prejavovaná nespokojnosť s ich hrou boli opäť dominujúce. Na tlačovej besede však z jeho strany veľa slov neodznelo. Bol príliš odmeraný až stručný. Stretnutie zhodnotil takto: **„Hrali sme zle, súper dobre.“** Na ďalšie otázky nereagoval, v závere však dodal, že s výsledkom nie je spokojný. Nuž čo, možno čakal dva body, ale zabudol ako bývalý vynikajúci strelec, že bez gólu sa zatiaľ víťazstvo nikde nezrodilo. Kto čakal, že Adamec s príchodom jari bude ústretivejší, zostal sklamaný. Žiaľ, tomuto sympatickému mužovi zatiaľ frak trénera džentlmena nesvedčí. Po vzore svojho kolegu bol skúpy na slovo aj domáci kormidelník Igor Novák. Lakonicky konštatoval: **„Nevyužili sme početnú prevahu a ani šance. Obrana súpera hrala dobre, nie som spokojný s výsledkom.“** To bolo všetko. Na diváka, ktorý prichádza do hľadísk za zábavou a potešením, si nikto ani len nespomenul. Hráči za amatérsky výkon dostanú profesionálne odmeny a všetci budeme čakať, čo prinesie ďalšie kolo.

*ŠPORT – marec 1994*



## Prešov – Inter 4:1 (1:0)

Stretnutie malo slávnostný úvod. Na prešovskom štadióne otvorili novú vstupnú halu a mužstvá vybehli na vynovený trávnik. Lepšie sa na ňom rozbiehali hostia. Inter spočiatku Tatran pritlačil, ale streleckým pokusom Šmelku, Tomka a Obšitníka chýbala presnosť. Domáci sa síce rozbiehali pomalšie, no potom hrali dobre a chytili opraty zápasu pevne do svojich rúk. Po dvadsiatich minútach to pred Hýllom vyzeralo ako na strelnici. Skalka trafil spojnicu žrde a brvna, Nenadič o chvíľu mieril do žrde, ďalšie vyložené šance odvracala obrana Interu len s vypätím síl. Prešovčania hrali rýchlo, kombinačne a pestro. Aj druhý polčas začali aktívnejšie Bratislavčania, ale na domácich to bolo málo. Rozbehnutý Tatran hral v pohode, konečne premenil i šance, a len jediný raz umožnil žlto-čiernym skórovať. Pred štvrtkovou odvetou PVP s Bangorom vládne na východe optimizmus. V tábore Interu pred cestou do Fínska na odvetu Pohára UEFA ho necítiť.

**TATRAN:** Jakubech – Bajtoš – Kentoš, S. Varga, Hluško – Matta, Zvara, Skalka, Höger – R. Kočiš (84. Miščík), Nenadič. **INTER:** Hýll – Šmelko, Tomko, Kitka, Schulz – Rupec, Obšitník, Plevka, Solár – Vašík (29. Sluka), Šefčík (42. Greguška). Góly: 32. Kočiš, 57. Zvara, 79. Nenadič, 90. Skalka – 87. Sluka. Pred 4832 divákmi rozhodoval Velický. ŽK: Nenadič – Solár, Sluka.

*Slovenská republika – august 1994*

### Stará dáma v novom šate (ale na novinárov zabudli)

Prešovčanom sa domáca ligová premiéra na vynovenom trávniku a pod reflektormi vydarila nad očakávanie. V hľadisku vládla príjemná atmosféra. Diváci sledovali futbal veľmi dobrej úrovne. Lahôdkou boli štyri góly v súperovej sieti. Divákov zo sedadiel zdvihli strely z kopačiek Skalku a Nenadiča, ktoré skončili na žrdi.

Škoda, že k hernej kvalite tentoraz neprispel Inter. Jeho hráči sa na vážnejší odpor nezmohli, hrali pomaly a nepresne. Chýbala im nielen potrebná bojovnosť, ale aj lepšia technicko-taktická pripravenosť. Domáci svojím plnohodnotným výkonom výraznou mierou prispeli do slávnostnej atmosféry, ktorú pred zápasom utvorilo oficiálne otvorenie nových priestorov na štadióne. Tatran ich získal rozsiahlou rekonštrukciou tribúny. Stará dáma, ktorá slúži už vyše 40 rokov a pri jej zrode bol aj internacionál Ing. arch. Ján Karel, dostala nový šat. Zmodernizované sedadlá, rozdelené jednotlivé sektory, lôža pre čestných hostí a vylepšené ozvučenie vyznievajú sympaticky.

Pribudli prepotrebné spoločenské miestnosti. Hlavný vchod do štadióna sa zmenil na nepoznanie. Možno má až príliš mnoho dverí, ale pôsobí veľkolepo. Žiaľ, novinárom sa doterajšie podmienky pre ich prácu zhoršili. Poznámkovými blokmi šúchali kolená a ohnutými chrbtami pôsobili až príliš zakríknutí...

*Slovenská republika – august 1994*

## V. MALAGA: „Strelit' rýchlo gól“

V Prešove bude dnes futbalový sviatok. Po 28 rokov trvajúcej prestávke Tatran opäť bojuje v druhej najvýznamnejšej európskej súťaži. O 17. hodine sa na vynovenom štadióne uskutoční odvetné stretnutie predkola Pohárov víťazov pohárov. Diváci privítajú mužstvo zo Severného Írska – FC BANGOR. Tatran na jeho pôde pred dvoma týždňami zvíťazil 1:0. Tatran je favoritom. Realnosť nádejí na úspech zvýšil jeho výborný výkon v ligovom zápole s Interom. Napriek tomu musí mať na zreteli, že v európskych súťažiach už niet slabých mužstiev. Nesmie podľahnúť sebauspokojeniu. O zápas je mimoriadny záujem. Ceny vstupeniek na státie 40 Sk, sedadlá – korzo 60 Sk a na tribúne 70 Sk. Priamy prenos pripravuje aj Slovenská televízia na 2. programe. V. Malaga, asistent trénera, je optimista: **„Nastúpime s odhodlaním hrať od začiatku ofenzívne s cieľom strelit' rýchlo gól. Verím, že súpera dostaneme pod tlak. Budeme hrať s tromi útočníkmi za výdatnej pomoci ofenzívnych hráčov zo stredovej formácie. Keď mužstvo zopakuje výkon z ostatného ligového zápasu s Interom, diváci určite uvidia hodnotný a zaujímavý futbal, ktorý prinesie pohodu na ihrisko aj do hľadiska. Postúpiť je povinnosťou nášho mužstva.“**

### Tatran Prešov – FC Bangor 4:0 (2:0)

V Prešove včera zavládla pravá futbalová pohoda. Mesto i okolie sa tešilo na odvetu PVP. Tatran do nej vstupoval s gólovým náskokom z Bangoru a platil za vysokého favorita. Dobrú náladu umocnil dvoma gólmi v prvom polčase. Domáci futbalisti začali s chuťou, ofenzívne a rýchlo získali prevahu. Korunoval ju už v 12. min. Kočišovým gólom. Škoda len, že po ňom Tatran hral do šírky a hráči dost' sólovali. Sústredená obrana hostí stačila likvidovať pokusy už pred šestnástkou. Hostia prišli so skromným cieľom – čo najmenej inkasovať. Ich ojedinelé protiútoky Jakubecha vôbec neohrozili. Naopak, Tatran v závere polčasu vystupňoval tlak a Matta zvýšil gólom v 42. min. po rohovom kope. Po prestávke sa obraz hry nezmenil, dominovalo len prešovské mužstvo. Jeho hráči však podstatnejšie zrýchlili hru, dôraznejšie bojovali v pokutovom území a častejšia strel'ba priniesla ďalšie góly. V 49. min. Kočiš hlavou a v 55. min. Höger na dvakrát rozvlnil súperovu sieť. Hostia padli na kolena a Tatran v pohode produkoval kvalitný futbal, ktorý potešil divákov. Škoda, že ďalšie šance Zvaru a Kočiša ostali nevyužitú. Výrazné víťazstvo je zaslúžené a o Slovensku prinesie dobrý chýr do futbalového sveta.

Góly: 12. a 48. Kočiš, 42. Matta, 53. Höger. Pred 4972 divákmi rozhodovali Beusasn – Bacinger a Sarič (všetci Chorvátsko). ŽK: Varga – Glendinning. **PREŠOV:** Jakubech – Bajtoš – Kentoš, Varga, Hluško – Höger, Skalka (59. Chihuri), Zvara – Kočič, Matta, Nenadič. **BANGOR:** Dalton – Glendynning, Brown (46. Spiers), Melly, Serguson – McEvoy, Wilkinson (89. Surgeon), Hill, McCaffrey – McCallan, Magee.

*Slovenská republika – august 1994*

## Záchranný pás hokejistom

Prešovský hokej sa dostal do mimoriadne zložitej situácie a prežíva azda svoju najväčšiu krízu. Pritom tento šport má v meste nielen veľmi bohatú tradíciu, ale aj veľký počet priaznivcov. Do telovýchovnej kroniky sa zapísal už v roku 1928. Vtedy takmer zo dňa na deň vznikli dva hokejové oddiely. Jeden pri robotníckom športovom klube **SNAHA** a druhý pri športovom klube **PTVE**. **Postupne si Prešov vybojoval pevné a dôstojné miesto v slovenskom hokeji.** Dlhé roky patrili medzi každoročných finalistov majstrovstiev Slovenska a medzi úspešných účastníkov rôznych turnajov. Po 2. svetovej vojne práve v Prešove otvorili tretí štadión na Slovensku s umelou ľadovou plochou. Najkrajšie spomienky ostali na časy, keď prešovský dres obliekali hokejisti, akými boli **Biháry, Olejník, Srnka, Meško, Semeši, ale aj L. Pavlovič, Pivovarník a ďalší.**

**Obrat k lepšiemu sa očakával v roku 1967, keď do užívania odovzdali modernú halu. Jej veľkolepým krstom sa stali nezabudnuteľné juniorské majstrovstvá Európy v roku 1970.** Ukázalo sa, že ani nová hala nebola spásanosnou injekciou. Hokejisti síce zmobilizovali sily, postúpili do národnej ligy, ale ich účinkovanie v tejto súťaži charakterizovali postupy a vzápätí pády. Na sklonku 80. rokov sa situácia stabilizovala a TJ ZPA Prešov sa stala dôstojným partnerom pre najlepšie slovenské mužstvá.

Uplynulá sezóna však priniesla veľa problémov a starostí, ktoré vyvrcholili v jej závere. Riešenia sa zbytočne odkladali. Privatizácia časti podniku ZPA spôsobila, že podmienky pre život hokejistov sa zrútili ako domček z kariet. Nastali neplodné diskusie, veľa kritiky, ale žiadosti o pomoc takmer nikto neakceptoval. Ani mestské zastupiteľstvo v Prešove zatiaľ nemá jasno, kto je majiteľom zimného štadióna. Hráči sa domáhali zvolania mimoriadnej konferencie. Po dlhých prípravách sa konečne minulý týždeň dočkali. Prišlo 42 delegátov, ktorí rozobrali súčasnú situáciu a po diskusii odvolali členov správnej rady TJ ZPA Prešov, teda telovýchovnej jednoty, ktorá vyše 25 rokov zabezpečovala činnosť hokejistov. Potom dôveru delegátov získali **J. Čontofalský (stal sa prezidentom), V. Moriak, Z. Belišová, M. Staroň a V. Sedlák.**

**Vyplynula potreba založenia nového subjektu. Po skončení valného zhromaždenia bola ustanovujúca schôdza nového HOKEJOVÉHO KLUBU PREŠOV.** Účastníci zvolili za prezidenta správnej rady HK doterajšieho trénera **Josefa Frühaufa.** Členom správnej rady sa stal aj **J. Čontofalský** a predstavitelia **nových sponzorských firiem.** V súčasnom období sa riešia otázky zabezpečenia letnej prípravy, ktorá zatiaľ nedostala konkrétnu podobu. Hráči majú do 24. júla dovolenky a medzitým by mali podpísať zmluvy s novým hokejovým klubom. Rieši sa post trénera, na ktorý je viac kandidátov. V metropole Šariša konečne urobili prvé rozhodujúce kroky. Záchranný pás hokejistom znamená doslova boj o záchranu tohto populárneho športu.

*Slovenská republika – august 1994*

## Hviezdy pod hviezdou oblohou

Raz darmo. Šport je fenomén, ktorý aj v terajšej rozdelenej spoločnosti, poznačenej nenávisťou a závisťou, dokáže ľudí zjednocovať a zblížovať. Jeho hlavní aktéri a priaznivci už neraz dokázali vytvoriť prostredie vzájomnej žičlivosti, úcty a dobromyseľnosti. Takáto atmosféra zavládla tentoraz v Košiciach počas slávnostného vyhlasovania výsledkov ankety o najúspešnejších športovcov roka 2000 a uplynulého storočia na východnom Slovensku. Do spoločenského centra JUŽAN prišlo takmer dvesto pozvaných športovcov, trénerov, funkcionárov a novinárov.

Najsamprv bola pozvánka, ktorá potešila a zároveň vyvolala otázky. Prečo akurát JA? Urobil som toľko, aby som si poctu byť medzi najlepšími zaslúžil? Pochybnosti sa stratili vo chvíli, keď dlhoročný športový komentátor Slovenskej televízie Marek Mryglot postupne, v abecednom poradí predstavoval tých, ktorí z rúk predstaviteľov našej telovýchovy, ale aj štátnej správy prevzali zaslúžené ocenenia. Na pódium prichádzali terajší aktívni športovci, ktorí v roku 2000 dosiahli najlepšie výsledky. Po nich sa predstavili bývalí reprezentanti, čo v rokoch minulých svojou hrou a výsledkami prinášali radosť a hodnotné zážitky divákovi v preplnených hľadiskách. Všetci prejavili úprimnú radosť z uznania, ktorého sa im dostalo. Nechýbali slzy dojatia a vďaky.

Potom prišla tá neopakovateľná chvíľa, keď v príjemnej spoločenskej atmosfére sa spomínalo na čas minulý. V bezprostrednom kontakte úspešní športovci spolu s predstaviteľmi SZTK, medzi ktorými nechýbal jeho predseda Ján Holko, porovnávali, hodnotili a predpovedali budúcnosť našej telesnej výchovy.

Starší športovci, čo s nesmiernou vďakou prijali skutočnosť že sa na nich nezabúda, pripili prvým pohárikom na bývalú slávu východoslovenského športu. Mierou vrchovatou k nej prispeli hádzanári **Anton Frolo** a **Martin Gregor** z Prešova, **Igor Liba**, dlhoročný československý reprezentant, ktorý najkrajšie roky prežil vo VSŽ Košice, podobne ako jeho spoluhráč **Vincent Lukáč**, 143-násobný reprezentant. Dobré meno šírili aj futbalisti. **Laco Pavlovič**, dvojnásobný kráľ ligových strelcov a člen Klubu ligových kanonierov so 164 prvoligovými gólmi. Hral za Tatran Prešov. Brankári **Anton Švajlen** a **Stanislav Seman** z Košíc sa preslávili na svetových aj olympijských podujatiach.

Popredné miesto v kronike slovenského športu patrí basketbalistke Slávie VŠ Strojstav Prešov **Yvette Pollákovéj-Paulovičovej**. V reprezentačnom drese sa predstavila na MS v roku 1971 v Brazílii a na OH v roku 1976 v Montreale. Olympijským úspechom sa mohol pochváliť **Mikuláš Athanasov**. Tento už 71-ročný muž v roku 1952 na OH v Helsinkách vybojoval bronzovú medailu v zápase. Terajšia mladá generácia tiež zaznamenala výrazné úspechy. Najmladšia z ocenených 18-ročná **Katarína Valigurová** zo Spišskej Novej Vsi získala v minulom roku na Svetovom po-



*Medzi najlepších športovcov uplynulého storočia východného Slovenska sa zaradili aj bývalí čs. reprezentanti (zľava) hokejista Košíc Igor Liba, hádzanár Prešova Martin Gregor a hokejista Košíc Vincent Lukáč.*

hári v kolkoch zlatú medailu. **Ivan Bátory** považuje za úspech tretie miesto v behu na 10 kilometrov na Svetovom pohári lyžiarov. Tento pretekár ŠKP Štrbské Pleso má pred sebou veľmi sľubnú budúcnosť. **Karol Bačo**, vodný pólista ŠKP Košice si mimoriadne váži svoj štart na OH v Sydney. Do rebríčka najúspešnejších sa dostali aj **Richard Štochl**, hádzanár, bývalý brankár ŠKP Sečovce. **Peter Hlinka**, futbalista, ktorý obliekal dres Tatрана Prešov, šachistka z KDV Tatrapoma Kežmarok **Zuzana Hagarová** a ďalší.

Manželky aj manželia najúspešnejších športovcov si tiež zaspomínali na chvíle, keď čakali na tých svojich, pokým rozhodca ukončí zápas. Už vtedy im všeličo odpustili. Robia tak aj dnes. Lebo – ako to pekne, ľudsky vyjadril jeden z organizátorov ankety Eugen Magda, popredný športový publicista: „**Majstrom sa môže niečo prepáčiť!**“ Bolo to vzácne stretnutie. Už hviezdy vyšli na olovnatú oblohu i prevrátila sa noc do čerstvého marcového rána, ale niektoré športové hviezdy si ešte stále mali čo povedať... Usporiadatelia sa vytiahli. Pripravili hodnotný spoločenský večer. Nerešpektovali administratívne územné rozdelenie na Košický a Prešovský kraj a vyhodnotili najlepších z východného Slovenska. Posledné úsmevy, stisk dlane s priáním – o rok azda dovidenia.

A začal sa nový deň, nové povinnosti, ale aj nádej, že šport napriek súčasnej ekonomickej mizérii dokáže prežiť. Pomôcť môžu aj športovní novinári svojou každodennou prácou podloženou vysokou odbornosťou, pohotovosťou a najmä čo najobjektívnejším pohľadom na zápolenia za hodnotnejšie výkony a väčší záujem o priazeň diváka.

*Nový deň – marec 2001*

## Muž na správnom mieste – viceprezident



Slovinské mesto Koper patrilo v roku 2001 svetovej kolkárskej elite. Na majstrovstvách sveta juniorov štartovalo sedemnášť krajín. Medzi nimi nechýbali reprezentanti Slovenskej republiky. Obsadili v súťaži družstiev tretie miesto. Bronz získal po výbornom výkone v súťaži jednotlivcov Gejza Knapp, keď za najlepšími zaostal len o vlások. Z dievčat bola najúspešnejšia Katarína Micanová, ktorá skončila hneď za medailistkami na štvrtom mieste. Juniorkám sa nedarilo a stanovený cieľ ani očakávania nespĺnili. Napriek tomu sa Slovensko zaradilo medzi najúspešnejšie krajiny šampionátu a potvrdilo stúpajúcu úroveň slovenského kolkárskeho športu.

Počas majstrovstiev sveta sa uskutočnilo rokovanie Svetovej konfederácie kolkárov, na ktorej okrem iného zvolili nové vedenie a prezídium NBC. Rokovanie charakterizovalo úsilie o zmenu v systéme riadenia a zabezpečovania kolkárskeho športu vo svete. To poznačilo aj priebeh volieb najvyšších funkcionárov svetovej federácie.

**Na post prvého viceprezidenta kandidovali predstavitelia piatich krajín. V takejto silnej konkurencii najviac hlasov získal Stanislav Kubánek (na snímke), prezident Slovenského kolkárskeho zväzu v Bratislave. Tento úspech je mimoriadne vysokým ocenením nielen práce šéfa slovenských kolkárov, ale aj celého športu na Slovensku. Takýto vysoký post vo svetovej športovej federácii sa doteraz nepodarilo obsadiť nijakému inému športovému funkcionárovi zo Slovenskej republiky. Tento fakt jednoznačne dokumentuje, že v prípade Stanislava Kubánka ide o osobnosť, ktorá sa počas mnohých rokov významne podieľala na rozvoji kolkárskeho športu nielen v Európe, ale aj v ďalších krajinách sveta. Do centra pozornosti sa dostal pred mnohými rokmi ako dobrovoľný obetavý funkcionár a organizátor mnohých európskych a svetových podujatí, ktoré sa uskutočnili na pôde bývalej Česko-Slovenskej republiky a na Slovensku. Prepracoval sa medzi skutočných expertov kolkárskeho a bowlingového športu.**

V rokoch 1987 – 1992 pôsobil na poste predsedu Československého kolkárskeho zväzu v Prahe a od roku 1993 úspešne vedie na poste prezidenta zväzu slovenských kolkárov. Raz sa opäť potvrdilo, že cieľavedomá práca, prinášajúca konkrétne výsledky je v každom prípade tým najlepším odporúčaním pre úspešnú prácu vo vysokej funkcii. **V tejto súvislosti prvý viceprezident povedal:** „Tento post prvého viceprezidenta je nielen významný, možno aj závideniahodný, ale najmä náročný

a zodpovedný. Funkciu som prevzal predovšetkým s pocitom veľkej zodpovednosti, ktorú chápem nielen ako môj osobný úspech, ale najmä ako vysoké ohodnotenie slovenského športu. Uvedomujem si, že v podobnom postavení je zo Slovenskej republiky málo ľudí. To ma zaväzuje, aby som využil svoje dlhoročné skúsenosti. Mám na mysli predovšetkým skutočnosť, že aj kolky by mali v nasledujúcich rokoch zaznamenať niektoré zásadné zmeny, ktoré by naše športové odvetvie pre širokú verejnosť ešte viac zatriktívili. Viem, že to nebude ľahké, ale toto smerovanie považujem za nevyhnutné.

Chceme, aby sa kolky zaradili na také miesto v hierarchii športov, aké si právom zaslúžia. Som odhodlaný prispieť k skvalitneniu celkového riadenia kolkárskeho športu vo svete. Možno niektoré pripravované zmeny budú až veľmi radikálne, ale som presvedčený o tom, že pre náš šport budú prospešné. Týka sa to najmä starostlivosti o mladú generáciu, ktorej by sa najviac mali dotknúť nové trendy. Svojou prácou chcem prispieť k zvyšovaniu počtu oddielov v členských štátoch svetovej federácie. Za mimoriadne dôležité považujem, aby sme kolky dostali do povedomia širokej verejnosti. Je to športové odvetvie, ktoré si právom získava stále viac priaznivcov. Preto chceme našu pozornosť sústrediť na cieľavedomú a systematickú spoluprácu so všetkými médiami, čo môže kolkom a ich rozvoju len prospieť. V týchto dňoch je v epicentre mojej pozornosti príprava na Európsku kolkársku ligu, v ktorej v budúcom roku budú okrem iných štartovať Slovensko, Nemecko, Chorvátsko, Slovinsko, Macedónsko, Rumunsko, Česko a niektoré ďalšie štáty.“

**Súťaž má zvýšiť popularitu kolkov aj preto, lebo na Slovensku sa v poslednom čase začína presadzovať bowling. Aké sú vaše predstavy o ďalšom rozširovaní a napredovaní tohto športu v našich podmienkach, o ktorom sa doteraz takmer vždy hovorí v súvislosti s kolkami? Napokon je jeho súčasťou.**

„V Českej republike urobili v jeho rozširovaní azda najvýraznejší krok. Na Slovensku za pomerne krátky čas pribudli nové herne a záujem o tento šport sa neustále zvyšuje. Ukazuje sa, že najväčšie zázemie má v Bratislave. V čo najkratšom čase chceme zabezpečiť celkové organizačné usporiadanie na pôde nášho slovenského kolkárskeho zväzu. Navrhujeme vznik Asociácie kolkov a bowlingu. V terajšej etape sa sústreďujeme na prípravu jednorazových turnajov, ktorá je ouvertúrou pripravovaných dlhodobých súťaží. Rozvoj bowlingu však podmieňujú materiálno-technické a najmä finančné podmienky. Z mojej strany má bowling plnú podporu.“

**Prvý viceprezident NBC jednoznačne potvrdzuje, že je mužom na správnom mieste, odhodlaný splniť očakávania všetkých, ktorí mu prejavili dôveru. Slovenský šport má vo svojich radoch významného diplomata, ktorý prispieva k tomu, že zvesť o našej republike sa aj jeho pričinením dostáva do všetkých kútov sveta.**

Nielen kolkami je však človek živý, náš predseda sa stal aj poslancom Národnej rady Slovenskej republiky a aj táto stolička mu sedí.

*Nový deň – jún 2001*

## Rudolf Horváth, kandidát na poslanca do VÚC Prešov v roku 2001

„Už od detstva mi doslova učaril šport. Celú svoju aktívnu kariéru som spojil s hádzanou. Stalo sa tak v rokoch, keď hádzanársky klub Tatrana Prešov získal dvakrát titul majstra Československa. Počas vojenskej základnej služby som účinkoval v slávnej Dukle Praha, kde sa mohli uplatniť len hráči osobitných kvalít. Dostal som sa medzi veľikánov. Otvorili sa mi brány do sveta. S hádzanárskou loptou som navštívil veľa krajín a šport v mojom živote dominuje vlastne doteraz.“



**Docent PhDr. Rudolf Horváth, CSc.** je mužom, ktorého verejnosti nie je potrebné osobitne predstavovať. Skromne zamlčal, že žal úspechy nielen na klubovej úrovni, ale triumfoval nebývalým spôsobom aj v reprezentačnom kolektíve Československa. Už v roku 1967 účinkoval na MS vo Švédsku, kde naši získali titul majstra sveta. Z Prešovčanov tam vtedy bol ešte Anton Frolo, Martin Gregor a Vladimír Seruga. **Päťdesiatštyriročný, ženatý, otec dvoch detí je absolventom Fakulty telesnej výchovy a športu (FTVŠ) Univerzity Komenského v Bratislave.** Po skončení aktívnej kariéry sa vypracoval na výraznú funkcionársku osobnosť. **V rokoch 1988 až 1992 bol predsedom Československej federácie hádzanej. Zúčastnil sa OH v Barcelone v roku 1992. Predtým bol na Hrách dobrej vôle v USA. Bol účastníkom európskych kongresov v hádzanej na Cypre, v Nemecku, Portugalsku, Rakúsku a v Španielsku. Všade si získal dôveru a úctu. Tak ako v hráčskych časoch. Bol aj trénerom a pôsobil tiež na strednom východe v štáte Katar.**

Pracuje na Katedre telesnej výchovy Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Na poste vysokoškolského pedagóga sa nezištne venuje výchove mladých, budúcich učiteľov. Na šport nezanevrel. Veľmi detailne má zmapovanú súčasnú situáciu a mrzí ho, že dochádza aj k necitlivým zásahom, ktoré brzdia prácu s talentovanou mládežou a neumožňujú, aby sa slovenskí športovci výraznejšie presadili na európskej a svetovej scéne. Uznávaný hádzanársky šampión pozná účinný liek na tento neduh. Publikoval na túto tému už mnoho prác a verí, že znova príde jeho príležitosť. „Poviem to otvorene, že ma trápi a mrzí zároveň, keď sa presviedčam, že Slovensko sa dostalo do závozu. Úspechy sú stále zriedkavejšie. Profesionalizmus je novým fenoménom, keď nad všetkým ostatným dominuje moc peňazí. Tie však nie sú spásonosné. Nestačia na triumfy a víťazstvá. Vedel by som pomôcť. Začal by som priamo v Prešove, kde je šport stále viac a hriešne na vedľajšej koľaji. To vidíme nielen na hádzanej, ale aj futbale a ďalších športoch. Zo starej a zašlej slávy sa žiť nedá. Viem, že existuje recept na zmenu pomerov k lepšiemu. Rád pomôžem.“

*Slovenský rozhľad – november 2001*



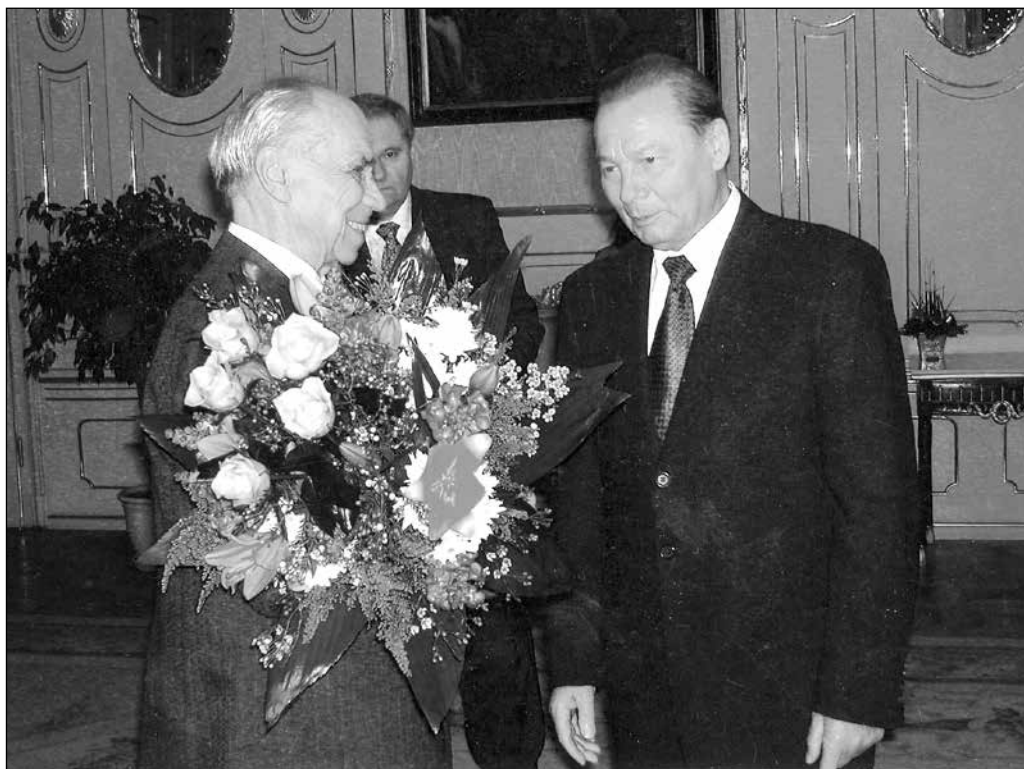
## Gabo Zelenay, legendárny reportér, čínorodý osemdesiatnik

Dni sa mívajú až príliš rýchlo. Napriek tejto realite sa pri významných životných míľnikoch musí nájsť chvíľa nielen na oslavu, ale aj na bilancovania.

Gabo Zelenay, legendárny reportér, popredný publicista, kedysi aj aktívny športovec a organizátor sa v týchto dňoch, presne 26. novembra uprostred náročnej každodennej novinárskej práce dožíva osemdesiatky. Jeho osobnú bilanciu charakterizuje príjemný pocit z dobre vykonanej práce a výrazné úspechy v mnohých oblastiach. Podstatné je, že napriek mnohým peripetiám, vážnym problémom a rozmanitým ťažkostiam, všetky prekážky, ktoré mu život priniesol, úspešne zvládol.

Celá jeho tvorivá a organizátorská činnosť sa pretavila do úcty k človeku, vlasti a hodnote slova. S nesmiernym elánom, zánietením sa v každej situácii usiluje čo najúčinnejšie pracovať na prospech slovenského národa.

Jeho obdivuhodný optimizmus, nadšenie, tvorivosť a invencia aj dnes mnohých podnecujú do aktívnej činnosti. Osobným príkladom dokáže ľudí získavať pre cieľavedomé, vytrvalé a zmysluplné konanie. Dôslednosť, široký rozhľad, koncepcnosť, vysoká profesionalita i predvídavosť – charakterizujú jeho osobnosť.



*Jubilantovi v novembri 2002 blahoželá prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster.*

Pôsobenie na rôznych významných postoch sa uňho zakaždým spája so záujmom o problémy slovenského národa a ťažkosti obyčajných ľudí. Vždy sa teší, keď vidí okolo seba spokojnosť svojich najbližších, priateľov a spolupracovníkov. Všetko, čo robí je poznačené hľadaním šťastia v úspešných výsledkoch na prospech svojej krajiny, ale aj šťastia, ktoré nachádza v kruhu jemu blízkych ľudí. Napriek zložitosti života, prekonávaniu mnohých problémov, napriek ľudskej závidi a neprajnosti, dosiahol veľa výrazných úspechov a svoj veľký talent zúročil mierou vrchovatou. Potvrdzujú to mnohé hodnotné činy, ktoré vykonal v rokoch minulých. Patria k nim aj rôzne šibalstvá, poznačené mladíckou nerozvážnosťou, ktoré síce priniesli potešenie, spestrili život, ale zároveň spôsobili aj mnohé problémy nielen nášmu jubilantovi, ale aj jeho priateľom. Zdá sa, že to stalo za to.

Obetavá práca, dobrý vzťah k ľuďom, nevšedná ochota nezištne pomáhať každému, kto pomoc potrebuje a si ju aj zaslúži, sú trvalou hodnotou pripomínajúcou nadšenie a zanietenosť vzácného človeka pre veci potrebné a spravodlivé.

**„Svet letí rýchlejšie a rýchlejšie. Na krídlach vedy, pokroku, porozumenia, vzájomnej žičlivosti, ale žiaľ aj zloby, nenávisti a závidi. Do záhuby sa však nesmie zrútiť. Ľudia si musia uvedomiť,“** zdôrazňuje Gabo Zelenay, **„že aj na Slovensku dnes rozhodujeme o zajtrajšku, o svojej budúcnosti a budúcnosti našich detí. Podľa toho by sme mali v každej situácii konať a svoje sily možnosti a profesionalitu uplatňovať s akcentom na celospoločenské a nielen osobné alebo čiastkové ciele. V žurnalistike, ktorej sa venujem celý svoj život, to v dnešných zložitých časoch platí dvojnásobne.“**

Výsledky tvorivej práce, ale aj organizátorskej a aktívnej športovej činnosti nášho jubilanta sú evidentné a presvedčivé. Napriek tomu sa v týchto slávnostných dňoch žiada osobitne pripomenúť najvýznamnejšie etapy jeho života.

Gabo Zelenay je predovšetkým reportér, významný publicista a komentátor par excellence. Možno nie jeden jeho úspech by bol ešte výraznejší, nebyť politického prenasledovania, ktoré mu prinášalo mnoho ťažkostí a rôzne prekážky. Všetky prekonával s nesmiernou vytrvalosťou, energiou, dôvtipom a dobromyseľnosťou. Stal sa žurnalistom, ktorý v úcte k slovu a človeku dokáže aj tú najneúprosnejšiu kritiku problému a krutú pravdu o jednotlivcovi a jeho chybách napísať a povedať kultúrne a citlivo. Dokáže to preto, lebo vie, a chce.

**„Splniť krédo rodiny Zelenayovcov, nepoznať slovo "nedá sa" a žiadna prekážka nie je taká vysoká, aby sa nedala keď už nie prekonať, tak aspoň podliezť, bola základom mojej celoživotnej cesty a zároveň aj mottom všetkých činností a pracovného úsilia. Som žiakom nestora slovenského športu prof. Jána Hajdóczyho, ktorý mi bol vzorom a naučil ma ako čo najúspešnejšie obstať nielen na poli telovýchovy a športu, ale aj v osobnom živote. Samozrejme, že všetko som zúročil ako študent na trnavskom a trenčianskom gymnáziu v rámci rôznych mimoškolských činností, v ktorých dominoval nielen šport, ale aj kultúra. Založil som prvé dievčenské družstvo v basketbale**

**na území Slovenska a bol som jeho trénerom. V atletike som držiteľom slovenského dorasteneckého rekordu v prekážkovom behu na 60 metrov. Azda najvýraznejší úspech v mojom športovom živote som dosiahol v ľadovom hokeji, ako brankár v najvyššej Československej súťaži v drese prvoligového klubu VŠ Bratislava. Vraj sa mi darilo aj vo funkcii prvoligového rozhodcu.“**

To všetko a mnoho iných vecí dokázal zvládnuť ako vysokoškolák na Univerzite Komenského v odbore farmácia v Bratislave. Popri športovaní veľa písal a pôsobil už ako rozhlasový reportér. Neprestajne študoval a získaval vedomosti z mnohých oblastí. V kultúrnom dianí veľmi často vystupoval ako moderátor, konferencier, herec, režisér divadelných a kabaretných vystúpení. Tieto skúsenosti a vedomosti naplno využil ako rozhlasový reportér, komentátor a píšuci redaktor. Je takmer neuveriteľné, že prvý článok mu uverejnil istý celoslovenský denník, keď mal sotva 16 rokov. V roku 1946 vyhral vo veľmi silnej konkurencii 36-tich účastníkov konkurz na rozhlasového reportéra Slovenského rozhlasu.

Potom však prišla nová etapa, na ktorú Gabo Zelenay nerád spomína.

**„V roku 1948 začal čas problémov. Vylúčili ma z vysokoškolského štúdia len tri týždne pred slávnostnou promóciou. Z politických dôvodov! Odmietol som členstvo v komisii, ktorá očisťovala vysoké školy od politicky nespoľahlivých nepriateľských živlov. A tak sa na určitý čas skončilo aj moje účinkovanie na poste reportéra v rozhlase. Moje skúsenosti však vtedy využilo vedenie slovenského športu, keď mi zverilo post generálneho tajomníka atletického zväzu.“**

Treba hádam poznamenať, že v tejto funkcii je jedným zo zakladateľov najmasovejšej súťaže Športových hier mládeže – časom výberovej základne športu v bývalej Československej republike. Vyvrcholením bola olympiáda detí.

Vyššie 270 tisíc žiakov základných škôl sa na túto udalosť pripravovalo za pomoci odborníkov v priebehu celého školského roka. Štartovali na kvalifikačných súťažiach o majstra školy, mesta, okresu a kraja až po Medzinárodnú detskú olympiádu v Prešove, ktorá sa konala mnoho rokov. Boli to najkrajšie chvíle v mnohoročnej a zároveň fascinujúcej práci Gaba Zelenaya s mládežou.

Návrat pred mikrofón po niekoľkých rokoch mu umožnila predovšetkým jeho vysoká profesionalita a v mnohých prípadoch aj jeho nenahraditeľnosť. Možno ju charakterizovať ako veľký obraz malých postrehov odovzdávaných slovom poslucháčom v podobe akejsi mozaiky videného. Využíval nielen odborné znalosti, ale aj poznatky hlasového stvárňovania udalostí skrz mikrofón. Takto dokázal slovným, skutočne plastickým obrazom, stvárniť tisíce reportáží. Glosované postrehy mali obrovský priaznivý ohlas nielen medzi poslucháčmi, ale aj v radoch odborníkov. Z mnohých k nezabudnuteľným a ešte aj dnes často opakovaným patrí reportáž zo záveru fantastického finále v Bazileji, keď Slovan Bratislava vyhral nad slávnym tímom CF Barcelona a získal Pohár víťazov pohárov.



*Na tlačových besedách sa zúčastňoval poslanec NR SR Vladimír Mečiar. Na snímke vpravo Gabo Zelenay, vľavo Jozef Kuchár.*

Legendárny reportér však veľmi rád spomína aj na svoju najdlhšiu reportáž v živote, ktorá azda na Slovensku ani vo svete nebude prekonaná.

**„Išlo o posledný ročník Masarykovho okruhu automobilov vtedajšej formuly 1, za účasti všetkých svetových pretekárov. Dvanásť sme si začali o pol deviatej ráno odovzdávať slovo. Po hodine rozhlasové aparatúry i ľudia nemali viac síl. Zostal som na hlavnej tribúne sám. Reportáž mala končiť minútu pred dvanástou. O pol dvanástej som to poslucháčom oznámil. Tí nelenili a volali do rozhlasu vtedajšiemu riaditeľovi Očadlíkovi. Linky vraj boli také žeravé, že rozhodol, nech vysielam do samého konca. A tak som v kuse hovoril až do štvrtej popoludní. Ľudia mi nosili na stanovisko občerstvenie, len aby som neprestal hovoriť. Reportáž bola vyhlásená za výkon roka.“**

Úctu a obdiv k jeho rozhlasovému majstrovstvu ocenili nielen poslucháči, ale aj mnohí významní odborníci. Váži si najvyššie ocenenie v kategórii reportérskeho kumštu v podobe Ceny Československého rozhlasu. Dlhoročné všeobecné znalosti a bohaté skúsenosti sa prejavujú aj v tretej etape jeho žurnalistickej a publicistickej činnosti. Po odchode do dôchodku napísal tri hodnotné a inšpirujúce knihy zapodievajúce sa osudmi popredných športovcov a funkcionárov. V minulom roku vyšla ďalšia jeho kniha pod názvom *Osamelý bojovník Anton Hlinka*. Okrem toho z jeho pera vzniklo veľa seriálov v Rolníckych novinách, v týždenníku *Život* a v humoristickom časopise *Roháč*. Vyvrcholením vyše 60-ročnej aktívnej činnosti na poli žurnalistiky je seriál – *Glosár Gaba Zelenaya*, ktorý reaguje na udalosti z rôznych stránok života občanov a odzrkadľuje ich radosti a starosti. Najsamprv v denníku

SLOVENSKÁ REPUBLIKA uverejnil 222 zrkadiel a zrkadielok o trápeniach tých, ktorí sa so svojimi problémami nemajú komu postažovať. Ich názory a osudy, tlmočené prostredníctvom listov a telefonátov po zrušení spomínaného denníka pokračujú v jediných opozičných novinách NOVÝ DEŇ. Doteraz Gabo Zelenay napísal 656 glosárov, čo je i v slovenskej žurnalistike nateraz ojedinelý rekord. Veď už niekoľko rokov nechýbal ani raz jeho glosár. Neuveriteľné, ale je to tak: niekoľko pokračovaní písal po ťažkej operácii – sotva pár hodín po tom, ako sa prebral z narkózy – na nemocničnom lôžku. Obdivuhodný zmysel pre zodpovednosť, vzťah k novinám a ich čitateľom. A ďalší pozoruhodný fakt: Gabo Zelenay píše svoje GLOSÁRE uverejnené v denníku NOVÝ DEŇ bez nároku na honorár. Pre mnohých hoci sotva začínajúcich redaktorov nepredstaviteľné!

Gabo Zelenay popri žurnalistickej a publicistickej činnosti veľa času venuje aj dobrovoľnej práci aj v iných oblastiach. V roku 1992 stal pri zrode Združenia slovenských novinárov, v ktorom patrilo k aktívnym členom jeho predsedníctva. V roku 1988 založil Úniu slovenských novinárov – seniorov, ktorá má takmer 250 špičkových publicistov a v rámci únie aktívne pracuje Klub slovenských žurnalistov v Mníchove a Klub športových redaktorov. Organizovaním rôznych podujatí podnecuje skvelých autorov nielen k tvorbe, ale aj k rôznym aktivitám. Gabo Zelenay úspešne riadi túto aktívnu a životaschopnú organizáciu už takmer 5 rokov ako jej predseda.

Za dlhoročnú všestrannú činnosť dostal v ostatných rokoch mnoho významných ocenení a uznaní. Je nositeľom Ceny Ľudovíta Štúra, ktorú mu udelila vláda SR a Ceny Miloslava Hurbana, ktorú udeľuje Ministerstvo kultúry SR. V minulom roku prevzal z rúk prezidenta SR Rudolfa Schustera striebornú medailu prezidenta republiky. Len nedávno za organizátorskú a publicistickú činnosť v prospech detí, mládeže a sociálne slabých ľudí sa stal čestným členom prestížneho diplomatického medzinárodného klubu Radu Ordu Sancti Constantini Magni.

**Uplynulá etapa života a práce Gaba Zelenaya dokumentuje, že svoj talent, húževnatosť a nesmiernu pracovitosť dokázal premietnuť do konkrétnych činov. Už dávno, no aj dnes s radosťou a žičlivosťou, niektorí i so závisťou konštatovali, že jeho túžbu mladosti vyniknúť a zúročiť svoj talent naplnil vo všetkých mnohostranných rovinách. Najväčšiu radosť má vtedy, keď sa autoritou svojich novín postaví za vec, za človeka, ktorý je v životnej tiesni, ktorého predtým, hoci nikdy nevidel, ale uverí mu, staví naň a vyhrá.**

**S hrdosťou sa môže pozeráť na uplynulé roky. Priniesli nielen mnoho ťažkostí a zložitostí, ale vydávajú hodnotné plody cieľavedomej práce, odriekania, elánu a vytrvalosti muža so srdcom na dlani, čo vždy chcel a platí to aj teraz, niečo významné dokázať. Som presvedčený, že životné skúsenosti, nezlomná vôľa mu aj v ďalšej etape pomôžu prekonať rôzne prekážky v náročnej práci na prospech slovenského národa. Navyše som si úplne istý, že v piatej etape príprav na oslavu jeho storočnice ho nezaskočí predčasné starnutie a vydrží mu príslovečný optimizmus.**

*NOVÝ DEŇ – november 2002*

## Reprezentanti Slovenskej republiky v kolkoch na Svetovom pohári obsadili štvrté miesto



*S. Kubánek, prezident a Š. Kočan viceprezident Slovenského kolkárskeho zväzu na turnaji v Piešťanoch v januári 2007.*

V dňoch 7. – 10. novembra 2002 sa uskutočnil v rakúskom Klagenfurte, v hlavnom meste Korutánska, ďalší ročník Svetového pohára jednotlivcov mužov a žien v kolkoch. Na tomto významnom podujatí sa predstavilo šesťnásť krajín. V silnej medzinárodnej konkurencii sa darilo reprezentantom Slovenskej republiky. V kategórii mužov RADOSLAV FOLTIN z klubu ŽP Podbrezová obsadil štvrté miesto. MIROSLAVA KOYŠOVÁ v kategórii žien z Tatran Benlux Sučany skončila medzi šesťnástimi najlepšími na ôsmej priečke. Príjemným prekvapením bola súťaž národov. Dvojica MIROSLAVA KOYŠOVÁ a RADOSLAV FOLTIN obsadila v mimoriadne silnej konkurencii štvrté miesto.

Najcennejšie medaily si zo šampionátu odniesli v kategórii mužov BRANISLAV BOGDANOVIC z Chorvátska a v kategórii žien SANDRA MATESICOVÁ z Juhoslávie. V súťaži národov prvé miesto obsadila dvojica CORNELIA JUNGINGEROVÁ a SVEN TRANKLER zo Spolkovej republiky Nemecko.

**Na tomto významnom šampionáte Svetovú kolkársku federáciu (NBC) zastupoval jej viceprezident STANISLAV KUBÁNEK, predseda Slovenského kolkárskeho zväzu. Na margo tohto podujatia povedal:** „Svetový pohár patrí v našom športovom kalendári k veľmi významným. Je previerkou majstrovstva jednotlivých hráčov a prispieva k popularizácii nášho športu. Som rád, že v Korutánsku sa presadili skutočne elitní kolkári a svojimi výkonmi prispeli k vysokej úrovni tohto podujatia. K svetovej špičke sa zaradili Nemci, Chorváti, Rumuni, Juhoslovania a Slovinci, ktorí sa predstavili vo veľmi dobrom svetle.“

### **Ako hodnotíte priebeh Svetového pohára na rakúskej pôde?**

„Organizátori zvládli všetky náročné úlohy doslova na výbornú. Vytvorili dobré podmienky pre všetkých reprezentantov zúčastnených krajín. Vážnejšie problémy sa nevyskytli. Dobrá organizácia a hodnotné výkony prispeli k príjemnej športovej atmosfére. Prekvapil ma veľký záujem priaznivcov kolkárskeho športu, ktorí najmä počas finálových zápolení zaplnili hľadisko haly do posledného miesta. Aj tento ročník potvrdil, že Svetový pohár jednotlivcov má veľkú budúcnosť. Prispela k tomu aj účasť popredných predstaviteľov politického a športového života Korutánska, ktorí o podujatie prejavili veľký záujem. V značnej miere sa podieľali na tom, že SP sa premenil na nevšednú propagáciu nášho kolkárskeho športu.“

Na úspešnom priebehu tohto pozoruhodného kolkárskeho stretnutia sa mierou vrchovatou podieľal prezident Korutánskeho kolkárskeho zväzu, ktorý je zástupcom predsedu Krajinskej vlády Korutánska Dr. PETER AMBRÓZY. Na našu otázku, aký je jeho osobný vzťah k športu a aké miesto v ňom majú kolký, odpovedal: „Veľmi dobrý a skutočne mimoriadne intenzívny. V časoch mojej mladosti som bol výkonným športovcom, nie síce v kolkoch ale vo veslovaní. Potom som našiel cestu ku kolkom, ktoré dnes považujem za dôležitý šport. Poskytuje nielen zábavu, ale výraznou mierou prispieva k upevňovaniu zdravia, morálnych vlastností a pomáha tiež prekonávať rôzne prekážky. Tým najhlavnejším je, že dáva príležitosť na vzájomné meranie síl a športového majstrovstva. Som rád, že v tomto ohľade sa nám darí. Aj preto sa za tento šport v Korutánsku a v celom Rakúsku intenzívne angažujem. Som presvedčený, že musíme urobiť všetko preto, aby kolkársky šport bol ešte lepším a prítiažlivejším.“

**Predstaviteľ svetovej kolkárskej federácie (NBC) STANISLAV KUBÁNEK je zo Slovenska. Ako vnímate, pán Ambrózy, túto susednú krajinu a športové dianie v nej?**

„Slovensko je pre nás veľmi dôverne známa krajina. Spája nás tradícia a bohaté spoločné dejiny, na ktoré môžeme vždy nadviazať. Na základe tejto skutočnosti sa rozvíjajú naše vzájomné vzťahy nielen v športe ale aj v ostatných oblastiach. Dúfame keď sa v roku 2004 Slovenská republika stane členským štátom Európskej únie, budeme mať znova príležitosť vytvárať opätovne spoločné dejiny. Kolkársky šport na Slovensku má veľmi bohaté tradície. V tomto roku si pripomína už 65. výročie svojho vzniku. Určite aj preto vaši reprezentanti dosahujú na svetových podujatiach hodnotné výkony a viem o tom, že máte bohatú zbierku cenných úspechov. Tie sú zaiste pre Slovenských kolkárov povzbudením a inšpiráciou do ďalšej činnosti v prospech rozvoja kolkárskeho športu.“

Aj tieto slová korutánskeho predstaviteľa dokumentujú, že kolký prinášajú nielen hodnotné zážitky, ale umožňujú aj vzájomné poznávanie sa športovcov rôznych krajín.

*Nový deň – november 2002*

## Dobrý šport stále láka

Na Slovensku sa telesná výchova a šport vinou vládnej garnitúry dostali na vedľajšiu koľaj. Reálny program s dlhodobou jasnou koncepciou a perspektívnym pohľadom prakticky neexistuje. Rôzne predsavzatia a proklamované odhodlania a najmä sľuby zamerané na ich rozširovanie, zvyšovanie kvality, výkonnosti a prítiažlivosti sa pravidelne opakujú v predvolebných obdobiach a v čase rôznych personálnych rošád, ale ostávajú len v teoretickej rovine.

Štát za vyše 13 rokov urobil veľmi málo, aby sa podmienky pre športovanie čo najširších vrstiev obyvateľstva a predovšetkým mladej generácie zlepšili. Najhoršie

dopadla masová telesná výchova a kráľovná športu atletika, ktorá doslova živorí. Chýbajú nielen štadióny, atletické dráhy na futbalových ihriskách, peniaze, ale aj funkcionári i kvalitní tréneri. V zložitej situácii sú aj ďalšie športové odvetvia. Aj také, čo v nedávnej minulosti boli našou pýchou. Na zubatom a nežičlivom slnku sa ako tak držia hokejisti, futbalisti, hádzanári a basketbalisti. Zásľuhu na tom majú jednotlivci, obetaví nadšenci a sponzori. **Do týchto športov investujú nemalé finančné prostriedky.** Škoda, že aj tu takmer všade chýba široká mládežnícka základňa. Je na zaplakanie, že v tejto alarmujúcej situácii sa v radoch širokej verejnosti výrazne znižuje bývalý veľký záujem o športové dianie a o zápasia na ihriskách a štadiónoch. Podstatne poklesli návštevy na rôznych ešte nedávno prítažlivých telovýchovných podujatiach v mestách aj na dedinách. Hokejisti a futbalisti, účastníci najvyšších súťaží, musia doslova bojovať o priazeň divákov. Je potešiteľné, že ešte stále čo i len vidina dobrého športu, a futbalu zvlášť, láka jeho priaznivcov na tribúny. **Potvrdili to návštevy na zápasoch futbalovej reprezentácie a najmä stretnutia Artmédie Bratislavy so zahraničnými súpermi.** Zápas H – skupiny Ligy majstrov s favorizovaným Interom Miláno sa na štadióne Slovana skončil víťazstvom hostí 1:0, ale v hľadisku napriek vysokým cenám vstupeniiek bolo 27 tisíc spokojných divákov.

K príjemným prekvapeniam v novom ligovom ročníku patrí Trnava. Zverenci skúseného trénera Jozefa Adamca sa pevne usadili na čele tabuľky a do hľadiska prilákali rekordné návštevy. V ôsmom kole povzbudzovalo domácich 16-tisíc a v deviatom, aj napriek nepriaznivému počasiu až vyše 17-tisíc ľudí. Sú to rekordy ostatných rokov. Na ďalších štadiónoch o takýchto návštevách zatiaľ iba snívajú. V ôsmom kole prišlo do hľadiska v Ružomberku 3217 divákov, v Žiline 2626, v Púchove 2585, v Dubnici 1100 a zápas Artmédie s Trenčínom videlo iba 1825 ľudí. Podobne aj ďalšie ligové zápasia sledovalo okrem spomínanej Trnavy pomerne málo divákov. V Nitre 2224, Trenčíne 1158, Banskej Bystrici 2336 a na Interi 1442.

**Fanúšikovia Trnavy sú nároční, ale veľmi vďační.** Dokážu utvoriť perfektnú športovú atmosféru, výdatne povzbudzujú svoje mužstvo a po zápasoch napriek rôznym výsledkom takmer vždy zavládne pohoda, spokojnosť a nadšenie z dobrého futbalu. Na ostatných štadiónoch takáto atmosféra, i viac divákov zatiaľ chýbajú. **Aj reč týchto čísiel potvrdzuje, že priaznivci športu chcú vidieť kvalitný futbal, plnohodnotné výkony a potrebné nasadenie.** Diváci v každom športovom odvetví dokážu svojmu mužstvu tolerovať aj neúspešný výsledok. Dokážu to iba vtedy, ak sú svedkami, že ich obľúbenci odovzdali na ihrisku maximum svojich schopností a síl, ak niektoré nedostatky nahradili v stretnutí s lepším súperom bojovnosťou a túžbou po úspechu. Iná je situácia, ak sú svedkami pravidelného spoliehania sa na náhodu, streleckej nemohúcnosti, dlhodobých nedostatkov v hre a navyše majú pocit, že nie všetkým aktérom ligového zápasia záležití na ich priazni. Úspešnosť boja o divákov je len v rukách hráčov a trénerov. Žiaľ terajšia situácia vo väčšine futbalových klubov nedáva veľkú nádej na optimistickejšie perspektívny. **Z hráčov sa stali veľkí páni.** Keď chcú hrať, inokedy sa búria, štrajkujú, často prestupu-



jú do iných klubov a trvalý vzťah k farbám oddielu a mesta sa vytratil. **Je trestuhodné, keď práve hráči neraz vyhadzujú trénerov.** Na kvalitné výkony mnohí nemyslia. Málo času venujú zlepšovaniu svojho športového majstrovstva a tak celkom konkrétne svojou nezáživnou hrou vyhánajú divákov z tribún. Je nesporné, že na Slovensku máme málo výrazných hráčskych a trénerských osobností, vo viacerých športových odvetviach. Pokiaľ citlivo reagujúce publikum nezíska presvedčenie, že futbalisti aj ostatní profesionálni športovci na ihriskách robia svoju dobre platenú prácu na patričnej úrovni, svedomito, bez škodlivého alibizmu i stáleho hľadania výhovoriek, nemôže nastať obrat k lepšiemu. **Rozpor slov a činov je v našom športe stále aktuálny.**

*Slovenský rozhľad – september 2005*

## Majstrovstvá sveta v Košiciach

**Kolkársky šport na Slovensku je stále populárnejší, rozširovaný na masovej úrovni medzi dospelými a mládežou.** Môže sa pochváliť dlhoročnou tradíciou ozdobenou viacerými medzinárodnými úspechmi a zvyšujúcou sa výkonnostnou úrovňou jednotlivcov aj družstiev. **Slovenská reprezentácia od roku 1993 získala na majstrovstvách sveta a Európy v kategóriách dospelých, juniorov a dorastencov 7 zlatých, 12 strieborných a 13 bronzových medailí.** Prvú historickú medailu pre Slovensko získala v období samostatnej republiky na majstrovstvách sveta seniorov Gabriela Kuchárová, keď skončila na druhom mieste v súťaži jednotlivcov aj v kombinácii.

K rozvoju tohto športu podstatnou mierou prispeli aj európske a svetové podujatia, ktoré sa na území Slovenskej republiky v uplynulých rokoch uskutočnili. Prvý kolkársky šampionát svetového významu bol v roku 1962. Vtedy kvôli Majstrovstvám sveta družstiev mužov a žien postavili v Bratislave na ten čas modernú športovú halu. V roku 1992 sa v meste na Dunaji uskutočnili 19. majstrovstvá sveta družstiev mužov a žien. Ďalšie významné podujatie bolo opäť v Bratislave v roku 1996, keď sa uskutočnili Majstrovstvá sveta mládeže. V roku 1997 tentoraz na východnom Slovensku v Trebišove zorganizovali Majstrovstvá sveta juniorov. A o rok neskôr znovu v Bratislave súťažili vo Svetovom pohári jednotlivci. Súťaž družstiev mužov a žien sa v Bratislave uskutočnila aj v roku 1999. Významnou udalosťou našich kolkárov bol Svetový pohár mládeže jednotlivcov v Bratislave v roku 2001. Doteraz posledným z celého radu vydarených podujatí bol Svetový pohár družstiev mužov a žien, ktorý sa uskutočnil v dňoch od 5. do 8. októbra 2005 vo Veľkom Šariši a v Podbrezovej. Všetky spomínané majstrovstvá kolkárov sa stretli s veľkým ohlasom v širokej športovej verejnosti a priniesli hodnotné športové zážitky. Organizátori splnili svoje povinnosti vždy k veľkej spokojnosti účastníkov.

**Uvedené fakty jednoznačne dokumentujú, že kolkársky šport na Slovensku má nielen širokú členskú základňu, ale aj schopných a obetavých funkcionárov.**

rov a organizátorov, ktorí dokážu na vysokej športovej a spoločenskej úrovni pripraviť podujatia svetového významu.

Určite aj preto Svetová kolkárska federácia FIQ NBC, ktorá združuje 132 krajín a má sídlo v Mníchove sa rozhodla zveriť Slovenskému kolkárskemu zväzu ďalšiu náročnú úlohu organizátora majstrovstiev sveta v kolkoch dorastencov a dospelých.

**Zimný štadión STEEL ARÉNA v Košiciach sa v dňoch 14. – 26. mája 2007** stane prechodným domovom, v ktorom sa stretnú v bojoch o čo najlepšie umiestnenie reprezentanti 19 krajín. Od 14. do 20. mája budú na moderných prenosných kolkárskych dráhach, ktoré postaví nemecká firma FUNK bojovať dorastenci a dorastenky a od 20. do 26. mája 2007 muži a ženy.

V súvislosti s organizáciou majstrovstiev nám prezident Slovenského kolkárskeho zväzu a prvý viceprezident Svetovej kolkárskej federácie FIQ NBC Stanislav KUBÁNEK povedal: „**Skutočnosť, že svetová federácia nás poverila organizáciou majstrovstiev sveta, ktoré sú najvýznamnejším podujatím kolkárov v tomto roku je veľkým prejavom uznania našej doterajšej práce, ale aj ocenením rozvoja a rastu výkonnostnej úrovne tohto športu na Slovensku. Je v tom zvýraznený podiel našej republiky na rozširovaní kolkov do svetových dimenzií. Prejavenu dôveru si vysoko vážime. Je pre nás záväzkom i povinnosťou pripraviť celé podujatie na vysokej úrovni. Spoločnou úlohou, tak ako v minulosti aj dnes je, aby všetci športovci našli v Košiciach optimálne podmienky pre dosiahnutie špičkových výkonov. Úspešné splnenie stanovených zámerov je podnetom k mobilizácii a rozvinutiu všetkých síl v organizačnom výbore i v jednotlivých komisiách. Už dnes môžem konštatovať, že sa nám práca darí. Napriek náročným a zložitým podmienkam v čase príprav verím, že šampionát bude prebiehať v mimoriadne dôstojnom prostredí. Želaním početného kolektívu dobrovoľných pracovníkov je, aby sa všetci aktívni účastníci i hostia cítili v našej vlasti čo najlepšie, aby reprezentanti jednotlivých krajín hrali v pohode v plnej forme a aby si každý z nich odniesol pekné spomienky a radosť z dosiahnutých výsledkov.**“ Priaznivcom kolkárskeho športu ostáva len veriť, že reprezentácia našej krajiny sa vypne k maximálnym výkonom. Reprezentační tréneri sú presvedčení, že v zápoleniach o čo najlepšie umiestnenie budú mať ich zvereňenci potrebnú formu a patričnú dávku športového šťastia i podporu divákov.



*Stanislavovi Kubánekovi k zvoleniu do funkcie predsedu Československého kolkárskeho zväzu v Prahe v roku 1988 blahoželal J. Novák, predseda Krajského výboru ČSZTV v Košiciach.*

*Slovenský rozhľad – február 2007*

## Osobnosť prešovského športu, novinár a publicista



*Emil Valko prekročil prah 60-ky.*

K najpoprednejším osobnostiam športovej žurnalistiky a k organizátorom rôznych telovýchovných a športových podujatí v Prešove patrili Mgr. Emil Valko (1942 – 2007). Jeho životnú cestu, z ktorej navždy odišiel vo veku 65 rokov, charakterizujú obojstrannosť, profesionalita a neustály boj za spravodlivosť. Bol a ostane vynikajúcim redaktorom, publicistom, komentátorom i dlhoročným dobrovoľným aj profesionálnym športovým funkcionárom. Okrem novinárskej práce mnoho času i síl venoval rozvoju mužskej aj ženskej hádzanej, ženského basketbalu, atletiky a hokeja. Patrili do kategórie vzdelaných, pracovitých, skromných, lenže principiálnych mužov. Svoje rozsiahle vedomosti a presvedčivý publicistický talent aj organizačné schopnosti dával do služieb slovenskému národu, jeho vzdelanosti a kultúre. V tom bola a ostáva jeho veľkosť a osobitosť.

Vyštudovaný pedagóg so špecializáciou jazyk slovenský patrí medzi významné osobnosti najmä na východe Slovenska. Zaradil sa medzi popredných športových žurnalistov, ale nevyhýbal sa ani ostatným témam vrátane tých politických a ekonomických. Svoju novinársku púť za tlačeným a hovoreným slovom začal v závodnom časopise ODEVÁK v Prešove. V rokoch šesťdesiatych pôsobil v Slovenskej televízii štúdio Košice, kde potvrdil svoj nesporný talent a vysoký stupeň vzdelanosti. Popri hlavnom zamestnaní pôsobil na športových a kultúrnych podujatiach v pozícii hlásateľa, konferenciera, komentátora a moderátora. Miloval kultúru, pravidelne navštevoval divadlo Jonáša Záborského, v ktorom mal aj osobných priateľov. K nim okrem iných patrili Števo Senko, Jožo Stražan, Ján Šilan, Vilo Šechný, Dušan Karas a Pišta Koczi.

Každý má svoj osud. Ani jeden človek na tejto planéte nemôže povedať, že cez všetky skúšky života úspešne prešiel. Avšak môže tvrdiť, že sa o to usiloval. A Emil Valko sa skutočne snažil, tak, ako mu velilo svedomie, slovenská národná postać, v ktorej sú zakomponované všetky vzácne hodnoty – aj dobré, aj menej dobré, aj figliarske. Vraví sa, že ten Slovák, ktorý nie je beťár, začína byť podozrivý.

**Môj kolega Emil bol podozrivý hlavne vtedy, keď si všetci jeho priatelia strčili hlavy do piesku a potom prichádzali ako mesiáši, aby položili trňovú**

korunu na hlavu novinára, ktorý vedel o športe a telesnej výchove ako všetci dohromady, ale aj o živote tiež. A tak sa s tou trňovou korunou musel takmer tridsať rokov pohybovať v stanovených hraniciach a žiť v Prešove. V meste, kde keď ráno vstávaš a keď večer usínaš, vždy vidíš krásnu slovenskú vílu. A Valko ich videl a do tejto nádhery vkladal úfnosť svojej budúcnosti. Ale za každou dobre vykonanou skúškou prichádza ďalšia a aj príšla. A tak, keď si muž od pera a mikrofónu zvlášť kládol otázku prečo ho osud stále skúša, bola na to jednoduchá odpoveď – to preto, aby sa nespreneveril a neodbehol od svojej národnej podstaty.



*Mgr. Emilovi Valkovi (vpravo) k životnému jubileu blahoželal aj Ing. Pavol Truban, námestník riaditeľa Slovenskej televízie štúdio Košice v rokoch 1995 až 1998. Ocenil jeho dlhoročnú tvorivú prácu v rámci Slovenskej žurnalistiky a televíznej zvlášť, počas pôsobenia na pozícii odborného redaktora v štúdiu Košice v rokoch 1995-98.*

Napriek všetkému svoj nesmierny talent mierou vrchovatou zúročil v náročnej novinárskej práci. Úspešne zvládol všetky prekážky, neraz závisť aj ľudskú zlobu. Mal som tú príležitosť s ním pracovať aj spolupracovať mnoho rokov v Prešovských novinách, v Slovenskej televízii a v novinách Slovenský rozhľad. Po roku 1990 pracoval v Prešovskom večerníku a opäť sa aj mojím pričinením vrátil do Slovenskej televízie. Až do svojej smrti bol hlavným tvorcom novín Slovenský rozhľad.

Z mnohých jeho osobných vyznaní vyplynulo, že práca v novinách a televízii nebola iba zamestnaním, ale predovšetkým vášňou až posadnutosťou. Jednoznačne to potvrdzujú jeho slová, ktoré napísal v novinách Politika v roku 1994: **„Ľudská pamäť má podobu malého zázraku. V každodennom zhone si to mnohí z nás ani neuvedomujú, že chvíľa, ktorú práve prežívame sa mení v zlomku okamihu na čas minulý...“**

Naskytla sa taká príležitosť, že mi prichodí aspoň úchytkom prelistovať knihu, v ktorej sú zapísané kapitoly obsahujúce dávnejšie i nedávne roky. V mojom konkrétnom prípade túžbou po sebarealizácii v novinách boli poznačené už roky detstva. Po maturite som sa na vysokoškolské štúdium žurnalistiky nedostal. Vyžadovala sa vtedy ročná prax vo výrobe. A tak som sa vrátil od Dunaja k našej Toryse a vstrebával vedomosti medzi budúcimi pedagógmi. Za katedrou – hoci ma to aj

lákalo – som nestál ani hodinu. Po krátkom pôsobení vo východoslovenskom Odeváku prišlo na rad päťročné pôsobenie v košickom štúdiu vtedajšej Československej televízie. Robota to bola nadmieru interesantná. Televízia ponúkala mladému novinárovi už vtedy nevídane možnosti.“

### **Život sa s nami nielen hrá, ale aj pohráva...**

„V roku 1972 keď som sa vrátil do mesta, ktoré je mojím rodiskom a domovom, získal ma a prehovoril šéfredaktor Prešovských novín – Jozef Kuchár. Dovtedy skromná redakcia dostávala nové dimenzie. Dostali sme sa do nových priestorov. V kolektíve sa objavili jednotlivci, ktorí sú dodnes uznávanými novinármi s visačkou celoštátneho formátu. Prešovské noviny sa z týždenníka postupne obliekali do celkom iného šatu. Začali sme vychádzať dvakrát v týždni. Dokonca nadišiel čas, keď sa Prešovské noviny stali obdenníkom. Bola to rarita spojená s celoslovenským prvenstvom. V novinárskych kruhoch sa to stretlo s patričným ohlasom. Prichádzali kolegovia, aby sa presvedčili, ako sa okresné noviny môžu bez šibnutia čarovným prútikom zmeniť na periodikum, ktoré si trúfa vykročiť po takej náročnej ceste. V Prešovských novinách som pôsobil sedem rokov. Nie veru dobrovoľne som v roku 1979 odišiel. Netvrdím, že som nerobil aj chyby, ale pre noviny a s novinami som dýchal a žil. Veľmi ťažko mi to padlo... Prišli pre mňa krušné mesiace a roky. Bol som v závode pomocným robotníkom, bezpečnostným technikom, potom som sa uchytil v telovýchove, nebolo to veru med lízať.

Nebyť tejto výhybky, nebol by som poznal, ako pulzuje skutočný život. Každý novinár by to mal skúsiť. Je žalostné, keď tí, ktorí ešte nič neprežili, poučajú poslucháčov rozhlasu, televíznych divákov a čitateľov novín suverénnym spôsobom o tom, čo je im vzdialené ako od nášho Prešova povedzme Austrália...

**Aj preto môžu so súčasnými novinármi silní našej súčasnosti narábať ako sa im zachce. Občania to vidia a vedia. Sú dezorientovaní. Stačilo by tak málo, aby každý z novinárov rešpektoval svoje svedomie. Keď si s odstupom času spomínam na pôsobenia v Prešovských novinách, musím uznať, že Jozef Kuchár mal organizačné schopnosti, ktoré premieňali slová na skutky. Dokázal sa v situácii zorientovať. Neskrýval sa, ale prejavoval a prejavil.**

Nemôžem si odpustiť ešte jednu poznámku. Súčasná demokracia až priveľmi závaňa anarchiou. Od Bratislavy až po najvýchodnejší kút mladej republiky. Nespôsobujú to Američania, sú to plody našich ľudí. Najväčšmi ma mrzí, že znova kádrujeme. Nikto sa nezamýšľa nad tým, čo sa za uplynulých päť rokov zmenilo k lepšiemu. Nikto neuvažuje o tom, akú cenu sme museli zaplatiť a ešte zaplatíme. Nové sa nerodí ľahko. Neraz v bolestiach a pote tváre. Nezahadzujme cez palubu ľudí, ktorí chcú žiť a iným pomôcť žiť!“

*Slovenský rozhľad – november 2007*

## V Prešove ocenili športové osobnosti

Trochu oneskorene, ale predsa vyhlásili výsledky Ankety o najúspešnejších športovcov okresu Prešov za rok 2007. Slávnosť 21. februára 2008 sledovalo vyše 150 pozvaných, medzi ktorými boli aj prvý viceprezident Svetovej kolárскеj federácie FIQ a poslanec NR SR Stanislav Kubánek i prednosta Obvodného úradu v Prešove, MUDr. Igor Smolko. Najúspešnejším športovcom sa stal Radoslav Kozlov, hádzanár Tatрана Prešov a reprezentant Slovenskej republiky. Aj kolektívnu cenu si odniesli hádzanári Tatрана Prešov. Z mladých bol najlepší Badminton club Prešov.

Organizátori ocenili **ŠPORTOVÉ OSOBNOSTI**, ktoré sa podieľali na rozvoji a úspechoch prešovského športu. Prevzali Pamätné listiny Mestského a Obvodného úradu v Prešove a tamojšieho Oblastného športového strediska.

Medzi ocenenými bol aj Prešovčan, od roku 1994 žijúci v Bratislave, **PhDr. Jozef Kuchár**, dlhoročný telovýchovný funkcionár, športový redaktor a publicista. Dvadsať rokov organizoval ankety o najúspešnejších športovcov okresu a mnohých iných celoštátnych a medzinárodných podujatí v Prešove. Osobitne možno spomenúť Majstrovstvá Európy juniorov v hokeji 1970, Pohár európskych majstrov



Na snímke zľava doc. MUDr. Miriama Brtková, PhD., Jozef Hanobík, Jozef Kuchár, moderátor Zdeno Zubák a Rudolf Pavlovič.

družstiev v kolkoch 1987 a najmä Majstrovstvá sveta v hádzanej mužov 1990. Výraznou mierou sa mnoho rokov podieľal na organizovaní turnajov o Pohár dukelských hrdinov v stolnom tenise aj Večerného behu víťazstva. Stál na čele Organizačného výboru etapového centra cyklistických pretekov Okolo Slovenska a mnohých iných podujatí. Je autorom a spoluautorom mnohých publikácií a štyroch kníh a dvoch spoluautorstiev s Igorom Mrázom. Viac než päť rokov je predsedom Únie slovenských novinárov a jej Klubu



*MUDr. Igor Smolko, prednosta Okresného úradu v Prešove vyzdvihol dlhoročnú obetavú a cielavedomú činnosť Jozefa Kuchára, ktorú vykonal na rôznych postoch, zvlášť na Okresnom výbore Československého zväzu telesnej výchovy a športu v Prešove, v redakcii Prešovských novín a od roku 2001 ako šéfredaktor dvojtýždenníka Slovenský rozhľad.*

športových redaktorov ÚSN v Bratislave. Okrem neho rovnaké ocenenia prevzali: **doc. MUDr. Miriama Brtková, PhD.** – bývalá vynikajúca plavkyňa, československá reprezentantka, viacnásobná majsterka republiky. Víťazka Ankety o najúspešnejšieho športovca okresu v roku 1961 a 1962, štartovala na Majstrovstvách Európy v Lipsku. Je držiteľkou titulu Majsterka športu a dlhoročná vysokoškolská pedagógka na Prešovskej univerzite.

**Rudolf Pavlovič**, prešovská futbalová legenda. Patrí k významným osobnostiam prešovského športového života. V prvoligovom mužstve Tatрана Prešov hral do roku 1967 a na svojom konte má 268 zápasov. Prvoligový dres obliekal spolu s veľkými postavami slovenského a československého futbalu Jozefom Bombom, Jozefom Karelom, Jozefom Kuchárom, Gejzom Šimanským, Františkom Semešim, Karolom Petrošom ale aj s Dodom Reimannom. Bol obetavým hráčom, vynikal bojovnosťou a obdivuhodná bola jeho futbalová disciplína a nielen na ihrisku.

**Jozef Hanobík**, najstarší aktívny turista a organizátor mnohých významných turistických podujatí, dlhoročný funkcionár Tatрана Prešov. Významná je jeho činnosť pri značení turistických chodníkov, najmä v Čergovskom pohorí, Šarišskej vrchovine a v Slanských vrchoch. Veľkú zásluhu má aj na preznačení medzinárodných trás E3 a E8. Bol funkcionárom Klubu slovenských turistov Tatрана Prešov a regionálnej rady Klubu slovenských turistov v Prešove. Viedol komisiu pre značenie turistických trás. Okrem turistiky sa venoval lyžovaniu a patrí medzi zakladateľov zimných turistických prechodov v našom regióne. Zdolal mnohé štíty a prešiel trasu Kaukaz – Taurus – Olymp.

*Igor Mráz, Slovenský rozhľad – február 2008*

## Dve legendy prešovského a československého futbalu

### Ing. arch. Ján Karel (1924-2005)

### a PhMr. Gejza Šimanský (1924-2007)

Priaznivci futbalu sa na prešovskom štadióne v ostatných rokoch dobrej a úspešnej hry užívajú veľmi skromne. Väčšina hľadiska zíva prázdnotou. Aj v tejto sezóne Tatran bojuje o záchranu medzi futbalovou elitou. Časy, keď dve tribúny praskali vo švíkoch a diváci sledovali výbornú hru svojho mužstva v prvoligových zápoch sú už minulosťou. K tým, čo pred šesťdesiatimi dvoma rokmi začali písať najúspešnejšiu etapu futbalu v Prešove a mierou vrchovatou prispeli k výrazným úspechom lákajúcim početné návštevy bezpochyby patria Ján Karel a Gejza Šimanský – nezabudnuteľné postavy, doslova legendy.

Oprášil som svoj archív a pre našich čitateľov z množstva rôznych mojich článkov a rozhovorov vybral niekoľko spomienok na týchto vynikajúcich mužov, ktorí okrem futbalu veľmi úspešne zvládli aj svoje náročné povolania. Navyše, aj po rokoch v čase, keď prekročili prah šesťdesiatky, pravidelne obúvali kopačky a so svojimi rovesníkmi, ale aj s mladšou generáciou sa schádzali na ihrisku i v telocvični, aby si zahrali svoje obľúbené „torinko“.

Obidvaja mali rovnaký športový aj profesionálny osud. Napriek tomu, že dorastenecké roky prežili v Prešove, do najvyššej futbalovej súťaže vstúpili v iných mestách. Ján Karel začal s ligovým futbalom v slávnej Sparte Praha a Gejza Šimanský v Slovane Bratislava. Navyše, obidvaja popri vrcholovom futbale dokázali úspešne študovať na vysokých školách. Výrazne sa podieľali na úspechoch prešovského a československého futbalu. Boli pri tom, keď sa Tatran Prešov zaradil medzi tie mužstvá, ktoré bez prestávky vyše pätnásť rokov bojovali o prvoligové body. Bolo to v čase 1950-1966. V tejto najdlhšej etape Prešov okrem iných reprezentovali: Sabanoš, Vankovič, Tobiáš, Mrlina, Tibenský, Dodo Reimann, Vrábel, Večerka, Javorek, Bobok, Holeš a Pašiak (brankári).

Šimanský, Semeši, Kuchár, Sabol, Jozef Karel, Ján Karel, Ladislav Pavlovič, Rudolf Pavlovič, bratia Šteinerovci, bratia Vargovci, Gavroň, Kušník, Vido, Ferenc, Pucher, Zibrinnyi, Felszeghy, Petroš, Fecko, Malaga, Gajdoš, Valášek, Eliášek, Bomba, Čepček, Tesár, Kováč, Danielis, Polgár, Martinček, Ferjančík, Kravárik, Janoščin, M. Medvid' a Bičkoš (hráči).

Na trénerskej lavičke sa za spomínané obdobie vystriedali iba piati tréneri a to: František Sedlacek, Jozef Karel, Jozef Kuchár, Jozef Šteiner a Štefan Jačiansky.

V tomto početnom zozname výrazne dominuje priezvisko Karel. Jozef, úspešný tréner aj československý reprezentant a Ján, vynikajúci hráč a viacnásobný reprezentant Československa.





**JÁN KAREL – EČÍ**, ako ho nazývali spoluhráči, počas vysokoškolského štúdia obliekal dres ŠK Bratislava, Českých Budějovic a slávnej Sparty Praha. Od roku 1950 plných sedem sezón bol pilierom zadných radov Prešova a za celý ten čas iba jediný raz nenastúpil do ligového zápasu pre zranenie. V tomto smere je určite rekordérom. Na sklonku aktívnej činnosti hral tri roky za Jednotu Košice a potom pôsobil v úlohe hrajúceho trénera v Michalovciach. Pod jeho trénerskou rukou v Tatrane Prešov vyrástli v dorasteneckom kolektíve známi ligoví hráči Novák, Čabala, Mačupa, J. Medviď, Semančík, Onufrák a mnohí ďalší. Bola to najúspešnejšia etapa prešovského mládežníckeho futbalu. V roku 1974 prevzal v závere súťaže prvotligové mužstvo, aby sa pokúsil pre Prešov zachrániť najvyššiu súťaž. V posledných štyroch kolách sa už nedalo veľa urobiť. Po prvotligovej sezóne bol trénerom druhotligového tímu, lenže povolanie stredoškolského profesora nechcel vymeniť za trénerskú prácu. Patril k tým internacionálom a nezabudnuteľným postavám nášho futbalu, ktoré aj počas aktívnej športovej činnosti dokázali veľmi úspešne plniť povinnosti v náročnom povolaní. Pamätáme si ho ako futbalistu, ktorý suverénne ovládal priestor pred vlastným brankárom a bol mnohokrát priam neprekonateľnou prekážkou pre súperových útočníkov.

**„Ečí“, mal poriadne prelúskanú futbalovú abecedu a ne jeden z bývalých ligistov dodnes s rešpektom vyslovuje jeho meno. Svoj život veľmi správne nebudoval len a len na futbale. „Vo vrecku“ mal diplom stavebného inžiniera – architekta. Futbal bol jeho veľkou láskou. Tak, ako sa ňou stala aj práca za učiteľskou katedrou prešovskej stavebnej priemyslovky, kde pôsobil vyše štyridsať rokov. Vychoval stovky odborníkov – stavbárov, ktorí aj po rokoch spomínajú na svojho skutočného pedagóga.**

V Tatrane odohral mnoho nezabudnuteľných stretnutí a zavše si s mnohými priateľmi a bývalými spoluhráčmi spomínal na úspechy ale aj pády. Človeku sa priam nechce veriť, v akých podmienkach sa vtedy bojovalo za úspešnú reprezentáciu klubu a mesta. Pri príležitosti jeho šesťdesiatky v októbri 1984 bol pomerne veľký priestor nielen na bilancovanie, ale aj na mnohé spomienky.

„Prišiel som do Prešova v čase, keď sa takmer celé mesto tešilo z postupu svojho mužstva do najvyššej súťaže. Samozrejme, že sme mali mnoho problémov. Naši súperi boli mimoriadne silní, ale kolektív, ktorý sme vtedy tvorili sa nikdy nepoddal. Prišli i trpké prehry, stratené zápasy, ale stále sme sa dokázali vymotať z najhoršieho a udržať prvotligové dresy. Ani sa nechce veriť, čo sme vtedy v skromných podmienkach dokázali. Naša generácia mala futbal veľmi rada, bol to ozajstný vzťah

k tejto krásnej hre. Nejedem z nás by to mohol mnohokrát, ako sa hovorí „zabaliť“ ale pohľad na kamarátov mu to nikdy nedovolil. Prešovské nadšenie, ale hlavne entuziazmus prejavovaný v rokoch minulých je lapidárny a skutočný. Bez lásky k športu, bez toho, aby sme futbalu venovali všetko, aby sme dokázali dať do hry svoje srdce, bez toho veru nikdy nečakajme úspechy. Žiadny futbalista dnes nedostane takú pozvánku na sústredenie reprezentantov pred medzištátnym zápasom ako ja začiatkom päťdesiatych rokov. Dodnes ju mám odloženú. Okrem iných vecí, ktoré som si mal priniesť, bolo v nej napísané – *Zoberte si so sebou potravinové lístky na 50 dkg mäsa, 2 kg múky a 20 dkg tukov. Rýchlik Vám preplatíme len nad sto kilometrov druhou triedou.* Teda žiadny spací vozeň, či lietadlo z Prešova do Prahy. Napriek tomu som absolvoval hodnotné zápasy v reprezentačnom drese proti Švajčiarsku, Rumunsku, Bulharsku s moskovskými klubmi CSKA a Dinamo, ale aj tie najhoršie a veľmi nešťastné v drese Sparty na domácom ihrisku, napríklad proti Ferencvárosu, po ktorom noviny prehru 1:9 komentovali titulkom – *Na ihrišti byl jenom Ferencváros a Karel.* – povedal pri príležitosti životného jubilea Ján Karel.

**Zaujímavých príhod má tento futbalista a pedagóg veľmi veľa. Z mnohých hodno spomenúť aspoň tú z roku 1954. Vtedy sa príjem zo vstupného delil pre obidve mužstvá. Tatran cestoval do Olomouca, kde mal v ligovom zápase nastúpiť proti mužstvu Krídla vlasti. Nedostatok finančných prostriedkov bol samozrejmosťou. A tak pokladník rátal predovšetkým s príjmom za odohratý zápas na súperovom ihrisku. V Olomouci sa však stretnutie pre nepriazeň počasia neuskutočnilo, a tak ani peniaze Prešovčania nedostali. Na spätočnú cestu teda bolo potrebné zháňať finančné prostriedky v cudzom meste. S útrapami sa vrátili domov. Napriek tomu vždy bojovali o udržanie sa medzi elitou s plným nasadením a vždy v tých najskromnejších podmienkach. Po zápasoch sa umývali vonku studenou vodou „pri pumpe“. Boli to iné futbalové časy. Ani v reprezentácii veľké výhody hráči nemali. Stredný obranca československej reprezentácie Ján Karel si spomína, že jednou z odmien za víťazný zápas bola aj látka, z ktorej sa vtedy šili uniformy pre vojenských dôstojníkov. Funkcionár priniesol niekoľko balíkov tejto látky a podľa výkonov ju rozdeľoval. Väčšina dostala tri metre, ale Karel – najlepší na ihrisku – až päť metrov. Reprezentačný oblek z nej nebol. Nenašiel sa krajčír, ktorý by ho dokázal ušiť.**

„Ako stredný obranca Tatrana som nemal šťastie na brankárov. Narobili mi veľa starostí, ale napriek tomu si v dobrom spomínam na Kukuru, Sabanoša, Mrlinu, Tibenského, Vráblu a Večerku. Najlepšie sa mi však hralo, keď do Prešova prišiel v roku 1955 Dodo Reimann. Veľa futbalistov sa vystriedalo v prešovskom drese. Vzácné spomienky mám na časy, keď sme hrali v tomto zložení: Sabanoš, (Kukura) – Sabol, Karel, Šitár, (Tesár) – Kuchár, (Kassay), Kušnír – L. Pavlovič, R. Pavlovič, Semeši, Kováč, Ciulis, ku ktorým pribudli Jakubík, Jakubek, M. Šteiner, Lech a Danielis. Azda najlepším kolektívom sme boli vtedy, keď základ mužstva tvorili Tibenský – Zibrini, Karel, Semeši – Kušnír, Kuchár, (Fecko) – Pucher, Gajdoš, Petroš, Ferenc, Šimanský.“

Veľa vedel o prešovskom a československom futbale rozprávať bývalý reprezentant. V atmosfére blahoželaní, úprimných stiskov rúk a početných gratulácií veľa času nebolo. Keď prekročil svoju šesťdesiatku, na futbal nezanevrel. Mal rád mladých ľudí, miloval šport a futbal zvlášť, ktorému venoval mnoho voľných chvíľ. S bývalými spoluhráčmi a priateľmi ho bolo vidieť na každom prvoligovom zápase v Prešove. Veľmi sa interesoval o celkové futbalové dianie a mal radosť, keď mladí členovia futbalového oddielu dosahovali úspechy. Organizoval kolektív bývalých futbalistov, s ktorými sa pravidelne stretával v telocvični, aj na ihrisku, aby si nielen zacvičili, ale tiež zahrli na dve bránky. Po takýchto súbojoch sa človek v rokoch celkom zákonite trochu unaví. Ale tento bývalý popredný futbalista si nevedel predstaviť život bez pravidelného pohybu. Spolu s Gejzom Šimanským bojovali proti zdatným a podstatne mladším súperom. A lopta aj vtedy poslúchala. Keď sa však spoluhráčom nedarilo podľa jeho predstáv, Šimanský jednoducho odišiel z hracej plochy. Avšak čakal na koniec zápasu, aby ho kriticky zhodnotil.

*Svet športu – jún 2012*

## Rozdával nielen krásne góly, ale aj lieky



Pod titulkom Dve legendy prešovského a československého futbalu sme priniesli prvý článok o nezabudnutelných futbalových postavách a úspešných reprezentantoch. Predstavili sme úspechy, ktoré dosiahol Ing. arch. Ján Karel (1924-2005) hráč Sparty Praha, Českých Budějovic a Tatrana Prešov, úspešný československý reprezentant. Dnes vám chceme priblížiť osobnosť **PhMr. Gejzu Šimanského** (1924 – 2007). Z množstva rozhovorov, ktoré som pri rôznych príležitostiach napísal, vyberám pre vás, vážení čitatelia, iba malú časť o tejto mimoriadnej osobnosti. Na prvoligových štadiónoch patril k nezabudnutelným postavám. Bol rýchlikom a vynikal obdivuhodnou technikou. Vedel loptu podržať, presne

prihrať, ale aj tvrdo a hlavne prekvapujúco vystreliť. Jeho hra lichočila oku diváka. Najmä preto, že v každom zápase odviedol kus poctivej a dobrej hry.

Za futbalovými úspechmi **Gejzu Šimanského** treba vidieť tvrdý tréning, odriekanie a skromnosť – takého ho poznalo okolie nielen doma, ale aj v zahraničí. S futbalovou láskou žil celý život a sledoval futbalové dianie nielen doma ale aj vo svete. Bývalý reprezentant, otec dvoch synov a dcéry patril k tým internacionálom, ktorí sa po skončení futbalovej kariéry vedeli uplatniť v náročnom povolání. Medzi bývalými spoluhráčmi a priateľmi nazývaný „Šimi“, legendárne ľavé krídlo bratislavského ŠK, armádneho tímu Tankista a Tatrana Prešov má čestné miesto nielen v bratislavskej ale aj v prešovskej a reprezentačnej kronike. V drese so štátnym znakom odo-

hral pätnásť zápasov a strelil sedem prekrásnych gólov. Rodák zo Sečoviec na prekvapenie začínal s futbalom v Prahe. Z prozaického dôvodu – začal tam študovať na gymnáziu. Ukončil ho v Prešove. Práve tam pod vedením známeho trénera, už dávno nebohého Emila Biháriho, cibril futbalový talent v dorasteneckom kolektíve prešovskej Slávie. Za najkrajšie a futbalovo najbohatšie obdobie považoval svoje pôsobenie v Bratislave. V rokoch 1946-1951, keď ako vysokoškolák obliekal dres ŠK a NV, spolu s Kubalom, Laskovom, Šubertom, Arpášom, Jozefom Karelom a ďalšími šírili dobré meno tohto najvýznamnejšieho futbalového klubu. V rokoch 1949, 1950 a 1951 sa tešil z majstrovských titulov.

„V čase môjho pôsobenia v Bratislave sa pri mužstve vystriedali traja významní tréneri. Všetci sa svojej práci venovali s maximálnym elánom a zanietením. Obdivoval som ich cieľavedomosť, vzťah k mestu a najmä klubu v ktorom pôsobili. Mali vysokú futbalovú aj spoločenskú autoritu. Najprogresívnejším bol **Tom Sneddon zo Škótska**, ktorý zaviedol dvojfázový tréning. Absolvovali sme aj náročnú atletickú prípravu v tretrách.

**Leopold Šťastný** prispieval k dobrej nálade v mužstve. Mal zmysel pre humor. Z mnohých jeho figlôv spomeniem azda jeden. V určitom období začali chodiť na kontrolu tréningového procesu funkcionári vtedajšieho Sokola. Raz pred ich príchodom si obliekol vypožičanú uniformu mestského policajta, dal nás nastúpiť a hlásením „všetko je v najlepšom poriadku“ privítal kontrolu. Samozrejme, boli z toho mnohé starosti aj vážne problémy... Zábudlivosť **Ferdinanda Daučika** bola všeobecne známa. Neraz sa mu to vypomstilo. Vyvrcholením však bola porada pred ligovým zápasom. Pomerne dlho určoval taktiku a povinnosti pre každého hráča osobitne. Najviac úloh dostal Laskov. Zdesenie nastalo, keď oznámil zostavu, v ktorej Laskov nebol. Všetci sme boli ticho. Zistil to až v priebehu zápasu a ihneď striedal, aby sa Laskov konečne dostal na ihrisko. Aj to prispelo k pohode. V mužstve boli hráči vysokých kvalít. Dominovala kultúrnosť – futbalová aj osobná. Azda aj preto si v Bratislave na toto obdobie pamätníci futbalu často spomínajú.“

V tomto kolektíve si Šimanský hneď od začiatku získal nielen sympatie, ale aj potrebný rešpekt. Patril k dobrým študentom. Len málo bolo tých profesorov, ktorí prižmúrili na skúškach oko. Všetky cvičenia absolvoval v zimnom období, ale bolo to pre jeho odbornosť a ďalší život mimoriadne dôležité. Najväčšie pochopenie pre futbalistov mal na fakulte Prešovčan doc. Kresánek, otec bývalého primátora Bratislavy. Za výborné výkony po ročnom pôsobení v najvyššej súťaži si vyslúžil napriek mimoriadne silnej konkurencii reprezentačný dres. Stalo sa tak v roku 1947 v zápase s Rumunskom a vo svojej premiére dal dva góly. Z čias reprezentácie mu ostali nezabudnuteľné spomienky na spoluhráčov Bicana, Kubalu, Marka, Cejpa, Říhu, Reimanna i ďalších. S reprezentačným dresom sa rozlúčil v roku 1953 na bratislavskom štadióne v zaujímavom stretnutí s Bulharskom.

„Na ihrisku v drese Slovana som si najlepšie rozumel so Šubertom, Preisom, Tégelhofom, Pažickým, Balážim, Laskovom a najmä s Kubalom. V súkromí s Reiman-

nom, Venglošom, Arpášom aj Vičanom.“ Na otázku, aká bola v časoch, na ktoré rád spomína, najsilnejšia alebo najideálnejšia zostava ŠK po dlhšej úvahe odpovedá: Reimann, Venglár, Vičan, Hinduliak – Jozef Karel, Baláži – Laskov, Kubala, Tégelhof, Šubert (Preis) a možno aj Šimanský. V Bratislave hral päť a pol roka a v belasom drese strelil 48 gólov.

V roku 1951 ukončil vysokoškolské štúdium a s čerstvým diplomom magistra farmácie sa vrátil do Prešova. Kolektív Tatrana ho prijíma s nadšením do svojho strediu. Spolu s Kukurom, Večerkom, Kuchárom, Semešim, Jánom Karelom, Kušnírom, Lacom Pavlovičom, Ferencom, Petrošom, Sabolom, Vargom a ďalšími futbalistami sa zaslúžil o najslávnejšiu etapu prešovského futbalu. Popri tejto hre sa naplno venoval aj svojmu veľmi náročnému povolaniu. Každodennú prácu vykonával vzorne a obetavo. A nebolo jej málo, čo musel urobiť alebo zabezpečiť ako okresný lekárnik v Prešove a vedúci lekárne, v ktorej s jemu vlastným, mierne ironickým úsmevom na tvári rozdával, samozrejme na základe receptov, lieky, tak ako góly do súperových sietí v dresoch Slovana, Tankistu Praha, Tatrana Prešov a v reprezentácii Československa. V rokoch 1951-1958, keď obliekal dres Tatrana, sa v mužstve vystriedalo veľmi mnoho hráčov. Okrem iných Tibenský, Večerka, Vrábel, Dodo Reimann, Sabanoš, Mrlina – Semeši, Sabol, Kuchár, Jozef a Ján Karelovci, Bomba, Laco a Rudo Pavlovičovci, Kušnír, Tesár, Pucher, Varga, Zibrinnyi, Malaga, Feriančík, Petroš, Eliášek, Valášek, Ferenc, Čepček, Felszeghy, Gavroň, Pologár, Fecko, Kassay, Šitár, Kováč, Ciulis. V ligových zápoleniach strelil 106 gólov.

**Spomienok na život s futbalovou loptou má nesmierne veľa. Väčšinou sú príjemné a veselé.** „Veľkým potešením pre mňa bolo dávať góly priamo z rohového kopu. Nebolo to také jednoduché. Keď bol vietor, už v šatni som cítil, že sa niečo priamo z rohu ujme a skončí v sieti. Najväčšiu radosť som mal, keď sa mi to podarilo v drese Slovana vo veľkých súbojoch so Spartou a Sláviou. Gól priamo z rohu dostali v Bratislave ešte Košičania a v drese Tatrana Prešov som prekvapil hráčov Slávie Praha ale aj Žiliny,“ usmieva sa a spomína ďalej.

„V čase mojej kariéry zájazdy do zahraničia neboli samozrejmom vecou a predsa som videl kus sveta. Predovšetkým ako hráč bratislavského klubu a reprezentácie. Hral som vo Švajčiarsku, Francúzsku, Belgicku, Dánsku, Turecku, Rakúsku, Maďarsku aj v Poľsku. V živej pamäti mám zájazd do Mexika so ŠK Bratislava.“ S najvyššou súťažou sa v drese Tatrana Prešov rozlúčil v prvooligovom zápase s mužstvom z Brna v roku 1958. Rozlúčka to bola skromná, bez fanfár a osláv. Šimi dal tri góly a odišiel z ihriska. Definitívny koniec bol až v zápase Tatrana v nezabudnuteľnom stretnutí s Partizánom Belehrad v Stredoeurópskom pohári. Posledný raz pomohol svojim.

Z obdobia jeho aktívnej činnosti v Prešove bola azda najlepšia a najúspešnejšia zostava v zložení: Večerka, (Reimann) – Semeši, Ján Karel, Felszeghy – Kuchár, (Bomba), Kušnír – Laco Pavlovič, Rudo Pavlovič, Petroš, Ferenc, Šimanský. V nasledujúcich rokoch už bývalého ligového hráča znova a znova ťahalo k futbalu. Ani on neodolal trénerskej práci. Pôsobil v Bardejove, Prešove, Spišskej Novej Vsi a dvakrát

v Michalovciach. Niekoľko rokov trénoval dorastenecký kolektív Tatrana Prešov, s ktorým v sezóne 1979-80 úspešne bojoval o titul majstra Slovenska a jeho zverenci získali bronzové medaily. V Slovenskom pohári obsadili druhé miesto. Zásluhou Gejzu Šimanského sa do mužstva dospelých v rôznych oddieloch dostali Semančík, Jakubko, Skála, Turák, Baran, Žarnay a Šašala. Nie všetci dokázali prekonať rôzne prekážky na ceste k vyšším úspechom. V tejto súvislosti Gejza Šimanský povedal: „Úlohou trénerov v kategórii mládeže, je pripraviť talentovaných hráčov tak, aby boli schopní svoju výkonnosť vlastným pričinením zvyšovať. Mrzí ma povrchný prístup k práci s mladými futbalistami. Každodenná prax neutvára potrebnú motiváciu pre mladých futbalistov, ktorí po skončení činnosti v doraste vo väčšine nemajú kde hrať. A tak z talentov pre vrcholový futbal sa stávajú jednotlivci zaradovaní len do výkonnostného, alebo dokonca masového športu. Problémom je, že tréneri prvotných mužstiev tvrdia, že musia hráčov získavať z iných oddielov. Trestuhodne zabúdajú, že komplexné vyzretie a dotvorenie mladého futbalistu prebieha v čase od 18 do 21 rokov. Teda vtedy, keď sú mladí futbalisti v prvom mužstve. Za dôležité považujem množstvo príležitostí, ktoré hráč dostáva v mužstve dospelých.

Slová pána futbalistu a trénera, ktoré odzneli pred vyše tridsiatimi rokmi sú aktuálne aj dnes. Žiaľ, tréneri mládeže najmä v kategóriách žiactva sledujú predovšetkým výsledky v rôznych zápasoch a turnajoch. Majú početné skupiny mladých i starších žiakov, ale v stretnutiach s rôznymi súpermi mnohí sedia dlhodobo iba na lavičke. Preto znechutene odchádzajú.

Po skončení aktívnej trénerskej práce sa Gejza Šimanský venoval iba svojmu povolaniu. Voľného času mal pomerne málo a napriek tomu si aj v pokročilom veku našiel chvíľu na stretnutie s priateľmi, ktorým hra zvaná futbal učarila na celý život. K pravidelným patrili nielen tie v telocvični, kde sa hralo obľúbené a v celom meste známe TORINKO, ale aj na ihrisku. Zápasy medzi bývalými futbalistami, hádzanármi, basketbalistami, ale aj vyloženými amatérmi boli neľútostné. Prinášali aj tvrdé osobné súboje, ktoré Gejza neznášal. Bojovalo sa vždy o víťazstvo a lopta musela poslúchať. Nepresné prihrávky Šimanský ani Karel netolerovali iným, ani sebe navzájom. Na scénu prichádzali ostré slovné súboje a odborný dialóg, ktorého som bol aj ja neraz svedkom. Zavše trvali pomerne dlho a niekedy urazený Šimanský opustil ihrisko. Lenže z kolektívu nikdy neodišiel. Vždy vyčkal na koniec zápasu a všetci sme odchádzali v dobrej psychickej pohode. Aj títo dvaja vynikajúci futbalisti, dobrí priatelia a aj my, čo sme mali príležitosť byť v ich blízkosti, jednoznačne potvrdzovali, aká veľká bola sila futbalovej mágie a trvalá láska k nej.

**Gejza Šimanský v záverečnej etape svojho úspešného a bohatého života prevzal v roku 2000 Cenu fair play MUDr. Ivana Chodáka, čím rozšíril listinu laureátov našich futbalových osobností. Cenu fair play mu udelil aj Československý olympijský výbor, za futbalové umenie, športové aj spoločenské vystupovanie, ktorú si právom zaslúžil. Taký bol a ostal do konca života, z ktorého navždy odišiel vo veku 83 rokov.**

## Uplynulo štyridsaťpäť rokov (1967-2012) od otvorenia moderného zimného štadióna v Prešove

### Úspechy aj veľké hokejové pády

Začiatky prešovského hokeja siahajú do roku 1928. Takmer z jedného dňa na druhý vznikli v tomto meste dva hokejové oddiely – SNAHA a PTVE. Snaha bola robotníckym športovým klubom a jeho zakladateľom bol Ondrej Demko. Druhý klub založil František Timko. Tieto kluby sústredili najlepších mladých hokejistov, ktorí v tom čase v Prešove na riekach Torysa a Sekčov hrali takzvaný bandy hokej a tak položili základy pre ďalšie rozširovanie tohto športu.

Slávne hokejové kapitoly sa začali písať v spojení s menami takých hráčov mužstva, ktoré hralo pod názvom Snaha, ako boli Pivovarník, Demko, Fecko, Obšut, Grobár, Fabian, Čepela, Alexovič, Biháry, Keller, Šimko a Stern. Založenie Slovenskej hokejovej župy v roku 1929 organizačne stmelilo rozvíjajúce sa hokejové hnutie na Slovensku. Vo februári 1930 sa konali prvé oficiálne Majstrovstvá Slovenska v kanadskom hokeji v Banskej Bystrici. Nechýbali tam ani prešovskí hokejisti. Dlhé roky patrili medzi každoročných finalistov majstrovstiev Slovenska a významných turnajov, na ktorých zožali nejednen úspech.

Prudký rozvoj nastal v roku 1932, keď vznikol nový klub Slávia Prešov. S jeho menom sa spájajú najsvetlejšie stránky prešovského hokeja. Práve v tomto klube sa začal rozvíjať kanadský hokej a hráči Slávie dosahovali veľmi dobré výsledky. Za svojimi súpermi cestovali po celom východnom Slovensku a na základe dobrých výsledkov sa dostali na turnaj do poľskej Krynice. Na tomto turnaji sa začala hokejová kariéra nezabudnuteľného Jána Olejníka. V prvých povojnových rokoch prišla do mužstva nová generácia. **Okrem iných Breza, Tobiáš, Polaček, Semeši, Jenča, Laco Pavlovič, Srnka, Lech, Meško a Golec. Povojnové roky možno označiť na Slovensku za pomerne úspešné.**

Aj napriek tomu, že v roku 1954 boli na Slovensku len dve umelé ľadové plochy, zimné mesiace hokeju žičili. Aj preto sa rozvíjal. Sústredil sa do Bratislavy, Popradu, Banskej Bystrice, L. Mikuláša, Prešova, Trenčína a čiastočne do Žiliny. V Prešove otvorili tretí zimný štadión na Slovensku, ktorý priniesol lepšie podmienky, len materiálo-technická situácia bola pomerne komplikovaná. Ako vždy chýbali peniaze. Hokej bol v tieni futbalu. Hokejisti Tatrana Prešov hrali väčšinou v nižších súťažiach. Často sa menil hráčsky káder. V roku 1964-65 Tatran bojoval v Majstrovstvách kraja a usiloval sa o postup do vyššej súťaže, lenže finále sa mu nevydarilo. Mužstvo tvorili Vondroušek, Hrabčák – Laco Pavlovič, Maňkoš, Študenbek, Varadský, Sabol, Katuša, Bebko, Dvorščák, Ringer, Kobluský, Pivovarník, Ťažár, Greško a Burdelák.

**Hlavným problémom prešovského hokeja bolo dokončenie výstavby nového zimného štadióna. Jeho výstavba sa začala v roku 1960 a trvala neuveri-**

**teľných sedem rokov.** Prešovskí hokejisti aj obyvatelia mesta sa nakoniec dočkali. V Prešove vyrástla najmodernejšia športová hala na Slovensku, ktorú otvorili v novembri 1967. Zaťažkávacou skúškou bolo stretnutie hokejistov veteránov pri príležitosti 50-teho výročia prešovského hokeja v marci 1968, keď sa uskutočnil zápas bývalých vynikajúcich hokejistov Prešova a Popradu, ktorý sa stretol s mimoriadne veľkým záujmom.

**V mužstve Prešova nastúpili brankári Fulka a Breza, v poli hrali: Burdelák, Srnka, Golec, Semeši, Lech, Jenča, Meško, Poláček, Bartoš, Kočan, Čižík, Gri-ger, Kuka, Keller, Olejník a Čura. Stretnutie sa skončilo víťazstvom Prešova 3:2, dva góly dal Semeši a jeden Jenča. Dres Popradu obliekli Major – Mecko, Andrej Kaňa – Ochotnica, Anton Ulrich – Dr. Reitmajer, Dr. Šolc, Dr. Chrenko – Fridman, Lach, Maličký – Pavlovský, Gemov a Klein.**

Otvorenie nového zimného štadióna vytvorilo podmienky pre ďalší rozvoj hokejového športu. Mužstvo Dukly Prešov malo v marci 1969 obrovskú príležitosť postúpiť do druhej ligy. Po vydarenej sezóne prišla kvalifikácia o postup. Prešovčania mali výhodu, lebo prvý zápas hrali na súperovom ihrisku, kde si mohli vyskúšať svoje sily a odhadnúť aj sily protivníka. Prvý zápas v Trnave bol pre prešovskú Duklu úspešný. Po výsledku 3:3 získala bod. Hostia mali bližšie k víťazstvu. Odvetné stretnutie na prešovskom štadióne sa nevydarilo. V hľadisku bolo vyše šesťtisíc divákov nielen z Prešova ale aj zo širokého okolia. Každý z nich bol presvedčený, že domáci tím zvíťazí a postúpi do vyššej súťaže.

**Dres Prešova obliekli: Pěnička – Valenta, Socha, Plánička, Grulich – Petrík, Michálek, Šimůnek – Kövér, Šeliga, Žiliak – Vaško, Bartečko, Bepko a Blahút.** Hráči nezvládli toto stretnutie a vyvolali veľkú nevôľu divákov. Ľadovú plochu premenili doslova na smetisko, rôzne papiere, zbytky ovocia, vreckovky ba aj metla a vedro sa ocitli na ihrisku. Bezprostredne po skončení zápasu veliteľ kasární, v ktorej niektorí hokejisti absolvovali základnú vojenskú službu, vydal rozkaz a vojaci – hokejisti na otvorenom nákladnom aute museli cestovať do vojenského útvaru do Trebišova. Na toto obdobie pravdepodobne dodnes nezabudli.

Hráči nezvládli toto stretnutie a za mnohých zaujímavých okolností prehrali 1:5. Príčiny vysokej prehry analyzovali vo vedení Dukly. Jednou z nich bolo, že prešovský dres obliekali hráči aj z iných klubov, najmä Banskej Bystrice, Trenčína a z niektorých českých klubov.

Niekoľkomesačná práca vyšla nazmar. Dobrovoľní funkcionári, dôstojníci Štěpán, Dunčko, Olšavský, Cimbala a nevojaci Zúbek, Vlček, Havadej aj vedenie OV ČSZTV na čele s tajomníkom Jozefom Kuchárom očakávali od kolektívu hráčov, ktorý mal vytvorené veľmi dobré podmienky, celkom iný výsledok. Hokejový výbor zhodnotil situáciu. Odišiel tréner František Olejár aj mnoho hráčov.

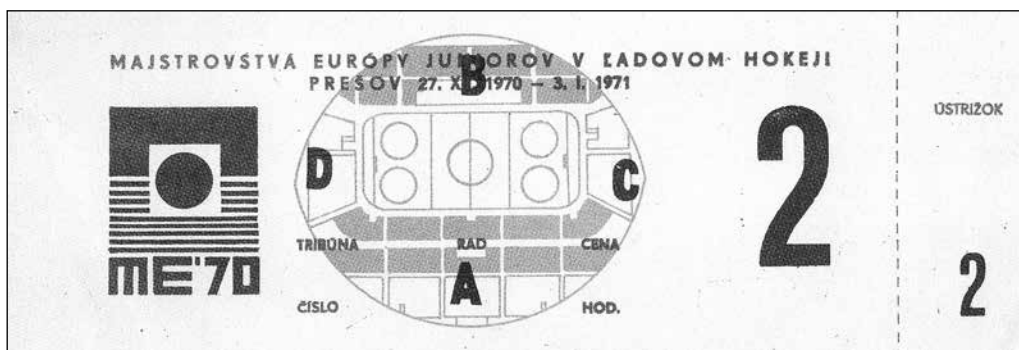
**Nastala nová etapa. Pomocnú ruku podalo vedenie podniku ZPA Prešov a vznikla TJ DUKLA ZPA Prešov. Tento krok bol správny a užitočný.**



## Prešov dejiskom európskeho šampionátu

Po prvý raz v dejinách prešovského športu sa metropola Šariša stala scénou na ktorej sa bojovalo o zlaté, strieborné a bronzové medaily. V nedeľu 27. decembra 1970 mesto Prešov zažilo premiéru svojho vstupu medzi dejiská vrcholných európskych šampionátov.

Štvrté majstrovstvá Európy juniorov v ľadovom hokeji sa navždy zapísali do kroniky mesta aj tohto športu. Na ľadovej ploche sa predstavili kolektívy Švédska, Fínska, NSR, Nórska, ZSSR a Československa. V hľadisku sa tiesnilo vyše 6000 divákov, ktorých otvárací ceremoniál doslova nadchol. Pre organizátorov celého podujatia to bola najväčšia odmena za vykonanú prácu. Prešov dostal dôveru najvyšších telovýchovných orgánov a prevzal na seba mimoriadne zodpovednú úlohu. Dôvera, ktorej sa organizátorom dostalo, bola podnetom k rozvinutiu organizačných a tvorivých schopností, ktoré azda ne jeden z radov dobrovoľných funkcionárov ani len nepredvídal. Vďaka nebyválnemu nadšeniu a obetavosti sa podarilo napriek krátkemu času pripraviť dôstojný priebeh celého podujatia. **Organizačný výbor začal pracovať na prípravách majstrovstiev len v máji 1970. Členovia výboru a jednotlivých komisií tvorili vynikajúci kolektív. Úspešne zvládli stanovené zámery a ciele.** Obdiv a uznanie si zaslúžili Miroslav Červenka, predseda SZLH a predseda organizačného výboru ME; Jozef Kuchár, generálny tajomník a člen predsedníctva SZLH; Valentín Juraško, podpredseda ONV v Prešove; Pavol Matis, Jozef Krídl a Pavol Kováč – členovia predsedníctva SZLH; Oldřich Faraizl, sekretár ČSZLH; a ďalší členovia výboru a komisií: Štefan Tomášik, tajomník OV ČSZTV v Prešove; Štefan Brendza, vedúci odboru výstavby MsNV; Mikuláš Kašpříš, predseda OV ČSZTV; Štefan Sabol, riaditeľ Zimného štadióna v Prešove; ďalej – Branislav Gregor, Ján Soták, MUDr. Belo Klepsateľ, František Rendoš, Arpád Lukáč, Jozef Nižník, Štefan Dušenka (autor návrhov vstupeniek), Tomáš Beregrád, Jozef Vozarik, Belo Augustíni, Pavol Imrich, Ladislav Koblůský, Štefan Bahýl, Ladislav Stričko, Július Kubečko, Jozef Semančík, MUDr. Alfred Kneller, MUDr. Juraj Kuzemka, MUDr. Blažej Kováč, MUDr. Zdeno Velecký, MUDr. Jozef Lukáč, MUDr. Bohdan Berezovský, Ivan Ďurišin, redaktor denníka Pravda a prof. arch. Martin Brezina, autor emblému ME a obálky bulletinov.



*Takto sa uchovala jedna zo vstupeniek na Majstrovstvá Európy juniorov v Prešove na prelome rokov 1970 a 1971.*

Moderný prešovský hokejový zimný štadión sa dostal do centra pozornosti širokej verejnosti. Stavbári dokázali zrenovovať vysokoškolský internát ale aj postaviť most cez rieku Torysu, ktorý spájal a dodnes spája zimný štadión s vysokoškolským areálom. V hokejovej hale sa podarilo vytvoriť optimálne podmienky pre všetky mužstvá, ale aj tlačové stredisko pre novinárov i pre televíznych a rozhlasových pracovníkov. Najviac potešilo, že do Prešova prišiel dlho očakávaný stroj – ROLBA na úpravu ľadu. Dovtedy zamestnanci štadióna upravovali ľad tak, že na sánky položili sud s vodou a pripevnili koberec, na ktorý slabým prúdom tiekla voda. Sánky ťahali zamestnanci štadióna. Vyžadovalo si to veľa námahy, ale aj zručnosti a skúsenosti s úpravou ľadovej plochy. Tvár prešovského štadióna sa podstatne zmenila. Hoci to bol nový štánok, po rôznych úpravách sa stal ešte útulnejším a milším. To patrilo k najpríjemnejším prekvapeniam.

V dňoch od 22. decembra 1969 do 5. januára 1970 diváci sledovali hodnotné zápasy, ktoré mali vysokú úroveň a každé stretnutie bolo takmer vypredané. V záverečnom boji o medaily sa stretli Československo a ZSSR. Zápas bol nesmierne dramatický, zaujímavý a hostia zaslúžene zvíťazili. To vyvolalo búrku nevôle, až príliš emotívnu atmosféru, ktorú nedokázala v hľadisku upokojiť ani hymna ZSSR. K víťazstvu za narušenie športovej atmosféry jednoznačne patrila brankár Tretjak (z ktorého sa neskôr stal najlepší hokejista sveta), ktorý svojou hokejkou vykonal niekoľko nepriateľných pohybov smerom do hľadiska. Zápas vysielala Československá televízia a tak jeho priebeh videli aj najvyšší predstavitelia štátu. Zneváženie Sovietskej hymny malo veľké dôsledky pre organizátorov. Posledný zápas ZSSR – ČSSR sa skončil 6:2 a naši reprezentanti získali bronzové medaily. Zvíťazilo družstvo ZSSR. Štvrté majstrovstvá Európy juniorov v ľadovom hokeji vyvrcholili vo večerných hodinách záverečným banketom vo všetkých miestnostiach PKO v Prešove.

V hodnotiacom prejave **podpredseda Medzinárodnej hokejovej federácie Miroslav Šubrt** odovzdal zlaté, strieborné a bronzové medaily najlepším družstvám. Blahoželal organizátorom k vydarenému podujatiu, ktoré sa zapísalo do kroniky československého ľadového hokeja na popredné miesto. Poďakoval predsedovi organizačného výboru **Miroslavovi Červenkovi** a osobitne ocenil profesionálnu prácu generálneho tajomníka Organizačného výboru ME '70 a člena predsedníctva SZLH **Jozefa Kuchára**. Gratulácia patrila aj všetkým, čo sa zaslúžili o dobré meno slovenského hokeja v Európe a vo svete.

V ďalšej časti svojho prejavu **M. Šubrt povedal**: „Mojou úlohou bolo dbať o to, aby turnaj prebiehal za dobrých podmienok a aby sme pre športovcov pripravili dobré podmienky. Keď hovorím z tejto pozície, som rád, že môžem vyjadriť spokojnosť s tým, čo organizačný výbor pre tento šampionát urobil. Mali sme nielen výborné podmienky po športovo-technickej stránke, ale stretli sme sa tiež s vynikajúcim pohostinstvom a s nečakane vreľým prijatím divákov. Môžem povedať, a takto to budem referovať aj na najbližšom kongrese LIHG, že organizačný výbor pripravil pre tieto majstrovstvá stopercentné podmienky. Myslím si, že je teraz záležitosťou

samotných hokejistov, aby prešovskému publiku ukázali hokej v jeho plnej kráse. Chcel by som všetkým prešovským občanom pripomenúť, že týmto šampionátom sa ich mesto zapíše do histórie európskeho hokeja a jeho meno bude navždy figurovať v záznamoch a štatistikách LIHG na čestnom mieste vedľa víťaza štvrtých majstrovstiev Európy v Prešove. Som však presvedčený, že Prešov ostane predovšetkým natrvalo v srdciach a pamäti priamych účastníkov tohto šampionátu a všetkých tých, čo sú jeho svedkami.“



**Dr. Zdeněk Andršt, predseda ČSZLH, Praha:** „Tým, že sme vybrali Prešov za dejisko majstrovstiev Európy, sme, obrazne povedané, vyhrali v lotérii. Je tu prostredie skutočne výborné, po stránke športovej i spoločenskej. Podmienky sú také, že len ťažko sa dajú porovnať s predchádzajúcimi juniorskými šampionátmi. Ubytovanie, stravovanie i prostredie na zimnom štadióne je na európskej úrovni. Úvodný ceremoniál bol na potrebnej výške. Sú všetky predpoklady, aby práca, ktorú funkcionári odvádzajú, mala punc značky dobrej kvality.“

**Prof. PhDr. Vladimír Černušák, CSc., podpredseda ÚV ČSZTV a predseda SÚV ČSZTV:** „Treba oceniť dobrú myšlienku telovýchovných orgánov, že poverili Prešov usporiadaním ME. Organizačný výbor napriek rôznym problémom sa zhostil svojej úlohy veľmi dobre. Pripravil príjemné a vhodné prostredie pre toto podujatie. Podarilo sa mu upraviť zimný štadión a môžem povedať, že Prešov žije a úprimne sa teší z tohto šampionátu.“

**Napriek tomu sa hľadali vinníci, ktorí mali byť zodpovední za veľmi búrlivú atmosféru v hľadisku. Proces ostrej kritiky adresovanej vedeniu Organizačného výboru ME '70 pokračoval až do chvíle, keď najvyšší predstavitelia Federácie ľadového hokeja ZSSR vyjadrili vo svojom liste veľkú vďaku za skvelé, srdečné a priateľské prijatie ich juniorského reprezentačného družstva v Prešove, ktorého sa im dostalo nielen od organizačného výboru majstrovstiev Európy, ale aj od stranických a štátnych orgánov aj od obyvateľov mesta. Rôzni ideológovia a vedúci politici okamžite po tomto liste zmenili svoje postoje a nakoniec sme všetci pomerne dobre obstáli. Poďakovanie organizátorom vyjadrili aj najvyšší predstavitelia švédskeho a fínskeho hokejového zväzu za vzornú organizáciu tohto podujatia po stránke športovej aj spoločenskej.**

A tak okrem už spomínaných materiálnych hodnôt po skončení ME '70 ostala aspoň na určitý čas zapálená a hokeju oddaná mladosť, ktorá mala byť najväčšou hodnotou a devízou prešovskej hokejovej budúcnosti. Majstrovstvá Európy v ľadovom hokeji prispeli k popularizácii tohto športu na východnom Slovensku. Aj preto sme s nadšením organizovali toto vrcholné podujatie. Možno prispelo k tomu, že Prešov od roku 1957, keď vypadol z najvyššej slovenskej súťaže, čakal na postup do Slovenskej národnej hokejovej ligy plných trinásť rokov. Stalo sa tak na jeseň 1970. Všeobecne sa očakávalo, že hokej nastúpi na novú cestu dlhodobějších úspechov. Žiaľ, po jednoročnom pôsobení zo súťaže vypadlo. A potom nasledovali pravidelne sa opakujúce úspechy a pády. Hokej ostal a stále je v tieni futbalu a hádzanej.

**Pre mňa to bolo posledné funkcionárske obdobie v tomto športe. Ukončil som funkciu podpredsedu Okresnej hokejovej sekcie v Prešove a člena predsedníctva Slovenského zväzu ľadového hokeja v Bratislave. Definitívne som sa venoval novinárskej robote a o hokeji pravidelne písal komentáre a články v denníku Šport aj v Prešovských novinách. Často až príliš kriticky, ale vždy v záujme veci a objektívne. Mnohým sa to nepáčilo. Dokonca som takmer stratil svojho dlhoročného kamaráta, športového redaktora Východoslovenských novín Vincenta Mryglota. Jeho synovia Marek a Stano obliekali prešovské dresy. A v zápase Prešov – BEZ Bratislava v roku 1973 odmietli nastúpiť. Trénera Jursu to veľmi prekvapilo a aj diváci ich počin odsudzovali. Samozrejme že som reagoval a v denníku Šport pod titulkom „Odsúdeniahodné móresy“ som okrem iného napísal: *Nech sú príčiny akékoľvek, čin mladých hokejistov, ktorí si svojim hráčskym umením zatiaľ meno nespravili je odsúdeniahodný. Dávať si podmienky a zabúdať pri tom na najzákladnejšie povinnosti, nechať kolektív v „štychu“, hazardovať s dôverou diváka – to neznesie ospravedlnenie. Treba hľadať cesty na rie-***

*šenie nedorozumení. Prešovčania si však zvolili nesprávnu. Výbor by sa mal zamyslieť nad tým, či sa možno na takýchto športovcov spoliehať, či ľudia s takouto morálkou majú v kolektíve miesto.*

**Z mojich mnohých referátov som vybral jeden, čo zaujal čitateľov Prešovských novín. Vo februári 1973 zápas medzi Prešovom a Zvolenom prilákal azda najpočetnejšiu návštevu v sezóne. Stalo sa tak preto, lebo v mužstve Zvolena hral Jozef Golonka.** Hendikepom bola preň skutočnosť, že ešte nebol celkom zdravý zo zranenia, ktoré mu spôsobili bratislavskí chuligáni, keď ho napadli v centre mesta. O Jožkovi Golonkovi bolo známe, že počas zápasov rád rečnil a protestoval. Rozhodca Bucala ho razantne napomenul a zrazu na ľade bol úplne iný Golonka. Po zápase som sa rozhodcu Bucalu opýtal: „Čo si mu povedal?“. A on mi na to odvetil: „Keď neprestaneš, tak ťa vylúčim a do zápisu napíšem, že si ma hrubo a vulgárne urážal. Jožko povedal – ale ja ti predsa nenadávam, ani ťa neurážam. A ja som odvetil – ako to dokážeš? A bol pokoj.“

Prešovskí hokejisti sa mnoho rokov usilovali o udržanie medzi najlepšimi mužstvami na Slovensku. Niekoľkokrát postúpili do Slovenskej národnej hokejovej ligy, z ktorej vzápätí takmer vždy vypadli. V hokejovom mužstve, ktoré pôsobilo v rámci TJ Tatran Prešov, Dukla Prešov, Dukla ZPA Prešov a ZPA Prešov sa vystriedalo veľmi mnoho trénerov a hráčov. Na trénerskej lavičke okrem iných sedeli: **Ing. František Olejár, Tibor Poláček, Július Burdelák, František Giba, Jaroslav Hrabčák, Miroslav Nitka, Marián Olejár, Pavol Pivovarník, Július Maličký, Jiří Justa, Jozef Hrubeš, Eduard Gíblák, Stanislav Goffa, Michal Grandtner, František Gibala, František Blahút, Jozef Ivan, Jozef Čontofalský, Michal Novák, Milan Skokan** a mnohí ďalší. Najvýraznejšou osobnosťou bol v mužstve, ktoré v sezóne 1978-1979 postúpilo do Slovenskej národnej hokejovej ligy, Igor Liba, ktorý v kvalifikácii v zápase ZPA Prešov – ZVL Považská Bystrica, dal štyri góly a v druhom zápase bol autorom troch gólov. Prešov postúpil a Igor Liba odišiel do VSŽ Košice, kde sa začala jeho slávna hokejová kariéra. Priaznivci hokeja si aj dnes spomínajú na obdobie rokov 1967-1990 v súvislosti s menami takých hráčov ako boli **Kobulský, Pivovarník, L. Pavlovič, Ťažár, Varadský, Burdelák, Kaťuša, Bepko, Sabol, Maňkoš, Greško, Bosák, Čontofalský, Mryglot, Socha, Šechný, Blahút, Kardoheli, Velček, Frühaw, Křemen, Wittner, bratia Homzovci, Hrabčák, Jurčenko, Fabuľa, Haluška, Tomko, Onofrej, Vyrostko, Čerevka, Petričko, Matis, Ringer, Mažgut, Baláž, Kapusta a Pucher.**

Po roku 1990 sa situácia v telovýchovnom hnutí a športe podstatne zmenila. Dominuje názorová roztrieštenosť, rôzne privatizačné boje a najmä moc peňazí. Zmenili sa podmienky pre profesionálnych hráčov, o ktorých bývalí vynikajúci hokejisti ani len nespívali.

*Svet športu – september 2012*

## Kapitán s autoritou reprezentanta

**K výrazným a nezabudnuteľným postavám prešovského a československého futbalu sedemdesiatych rokov patrí bez zveličovania Igor Novák (1948-2006).**

S futbalovou loptou sa dôverne zoznámil v doraste Tatrana Prešov pod vedením Ing. Jána Karela a popri tom mladý chlapec pomerne dobre hral na husliach, ale nakoniec kožená zvíťazila nad hudbou. Neraz sa stalo, že keď jeho rovesníci na detskom ihrisku hrali futbal, Igorove puzdro na husle slúžilo ako „žrd“ provizórnej bránky. Futbalovému kumštu sa učil veľmi vytrvalo a jeho silná vôľa postupne prinášala viaceré úspechy. Potom išiel do sveta. Obliekal dres v mužstve Duslo Šaľa pod vedením trénerov Kováča a Puteru. Pôsobil aj v drese Červenej hviezdy Bratislava, ktorú viedol tréner Kohút. V cudzom kraji nebol spokojný on, ani jeho otec Ján, ktorého som osobne veľmi dobre poznal. Ako vtedajšieho tajomníka Okresného výboru Československého zväzu telesnej výchovy v Prešove ma požiadal, aby som pomohol prinavrátiť Igora do Prešova. Po viacerých pokusoch a presvedčaní trénera Jozefa Karela sa to podarilo. Nováka prijal do svojho mužstva. Až po rokoch, aj keď nerád, sa uznávaný tréner priznal, že to bolo jedno z jeho najlepších rýchlych rozhodnutí.

Prvoligový dres obliekol v apríli 1970 na ostravskej pôde. Príležitosť, ktorú dostal, dokonale využil. Prešov v tomto zápase získal bod a Igor patril k najlepším na ihrisku. Od tejto chvíle neustále zdokonaľoval svoje futbalové umenie. Jeho príslovečná húževnatosť a talent ho zaradili medzi najlepších prvoligových hráčov. Bol oporou a dirigentom mužstva. V jeseni 1972 sa Tatran Prešov v druhom kole nového ligového ročníka predstavil v Prahe na ihrisku Sparty pred vyše 20-tisícovou návštevou. Prešovčania vyhrali 1:0. Víťazstvu venovali pražské denníky mimoriadne veľkú pozornosť.

**Čs. SPORT** okrem iného napísal: V stredovej trojici podal veľký, fyzicky náročný výkon Novák.

**PRÁCE:** V prešovskom mužstve skvelý výkon odviedol Novák.

**MLADÁ FRONTA:** Prešov sa predstavil v Prahe vo veľmi dobrom svetle. Najlepší hráč na ihrisku bol rozohrávač Novák.

Jeho presvedčivá hra, silná vôľa a túžba čo najviac dokázať mu zabezpečili pevné miesto v zostave Tatrana. Aj jeho pričinením Prešov v ročníku 1972/73 obsadil v najvyššej súťaži druhé miesto a celkom zákonite reprezentoval našu krajinu v súťaži, o Pohár UEFA. Režisér hry bol samozrejme pritom. Prešovčania v prvom kole po výsledkoch 4:1 a 1:1 vyradili Velež Mostar, ale v druhom kole narazili na veľmi silného protivníka. VfB Stuttgart bol nad sily kolektívu, ktorý viedli Milan Moravec a Karol Petroš. V Tatrane sa v rokoch 1970-73 vystriedalo mnoho hráčov okrem iných aj Červeňan, Holeš – Sopko, Čabala, Bálent, Husár, Mačupa, P. Molnár, Semančík, Škorupa, Štefan, Turčányi, Onufrák, Takács, Velecký, Balogh, Melúch, Majerník,

Mikloš, Komanický, Bubenko, Pasierb, Fatla, Bartek, Vankovič a samozrejme Novák, bez ktorého si tréneri ani diváci nevedeli predstaviť mužstvo na ihrisku. Takmer v každom zápase bol v centre pozornosti divákov aj novinárov. Po zápase s Bohemiansom v Prahe (2:2) sa o jeho výkone veľmi pochvalne vyjadrovali všetci poprední redaktori.

**Denník PRAVDA (28. novembra 1972) napísal:** Obidve mužstvá mali vo svojich radoch po jednej veľkej osobnosti. Vo farbe domácich ňou bol Dobiáš, v mužstve hostí Novák.

**ŠPORT:** Novák bol najlepším hráčom na ihrisku.

**PRÁCA:** V hodnotení hráčov Tatran dostal dvojku a Bohemians 2,08. Novák ako jediný na ihrisku dostal jednotku.

Stabilné výkony, tvorivá hra, častá strelba a vzácna schopnosť vyburcovať spoluhráčov k vysokej bojovnosti a nadšeniu mu zabezpečili miesto v reprezentácii Československa. Na svoj prvý štart v drese so štátnym znakom si aj po rokoch veľmi rád spomínal: „Bolo to v októbri 1972 v Prahe v stretnutí s Holandskom. Prehrali sme síce 1:2, ale pre mňa to bol nesmierne veľký zážitok a uznanie za všetko, čo som hre zvanej futbal od útlej mladosti venoval. Z mojich úspechov sa veľmi tešil nebohý otec. Vždy ma dokázal povzbudiť, ale niekedy zazneli aj slová miernej kritiky. Bol a stále pre mňa je a ostane príkladom obetavosti, nadšenia a životného optimizmu, ktorý mu pomáhal prekonávať mnohé problémy a veľké zdravotné ťažkosti.“ Igorovi rodičia... Matka lekárka, pochádzajúca zo slnečnej Grúzie a otec partizán, spojili svoje osudy v pohnutých časoch druhej svetovej vojny. Ich neľahký životný príbeh priblížil mnohým ľuďom v našej vlasti aj v zahraničí známy film **Prerušená pieseň**.

Azda aj preto Igor a jeho sestry Inga a Naďa Nováková-Krajčová, terajšia dekan-ka Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity, vstrebávali svet a každodenný život v ňom inak, plnohodnotnejšie, s patričnou dávkou zodpovednosti a dôslednosti, ako ich rovesníci.

Rok 1973 bol pre prešovského kapitána mimoriadne priaznivý. V ankete o Československého futbalistu roka obsadil tretie miesto a posilnil svoje postavenie v reprezentačnom drese, ktorý obliekol šesťkrát. Najlepší výkon podal v máji 1973 v Prahe proti Anglicku (1:1), keď navyše strelil krásny gól a rozhodol o cennej remíze.

**Denník SPORT** v tejto súvislosti napísal: Bol strelcom jediného gólu, ktorý padol po krásnej strele. Má veľmi rýchly štart na loptu, šikovnú kľučku, ktorou sa vie zbaviť protihráča.

Darilo sa mu aj v ďalších zápasoch s Dánskom, NDR aj Bulharskom. Konkurencia bola mimoriadne silná. V reprezentačnej stredovej formácii o miesta bojovali okrem Nováka aj Pollák, Kuna, Bičovský, Jokl i Hagara. Pomery v reprezentácii sa postupne komplikovali a vzájomné vzťahy neboli najlepšie. Igora vyzliekli z reprezentačného dresu.

Po dlhšej prestávke opäť reprezentoval. Päťkrát nastúpil v olympijskom mužstve a pomohol Československu k postupu na OH '80 v Moskve. Dres so štátnym znakom obliekal pod vedením trénerov Václava Ježka a Františka Havránka, ktorý viedol olympijský tím. Obidvoch si veľmi vážil a považoval za popredných futbalových odborníkov. Aj v Tatrane Prešov vždy rešpektoval trénerov. S úctou spomínal na bratov Karelvcov, Štefana Jačianskeho, Béla Malagu, Milana Moravca, Karola Petroša, aj Jozefa Tarcalu. V apríli 1977 najlepší a najpopulárnejší hráč prešovského mužstva sa po zápase so Spartakom BS Vlaším (5:1), rozlúčil so svojimi priaznivcami výborným výkonom. Na 5 mesiacov obliekol vojenskú rovnošatu a posilnil celok Dukly Tábor, ktorá hrála v druhej národnej lige.

Nestáva sa často, aby potlesk divákov zaburácal už pred otvorením stretnutia, keď hlásateľ predstavoval obidve mužstvá. Športový život prináša mnohé neopakovateľné a prekvapujúce situácie. Jednou z nich bola rozlúčka s kapitánom, ktorý bol najvýraznejšou osobnosťou v rokoch 1970-1980. Neodchádzalo sa mu ľahko. Dvojročný syn Igorko, malá Natália, manželka, príbuzní a spoluhráči neskrývali dojatie, že tých päť mesiacov (podľa vtedajšieho zákona mal ako vysokoškolák slúžiť 12 mesiacov) im bude veľmi chýbať. Priznal sa, že je mu ľúto, keď príde deň postupu jeho mužstva do najvyššej súťaže. Zaželel chlapcom, aby sa im aj bez svojho kapitána darilo. Odchádzal, aby sa vrátil.

Jeho hráčska kariéra začala nenápadne, zložito, mimo rodného mesta. Príležitosti, ktorú dostal, sa chopil ako skutočný bojovník. Prešovské farby obhajoval dôstojne, nielen v najvyššej súťaži, ale aj v rokoch, keď sa Tatranu nedarilo. Nie náhodou bol dlhoročným kapitánom, odhodlaným hráčom prvého sledu, ktorého žiadna búrka na ihrisku, ani v šatni neprekvapila, nestrhla k šedivosti priemerných. Vždy stál na strane spravodlivosti a pravdy, či išlo o trénerov, hráčov, alebo niektorých nepopulárnych funkcionárov. Nevyhýbal sa ostrejším debatám s vedením klubu, ale aj s novinármi. Mám z takejto debaty osobnú skúsenosť. Po prvooligovom nevydarenom zápase na domácej pôde s Trenčínom (1:2) som na adresu Prešovčanov v denníku Šport napísal: „Sopko, Sobota, Jozef, Majerník i Bubenko hrali nezodpovedne, bez zápalu a presnejšej kombinácie. Zaradenie Sopka do stredovej formácie bolo omylom. Tento hráč nedokázal ani len presnejšie prihrať a väčšina jeho prihrávok skončila na kopačkách súpera.“

Tieto slová až príliš nahnevali Igora Nováka, ktorý prišiel do redakcie v bojovej nálade s cieľom obhajovať svojich spoluhráčov, ktorým som vraj krivdil. Po ostrejšej výmene názorov a argumentácii faktov, sa debata skončila zmierlivo. Požiadavke kapitána, aby som mužstvo aj povzbudzoval a nie iba kritizoval, som vyhovel iba čiastočne. Jeho futbalové aj ľudské kvality často vysoko oceňovali aj organizátori Ankety o najúspešnejšieho športovca okresu Prešov. Túto poctu získal v rokoch 1972, 1973, 1977 a 1978. V roku 1975 obsadil druhé a o rok neskôr tretie miesto.

Prešovský kapitán s autoritou reprezentanta bol príkladom športovca, ktorý dokázal nájsť svoje pevné miesto v spoločnosti. Úspešne absolvoval štúdium na Peda-



gogickej fakulte UPJŠ v Prešove, odbor ruština – telesná výchova. Rozhľadený muž vnímajúci svet okolo seba s očami otvorenými dokorán urobil všetko, aby naďalej rozvíjal svoj talent a patril k najplátnejším hráčom. Tisíccky ľudí pokladali Igora za „svojho“. Mali ho radi a obdivovali jeho nesmierne nadšenie i zápal pre všetko čo robil a nielen na ihrisku. Postupoval tak, aby mali radosť jeho najbližší, jeho priaznivci, a aby sám mal dobrý pocit z toho, čo na futbalovom trávniku robí. Uznanie mu patrilo i za to, akým nevšedným spôsobom dokázal spojiť vrcholový šport s plnokrvným každodenným životom.

V našom rozhovore pre denník Šport v roku 1993 povedal aj tieto slová: „Počas môjho pôsobenia v Tatrane Prešov som prežil úspechy, veľké pády aj mnohé nepríjemné prehry. Napriek tomu to pre mňa bola veľmi krásna futbalová etapa. V tých časoch sa vystriedalo v Prešove mnoho trénerov aj hráčov. Takmer na všetkých si veľmi rád spomínam. Tvrdý tréning, túžba byť lepší a získať úspechy zrejme rozhodli, že pomerne dlho som mohol hrať v najvyššej súťaži. Záver aktívnej činnosti sa mi nevydaril. Po deviatich rokoch pôsobenia v Tatrane, som v júni 1979, keď sme vypadli z najvyššej súťaže, odišiel do Prahy. Dres Bohemiansu mi ostal len krátkou spomienkou, lebo vážne zranenie znamenalo koniec hráčskej kariéry. Lopte som však ostal verný ako tréner.“

Aj trénerskej práci sa venoval s nasadením všetkých síl a schopností. Vyše päť rokov pôsobil v Giraltovciach, potom v Bardejove a v roku 1987 sa vrátil do Prešova a venoval sa výchove mladej generácie. Dôsledná trénerská a pedagogická práca prinášala úspechy. V roku 1992 vybojoval s kolektívom starších dorastencov titul Majstra Slovenska. V tejto súvislosti mi v rozhovore pre denník Šport povedal: „V trénerskej práci sme spolu s Majerníkom presadzovali menej driny a viac hravosti, aby naši chlapci náročnú a potrebnú záťaž znášali dobre. Som presvedčený, že v mládežníckych kolektívoch musíme pracovať tak, aby pre mladých hráčov bol futbal viac ako prvá láska. Pre mňa stále platí základné krédo – urob všetko, aby mladý hráč, ktorý odchádza z dorastu vedel loptu spracovať, presne prihrať a rýchle bežať. Potom sa môže uplatniť v rôznych mužstvách aj v rôznych systémoch hry. Zisk titulu majstra je pre mňa tou najväčšou odmenou, akú tréner od svojich zverencov môže dostať. Avšak je aj ocenením práce a potvrdením, že systém, ktorý uplatňujeme je správny a účinný. Som rád, že mládežnícky futbal sa ešte výraznejšie dostáva do povedomia športovej verejnosti.“

Najväčší úspech svojej trénerskej kariéry dosiahol ako tréner prvoligového mužstva Tatrana Prešov v ročníku 1994/95, keď sa Prešovčania pod jeho vedením prebojovali do druhého kola Pohára víťaza pohárov. Dobrú trénerskú prácu odviezol aj v Ružomberku, v Banskej Bystrici či Bardejove. Ako tréner pôsobil v zahraničí, v Ománe a aj v Katare. Na sklonku svojho života aktívne pracoval v Združení futbalových internacionálov Tatrana Prešov. Z našich radov navždy odišiel v roku 2006 ako 58-ročný.

*Svet športu – december 2012*

## Spomienka na Gabriela Zelenaya, legendu slovenskej žurnalistiky pri príležitosti nedožitých 90. narodenín

### So srdcom na dlani

Legenda slovenskej žurnalistiky, a tej športovej zvlášť, vynikajúci reportér, glosátor, všestranný športovec, nadšený organizátor, zakladateľ a prvý predseda Únie slovenských novinárov a jej Klubu športových redaktorov **GABO ZELENAY** by sa 26. novembra 2012 dožil 90. rokov.

**Žiaľ, z našich radov navždy odišiel 3. augusta 2003 vo veku nedožitých 81 rokov. Narodil sa v Bánovciach nad Bebravou. Študoval na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave. Bol nielen reportér par excellence ale aj aktívny športovec a tréner. Možnože nie jeden jeho úspech by**

**bol ešte výraznejší nebyť mnohých iných jeho záujmov a širokospektrálnej činnosti, ktoré mu prinášali nielen potešenie ale aj rôzne ťažkosti a prekážky. Všetky prekonával s nesmiernou vytrvalosťou, energiou, dôvtipom a dobromyselnosťou.**

Životnou túžbou Gaba Zelenaya bolo stať sa rozhlasovým reportérom. Veľký sen pomerne rýchlo premenil na skutočnosť. Tá vzácna chvíľa prišla v roku 1946. Vyhrál konkurz vo veľmi silnej konkurencii 35 účastníkov na rozhlasového reportéra slovenského rozhlasu. Jeho prvá živá reportáž ihneď zaujala mnohých poslucháčov a odznela z ligového zápasu futbalistov ŠK Žilina s ŠK Bratislava 6. októbra 1946. Odvtedy ich boli stovky, možbyť tisícky. Nenapodobiteľné, na vysokej profesionálnej úrovni, plné humoru a športovej zábavy. Niektoré na Slovensku ani nebudú nikdy prekonané.

V živote nebýva nič jednoduché, ani ľahké. Aj Gabovi na jeho trnistej ceste za mikrofónom takmer pravidelne pribúdalo mnoho prekážok a ľudskej neprajnosti. V roku 1948 sa začala etapa vážnych problémov a mnohých starostí. Vylúčili ho z vysokoškolského štúdia tesne pred štátnicami a potom ho v roku 1951 z politických dôvodov vyhodili aj z Československého rozhlasu. Bol bez práce, ale dokázal sa užiť pravidelným písaním a fotografovaním. Písal pod rôznymi pseudonymami. Bol veľmi vzdelaný a mimoriadne talentovaný, čo dokumentoval v rozmanitých oblastiach. Niektorí o ňom hovorili, že bol doslova polyhistor. Čo vzal do rúk, všetko zvládol. Vedel sa presadiť aj fotografovaním.



*Cenu Ľudovíta Štúra za rok 1994 Gabo Zelenay prevzal z rúk Vladimíra Mečiara, vtedajšieho predsedu vlády SR.*



Prezident SR Rudolf Schuster s Gabom Zelenayom a Jozefom Kuchárom počas besedy s členmi Únie slovenských novinárov v Bratislave.

Jeho prvý návrat pred mikrofón v roku 1956, teda po štyroch rokoch nútenej prestávky, mu umožnila predovšetkým nesmierne silná vôľa, vysoká profesionalita, ale v mnohých prípadoch aj jeho originalita v presadzovaní nového, prítiažlivejšieho štýlu rozhlasovej reportáže. Začiatok bol veľmi ťažký. Nové sa presadzovalo len cez veľké prekážky. Priznal sa, že ani jemu samému sa takéto reportovanie príliš nepáčilo. A keď už bol takmer rozhodnutý nechať všetko

tak, stretol sa s Alexandrom Matuškom, skvelým literárnym kritikom a pýtal sa, či má utiecť od nového spôsobu reportovania. Matuška mu odpovedal: „**Božechráň. Má to čosi do seba, ale je to náramne kostrbaté, treba na tom pracovať.**“

Po tomto krátkom rozhovore začal pripravovať vlastnú predstavu o rozhlasovej reportáži. Sám ju charakterizoval ako veľký obraz malých postrehov, odovzdávaných slovom poslucháčom v podobe akejsi mozaiky videného, ktorú vo vtedajšom čase nikto nedokázal napodobniť. Takto chcel slovným skutočne plastickým obrazom stvárniť svoje reportáže. Usiloval sa poslucháča nielen informovať o priebehu zápasu, ale aj pobaviť tak, aby poslucháč bol unesený krásou a dynamikou športového zápolenia. Dianie videl v obrazoch. Vždy hovoril „farebne“, s plným nasadením. Rôzne situácie dokázal opísať tak presvedčivo, že ľudia pri rádiách mali pocit, akoby zápolenia futbalistov, hokejistov, atlétov, lyžiarov či krasokorčuliarov sledovali na vlastné oči. Okrem golfu nebolo športu, ktorý by prostredníctvom rozhlasu nepriblížil svojim poslucháčom. Raz dokonca reportoval vyše jednej hodiny aj medzinárodný šachový turnaj v Trenčianskych Tepliciach. Nechcel, ale musel. Jeho šéfredaktor, ktorému povedal, že šachu nerozumie, len stroho odpovedal: „**Reportér musí vedieť reportovať aj kvitnutie ruží. Keď sa z Teplíc nezveš, máš pádaka.**“

Gabo teda šiel a jeho výkon ocenili takto: **NAJLEPŠIA REPORTÁŽ ROKA**. Z jeho bohatého rozhlasového archívu, ktorého časť mi venoval som vybral tie najhodnotnejšie ku ktorým sa Gabo veľmi rád vracal. Čítajte a „počúvajte“ zároveň.

**Reportáž z hokejového zápasu ČSR – Švédsko 1965:** ...Náš obranca vyhodil na pravú stranu, tam pripravený bol Čapla, Čapla Golonkovi, Golonka teraz pri mantineli, zastavil si puk, zadovka – patrila Čaplovi ale vystihli ju Švédi a už sa aj dostali do útočnej akcie. Vyhodili, prekorčulovali najsamprv strednú tretinu a potom stratili puk, ale je tu Tikal, vyhadzuje Jíříkovi, Tikal ešte stále pri puku, za brámkou súpera. Prihrá? Nie, krúti sám a Švédi pekne za ním, prehodil dozadu, strela Golonkova – gól! Neuveriteľná presnosť Tikala. Akoby chcel orať ľad a vo vyoranej brázde chcel

by viesť puk a takto bol zapichnutý, bol položený na ľade ako na plochej dráhe, keď plošinári jazdia...

Ďalšia reportáž je z roku 1968 pred vianočnými sviatkami usporiadali v Moskve hokejový turnaj IZVESTI. Zelenaya poslali reportovať. **„Ja som strašne prežíval to, čo sa u nás udialo v auguste 1968. Bolo toho plné moje vnútro. Vtedy sa mi stalo, že prvý zápas hralo Československo proti Sovietskemu zväzu a mužstvo na domácej pôde bolo neprekonateľné. Ja som vtedy už v prvej tretine zápasu reportoval asi takto: „A teraz vážení poslucháči, teraz vrhli sa Sovietsi na nás, obsadili naše územie, celú našu tretinu, celé naše územie, bijú nás hlava nehlava, ale my sa nedáme. Naši chlapci tiež bojujú, nedajú sa, nedajú sa, tiež im odpĺcajú, áno, snažia sa ich vyhnať, nie, nemôžu, oni sú strašne silní. Ale my keď budeme držať spolu, nám sa to podarí a my ich z nášho územia vyženieme.“** Toto som ja povedal cez tretinu. My sme mali vždy priame spojenie s Československom, takže som poprosil techniku v Prahe o prepojenie do Bratislavy na nebohú manželku, oni ma prepojili a ona mi hovorí: „Ty si sa zbláznil, čo si ty vyprával?“ Potom mi to zreprodukovala a hovorí: „Bud' taký dobrý, keď ťa tam zavrú, hneď, tak Zigmund nech zistí kde sedíš, aby sme ťa mohli aspoň naháňať.“ Rozlúčil som sa s ňou a tak som to nejak stresovaný reportoval, oni ma nezavreli tam a nezavrel ma ani nikto tu... Vtedy bola televízia módna a ja to beriem tak, že tí, čo to počuli a počulo to strašne veľa ľudí, mysleli a cítili tak, ako ja. Lebo ja som len to vydal zo seba, čo bolo v mojom srdiečku.“

**Futbalový zápas Slovan Bratislava – CF Barcelona (zostrih) 1969:** Poslucháči zo Švajčiarska, z Bazileja zo Štadióna sv. Jakuba. A prosím, doma všetci držte, držte palce. Držte palce bielym jastrabom z Tehelného poľa – Slovanu Bratislava, ktorí o niekoľko sekúnd začnú veľký boj proti CF Barcelona vo finále futbalovej súťaže Víťaza národných pohárov. Stretnutie sa začalo. Rozhodca pán Rawens z Holandska zapískal, 30 tisíc ľudí zakričalo a lopta už aj letí z nohy na nohu. ... útočník Barcelony zastavený, naši idú dopredu. Na ľavej strane Jokl prichytil loptu už na polovičke Barcelony, kde púšťa na ľavú stranu. Áno, kľučka, púšťa .... hráča Barcelony, obchádza druhého, prihrávka na pravú stranu. Tam je pripravený Cvetler, blíži sa k pokutovému územiu. Vypál! Prihrávka! (obrovský rev). Tak teda priatelia, v prvej



*Jozef Darmo, ústredný riaditeľ Slovenskej televízie v rokoch 1994 – 1996, Gabo Zelenay, reportér, predseda Únie slovenských novinárov a Jozef Kuchár, zástupca ústredného riaditeľa STV v rokoch 1994 – 1996 počas debaty na televíznej pôde.*

minúte 1:0. Hodiny na štadióne už ukazujú 48. minútu druhého polčasu a stále nie je koniec stretnutia. Stále nie je koniec stretnutia. Lopta na nohe ... Ja verím tým švajčiarskym hodinkám, predsa sú vraj najpresnejšie na svete! Verím! Pozor, príležitosť pre Španielov! Päste nášho chlapca Vencla a lopta už sa dostáva za postrannú bránkovú čiaru, von do autu. Rohový kop v štyridsiatej ôsmej a poltej minúte! Tak akože? Aké hodiny nosí pán Rawens? Prihrávka, strela na našu bránu. Výborne, Vencel! To bola šanca! Vypálili – a keď aj vypálili už tu bol hvizd rozhodcu ..., ktorý končí stretnutie Slovan Bratislava – Barcelona. Vyhrali sme, priatelia doma! Vyhrali sme tri – dva. Náš je pohár, slávny a veľký, nádherný! Bravó, chlapci, naši jastrabi z Tehelného poľa bratislavského! Obecenstvo vtrhlo do ihriska – naši turisti, naši fanúšikovia, so zástavami a transparentmi. Objímajú našich hráčov. Vďaka vám vrelá! Vencel, Cvetler, Fillo, Horváth, Hrivňák, Zlocha, vďaka Miško Vičan, za prípravu. Prežívam, vážení priatelia, najradostnejšiu chvíľu v mojom reportérskom živote. Náš česko-slovenský futbalový klub získava jednu z najcennejších trofejí na svete. Snívali sme o tomto okamihu, keď sme sa dívali na prenosy televízne tých jedenásť rokov. Keď zástupcovia UEFA odovzdávali slávnym klubom – Realu Madrid, Manchesteru United a ďalším a ďalším takúto trofej. Ako my doma vtedy sme si vraceli, kedy raz naši chlapci takto medzi nadšeným obecenstvom budú prijímať pohár, kedy oni raz obehnú okolo štadióna, kedy náš kapitán bude mať Pohár víťazov pohárov? Kedy sa splní pranie, naše veľké pranie, náš sen? Slovan Bratislava príjme pohár. Ktosi vyzliekol Šaňa Horvátha z bieleho trička. Je v trenírkach a čaká, aby prijal pohár. Čaká na túto veľkú chvíľu. Priatelia doma, vyberte poháre, otvorte fľaše vína, fľaše šampanského a pripite na zdravie našim futbalistom! Ved' je to obrovský úspech celého česko-slovenského športu! Celého nášho športu!

Obetavá práca, dobrý vzťah k ľuďom, nevšedná ochota nezištne pomáhať každému, kto pomoc potrebuje a kto si ju aj zaslúži, sú trvalou hodnotou, pripomínajúcou nadšenie a zaniietenosť vzácneho človeka. Bol to nenapodobiteľný a nesmierne obetavý muž – akoby doslova so srdcom na dlani. Pri rôznych príležitostiach veľmi často zdôrazňoval, že na novinárske a rozhlasové a televízne posty začali nastupovať mladí ľudia bez potrebného odborného vzdelania a bez nenahraditeľných prísnych skúšok. Navyše, do vedúcich, či riadiacich funkcií sa dostávajú ľudia, ktorí nemajú potrebné skúsenosti. Nepoznajú správnu výslovnosť, nevedia sa vyjadrovať a správne artikulovať. Titul reportér bol voľakedy v rozhlase vrcholný titul. Viac ako titul riaditeľ. Nemohol ho dostať nikto, kto neabsolvoval prísne skúšky pred komisiou. Nestačilo, že sa slečna páčila riaditeľovi. Napríklad adept dostal pred komisiou obálku, v ktorej bola napísaná téma, na ktorú mal po minútovej príprave reportovať, bez chýb, vtipne, správnou slovenčinou, použiť odborné výrazy tak, aby mohol zaujať aj fundovaného poslucháča. A dôležité je, aby začínajúci redaktor pracoval pod patronátom skúseného kolegu.“

Je zarmucujúce, že tieto múdre, rokmi overené a pravdivé slová si mnohí kompetentní nechcú, nemôžu, alebo nevedia v tomto čase ani len uvedomiť.

*Slovenský rozhľad – december 2012*

## Dotíкло srdce futbalovej legendy

**Ladislav Pavlovič, vynikajúci futbalista, dlhoročný hráč aj tréner Tatрана Prešov a mnohonásobný reprezentant Československa v nedeľu 27. januára 2013 navždy odišiel z našich radov vo veku 86 rokov.**

Narodil sa 8. apríla 1926 v Prešove. Jeho mimoriadne bohatá hráčska kariéra je spojená s rodným mestom, v ktorom sa v bohatej futbalovej histórii často menil názov klubu, ale on vždy zostal. V prešovskom drese odohral 25 ligových ročníkov s výnimkou obdobia, keď počas základnej vojenskej služby pôsobil v kolektíve ČH Bratislava. Na svojom konte má takmer 1300 zápasov so súpermi rôznych kvalít. V prvooligovej súťaži absolvoval 347 stretnutí a dal 164 gólov. Svoje skvelé strelecké schopnosti potvrdil aj tým, že počas dlhoročnej kariéry celkom vsietil 2000 gólov. V štrnástich zápasoch reprezentoval Československo a dal 2 góly. Bol to doslova pán futbalista. Napriek veľkému počtu zápasov nebol ani jediný raz vylúčený.



V roku 1960 obliekal dres mužstva, ktoré získalo bronzové medaily v Pohári národov. Za veľký úspech možno považovať aj to, že v našej najvyššej futbalovej súťaži hral až do svojej štyridsiatky. Dvakrát v rokoch 1961 a 1964 bol kráľom ligových strelcov a prevzal pohár DENNÍKA PRÁCA. No nielen futbal bol jeho veľkou láskou. Zabudnúť nemôžem, že bol aj výborným hokejistom. Často po skončení prvooligového futbalového zápasu ihneď obúval korčule a ponáhlal sa na zimný štadión. V drese Tatрана Prešov bojoval spolu s popredným futbalistom Františkom Semešim o druhooligové hokejové body.

Jeho vynikajúce výkony vysoko oceňovali poprední futbaloví odborníci nielen doma, ale aj za hranicami našej vlasti. Stal sa zaslúžilým majstrom športu a držiteľom titulu *vzorný tréner*. Vychoval mnoho hráčov, ktorí aj jeho zásluhou obliekali prvooligové dresy. Získal Cenu fair-play MUDr. Ivana Chodáka. Jeho hru obdivovali početní priaznivci, ktorí ho neraz po vydarených stretnutiach so Spartou Praha, Slovanom Bratislava či VSS Košice doslova nosili na rukách. Bol rýchlym útočníkom, najlepšie sa cítil na pravom krídle a ako perfektný strelec sa zaradil medzi najlepších v ligových súťažných ročníkoch. Navždy ostane neopakovateľným príkladom klubovej vernosti, úprimného vzťahu k mestu a jeho občanom. Keď oživujem spomienky

na tohto vzácneho a šľachetného muža, nemôžem zabudnúť na rok 1966, keď sa na štadióne Tatranská Lúča so svojou prvotnou kariérou. V hľadisku sa zišlo takmer 20 tisíc divákov. Príčinili sa o fantastickú atmosféru stretnutia, v ktorom v mužstvo jubilanta zložené z bývalých reprezentantov Československej republiky porazilo výborný celok Honvédu Budapešť 3:1. Laco strelil dva góly. V tradičných zelených farbách s veľkým P na prsiach nastúpili: Stacho, Holeš, Urban, Pluskal, Tichý, L. Novák, Masopust, Kačáni, Buberník, Rias, L. Pavlovič, R. Pavlovič, Scherer, Dolinský a Molnár. Tento tím viedol Štefan Jačiansky. Rozlúčka bola dojemná, ale aj optimistická, lebo všetci vedeli, že tento veľký futbalista ostane futbalu po celý svoj ďalší život verný. Toto proroctvo sa naplnilo. Pavlovič hral ešte určitý čas za druholigový Bardejov, potom sa vrátil do Tatranska a na poste trénera sa celkom úspešne venoval mládeži. Pod jeho vedením kolektív dorastencov získal titul majstra Slovenska.

**Pri príležitosti jeho životného jubilea 75. narodenín som v mene Klubu športových redaktorov Únie slovenských novinárov v Bratislave oslávencovi adresoval aj tieto slová:** „Návraty majú svoju osobitnú prítťaživosť. Určite aj preto, že ich prostredníctvom sa do epicentra našej pozornosti dostávajú významní ľudia a nevšedné udalosti. Práve do tejto kategórie patrí aj Ladislav Pavlovič. Muž, ktorý sa celkom zaslúžene premenil na žijúcu legendu. V čase svojej aktívnej hráčskej kariéry sa zaradil medzi najlepších ligových strelcov v Európe. Stal sa vôbec prvým slovenským futbalistom, ktorého zaradili do Klubu ligových kanonierov. Takmer hriechne sa nikde nespomína, že napriek množstvu zápasov nebol ani jediný raz vylúčený. Najväčšie uznanie získal, keď sa stal prešovským športovcom XX. storočia. Zároveň sa zapísal medzi desiatich laureátov podobnej regionálnej ankety v rámci východného Slovenska. Zabudnúť nemôžeme, že bol nielen vynikajúcim futbalistom, ale aj výborným hokejistom. Hral majstráky v jednom i druhom športovom odvetví, čo je v súčasnosti už prakticky nemožné. V popredí ôsmy aprílový deň, na prahu tohtoročnej jari, premenil Ladislava Pavloviča na jubilanta. Dožil sa 75 rokov! Svoje narodeniny sa rozhodol osláviť priamo na ihrisku. Som rád, že mám príležitosť v mene Klubu športových redaktorov ÚSN v Bratislave pozdraviť nášho jubilanta a zaželať mu aj prostredníctvom týchto riadkov predovšetkým zdravie, mnoho radosti a spokojnosti v kruhu najbližších. K slovám žičlivosti sa pripájajú aj členovia nášho výboru, podpredseda Gabo Zelenay, tajomník Igor Mráz a členovia Jozef Kšiňan, Jozef Galus, Vladimír Mezencev a Emil Valko.

Všetci veľmi dobre poznáme Laca Pavloviča, o ktorom sme napísali mnoho správ, referátov, článkov a komentárov. Možno nie všetky sa mu páčili a potešili ho. Ale napriek tomu náš vzájomný úprimný vzťah sa nezmenil a pretrváva ako vzácne puto dodnes.

Dovoľ, milý oslávenec, aby som Ti zaželel len to najlepšie. Verím, že všetky ťažkosti, ktorým sa v živote nedá vyhnúť, sa Ti podarí úspešne prekonať. Žičím Ti veľa vytrvalosti, spokojnosti a mnoho optimizmu v rodine, medzi priateľmi a priaznivcami futbalu. Zo srdca Ti želim, vzácny náš jubilant, mnoho šťastia, dlhý a bohatý život.“

Jeho životná cesta z ktorej navždy odišiel po dlhej a ťažkej chorobe je poznačená veľkou obetavosťou, profesionálnym prístupom k plneniu povinností, nielen v oblasti športu, ale aj v občianskom, rodinnom a spoločenskom živote. Bol a ostane vynikajúcim hráčom a úspešným mládežníckym trénerom. Svoje skúsenosti a vedomosti dával pevne do služieb prešovského športu, futbalu a hokeju zvlášť. V tom bola jeho osobitosť a veľkosť. Odišiel človek, ktorý vášnivo miloval život a dobrých, čestných a pracovitých ľudí v ňom. Mal rád svoje mesto a svoju vlasť a s veľkou láskou slúžil športu a zostáva príkladom pre mnohé generácie. V časoch dobrých aj zlých vedel, kde je jeho miesto. Aktívne pomáhal, keď sa prešovskému futbalu nedarilo. Svojím optimizmom a nadšením strhával hráčov, trénerov a funkcionárov do boja o záchranu futbalu v Prešove. Všetky prekážky, ktoré mu život prinášal, prekonával silnou vôľou a vytrvalosťou. Tú poslednú – ťažkú chorobu – neprekonával. Jeho celoživotné dielo je uzatvorené. Ostáva však trvalou hodnotou a dokumentom doby, v ktorej žil. Ostáva aj veľkou hodnotou v našej telovýchove a športe a bude žiť v srdciach všetkých, ktorí mali radi futbal a Laca Pavloviča, hráča veľkého formátu.

*Slovenský rozhľad – február 2013*



*Lacovi Pavlovičovi, dlhoročnému hráčovi Tatranu Prešov, kráľovi ligových strelcov a československému reprezentantovi na snímke vpravo k životnému jubileu 75. narodeninám blahoželá Jozef Kuchár (vľavo), šéfredaktor dvojtýždenníka Slovenský rozhľad a Jozef Bican, bývalý československý futbalový reprezentant, dlhoročný hráč Slavia Praha.*



## Jubileum slovenskej a európskej hádzanárskej legendy



*Kapitánka prešovského prvotligového družstva Mária Labayová v bielom drese.*

la čo najčestnejšie obstať a dôsledne s pocitom veľkej zodpovednosti, konať. Jej obdivuhodný optimizmus a veľký športový talent mnohých aj v terajšej etape doslova podnecujú. Osobným príkladom dokáže ľudí získavať pre cielavedomú a zmysluplnú činnosť. Vysoká profesionalita charakterizuje jej výraznú osobnosť. Pôsobenie v športe aj v zamestnaní spája so záujmom o problémy a ťažkosti obyčajných ľudí. Vždy sa teší, keď vidí okolo seba šťastných športovcov, spolupracovníkov, priateľov aj tých najbližších. Napriek zložitosti života dosiahla veľa výrazných úspechov. Svoj talent zúročila mierou vrchovatou. Potvrdzujú to rôzne vynikajúce výsledky. Priaznivci ženskej hádzanej o nich veľmi dobre vedia. Ved' majú pevné miesto v kronike československej, slovenskej a európskej hádzanej. Výrazné miesto jej patrí v prešovskom športe.

Preto sa v týchto pre ňu slávnostných dňoch žiada osobitne pripomenúť najvýznamnejšie etapy na jej ceste životom. Už ako šestnásťročná študentka Strednej pedagogickej školy v Prešove dostala výnimku a začala hrať za druholigové družstvo Lokomotíva ZPA Prešov. Po troch rokoch sa výrazne pričínila o prvý postup do najvyššej hádzanárskej ligy pod vedením trénera Dušana Daniša a s tímom hráčok v ktorom okrem iných boli: Bulíková, Foltýnová, Sedláková Pivovarová, Piataková, Baranová, Jiráňková, Rychvalská, Katušová a Bartošíková. Prešovský dres však

Dni a týždne sa mihajú až príliš rýchlo, ale napriek tejto realite sa pri významných životných míľnikoch musí nájsť chvíľa nielen na oslavu, ale aj na bilancovanie. **Mária Labayová**, jedna z najvýraznejších osobností slovenskej a československej ženskej hádzanej, mnohonásobná reprezentantka si v minulých dňoch pripomenula životné jubileum.

**Bývalá prešovská kapitánka oslávila uprostred náročnej každodennej práce, v dobrom zdraví šesťdesiatku. Zdá sa, že akosi prirýchlo to prišlo, ale predovšetkým, že jej tá cifra vôbec nepristane. Nie preto, že by sme pred ňou nepocitovali vážnosť, mnoho skúseností a úspechov, ale skôr preto, že má nesmierne veľa energie, vytrvalosti, elánu a predovšetkým široké schopnosti inšpirovať mnohých do aktívnej činnosti, nielen v športe ale aj v iných oblastiach.** Vždy a v každej situácii sa usilova-

neobliekla. Prestúpila do Plastiky Nitra a tam sa stala členkou juniorského reprezentačného družstva a potom bola v širšom kádri reprezentantiek Československa. Na moju otázku čo ju viedlo k takémuto prekvapujúcemu rozhodnutiu so smútkom v očiach povedala: „**Utrpela som vážny úraz ramena, lenže potrebnej lekárskej starostlivosti a prípadnej rehabilitácie sa mi nedostalo. Navyše, som prišla aj o zamestnanie. Preto som využila ponuku Ing. Korca z hádzanárskeho oddielu Plastiky Nitra a toto rozhodnutie som nikdy neolutovala. Vybavili mi liečenie aj zamestnanie a dostala som podstatne väčšie možnosti ako v Prešove. Skúsené hráčky ma veľmi dobre prijali a aj im vďačím, že som sa stala členkou reprezentácie Československej republiky. V roku 1978 som štartovala na majstrovstvách sveta v Bratislave, na ktorých naša krajina v silnej svetovej konkurencii obsadila štvrté miesto. V tom čase Plastika mala pomerne silné družstvo a pravidelne sme bojovali o medailové umiestnenie. V príjemnom prostredí a v dobrých podmienkach pod vedením trénerov Jozefa Greguša, Miroslava Pekaroviča, Tomáša Kuťku a Ivana Sečanského som sa dostávala na vrchol svojej výkonnosti. Žiaľ, ani mňa rôzne zranenia neobišli. Postihlo ma vážne zranenie oka, niekoľko mesiacov som nemohla hrať a naše družstvo vypadlo z prvej ligy.**“

Po piatich rokoch sa vrátila do Prešova. Tvrdí, že to bolo správne rozhodnutie. Reprezentantka predsa musí hrať v najvyššej súťaži. Svoju dlhoročnú športovú kariéru chcela ukončiť práve vo svojom rodnom meste. Návrat nebol jednoduchý. Privítali ju pomerne chladne a postupne sa na program dňa dostávali rôzne problémy a prekážky. Ocitla sa na lavičke a čakala na príležitosť... V osemdesiatom sa chcela vrátiť do Nitry, avšak všemocné vedenie podniku ZVL aj výbor oddielu ju potrestali. V októbri jej zastavili činnosť na 4 mesiace. V tejto súvislosti vyšiel v Prešovských novinách číslo 72/1981 článok pod názvom Keď „Primadona“ plače. Z neho som vybral iba malú časť: *„Ludia sa ponáhľajú oboma smermi zahľadení do seba. Každý si nesie uzlík svojich starostí, úloh i povinností. Kdesi v tom bezmennom dave chodí dievčina. Kúpi si v stánku noviny a ani nevie, čo v nich hľadá... Hej, už veľa vody pretieklo. Už o nej nepíšu. Niet ani slovíčko na miestach, kde sa jej meno objavovalo v titulkoch. Zabudli na ňu. Zabudli. Kameň zahodený do vody. Akoby vyčiarknutý zo súpisky znamenalo vyčiarknutý zo života. Priveľa tvrdosti je v tom športe. Dolu podpísaná Mária Labayová, hráčka HO ZVL Lokomotíva Prešov, odvolávam sa proti rozhodnutiu hádzanárskeho oddielu zo dňa 27. 10. 1980. S obvinením v plnom rozsahu nesúhlasím, o to viac, že dôvody, pre ktoré mi bol trest udelený sa nezakladajú na pravde a pri uložení trestu sa uložili predpisy vyplývajúce z disciplinárneho poriadku a to článku 25, 27 a 28. Ty plačeš? Hej, ale musím, musím sa brániť.“*

Trest nezrušili. Pracuje vo fabrike a montuje ložiská a kompetentným vôbec neprekáža, že je vyštudovaná učiteľka. Napriek problémom behá, cvičí a posilňuje. Smúti, bojuje s neprajnosťou aj so závišťou. Udržiava si dobrú formu a čaká na lepšie časy. **„Prekonala som zložité obdobie. Nebolo to ľahké. S prvotligovým družstvom som začala trénovať až v marci 1981, keď z trénerského kresla odišiel**

**Dušan Daniš,**“ spomína s pocitom skrivodlivosti bývalá dlhoročná kapitánka, doslova legenda prešovskej, československej a európskej ženskej hádzanej.

Veľmi rýchlo potvrdila svoje kvality. Podávala výborné výkony a prispela k štvrtému miestu v konečnej tabuľke. Výkonnosť kolektívu sa zvyšovala a celkom zákonite prišiel prvý výrazný úspech v podobe titulu Majsteriek republiky. Stalo sa tak v roku 1984, čo znamenalo aj účasť v Pohári európskych majsteriek. Tréner **Dušan Slančo** mal pomerne široký káder výborných hráčok. Tvorili ho okrem iných Gladišová, Damitšová, Ščerbáková, Mažgutová, Novosadová, Čorbová, Himičová, Lešková, Chovancová, Hájková, Wittnerová a Labayová, ktorá strelila 140 gólov.

**„V prvom kole Európskeho pohára majsteriek sme na Bayer Leverkusen jednoducho nemali dosť síl ani skúseností a z ďalšej hry nás vyradili. V nasledujúcom ročníku sme skončili na piatom mieste. Potom nasledovali azda najkrajšie roky v mojom športovom živote.“**

V rokoch 1986 a 1987 Prešovčanky vybojovali dva tituly majsteriek republiky. V tom čase zásluhou trénerov Martina Gregora a Milana Mikuša tvorili veľmi dobrý kolektív, v ktorom boli Gladišová, Čorbová, Damitšová, Mažgutová, Trandžíková, Vlasatá, Baranová a Labayová, ktorá v roku 1986 zaťažila konto svojich súperiek 162 gólmi.

**„Pre mňa bol najcennejší a najvzácnejší prvý titul. Najťažší ten tretí. Absolvovali sme mimoriadne náročnú ligovú aj pohárovú sezónu. Často sme cestovali. Boj o zlatú so štartom Bratislava nás stál mnoho fyzických aj psychických síl. Napriek tomu sme dokumentovali silu družstva a jeho vysoké morálno-vôľové vlastnosti. Tie sa potvrdili v zápasoch Pohára európskych majsteriek. Proti zdatným súperkam, ku ktorým rozhodne patrilo družstvo Radnički Belehrad, mnohonásobný víťaz Pohára európskych majstrov, sme sa prebojovali až do semifinále. Rakúsky kolektív Hypobank Viedeň nás na rozbehutej ceste za úspechom zastavil.“**

Ukázalo sa, že práve tento zápas rozhodol o jej ďalšej úspešnej športovej kariére. V lete dostala ponuku, ktorá sa neodmieta.

**„Oslovil ma hádzanársky odborník, populárny redaktor Laco Gross a manažér klubu Hypobank Südstadt Viedeň Gunnár Prokop. Dlho som nerozmýšľala a takmer z večera na ráno som sa ocitla v Rakúsku. Prišla som do športového prostredia, v ktorom všetky problémy riešil manažér klubu. Jeho vedenie mi poskytlo ideálne podmienky. Dvojizbový kompletne vybavený byt s televízorom, práčku a k tomu aj služobné auto. Platila som iba za telefón. Sťažovať som sa rozhodne nemohla. Nové prostredie, noví ľudia, jazyková bariéra a rôzne iné veci si vyžiadali mnoho odvahy aj sebazaprenia. Všetko som zvládla, lebo mojím veľkým snom bolo skúsiť, aké sú moje skutočné športové kvality v niektorom zo špičkových európskych družstiev. Nebolo to jednoduché v mojich tridsiatich troch rokoch hrať za druhý najlepší tím v Európe.“**

Všeobecne platí, že v živote ani v športe nie je nič zadarmo. Ideálne podmienky

znamenajú pre športovkyňu maximálne výkony. Darilo sa vám plniť predsavzatia a očakávania vašich zamestnávateľov?

**„V podstate áno. Ved' som bola v tíme vynikajúcich hráčok z rôznych krajín Európy, ktoré boli skutočné profesionálky. Všetko sme podriaďovali maximálnej výkonnosti a úspešným výsledkom. Trénovali sme každý deň ráno aj popoludní. Okrem toho na programe dňa bolo plávanie, nie rekreačne, ale s plným nasadením ako pretekárky. Naše postavenie v lige bolo dominantné. Preto sme často hrali so súperkami rôznych kvalít zo zahraničia. Najčastejšie z Maďarska, bývalej Juhoslávie, Švédska, Nemecka, Českej republiky ale aj s reprezentantkami Južnej Kórey. Hrala som vo finále Európskeho pohára majstrov a raz sme v tejto krásnej súťaži vyhrali. Boli to pre mňa krásne dva roky v cudzej krajine, na ktoré si veľmi často spomínam. Hodnotnejší a úspešnejší koniec vo vrcholovom športe som si predtým nikdy nedokázala ani len predstaviť. Som vďačná osudu, že sa tak stalo a že som skončila na vrchole svojej výkonnosti. Dlhoročnú športovú kariéru som chcela ukončiť doma.“**

Po skončení sezóny sa vrátila do rodného mesta. Venovala sa mladej generácii, trénovala staršie žiačky a v jeseni 1990 prijala miesto trénerky v prvoligovom tíme ZVL. Spolu s už nebohým Milanom Mikušom bojovali o záchranu v najvyššej súťaži. Obsadili ôsmu priečku. V prešovskom športe sa situácia začala meniť a o jej trénerskú robotu veľký záujem nebol...

**„Počas aktívnej činnosti spoluhráčky aj tréneri vždy vo mne videli predovšetkým strelkyňu. Pritom som nikdy netúžila dávať gól za gólom. Hádzaná je predovšetkým hrou. Tvrdou, i boľavou, ale krásnou. Viac radosti mi prinášal podarený technický prvok, finta, alebo manéver, ktorý hráčku charakterizuje ako konštruktívny mysliaci typ. Rada som pripravovala šance spoluhráčkam. Teší ma, že popri mne vyrástli v Prešove popredné reprezentantky Eva Timková, Alena Damitšová, Blažena Novosadová i Štefánia Čorbová. Hádzaná skrásliila môj život. Naučila som sa bojovať, vyhrávať aj prehrávať.“**

Za dlhoročnú činnosť a výrazné športové úspechy prevzala mnoho ocenení aj najvyšších telovýchovných vyznamenaní. Patrí jej titul Zaslúžilá majsterka športu, ktorým sa v Prešovskom samosprávnom kraji nemôže pochváliť žiadna športovkyňa. V ankete o najúspešnejšieho športovca Prešovského okresu v roku 1978 bola tretia a v roku 1979 zvíťazila. Viac ráz bola v desiatke najlepších športovcov okresu Nitra, Západoslovenského kraja a dlhodobo medzi desiatimi najlepšimi hádzanárkami na Slovensku. V minulom roku ju uviedli do Siene slávy prešovského športu. Navyše, je zaradená do desiatky športovcov dvadsiateho storočia okresu Prešov.

Mária Labayová, narodená 18. februára 1953 v Prešove. Prvú ligu hrala v Nitre, v Prešove a dva roky v Rakúsku v tíme Hypobank Südstadt Viedeň. Česko-Slovensko reprezentovala 99-krát. Absolvovala 17 prvoligových sezón. Kariéru ukončila v roku 1989. Nebolo by z pohľadu šesťdesiatročnej histórie ženskej hádzanej v Prešove spravodlivé, keby sme nespomenuli najlepšie hráčky, ktoré sa svojím talentom

a hrou prepracovali do reprezentačných dresov Česko-Slovenska. Okrem už spomínaných k nim patria Jiránková, Mažgutová, Trandžíková, Ščerbáková, Baranová, Sedláková, Marčoková a Konšelová.

Vo vašej dlhoročnej športovej kariére ste hrali pod vedením mnohých trénerov. Na ktorých si najčastejšie spomínate?

**„Podľa môjho názoru, k najväčším odborníkom, skutočným profesionálom s pedagogickými prístupmi patrili v Prešove tréneri Martin Gregor a Milan Mikuš. V Nitre som si najlepšie rozumela a vysoko vážila Jozefa Greguša a Ivana Sečanského. V reprezentácii to bol Jan Kecskeméty. V Rakúsku János Csík a Vinko Kandija.“**

V roku 1990 sa dala na podnikateľskú cestu.

**„V Rakúsku som zarobila pomerne slušné peniaze. Za dve desaťročia pôsobenia vo vrcholovom športe som cestovala po celom svete a veľa videla. Mala som dosť odvahy začať nový pracovný život v oblasti hotelierstva. Nebolo to jednoduché, bojovali sme o klientelu a za pochodu budovali a zlepšovali podmienky v pomerne rozsiahlom objekte s cieľom, aby sa k nám ľudia vrátili a prilákali ďalších. Podnikanie je ako šport. Keď hráte dobre, diváci prídu. Keď zle, nikto na vás nie je zvedavý. Som šťastná, že môžem robiť to, čo ma baví a má zmysel.“**

Vďaka vytrvalosti, sa jej aj v tejto oblasti pomerne dobre darí. Do penziónu Eldorado v Prešove prichádzajú za ňou bývalé spoluhráčky, bývalí tréneri aj funkcionári a najmä sympatizanti ženskej hádzanej. Debaty sa samozrejme krútia okolo jej športu, ktorému zasvätila podstatnú časť svojho života. Jubilantku trápi, že šport v Prešove sa dostal na vedľajšiu koľaj. O ňom často hovorila ako poslankyňa prešovského mestského zastupiteľstva. Usilovala sa prispieť k tomu, aby sa šport a ženská hádzaná zvlášť, ktorá práve v tomto roku má tiež šesťdesiatku od svojho vzniku, pozviechali a dostali do starých koľají, keď patrili k najlepším v republike. Kompetentných predstaviteľov mesta vôbec netrápi malý záujem o pravidelné športovanie. Chýbajú ihriská, rôzne priestory a pohybové aktivity. Športové areály sú zanedbané a trestuhodná bola likvidácia krytého kúpaliska. V predchádzajúcich rokoch sa urobilo veľa chýb zaváňajúcich ľahostajnosťou a nezaujmom. Kritické slová zaslúžilej majsterky športu nenašli medzi poslancami účinnejšiu odozvu.

Pri príležitosti životného jubilea sa s hrdosťou môže pozrieť na uplynulé roky. Prišli nielen ťažkosti, ale predovšetkým víťazstvá, ktoré vydávajú hodnotné plody veľkého talentu, odriekania, elánu a vytrvalosti nielen v športe, ale aj v osobnom živote. Do ďalšej etapy jej v mene kolektívu redakcie nášho časopisu žičím pevné zdravie, mnoho úspechov, pokoj pre čínorodosť, ktorý umocňuje aktivitu, upevňuje zdravie a prináša pohodu v kruhu najbližších a navyše kopec obyčajného ľudského šťastia.

*Svet športu – marec 2013*

## Úspechy a pády prešovského vrcholového športu v rokoch 1950 – 1990

Vyššie deväťdesiatistisícový Prešov sa vďaka svojej bohatej histórii a veľmi významným tradíciám v rôznych oblastiach spoločenského, kultúrneho a najmä športového života už dávno dostal do centra pozornosti nielen vo vlastnej krajine, ale aj za jej hranicami.

O tomto meste sa najmä v rokoch 1950 – 1990 s úplnou samozrejmosťou hovorilo, že je mestom vzdelanosti mládeže a športu. Niet sa čo čudovať. Veď v tom čase bola metropola Šariša centrom rekordného počtu škôl, v ktorých študovala mladá generácia nielen z celého prešovského regiónu. Príležitostí pre aktívne športovanie okrem iných vytvárali Pedagogická a Filozofická fakulta UPJŠ, Strojnícka fakulta VTŠ a najmä stredné odborné školy i gymnáziá. Medzi pedagógmi pôsobili aj viacerí aktívni športovci a učitelia s pozitívnym prístupom k telesnej výchove. Starobylý Prešov mal prívlastok onej večnej mladosti. Pravidelne sme sa o tom presviedčali v jeho uliciach a na mnohých športoviskách. Tie doslova zaplavovala mládež a prispievala k rozvoju masového a výkonnostného športu. Z jej radov vyrástli mnohí vynikajúci športovci a poprední reprezentanti vo viacerých športových odvetviach.

Pohľad do bohatej a obsažnej kroniky mesta a okresu, to je aj pohľad na mnohé výrazné úspechy, nezabudnuteľné športové triumfy, ktoré sa zlatými písmenami zapísali aj do pamätí tisícov priaznivcov futbalu, hádzanej, basketbalu, ľadového hokeja a ďalších športov. Ich aktéri v skromných podmienkach ale v žičlivej spoločenskej atmosfére prispievali svojimi hodnotnými výkonmi k mnohým víťazstvám a propagácii telovýchovných jednôt, oddielov a mesta. **Za úspechmi sa skrývala dlhoročná cieľavedomá práca, odriekanie, talent, vytrvalosť aj nadšenie.**



*Futbalisti Tatranu Prešov pred prvotligovým zápasom so Slovanom Bratislava v roku 1965. Laco Pavlovič, Javorek, Čepček, Ferjančík, Bomba, Malaga, Ferenc, Gavroň, Petroš, Feszeghy a Rudo Pavlovič.*

**Vrcholoví športovci pod vedením profesionálne zdatných trénerov a funkcionárov si veľmi dobre uvedomovali, že ten, kto nešportuje s láskou, neobetuje preň čas i sily, nejde na dno svojich možností – veľa nedosiahne a nemá čo svojim priaznivcom ponúknuť.** Vedeli, že šport je v každej vyspelej krajine súčasťou každodenného života. Je prejavom mladosti, talentu, schopností a má priam magickú silu, ktorá sa v športovom Prešove doslova udomácnila najmä v širokej mládežníckej základni, v mnohých športových triedach a v rôznych strediskách. Príkladná starostlivosť o talentovanú generáciu a nevídané divácke zázemie, to všetko prinášalo mnohé presvedčivé výsledky. Tie sa pretavili do rekordnej účasti najlepších kolektívov v najvyšších československých dlhodobých súťažiach. O prvoligové body bojovali poprední hráči a hráčky v siedmych športových odvetviach.

**Na mapu československého športu sa ako prví zapísali futbalisti. Stalo sa tak po mnohoročnom úsilí v roku 1950. Futbalový oddiel pod názvom ČSSZ Dukla Prešov postúpil do prvej ligy.**

Začiatok sa vydaril. Silný kolektív, skúsení tréneri a obetaví funkcionári sa začali postupne presadzovať. Mužstvo pod názvom Tatran dosiahlo rekord, keď v rokoch 1950-1966, plných šesťnásť sezón bez jedinej prestávky bojovalo o čo najlepšie umiestnenie. Za štyridsať rokov Tatran absolvoval 31 prvoligových sezón. Na trénerskej lavičke sedelo až 37 trénerov. **Najstabilnejšia bola prvá šesťnásťročná etapa, v ktorej hráčov viedli Sedláček, Šteiner, Kuchár, Jozef Karel a Jačiansky.**

Z postupu do prvej ligy sa postupne tešili: Sedláček v roku 1950, Jozef Karel a Sabanoš (1969), Jačiansky a Malaga (1977), Hojsík a Glovacký (1980), Nadzam a Bubenko (1990). Kalich horkosti v podobe pádu do nižšej súťaže museli vypiť: Šteiner a Jozef Karel v roku 1966, Moravec, Petroš a Ján Karel (1974), Baránek (1979) a Mihaľčin (1988).

**V radoch Tatrana vyrástli mnohí vynikajúci futbalisti. Reprezentačné dreisy obliekli Šimanský, bratia Karelovci, Semeši, Laco Pavlovič, Kuchár, Danko, Bomba a Holeš.** Neskoršie ich nasledovali Igor Novák, Červeňan, Komanický, Vlado Rusnák, Seman, Stano Varga a Zvara. K dlhoročným oporám prešovského tímu patrili Kuchár, Večerka, Reimann, Ferenc, Vido, Pucher, Petroš – kráľ ligových strelcov v sezóne 1962/63 autor 19 gólov, ale aj Bubenko, Čabala, Mačupa, Labun a Majerník.

Na rozvoji prešovského futbalu sa podieľalo mnoho dlhoročných funkcionárov, medzi ktorých patrili predovšetkým Ján Dančo, Štefan Mäsiarik, Gejza Klimko, Branislav Gregor, Ján Soták, Vladimír Varga, Vladimír Bernasovský, Milan Palko a veľa ďalších priaznivcov koženej z rôznych oblastí ekonomického, kultúrneho a spoločenského života.

**V roku 1956 sa na prvoligovej scéne objavili basketbalistky Slávie VŠ Prešov.**

Pod vedením trénera Mikuláša Kvoleka, ktorému pomáhal aj Ivan Bovan, družstvo tvorili: Fabiánová, Koperdáková – Siváková, Belušová, Marianová, Tomanóczyová,

Kahancová, Manicová, Štefaniková, Železníková, Grečnerová, Manková, Kunová, Majorošová, Malczykova a Kopolovičová. Po obetavých výkonoch v konečnej tabuľke obsadili deviate miesto. Pod prvoligovými košmi obetavo bojovali o víťazstvá aj o záchranu, okrem iných Ivanyiová – Belejová, Baraneková, Winterová, Stanová, Čajková – Bovanová, Janoušková, Karasová – Vassová, Doležalová – Nováková, Volčková – Ilkovičová. V roku 1960 trénerské žezlo prevzal Juraj Filčák. Po ročnej prestávke Slávia opäť hrala v najvyššej súťaži. Po troch sezónach z nej vypadla. Potom nasledovali úspechy aj prehry. Za najúspešnejšie obdobie sa všeobecne považujú roky 1970-1983, keď kolektív Slávie Strojstav Prešov viedli Juraj Filčák a Marián Vojčík. V družstve sa vystriedalo a vyrástlo mnoho hráčskych osobností. K oporám patrili predovšetkým Yveta Polláková – Paulovičová, mnohonásobná reprezentantka Československa a držiteľka striebornej medaily z Majstrovstiev sveta v Brazílii, Bebčáková, Lipovská – Červeňanová, Vassová, Fariničová, Jeleníková, Hajduková, Kosecová, Neubauerová, Šebejová, Pillarová, Rešková, Štefaníková, Dobiášová a viaceré ďalšie. V rokoch 1974, 75 a 76 prešovské basketbalistky patrili k najúspešnejším kolektívom prešovského okresu. Po roku 1984 družstvo Slávie hralo väčšinou v druholigovej súťaži a potom v Slovenskej národnej lige pod novým názvom BO Slávia UPJŠ Prešov.

### **Do skupiny najlepších sa po sezóne 1959/60 zaradili aj vodní pólisti.**

Tento šport má v Prešove veľmi bohaté tradície. Prvé zápasy jeho nadšenci začali hrať už pred vyše sedemdesiatimi rokmi. Medzi popredných hráčov patrili Jankovič, bratia Vajdičkovci, Klauzer, Weisser a mnohí ďalší. Zápasy o súťažné body hrali v Sabinove. Prešov nemal vyhovujúce kúpalisko. Situácia sa zmenila, keď otvorili kryté kúpalisko a bazén pod Kmetovým stromoradím. V tých časoch už nastúpila nová vodnopólová generácia. Tvorili ju Kručay, Aman, Šraga, Tomič, Koša, Lenz, Azari, Talian, Demko, Zavacký, Dluhoš a ďalší nadšenci vodného športu. Kvalitnými výkonmi dokázali vybojovať pre Prešov po prvý raz v roku 1959/60 prvoligovú príslušnosť. Družstvo hralo pod názvom Lokomotíva Prešov. Po roku sa s prvoligovou čiapočkou rozlúčilo. Po dvoch rokoch pod taktovkou trénera Amana sa do ligy vodní pólisti vrátili. Nasledovalo neúspešné obdobie a v januári 1977 vznikol nový oddiel pod menom Slávia Slovsport Prešov, ktorý bol účastníkom národnej ligy.

### **Pevné miesto v bohatom československom športe dosiahli hádzanári Tatraná Prešov. Ligová premiéra bola 24. augusta 1958.**

Do hľadiska hádzanárskeho ihriska pri Dome pionierov prišlo vyše 1500 divákov, zvedavých aj na súpera, ktorým bolo mužstvo z Gottwaldova. Pod vedením domáceho trénera Ladislava Šestáka hrali: J. Bukovič, A. Frolo, I. Kunay, K. Lukošík, O. Poliak, M. Ondrovič, J. Strelec, F. Tomčík a F. Tomko. Prešov zvíťazil 17:13. Medzi najväčšie úspechy patria dva tituly majstrov ČSSR a víťazstva v Čs. pohári v rokoch 1971, 1974, 1975, 1976. Prešovskú hádzanú reprezentovali výrazné osobnosti. Mnohí sa svojimi výkonmi dostali do reprezentačného tímu Československa. Viacerí hrali na majstrovstvách sveta. Lafko a Andrej Lukošík štartovali na XX. letných olympij-



ských hrách v Mníchove v roku 1972. K úspešným reprezentantom okrem iných patrili Seruga, Ondrovič, Karol Lukošík, Murgoň, Gregor, Vasil' Greňo, Rudo Horváth a Andrej Lukošík. Mužská hádzaná v terajšej etape patrí k najlepším v rámci Európy.



*Najúspešnejší kolektív dospelých hádzanárov Tatrana Prešov. Zľava stoja – lekár mužstva MUDr. Zdeno Velecký, Peter Kakaščík, Gabriel Káňa, Juraj Šimek, tréner Peter Hatalčík, Ján Ostrihoň, Milan Fořta, Peter Valečko, asistent trénera Vladimír Čanda, vedúci mužstva Ing. Jozef Molnár. V podrepe zľava – Ľubomír Rešovský, Stanislav Kolpák, Peter Gotzmann, Ľubomír Tomáš a Roman Lamač.*



*Hádzanári Tatrana Prešov skončili v uplynulom ročníku prvej ligy na druhom mieste v tabuľke. Je to pekný úspech. Nehovoriac už o tom, že svojimi výkonmi potvrdili, že stále patria k našej elite. V budúcej sezóne budú mať hádam ešte vyššie ambície. Na obrázku v hornom rade sprava – Peter Hatalčík, Jozef Lukošík, Vasil Greňo, Andrej Lukošík, Peter Dvorčák a Vincent Lafko. V dolnom rade sprava – Marián Horváth, Rudolf Horváth, Jozef Lukáč, Jozef Stančák, Juraj Zavadinka a Anton Harman.*



Hádzanári Tatranu Prešov skončili v roku 1975 na 2. mieste, čo je pekný úspech. Stali sa súčasne víťazmi Čs. pohára. Na snímke v hornom rade zľava – lekár mužstva MUDr. Zdeno Velecký, Vincent Lafko, Zdeno Machálek, Peter Dvorčák, Jozef Lukošík, Vlado Čanda, tréner Martin Gregor, náčelník mužstva Ing. Oto Lukáč. V podrepe zľava – Imrich Dobrovič, Juraj Zavadinka, Jozef Stančák, Vasil Greňo, Jozef Lukáč, Rudolf Horváth, Anton Harman. Z hráčov ligového káдру na snímke chýbajú Andrej Lukošík, Peter Hatalčík a Alexander Naháč.



Medzi priekopníkov mužského hádzanárskeho športu v Prešove sa navždy zapísali na snímke zľava v hornom rade Belej, Žiga, Matysko, Murgoš, Tomčík, Surňák, Baránek, Geczík, Sroboň, Ondrovič, Šesták a Banda, ktorí štartovali na turnaji O štít mesta Brna, 22. – 25. marca 1956, na ktorom obsadili tretie miesto.

Účasť v prvooligovej československej súťaži si v sezóne 1963/64 obetavou hrou a kvalitnými výkonmi zabezpečili aj basketbalisti Lokomotívy OZKN Prešov.



*Kolektív basketbalistov Lokomotívy OZKN Prešov, ktorý bojoval v sezóne 1963/64 o prvooligové body. V hornom rade zľava: Tibor Vislocký, predseda oddielu, Lux, Tkáč, Benko, Straka, Janda, Poliak, Kurian, tréner Ivan Bovan, Bavoľár, V. Nižník, Molokáč, Belej, Bombic a R. Nižník.*

V skromných podmienkach, ale za výdatnej podpory priaznivcov tohto populárneho športu, dokázali zúročiť mnohoročné úsilie obetavých dobrovoľných funkcionárov, ku ktorým okrem iných patrili Tibor Vislocký, Pavol Slavkovský, MUDr. Alfréd Stachy, MVDr. Hillár Andraško, Andrej Holod ale aj Július Kubečko, vtedajší tajomník OV ČSZTV. Prvooligový tím pod vedením trénera Ivana Bovana tvorili: Straka, Bombic, Molokáč, Kurian, Benko, Belej, Tkáč, Lux, Gajdár a ligoví hádzanári Poliak, Murgoň a Baránek. Potom k nim pribudli Kašper, Malarik, Nižník, Matula, Janda, Makúch a Baran. V sezóne 1964/1965 Lokomotíva obsadila v konečnej tabuľke desiate miesto a predbehla RH Pardubice, Spartak Brno, VSS Košice aj Lokomotívu Liberec. Prešovské obecnstvo sledovalo mnoho hodnotných zápasov v telocvični na terajšej ulici 17. novembra. Vysokú úroveň mali stretnutia so Sláviou VŠ Praha, Iskrou Svit, Spartou Praha aj Slovanom Bratislava. V novom súťažnom ročníku trénera Bovana vystriedal hrajúci tréner Michal Belej a Ivan Baránek. Žiaľ, mnohé problémy, nedostatok finančných prostriedkov, starosti s priestorom na tréningy sa prejavili na celkových výkonoch mužstva. V silnej konkurencii sa Lokomotíva nedokázala presadiť a z najvyššej súťaže vypadla.

**Najvýraznejšie úspechy v histórii prešovského športu dosiahli hádzanárske Lokomotívy ZVL Prešov. Prvý vstup do československej ligovej súťaže vybojo-**

**vali v roku 1973 pod taktovkou trénera Dušana Daniša** hráčky Labayová, Vráblová, Jacišinová, Rychvalská, Koporová, Dragulová, Piataková, Valachovičová, Galayová, Baranová, Jiráňková, Hlavatá, Bulíková, Danišová a Sabolová. V nasledujúcich rokoch získali štyri tituly Majstrieriek ČSSR. Dresy so štátnym znakom obliekalo na čele s Labayovou štyridsaťosem reprezentantiek. Damitšová a Mažgutová hrali na OH 1988 v Soule a Trandžíková na OH 1980 v Moskve. Po roku 1990 sa situácia v ženskej hádzanej začala postupne meniť. Žiaľ, k horšiemu. Už dávnejšie sa medzi najlepšími nenachádza.

### **K populárnym športom patrili v Prešove aj kolký.**

**Začiatky sa spájajú s rokom 1956**, keď mužstvo Tatrana Prešov hralo svoje zápasy v kolkárni Jarkovej ulici. V roku 1975 sa situácia začala meniť a nadšenci toho športu sa usilovali o postup do najvyššej súťaže. Stalo sa tak v ročníku 1976/77, keď obsadili v národnej lige prvé miesto a postúpili medzi kolkársku elitu. Na tomto úspechu sa podieľali hráči Geczik, M. Vitkovič, V. Vitkovič, Dolhy, Foltin, Kočan, Kavulič, Pytlík, Ščambura a Škvarla. Žiaľ, po ročnom účinkovaní najvyššiu súťaž opustili.

**Príťažlivosť a popularitu bohatého športového života znásobovali mnohé podujatia s medzinárodnou účasťou. Nadšená a obetavá práca, vynikajúce organizačné schopnosti funkcionárov a predstaviteľov telovýchovného hnutia mali veľmi priaznivý ohlas nielen v ČSSR ale aj v zahraničí.**

Možno práve preto sa v Prešove uskutočnilo mnoho významných podujatí. K nezabudnuteľným patrí etapa cyklistických pretekov Berlín-Varšava-Praha, aj preteky Okolo Slovenska mali viackrát štart v tomto meste. Prešov po prvý raz zažil premiéru svojho vstupu medzi dejiská vrcholových športových podujatí v roku 1970, keď sa uskutočnili Majstrovstvá Európy juniorov v ľadovom hokeji. Potom nasledovali majstrovstvá Československa v krasokorčuľovaní s medzinárodnou účasťou. Veľkej obľube sa tešili medzinárodný stolnotenisový turnaj o Pohár dukelských hrdinov, Dukelské jazdecké preteky za medzinárodnej účasti v jednom z najmodernejších jazdeckých areálov v rámci Európy. Hodnotné podujatia pripravili futbalisti, hádzanári, basketbalistky a najmä hádzanárky zásluhou svojich štyroch víťazstiev v prvotigovej súťaži. Do kalendára vydarených podujatí patrí aj Pohár majstrov európskych krajín mužov a žien v kolkoch v roku 1987 aj tradičný Večerný beh víťazstva v uliciach mesta s nezabudnuteľným organizátorom Štefanom Stanislavom, najúspešnejším prešovským atlétom, viacnásobným reprezentantom a československým rekordérom v skoku do výšky výkonom 190 cm, ktorý dosiahol v roku 1929. K jeho obdivovateľom patrila aj Dana Zátopková.

Početné obecenstvo so záujmom sledovalo cyklistické preteky pod názvom Večerné kritérium mesta Prešov na okruhu, ktorý meral 850 metrov. V meste organizovali aj preteky motocyklov. V októbri 1971 to bol už 21. ročník Šarišského rýchlostného okruhu. Posledným veľkým podujatím v spomínanom štyridsaťročnom období boli Majstrovstvá sveta v hádzanej mužov v roku 1990, keď sa v prešovskej skupine predstavili reprezentanti ČSSR, Južnej Kórey, Rumunska a Švajčiarska.

**K celkovému rozvoju telovýchovy a športu slúžili na vtedajšie časy mnohé pomerne moderné športové objekty.**

Okrem iných hádzanárske ihrisko a telocvičňa na Duchnovičovej ulici, hádzanársky štadión pri Dome pionierov, hádzanársky štadión s umelým osvetlením pri Strednej hotelovej škole, tenisové kurty na ulici Kapitána Nálepku, tenisový areál na Nábrežnej ulici, krytý plavecký bazén, letné kúpalisko, v ktorom sa hrala vodnopólová liga, futbalový štadión s atletickou dráhou a tréningovou plochou, futbalové ihriská v Solivare aj v Haniske, atletický štadión vo vysokoškolskom areáli, krytá jazdecká hala. K rozvoju hokeja prispel moderný zimný štadión otvorený v roku 1967 a potom pribudli športová hala pre hádzanárov na Baštovej ulici, hala pre hádzanárske na Nábrežnej ulici, viacúčelová hala pod Kalváriou, cyklistický štadión, hala pre stolných tenistov a kúpalisko na Sídlišku III. Športu slúžili aj vodná nádrž a kúpalisko na Sigorde a na Delni.

**Po roku 1990 sa mnohé zo spomínaných areálov a objektov stratili v nenávratne. Trestuhodná bola privatizácia krytého kúpaliska, jedného z najmodernejších na Slovensku.** Za svojím štadiónom smútia cyklisti aj priaznivci jazdeckého športu, ktorí prišli o svoj moderný stánok. Šport v Prešove sa dostal na vedľajšiu koľaj. Jeho bývalé dobré meno šíria v najvyšších súťažiach už len futbalisti, ale predovšetkým hádzanári Tatrana Prešov, ktorí patria už mnoho rokov k najlepším v Európe. Ostatné odvetvia živia a existujú iba vďaka skupinám obetavých dobrovoľných funkcionárov, nadšencov telovýchovy a sponzorov. Všetkých trápia zlé materiálne a najmä ekonomické podmienky.

Pred dvadsiatimi rokmi boli Prešovčania právom hrdí, že sa o ich meste hovorilo ako o meste športu a mládeže. Dnes už sa hovorí iba o meste mladých. Veď pribudla Prešovská univerzita, mnohé vysoké aj stredné školy. Žiaľ, mladí ľudia sa túľajú po uliciach, športoviská zívajú prázdnotou, ale herne, rôzne bary, diskotéky a krčmy praskajú vo švíkoch. Problémy v športe kompetentní dlhodobo ignorujú. Navyše, takmer nikto si nevšíma ani neoceňuje dobrovoľnú obetavú prácu organizátorov a funkcionárov, vykonanú v oblasti starostlivosti o novú športovú generáciu. Nedostávajú sa do pozornosti médií. Žijú a pracujú takmer v anonymite. Škoda, že predovšetkým peniaze sa krúčia okolo lôpt a loptičiek.

**Čím ďalej tým viac sa presvedčame, že rozvoju športu v metropole Šariša najviac škodí ľahostajnosť a povrchný prístup predstaviteľov mesta i poslancov pôsobiacich v rôznych zastupiteľských zboroch. Neuvedomujú si, že ľahostajnosť k telovýchove je súčasne ľahostajnosťou voči mladej generácii, voči zdraviu nás všetkých. A práve tento fakt by mal byť výkričníkom pre všetkých mocných nielen v meste ale aj v rámci kraja a celého Slovenska.**

*Svet športu – jún 2013*

## Prešovské florbalové hry pod patronátom Klubu športových redaktorov ÚSN

K tým moderným športovým odvetviam, ktoré sa v pomerne krátkom čase vďaka veľkému záujmu mládeže zaradili medzi olympijské, dnes patrí aj florbal. Jeho aktéri a priaznivci už niekoľko rokov obetavo a s nadšením organizujú nielen dlhodobé súťaže, ale aj rôzne jednorazové podujatia. Jedným z nich budú Prešovské florbalové hry mužov, žien a mládeže s medzinárodnou účasťou v dňoch 24. a 25. augusta 2013. Uskutočnia sa v rámci partnerskej spolupráce s redakciou časopisu Svet športu a s mediálnou podporou Klubu športových redaktorov Únie slovenských novinárov v Bratislave, ktorý si práve v tomto roku pripomína pätnáste výročie svojho vzniku. V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť niekoľko faktov o jeho postavení a činnosti. Veď za pomerne krátky čas svojej existencie sa jeho členovia podieľali na organizovaní rôznych športových podujatí, významných akcií, seminárov a besied s poprednými športovcami aj novinármi. Svoju opodstatnenosť a užitočnosť potvrdil organizovaním rôznych podujatí, ktoré prispeli k propagácii nášho športu.

K úspešným sa zaradil aj seminár, ktorý bol v decembri 2001 v Tatranskej Štrbe pod názvom Problémy športu na Slovensku za účasti predstaviteľov štátnych a telovýchovných orgánov, medzi ktorými nechýbali vtedajší poslanec NR SR **Robert Fico**, generálna riaditeľka sekcie športu, detí a mládeže Ministerstva školstva SR, vynikajúca hádzanárska reprezentantka **Mária Ďurišínová**, člen Slovenského olympijského výboru **Kamil Haťapka**, majster sveta v kanoistike **Slavomír Kňazovický**, reprezentačný tréner slovenských hádzanárov **Slavomír Šipoš**, predseda Slovenskej basketbalovej asociácie **Igor Antal**, prezident Slovenského kolkárskeho zväzu **Stanislav Kubánek**, tajomník Klubu športových redaktorov ÚSN **Igor Mráz**.

V rokovacej sále zaujali miesta vynikajúci športovci **Jozef Golonka**, **Anton Tkáč** a **Rudolf Horváth** aj športovní novinári **Jozef Kšiňan**, **Zdeno Jašek**, **Marek Mryglot**, **Jozef Jarkovský**, **Emil Valko** a **Vladimír Mezencev**. Hlavný referát predniesol legendárny reportér a predseda Únie slovenských novinárov **Gabo Zelenay**. Hodnotný príspevok do diskusie písomne poslal **Josef Klapuš**, významný predstaviteľ telovýchovného hnutia v Českej republike. Priebeh a prijaté závery rokovania jednoznačne potvrdili naliehavosť zmeny v systéme riadenia telovýchovy a športu na Slovensku. Výbor klubu venoval veľkú pozornosť organizovaniu rôznych športových podujatí. Okrem iných bol organizátorom **Memoriálu Marienky Kokošovej** v hádzanej dievčat stredných škôl o pohár predsedu ÚSN v Šuranoch. Veľkú popularitu mala aj súťaž v kopaní jedenástok vo futbale v obci Selec v okrese Trenčín na počesť **Gaba Zelenaya**. V septembri 2004 sme usporiadali vo veľkej sále KOZ v Bratislave významný seminár pod názvom Život a dielo Gaba Zelenaya. Vyše sto publicistov, spisovateľov, redaktorov, telovýchovných funkcionárov, trénerov a bývalých reprezentantov, medzi ktorými nechýbali vtedajší predseda Slovenského

združenia telesnej kultúry **Ján Holko**, generálny sekretár Konfederácie športových zväzov SR **Zdeno Križ**, bývalí reprezentanti **Jozef Vengloš**, **Jozef Golonka** a **Dáriuš Rusnák**, športoví redaktori **Stanislav Dutka**, **Marek Mryglot**, **Emil Valko**, **Jozef Galus**, **Juraj Tevec**, publicisti **Igor Mráz** a **Jozef Kšiňan**, predseda Slovenského syndikátu novinárov **Peter Zeman**, podpredseda Klubu slovenských žurnalistov v Mníchove **Tibor Molek** a ďalší športoví redaktori a spisovatelia.

Do centra pozornosti sa zaradil aj odborný seminár obsahovo zameraný na problematiku slovenského športu, v januári 2005 v Trenčíne za účasti popredných športovcov a novinárov. Okrem iných olympijský víťaz v boxe **Janko Zachara**, nositeľ striebornej medaily v kanoistike **Slavomír Kňazovický**, reprezentačný tréner slovenských hokejistov **František Hossa**, vynikajúci futbalisti a tréneri **Štefan Hojsík**, **Miroslav Čeméz**, **Milan Navrátil** a **Jozef Jankech**. Súčasťou našej činnosti boli a sú besedy s poprednými športovcami, funkcionármi a trénermi. Mnoho zaujímavých podnetov odznievalo v debatách na aktuálne futbalové, hokejové, hádzanárske či basketbalové témy s **Jurajom Okoličányim**, **Jozefom Golonkom**, **Jozefom Kropilákom**, **Antonom Tkáčom**, **Jozefom Adamcom**, bratmi **Hochschornerovcami** i s **Petrom Kurhajcom**.

Na program dňa sa pravidelne dostávajú aj problémy vo vlastných radoch, aj preto, lebo športová žurnalistika sa dostala do zložitej situácie. Konkrétne poznatky potvrdzujú, že medzi športovými redaktormi je ešte stále dosť novinárov v práci ktorých pretrvávajú rôzne nedostatky. Mnohí majú problémy so športovou terminológiou, čo znižuje ich autoritu. Tento vážny nedostatok sa prejavuje najmä na tlačových besedách s trénermi, na ktorých mladé redaktorky nie sú partnerkami pre trénerov futbalu, hokeja, hádzanej alebo basketbalu, ani len pri kladení odborných otázok. Takmer nikto sa nevenuje prehreškom voči jazykovej kultúre. Pri skromnom jubileu si spomíname na mená tých, čo stáli pri zrode nášho klubu. Patria k nim predovšetkým **Gabo Zelenay**, **Dodo Bujna**, **Igor Mráz**, **Jozef Kšiňan**, **Zdeno Jašek**, **Benjamín Masaryk**, **Jozef Galus**, **Juraj Tevec**, **Stanislav Kubánek**, **Vladimír Zeman**, **Milan Piovarči**, **Emil Valko**, **Vladimír Mezencev**, **Tibor Bajchy** z Mníchova, **Milan Kaľavský**, **Vít Gergély**, **Štefan Németh**, **Dušan Petrák**, **Ján Holý**, **Karol Fako**.

V súčasnosti Výbor klubu tvoria **Jozef Kuchár** – predseda, **Jozef Mazár** – podpredseda, **Igor Mráz** – tajomník, **Vladimír Mezencev**, **Juraj Tevec**, **Vladimír Zeman** a **Vít Gergély**. Všetci sa budeme podieľať na propagácii a organizácii blížiacich sa Prešovských florbalových hier mužov, žien a mládeže presvedčení, že celé podujatie sa vydarí a prispeje k ďalšiemu rozvoju tohto v súčasnosti pomerne úspešného športu, ktorý si vybojoval pevné miesto na slovenskej aj zahraničnej športovej scéne. K jeho budovaniu a rozširovaniu chceme pravidelne prispievať. Očakávame, že mesto Prešov, ktoré malo prívlastok ako mesto vzdelávania, mladosti, kultúry a športu, sa raz opäť zapíše na popredné miesto do Slovenskej športovej kroniky. Vyjadrujeme nádej, že domáce klubové družstvá svojou hrou prispedia k hodnotným športovým zážitkom a mierou vrchovatou prispedia k upevneniu základov pre úspešnú budúcnosť tohto športového odvetvia.

*Svet športu – august 2013*

## Prešovská ženská hádzaná má šesťdesiat

Do mimoriadne bohatej a obsažnej kroniky prešovského vrcholového športu, naplneného úspechmi, pádmi, víťazstvami a prehrami sa pred šesťdesiatimi rokmi zapísala aj ženská hádzaná. V roku 1953 vznikli prvé mládežnícke dievčenské družstvá pri gymnáziu na Konštantínovej ulici, Pedagogickej škole KG a Strednej ekonomickej škole v Prešove. Pod vedením učiteľov telesnej výchovy sa zúčastňovali v rámci športových hier mládeže na rôznych turnajoch a súťažiach. Hlavnými organizátormi okrem iných boli **Katarína Letkovská** a **Viliam Burdelák**. Neskôr **Anton Frolo** a **Július Bukovič**.

Avšak organizovaná ženská hádzaná sa spája s rokom 1957, keď vzniklo hádzanárske družstvo v TJ Lokomotíva Prešov zásluhou **Mikuláša Kašprišina** a **Pavla Slavkovského**. Trénermi sa stali Anton Frolo, v tom čase aktívny hádzanár Tatrana Prešov a Katarína Letkovská.

Na škarovom ihrisku pri Dome pionierov a mládeže prebiehali tréningy a dievčatá hrali zápasy so súperkami rôznych kvalít. K popularite ženskej hádzanej v meste prispelo najmä to, že družstvo Lokomotívy hralo svoje stretnutia ako predzápasy pred ligovými zápoleniami mužov Tatrana Prešov. Obetavá a cieľavedomá práca, ale najmä veľké nadšenie a elán mladých žien, priniesli po dvoch rokoch výraznejší úspech. Lokomotíva v roku 1959 postúpila do druhej ligy. Zaslúžili sa oň Anton Frolo, Katarína Letkovská, Viliam Burdelák, Július Bukovič a vedúci družstva Michal Baloga.



*Majster ČSSR v hádzanej žien 1987 – ZVL Prešov. Zľava stoja: tréner M. Mikuš, masérka A. Durbáková, B. Mažgutová, D. Trandžíková, A. Damitšová, M. Labayová, B. Vlasatá, tréner M. Gregor, lekár družstva MUDr. Jozef Soták a vedúci družstva Jozef Hradil. V podpore zľava: Š. Čorbová, M. Rovňáková, M. Hiničová, G. Gladišová, I. Horváthová, O. Wittnerová a M. Borošová.*



**Úspešné družstvo tvorili: Bartošíková, Demková, Dajčová, Patočková, Vašková, Šoltésová, Matrayová, Žarnayová, Lorincová a Doležalová.**

Lenže, po štyroch rokoch z tejto súťaže vypadli. Návrat medzi popredné kolektívy nebol jednoduchý. Na scénu organizátorov sa dostala **Eva Žarnayová**, odborne zdatná a nesmierne obetavá, začala trénovať mladé talentované hráčky a spolu s nimi aj skúsenejšie ženy. Desať žien a jedenásť dorasteniek tvorilo skupinu nadšencov odhodlaných bojovať o budúcnosť tohto športu. Elán a vytrvalosť slávili úspech. V roku 1968 sa prešovské družstvo žien TJ Lokomotíva vrátilo do druhej ligy a začalo v nej účinkovať pod názvom Lokomotíva ZPA Prešov.

**Druholigový tím hral v zostave: Bulíková, Foltýnová, Sedláková, Pivovarová, Piataková, Baranová, Jiráňková, Rychvalská, Kaťušová, Bartošíková a dorastenka Labayová.** Počínali si pomerne dobre a postupne začali pomýšľať aj na postup medzi hádzanársku elitu. O tri roky pod vedením trénera **Dušana Daniša** vytúžený cieľ dosiahli.

### **Prvý vstup medzi elitu v roku 1973**

Bezprostredne po skromných oslavách na margo postupu **Dušan Daniš** pre Prešovské noviny povedal: „Nedajú sa od nás čakať zázraky. Prvá liga je veľmi náročná, ale budeme hrať a bojovať tak, aby sme medzi najlepšími čestne obstáli a diváci mali možnosť sledovať naše zápasia aj v budúcej sezóne. Veľmi dobre vieme, že sme sa dvakrát museli vyrovnáť s tým, keď nám postup ušiel v hodine dvanástej. Hráčky dokázali, že majú svoj šport rady, nerezigovali a zaslúžene sme postúpili. Družstvo tvoria hráčky v ktorom niet veľkých hviezd, ale dostatok tých, ktoré sú pre hádzanú zapálené a hrajú s nadšením a pre potešenie divákov. Verím, že dokážeme splniť náročné úlohy.“

Prvoligový krst Prešovčanky absolvovali v Nitre s Plastikou. V zápase dobrej úrovne na svoje protivníčky nestačili. Prehrali 10:15. Do domácej siete trafili Jiráňková 6, Matyová 2, Koporová a Piataková po jednom. Lokomotíva sa predstavila v zostave: Sekerecová (Bulíková) – Jiráňková, Matyová, Koporová, Piataková, Baranová, Vráblová, Danišová, Rychvalská, Valachovičová a Kurčová. Druhý zápas v Plzni s miestnou Sláviou VŠ sa skončil výsledkom 4:7. Na margo zápasu vtedajší predseda oddielu **Ing. Rudolf Palčo** povedal: „Z víťazstva ale aj z predvedenej hry máme veľkú radosť. Hráči sa predstavili s veľkou bojovnosťou a túžbou po úspechu. Dôsledne plnili taktické zámery a zaslúžene zvíťazili.“

Aj premiéra na domácej pôde s Jednotou Trenčín sa vydarila nad očakávanie. Víťazstvo 15:11 potešilo vyše 1500 divákov. Lenže v ďalšom zápase s TJ Gottwaldov nastal priam neuveriteľný obrat. Domáce ženy prehrali 10:23 a vyše dvetisíc divákov neverilo vlastným očiam. **Tréner Dušan Daniš netajil veľké sklamanie: „Moje družstvo hralo veľmi slabo, pomaly a chýbala aj väčšia bojovnosť.“**

Ani ďalšie zápasy nepriniesli očakávané úspechy. Prešovčanky prehrávali nielen na súperových ihriskách, ale aj pred vlastným obecnstvom. Po ligovej jeseni pre-



Majstrovský titul ČSSR vybojovalo družstvo ZVL Prešov aj v roku 1987. Na snímke zľava: Durbáková, Baníková, Migrová, tréner Mikuš, Labayová, Čorbová, Rovňáková, Vlasatá, Trandžíková, Mažgutová.

zimovali na predposlednej priečke so ziskom štyroch bodov. Do odvety vstupovali po náročnej a vydarenej príprave, s ktorou bol tréner spokojný. V prvom kole sa Lokomotíva stretla s Plastikou Nitra a vyhrala 10:5. Nasledovali ďalšie víťazstvá a navyše, **Darina Jiráňková** sa dostala do reprezentačného družstva Československa. Zrazu sa situácia podstatne zmenila, družstvo strácalo body ako na bežiacom páse. Napriek veľkej podpore obecnstva aj dobrým podmienkam po ročnom účinkovaní opustilo najvyššiu súťaž. Slová Dušana Daniša o splnení náročnej úlohy, sa nenaplnili. Možno chýbali práve tie hviezdy, o ktorých hovoril na začiatku sezóny.

Do Nitry odišiel tréner Daniš, s dresom Lokomotívy sa rozlúčila Piataková a pre-stup do Nitry ohlásila aj Danišová. Centrálny výbor TJ na čele s jeho predsedom **Pavlom Slavkovským** vyslovil nedôveru vedeniu oddielu. Jeho predseda **Rudolf Palčo** odstúpil, nahradil ho **Jozef Sekerec**, a trénerské žezlo prevzal **Jozef Durlák**. Celok Lokomotívy dosahoval striedavé úspechy. Na postup to nestačilo.

V sezóne 1976/77 prešovskú ženskú hádzanú v národnej lige reprezentovali Lokomotíva Agrostav Prešov a ZVL Prešov. Kolektív Lokomotívy tvorili pod vedením Dušana Daniša skúsené hráčky Sekerecová, Martonová, Kukľová, Danišová, Konšelova, Pavlovičová, Trenčanská, Gaľová, Mindžáková, Kľučarová, Zastková, Šimonová a Timková. O činnosť oddielu sa starali **Slavkovský, Holinga, Štefaník, Germuška, Krajňák, Kravčák a MUDr. Soťák**.

Tréner ZVL **Pavol Palša** sa opieral o Jiráňkovú, Hlávkovú, Parikrupovú, Dragulovú, Kozmovú, Handzušovú, Durkošovú, Slobodovú, Mikolajovú, Andrejkovú a Tru-

dičovú. Druholigový nováčik sa v súťaži zachránil. Derby Lokomotíva – ZVL Prešov presvedčivo vyhrali domáce hráčky a stali sa po druhý raz účastníčkami najvyššej súťaže.

### Druhý postup

V letnej prestávke 1977/78 sa Lokomotíva Agrostav zlúčila zo ZVL Prešov a hádzanárky vytvorili jednu veľkú spoločnú rodinu. Ukázalo sa, že to bol správny a užitočný krok. Prešov mal zastúpenie v prvej aj v druhej lige. Po zlúčení vznikol nový oddiel pod názvom ZVL Lokomotíva Prešov. Prvoligový tím viedol tréner **Dušan Daniš** a B-družstvo trénoval **Peter Bikár**. Predsedom oddielu sa stal **Pavol Lenz**. Prvoligový účastník začal prípravu na ihrisku v Dome pionierov a mládeže v Prešove, do ktorej sa zapojili hráčky Olejníková, Pronerová, Marčoková, Kukľová, Timková, Piataková, Pavlovičová, Konšelová, Danišová, Jiráňková, Trenčanová, Kľučarová, Galová, Mindžáková, Dragulová a Slobodová. Druhú časť prípravy absolvovali v športovej hale v Košiciach a hrali v nej aj ligové zápasy. Čakali na vlastnú strechu nad hlavou.

Napriek tomu začali pomerne dobre. Zdolali Zoru Olomouc 16:11, TJ Gottwaldov bol nad ich sily, zvíťazil 20:13, Hlohovec Prešovčanky zdolali 21:15, Slezan Frýdek Mýstek 22:17 a v Bratislave s ZMDŽ sa zápas skončil úspechom Prešova 15:16. Družstvo malo aj slabšie chvíle, body stratilo so súperkami z dolnej časti tabuľky, ale dokázalo poraziť aj favoritov súťaže. Po prvej časti boli štvrté. Do odvety nastupovali s nádejou, že sa konečne dostanú pod vlastnú strechu. Dlhoročný sen sa im splnil v marci 1978, vďaka nebývanej obetavosti funkcionárov telovýchovnej jednoty a podniku ZVL. Na Nábřežnej ulici v Prešove vyrástla v rekordnom čase hádzanárska hala s moderným vybavením pre 700 divákov. Skončilo sa putovanie za domácim prostredím. Stretnutia posledných štyroch kôl odohrali hádzanárky v novej hale. Prvoligová premiéra na domácej palubovke sa im nevydarila a s družstvom ZMDŽ Bratislava prehrali 15:16. Ani v ďalšom zápase sa hráčkam ZVL nedarilo. S Iskrou Partizánske prehrali 14:23. Napriek tomu v konečnej tabuľke obsadili medzi dvanástimi účastníkmi súťaže šieste miesto. K oporám družstva patrili predovšetkým Marčoková, Danišová, Timková a Piataková. Do tabuľky strelkýň sa zapísali Danišová (76) a Timková (46) gólov.

**Aj v ďalších prvoligových sezónach družstvo ZVL patrilo k popredným celkom. V roku 1978 obsadilo opäť šiestu priečku, o rok neskôr získali bronzové medaily a v roku 1980 si vybojovali šieste miesto. V ďalších sezónach boli v tabuľke na štvrtom a šiestom mieste a v roku 1983 opäť získali bronzové medaily.**

### Prvý titul majstra ČSSR

Prípravy na súťažný ročník 1983/84 sa niesli v znamení odhodlania získať titul majstra. Podarilo sa. Tento výrazný úspech bol výsledkom profesionálnej práce všetkých kompetentných, ale aj výborných podmienok vytvorených vedením TJ ZVL Prešov na čele s jej predsedom **Eugenom Longauerom** a predsedom oddielu **Pavlom Lenzom**. Tréneri **Dušan Slančo** a **Ján Migra** dokázali vybudovať silný

kolektív v ktorom dominovali výrazné hádzanárske osobnosti Labayová, Damitšová, Mažgutová, Čorbová, Ščerbáková, Gladišová, Novosadová a ligový dres obliekali aj Olejníková, Obročníková, Himičová, Lešková, Kopanicová, Hájková, Wittnerová, Chovancová, Hradilová, Kováčková, Gajdošíková, Bugošová a Slaninková. **Najlepšou strelkyňou sa stala Ščerbáková – 210 gólov, Damitšová 168 a Labayová 140.**

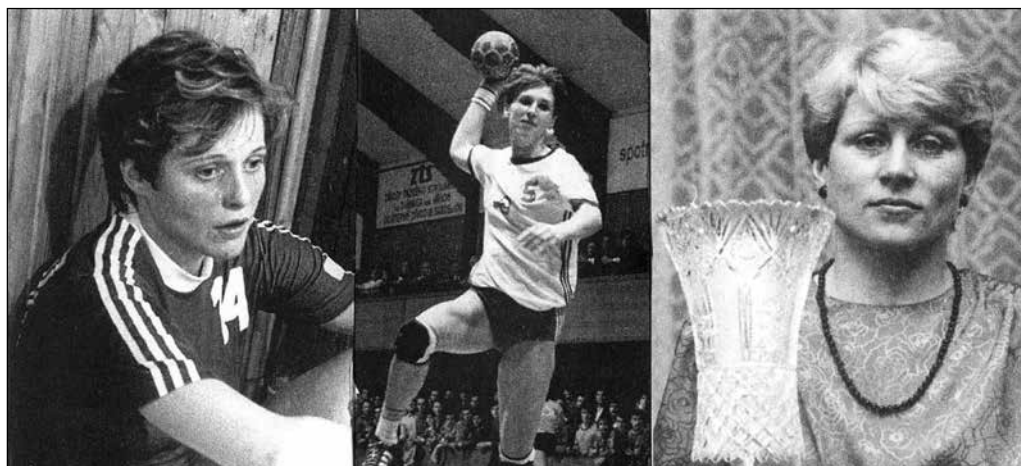
Tréner **Dušan Slančo** pre Prešovské noviny č. 42/1984 povedal: „Počas sezóny som rozmýšľal, či vytýčený cieľ nie je príliš vysoký. Našlo sa dosť ľudí, ktorí zisk titulu považovali za nereálny. Vedel som, v čom je sila kolektívu. Dievčatá si verili, v tom bola naša výhoda. Podávali svoje najlepšie výkony a obdivoval som ich vytrvalosť, elán a chuť s akou kráčali k titulu.“ Obetavé hráčky družstva ZVL v nastávajúcom ročníku titul majstra neobhájili a skončili na piatom mieste.

### Druhý majstrovský titul

V roku 1986 sa hráčky ZVL znovu tešili z majstrovského titulu. V priebehu celej sezóny podávali presvedčivé výkony a na domácej palubovke nestratili ani bod. Na trénerskej lavičke sedeli uznávaní odborníci **Milan Mikuš** (1933 – 2012) a **Martin Gregor** (1940 – 2006), ktorí úspešne pôsobili v prvooligovom mužstve Tatрана Prešov. Na získaní druhého titulu mali najväčší podiel opory družstva Gladišová, Labayová, Mažgutová, Trandžíková, Čorbová, Hájková, Damitšová a príležitosť dostávali aj Baníková, Migrová, Bugošová, Himičová, Slaninková, Wittnerová, Rovňáková, Lešková, Vlasatá a Timková. Do tabuľky strelkýň sa zapísali najmä Mažgutová (243), Labajová (162), Trandžíková (132), Damitšová (128) a Čorbová (63) gólov.

Bezprostredne po víťaznom zápase s Iskrou Partizánske v slávnostnej atmosfére odzneli aj nasledovné slová, ktoré povedali. Tréner **Milan Mikuš**: „Náš výkon bol kvalitný, hráčky bojovali zo všetkých síl, obecenstvo bolo na ich strane a športová atmosféra priam nezabudnuteľná, ktorá sa málokedy opakuje. Vysoko si vážim podporu divákov, ktorú vytvorili na oslavu nielen ženskej hádzanej, ale športu vôbec.“ Tréner **Martin Gregor** sa tiež tešil zo zlatej medaily. Spomenul si na chvíľu, keď zlatú medailu získal ako hráč v hádzanárskom mužstve Tatрана Prešov v roku 1971. Zhodou okolností sa z tohto prvého miesta tešil aj Milan Mikuš, ktorý vtedy mužstvo viedol. **Mária Labayová**, dlhoročná opora družstva: „Bol to mimoriadne ťažký zápas, ktorý sme úspešne zvládli. Naším súperom sme odplatili prehru, ktorú sme utŕžili v Partizánskom. Myslím si, že bojovnosťou a vytrvalosťou sme potvrdili oprávnenosť druhého titulu. Pre mňa to znamená koniec aktívnej kariéry.“

Ukázalo sa, že to nebola pravda. Labayová sa podieľala aj na získaní tretieho titulu. **Pavol Lenz**, predseda hádzanárskeho oddielu ZVL Prešov: „Sú to veľmi dobré pocity. Dnes mám šesťdesiat rokov a pre mňa je to najkrajší darček, aký sa nedostáva tak často. Teší ma, že v náročnom súťažnom ročníku sme v tretej a štvrtej časti dlhodoobej súťaže stratili len tri body. Mrzí ma, že v Partizánskom sa nám nedarilo. Všetko sme si vynahradiť doma pred vlastným obecenstvom a pre mesto, okres a východoslovenský kraj vybojovali druhý titul majstra ČSSR a tak dôstojne reprezentovali



Československo aj mesto Prešov na OH úspešne reprezentovali zľava Božena Mažgutová a Ale-  
na Damiťšová na olympiáde v roku 1988 v Soule. Daniela Trandžíková na olympiádach v roku  
1980 v Moskve a v roku 1988 v Soule.

prešovskú hádzanú. Urobíme všetko, aby sme dobre obstáli v Pohári európskych  
majstrov.“

### Obhájili zlaté medaily

Titul majstra Prešovčanky obhájili v roku 1987. Prvým trénerom bol Martin Gregor a jeho asistentom Milan Mikuš. Opierali sa o výkony skúsených hráčok ku ktorým patrili Čorbová, Damiťšová, Labayová, Mažgutová, Trandžíková, Himičová, Gladišová, ale veľmi sa usilovali aj Migrová, Horváthová, Kováčková, Bugošová, Wittnerová, Rovňáková, Vlasatá, Baranová, Borošová a Spišáková. Všetky chceli nasledovať svoje hádzanárske vzory.

Svoj tretí titul vybojovali až v treťom rozhodujúcom zápase v rámci súťažného systému play-off so Štartom Bratislava na domácej palubovke. Záujem o toto stretnutie bol obrovský. Mnohí sa do hádzanárskej haly nedostali a organizátori sa svojim priaznivcom ospravedlňovali. Radosť z dosiahnutého úspechu potvrdili:

**Mária Labayová**, kapitánka družstva: „Pre mňa bol najcennejší a najvzácnejší prvý majstrovský titul. Najťažší práve ten, ktorý sme dnes získali. Bola to mimoriadne náročná ligová aj pohárová sezóna. Absolvovať dve ťažké stretnutia po sebe s kvalitným súperom, akým rozhodne je Štart Bratislava, je veľmi náročné, ale zároveň svedčí o silných morálno-vôľových vlastnostiach celého kolektívu.“

**Martin Gregor**, prvý tréner: „Nemali sme celkom konkrétnu predstavu o tom, ako bude prebiehať systém play-off vzhľadom na to, že takým spôsobom sa ešte nehralo. V rámci prípravy na novú sezónu sme aj tejto otázke venovali zvýšenú pozornosť. Prax ukázala, že sú to ťažké duely, pretože v nich ide o všetko. Motivácia družstva i divákov je veľmi silná. Systém play-off prišiel v čase, keď v každom družstve vrcholila únava. Pohárové zápasy i domáce päťdňové turnaje stáli obidva celky veľa síl.“

**Milan Mikuš**, druhý tréner: „Nový systém si vyžadoval veľkú náročnosť na každého z nás. Veľa sme cestovali a preto sme mali obavy, či pri znížení tréningových jednotiek forma hráčkam vydrží až do záveru. Rozhodujúcim činiteľom bolo domáce prostredie. Naše obecenstvo si zaslúži obdiv a uznanie. Jednoducho, bolo fantastické a vytvorilo priam neuveriteľnú, pravú športovú atmosféru.“

V roku 1988 tím ZVL opäť bojoval o prvé miesto, ale nakoniec obsadil tretiu priečku. Tréner Dušan Daniš konštatoval, že záver súťaže sa im nevydaril, opory družstva mali mnohé reprezentačné povinnosti a ich výkon nebol optimálny. Bronzové medaily vybojovali: Baníková, Obročníková, Andrysová – Mažgutová, Trandžíková, Borošová, Vlasatá, Damitšová, Čorbová, Rovňáková, Buranovská, Klimková, Thinschmidtová, Himičová a Spišáková.

### Štvrtý titul majstra republiky

Posledné víťazstvo v najvyššej súťaži dosiahli ženy ZVL v roku 1989. Viedol ich **Dušan Daniš** s asistentom **Petrom Bikárom**. Zlaté medaily vybojovali hráčky Marčoková, Andrysová, Rovňáková, Priščáková, Mažgutová, Trandžíková, Damitšová, Vlasatá, Klimková, Korpášová, Jančová, Borošová, Thinschmidtová, Čitáková, Buchová, Kotulová a Buranovská. Tréner Dušan Daniš po svojom druhom úspechu na trénerskom poste povedal: „Do finále sa dostali dva najlepšie kolektívy. Iskra Partizánske a ZVL Prešov, ktoré v dlhodobej časti svojou hrou prevyšovali ostatné. Boli sme v dlhodobej súťaži aj vo finále najlepší a preto je titul v správnych rukách. Je to neopakovateľný pocit byť trénerom družstva, ktoré je najúspešnejšie. Je to môj prvý titul po pätnástich sezónach, ktoré som zasvätil hádzanej.“

**Peter Bikár**, asistent trénera: „Po jedenástich rokoch sme sa s Dušanom Danišom opäť zišli v Prešove a získali sme prvý titul v našej doterajšej športovej kariére. Posledné týždne sme často rozmýšľali, čím prekvapiť naše protivníčky. Teší ma, že sme našli správny systém v tréningovom procese, ale aj účinnú taktiku v jednotlivých zápasoch. Aj to prispievalo k zvyšovaniu výkonnosti.“

V sezóne 1989/90 sa situácia v klube zmenila. Zlaté medaily priniesli do radov ZVL príliš veľké sebavedomie aj sebauspokojenie. Vstup do sezóny 1990/91 bol pomerne úspešný, lenže záver priniesol niekoľko nepríjemných prekvapení a konečné šieste miesto v tabuľke. Predseda oddielu **Marián Uliáš** pre Prešovské noviny povedal: „Z konečného umiestnenia sme všetci sklamaní. Cieľovú úlohu sme nespĺnili aj preto, že z družstva pred sezónou odišlo veľa kľúčových hráčok. S poklesom výkonnosti sme síce ráтали, no dúfali, že sa umiestnime na medailovej priečke. V závere súťaže sme mali len mladé, neskúsené hráčky, ktoré nedokázali v posledných zápasoch ani raz zvíťaziť.“

V letnej prestávke prešovský kolektív opustili Damitšová, Mažgutová aj tréner Dušan Daniš. Na trénerskú lavičku zasadli **Emil Mikluš** a **Milan Mikuš**. Dres ZVL obliekali: Palková, Andrysová, Balážiová, Borošová, Balážová, Telepčáková, Harbáčová, Sedláková, Buchová, Bačová, Thinschmidtová, Labancová, Hudáková, Fečová, Balogová, Čitáková, Buranovská, Stanková a Jančová. V novembri z postu trénera

odstúpil Emil Mikluš a zodpovednosť prevzali Milan Mikuš s Máriou Labayovou. Konečná bilancia súťažného ročníka 1990/91 priniesla družstvu ZVL až ôsmu priečku. V ďalšej sezóne skončili na piatom mieste a v ročníku 1992/93 vybojovali štvrté miesto. Prešovskej ženskej hádzanej patrí v kronike československého aj medzinárodného športu popredné miesto. V celej šesťdesiatročnej histórii najvýraznejšie úspechy dosiahla v rokoch 1973-1993.

Hádzanárky sa dokázali presadiť nielen na domácej scéne, ale aj za hranicami našej vlasti. Reprezentačný dres Československa a Slovenska obliekalo až 59 výborných hráčok. Najväčšie úspechy dosiahli Alena Damitšová a Božena Mažgutová, ktoré reprezentovali Československo na OH 1988 v Soule, kde skončili na piatom mieste. Hrali aj na Majstrovstvách sveta 1986, keď naše družstvo vybojovalo striebornú medailu. Daniela Trandžíková štartovala na olympiáde v Moskve 1980 a v roku 1988 v Soule. V reprezentačnom drese si mimoriadne úspešne počínali aj Mária Labayová, Ľuba Danišová, Eva Timková, Galina Gladišová a Alena Závodná.

**S prešovskou ženskou hádzanou sa spája mnoho mien aj výrazných športových osobností. K nim sa zaradil a dlhoročný predseda Telovýchovnej jednoty ZVL Prešov JUDr. Eugen Longauer, ktorý pri príležitosti šesťdesiateho výročia vzniku ženskej hádzanej povedal:**

„Vo funkcii predsedu som pôsobil vyše desať rokov. Pre mňa to bolo najkrajšie obdobie, aké som v športe prežil. S dobrým pocitom si spomínam na vynikajúcu atmosféru a veľmi dobrú spoluprácu medzi telovýchovnou jednotou, vedením oddielu ale aj predstaviteľmi podniku ZVL. Spoločnými silami sme dokázali vyriešiť mnoho problémov. Aj ten najväčší – výstavbu športovej haly v rekordne krátkom čase. Takmer všetky hráčky okrem tých, čo študovali, boli zamestnané v našom podniku. Ich nadriadení im s úplnou samozrejmosťou vychádzali v ústrety. Podporovali športovú činnosť, ktorá bola zároveň aj dobrou reklamou pre podnik ZVL. Naše hádzanárky boli v čase najväčších úspechov na 70% profesionálky. Mnohé problémy v materiálnej a finančnej oblasti boli na programe dňa. Najviac starostí nám robili cesty do zahraničia, lebo si vyžiadali mnoho organizátorskej práce, ale aj zvýšené finančné náklady. Naše ženy sa v rámci rôznych súťaží predstavili v mnohých krajinách. Spomeniem aspoň Maďarsko, Rakúsko, bývalú Juhosláviu, Nemecko, Švédsko a Francúzsko.“

**Okrem štyroch titulov majstrov republiky sa do povedomia športovej verejnosti dostala aj účasť v súťaži o Pohár európskych majstrov. Práve táto súťaž vám priniesla najviac popularity a otvárala dvere do sveta. Ako vnímate pôsobenie vášho družstva v spomínanej súťaži?**

„Pohár európskych majstrov mal vysokú úroveň. Štartovali v ňom družstvá z mnohých krajín, v ktorých hádzaná žien mala pomerne vysoké postavenie. Naše súperky boli veľmi silné, ale napriek tomu sme dokázali hrať ako rovnocenní partneri. V roku 1985 sme sa v prvom kole stretli s reprezentantkami klubu Bayer 04 Leverkusen. Na jeho pôde sme prehrali 25:14 a zápas v Prešove sa skončil našim

vítazstvom 27:18 ale na postup to nestačilo. V roku 1987 sa naše družstvo dostalo do druhého kola, ale družstvo Irsta Västeras bolo nad naše sily. Najväčším úspechom v súťaži bol postup do štvrtfinále. Hralo sa 1. marca 1987. Zápas ZVL Prešov – Radnički Belehrad sa skončil naším víťazstvom 27:25 a v Belehrade Prešov zvíťazil 28:29. Postúpili sme ďalej. V semifinále 4. apríla 1987 stretnutie ZVL Prešov – Hypobank Südstadt Viedeň sa skončilo 15:12 a v odvete sme prehrali 26:23. V roku 1988 sa nám nedarilo. V prvom kole ZVL Prešov – Radnički Belehrad 25:22 a v odvete sa stretnutie skončilo 17:13. Ďalej sme nepostúpili. V roku 1990 sme skončili v predkole ZVL Prešov – Epitók SC Budapešť 20:26 a v Budapešti domáci vyhrali 22:16.“



*S úspechmi prešovskej ženskej hádzanej sa spájajú mená: Mária Labayová, Eugen Longauer a MUDr. Jozef Soták.*

**Také sú spomienky bývalého predsedu telovýchovnej jednoty na víťazstvách a pády ženskej hádzanej v Prešove.** K dlhoročným, obetavým a profesionálne zdatným dobrovoľným telovýchovným a športovým funkcionárom patrilo a aj dnes patrí **Milan Cuker**. V súčasnosti hlavný organizátor hádzanárskeho turnaja žien Slávie VŠ Prešov. Najväčší kus práce odviezol na poli rozvoja ženskej hádzanej v Prešove. Mnoho rokov bol podpredsedom hádzanárskeho oddielu ZVL Prešov a stal sa neodmysliteľnou postavou v telovýchovnom hnutí. **V našom rozhovore sa netajil, že ho veľmi mrzí osud tohto športu. Očakával, že šesťdesiate výročie si pripomenie v inej, žičlivejšej atmosfére. Napriek tomu s príslovečnou dávkou nadšenia a optimizmu si zaspomínal na najkrajšie obdobie vrcholového športu v meste, ktoré sa často označovalo, že bolo mestom mladých a mestom športu.**

„Starostlivosť o celkový rozvoj telesnej výchovy v Prešove bola doslova príkladom pre mnohých,“ zdôrazňuje Milan Cuker. „Spoločnými silami sme dokázali rozvíjať a na vrcholovej úrovni reprezentovať viacero športových odvetví. Podľa môjho názoru najväčšie úspechy v rokoch 1973 až 1993 dosiahli práve hádzanárky ZVL Prešov. Veď získali štyri tituly majstrov republiky. Tento úspech navždy ostáva výsledkom obetavej a cieľavedomej práce trénerov a širokého aktívu funkcionárov. Prekonávali sme rôzne prekážky a mnohé ťažkosti najmä v oblasti vytvárania materiálnych a finančných podmienok pre celý hádzanársky oddiel. Veľa práce si vyžiadala rekonštrukcia a údržba ihriska pri Dome pionierov mládeže ale aj výstavba hádzanárskej haly na Nábřežnej ulici. Obetavosť a nadšenie sa stali hlavnou devízou na náročnej ceste za úspechmi. Vynikajúce výkony našich dievčat a žien lákali do hľadiska početné návštevy. S hrdosťou môžem konštatovať, že ženská hádzaná bola v časoch dobrých aj zlých v centre športového diania nielen v meste, ale aj



v širokom okolí. S hádzanárkami som prešiel veľký kus sveta. Spoločne sme prežili mnoho nezabudnuteľných chvíľ, veľa víťazstiev, ale aj prehier. Nesmierne si vážim celkovú atmosféru v hráčskom kolektíve ku ktorej významnou mierou mnoho rokov prispieval klubový lekár MUDr. Jozef Soták. Aj v zložitých situáciách sme dokázali obstáť nielen hodnotnými výkonmi, ale aj dôstojnou reprezentáciou mesta a štátu.“

**V družstve ZVL sa vystriedalo mnoho hráčov. Aká by bola podľa vášho názoru najideálnejšia zostava?**

„Ťažko byť objektívnym, veď z radov ZVL sa do reprezentácie dostalo až 59 hráčov. Myslím si, že k nezabudnuteľným postavám patria Gladišová – Labayová, Damišová, Čorbová, Mažgutová, Trandžíková a Čorbová.“

V našej besede odznelo mnoho zaujímavých a hodnotných myšlienok nielen o súčasnosti ale aj o budúcnosti športu v Prešove. Milan Cuker si spomenul na roky, keď metropola Šariša mala v najvyšších československých súťažiach zastúpených až 7 športových odvetví. Okrem ženskej a mužskej hádzanej to bol futbal, basketbal žien a mužov, vodné pólo a kolký.

**Vráťme sa k ženskej hádzanej. Okrem úspechov žien pomerne dobré výsledky dosiahli dievčatá v mládežníckych kategóriách. Čomu vďačíte za tieto pozitívne výsledky?**

„Starostlivosť o mladú generáciu bola neustále v centre pozornosti vedenia TJ a výboru oddielu. Dobré podmienky a kvalitná práca trénerov priniesla mnoho výrazných úspechov. Veď naše staršie dorastenky na Majstrovstvách Československa obsadili v roku 1978 tretie miesto, v roku 1980 boli druhé a v rokoch 1981, 1982 a 1983 získali v spomínanej súťaži zlaté medaily. V roku 1984 ich zdobili strieborné a v roku 1990 bronzové medaily. A nakoniec, v roku 1991 skončili na spomínaných majstrovstvách na druhom mieste. Chcem zdôrazniť, že dosiahnuté úspechy sú výsledkom tímovej práce a odbornosti našich trénerov, ku ktorým patrili: P. Palša, D. Slančo, D. Jiránková, M. Škopár, P. Bikár, J. Nad', J. Dvorčák, P. Ščambura a J. Migra. Nesmiem zabudnúť ani na mladšie dorastenky, ktoré na majstrovstvách Československa obsadili pod vedením trénera Milana Škopára druhé miesto. Zvlášť sme sa tešili z úspechov, ktoré na majstrovstvách Slovenska a Československa dosahovali naše žiačky. Takmer v každom súťažnom ročníku bojovali o medailové umiestnenia.“

**Po roku 1990 nasledovala ďalšia krátka etapa úspechov ženskej hádzanej, ktorá sa pomerne rýchlo dostala na vedľajšiu športovú koľaj. Dnes práve v roku šesťdesiateho výročia si len málokto spomenie na časy, keď tento šport patril v Prešove k najpopulárnejším. Prispel k tomu, že Prešov bol dlhodobo v centre pozornosti nielen celej bývalej Československej republiky, ale aj zahraničia.**

*Svet športu – október 2013*

## Sedemdesiatpäť rokov vodnopólového športu v metropole Šariša

Neodškriepiteľným faktom je, že mesto Prešov v dávnej minulosti doslova udivovalo široký okruh priaznivcov športu nielen doma, ale aj za hranicami našej vlasti bohatým zastúpením svojich kolektívov v prvoligových súťažiach. To celkom pochopiteľne svedčilo o tom, že v tomto meste bolo vždy mnoho tých, ktorí dokázali svojou obetavou činnosťou, nezištnou prácou a potrebným talentom postarať sa o mnohé nezabudnuteľné úspechy vrcholových športovcov v najvyšších celoštátnych súťažiach. K nim najmä v rokoch 1960-1978 patrili futbalisti, hádzanári, hádzanárky, basketbalistky, basketbalisti, kolkári aj vodní pólisti. Práve im sa dnes venujeme. Nie je to žiadna náhoda. Ved' toť nedávno uplynulo už 75 rokov od chvíle, keď sa na popredné miesto zapísali do obsažnej športovej kroniky.

Svoju cieľavedomú činnosť začali rozvíjať v zložitých podmienkach v roku 1938, organizovaním rôznych zápasov pre mužov a mládež. Prvé zápolaenia prebiehali v drevom vykladanom bazéne ktorý sa nachádzal za futbalovým štadiónom terajšieho Tatрана Prešov v časti „Argentína“. Ďalšie sa hrali na rieke Torysa v štvrti nazývanej Pri hati. Hrala sa tam uličná liga. Prezentovalo sa v nej sedem družstiev rôznych kvalít a z rôznych ulíc.

Na začiatku dlhoročnej cesty za rozvojom a popularitou vodnopólového športu boli jeho priekopníci z radov úspešných plavcov Jankovič, bratia Vajdičkovci, Klauzer, Weisser, Sax, Baláž, Pramník, Šterbinský a mnohí ďalší. Prvé povojnové zápasy prebiehali v bazénoch v Sabinove a vo Vyšných Ružbachoch. Najčastejším súperom prešovského tímu boli hráči zo Sabinova. Situácia sa podstatne zlepšila v čase, keď v Prešove s veľkou slávou otvorili na vtedajšiu dobu moderné kryté kúpalisko s rôznymi možnosťami rehabilitácie pre plavcov, vodných pólistov aj pre ostatných športovcov. Zároveň vybudovali kúpalisko pod Kmeťovým stromoradím.

Do centra pozornosti sa postupne dostala úspešná generácia hráčov. Tvorili ju Lenz, Aman, Šraga, Tomič, Koša, Azáry, Kručay, Talian, Demko, Závacký, Dluhoš a ďalší. Práve títo muži vybojovali v roku 1960 po prvý raz v pomerne bohatej vodnopólovej histórii účasť v najvyššej súťaži. Hrali pod názvom Lokomotiva Prešov. Žiaľ, po roku sa s prvoligovými čiapočkami museli rozlúčiť. V druhej lige hrali pod taktovkou Pavla Amana. Dobrá organizátorská a trénerská práca i obetavosť a talent hráčov priniesli v roku 1963 výrazný úspech v podobe druhého postupu medzi najlepších. Na prvoligovom výslní vydržali iba dva roky.

Vo februári 1966 odišli z Lokomotívy do Slávie VŠ s cieľom hľadať lepšie finančné aj tréningové podmienky. Vedenie klubu prevzal Milan Kručay. Jeho hlavnou úlohou bolo konsolidovať mužstvo, zlepšiť tréningový proces, ktorý prebiehal v novej kry-



*Veľký záujem o zápasy vodných pólistov v bazéne pod Kmeťovým stromoradiím jednoznačne potvrdzuje aj fotografia Michala Lukáča.*

tej plavárni, s cieľom prinavrátiť mestu a jeho okoliu prvotligovú súťaž. K dispozícii mal pomerne široký hráčsky káder, v ktorom pôsobili: **Farkašovský, Biľ, Kalinovský, Talian, Orišek, Gábor, Benko, Závacký, Klauzer, Turek, Aman, Bitomský, Kriváň, L. Orišek, Pollák, Tomič, Trávníček a Wittner**. Mužstvo podávalo dobré výkony, ale športové šťastie mu neprialo. Skončilo na druhom mieste za postupujúcou Sláviou VŠT Košice.

**Druholigové záporenia prebiehali na letnom kúpalisku pod Kmeťovým stromoradiím v nevyhovujúcom bazéne, ktorý bol o 5 metrov kratší ako pravidlá vyžadovali. Ani rok 1968 nepriniesol očakávaný úspech. Mužstvo skončilo na treťom mieste a zároveň vznikla ďalšia prekážka. Predpisy vyžadovali, aby sa zápasy hrali iba v 50 metrových bazénoch. Všetci kompetentní doslova vysúkali rukávy a s finančnou pomocou vtedajšieho OV ČSZTV a ďalších inštitúcií hráči svojpomocne postavili konštrukciu hracej plochy na vodnej nádrži Delňa pri Prešove.**

Pre pracovné zaneprázdnenie sa v sezóne 1969 vzdal funkcie trénera PhDr. Milan Kručay a jeho nástupcom bol Ing. Alexander Orišek. Kolektív si udržal dobrú formu, ale obsadil „iba“ druhé miesto. O prvenstvo ho pripravilo niekoľko nespravodlivých kontumačných prehiev a na záver odmietlo štartovať v kvalifikačnom turnaji, ktorý mal určiť ôsmeho účastníka prvej ligy.

**V roku 1970 trénerskú pozíciu opäť zaujal Milan Kručay. Forma hráčov sa zvyšovala, záujem divákov stúpal a nádej na postup zvýšila aj reorganizácia súťaží. Hralo sa turnajovým systémom. Prešovčania sa dostali na prvé miesto. Absolvovali dvadsať zápasov a iba jeden prehrali. Splnil sa dlhoročný sen.**

**Prvoligové čiapočky prevzali L. Farkašovský, I. Hricišák, J. Talian, Š. Benko, V. Dofka, P. Gábor, V. Klauzer, I. Tomič, M. Turek, L. Benko, A. Pollák, Z. Németh, J. Pollák a E. Wittner.**

Oslavy nového postupu medzi elitu boli skromné s neistým pohľadom do budúcich dní. V tejto súvislosti tréner Milan Kručay pre Prešovské noviny č. 30/1970 okrem iného povedal: „**Hrať prvú ligu v každom športe si vyžaduje nielen talentovaných hráčov, obetavých nadšencov, ale aj dostatočné finančné zabezpečenie a dobré podmienky na tréningový proces. Žiaľ, naši hráči patria medzi takých športovcov, ktorí nepoznajú, čo je kalorické, refundácia mzdy, uvoľňovanie na zápasy zo zamestnania, prémie, sústredenia ani zahraničné zájazdy. V ostatných oddieloch si nevedia predstaviť, aby v deň majstrovských zápasov hráči dostávali na stravovanie 18 korún. Napriek problémom je naším spoločným želaním, aby sa mužstvo v ligovej súťaži udržalo viac ako rok.**“

Toto želanie sa nenaplnilo aj preto, lebo problémy pretrvávali aj napriek podpore podniku ZVL. Mužstvo už nemohlo hrať na provizórnom kúpalisku na Delni. Stratilo výhody domáceho prostredia. O ligové body bojovalo v Košiciach. Celkom zákonite prišiel ďalší pád do nižšej súťaže a s ním aj rôzne organizačné zmeny. Zmenil sa hráčsky kolektív a postupne prichádzali noví tréneri **A. Orišek, L. Benko, J. Hricišák** a ďalší. Čas konsolidácie trval nesmierne dlho.

**Po pätnástich rokoch si konečne tím Slávie UPJŠ Slovsport Prešov vybojoval účasť v najvyššej súťaži. Stalo sa tak v bazéne v Košiciach. Prvoligový krst Prešovčania absolvovali 16. apríla 1987. Tréner Imrich Hricišák mal k dispozícii tento prvoligový tím: Július Benka, Peter Magda, Martin Kalina, Ivan Mikita,**



*V sezóne 1973/74 Sláviu VŠ Prešov reprezentovali v dolnom rade zľava: J. Bugna, P. Takáč, J. Vinkler, D. Kuka, P. Očkovič. V hornom rade: P. Gábor, M. Závacký, E. Wittner, J. Hricišák, M. Turek, M. Tkáč, D. Krafčík, J. Dzedzina a tréner A. Orišek.*



*K úspešným hráčom a trénerom patrí aj Pavol Aman, na snímke vľavo. Vpravo – Ľubomír Oríšek.*

maný tréner Imrich Hricišák pre Prešovské noviny okrem iného povedal: „Veľmi ťažko sa hrá o záchranu, keď najskúsenejší hráči robia neveriteľné chyby v situáciách, v ktorých sa láme výsledok. Niektorí z nich už hádam ani nemajú záujem bojovať o ligové body.“

**Na prekvapenie sa po roku do najvyššej súťaže vrátili. Darilo sa im aj v sezóne 1990, keď v silnej konkurencii obsadili lichotivé šieste miesto pred celkami z Piešťan, Prahy, Brna a Plzne. Tréner Ľubomír Oríšek bol celkom spokojný. Vysoko ocenil obetavé výkony hráčov. K tým najlepším patrili: Mikita, Magda, Petrovič, Tomič, Božík, Henkrich, Šagát a Kalina.**

K najvýraznejším postavám slovenského plávania a vodnopólového športu bez zveličovania patrí **PhDr. Milan Kručay, PhD.**, bývalý dlhoročný vysokoškolský pedagóg. Úspešný reprezentant v plávaní, majster Československej republiky v šprinte na 100 m. voľný spôsob a popredný hráč vodného póla desaťnásobného majstra republiky Slávie UK Bratislava i Lokomotívy Prešov. Vyše sedemnásť rokov pôsobil ako tréner v mužstvách dospelých aj mládeže. Po roku 1990 pôsobil v rôznych funkciách. Je nositeľom štátneho vyznamenania Pribinov kríž II. triedy a mnohých ďalších ocenení a čestných uznaní. V súčasnosti sa venuje výchove mladej generácie v Akadémii plávania v Prešove.

**V našom rozhovore obsahovo zameranom na históriu, súčasnosť a perspektívy vodného póla v Prešove okrem iného povedal:** „Roky 1980 a 1990 charakterizujú rôzne organizačné aj generačné zmeny. Výrazne sa zmenil hráčsky káder, pribudli vlastní odchovanci z radov starších dorastencov, ktorí hrali prvotligovú súťaž. Pod mojím vedením vyrástli mnohí kvalitní hráči, ku ktorým určite patria

**Alexander Balász, Peter Kmeco, Andrej Krišo, Dušan Výrostko, Viktor Turok, Miloš Božík, Patrik Tomič, Vladimír Turček, Peter Novosad, Stanislav Imrich, Peter Petraník, Jozef Hrošík, Juraj Kalina a Rudolf Petrovič.**

Príprava na boje v najvyššej súťaži bola pomerne náročná. Hráči absolvovali mnoho zápasov so súpermi rôznych kvalít, ale dlhoročný problém sa nepodarilo vyriešiť. Veľmi chýbal vyhovujúci bazén. Domáce prostredie našli až v Humennom. Aj preto bol celý priebeh súťažného ročníka veľmi náročný. Slávia podávala striedavé výkony a o jej zostupe sa rozhodlo v poslednom turnaji v Novákoch. Práve tam Prešovčania z ligy vypadli. Skla-

Novosad, Mikita, Výrostko, Koncový, bratia Krišovci, Urban, Timko, Petraník, Wittner, Imrich, Kalina a Magda. Na trénerských stoličkách sa vystriedali A. Oríšek, L. Oríšek a I. Hricišák.“

### Štvrtý návrat do Československej prvoligovej súťaže napriek vynaloženému úsiliu prišiel až po pätnástich rokoch. Prečo?

„Najväčším problémom nášho populárneho športu vždy bolo a stále je kúpalisko s vyhovujúcim bazénom. Veľmi ma mrzí, že striedajúci sa otco-

via mesta neustále sľubovali výstavbu regulárneho plaveckého bazéna pre vodné pólo aj pre plávanie. Nič nespĺnili. Práve naopak. Všetci prispeli k likvidácii plavárni. Za 25 rokov sa v našom meste zlikvidovalo 5 plaveckých zariadení. Prvým bol **bazén na Sídlišku II.**, ktorý slúžil aj ako protipožiarna nádrž. Vybudovali tam garáže. Druhý vybetónovaný **50 metrový** bol zasypaný pri bývalom bitúnku v rámci areálu **Prešovskej univerzity pri Toryse**. Za neodpušiteľné považujem likvidáciu **25 metrového bazéna v mestskom kúpalisku**, ktorý vybudovali po II. svetovej vojne a dnes slúži ako ázijská predajňa rôznych tovarov. **Plavecký areál pod Kmeťovým stromoradiem** padol za obeť plánovanej kultúrnej zóny, ktorá dnes slúži predovšetkým sociálne neprispôsobivým občanom. **Burinou zamaskovaný sa skrýva nedokončený 50 metrový bazén vedľa cyklistického oválu v susedstve zimného štadióna,**“ konštatuje so smútkom v očiach úspešný muž, pre ktorého šport bol a stále je pevnou súčasťou každodenného života a dodáva:

„Poslednou obeťou likvidácie bazénov sa stal jediný regulárny pri Strednej škole so športovými triedami na Podjavorinskej ulici. Predali ho pre silové športy podnikateľom. Predstavitelia mesta argumentovali, že na Delni sa postaví Aquacentrum s regulárnym bazénom. Skutočnosť je taká, že nespĺňa parametre pre športové plávanie. Kompetentní nekompetentnými rozhodnutiami urobili posledný krok k zániku populárneho športu. Nádej do rokov budúcich dávajú mládežnícke kategórie pod vedením trénera a zároveň predsedu vodnopólového klubu Petra Novosada staršieho a jeho asistenta Petra Novosada mladšieho. O mládež sa starajú aj Peter Liška a Marek Kaliňák. Čo bude v blízkej aj vzdialenej budúcnosti, neviem povedať.“

Jedno je však isté, že po roku 1990 sa celková situácia v telovýchovnom hnutí začala radikálne meniť. Z vrcholového prešovského športu sa postupne vytratilí basketbalisti, basketbalistky, hádzanářky, kolkári, vodní pólisti. Trápi sa futbalisti. Dobré meno prešovského vrcholového športu robia už len hádzanáři a nielen doma, ale aj v zahraničí. Tešia sa veľkej popularite a majú sľubné perspektívy.



*K dlhoročným oporam Lokomotívy a Slávie Prešov patrili vodní pólisti Milan Turek a Ivan Tomič.*

## Jubilant – svetobežník

Najsilnejšie myšlienky musia dozrieť, preniknúť do vnútra, až tak sa robia dobré novinové články.

**Vladimír Mezencev.** Novinár, ktorý azda už z kolínsky vykročil do sveta žurnalistiky. Tí, ktorí ho dobre poznajú vedia, že nikdy sa nebál zajtrajška, lebo videl zblízka včerajšok a miluje dnešok. Jubilant, svetobežník, ktorý pozná ako sa cíti človek, keď mu pribudne v živote siedmy krížik. Čas sa nedá zastaviť, ale niekedy pre lásku zastane sám od seba. Vtedy si dokáže človek klásť otázky, odpovedať na ne. V prípade nášho čerstvého sedemdesiatnika, redakčného kolegu sa potom dozviete aj to Aristotelovo, že pravá múdrosť je v šťastí okrasou, v nešťastí oporou. Neveríte? Tu sú naše otázky a jeho odpovede. Tvrdí, že novinársku etiku treba ctiť aj dnes, dávať sám sebe otázky a potom na ne písať odpovede pre čitateľa, to sa nepatrí. Možno aj preto nikdy nepísal pre povest' a poctu. Čo mal na srdci, muselo von. Preto písal a píše. Dodnes. Sám pritom tvrdí: „Najsilnejšie myšlienky musia dozrieť, preniknúť do vnútra, až tak sa robia dobré novinové články.“ Posúďte, či to môže byť pravda...

**Máš za sebou štyri desiatky rokov novinárskej práce a za ten čas si určite zažil nemálo zaujímavých príhod a stretnutí. Niekedy však v spoločnosti zvykneš hovoriť aj príbehy zo života námorníkov a niektoré z nich sa priamo týkajú aj teba. Ako je to teda: bol si vlastne tým mužom, ošľahaným vetrami a vlnami oceánov?**

Bol aj nebol. Samozrejme, v detstve i mladosti som si nevedel predstaviť chlapca, ktorý by nesníval o námorníckom povolání. Vo vnútrozemskej krajine sa však takýto sen plní veľmi ťažko a tak s pribúdajúcimi rokmi som sa chcel stať aj diplomatom, horským vodcom – tatranským nosičom, novinárom a dokonca aj historikom. To, že som to s niektorými svojimi predstavami myslel vážne svedčí aj skutočnosť, že som začal navštevovať základný horolezecký výcvik v TJ Slávia VŠT Košice. Nakoniec však voda preda len dostala prednosť. Niekoľko dní po maturite viedla moja cesta do Prahy, kde na riekach Vltava a Labe zo mňa urobili lodníka Čs. plavby labsko-oderskej. Odtiaľ bolo jednoduchšie dostať sa na štúdium do Sovietskeho zväzu, konkrétne na Odeské vyššie inžiniersko-námorné učilište. Počas päťročného štúdia na tejto námornej akadémii ma čakali niekoľkokomesačné plavby na československých i sovietskych lodiach. Preplával som tak Atlantik, niekoľkokrát cez rovník, mám za sebou plavby okolo Afriky i v Tichom oceáne.

### **Čo bolo ďalej?**

Počas štúdia som pochopil, že zo mňa nebude dobrý námorný dôstojník. Nevadilo mi prežiť na mori celé týždne, dobre som znášal aj búrky aj vysoké vlny, ale... V hociktorom prístave, veľkom či malom, ma už práca na lodi prestala zaujímať. O to viac som chcel spoznávať mestá a krajiny, spôsob života v nich, spoznávať obyvateľov.

V niektorých prístavoch ma už na lod' vôbec neťahalo. To už jednoducho nebolo dobre... A tak som začal rozmyšľať čo ďalej. Už počas štúdia mi niektoré denníky



*K životnému jubileu nášmu kolegovi blahoželal v roku 2014 prezident Únie ligových klubov slovenského futbalu Ing. Dušan Titel (prvý sprava) v prítomnosti predsedu Klubu športových redaktorov ÚSN Jozefa Kuchára a šéfredaktora časopisu Svet športu.*

poskytli priestor na reportáže zo zahraničia a dokonca niektoré boli aj so športovou tematikou. Nečudo, že po návrate domov mi košické štúdio Čs. televízie umožnilo pôsobiť najskôr v produkcii, potom aj v spravodajstve. Mňa však lákali noviny, dnes tomu hovoríme printové médiá.

Čo sa týka môjho pôsobenia na športových stránkach denníkov začal som spolupracovať s Východoslovenskými novinami, denníkom LUD, neskôr s mládežníckou Smenou. Na nedostatok priestoru som sa nemohol sťažovať, naopak.

V redakcii Východoslovenských novín bolo dost príležitostí učiť sa od Vincenta Mryglota a Jozefa Nagya, v Smene najmä od Jozefa Kšiňana a Tibora Lukáča. Ako sa hovorí, vhuhol som oboma nohami do každodenného košického športového života. Potom prišla ponuka pracovať v športovom oddelení redakcie Košického VEČER-a. Po vyše desaťročí pôsobenia v Košičanmi milovanom ich „večerníku“, na ktorý ľudia päťkrát týždenne čakali v dlhých radoch pred stánkami, čo sa dnes, v časoch krízy printových médií nechce ani veriť, nasledovali Východoslovenské noviny, neskôr denník Slovenská republika, potom práca v Slovenskom rozhlade, Svete športu a zároveň prispievanie do ďalších denníkov a časopisov na Slovensku i Ukrajine.

**Námorníci na jednej strane, novinári a športovci na druhej, to sú predsa ľudia rôznych profesií a štýlov života, ako si zvládol ten prechod od jedných k druhým?**

Nebol s tým nijaký problém. Tak napríklad s niektorými futbalistami som vyrastal od detstva, konkrétne s Milanom Urbanom, Jozefom Desiatnikom, útulný šta-



dión Jednoty, neskôr VSS bol vzdialený od nášho bytu maximálne 10 minút chôdze a od školy, ktorú som osem rokov navštevoval, ho delil iba plot. Boli to nádherné časy, na tréningy Kvašňáka, Pintéra, Kánássyho, Gajdoša, Buberníka a ďalších sa chodili denne pozerat' stovky (!) fanúšikov. Vráťane mňa a samozrejme som nechýbal na žiadnom zápase. Ako 10-ročný chlapec som sa často dostal aj do šatne áčka, futbalisti si mysleli, že som syn niektorého z ich spoluhráčov, alebo funkcionára. Keď ma odhalili, tak ma vyviedli von, ale o dva týždne neskôr pri ďalšom majstráku sa to opakovalo. Ale vždy som sa radšej pohyboval medzi dospelými, resp. staršími než ja. Mal som pred nimi prirodzený rešpekt, možnosť spoznať ich kvality i slabé stránky. Neskôr, už ako športový novinár, nemusel som sa ani našim hviezdam klaňať, či už symbolicky, alebo naozaj, vždy to bolo o vzájomnej úcte a dôvere.

### **Mohol by si byť trochu konkrétnejší?**

Tak napríklad som hrdý na to, že som mohol tykať takému uznávanému futbalovému odborníkovi akým bol Štefan Jačiansky. Muž, ktorého osobnosti košického futbalu vybrali v ankete k 100. výročiu organizovaného futbalu v druhom najväčšom meste republiky (v roku 2003) za najlepšieho trénera pôsobiaceho v Košiciach v rokoch 1903-2003. Pritom v tomto meste pôsobili také trénerské hviezdy ako Jozef Vengloš, Jozef Karel, Michal Vičan, Milan Moravec, Teodor Reimann, Ladislav Kačáni, Jozef Jankech, Michal Baránek, Ján Kozák, Jozef Valovič a mnohí ďalší. Keď spomínam Štefana Jačianskeho, bol to skutočne unikátny tréner. Pamätníci tvrdia, že mužstvo zostavoval aj na základe pováh, či dokonca zverokruhov jednotlivých hráčov. Veď dať dohromady také hráčske osobnosti, akými boli Pollak, Daňko, Ján Pivarník, Štafura, Strausz, Boroš, Desiatnik, Hoholko a ďalší – to už samo o sebe bolo unikátom. Jačianskemu som mohol zatelefonovať o jednej hodine v noci či o piatej ráno a vždy sa pustil do dlhého monológu o futbale. Nikdy to neboli prázdne reči, ale vyslovené myšlienky skúseného odborníka, ktorý teóriu doplňoval praxou a prax teóriou. Tak napríklad nebyť Jačianskeho tak by sa možno do nášho vrcholového futbalu nikdy nedostal Dušan Galis. Po nútenom odchode z Košíc odišiel do druholigového Martina a tam mal možnosť oceniť talent tohto futbalistu. Ihneď ho ponúkol do VSS Košice a z dnešného pohľadu je to o to neuveriteľnejšie, že Galis medzi žltomodrých prišiel úplne zadarmo! V každom prípade Galisovi Košice veľmi pomohli, tu vyrástol na jedného z najlepších československých futbalistov druhej polovice 20. storočia, v ročníku 1975-76 sa stal kráľom ligových strelcov, potom prestúpil do bratislavského Slovana. Ale to je už o niečom inom...

Dôverný vzťah so vzájomným „ty“ som si časom mohol dovoliť aj s takými futbalistami ako Andrej Kvašňák, Július Kánássy, Gejza Csákváry, Ladislav Pavlovič, Anton Švajlen, Jozef Bomba, Ján Geleta, Alojz Martinček (ktorý bol dokonca na základnej škole mojím učiteľom telesnej výchovy), najlepším slovenským hádzanárom 20. storočia Antonom Frolom, hádzanárskou trénerskou osobnosťou Lacom Šestákom, našimi cyklistickými legendami Vlastom Ružičkom a Kamilom Haťapkom... Žiaľ, niektorí z nich už nie sú medzi nami, ale pravidelne si spomínam na chvíle, ktoré som s nimi prežil. Tak som si aj začiatkom januára pripomenul nedožitú sté narodeniny

Antona Harčára, katolíckeho kňaza, ktorý sa stal prvým povojnovým predsedom Východoslovenskej futbalovej župy a v tom istom 1945-tom roku aj predsedom novovytvoreného ŠK Jednota Košice!

**Hovoríme o rôznych športoch a športovcoch, ale zatiaľ ani slovo nepadlo o tom, či ty sám si sa aktívne venoval niektorému športu...**

Dokonca nejednému, ale bez mimoriadnych úspechov. Asi to bolo tým, že v Košiciach sa uskutočnili majstrovstvá republiky v nejakom športe – a už ma zaujal natoľko, že som sa išiel prihlásiť za člena oddielu. Najdlhšie som však vydržal pri kanoistike na divokých vodách. Za svoj najväčší úspech považujem účasť na I. ročníku vodáckeho maratónu Margecany – Košice na 50-km trati. Bolo to v roku 1961 a ako 17-ročný dorastenec som v kategórii mužov – kajakárov skončil v prvej desiatke. Bez výhovoriek – plavbu som absolvoval v najhoršej lodi, do ktorej z mojich oddielových kolegov nechcel nikto ani sadnúť! Niekoľkokrát sa mi podarilo štartovať aj na dorasteneckých majstrovstvách Československa. Úspechom v tých rokoch už bola samotná účasť na nich, ale s výsledkami sa naozaj nemôžem chváliť ani po rokoch. Okrem Hornádu, Dunajca, Hrona, Dunaja, Belej a Váhu som mal možnosť okúsiť aj české a moravské rieky. Málokto mi uverí, ale medzi moje obľúbené športy patrila jeden čas aj box. Medzi mojich trénerov patrila aj uznávaný Jozef Hřebík, ktorý vychoval nejedného majstra republiky a reprezentanta. V ringu som nebol taký zlý, ale prejavil sa môj anatomický hendikep – krátke ruky – ale tento šport mi dal veľa. Mohol sa zo mňa stať dokonca hokejový brankár! Miroslav Kubera prišiel z Brna budovať prvé pevné základy košického hokeja. Bolo to na prelome 50-tych a 60-tych rokov a mňa si všimol na turnaji stredných škôl. Nad hokejom mala vtedy ešte patronát Lokomotíva a hrávalo sa už na otvorenej umelej ľadovej ploche kde dnes stojí Steel aréna – Zimný štadión Ladislava Trojáka. Trénoval som s mužmi, vtedy ešte všetko čistými amatérmi – a v neskorých večerných hodinách. Tím vtedy tvorili prevažne dôstojníci českej národnosti z Vojenského leteckého učilišťa, brali ma ako rovnocenného partnera, ale ja som mal už pred maturitou a sníval o prístavoch a mestách, v ktorých hokej ani nepoznali... Keď už mám sám hodnotiť svoje športové výkony tak som najradšej plával. V tých rokoch bol na celom východnom Slovensku jediný krytý bazén v Prešove a tak aj Košičanom nezostávalo nič iné, iba v nedel' ráno cestovať k susedom. Mám na mysli plavcov – pretekárov a vodných pólistov. V Prešove sa uskutočňovali aj stredoškolské majstrovstvá Košického kraja a ja som si na nich vždy vyplával účasť v semifinále, alebo dokonca finále. Trochu sa pochválim – ešte aj dnes bez problémov zaplávam v mori kilometer...

**Už sme spomínali na tých skôr narodených športovcov i trénerov s ktorými si prichádzal do styku. Ako si však vychádzal s tými, ktorých výkony si hodnotil po každom športovom podujatí, a ako poznám tvoje komentáre zo 70-tych a 80-tych rokov, boli síce objektívne, ale to zároveň znamená, že niekedy aj dosť kritické...**

Akosi sám od seba, vďaka mojej intuícii, som sa naučil oslovovať hráčov i trénerov podľa možnosti až vtedy, keď už vyšli zo šatne. Teda športovci osprchovaní a „schla-

dení“ a aj tréneri si už mohli za tie minúty premietnuť v hlavách príčiny prehry, či naopak, vychutnať prvé pocity radosti z víťazstva. Samotní športovci majú bezprostredne po zápasoch ešte poriadne rýchly pulz a môžu dokonca reagovať skratovo... Bolo to už dávno, ten kolega už ani nežije, pred rokmi tragicky zahynul, raz po ligovom hokejovom stretnutí si počkal na Vincenta Lukáča priamo pri východe z ľadovej plochy a položil mu otázku v tom zmysle, prečo v tej a tej minúte kedy mal možnosť dať gól urobil zbytočnú kľučku, prišiel o puk a jednoducho z dobre vyzerajúcej akcie nebolo nič. Vinco, ešte jednou nohou takmer na ľade, ho od zlosti tresol hokejkou cez rameno. Zdôrazňujem, že vekovo išlo o rovesníkov, ktorí dovtedy spolu radi komunikovali. Táto inzultácia, ako celú záležitosť nazvali funkcionári, stála Vinca veľmi drahú. Zastavená činnosť, vrátane reprezentácie, finančná pokuta... Čo k tomu ešte dodať? I keď išlo nielen o môjho kolegu, ale zároveň i priateľa, dal som v tomto prípade jednoznačne za pravdu Vincovi Lukáčovi. Alebo všimnime si stále aktuálne prípady: bežec, alebo bežkyňa, bez ohľadu na to, či niekto z nich vyhral beh na 800 metrov, alebo na desať kilometrov, v cieľi ledva stojí na nohách od vyčerpania, samozrejme, ešte stále ťažko dýcha, ale komentátor už im pchá mikrofón až do úst a vyslovuje obligátne otázky na ktoré by zaujímavejšie a zrozumiteľnejšie odpovedali o niekoľko minút neskôr. Diváci či poslucháči by o nič neprišli. Na druhej strane pri televíznych prenosoch by sa kameraman v takýchto chvíľach mohol sústrediť na zápolenie v cieľovej rovinke, tu sa ešte stále niečo zaujímavé udeje, ale my musíme sledovať trápenie víťazov, ktorí „lapajú po dychu“ a nevedia čo povedať, pretože nepoznajú ešte svoj oficiálny výkon ani dosiahnuté časy svojich súperov. Okrem toho, pán redaktor pri takýchto rozhovoroch športovcom zásadne tyká a to aj napriek tomu, že s dotyčnou osobou sa dovtedy nikdy nestretol. Nuž čo, veď u nás je to už roky zaužívaný zvyk...

Ale, aby som nekritizoval a nehodnotil iných. Ani v mojom prípade vzťahy medzi mnou a športovcami neboli ideálne, také predsa ani nemôžu byť. V podstate ich však môžem charakterizovať ako veľmi dobré. Mojou výhodou bolo to, že o veľkom futbale som začal písať v čase, kedy vo VSS už hrávali Pivarník, Pollák, Daňko, Strausz, Tibor Tóth, Desiatnik a s nimi všetkými boli všetky stretnutia úprimné a priateľské. Na domácom trávniku dokázali takmer zázraky a to sa o nich potom aj dobre písalo, okrem toho to boli moji rovesníci a aj pri stretnutiach v uliciach mesta sme si mali vždy čo povedať. Podobne to bolo aj v prípade Lokomotívy. Stalo sa mi však, že moje prvé stretnutie s Jožom Móderom mimo ihriska mohlo pre mňa skončiť nie najlepšie. Bolo to v jednej kaviarni vo večerných hodinách a Jóži asi nemal za sebou dobrý deň. Pustil sa do mňa, nič mi nevyčítal, ale dal mi jasne najavo, že najlepšie pre mňa bude keď odídem. Tak som jednoducho odišiel. Potom v budúcnosti ani jeden z nás nikdy nespomenul túto udalosť. Aj dnes, po dlhých desiatkach rokov odvtedy môžem povedať, že každé ďalšie naše stretnutia boli – aspoň z mojej strany vynikajúce – a myslím si, že aj z jeho, akosi automaticky sme si potykali, strávili spolu nemálo chvíľ... Stále budem tvrdiť, že Jozef Móder je jedna z najväčších legiend slovenského futbalu, že je to vynikajúci človek, na ktorého sa možno vždy spoľahnúť. Čestný a úprimný. V súvislosti s ním ma mrzí iba jedná vec: som presvedčený, že ako

bol veľkým hráčom, takým mal byť aj trénerom. Teda medzinárodného významu. Napríklad takým, akým je jeho bývalý spoluhráč Ján Kozák. Nevieť prečo sa tak nestalo. Priznám sa, dlho som si lámal nad tým hlavu, ale neprišiel som na nič. Tak veľmi som mu prial, aby dlhodobo viedol aspoň tímy našej najvyššej súťaže, ktorým by sa jeho skúsenosti a odborné znalosti určite zišli. Ale...

Tak trochu podobnú situáciu som zažil s Móderovým spoluhráčom Jánom Kozákom. Tak ako to vie len on, rozkričal sa na mňa, že som nikdy nemal rád Lokomotívu. Samozrejme, nebola to pravda, veď Lokomotíva bola mojou materskou telovýchovnou jednotou, či už išlo o kanoistiku alebo box. Mrzelo ma to o to viac, že to bolo v prítomnosti vynikajúceho bývalého reprezentanta Ladislava Vízeka a čase, kedy na slávnú éru Lokomotívy mohli spomínať už iba pamätníci. Ale, Jána Kozáka som dobre poznal a vedel, že ho treba nechať iba vyhovoriť sa. Tak sa aj stalo. Malička epizódka v našich vzájomných vzťahoch, na ktorú sa on už určite nepamätá. Môžem však povedať, že naše vzťahy či už ako novinár kontra hráč, alebo tréner boli vynikajúce. Boli časy, kedy Kozák podstatnú časť novinárov ignoroval, jednoducho mal dojem, že mu krivdia, urážajú ho. Vtedy som patrila medzi tie výnimky, ktoré ho mohli hocikedy oslovit' či zatelefonoval' mu, nikdy sa nestalo, že si na mňa nenašiel čas. Tieto dva prípady potvrdzujú, že aj veľkí športovci majú svoje slabšie chvíle, niekedy sú zbytočne emotívni, veď často žijú dlhé týždne v strese a pod rôznymi tlakmi, okrem toho tak ako my všetci musia riešiť svoje osobné a rodinné problémy.

Samozrejme, v debatách, aj tých ostrejších, si novinár musí presadiť aspoň vyslovenie svojho názoru, povedať kritické slová vtedy, kedy je to potrebné, argumentovať faktami, udržať si vždy dôstojnosť, ale nikdy nebyť samolúby! Viem, že Vízek do Košíc nepricestoval iba preto, aby sa Jána Kozáka staršieho opýtal, ako sa má a či nemá nejaké zdravotné problémy. Niečo spolu riešili a vtedy som sa objavil ja so svojimi požiadavkami. Je však pravda, že Jano Kozák, búrlivák a cholerik – s pribúdajúcimi rokmi si dáva pozor na svoje výbuchy hnevu a emócií. Viem však to, že má obrovsky vyvinutý zmysel pre spravodlivosť a keď si myslí, že niekde je iba náznak krivdy, dokáže vzplanúť ako kvalitná zápalka. Nuž, o tom jeho zmysle pre spravodlivosť svedčí najmä to, že si naňho nikdy nestážoval nikto z tých, ktorých trénoval. Ani vtedy, keď už dávno pôsobili v inom klube. Nikto ani z tých, ktorí ho vyslovene nemajú radi, nemôže neoceniť jeho doterajšie hráčske i trénerské úspechy, to, že futbalu dokonale rozumie. Keď ale spomínam na futbalovú Lokomotívu tak nemôžem nespomenúť hráčov, ktorí mi boli vždy blízki – ako športovci i dobrí priatelia: Anton Flešár, Ján Slosiarik, Milan Urban, Ondrej Knapp, Ladislav Jozsa, Gejza Farkaš, Jozef Suchánek, Stano Seman, Peter Fecko, Fero Kunzo starší, Andrej Ištók... Lokomotíva v 70-tych rokoch nemala taký kvalitný káder ako rivali z VSS, ale dokázala dvakrát vyhrať Československý pohár /1977, 1979/ a hrať v druhej najvýznamnejšej európskej klubovej súťaži dôstojnú úlohu.

Stačí spomenúť, že slávny AC Milán sa cez ňu dostal ďalej len vďaka väčšiemu šťastiu pri kopaní zo značky pokutového kopu. Keď mám byť ale úprimný, tak som bol určitý čas pri písaní komentárov z ligových zápasov v Čermeli až prehnane kri-

tický voči Dušanovi Ujhelymu. Vynikajúce krídlo železničiarov malo však jedno nie veľmi úspešné obdobie, konkrétne nie a nie dať gól aj z takých, ktorým sa vo futbale hovorí vyložene gólové situácie. Mávajú ich aj svetoznámi kanonieri. Vtedy by som mu určite viac pomohol skôr povzbudzujúcimi slovami než tvrdou kritikou...

### **Doteraz sme sa točili iba okolo futbalu – a čo ostatné športy? Ved' si sa venoval aj iným. Ktoré boli a ešte sú tvoje naj obľúbenejšie?**

Asi najviac času som venoval hádzanej a hokeju. Stále milujem cyklistiku, atletiku, volejbal, basketbal, skoky na lyžiach, gymnastiku, krasokorčuľovanie a dokonca aj kolký. S hádzanou som prežil skutočne dosť, či už ako novinár, člen hádzanárskeho výboru TJ VSŽ Košice i vyšších zväzových orgánov a dokonca i ako hlásateľ. Podarilo sa nám dostať košickú mužskú hádzanú z priemernej úrovne až po zisk dvoch titulov majstrov Československa! Dlhé roky bola v Košiciach viac – menej iba trpená a existovala na periférii záujmu verejnosti. S rastom výkonnosti družstva mužov rástla aj návštevnosť na majstrovských zápasoch a tisíc divákov na stretnutí potom patrilo skôr medzi samozrejmosť než raritu. Po futbale a hokeji sa hádzaná stala z pohľadu záujmu tretím športom v meste. V roku 1972 postúpili do I. československej ligy, o šesť rokov neskôr získali premiérový majstrovský titul a o ďalšie tri druhý. Vo všetkých týchto úspechoch bol „namočený“ Anton Frolo. Pri postupe ešte ako hrajúci tréner, v prípadoch oboch titulov ako hlavný kormidelník mužstva. Hovoriť o jeho hráčskych kvalitách by zabralo skutočne veľa času. Stačí spomenúť titul majstra sveta z roku 1967 a oveľa neskôr ocenenie Najlepší slovenský hádzanár 20. storočia! Nuž, Tona Frola sa neviem z akých príčin ešte v roku 1970 skupinka vtedajších funkcionárov hádzanárskeho oddielu VSŽ rozhodla odvolať z funkcie trénera! Neuveriteľné, ale skutočne sa tak malo stať. Dokonca na zasadnutí výboru do ktorého ma kooptovali. Len preto, lebo potrebovali v oddiele nejakého novinára. V tom čase som o hádzanej veľa nevedel, ale to, že Anton Frolo je jeden z našich najlepších hádzanárov a majster sveta – to teda veľmi dobre! Bol som teda na svojom prvom zasadnutí hádzanárskeho oddielu TJ VSŽ Košice a na programe bolo hlasovanie o odvolaní trénera. Organizátori tohto malého puču mali všetko premyslené a ani sa neunúvali ma presvedčovať ako mám hlasovať. Boli presvedčení, že som na ich strane, ved' členom výboru som sa stal predsa len ich zásluhou. Mali to dopredu zrátané, môj hlas mal rozhodnúť. Aj rozhodol – ale v ich neprospech! Frolo zostal trénerom a po hlasovaní vyšiel z miestnosti. Tí, ktorí hlasovali za odvolanie začali poriadne nadávať. Druhá polovica, vrátane mňa, zostala ticho a čakala, čo sa bude diať. Tajomník oddielu vzal do rúk hrubé fascikle s dokumentáciou oddielu a plný zlosti ich hodil na zem so slovami: „Kašlem na vás, ja teda odchádzam!“ Odišiel a vzdal sa funkcie. Frolo i ja sme zostali...

### **Aký bol podľa teba vlastne život vrchových športovcov v ére 70-tych a 80-tych rokov minulého storočia, ktorej sa dnes z politického hľadiska zvykne hovoriť normalizácia?**

Niektorí ho mali doslova ideálny. Nemuseli chodiť do práce a poberali pritom slušné platy, dostávali prémie, kalorické a ešte iné príplatky. Pritom mám na mysli

iba civilnú sféru, teda nie rezorty armády a ministerstva vnútra. V podstate každý podnik mal svoju telovýchovnú jednotu v ktorej zvyčajne dominoval futbal a ten mal byť výkladnou skriňou súdruha riaditeľa a jeho najbližších. Stávalo sa teda, že do práce už nechodili ani hráči, ktorí pôsobili v národných ligách. Pritom ich prácu v zamestnaní musel niekto odrobiť. Len ako perličku uvediem prípad, kedy som robil rozhovor s jednou prvoligovou basketbalistkou Lokomotívy Košice. Bolo to na sekretariáte telovýchovnej jednoty a po mojej otázke – aké je jej zamestnanie, vstala, odišla do vedľajšej miestnosti a opýtala sa tajomníka aké, je vlastne, jej pracovné zaradenie. Podobná situácia bola vo Východoslovenských železiarňach. Niektorí hokejisti si chodili po výplaty a ľudia frflali, že sa tu celý mesiac neukážu a prídu iba po peniaze. Tak prestali chodiť aj v dňoch výplat a tie im potom nosili na zimný štadión. Samozrejme, ľuďom sa to nepáčilo. Čo je však tragikomickejšie tak po stretnutiach hokejistov i futbalistov predseda TJ VSŽ Ing. Ladislav Sároši – keď mal dojem, že hráči odflákli zápas – vykrikoval na nich: „Zajtra ráno budete v práci a tam poriadne makat! Prídem vás skontrolovať“. Vo väčšine prípadov však išlo iba o prvú, horúcu reakciu na zlé výkony a nič z toho, teda z toho nástupu do práce, nebolo. Raz sa však stalo, že hokejisti museli prísť na svoje oficiálne pracoviská. Tie ale z pohľadu bezpečnosti práce patrili medzi rizikové – veď predsa títo športovci na nich „pracovali“ preto, aby mali vyššie základné platy. Majstri chlapcov milo privítali, ale doslova ich zavreli vo svojich skromných kanceláriách len preto, aby nebudaj nevyšli na prevádzku a niečo sa im nestalo. Veď kto si chcel vziať na zodpovednosť takého Jirku Holečka, Jána Faitha, Bédú Brunclíka a ďalších? Takúto profesionálnu pozíciu mali aj ďalší športovci VSŽ, napríklad tenisti. Konkrétne aj Melanie Hingisová, matka svetoznámej tenisovej hviezdy Martiny. Ťažko preto pochopiť, prečo mamička nevie prísť Košiciam ani na meno... Nie všetci však mali také výborné podmienky. Vezmime si iba takých boxerov košickej Lokomotívy. Tvrdo pracovali, prevažne v robotníckych profesiách, svedomite trénovali i bojovali v ringu. Pred majstrovským prvoligovým stretnutím sa museli podieľať na postavení ringu v športovej hale a po zápase ho rozložiť a naložiť na nákladné auto. Často s modrinami a opuchnutými tvármi. Manželky týchto tvrdých mužov zatiaľ sedeli v hľadisku a trpezlivo čakali na moment, kedy na palubovke už nezostane ani stopa po ringu. Potom ich čakala skromná večera v niektorej z reštaurácií a vyplatenie symbolického štartovného. MUDr. Štefan Bartek, dlhoročný lekár košických boxerov zvykol hovoriť: „Box je veľmi tvrdý šport, aj keď v ringu vyhráš duel, i tak dostaneš po zuboch i medzi oči...“ Chcel by som však počuť, čo by dnes už nebohý Pišta povedal na tváre žien, ktoré napríklad vychádzajú spomedzi dvanástich povrazov...

**Tak si sa už dotkol témy „šport a peniaze“. Darmo, či chceme, alebo nie, často ide o priamu úmernosť. Alebo si myslíš niečo iné?**

Vôbec nie. Pamätám sa, ako mi hovorieval známy tajomník futbalového oddielu VSS Košice Ladislav Kropáč: „Viete Vladko, veľký futbal potrebuje veľké peniaze!“ Darmo, aj v našich socialistických pomeroch na tie časy „lietali“ nielen vo futbale a hokeji, ale i v basketbale a hádzanej slušné čiastky. Najmä v tých telovýchovných

jednotách za ktorými stáli veľké fabriky. Existovali všelijaké čierne fondy a o nich často rozhodovali nielen funkcionári oddielov a jednôt, ale aj riaditelia a ich námestníci, predsedovia stranických a odborových organizácií. Vedel by som na túto tému hovoriť celé hodiny... Aj vtedy sa zvyklo hovoriť: „To je skutočný profesionál, ten si zaslúži skutočný balík peňazí, veď na ihrisku /ľade, či palubovke/ odovzdáva v každom zápase všetko. Je to veľmi dobrý hráč!“ Horšie bolo, že pri takýchto oporách sa často viedli priemerní ba až podpriemerní športovci, ktorí sa k tým špičkovým dostali rôznymi cestami, najmä rodinkárstvom a protekciou. Boli však aj majstri a pritom praví amatéri. Pamätám sa keď predsedom hádzanárskeho oddielu Tatran Prešov bol vedúci jedného z mestských kín Štefan Sninčák. Raz mi povedal, že tým vynikajúcim hráčom mohol za ich výkony dať zadarmo lístky do kina a niekde vybavil, že zadarmo dostávali aj zemiakové placky. Vtedy jedinou veľkou odmenou bol pre mužstvo zahraničný zájazd do niektorej západoeurópskej krajiny. Ďalšou formou odmeny býval v priemere dvojtýždenný pobyt pri mori, najčastejšie v Bulharsku a Rumunsku, výnimočne vo vtedajšej Juhoslávii. Pravdou je, že dobrí športovci dostávali prednostne pridelené byty, ale strechu nad hlavou štát v podstate poskytoval každému občanovi. Dnes ma od zlosti zdvíha zo stoličky keď niektoré denníky pred medzištátnym stretnutím vo futbale, napríklad Slovenskom a Gréckom určujú favorita podľa toho, koľko mužstvo doslova stojí. Zrátajú trhovú cenu jednotlivých hráčov oboch tímov a ktorá je vyššia, ten má väčšiu šancu vyhrať. Veď je to jedna veľká hlúposť! Len v našom prípade koľkokrát túto idiotskú teóriu vyvrátili reprezentácie Islandu, Lichtenštajnska, Gibraltáru a Litvy, kde dokonca futbal vôbec nie je najpopulárnejším športom. Ale predsa len jedna perlička: môj dobrý priateľ Štefan Lukáč, bývalý prvotligový futbalový rozhodca a tajomník futbalového oddielu VSŽ Košice vie o tomto športe svoje. Či už o finančných požiadavkách hráčov, platbách za ich kúpu či predaj. Keď som mu vravieval, že väčšina bežcov – vytrvalcov cestuje za vlastné peniaze napríklad do Prahy, Krakova alebo Milána tam zaplatí štartovné za to, že si môže zabehnúť maratón a samozrejme, za vlastné sa vráti aj domov, jednoducho tomu neveril. Tak som ho raz prehovoril aby s Maratónskym klubom Košice absolvoval cestu do maďarského Debrecínu. V autobuse, plnom maratónco, sa presvedčil, že všetci si zaplatili cestu, nocľah i štartovné. Bolo to pred niekoľkými rokmi, ale nie tak dávno, aby si to nepamätal. Stále mu to však nejde do hlavy: ísť bežať maratón, ešte si za to zaplatiť – ako je to vlastne možné? Našťastie, takto na svete žijú doslova milióny ľudí, ktorí behajú len pre svoje potešenie, pre radosť z pohybu. Víkend čo víkend cestujú niekam bežať, či už na vlastných, alebo na lyžiach. Niektorým z nich je dokonca maratónska trať prikrátka a tak sa zúčastňujú aj na 24-hodinovkách a behoch na sto i viac kilometrov! Na druhej strane sťažoval sa mi jeden mládežnícky basketbalový tréner: „Predstav si, prevzal som dievčatá, ktoré prešli zo žiackej do dorasteneckej kategórie. Väčšina z nich za mnou prišla s požiadavkou uzavrieť profesionálne zmluvy! Neslýchané, veď ešte nič nedosiahli. Kde po to chodia?“

**Opäť si musíme pripomenúť, že extrémny sú na oboch stranách. Čo môžeš povedať o tej druhej?**

Tou druhou, krajšou, ale nie vždy spravodlivou stranou bol vzťah amerického milionára a predsedu Medzinárodného olympijského výboru Averyho Brundagea k amatérizmu. Jemu sa dobre hovorilo o čistote športu a vôbec ho nezaujímalo, či tá alebo oná hviezda má dnes na obed, alebo nie. Jeho „amaterizmus“ pocítili aj organizátori košického maratónu v roku 1961. Vtedy sa síce najrýchlejším nevyplácali žiadne finančné ceny, ale olympijský víťaz z predchádzajúceho roku z Ríma a neporazený aj z trate medzi Košicami a Seňou legendárny Bikila Abebe sa bál prevziať vtedy tradičnú cenu pre víťaza – krásnu krištáľovú vázu. Odmietal prevziať honorár v sume asi tristo korún za rozhovor pre Československý rozhlas. Jednoducho sa bál, že drahá váza i odmena z rozhlasu môžu v tomto prípade znamenať porušenie štatútu amatéra a možno potom i odobratie olympijského zlata! Keď už spomíname slávneho dvojnásobného olympijského víťaza v maratóne, tak v Košiciach si uctili jeho pamiatku v roku 2011, teda polstoročie od jeho jediného, ale víťazného štartu na MMM. Dnes je vo svete skôr výnimka víťazstvo maratónskeho bežca z iného kontinentu než z Afriky. Bikila bol však prvý Afričan, ktorý sa stal prvým dvojnásobným držiteľom zlata za víťazstvá v maratónskom behu na olympijských hrách! Na naše veľké a nemilé prekvapenie Etiópan, ktorý štartoval na MMM 2011 o Bikilovi nevedel absolútne nič! Jednoducho jeho meno mu nič nehovorilo. Neuveriteľné!

**Veľa hodín sme spolu hovorili o ďalších tvojich neopakovateľných zážitkoch súvisiacich so športom. Vidím, že máš na jazyku ešte niekoľko z nich. Sám si však povedal, že tento náš rozhovor ťa inšpiroval k napísaniu knihy spomienok a úvah, pričom si naznačil, že sa v plnom znení objaví aj spomínanom – nehanbím sa povedať – diele. Predsa ti dám ešte jednu šancu – čo ťa trápí v súvislosti s košickým športom?**

Predovšetkým to, že v druhom najväčšom meste republiky sa nenašiel nikto, kto by v roku 2003 pripravil oslavy storočnice organizovaného futbalu v Košiciach. Napriek tomu, že vznikol akýsi organizačný výbor. Priznám sa, bol som jeho členom, len som nevedel pochopiť jedno: na jeho čele stáli ľudia, ktorí so športom a teda aj futbalom nikdy nemali nič spoločného. Nuž čo, aspoň nájdú solventných sponzorov – naivne som si myslel. Veď nám niekoľkokrát pripomínali koľko už majú peňazí a darov. Dokonca už bol určený aj dátum osláv, mali sa uskutočniť v historických priestoroch Štátneho divadla, rávalo sa aj s účasťou vtedajšieho prezidenta SR Rudolfa Schustera... Osobne som pripravoval futbalové legendy aby ráтали s účasťou. Nečudo, že ich manželky si dávali šiť spoločenské šaty, alebo aspoň prevetrávali svoje šatníky. Potom „organizátori“ začali presúvať termín osláv, z mesiaca na mesiac a nakoniec z nich nič nebolo! Hanbil som sa chodiť po uliciach mesta a po prvýkrát mi nerobilo dobre stretnúť niekoho z košických futbalových hviezd. Nuž, dnes už na to nikto nechce spomínať, ale kto by sa vtedy netešil na oslavy storočnice, prípadné vyznamenanie či príjemné posedenie a s tým spojená možnosť pospomínať si s priateľmi i bývalými súpermi z ihrísk. Ja osobne som splnil to, čo som si predsavzal: napísať storočné dejiny košického futbalu od roku 1903. Seriál vychádzal vyše roka na stránkach novín VEČER a stretol sa s veľkým záujmom nielen medzi Košičanmi. Pri každej časti seriálu bol profil jednej z osobností košického futbalu,



spojenej s anketou. Jej zaujímavé výsledky sa však už na stránkach novín neobjavili. Košický VEČER kúpil nový vydavateľ, z denníka urobil týždenník a nemal záujem o ukončenie seriálu výsledkami ankety. A tak, ako som v úvode nášho rozhovoru spomenul, že za najlepšieho košického trénera všetkých čias určili účastníci ankety Štefana Jačianskeho, tak za kráľa futbalového storočia Jaroslava Polláka. Túto významnú a zaujímavú informáciu zverejňujem po prvýkrát a to vďaka Svetu športu. Toto je aspoň taká malá satisfakcia pre Jara Polláka, vynikajúceho stredopoliara. Podľa mnohých futbalových odborníkov spoločne so Štafutom a Ondrejom Daňkom starším tvorili stredovú formáciu, niekoľko rokov najlepšiu v celom Československu! Práve preto je nepochopiteľné, že nikdy nedostala príležitosť ukázať svoje kvality v reprezentácii. Za to však ani jeden z nich nemôže...

**Vieme dobre, že pozorne a pravidelne sleduješ dianie v športe v mnohých krajinách. Spomeňme len Rusko, Ukrajinu, Česko, Chorvátsko, Maďarsko a najmä Taliansko, do ktorého často sprevádzaš naše kolektívy, či už hádzanárov, bedmintonistov, futbalistov... Vidíš okolo seba šport v globálnej podobe. Čo si o tom myslíš?**

Možno v úvode odpovede tak trochu vydesím teba i čitateľov. Nedávno sa mi dostal do rúk rozhovor s jedným uznávaným súčasným marxistom, zároveň populárnym umelcom /pre zaujímavosť – bolo to v Chorvátsku/ ktorý povedal, že dokonca ani Marx, ktorý predpovedal veľmi veľa a presne, čo svet v budúcnosti čaká, nemal o globalizácii ani potuchy. Áno, globalizácia sa nás dnes dotýka na každom kroku, dokonca sme jej súčasťou.

Tak napríklad, nedávno mi primátor Spišskej Novej Vsi, Ján Volný, rozprával o prvoligovom basketbalovom derby medzi Novomešťanmi a Svitom. V jednom momente sa na palubovke ocitli až piati černosi! Samozrejme, absolútne nič proti nim, ale ide predsa o mužstvá „z vidieka“, za ktorými nestoja silní sponzori. Alebo si vezmime náš súčasný futbal: veľmi rýchlo sa musí vybavovať občianstvo raz jednému, potom druhému cudzincovi, akoby na nich mala stáť slovenská reprezentácia. To už nehovorím o ich zastúpení v basketbale, hádzanej, futbale... Áno, z pohľadu atraktivity je to príťažlivé, ale v každom klube by úplne stačilo mať maximálne dvoch hráčov zo zahraničia a viac peňazí investovať do výchovy vlastných talentov. Na nich vraj peniaze nie sú a na nákup drahých legionárov áno? Ved' si vezmime len taký futbal. Často diváci ani nevedia, či ten hráč na ihrisku je Macedóнець, Srb, či Bulhar alebo Ukrajinec. Predtým sa chválili, že ten či onen hráč pochádza z ich dediny, v škole boli moji spolužiaci hrdí na to, že futbalista Jednoty býva na ich ulici, alebo jeho sestra je priateľkou mojej sestry.

V časech, kedy Ján Pivarník hrával za VSS som sa stretol s toľkými jeho rodákmi, že bolo aj ťažko veriť koľko ľudí žije v Cejkove. Jednoducho sa každý pýšil tým, že ho pozná od detstva. Ako príklad antiglobalizácie chcem niečo povedať o Jánovi Gajdošovi, vynikajúcom košickom futbalistovi. V nedeľu strelal góly Sparte, Dukle či Slovanu a v pondelok od rána ho už bolo vidieť v jeho dielni na vtedajšej Šrobárovej ulici. Mal zlaté hodinárske ruky a v Košiciach keď chcel mať človek istotu, že jeho

hodinky budú skutočne v rukách odborníka, tak ich mohol dať opraviť iba jemu. Bol aj symbolom vernosti svojmu mestu. Z 23 rokov iba necelé tri odohral inde: dva povinne počas vojenčiny v Tankistovi Praha a jednokolový ročník 1953 za Tatran Prešov. Odmietol prestúpiť do Sparty Praha i bratislavského Slovanu. Neskôr, ako veľmi úspešný mládežnícky tréner vychoval celú plejádu prvotligových hráčov, spomeňme z nich iba Dzúrika, Čontofalského, A. Daňku mladšieho, svojho syna Jána. V rôznych funkciách, či už ako vedúci mužstva MFK Košice a tréner pôsobil až takmer do svojej osemdesiatky! Toto je teda príklad vernosti rodnému mestu, ktorá sa dnes už nenoší... Samozrejme, aj antiglobalizácie. Dnes už vôbec nie je prekvapením, že niektorí hráči počas svojej kariéry pôsobia aj v desiatich krajinách! Čo sa tu dá hovoriť o vernosti mestu, klubu a jeho farbám?

Hovorili sme už dosť dlho. Ako skutočný profesionál so znalosťou veci odpovedal na rôzne aj komplikované otázky. Zamýšľali sme sa nad uplynulou etapou nášho života, ktorá je dnes už dokumentom doby a pohľadu novinára na ňu, keď nevdojak vyslovil svoje celoživotné krédo: **„Vždy som veril v obrovskú silu zdravého rozumu, vytrvalosti a zánietenia pre veci spravodlivé nielen v športe, ale aj v politike, ekonomike a v ďalších celospoločenských oblastiach. Napriek mnohým sklamaniam som stále hlboko presvedčený o dôležitosti úprimného priateľstva a vzájomného porozumenia. Nikto sa nenarodil zlý. To len rôzne premeny, prekážky a názorové súboje spôsobili, že sa niektorí ľudia stali takými, či onakými. Kto chce niečo dosiahnuť, musí ľuďom dôverovať. Na iné sily sa nemôže spoliehať. Ani najmodernejšia technika bez človeka nič nezmôže.“**

Málo je ľudí o ktorých v dnešných zložitých časoch možno s istotou povedať: Je to muž na svojom mieste. Vlado k nim patrí. Vzor dôslednosti a zodpovednosti, slov, ktoré v súčasnosti nenachádzajú odozvu. V jeho prípade treba doplniť aj zmysel pre fair play.

Samozrejme má aj neprajníkov. To k výrazným osobnostiam vyčnievajúcim z radu celkom prirodzene patrí. Možno si význam svojho sviatku v plnom pracovnom nasadení ani neuvedomuje a práve túto realitu mu prostredníctvom týchto riadkov pripomínam.

V mene nepočetnej ale v priateľstve silnej skupiny bývalých aj terajších kolegov aj v mene Klubu športových redaktorov Únie slovenských novinárov v Bratislave žičím nášmu čínorodému sedemdesiatnikovi len to najlepšie a také pevné zdravie aká je sila novinárskej mágie a trvalá láska k nej. V nádeji, že ho neprekvapí predčasné starnutie a že azda o päť rokov, keď ľudia prestanú žiť za zatvorenými dverami a so zatvoreným srdcom budeme mať príležitosť opäť zdvihnúť čašu perlivého a stisnúť ruku.

*Svet športu – február 2014*

## Životné jubileum nositeľa Ceny fair play

**Prof. PhDr. Michal Belej CSc., pedagóg, popredný tréner a úspešný športovec v dobrom zdraví a uprostred rôznych povinností oslávil 15. októbra 2014 osemdesiatku.**

Celý jeho plnohodnotný a činorodý život je spojený s výchovou mladej generácie a s výkonnostným a vrcholovým športom. Takmer päťdesiat rokov sa venoval pedagogickej, vedeckovýskumnej a publicistickej činnosti na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove a potom na Fakulte športu Prešovskej univerzity. Zaoberal sa predovšetkým motorikou a motorickým učením v telesnej výchove a športe. Jeho vedecké práce majú aj dnes kladný ohlas nielen na domácej pedagogickej a vedeckej scéne ale aj v zahraničí. O sebe s prísloučnou skromnosťou hovorí, že jeho dlhoročná činnosť znamená neustále vzdelávanie a starostlivosť o výchovu pedagógov, trénerov a športovcov.



*Michal Belej v prvoligovom drese Lokomotívy OZKN Prešov.*

Vysoká profesionalita, otvorenosť a náročnosť v každej situácii, to sú charakteristické črty profesora Beleja. **Vždy mal na zreteli, že život každého mladého človeka a športovca zvlášť predstavuje individuálny osud s rôznym riešením problémov.** Ako aktívny športovec dosiahol mnohé úspechy. Bol vynikajúcim basketbalistom, obliekal prvoligový dres Lokomotívy OZKN Prešov a v sezóne 1964/65 sa stal hrajúcim trénerom mužstva, v ktorom okrem iných pôsobili poprední hráči **Bombic, Kašper, Straka, Lux, Kurian, Benko, Tkáč, Molokáč, Gajdár, V. Nižník, J. Nižník, Janda, Malárik, Bavoľár** aj hádzanári **Poliak, Murgoň, Baránek** a predseda oddielu **Tibor Vislocký**. Práve ich zásluhou priaznivci basketbalu mohli v Prešove sledovať hodnotné zápasy s mužstvami ku ktorým patrili Slávia VŠ Praha, Orbis Praha, Sparta Praha, Slovan Liberec, KPS Brno, Slovan Bratislava a Iskra Svit.

Blízka mu bola aj hádzaná. Zaradil sa k priekopníkom tohto športu v Prešove a spolu so **Šestákom, Ondrovičom, Murgoňom, Baránkom, Poliakom** a **Žigom** prispel v rokoch 1955-1958 k jej prudkému rozvoju a popularite.

**Jeho láskou bola kráľovná športu – atletika.** Venoval sa jej s plným nasadením ako pretekár aj tréner. Pod jeho taktovkou v Prešove vyrástli úspešní pretekári, okrem iných **Sopko, Mráz, Merkovský, Hanušovský** a **Hrubý**.

My, čo sme mali tú možnosť a potešenie spolupracovať s ním, zavše pobudnúť pár hodín v jeho prítomnosti po rôznych rokovaníach a besedách o atletike, basketbale aj o činnosti športových oddielov na pôde bývalého Okresného výboru ČSZTV v Prešove, ktorého bol dlhoročným členom, veľmi dobre vieme, že sa usiloval vidieť veci s perspektívnym pohľadom. V každej zložitej situácii sa riadil tým, čo už starí Rimania vraveli: „*Tolerando non plorando omnes molestias superabis*,“ – **všetky ťažkosti prekonáš znášaním a nie plačom**. Svojich zverencov znova a znova nútil do tvrdého tréningu a on sám sa púšťal do riešenia aj tých najpálčivejších problémov. Napríklad v čase keď pôsobil ako kondičný tréner v kolektíve prvotligových futbalistov Tatрана Prešov. Celkom zaslúžene získal titul Vzorný tréner aj Cenu fair play od Slovenského olympijského výboru.

Osemdesiat rokov v živote každého človeka, to je významná udalosť, ktorá oživuje spomienky a núti obzrieť sa späť. Naš jubilant môže tak urobiť s pokojným pocitom dobre vykonanej práce a úspešného zvládnutia rôznych problémov, ťažkostí a prekážok. Nuž, milý náš jubilant, nesmúť nad tým, že aj tebe čas, ten večný bežec, do kroniky života pripísal ďalší rok. Život nie je taký, ako by sme ho chceli mať. To je osud všetkých, čo sa usilujú dosiahnuť maximum nie len pre seba, ale aj pre tých ostatných, pre ktorých žijú a s nadšením i veľkou obetavosťou pracujú v každom čase. **Ty k nim patíš.**

Napriek svojmu veku si obklopený povinnosťami a náročnými úlohami v oblastiach pedagogiky a vedeckého výskumu. Viem, že na oddych nepomýšľaš, lebo všetko, čo robíš, je užitočné a potrebné. Verím, že aj v ďalšej etape života sa Ti bude dariť. Želám Ti len to najlepšie, mnoho elánu, pokoj pre činnosť, ktorý umocňuje aktivitu, zdravie a prináša pohodu v kruhu najbližších.

*Svet športu – december 2014*



*K dlhoročným funkcionárom v prešovskom športe patrili mnoho rokov už nebohý Tibor Vislocký a Štefan Tomášik (žiaľ, tiež nebohý) a stále aktívny predstaviteľ stolného tenisu v okrese Prešov Anton Mitra.*

## Igor Mráz, výrazná osobnosť slovenskej žurnalistiky

Čas, ten večný bežec je nemilosrdný a nedá sa zastaviť. Dni a roky sa mívajú až príliš rýchlo, no napriek tejto realite sa pri významných životných míľnikoch musí nájsť chvíľa na zamyslenie, oslavu aj bilancovanie.

**PhDr. Igor Mráz**, vynikajúci športový redaktor, uznávaný a oceňovaný publicista, spisovateľ a dlhoročný tajomník Klubu športových redaktorov Únie slovenských novinárov v dobrom zdraví a uprostred rôznych povinností oslávil osemdesiatpäť rokov plodného, úspešného a tvorivostou naplneného života. V poradí 29. aprílový deň na prahu tohoročnej jari bol pre nášho kolegu a spolupracovníka jubilejný.

Pri tejto významnej príležitosti sme si spoločne pripomenuli roky úspechov, víťazstiev aj prekážok. S hrdosťou sa mohol pozrieť na uplynulú etapu svojej mnohostrannej činnosti.

Priniesla predovšetkým výrazné úspechy, ale aj rôzne problémy a ťažkosti. Všetky vďaka svojej dôslednosti, vytrvalosti, elánu a nesporného talentu prekonal. Podstatné je, že napriek rôznym peripetiám, ktoré mu život a niektorí neprajníci postavili do cesty, zvládol. Celá jeho novinárska, publicistická a spisovateľská činnosť je pretavená do úcty k človeku, vlasti a najmä k hodnote povedaného a napísaného slova.

Na každom pracovisku a v každej životnej situácii sa usiloval čo najúčinnejšie tvorivo pôsobiť na prospech rozvoja celého slovenského športu. V centre jeho pozornosti bol hokej, atletika, basketbal, cyklistika, lyžovanie, športy bývalého Zväzarmu. Ale na prvom mieste vždy bol a je futbal. Ten mu doslova prirástol k srdcu na celý život. Ved' kedysi hral v rôznych dlhodobých súťažiach v dresoch ŠK Bratislava, Dynamo Bernolákovo, Stredomlyny Levice, Kablo Bratislava a PŠC Pezinok. Aj dnes si rád spomína na svoje začiatky, spoluhráčov, ku ktorým okrem iných patrili vynikajúci futbalisti Ján Popluhár, Titus Buberník, Epe Křepela, Pavol Beňa, Rudolf Vido, Jozef Jajcaj a Karol Šanca. Futbalovému kumštu nášho oslávenca najviac naučili tré-



*Igor Mráz, veľikán slovenskej športovej publicistiky tesne po prevzatí Ceny Vojtecha Zamarovského.*

neri Leopold Šťastný, Karol Bučko, Jozef Luknár a Ján Podhradský. Avšak hra zvaná futbal nemohla byť v každodennom živote najdôležitejšia. Dominovalo vzdelanie.

**Z talentovaného športovca sa pomerne rýchlo stal uznávaný športový redaktor. Za novinársky stôl si sadol v roku 1953 v redakcii Smena, ktorej vtedy šéfoval Leopold Podstupka – jeden z najvýznamnejších publicistov na Slovensku.**

„V Smene som bol plných dvadsať rokov a v denníku Pravda ďalších dvadsať. Potom až do dôchodku som viedol ako šéfredaktor denník Šport. Niekoľko rokov som pracoval v časopise TIP, v novinách Ľud, Slovenská republika, Nový deň a Hospodárske noviny. No písal som aj do ďalších periodík ako Štart, Život a Slovenka. Navyše, pomerne často som dostával priestor v Slovenskej televízii, pre ktorú som písal scenáre.“

**Z mnohých tvojich vyznaní jednoznačne vyplýva, že novinárska práca je nielen profesia, ale doslova služba čitateľovi. Už dávno si sa stal novinárom a spisovateľom, ktorý v úcte k slovu a človeku dokáže aj tú najneúprosnejšiu kritiku problému a krutú pravdu o jednotlivcovi a jeho chybách napísať kultúrne a citlivo, bez akéhokoľvek spoločenského vybočenia. Dokázal si to preto, lebo si vedel, a aj teraz vieš a hlavne chceš. Prečo toto konštatovanie pre mnohých redaktorov v dnešných časoch neplatí?**

„Dôvodov je veľa. Tým hlavným je, že väčšina športových novinárov nemá potrebnú kvalifikáciu ani osobný vzťah k pravidelnému športovaniu. Nepozná radosť z víťazstiev, ani smútok z prehier. Ich práca sa v porovnaní s mojou generáciou zmenila na nepoznanie. Preto aj celková úroveň referátov, komentárov, správ a informácií sa znížila. Po roku 1999 sa na prvé miesto dostal bulvár a senzácie. Riešenie problémov slovenského športu ostalo bokom. Stalo sa nepotrebným. Na vedľajšej koľaji sa ocitla etika a verifikovanie faktov. Mnohí v honbe za rôznymi kauzami a vymyslenými škandálmi si neuvedomujú, že terajšie aj budúce roky sa stanú raz dejinami. Preto by všetci mali pracovať a pôsobiť tak, aby sa historici na ich prácu pozerali s úctou a nie s pohrdaním, ktorého sa mnohým ich vlastnou vinou už dnes mierou vrchovatou dostáva. Píšme pravdu nielen o súčasnosti, ale aj o nedávnej i vzdialenej minulosti, o veľkom význame výkonnostného aj vrcholového športu, aj o tých, čo reprezentovali a reprezentujú našu vlasť a tiež o tých, ktorí dokážu mladých ľudí prilákať do telocviční a na ihriská.

Chcem zdôrazniť, že všeobecne poklesol záujem o propagáciu a o dianie v telesnej výchove a športe. Na funkcionárskej úrovni vôbec. Príčiny vidím v tom, že mnoho novinárskych kolegov, rôznych elévov nemá na to kvalifikáciu, pretože o teórii riadenia, o pravidlách športov, ich zmenách, o olympijskej problematike, o zdravotných účinkoch telesnej výchovy, psychológii či sociológii športu a podobne, nemá dostatok vedomostí ani praxe. Poslúžim dvoma príkladmi zo stoviek. Sedím na medzištátnom futbale a vedľa mňa si prisadne dievčina. „Prosím vás, kto je dnes kapitánom nášho mužstva?“ pýta sa. Súc v dobrej nálade, zažartujem: „Kapitánom je Dabač!“ (známa filmová postava – pozn. autora) oznámim a ešte poviem, že kapi-

tán zvykne mať označenie páskou. Po chvíli sa susedka ozve: „Prosím vás, veď ten Dabač nie je na súpiske.“

Príklad číslo dva. Idem ako tlačový šéf medzištátneho zápasu a čírou náhodou ma dobehne ďalšie mladé dievča. Samozrejme, s novinárskym preukazom. „Prosím vás, neviete, kde je hlavná brána na štadión?“ Začudujem sa a pýtam sa zároveň: „Čo tam idete robiť?“ Vysvitne, že ona je reportérka a ide robiť rozhovory so zahraničnými hviezdami futbalu. Poslali ju, hoci ide na futbal po prvý raz. Výplody takýchto redaktoriek pre tisíce čitateľov si môžete predstaviť.“

**Popri bohatej a úspešnej kariére športového redaktora a publicistu máš za sebou aj neuveriteľne rozsiahlu spisovateľskú tvorbu, ktorá si celkom záslúžene získala veľký obdiv a úctu.**

„Ako autor a spoluautor mám na svojej vizitke 25 kníh. Všetky o problematike športu. Najviac je ich z futbalu ale aj z histórie majstrovstiev Európy a sveta, z viacerých olympiád, rôzne životopisy a encyklopédie. Od roku 1954 do roku 1990 som napísal knihy o všetkých futbalových majstrovstvách sveta od Mníchova až po Mexiko a naposledy Taliansko 1990. Okrem toho vyšli moje knihy o olympijských hrách v Mníchove, Grenobli, Calgary, Lake Placidu. K najúspešnejším patrí Svet deväťdesiatych minút (dva diely) v slovenčine i češtine vo dvoch vydaniach v tých rokoch v nepredstaviteľných nákladoch. Vyšla aj Encyklopédia športu ako jedna z prvých v Európe. Kniha Preslávili Slovensko (o našich olympionikoch), životopisy Stopér Popluhár a Ako som strelal góly (Adamec), pripravené sú Pribilincove zlaté kroky. Za raritu považujeme vydanie dvoch kníh s J. Kšiňanom, Deväťdesiat belasých rokov (o Slovane) a Slovenský futbal (pre SFZ). Raritou sú preto, lebo sme ich napísali, keď sme prekročili hranicu osemdesiatky.“

Dlhé roky pôsobil v rôznych významných funkciách. Bol vždy príkladom v náročnosti na seba a zodpovedný nielen za výsledky svojej práce, ale aj za tvorbu svojich kolegov. Pri rôznych pracovných príležitostiach na pôde najvyšších telovýchovných orgánov, ktorých bol členom dokázal mäkkým gestom skrotiť výbuchy svojich kolegov a spolupracovníkov. Otvorený, rázny, dôsledný a presný, nepozná bočné žurnalistické chodníčky. Uplynulé roky vydávajú nielen plody jeho dlhoročnej mnohostrannej tvorivej a organizátorskej činnosti, šťastia v rodinnom kruhu, ale aj plody úprimných vzájomných priateľstiev, ktoré v časoch dobrých aj zlých stoja na pevných základoch. Dokáže aj bojovať, ale nechce ubližovať svojim protivníkom, ani tým, čo mu niekedy krivdili. V novinárskej práci aj v každodennom živote vie, čo je prvoradé, užitočné a spravodlivé. Aj preto mal a má veľkú autoritu a úctu. Mnohí ju už dávnejšie vysoko ocenili v podobe rôznych vyznamenaní, medzi ktorými nechýba Novinárska cena Slovenského olympijského výboru, bronzové Olympijské kruhy a Cena Mira Procházku.

**Dňa 11. decembra 2014 v Divadle Jána Palárika v Trnave za účasti predstaviteľov Trnavského samosprávneho kraja a popredných spisovateľov a novinárov, prevzal Cenu Vojtecha Zamarovského z rúk predsedu Klubu**



*Spisovateľ Dušan Mikolaj (prvý sprava) a Igor Mráz, publicista a komentátor po prevzatí Ceny Vojtecha Zamarovského v roku 2014 a Jozef Kuchár, predseda Únie slovenských novinárov, ktorý na slávnostnom akte odovzdávania cien predstavil život a dielo Igora Mráza a jeho prínos do literatúry faktu.*

### **literatúry faktu prof. PhDr. Jozefa Leikerta, PhD. za trvalý prínos do literatúry faktu.**

Čas na spomienky uplynul veľmi rýchlo. Ohlásil, že roky preleteli a nasleduje ďalšia etapa každodenného života. Na chvíľu sa ocitol v centre pozornosti najbližšieho okolia. Gratulácie a stisky rúk sa premenia na čas minulý a slávnostné chvíle pripomenú kvety vo vázach, darčeky od dvoch synov, vnúčat a ďalších najbližších. Telegramy, ktoré nezabudli poslať dlhoroční priatelia aj terajší kolegovia z redakcie novín Slovenský rozhľad i viacerí členovia Únie slovenských novinárov.

A práve v mene jej členov žičím nášmu jubilantovi len to najlepšie. Pokoj v duši a také pevné zdravie, aká je sila futbalovej mágie a trvalá láska k nej. S odkazom, že mnoho sa dá prežiť za osemdesiatpäť rokov plnohodnotného života. Avšak, ak sa všetko deje úsmevne, s nadhľadom, s patričnou dávkou príjemného humoru, potom aj po osemdesiatpäťke sa život nezdá byť záľahou, ale potešením. Potešením z užitočnosti pre tých ostatných.

*Svet športu – február 2015*



## Úspechy, víťazstvá, prehry a pády ženského basketbalu v Prešove

Do bohatej a obsažnej kroniky prešovského vrcholového športu sa popri futbale a hádzanej na sklonku 40-tych rokov minulého storočia zapísal basketbal žien. Mnoho rokov sa tešil veľkej a zaslúženej popularite. Prvoligové zápasy prinášali divákovi strhujúce, vrcholne dramatické a príťažlivé chvíle. Hľadisko veľkej sály Pozemných stavieb a neskôr telocvične Študentského domova UPJŠ nestačili. Záujem mnohonásobne prevyšoval kapacity. Výrazné úspechy trvali 18 súťažných ročníkov v najvyššej Československej súťaži.

Pri zrode tejto inteligentnej a príťažlivej hry, podobne ako pri iných športových odvetviach, obetavo pôsobili učitelia prešovských stredných škôl. Organizovali rôzne súťaže a medziškolské turnaje. Záujem o basketbal sa po roku 1950 začal postupne zvyšovať. Prvý úspech sa dostavil o tri roky, keď družstvo Prvého štátneho gymnázia vedené J. Liškom sa na športových hrách mládeže prebojovalo až do finále a získalo titul preborníka Československej republiky dorasteniek. Ten podnietil a povzbudil ďalších nadšencov basketbalových aktivít. K nim prispeli rôzne Športové školy dorastu a mládeže. V tom čase ich úspešne viedol obetavý organizátor **Július Dajča**. Záslužnú a účinnú prácu postupne okrem iných vykonali **I. Hajduček, J. Liška, M. Kotorá, M. Orosz, J. Burdelák, J. Beránek, B. Sabanoš, V. Staško, L. Srnka a potom M. Balážová, J. Filčák, R. Kofčák**.

Rozhodujúci krok na ceste kvalitatívneho rozvoja a úspechov je spojený s rokom 1953. Vtedy v TJ Slávia VŠ Prešov založili basketbalové družstvo zložené zo študentiek Pedagogickej a Filozofickej fakulty UPJŠ, do ktorého sa dostali aj žiačky gymnázia a už spomínanej Športovej školy dorastu. Oddiel štartoval v krajskej a v celo-slovenskej dlhodobej súťaži. Pevné korene zapustil po troch rokoch, keď Slávistky postúpili pod taktovkou trénera Mikuláša Kvoleka do najvyššej československej súťaže. Prvoligové dresy vybojovali hráčky **Kahancová, Majorošová, Manicová, Tomanóczyová, Kunová, Malczyková, Kopulovičová, Štefaníková, Mariánová, Fabiánová, Siváková, Belušová, Železníková a Grečnerová**. Obetavosť všetkých, ktorí sa na tomto úspechu podieľali bola obdivuhodná. Ved' podmienky pre vrcholový šport nespĺňali všetky kritériá. Tréningy a zápasy prebiehali vo veľkej sále Pozemných stavieb v Prešove, ktorá slúžila na kultúrne a spoločenské podujatie. Hráčky museli sálu upratať a pripraviť na tréningy a zápasy.

Napriek tomu svojou hrou dokázali vytvoriť príjemnú, hodnotnú športovú atmosféru. Každý zápas sledovali diváci v preplnenej sále. Niektorým „odborníkom“ sa na prvý pohľad zdalo, že je to celkom jednoduché. Hráčka dostane loptu, zamieri a vyšle ju na cestu smerujúcu k obruči večne deravého koša. Keď má šťastie, uspeje. Lenže basketbalové šťastie, ktoré je tiež potrebné, nestačí. Musí mať istotu, silu, sebavedomie a perfektne ovládať náročné pravidlá. To všetko získa len tvrdým

dlhodobým tréningom. Iba potom sa zrodí hra s neopakovateľnými situáciami a ožije vo svojej plnej kráse. Práve preto si basketbal žien pomerne rýchlo získal a aj dnes má veľkú popularitu a do hľadísk láka takmer na celom svete tisíce priaznivcov.

**Prešovčanky v pozícii prvoligového nováčika dosahovali pomerne dobré výsledky. Dvakrát obsadili deviate a raz ôsme miesto. Potom prišla pohroma. Z najvyššej súťaže prekvapujúco vypadli.** Prvoligové dresy vyzliekli Tomanóczyová, Čajková, Manicová, Siváková, T. Sabanošová (Fabiánová), Baránková, Grečnerová, Stanová, V. Fabiánová, E. Fabiánová, Winterová, Belejová (Iványová) a Volčková. Mikuláš Kvolek sa vzdal trénerskej funkcie a na jeho miesto nastúpil Juraj Filčák.



*Basketbalistky Slávie VŠ vstúpili po druhý raz do najvyššej súťaže v ročníku 1961/62. Na snímke zľava v hornom rade V. Karasová, H. Doležalová, D. Winterová, A. Volčková, E. Fabiánová, M. Čajková. V podrepe: T. Sabanošová, V. Fabiánová, K. Ivanyová (Belejová) a M. Siváková. Foto Michal Lukáč.*

Po ročnej prestávke sa vysokoškolačky vrátili medzi elitu. Obsadili desiate miesto, čo stačilo na záchranu v súťaži. Vydžrali v nej iba dva roky. Cielavedomá práca priniesla ďalší úspech. V roku 1964 sa v prvej lige opäť objavili. Radosť z postupu znásobilo aj otvorenie novej telocvične pri Študentskom domove UPJŠ v Prešove. Lenže potom nasledovalo šesť neúrodných rokov. Družstvo hralo so striedavými výsledkami v druhej lige. Avšak rok 1970 priniesol ďalšiu pozitívnu zmenu. Do klubu s účinnou podporou vstúpil závod Strojstav Prešov. Pod novým názvom Slávia VŠ Strojstav Prešov sa začala v roku 1970 najúspešnejšia etapa ženského basketbalu. Plných deväť sezón Slávistky bojovali o prvoligové body. **Takmer všetky zápomenia mali vynikajúcu úroveň. Okrem iných sa na východe republiky mnohonásobne predstavili Orbis Praha, KPS Brno, Sparta ČKD Praha, Slávia VŠ Praha, Iskra Kyjov, Slávia VŠ Brno, Bohemians Praha, NHKG Ostrava, Slovan Bratislava, Lokomotíva Bratislava, SCP Ružomberok a Lokomotíva Košice.**

Do hľadiska lákali divákov aj východoslovenské derby, ktoré mali vždy svoju príťažlivosť aj vďaka tradičnej rivalite. K hodnotným súbojom patrilo vo februári 1975 stretnutie s Lokomotívou Košice. Zápas mal svoju predohru už v šatni. Tréner Juraj Filčák povedal: „**Všetky hráčky pristupovali k tréningu veľmi svedomito. Jedine Červeňanová bez akéhokoľvek ospravedlnenia sa počas celého týždňa**

**na tréningu neobjavila.**“ Dvadsať minút pred začiatkom prišla do šatne, ale nakoniec celkom správne ostala v úlohe diváčky. Samozrejme, že táto vynikajúca hráčka v družstve chýbala. Napriek tomu Slávia porazila Lokomotívu 85:68. Derby sledovalo takmer 600 divákov.

**K nezabudnuteľným stretnutiam dodnes patria boje o ligové body so Spartou Praha, ktorá bola v spomínanom období už šestnásobným majstrom republiky.** Napriek tomu 16. februára 1975 utrpela na prešovskej pôde prvú historickú prehru. Bola to jej jediná prehra. Necelých 30 sekúnd pred koncom zápasu bol stav nerozhodný 62:62, keď Doušová premenila len jeden z dvoch trestných hodov. Sedem sekúnd pred záverečným hvizdom Poláková trafila len raz a to stačilo na víťazstvo. Bola to fantastická, nevídaná dráma. Zápas, o ktorom sa dlho hovorilo a aj dnes si jeho aktérky pri rôznych príležitostiach na toto stretnutie spomínajú.

**K pamätným zápasom sa zaradil aj ďalší, práve so Spartou Praha v januári 1977. Telocvična vysokoškolského areálu sa zaplnila do posledného miesta.** Diváci vedeli, že domáce hráčky nastupujú proti základu reprezentačného družstva ČSSR. Na trénerskej lavičke sedeli **Štefan Molokáč** a **Marián Vojčík**. K dispozícii mali toto družstvo: Adamcová, Červeňanová (Lipovská), Jeleníková, Petrovičová, Polakovičová, Bebčáková, Dobiášová, Michalidesová, Polláková, Udičová, Sibalová a Kažimírová. Začali s patričným rešpektom. Bola to však vyrovnaná partia, ale žiaľ, do hry vstúpili rozhodcovia. Ich verdikty pomohli Sparte, ktorá nakoniec vyhrala 82:70. To sa divákovi nepáčilo. Vznikla búrlivá atmosféra. Priniesla mnoho rušivých momentov, aké sa predtým v Prešove nikdy neobjavovali. Samozrejme, že dôsledky prišli okamžite. Basketbalový zväz ÚV ČSZTV nariadil prísne opatrenia. V jeho rozhodnutí znelo, že v telocvični nesmú byť žiadni diváci na kratších stranách ihriska, vzdialenosť 2 metre od hracej plochy a oddiel zabezpečí 10 usporiadateľov. To znamenalo, že sa na minimum obmedzila kapacita hľadiska. Do predaja sa nedostali žiadne vstupenky.

Nasledujúce derby s východoslovenskými rivalkami Prešovčanky museli hrať takmer pred prázdny hľadiskom. Môžbyť aj preto s Lokomotívou Košice prehrali 59:64. Napriek komplikovanej sezóne Slávia prvooligové dresy zachránila. V jej závere za najlepšiu hráčku prvej ligy vyhlásili Ivetu Pollákovú a do najlepšej päťky sa dostali aj Polakovičová a Bebčáková. Dokázali, že aj v náročnej štrnásť prvoligovej sezóne všetky prekážky úspešne zvládli. Vstup do ročníka 1977/78 nespĺnil očakávaní. V domácom zápase so Slovanom Bratislava prehrali 50:126 a s Lokomotívou Bratislava 60:94. V závere zmobilizovali sily a v konečnej tabuľke obsadili šieste miesto.

**Základný káder pod vedením Mariána Vojčíka tvorili: Adamcová, Bebčáková, Červeňanová (Lipovská), Polláková, Petrovičová, Polakovičová, Michalidesová, Udičová a Sibalová. V roku 1979, keď absolvovali šestnástu prvooligovú sezónu, zo súťaže vypadli. Z pôvodného kádra odišla Červeňanová do Lokomotívy Bratislava a do Košíc sa vrátila Adamcová. V druhej lige bojovali Polláková, Bebčáková, Michalidesová, Polakovičová, Dobiášová a k nim postupne**

**pribúdali nové hráčky.** Spoločnými silami dokázali Prešovu prinavrátiť najvyššiu súťaž. Stalo sa tak 10. mája 1980, keď v rozhodujúcom zápase pred vypredaným hľadiskom družstvo Slávie zdolalo kolektív Sparty Praha B 71:52. Najviac bodov zaznamenali Wneková 14, Rubická, Michalidesová a Nováková 12, Dobiášová 9, Bebčáková a Polakovičová 6.

Tréner **Štefan Molokáč** pre Prešovské noviny číslo 37/1980 povedal: „**Všetko naše úsilie sme sústredili na splnenie jedinej úlohy, ktorou bol návrat medzi elitu. Podarilo sa. Chceme nadviazať na predchádzajúcich, pomerne úspešných sedemnást' prvoligových ročníkov.**“

Žiaľ, jeho zámery a odhodlanie sa nenaplnili. Po ročnom pôsobení medzi najlepšími sa Slávia opäť ocitla v druhej lige. Túto súťaž vyhrala. Vstup do nového, pre Prešovčanky už osemnásteho prvoligového ročníka, nebol úspešný. Celkom zákonite nastala zmena na trénerskom poste. **Juraja Filčáka 3. januára 1983 vystriedal bývalý prvoligový basketbalista František Tkáč.** Jeho hlavnou úlohou bolo zachrániť prvú ligu. Úvodný zápas na domácom ihrisku so Slovanom Bratislava jeho zverenkyne vyhrali 79:76. Lenže v ďalších zápoleniach neuspeli. Rozhodujúcim bolo stretnutie s SCP Ružomberok, ktoré Slávia prehrala 48:60. Posledné prvoligové boje diváci v Prešove sledovali v marci 1983. Slávia – ZŤS Košice 58:57. A Slávia – Ružomberok 57:58. Pred stretnutím tréner František Tkáč s patričnou dávkou optimizmu povedal: „**Chceme sa spoliehať na agresívnu zónovú obranu, rýchle protiútoky a presnú strelbu zo stredných vzdialeností.**“ Hráčky nič z toho nedokázali splniť. „**Akoby sa báli súpera, v útoku sa nedokázali presadiť,**“ smutne konštatoval prešovský kormidelník. Ani v ďalších stretnutiach Slávia nezvítazila.

**Prvoligový tím tvorili Rubická, Hromková, Mačeková, Kontrošová, Tomková, Olejníková, Polakovičová, Beňová, Kovalová, Urbanová – Konečná, Wneková, Kozelová, Duhanová, Želonková a Filčáková** – miesto medzi najlepšími stratili. Takmer nikto z radov funkcionárov a priaznivcov tohto športu neveril, že by to bol definitívne posledný ročník medzi československou elitou. Napriek vynakladanému úsiliu, novým nádejam a odhodlaniu sa do najvyššej súťaže už nikdy nevrátili. Posledná federálna liga sa skončila v sezóne 1992/93.

Po rozdelení štátu vznikla 1. januára 1993 Slovenská basketbalová asociácia (SBA) a Česká basketbalová federácia (ČBF). Nástupnickými subjektmi v rámci FIBA bola Slovenská republika za kategóriu žien a Česká republika za mužov. **V období rokov 1956-1993 prešovský ženský basketbal reprezentovalo takmer 250 hráčok rôznych kvalít, medzi ktorými nechýbali viaceré reprezentantky Československej republiky.** Najvýraznejšou postavou bola Yveta Polláková – Paulovičová, ktorá v rokoch 1970-1980 hrala v najvyššej aj v druhej najvyššej československej súťaži. Je mnohonásobnou reprezentantkou Československa. V roku 1971 ako osemnásťročná na Majstrovstvách sveta v Brazílii získala striebornú medailu. V roku 1972 na MS v Bulharsku striebro, v roku 1974 v Taliansku opäť striebro, v roku 1975 na MS v Kolumbii bronz, v roku 1976 na ME vo Francúzsku striebro.

Štartovala aj na olympiáde v Montreale v roku 1976, kde reprezentácia obsadila štvrté miesto. Je nositeľkou titulu majsterka športu a v roku 1975 ju vyhlásili za najlepšiu basketbalistku Slovenska.

**K popredným hráčkam početného kolektívu sa zaradili:** Viera Bebčáková, Mária Čajková, Milada Dobiášová, Terézia Fabiánová, Viola Fabiánová, Katarína Belejová – Iványiová, Gabriela Jančoková, Gabriela Jeleníková, Viera Kahancová, Valéria Karasová – Vassová, Marta Koperdákova – Siváková, Olga Červeňanová – Lipovská, Jitka Mariánová, Jana Michalidesová, Helena Neubauerová, Táňa Petrovičová – Gallová, Eva Polakovičová, Jaroslava Rubická, Magdaléna Sibalová, Anna Ščerbová, Gabriela Šebejová, Judita Tomanoczyová – Štofková, Anna Udičová, Kamila Kažimírová, Gabriela Šebejová, Jaroslava Rubická, Katarína Wneková, Gabriela Winterová a Helena Benčíková.



Na trénerskom poste v prvoligovej československej súťaži pôsobili **Mikuláš Kvolek, Juraj Filčák** (na snímke), **Štefan Moločák, Marián Vojčík a František Tkáč**. Veľký kus práce odvedli aj dlhoroční funkcionári: Imrich Banda, Viera Bebčáková, Gejza Beňa, Jozef Bosý, Viliam Burdelák, Ivan Bovan, Jaroslav Janečka, Anton Kašprišin, Mikuláš Kašprišin, Ivan Paulovič, Béla Sabanoš, Vladimír Staško, Ondrej Strečko, Augustín Šafranko, Peter Šperka, Tibor Vislocký, Emil Valko, Oto Vojtek a Ladislav Žiga.

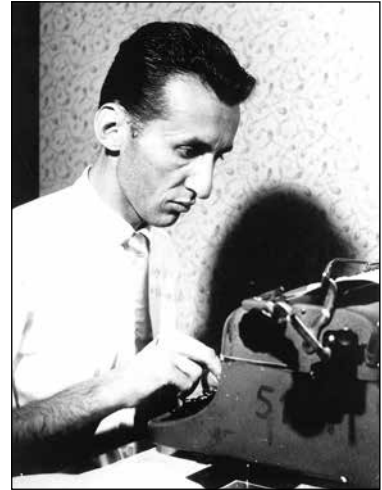
Basketbalový oddiel Slávie VŠ Strojstav Prešov reprezentoval mesto a široké okolie v prvej lige osemnásť súťažných ročníkov. Najväčšie úspechy dosiahol v sezónach 1972 (obsadil siedme miesto) 1973 (6), 1974 (4), 1976 (6) a 1978 (6. miesto). Najdlhšie prvoligové obdobie trvalo od roku 1970 do roku 1979. Posledné účinkovanie medzi najlepšimi sa spája s rokom 1983. Potom bojovali len o druholigové body. Slovenskú republiku v najvyššej československej súťaži medzi 14-timi účastníkmi reprezentovali SCP Ružomberok, Slávia Banská Bystrica, Cassovia Košice, Slovan Bratislava, VSS Košice, Spartak Myjava, Lokomotíva Košice a Sportelňa Bratislava.

V minulom roku si priaznivci basketbalu a najmä jeho hlavné aktérky pripomenuli šesťdesiate výročie založenia Basketbalového oddielu žien v TJ Slávia VŠ Prešov. Dlhoročný vysokoškolský pedagóg, tréner, organizátor a funkcionár doc. PaedDr. Marián Vojčík, PhD., vydal hodnotnú knihu pod názvom **Prešovský basketbal 1953 – 2013**. Čitateľovi predkladá pomerne podrobný obraz o šesťdesiatročnej histórii, celkovom vývoji a o úspechoch aj prehrách ženského vysokoškolského basketbalu, populárneho športu, ktorý mesto Prešov a jeho okolie reprezentoval. Okrem štatistických údajov v nej čitateľ celú plejádu mien hráčov, trénerov a funkcionárov, ktorí sa rozvoju tohto športu venovali s nevšedným elánom a veľkým nadšením i obetavosťou.

*Svet športu – február 2015*

## Muž so širokým srdcom, novinár dušou aj telom

K výrazným postavám slovenskej športovej žurnalistiky patrí bez zveličovania aj **Jozef Nagy**. Dlhoročný redaktor Východoslovenských novín a spolupracovník mnohých redakcií v rámci bývalej Česko-Slovenskej republiky by sa 17. marca 2015 bol dožil 84 rokov a 2. mája uplynulo už 20 rokov od chvíle, keď ukončil svoju pozemskú púť. Bol novinárom, ktorého sme viacerí priam dôverne poznali. Svojím tvorivým, profesionálnym a najmä ľudským odkazom zostáva trvalou súčasťou športového a telovýchovného diania na Slovensku. Nevšedná obetavosť, elán, nadšenie a redaktorská dôslednosť ho začleňujú do plejády mien, ktoré tvorili a niektoré ešte aj dnes tvoria širokú paletu športovej žurnalistiky v našej vlasti.



Slová úcty a uznania na jeho adresu aj dnes znejú z úst Igora Mráza, Jozefa Kšiňana, Karola Poláka, Vladimíra Mezenceva, Roberta Berenhauta, Eugena Magdu a Jozefa Mazára. Výsledky jeho každodennej práce si vysoko vážili už nebohí Gabo Zelenay, Štefan Mašlonka, Ľuboš Zeman, Vincent Mryglot, Vladimír Martinček, Pavol Kršák, Tibor Lukáč, Ivan Ďurišin. V našom terajšom uponáhľanom, pre šport nežičlivom svete, sú situácie a udalosti, na ktoré často spomíname ale aj osobnosti, na ktoré nezabúdame. Jozef Nagy k nim, podľa môjho presvedčenia, jednoznačne patrí. Prežili sme spolu i vedľa seba celý rad rokov. Nezmazateľným spôsobom sa zapísali do nášho života. Okrem iného to potvrdzuje aj obsiahly a zaujímavý článok uverejnený v novinách POLITIKA číslo 19 zo dňa 4. novembra 1994, pod názvom **Od rokov detstva a mladosti...** Napísal ho v čase, keď ho prikváčila ťažká choroba.

**V úvodnej časti uviedol:** „Roky detstva a mladosti. Tiež sa často rád v spomienkach do nich vraciam. S partiou rovesníkov zväčša z chudobných alebo „stredných“ rodín som ich prežil okolo bývalého mlyna na Kúpeľnej ulici, kde je teraz Základná škola, okolo už zopár rokov zasypaného Mlynského jarku na tzv. Malom Huštáku s terajším trhoviskom, ale aj okolitých uliciach a záhradách, v ktorých bola takmer rok čo rok bohatá úroda ovocia. Najmä Bártvayho záhrada a ovocný sad vedľa Mlynského jarku patriaci mníškam – radovým sestram partiie nezbedníkov radi navštevovali nielen pod rúskom tmy ale najmä počas školských prázdnin aj počas dňa, keď sa chlapci vykúpali v čistej vode Mlynského jarku a potom vyhladnutí dostali chuť na ovocie, ktorým tieto záhrady priam oplývali. Bratia Košútovci, Sinayovci, Pappovci, Fero Olejár, Ivan Kandráč, Karol Onofrej, Ladislav Buranovský, neskôr súrodenci Jurčenkovi, medzi nimi aj neskorší vynikajúci hokejový brankár Rudo aj

mnohí ďalší boli členmi niekoľkých partií, ktoré prežívali detstvo a mladosť v týchto častiach Prešova „šplhajúceho“ sa vtedy k tretej desaťtisícovke svojich obyvateľov.

**Medzi chlapcov „pri Mlyne“ začal čoraz častejšie chodiť zo Svojdomova, teraz ulica Tarasa Ševčenka „nováčik“ Jozef Kuchár, ktorý čoskoro zapadol do partie medzi starších, no aj mladších rovesníkov.** Mlyn a Malý Hušták boli vtedy centrom športu, v ktorom sa realizovali mnohí mladí z nášho mesta. Samozrejme, že najväčší interes bol o futbal a plávanie, lebo vtedy čistý Mlynský jarok bol od skorého leta do neskorej jesene deň čo deň plný plavcov – začiatočníkov aj skúsenejších, ale tiež detí člapkajúcich sa v dolnej časti pod mlynom, kde často gazdovia či furmani napájali kone. Nebola núdza o futbalové zápasy a turnaje medzi klubmi jednotlivých ulíc. Manšaft ŠK Mlyn reprezentovali neskôr známy divadelný a filmový herec Fero Papp, súrodenci Košútovci, Sinayovci, Maťašovci, Anton Polák zvaný Čičo, Karol Onofrej s prezývkou Musolini aj ďalší, ktorých mená po desiatkach rokov „vyšumeli“ z pamäti.

**Populárne boli plavecké preteky. Raz na trase „od Verdonky“ po mlynský „šľuder“ inokedy od hasičov po šľuder – zátarasu vody pri hornej časti mlynskej budovy, ale bola to udalosť, kde tí najlepší plávali od elektrárne až k mlynskému „šľudru“. Po stranách jarku ich povzbudzovali mnohí občania, pred cieľom ich vítali mlynári, ľudia z okolitých domov, no aj mnohí zvedavci, ktorí pretekárov sprevádzali od štartu do cieľa. Medzi najčastejších a najlepších plavcov patrilo Belo Polák, Belo Jeleň, bratia Juraj a Pavol Harčárovci, bola ich celá plejáda. Posledné súboje na trase elektrárne – mlyn sa uskutočnili v roku 1953, potom v Mlynskom jarku bola voda stále viac znečisťovaná, jarok chátral, bol bez vody, až ho nakoniec zasypali.**

Chlapčenské partie pri Mlyne sa roztratil. Ostali len spomienky na futbalistov, plavcov, ochutnávačov ovocia z blízkych záhrad, na organizátorov hier ale aj mládežníckych zábav, sem-tam i „vylomenín“. Medzi tých, ktorí sa podieľali na tom všetkom rad rokov patrí aj **PhDr. Jozef Kuchár**, obyvateľ šarišskej metropoly. Či sa to niekomu páči, alebo nie, tento muž urobil pre naše mesto veľa dobrého i na úseku telesnej výchovy a športu. Z chlapca organizujúceho futbal, plávanie, hry a zábavu „pri mlyňáku“ vyrástol u nás aj v zahraničí uznávaný funkcionár – organizátor...

**Jozef Nagy** už od detských rokov doslova miloval šport. Hral futbal, hokej a nevyhýbal sa ani atletike. Ako študent gymnázia absolvoval mnoho rôznych pretekov. Bol rýchlym a úspešným bežcom na krátkej trati. Školu reprezentoval na rôznych podujatiach. Doma bol takmer v každom športe. Možno aj preto, keď sa stal redaktorom, mohol písať so znalosťou vecí aj s patričným zanietením. Vážil si ľudí pôsobiacich na ihriskách a v telocvičniach, ktorých zdobila pracovitosť, dôslednosť, vytrvalosť a najmä ľudskosť podopretá realitou i fantáziou. Svoj nesporný novinársky talent začal rozvíjať v podnikovom časopise ODEVÁK v Prešove. Potom jeho cesta viedla do Východoslovenských novín, v ktorých pôsobil takmer štyridsať rokov. Okrem toho patrilo k popredným tvorcom Prešovských novín s ktorými spolupra-

coval od začiatku ich vzniku vo februári 1957. Viedol dve pravidelné rubriky. Prvú pod názvom **Nespratníci na raporte**, v ktorej ostro kritizoval tých, čo porušovali pravidlá a v druhej pod názvom **Športová pohľadnica** písal o osude ľudí, o ich úspechoch, starostiach a problémoch pri budovaní športových oddielov a telovýchovných jednôt.



*Jozef Nagy oslávil 60. narodeniny spolu s Mikulášom Kašprišinom, predsedom OV ČSZTV a ďalšími priateľmi.*

Písal pôsobivé príbehy obyčajných nadšencov a organizátorov športových podujatí a dlhodobých súťaží. Článkami a komentármi dokázal nadchnúť mnohých pre aktívne športovanie. Všetko robil s pocitom dôslednosti a presnosti. Nikdy sa nemusel ospravedlňovať. Držal slovo a plnil stanovené termíny. Nebolo to jednoduché. Prešovský šport bol v rockoch 1965-1990 bohatý na vrcholné podujatia a dlhodobé súťaže.

**Často sa stávalo, že v nedeľu predpoludním hrávali prvoligové zápasy hádzanári aj hádzanárky, poobede futbalisti a večer hokejisti. Laco Pavlovič a Fero Semeši po ligovom zápase rýchlo odložili kopačky a obuli korčule. Diváci si mohli vybrať, novinár nie. Čitatelia čakali na správy a články z každého zápasu. Redaktor Nagy ich nikdy nesklamal. Nepoznal slovo nedá sa, nemám čas alebo nestojí to za to.**

Naša spolupráca v Prešovských novinách, v ktorých som pôsobil ako šéfredaktor od roku 1970 trvala 15 rokov. Za ten čas som si prečítal obrovské množstvo jeho komentárov, správ, besedníc, rozhovorov, fejtónov, postrehov, poznámok, glos, ktoré prispievali mierou vrchovatou k príťažlivosti, k obsahu a ku kvalite novín. Okrem toho aj mnoho rôznych odkazov, odporúčaní i kritických slov. Často až humorných a zábavných v rámci osobnej korešpondencie. Z jej bohatého množstva som vybral iba niektoré. Ich obsah jednoznačne dokumentuje jeho osobnosť, zmysel pre humor, iróniu a najmä povinnosti.

**POSÚDTE SAMI:** „Tu je sľúbený materiál aj štočky. Všetko ako si žiadal. Firma Jožinko Nagy pracuje solídne, kvalitne a načas. Dnes za peníze, zíttra zadarmo!!! Dúfam, že tuška bude hrubá (myslené honorár). Keď zalomíš do materiálu tie štočky (Šveca, Mihalčina a cyklistov), môže to byť fajn. Však za tie tri štočky by som si zaslúžil á 15 korún. No nie? Príď v sobotu na vodné pólo. Kus posedíme na dobrom luftu. A buď dobrý!“

„Slovo je splnené – materiál som sľúbil v pondelok na 7.00 hod. A je tu. Ide o to, aby si to s fotkou pekne zalomil. Text pod obrázok som Ti už dal skôr. Ten titul je



dobrý, len nech ho vysádzu do dvoch riadkoch na tri x. Prvý riadok môže byť z menej výrazného typu písma, druhý, z viac výrazného. A nie že méter zabudne text pod obrázok, lebo to sa zvykne často prihodiť.“

Slovo a redaktorské pero považoval za silnú zbraň, ktorou pripomínal nielen úspechy, ale aj prehry na ceste rozvoja telovýchovy a športu, predovšetkým na východe našej krajiny. Písal usilovne, no nie neomylné. Na množstvo práce a pravidelné cestovanie z Prešova do Košíc aj v dňoch sviatočných, sa nikdy nestáždžoval. Kolegovia a mnohí spolupracovníci aj aktívni športovci o ňom hovorili, že patrí k redakčným ťahúňom, redaktorom písacieho stroja a tlačiarne. Pri debatách o novinách, o ich tvorbe a aktuálnosti často zdôrazňoval, že každý redaktor by mal poznať ten povznášajúci pocit, keď stojí pri rotačke a vychádza z nej výtlačok voňajúci tlačiarenskou čerňou a zahľadí sa na svoj článok. Patrí do kategórie novinárov, ktorí vzhľadom na svoju aktivitu, činnosť, pravdivosť a schopnosť mnoho dokázať na tom ťažkom redaktorskom poli, boli stále obklopení rôznymi povinnosťami a každodennými úlohami. Ostal pevne zakotvený v skupine ľudí, ktorí ráno vstávali aby deň naplnili novými užitočnými a potrebnými skutkami. Robil to so šarmom, nevídaným zápalom ako úplnú samozrejmosť. Aj stovky nedelňajších obedov absolvoval počas cestovania z Prešova do Košíc za redakčnými povinnosťami. Vždy bol pripravený dôsledne a presne slúžiť svojim čitateľom. Málo je dnes ľudí, o ktorých možno so stopercentnou istotou povedať: **je to človek na svojom mieste**. On k nim patril a myslím si, že vzhľadom na svoj talent, mohol ako redaktor mieriť smelo podstatne vyššie. Príležitostí bolo dosť. Lenže opustiť východ republiky nedokázal. Východoslovenské noviny, v ktorých niekoľko rokov viedol oddelenie športu boli jeho druhým domovom, v ktorom žil a pracoval takmer štyridsať rokov.

**Kolegovia a spolupracovníci o ňom často hovorili, že je spravodlivý, odvážny, priamy, vtipný a nikdy si nebral servítka pred ústa. Možno práve preto mal aj neprajníkov z radov niektorých slaboduchých športových funkcionárov, hráčov aj rozhodcov. Kritizoval nízku úroveň ich organizátorskej činnosti, slabé výkony na ihrisku a najmä nesprávne a nespravodlivé rozhodovania. V časoch dobrých aj horších vedel, kde je jeho miesto, na ktorej strane je pravda.** Bol sám sebou, mal svoj niekedy zvláštny pohľad a názor na rôzne udalosti aj na niektorých ľudí a športovcov zvlášť. Ich móresy nemal rád. Nikdy nerezigoval. Ani v rokoch mládežníckej nerozvážnosti, ktoré na jeho škodu trvali pomerne dlho. Samozrejme, že nebol bezproblémový novinár. Mnohým spôsobil nejednu vrásku na čele i bezsennú noc. Nikomu v tom dobrom i zlom neostal nič dlžný. Usiloval sa o širokú objektivnosť. Pomáhal hľadať a nachádzať východiská ako meniť situáciu a pomery predovšetkým vo vrcholovom aj mládežníckom futbale a hokeji k lepšiemu. Práve hokej mu bol veľmi blízky. O tom prešovskom napísal hodnotnú publikáciu pod názvom **Prešovský hokej od A po Z**. Na tlačových besedách po prvotných futbalových zápoleniach na štadióne Tatrana Prešov bolo práve jeho pričinením často rušno. Kládol nepríjemné otázky. Príliš sebavedomí tréneri, okrem iných aj **J. Karel, M. Vičan, M. Moravec, J. Adamec, J. Vengloš, A. Malatínsky, J. Hucko, J. Jankech, K. Borhy**, ale aj tréneri českých tímov Slávie, Sparty, Dukly Praha, Brna, Ostravy či

Plzne **J. Vejvoda, V. Ježek, K. Brückner, I. Viktor, V. Petržela, D. Uhrín, L. Škorpiľ** reagovali podráždene. Otázky však vyargumentoval faktami. Avšak rešpektoval aj iné stanoviská a názory. Nechýbala mu ani patričná dávka irónie. Keď tréner **Š. Jačiansky** hovoril, že jeho hráči trénujú dvojfázovo – dopoludnia aj poobede, Jozef Nagy sa spýtal: „A kedy vlastne chodia do roboty?...“ Po jednej vysokej prehre sa na predsedu klubu **Jozefa Nižníka** obrátil s otázkou: „Nebolo by lepšie, keby ste na tejto krásnej zelenej ploche namiesto futbalu pestovali zeleninu?...“

Nepáčilo sa mu, keď sa o jednotlivých záležitostiach hovorilo zložito. Odsudzoval výhovorky a rôzne táraniny, ktoré zaznievali z úst niektorých trénerov vo chvíľach, keď ospravedlňovali slabú hru svojich zverencov. „Terén bol ťažký, cesta z Prahy do Prešova vyčerpávajúca a domáci iba bránili.“ Netajil, že mal svoje novinárske vzory. Obdivoval talent a precíznosť **Tibora Lukáča, Imricha Hornáčka, Laca Grossa, Luboša Zemana** a predovšetkým **Štefana Mašlonku**. Parafrázoval jeho názory a rôzne vyjadrenia. „Novinár nie je spisovateľ a noviny nie sú kniha. Majú svoj počet strán a nikdy nepočakajú. Najväčším umením športovej žurnalistiky bolo je a bude, aby sme rešpektovali človeka ako partnera, trénera, hráča a nenechali sa doslova hodiť do rieky zloby, závidi a nenávisti.“ **Jožko Nagy doslova prepadol redaktorskej vášni navždy. Tvoril svoje články a komentáre aj na základe spomienok. Boli jeho inšpiráciou a priznal sa k nim. Jeho prínos pre rozvoj slovenskej športovej žurnalistiky je očividný, s dodatkom, že práca každého redaktora je vždy ohraničená nielen talentom, ale aj podmienkami a možnosťami.**

Blízka mu bola kultúra. Nemal rád biele dederónové košeľe, lenže keď to bolo potrebné, rešpektoval etiketu. Často chodil do Divadla Jonáša Záborského v Prešove. Aj v ňom mal svojich priateľov. Stretnutia po divadelných predstaveniach s **Otom Lackovičom, Arnoštom Garlatym, Ferom Dadejom, Emilom Prieložným i Števom Senkom**. Za vzácne chvíle považoval tie s **Pištom Kóczim**, hlavným osvetľovačom, popredným stolným tenistom a organizátorom rôznych podujatí v tomto populárnom športe, boli príležitosťou na dlhé debaty o umení a športe. Práve tam sa zrodila myšlienka organizovania futbalových zápasov medzi hercami a novinármi, ktoré doslova zaplnili hľadisko Tatranskej Zvezdy v Prešove. Ku kľúčovým etapám jeho žurnalistickej činnosti patria obdobia, keď sa veľmi aktívne zúčastňoval a pohotovo písal o veľkých európskych a svetových podujatiach doma aj v zahraničí. Absolvoval niekoľko ročníkov cyklistických Pretekov mieru PRAHA – BERLÍN – VARŠAVA, každoročne bol členom Organizačného štábu cyklistických pretekov Okolo Slovenska. Často cestoval s futbalistami, hádzanármi, hádzanárkami do rôznych štátov Európy. Vysokého ocenenia sa mu dostalo aj za jeho pôsobenie v tlačovej komisii počas Majstrovstiev sveta v lyžovaní vo Vysokých Tatrách v roku 1970.

Napriek rôznym ťažkostiam, ľudskej neprajnosti a závidi, všetky prekážky a ťažkosti úspešne prekonával. Jeho úspechy mu priniesli mnoho uznání, ocenení aj rôzne významenia.

## Z malých a veľkých športovísk k novinárskemu peru



Úspešný športovec, tréner, ale predovšetkým novinár, publicista a spisovateľ **Mgr. JOZEF KŠIŇAN** sa už dávno zapísal na popredné miesto do kroniky slovenskej športovej žurnalistiky. Patrí k jej najvýraznejším osobnostiam. Jeho výnimočný talent prejavujúci sa vo viacerých športových odvetviach sa celkom zákonite pretavil do kvalitnej novinárskej práce v mnohých článkoch, správach, komentároch i rozhovoroch s vynikajúcimi športovcami a funkcionármi svetového i európskeho formátu. Jednoducho povedané – bol a stále je vynikajúcim publicistom a spisovateľom.

Športová verejnosť ho pozná ako popredného športovca, ktorý veľké úspechy dosiahol v stolnom tenise a vo futbale nielen ako hráč, ale aj tréner. Patrí do kategórie mužov, ktorí vzhľadom na svoju dlhoročnú aktivitu a činnosť sú stále obklopení rôznymi povinnosťami a predsavzatiami. Celá jeho bohatá a pestrá tvorivá činnosť sa neustále pretavuje do úcty k hodnote slova. Slova, ktoré pomáha povzbudzovať a zveľaďovať krásu, nadšenie a úspechy športovcov a ich zápolení. Už na začiatku svojej novinárskej kariéry si uvedomil, že slovo je mocná zbraň a preto odmieta slovo, ktoré nivočí, rúca, znevažuje a ubližuje. V rokoch minulých aj dnes často zdôrazňuje: „Kolegovia, neubližujte si, aby ste sa po čase nemuseli ospravedlňovať. So slovom treba v každej situácii narábať opatrne.“

Mal som vzácnu príležitosť spolupracovať s ním v redakcii NOVÝ DEŇ aj v časopise Svet športu. Pravidelne sa stretávame na podujatiach Únie slovenských novinárov a na rôznych tlačových besedách. Z jeho tváre vždy v dňoch sviatočných aj bežných vyžaruje túžba čo najviac dokázať, byť pri tom, keď ide o úspechy ale aj starosti i problémy ľudí, ktorí svoj život zasvätili športu. Aj v týchto dňoch spolupracuje na vydaní knihy Bratislavský futbal. Dožil sa veku, keď takmer všetci jeho rovesníci oddychujú, nechcú alebo nemôžu dennodenne zápasit' s problémami a témami, ktoré aktívna novinárska a spisovateľská práca prinášajú. Stále pôsobí sviežim dojmom, vždy má poruke nejakú novinku z politiky či športu.

**Už o niekoľko dní, presne 3. januára 2016, členovia Klubu športových redaktorov Únie slovenských novinárov sú pripravení zorganizovať oslavu a pripomenúť mu, že prekročil prah 89. rokov. Chceme, aby bola veselá. Veď**

**ju absolvuje muž stále mladý. Môžbyť aj preto mi prichodí spolu s ním prelistovať jednotlivé etapy obsažnej športovej kroniky jeho plnohodnotného života a práce, pripomínajúce dávnejšie i nedávne roky.**

„Považujem za svoje životné šťastie, – **konštatuje s vážnym výrazom v tvári**, že od malička som žil a vyrastal v Petržalke (iba narodiť som sa musel v Bratislave, lebo tam bola pôrodnica). Rodičia bývali takmer na kraji veľkej lúky, ktorá ostala po zrušení prvej dostihovej dráhy v Uhorsku. Na lúke sa bohato športovalo, na ešte nezbúraných obrovských tribúnach sa bojovalo podľa vzoru zväčša ešte nemých filmov. Toto všetko spoločne obklopené futbalovými ihriskami PTE, PMTK, I. ČSŠK Bratislava, ŠK Patronka, neskôr Sparta, Makkabea SC a Ligeti SC, ako aj trochu vzdialenejšími ihriskami v Ovsišti a Starom háji, a obohatené tenisovými dvorcami naozaj silno lákali na improvizované športové zápasy, predovšetkým vo futbale. Na ľavom brehu Dunaja sa vtedy o šport starali organizácie ako Sokol, Orol, RTJ, YMCA, saleziáni, základné i stredné školy a, samozrejme, aj športové kluby. Mňa kamaráti zlákali na futbalové ihrisko, na basketbalový dvorec – ten v zime pokrýval prírodný ľad pre hokej – alebo do hračkárne so šiestimi ping-pongovými stolmi. Veľmi mi imponoval poriadok a disciplína, ale aj systém vzostupu a zaraďovania do súťažných družstiev. Nemožno sa čudovať, že v takomto prostredí o. i. vyrastali svetoví stolní tenisti ako Ferenc Sido, František Tokár, Adolf Božuta, hokejový reprezentant Štefanovič, česko-slovenský rekordér v hode diskom Alojz Kormúth, alebo rad futbalistov Križan, Zvolenský, Matlák, Cimra a ďalší. Mne sa podarilo v herni YMCA vybojovať titul dorasteneckého majstra Bratislavy v stolnom tenise...“

**Je všeobecne známe, že mimoriadne talentovaní ľudia to majú na začiatku cesty životom pomerne ťažké. Všetko, čo by chceli napríklad v športe robiť sa nedá úspešne zvládnuť. Ty si sa stal vzácnou výnimkou. Úspešne si si počínal vo viacerých športových odvetviach.**

„Najviac som dosiahol v stolnom tenise a futbale, ale užíval som si aj atletické disciplíny, hru pod basketbalovými košmi, vlastne som postupne prešiel takmer všetkými športmi s výnimkou tých ekonomicky nákladných, pretože som na to peniaze jednoducho nemal. Navyše z bezpečnostných dôvodov (pred hroziacim bombardovaním Bratislavy) rodičia evakovali do Veľkých Uheriec. Na krok boli Baťovany (dnes Partizánske), mesto s bohatým športovým životom. Ako prievadzský gymnazista som sa stal stolnotenisovým ligovým hráčom, partnerom štvornásobného majstra Slovenska Janka Kollárika. Za ligovými bodmi som precestoval značnú časť Slovenska, za súpermi do Bratislavy, akými boli ŠK Bratislava, ŠK Ružinov, PTE, Dynamit Nobel. Po oslobodení ma potešil rýchly návrat do Bratislavy a prestup do ŠK Železničari, v drese ktorého som najmä zásluhou Maxa Marinka, Adolfa Žáka, Petra Krchňáka, brata Milana a dievčat Ráztockej a Štecklovej preberal zlatú medailu klubového majstra Slovenska 1946. Okrem toho som v Prahe, Moste, či v Bratislave i v Piešťanoch štartoval na majstrovstvách Česko-Slovenska, ako aj na celej sérii turnajov po celej republike.“

**Z toho, čo doteraz odznelo jednoznačne vyplýva, že športový osud bol k tebe pomerne žičlivý. Mal si na výber. Nakoniec zvíťazil futbal. Považuješ to za správne?**

„Zdalo by sa, že som si vybral stolný tenis. Hovorí sa, že človek mieni a niekto ďalší to zmení, zmenil sa aj môj športový osud. Na stredoškolských futbalových majstrovstvách sa družstvo môjho gymnázia z Grösslingovej ulice prebojovalo do finále, hoci len technicky vyspelý a konštruktívny Ladislav Krnáč, neskôr výborný basketbalista a tréner, a ja sme športovali v organizovaných kluboch (ja za ŠK Ružinov). Vyhrali sme 2:1 a oba góly ako center som strelil ja. Vtedy sa na takéto majstrovstvá chodili pozerat' viacerí tréneri riadnych klubov. Zhodou okolností sa tomuto finále prizeral dorastenecký tréner ŠK Bratislava Karol Bučko. Asi som mu padol do oka, lebo hneď po zápase ma pozval na tréning svojich chlapcov na Tehelné pole. A hneď mi zveril post stredného útočníka medzi takými neskoršími prvotligovými hráčmi ako Hrnčiar, Brehovský a Emil Arpáš. V bratislavskej skupine sme valcovali súperov dvojcifernými víťazstvami ako napr. Račanov 17:0, Svätojurčanov 19:0, rodný ŠK Ružinov 12:0 a pod., na čom som sa bohato podieľať gólmi aj ja. Cez ŠK Malacky, TŠS Trnava a ZTK Zvolen sme sa prebojovali do finále majstrovstiev Slovenska proti prešovskej Slávii s povestnými Pavlovičovcami, Ciulisovcami, Maťom Steinerom. V Prešove sme remizovali 1:1, keď náš kapitán Bobík premárnil pokutový kop. V odvete na Tehelnom v príťažlivom predzápase I. ligy už pred desaťtisíc divákmi sme vyhrali 5:1, k čomu som prispel dvoma gólmi.“

**Šport prináša rôzne chvíle, emócie aj situácie, ktoré ťažko predvídať, aj tie, na ktoré sa nedá zabudnúť. V tvojom prípade je ich určite veľa. Na prvé miesto pravdepodobne patria tie, čo mierou vrchovitou ovplyvnili nielen športový, ale najmä profesionálny život.**

„Je ich nesmierne veľa, mnoho veselých, ale aj dosť nepríjemných až smutných. Rád spomínam len na tie, ktoré prinášali radosť a potešenie. V našej kabíne bolo po zápase často veselo. Po jednom zápase ma ktosi odrazu vyzval: „Ty si predsa maturant, napíš o našom úspechu do nejakých novín...“ Zapáčila sa mi taká dôvera. Čosi som o tom úspechu napísal, zaniesol do vtedajšieho športového týždenníka Športový týždeň a dosť drzo som pridal aj fotku čerstvého majstra. Na jednom z najbližších tréningov ma spoluhráči víkali s otrčanou stranou, na ktorej bol môj prvý novinársky výplod aj s fotografiou. Čo nasledovalo potom? To bolo vtedy typické. Až na troch si hráčov rozobrali popredné slovenské kluby, všade sa osvedčili. Emil Arpáš a Karol Brehovský sa do belasého dresu neskôr dokonca vrátili ako plnohodnotní ligoví hráči. My traja sme vegetovali v B-mužstve. Draho nakupovaní hráči, najmä repatrianti z Maďarska a posily z českých klubov (Forejt, Pokorný, Kaiml) museli dostávať prednosť. Medzi nimi aj mladučký Ladislav Kubala, ktorý nám raz aj pomohol v semifinálovom zápase vo Zvolene (3:1). Na rozhodovaní tých troch sa výrazne podieľal príkaz rodičov, že istejšie je štúdium na vysokej škole ako rizikové oddanie sa špičkovému futbalu.“

**Z talentovaného všestranného športovca sa pomerne rýchlo stal úspešný redaktor. Futbal, stolný tenis, hokej, atletika sa postupne dostávali na druhé, ale**

**stále dôležité miesto. Novinárske pero sa definitívne a natrvalo ocitlo v ruke tvorivého muža. Postupne zúročil svoj talent prejavujúci sa v každodennej, vysoko profesionálnej robote.**

„Mňa veľmi trápila aj postupná rozlúčka s vrcholným stolným tenisom, lenže najviac ma prekvapila nečakaná ponuka z celkom inej oblasti. Šéfredaktor Športového týždňa ma pozval na spravodajskú spoluprácu. No prv, ako som sa mohol takto prezentovať, týždenník zanikol. Ako na zavolanie prišla ponuka z Pravdy. Moja odpoveď súvisela aj so želaním rodičov: „Predovšetkým sa teraz chyt' poriadneho zamestnania.“ V konkurenčnom denníku oproti Času a Práci sa to splnilo v podobe doživotného športového redaktora. I keď sa postupne menili posty – na štvrtstoročie v Smene a posledné štvrtstoročie v tlačovej agentúre ČSTK, premenovanej neskôr na TASR, v ktorých som pôsobil aj ako vedúci športovej redakcie.“

**Žiada sa mi dodať, že aj po oneskorenom odchode do dôchodku si naďalej spolupracoval s TASR a od roku 1993 pravidelne prispievaš do mesačníka Futbal-magazín a do časopisu Svet športu. Povolanie redaktora, ktorý je predovšetkým publicistom, komentátorom, spravodajcom a zároveň aj spisovateľom, si vyžaduje nesmierne veľa času, mnoho elánu a vytrvalosti. Začínal si ako 20 ročný. Uplynulo teda už vyše 60 rokov života, ktoré si obetoval, presnejšie venoval, telovýchove a rôznym športovým odvetviám. Žiadne z nich si nezanedbával. Lenže futbal bol a stále je na prvom mieste.**

„V čase, keď som bližšie k životnej deväťdesiatke ako osemdesiatke, môžem sa analogicky stotožniť s titulom knihy o slávnom anglickom kanonierovi Tommy Lawtonovi: Futbal je môj život. Áno, futbal bol aj môj život. Alebo presnejšie: celý tvorivý život som prežil ako športový redaktor. Usiloval som sa získať čo najvyššiu odbornosť. Popri zamestnaní som absolvoval Fakultu telesnej výchovy a športu (ako profesionálny športový redaktor som sa vzdal štúdia na Vysokej škole obchodnej, dnes Ekonomickej univerzite, hoci som už mal po prvej štátnici). Tým, že som sa na FTVŠ špecializoval na futbal, získal som diplom trénera najvyššej I. triedy. Vyše desať rokov som bol členom slovenskej trénerskej rady. Po skončení aktívnej futbalovej činnosti som sa ako tréner ujal žiakov v bratislavskom maloklube Dynamo Energia. A predsa sme sa stali na roky zdatným súperom žiakov veľkoklubov Slovana, ČH a Interu. Jedenásťkrát sa moji zverenci zúčastnili na neoficiálnych žiackych majstrovstvách ČSSR vo východočeskom Prielouči (raz boli druhí, raz tretí). Zimnú prestávku žiaci museli absolvovať povinne ako hokejisti na zimnom štadióne v Bratislave, kde šéfoval M. Polóniy. Jedenásť rokov pri žiakoch, nech boli akokoľvek radostné, bolo dosť. Pokúsil som sa so svojimi odchovancami, vybojovať I. dorasteneckú ligu a hneď na prvý raz sa to podarilo v roku 1969.

**Ak dnes v príjemnej atmosfére hovoríme o tvojej životnej púti, ktorú mnohí športovci, rôzni funkcionári i kolegovia od pera veľmi dobre poznajú, nemôžeme nespomenúť výraznú črtu tvojej osobnosti. Charakterizuje ju vysoká profesionalita, boj o veci potrebné, užitočné a spravodlivé, ale aj jednoznač-**

**ne objektívne postoje k celkovému daniu na širokom športovom poli v minulosti aj dnes. Aký je všeobecný recept na zvládnutie aj tých najnáročnejších výziev, úloh, no zároveň aj ľudskej závesti či neprajnosti?**

„Vďaka športovej aktivite som získaval cenné odborné poznatky, ako aj rešpekt vtedajších vynikajúcich trénerov a čelných funkcionárov. Ešte v redakcii Pravda ma šéf rubriky Karol Weiss poveril spravodajským zabezpečením o. i. napr. početných zápasov hokejistov ŠK Bratislava s kanadskými a americkými profesionálmi na preplnenom bratislavskom ZŠ. Na mnohých povojnových vystúpeniach Viedenskej ľadovej revue na tomto štadióne som vykonával v dnešnom zmysle slova post moderátora. Dostal som na starosť celú, takmer dennú telefonickú spoluprácu s trénerom Ferdinandom Daučíkom počas nezabudnuteľného zájazdu belasých v Mexiku a USA v roku 1948. Z toho vyplynula aj ponuka na moju debutantskú publicistickú brožúrku o tomto zájazde v rámci časopisu Úspech a zdravie. Teší ma podiel na všetkých publikáciách k jubileám belasého klubu s vyvrcholením spolupráce s kolegom Igorom Mrázom k jeho 80. a 90. výročiu. Rovnako aj účasť v kolektíve autorov pri tvorbe vôbec prvej slovenskej encyklopédie futbalu (vyšla v dvoch vydaniach a vypredali ju v slovenskom jazyku aj v českých kníhkupectvách). Po polstoročí sme spolu s kolegom Štefanom Mašlonkom napísali aktuálnu Zlatú knihu futbalu na Slovensku vydanú v roku 1988. Vybrali ma do štvorice českých a slovenských autorov dvoch dielov o histórii česko-slovenského futbalu Svet deväťdesiatich minút (1986 a 1991), ktoré sa dožili aj druhého vydania v českom a slovenskom jazyku. To isté postihlo aj dve cenné publikácie o prvenstve čs. futbalistov na ME 1976 v Juhoslávii a o zisku bronzových medailí na ME 1980 v Taliansku. Pravda, nechýbal môj obsažný príspevok ani v dejinách slovenského futbalu 1898-2009. Na osobitnú žiadosť hráčov zo slávnych päťdesiatych rokov bratislavskej Červenej hviezdy som napísal publicistickú knihu Na nich sa nezabúda o desaťročii tejto skvelej futbalovej generácii. Nemôžem nespomenúť ani pozornosť českých vydavateľov, ktorí mi ponúkli naplniť vyše stovkou hesiel o slovenských športovcoch v chýrnej Ottovej encyklopédii (2006) a všetkými heslami o vynikajúcich slovenských futbalistoch v knihe Se lvíčkem na hrudi (2012).“

**Športoví redaktori mali v minulosti aj dnes mnohé výhody, najmä cestovanie po svete. Aj ty si mal možnosť zúčastniť sa na mnohých svetových a európskych podujatiach. Písal si o olympijských hrách, o majstrovstvách sveta vo futbale, v lyžovaní aj v ďalších športoch. Aký moment považuješ za vrchol svojej novinárskej kariéry?**

„Nad všetko účasť na olympijských hrách. Zúčastnil som sa na troch letných (Mexico City, Montreal a Moskva) a na dvoch zimných (Lake Placid a Lillehammer), čo bolo na vtedajšie časy pre mňa úctyhodné. Na túto úroveň dávam aj účasť na Majstrovstvách sveta 1970 vo futbale v Mexiku, kde sme mali kvalitatívne najsilnejší hráčsky káder v celej histórii česko-slovenského futbalu, ale nahlodaný morálne nevhodnými manierami. Tak isto si cením účasť na majstrovstvách sveta v kla-

sických lyžiarskych disciplínach v Zakopanom, na Holmen Kollene a v roku 1970 na Štrbskom plese, kde som s pánmi Mašlonkom a Mrázom obhospodaroval tlačové stredisko a zabezpečoval rôzne služby.“

**Veľký podiel na pretrvávajúcich problémoch má aj terajšia slovenská športová žurnalistika. Jej úroveň pred mnohými rokmi a dnes je veľmi rozdielna. V čom sú hlavné príčiny tejto neradostnej situácie?**

„Najlepšie to odzrkadľuje skutočnosť, že v minulosti sa noviny čítali od zadnej strany, na ktorej sa prezentoval šport. Rozširovali sa tábory fanúšikov, ktorí boli takí zanietení, a mohol by som povedať že až zamilovaní do svojich vrcholových športovcov a to nehovorím o jednotlivcoch, ale o mužstvách a iných kolektívoch. Na tréningy futbalistov ŠK Bratislava chodilo toľko fanúšikov, že by sa takým návšteviakom na zápasoch dnešnej našej ligy špičkové kluby veľmi tešili. Ak vtedy na ligovom zápase bola návšteva nižšia ako 10 000, funkcionári boli nespokojní a hovorili o slabom diváckom záujme. Dnes sa tešia, keď do hľadiska príde 3000 ľudí. Športovým redaktorom veľmi chýba praktická skúsenosť z aktívneho športu, potrebné vzdelanie, ale najmä profesionálny a vysoko odborný pohľad. Honba za senzáciami a rôznymi kauzami nemôže zabezpečiť kvalitnú a príťažlivú žurnalistiku, ktorá by dokázala odstraňovať rôzne problémy a nedostatky v športe. Veľmi ma mrzí, že športová tlač venuje domácej telesnej výchove a vrcholovým dlhodobým súťažiam minimálnu pozornosť. Aj rozhlas i televízia na prvom mieste zverejňujú správy zo zahraničia. Informujú, a veľmi podrobne, o každom športe, no najviac o futbale, o hokeji a basketbale. Aj o tých, čo na Slovensku nemajú tradíciu ani podmienky. Naše dlhodobé súťaže okrem denníka Šport v ostatných novinách takmer nenájdete. Ťažko môžete hovoriť o mediálnej podpore nášho športu.“

**Čas našej debaty sa míňal až príliš rýchlo. Vyplynulo z nej, že seriózna novinárska a publicistická tvorba s potrebnou dávkou etiky podložená verifikovanými faktami dnes veľmi chýba. Azda aj preto, že neprináša ani veľkú slávu, ani veľké peniaze. Žiaľ, dominuje v nej tá druhá, zlovestná, neseriózna, plná lží, výmyslov a senzácií. Vrcholový šport sa stal výnosným biznisom. Mierou vrchovatou k tomu prispievajú aj rôzne stávkové kancelárie ovládané zahraničnými firmami, ale aj majiteľmi niektorých masovo-komunikačných prostriedkov. Na priaznivcov športu sa každý deň valia tisíce slov, nepresných informácií a dezinformácií. Výmysly, úmyselné či neúmyselné omyly dominujú. Napriek tomu bohatí majitelia klubov si z toho veľké starosti nerobia. Mnohých takáto situácia veľmi trápí. Patrí k nim aj Jozef Kšiňan. Nepozná čas pokoja, ničnerobenia.**

„Je dobre, keď môžem byť užitočný, keď mám príležitosť – bez ohľadu na môj vek – robiť veci potrebné a pomáhať k propagácii kvalitného a hodnotného športu.“

*Svet športu – december 2015*



## Dotítklo šľachetné srdce, spomienka ostáva



*Bol človekom s veľkou dávkou energie a nedokázal pokojne sedieť. Nepoznal čas oddychu a ničnerobenía.*

V piatok 22. januára 2016 bol slnečný mrazivý deň a takmer tristo priateľov, kolegov, skutočných kamarátov, spolupracovníkov a príbuzných prišlo do bratislavského krematória na poslednú rozlúčku s **KAROLOM POLÁKOM**, legendárnym komentátorom, publicistom a moderátorom rôznych športových a kultúrnych podujatí. Nechýbali významné osobnosti spoločenského, kultúrneho a športového života z celého Slovenska.

Na smútočnom obrade okrem iných boli prof. MUDr. Pavel Traubner, PhD., Václav Mika – generálny riaditeľ RTVS, Štefan Nižňanský – bývalý riaditeľ Slovenskej televízie, poslanec národnej rady Slovenskej republiky Stanislav Kubánek, zástupca Konfederácie športových zväzov na Slovensku Zdeno Kríž. Nechýbali

kolegovia a bývalí spolupracovníci M. Merčiak, D. Gabáni, I. Paška, J. Lacko, F. Trutz, F. Rác, D. Konček, M. Petrenko, S. Ščepán ale aj kolegovia z Českej televízie J. Slepíčka a Š. Škorpil. Poslednú poctu zosnulému vzdali futbalisti L. Petráš, bratia Čapkovičovi, A. Vencel a J. Javorek. Aj športovní novinári J. Kšiňan, S. Dutka, I. Mráz, M. Tomašík, S. Horský, J. Galus, V. Gergély, V. Mezencev a mnohí ďalší.

Naplnení hlbokým žiaľom a bolesťou sme stáli nad rakvou zosnulého, obloženou množstvom vencov a kvetov. Viac, než kedykoľvek predtým, sme si uvedomili, akú hodnotnú a užitočnú prácu pre rozvoj Slovenskej televízie a celej športovej žurnalistiky vykonal. V hlbokom zamyslení a úcte sme prišli povedať, že nám bude veľmi chýbať. A mne pripadla ťažká úloha rozlúčiť sa s pánom Karolom Polákom v mene všetkých členov Únie slovenských novinárov a jej Klubu športových redaktorov a v mene Redakčnej rady časopisu Svet športu, ktorej bol dlhoročným aktívnym členom. Lúčil som sa s ním aj v mene **J.E. Ing. Rudolfa Schustera, CSc.**, prezidenta Slovenskej republiky v rokoch 1990 až 2004, aj v mene predsedu Slovenského olympijského výboru, **Františka Chmelára** i Konfederácie športových zväzov na Slovensku.

**V smútočnom prejave som okrem iného povedal:** Lúčime sa dnes s nezvyčajne vzácnym človekom, výraznou osobnosťou, televíznym komentátorom, publicistom a spisovateľom Karolom Polákom. Vzdávame poslednú poctu obetavému mužovi, ktorý celý svoj plodný život zasvätil statočnej, dôslednej a obetavej tvorivej práci. V nej do posledných chvíľ videl a nachádzal zmysel svojho života a ľudského šťas-

tia. Opustil nás náhle. **Jakživ nezabudnem na naše stretnutie v nemocnici 13. decembra 2015. Sedel na peľasti postele, v rukách pero a poznámkový blok. Kontroloval svoj program a rôzne povinnosti, ktoré ho čakali v predvianočnom čase aj po ňom. Nič z toho sa už nepodarilo splniť. Do posledných chvíľ nestrácal nádej. Žiaľ, svoj posledný boj nevyhral.**

S úctou a bôľom sa skláňame nad jeho pamiatkou. Svojím životom, mnohostrannou tvorivou činnosťou ostáva veľkým vzorom pre všetkých, čo v rôznych oblastiach slovenskej žurnalistiky pracujú. Vysokoškolské vzdelanie získal na Divadelnej fakulte v Bratislave. Počas štúdia sa venoval hudbe aj športu. Bol dobrým futbalistom aj basketbalistom. **Životná cesta Karola Poláka, z ktorej odišiel vo veku 81 rokov je poznačená veľkou profesionalitou, obetavosťou a neustálym bojom za veci spravodlivé. Bol vynikajúcim komentátorom, vzdelaným, principiálnym a pracovitým človekom. Svoje rozsiahle vedomosti a presvedčivý talent dal pevne do služieb slovenskému národu, jeho vzdelanosti a kultúre.**

Napísal tri hodnotné knihy, tú štvrtú už nestihol dokončiť. Je autorom mnohých článkov a komentárov, ktorými prispieval k zvyšovaniu profesionality a k vyššej úrovni v médiách. K nezabudnuteľným patria jeho televízne rozhovory s najvýznamnejšími predstaviteľmi a osobnosťami svetového športu. **Odišiel človek, ktorý vášnivo miloval život a dobrých pracovitých ľudí v ňom. V časoch dobrých aj zlých vedel, kde je jeho miesto, na ktorej strane je pravda. Vo chvíľach smútku si uvedomujeme, akú užitočnú prácu vykonal svojou tvorivou činnosťou na začiatku v Slovenskom rozhlase a najmä tridsať rokov v Slovenskej televízii z ktorej odišiel v roku 1991 a potom v roku 1995 sa na krátky čas vrátil, lenže nepodarilo sa mi presvedčiť ho, aby ostal natrvalo.**

Stal sa komentátorom, ktorý v úcte k slovu a človeku dokázal aj tú najtvrdšiu kritiku problému a krutú pravdu o jednotlivcovi a jeho chybách povedať kultúrne a citlivo. Dokázal to preto, lebo veľmi veľa vedel, bol všestranne vzdelaný. Usiloval sa robiť rozhlasovú a televíznu tvorivú činnosť v širokej športovej oblasti tak aby bol svet krajší, ako v skutočnosti je. Zúčastnil sa na mnohých svetových športových podujatiach. Ako komentátor absolvoval dvanásť olympijských hier, deväť majstrovstiev sveta vo futbale a dvadsaťšesť svetových šampionátov v krasokorčuľovaní. Vo svojej vysoko profesionálnej práci vždy vedel, čo je dôležité, čo prvoradá. Jeho slová mali a stále majú vysokú hodnotu.

**Svoj plnohodnotný život prežíval v neustálom pohybe. Bol človekom s veľkou dávkou energie a nedokázal pokojne sedieť. Nepoznal čas oddychu a ničnerobenia. Aj v dôchodkovom veku ho vnútorná sila hnala do rôznych činností a aktivít. Presadil sa nielen ako vynikajúci komentátor, ale aj recitátor, moderátor rôznych kultúrnych a športových podujatí organizovaných pri rôznych príležitostiach, aj ako ľudový rozprávač. Osirelo jeho miesto za pracovným stolom. Krutá smrť ho prinútila opustiť svojich najbližších, manželku Agátu a ďalších príbuzných, ale aj priestor, v ktorom sa na rôznych stretnutiach pravidelne prihová-**

ral svojim nenapodobiteľným humorom mnohým milovníkom kultúry a športu. Teraz, keď nás navždy opustil si ešte jasnejšie uvedomujeme, v čom bola sila a veľkosť jeho osobnosti, z čoho vyrástla jeho odborná autorita a z čoho pramenili úspechy v každodennej práci.

**Už nepríde medzi nás, nepomôže dobrou radou, optimistickým slovom ani povzbudením. Kdesi v nenávratne sa stratil jeho obdivuhodný elán, nadšenie a nesmierna vôľa žiť, pracovať a byť užitočným. Smrť je definitívnou bodkou. Dáva ju život za nedokončené osudy, za slová, ktoré mohli ešte znieť, za vety, ktoré bolo treba vysloviť a napísať za dielo, čo ešte košatelo v prospech spoločnosti.**

Bol a ostane nenapodobiteľným majstrom hovoreného slova. Neoblomný vo svojich krédach, priateľský človek s horúcim srdcom, triezvym rozumom, nadšený, vzdelaný a múdry. Skutočná nemenná legenda športovej televíznej žurnalistiky. Vo všetkom, čo robil, bolo cítiť úctu k človeku, k novinárskemu remeslu a spravodlivosti nielen v športe, ale aj každodennom živote. Jeho všestrannú dlhoročnú obetavú tvorivú činnosť vysoko oceňovali novinárske, športové organizácie a rôzne inštitúcie. Veľmi si vážil Cenu Slovenského olympijského výboru aj televízne ocenenie Československej televízie **Zlatý krokodíl**, ktorú prevzal v roku 1972. Okrem toho dostal Cenu Československej televízie a mnoho ďalších uznaní.

Veľká strata prináša vždy hlboké rany a veľký žiaľ. Ostanú po nej jazvy spomienok, ktoré sa rozjatria pri každom dotyku s knihami, ktoré napísal, s prostredím, kde pôsobil, s rozhlasovými a televíznymi nahrávkami, ale aj s atmosférou, ktorú čínorodo naplňal ľudským humanizmom a krásou svojho charakteru.

**Stretávali sme sa s pánom Karolom Polákom mnoho rokov pri rôznych príležitostiach. Bolo ich veľa a vždy za početnej účasti.** Aj dnes sme prišli v hojnom počte, aby sme ti drahý náš Karol vzdali poslednú poctu. V hlbokom zamyslení ti chceme povedať, že navždy ostaneš v našich srdciach. Nič nie je také ťažké, ako nájsť slová na veľkú bolesť.

**Drahý Karol, lúčim sa s tebou v mene tvojej rodiny – manželky Agáty a najbližších príbuzných, ktorých si tak veľmi miloval a mal rád. Lúčim sa s tebou v mene širokého okruhu početných priateľov, kolegov a športovcov aj v mene tých, čo ťa mali nesmierne radi, vážili si tvoju prácu aj tvoju osobnosť. A tí, čo ti ublížili, už nemajú možnosť ospravedlniť sa za spôsobené príkorie. Chcem dodať, že pomsta a nenávisť ti boli vždy cudzie, ale aj pokrytectvo.**

Skladáme hlbokú a úprimnú poslednú poctu nad celoživotným dielom zosnulého Karola Poláka, ktoré je uzatvorené. Ostáva však trvalou hodnotou, dokumentom doby i pohľadu vzácneho tvorivého človeka na ňu. Ostáva veľkou hodnotou našej slovenskej kultúry a športovej žurnalistiky. Vzdávame poslednú poctu Karolovi Polákovi a kdesi vo vnútri nám prichodí ukúť a zakaliť presvedčenie – neumrel. Bude žiť v srdciach jeho najbližších, bude žiť v našich spomienkach a v diele, ktoré vytvoril. Česť jeho pamiatke. V smútočnom príhovore bývalý redaktor a komentátor STV

**Dušan Gabáni** zdôraznil, že „**Karol Polák zostáva najvýraznejšou osobnosťou športového komentovania. Bol nesmierne dôsledný a na každý prenos sa svedomite pripravoval. Mal prirodzenú autoritu, ktorú sme všetci rešpektovali.**“

Dlhoročný spolukomentátor Karola Poláka – **Ján Slepíčka** z Českej televízie vyjadril hlbokú úctu nad vysokou profesionalitou, ktorá sa prejavovala vo všetkých oblastiach cieľavedomej práce zosnulého. „**Bol to kolega, od ktorého som sa mnoho naučil. Nikto z nás, čo sme pôsobili v televízii, nemal takú vysokú odbornú pripravenosť. Táto posledná rozlúčka s ním je najťažším prejavom v mojej komentátorskej práci.**“

S veľkou dávkou emócie sa lúčil s Karolom Polákom **Marcel Merčiak**, komentátor, novinárska osobnosť športovej redakcie RTVS. „**Nebyť pána Poláka, nikdy by som nerobil svoju terajšiu prácu. Bol doslova kráľom mikrofónov. Všetky svoje sily a schopnosti venoval zvyšovaniu kvality televíznej športovej žurnalistiky. Miloval Slovensko a svoju prácu. Mal mnoho priateľov a kolegov. Všetci sme oceňovali jeho pracovitosť a veľkú ochotu pomáhať aj poradiť. Práve jeho zásluhou som sa naučil veľmi veľa nadhľadu a rozvahe i nestrannej analýze a triezvemu pohľadu na šport a na jeho rôznych aktérov.**“

Dotýklo šlachetné srdce vzácneho muža, charakterného, tvorivého profesionála plného elánu a nadšenia, na ktorého nemožno zabudnúť. Spomienky ostávajú. Spomienky a veľký smútok s nimi.

*Svet športu – január 2016*



*Karol Polák s ústredným riaditeľom Slovenskej televízie Ing. Jaroslavom Hlinickým (uprostred) v roku 1989.*

## Pred štvrtstoročím sa mesto Prešov zapísalo do kroniky svetových hádzanárskych šampionátov

V minulých dňoch, presne 28. februára 2016 uplynulo už dvadsaťpäť rokov od chvíle, keď Prešov, mesto športu, otvorilo svoju náruč a privítalo účastníkov Majstrovstiev sveta v hádzanej mužov. Zažilo tak premiéru vstupu do dejísk vrcholných svetových podujatí. V poradí XII. majstrovstvá sveta skupiny B sa stali významnou športovou udalosťou, ak nie v celom svete, tak v bývalom Československu určite. Najväčšia hádzanárska horúčka bola v Prešove, ktorý sa tak na popredné miesto zapísal do kroniky svetových podujatí. Nielen preto, že v spoločnosti reprezentantov Švajčiarska, Rumunska, Južnej Kórey tu zohrali svoje prvé stretnutia československí reprezentanti, ale aj preto, že nie v Prahe ale v prešovskej modernej Mestskej športovej hale sa uskutočnilo slávnostné otvorenie celého šampionátu.

Bolo mi ctou v mene organizačného výboru privítať a predstaviť hlavných aktérov podujatia, reprezentantov jednotlivých krajín a výrazné športové osobnosti. Nechýbali predstavitelia Medzinárodnej hádzanárskej federácie (IHF) na čele s jej predsedom **Erwinom Lancom** z Rakúska a podpredsedom rady IHF **Alfrédom DE SAN Romanom** zo Španielska, ani vedúci činitelia telovýchovných orgánov – predseda Ústredného výboru ČSZTV **Pavol Klapuš**, predseda Slovenského ústredného výboru ČSZTV **Štefan Gašparík**, predsedovia športových zväzov aj predstavitelia politického a spoločenského života, ako aj ďalší významní hostia z Československa i spoza jeho hraníc. Súčasťou slávnostného otvorenia bol aj hodnotný kultúrny program.

V zložitej a turbulentnej celospoločenskej situácii, ktorá zavládla v celej krajine, organizačný výbor stanovené zámery a konkrétne ciele úspešne splnil. A to aj napriek tomu, že narážal na mnohé úskalia. V procesoch každodennej práce riešil až príliš veľa nepríjemných situácií. Do centra pozornosti sa v záverečnej etape veľmi chceli dostať rôzni rýchlokvasení politici, odborníci na všetko. Členovia komisií mali starosti s uvoľňovaním zo zamestnania, neraz si lámali hlavu, ako zabezpečiť úlohy, ktoré sa nedali zvládnuť po pracovnom čase. Napokon všetko vyriešili vďaka elánu nadšenia a dobromyselnosti, ktoré sa ich zmocnili hneď na začiatku. Zúžitkovali svoje bohaté skúsenosti získané z príprav predchádzajúcich významných športových udalostí z Európskych a medzinárodných podujatí v ľadovom hokeji, v krasokorčuľovaní, v kolkoch aj v jazdectve. Vyriešili zložité problémy ubytovania, stravovania aj zdravotného i technického zabezpečenia. Účastníci boli spokojní s ubytovaním v hoteloch Dukla, Šariš, Verchovina a Sigord. Nemalé starosti mali organizátori so skladbou jedálnych lístkov pre jednotlivé mužstvá, no vysporiadali sa aj s tým, takže s jedlom nemali žiadne starosti ani reprezentanti z Južnej Kórey.

Mesto dýchalo nevidanou atmosférou veľkého podujatia. Všade viseli plagáty, rôzne pútače aj pohľad do výkladov prezrádzal, že boje o dvanásty titul hádzanárskeho majstra sveta sa začali práve v Prešove. **Vďační diváci vo vypredanej hale sledovali šesť duelov na vysokej úrovni, ktoré priniesli niekoľko prekvapení. Československí reprezentanti začali prehrou so Švajčiarskom 16:17. na hraciu plochu nastúpili Švajlen, Shejbal – Lipták, Para, Kotrč, Šetlík, Fořta** (jediný z mužstva Tatrana Prešov), **Sedláček, Sovadina, Vaněk, Novák, Szücs a Baumruk. Pribeh stretnutia mal iba priemernú úroveň. Naším reprezentantom sa nedarilo ani s Rumunskom, keď prehrali 17:25. Vidina postupu zo skupiny sa začala rozplývať. O všetkom malo rozhodnúť stretnutie s Južnou Kóreou.**

**Pred zápasom vtedajší tréner hádzanárov Tatrana Prešov Vincent Lafko pre Prešovské noviny povedal:** „Ich herný štýl poznám už zo vzájomných stretnutí s Tatranom napr. vo Winterthure vo Švajčiarsku i v Západnom Berlíne. Juhokórejčania vynikajú predovšetkým dobrou technikou v rýchlosti. Sú predvídavi v koncovke, majú nacvičené veľké množstvo signálov a čo u nich obdivujem je schopnosť improvizácie tesne pred strelbou. Herný štýl tohto mužstva je podobný Európskemu, avšak sú fyzicky lepšie pripravení, majú perfektné spracovanie lopty.“

Našťastie v rozhodujúcom stretnutí zverenci trénera Jiřího Vícha podali bojovný výkon a s veľkou podporou divákov zvíťazili 29:24, čo znamenalo postup do semifinále. Výborným výkonom dal základ k úspechu brankár Barda, ktorý bol pre rýchlych strelcov Kórey najväčšou prekážkou. Najlepšími strelcami v domácom mužstve boli Šetlík 9, Lipták 6, Baumruk a Sovadina po 3.

**Na margo tohto zápolenia tréner Jiří Vícha povedal:** „Stretnutie s Kóreou bolo otázkou taktiky. Bol to mimoriadne náročný zápas, škoda že sme v závere dve šance zahodili.“ **Bývalý československý reprezentant a dlhoročný hráč Tatrana Prešov Vlado Seruga stretnutie hodnotil týmito slovami:** „Dnešné zápolenie už bol lepšie ako predchádzajúce. V prvom polčase chlapci hrali uvoľnene, v druhom ako keby sa báli o výsledok. Keď by boli vydržali v trende z prvého polčasu, vyhrali by s vyšším rozdielom. Ako sa pozerám na prvé zápolenia? Nebolo to v zložení mužstva, ale v hráčoch. Nevieť čo im zväzovalo ruky, zrejme to bolo v psychike. Veď s Rumunmi to naši hráči rýchle zabalili.“

Súčasťou programu bolo aj stretnutie Majstrov sveta z roku 1967 s Majstrami Československa mužstvom Tatrana Prešov. Na palubovke sa predstavili bývalí reprezentanti v zostave **Škarvan – Gregor, Rážek, Kavan, A. Lukošík, R. Horváth, Klimčík, Seruga, Konečný, Lafko a Frolo.** Dvojnásobní majstri ČSSR, hráči Tatrana Prešov obetavo bojovali v zložení **Matuščin, Kunay, Lukáč – J. Lukošík, Fecko, M. Horváth, Zavadinka, Dvorčák, bratia Greňovci, Eibl, Čanda, Poliak, Briešťanský.** Výber majstrov sveta viedol tréner **Bedřich Köning,** domácich hádzanárov tréner **Milan Mikuš. Stretnutie sa skončilo víťazstvom majstrov ČSSR 17:16 (10:7),** najlepšimi strelcami boli Klimčík 5, R. Horváth 3, Lafko a A. Lukošík 2, resp. Briešťanský 5, Zavadinka 4, J. Lukošík 3, J. Greňo 2.



*Jediný z mužstva Tatrana Prešov obliekol reprezentačný dres Československa – Mila Fol'ta (na snímke vľavo).*

z majstrovstiev sveta v hádzanej sa správy do sveta dostávali prostredníctvom pracovníkov masovokomunikačných prostriedkov. V prešovskom tlačovom stredisku bolo akreditovaných 109 novinárov, z nich bolo 48 píšucich a 8 fotoreportérov, ktorí zastupovali celkom 34 zahraničných redakcií. Domácich 61 novinárov reprezentovalo 31 redakcií. Televízny signál z Prešova preberalo 18 televíznych spoločností. Najviac novinárov prišlo zo Švajčiarska, no nechýbali ani zástupcovia tlače z NSR, Rumunska, Južnej Kórey a dokonca aj z exotической Brazílie. Tlačové stredisko počas MS v prešovskej Mestskej hale sa od skorých ranných hodín hemžilo desiatkami novinárov, televíznych komentátorov a rozhlasových reportérov. Tento maratón náročnej práce im do značnej miery pomáhali zvládnuť pracovníci reštauračného zariadenia Mestskej haly so širokým sortimentom ponúkaného tovaru. Dievčatá sa v bufetoch denne niekedy viac ako 18 hodín, vždy ochotne a s úsmevom starali o zahraničných zákazníkov. Tí sa o ich práci vyslovovali veľmi pochvalne. Výstižne to za všetkých vyjadrila známa rozhlasová reportérka z Bratislavy Mária Zavarská. „Takúto skvelú ponuku dobrôt som u nás nevidela ani v predajniach Esa“.

Niet pochýb o tom, že XII. ročník majstrovstiev sveta skupiny B v hádzanej mužov prebiehajúci v Mestskej hale v Prešove bol udalosťou číslo jeden. Stal sa veľkým sviatkom širokej športovej verejnosti. Na základe bezprostredných odborných hodnotení, ktoré zazneli po poslednom zápase možno konštatovať, že tento šampionát bol mimoriadne úspešný a priaznivý. Potvrdzujú to aj slová prezidenta medzinárodnej hádzanárskej federácie pána **Erwina LANCA**, ktorý na záver svojho pobytu v našom meste okrem iného povedal: „**Prešov má nárok na zlatú medailu za celkovú organizáciu. Prijemne som prekvapený a skutočnosť prevýšila moje očakávanie. Presvedčil som sa, že v tomto meste je mnoho ľudí, ktorí hádzanej rozumejú, majú ju radi a chcú ďalej rozširovať jej základňu a výkonnosť. Domnievam sa, že svetový šampionát ešte viac zvýšil popularitu tohto pekného športu.**“ Pozitívne bolo hodnotenie, ktoré zaznelo z úst podpredsedu rady IHF pána **Alfréda DE SAN ROMANA** zo Španielska: „**Napriek určitému sklamaniu z výkonnosti československého mužstva priebeh majstrovstiev v Prešove mal vysokú športovú, organizačnú, ale aj spoločenskú úroveň. Prešov je pekné mesto, v ktorom žijú príjemní ľudia. Organizátori zvládli svoju úlohu na výbornú.**“

Samozrejme, že takéto ocenenia od najvyšších predstaviteľov medzinárodnej hádzanárskej federácie potešili. Boli vysokou a jedinou odmenou pre všetkých dobro-

voľných pracovníkov a funkcionárov, ktorí vynaložili maximum svojich schopností i síl s cieľom urobiť všetko, aby sa svetové podujatie vydarilo. Ich prácu vyzdvihovali nielen médiá, aktívni účastníci, ale aj priaznivci tohto populárneho športu. Podiel jednotlivcov na úspešnom priebehu šampionátu ocenili aj predstavitelia vtedajšieho Ústredného výboru ČSZTV. Čestné uznania a Ďakovné listy z rúk jeho predsedu Pavla Klapuša okrem iných prevzali Marián Frohman, Alexander Koval', MUDr. Zdeno Velecký, MUDr. Peter Biroš, MUDr. Jozef Soták, MUDr. Miroslav Lukáč, Mikuláš Kvokačka, Oto Lukáč, Alexander Naháč, Pavol Palša, Marta Kyselá, Hilda Kožušková, Monika Drabová, Anna Krehelová, Igor Kalinovský, Jaroslav Jančík, Jozef Hradil, Milan Murgoš, Jozef Škopár, Anton Mitra, Eugen Longauer, Marián Uliáš, Juraj Zavadinka, Ján Slančo, František Durkáč, Ján Migra, Jozef Molnár, Milan Benč, Emil Valko, Pavol Gábor, Jozef Greňo, Jozef Dorčák, Ladislav Pekár, Milan Briešťanský, Milan Zusko, Jozef Jusko, Milan Cuker, Július Štetina, Ján Leško, Milan Kaľavský a Viktor Zamborský.

Opäť sa raz potvrdilo, že v Prešove bolo stále dosť tých, čo voľné chvíle venovali športu, ktorí boli ochotní pre jeho rozvoj obetovať maximum svojich schopností a síl. Bola to mimoriadne cenná devíza. Mala byť zárukou ďalších optimistických perspektív. Žiaľ, nasledujúce roky priniesli stagnáciu aj pády prešovského vrcholového aj výkonnostného športu. Pretrvávajú aj v dnešných časoch. Obetaví, profesionálne zdatní dobrovoľní funkcionári sa zo športového diania pomerne rýchlo vytratilí. Svetlou výnimkou sú práve hádzanári Tatranu Prešov, ktorí pokračujú v kvalitnej práci, znásobujú bývalé úspechy a šíria dobré meno prešovskej hádzanej nielen doma, ale aj v zahraničí.

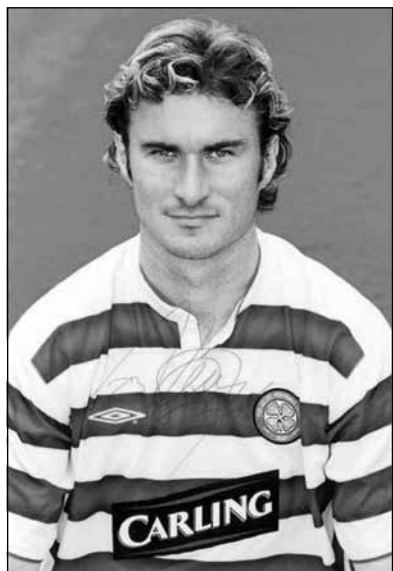
*Svet športu – január 2016*



*Maskot, emblémy a obálka publikácie Majstrovstvá sveta v hádzanej 1990 v Prešove.*



## Stanislav Varga, vynikajúci hráč, úspešný slovenský reprezentant aj tréner



K výrazným postavám v bohatej histórii prešovského futbalu sa už dávnejšie na popredné miesto zaradil **Stanislav Varga** (1972).

Patrí k mužom, ktorí mnoho rokov šíрили dobré meno slovenského futbalu aj za hranicami našej vlasti. S jeho menom sa spájajú úspechy mužstva Tatрана Prešov a Slovana Bratislava. S hrou zvanou futbal začínal v Lipanoch v jeho rodnom meste. Pomerne rýchlo sa vypracoval medzi najlepších. Na prvotligovej scéne začal pôsobiť v roku 1994 v ligovom drese Tatрана pod vedením trénerov **Igora Nováka** a neskôr **Vojtecha Malagu**. Svojimi výkonmi a celkovým prístupom k povinnostiam bol príkladom pre celé mužstvo, ktoré v tom čase tvorili: **Jakubech, Seman, Vidumský, Bajtoš, Čmilanský, Hluško, Puhák,**

**Skalka, Matta, Zvara, Petruš, Leško, Höger, Kocúrek, Novák, Kočiš, Kentoš, Nendič a Chihuri.** Potom prestúpil do Slovana Bratislava a bol v tíme, ktorý v roku 1999 získal titul Majstra Slovenska. Podával výborné výkony a napriek silnej konkurencii mal pevné miesto v zostave mužstva. Bol oporou zadných radov a aj jeho zásluhou prichádzali do hľadiska Slovana početnejšie návštevy.

Jeho výkony si všimli domáci experti a celkom zákonite získal reprezentačný dres, v ktorom našu krajinu reprezentoval v 54 medzištátnych a medzinárodných zápasoch. Jeho meno často zaznievalo aj v zahraničných futbalových kluboch. V lete v roku 1999 sa stal kmeňovým hráčom tímu Premier League AFC Sunderland, potom hral za West Bromwich Albion, Celtic Glasgow aj v anglickom klube za FC Burnley do konca sezóny 2007-2008. Počas pôsobenia v zahraničných oddieloch patril k futbalistom, ktorí podávali spoľahlivé individuálne výkony. Pre mnohých to bolo vtedy možno nečakané a prekvapujúce, keď sa Varga so svojimi spoluhráčmi stal škótskym majstrom a aj takto prispel k šíreniu dobrého mena slovenskej futbalovej školy.

Po skončení aktívnej kariéry sa začal venovať trénerskej práci. Vrátil sa do rodného kraja a pôsobil v Lipanoch ako tréner mládeže aj dospelých v rokoch 2011 – 2013. V roku 2014 prevzal trénerskú taktovku v Tatrane Prešov. Pod jeho vedením Prešovčania 11. júna 2016 postúpili do najvyššej slovenskej súťaže. Stalo sa tak po troch rokoch náročnej a cieľavedomej práce. Tréner Varga rýchlo zabudol na rôzne príkoria, ťažkosti a problémy, ktoré sprevádzali jeho mužstvo v minulých rokoch.



*Veľkú radosť z úspechu a vďačnosť trénerovi prejavili bezprostredne po skončení víťazného zápasu všetci hráči.*

V boji o postup vsadil na vlastných odchovancov. Takmer všetci sa prezentovali veľkou bojovnosťou aj túžbou po víťazstvách. Prácu trénera si vážil celý kolektív. Obdivoval jeho veľký optimizmus a vytrvalosť pri zdolávaní mnohých prekážok. Veľmi rýchlo si získal prirodzenú autoritu.

O postup do najvyššej súťaže sa zaslúžili hráči: **Talian – Bujňák, Bartek, Dzurík, Petko – P. Jacko, Keresteš, Kačala, Micherda, Katona, Voda, Hruška, Macko, Tubonemi.**

Jeho túžbou je, aby sa v novej sezóne na staručkom prešovskom štadióne hral kvalitný futbal, prinášal radosť a potešenie nielen z výsledkov, ale aj z kvalitnej hry, ktorá by prispela k početnejším návštevám a väčšej priazni divákov.



Futbalové kvality S. Vargu ocenili mnohí tréneri, rôzni odborníci ale aj hráči. Váži si všetky uznania, ktoré dostal. Medzi nimi aj miesto v Jedenástke dvadsaťročia prvej slovenskej futbalovej ligy (1993 – 2013). V ankete Únie ligových klubov vybrala odborná komisia najprv kandidátov na jednotlivé posty a najlepších potom v internetovom hlasovaní vybrali fanúšikovia. Hlasovalo ich vyše štyritisíc. Do jedenástky dvadsaťročia sa dostal jediný bývalý hráč FC Tatran Prešov a v súčasnosti úspešný tréner zeleno-bielych.

*Slovenský rozhľad – jún 2016*

## Mikuláš Komanický, futbalista, tréner a dnes politik



**Do kategórie futbalistov na ktorých odborníci aj mnohí diváci často spomínajú, patrí aj Mikuláš Komanický. Terajší poslanec Mestského zastupiteľstva v Prešove a bývalý poslanec VÚC v Prešove na sklonku tohto mesiaca, presne 31. júla 2016 prekročí prah 65 rokov.**

Jeho športová kariéra je úzko spätá s Tatranom Prešov, do ktorého prišiel z Bardejova v januári 1972. Vtedy na trénerskej lavičke sedel Milan Moravec, ktorý novému hráčovi dal hneď na začiatku príležitosť, aby potvrdil svoje kvality. Komanický sa na prešovskom štadióne predstavil v tom najlepšom svetle. Svojou hrou naznačil, že je rýchly, pohyblivý a technicky dobre vybavený. Takto hodnotili jeho výkon po zápase s Lokomotívou Košice v marci 1972 jeho debut v ligovom drese. Potom sa už začal pravidelne zjavovať v zostave. Na hrote útoku sa mu nad očakávanie darilo. Dvojica Komanický – Bubenko sa často postarali o dramatické momenty, vzruch nielen pred bránkou súpera, ale aj v hľadisku. Takmer pravidelne získavali potlesk na otvorenej scéne. Výkony Komanického si všimli zostavovatelia reprezentačného mužstva Československa do 23 rokov. V tomto výbere zohral šesť medzištátnych zápasov. V októbri 1972 dokonca obliekol aj reprezentačný dres A-mužstva.

„Očakávam, že na všetkých štadiónoch budú rozhodcovia viesť zápasy prísne podľa pravidiel, čím v podstatnej miere ovplyvnia časté zranenia hráčov. Želám si, aby sa nám v jesennej časti darilo a aby naše boje o ligové body sledovalo čo najviac divákov.“

Žiaľ, v nasledujúcom zápase s Interom Bratislava sa už v 25. minúte zranil a odišiel z domáceho ihriska. Určite netušil, že to bude na dlhý predlhý čas. Až do konca sezóny sa v drese Tatrana neobjavil. Práve v tom čase si chcel udržať reprezentačný dres Československa. Vo februári 1974 ho operovali. Celých desať týždňov mal nohu v sadre. Mnohí ho odpisovali. Často počúval – chlapče, to je koniec futbalu. Našťastie, situácia sa postupne menila k lepšiemu. Prasknutá achillova šľacha si vyžiadala veľa síl aj trpezlivosti. V týchto ťažkých časoch si uvedomil, že vo futbale popularita zhasne skôr, než sa začala. A potom prišla tá veľká chvíľa nádeje. Koncom apríla 1974 v zápase s Lokomotívou Košice prišiel v 65. minúte na zelený trávnik. Šancu chytil pevne do rúk, bojoval o miesto v zostave, ale hra sa mu nedarila. Na jar 1975 dal iba jediný gól a navyše Tatran vypadol z prvotrigovej súťaže.

**Aj s odstupom času je evidentné že Kopa, ako ho volali jeho spoluhráči, stál na prahu lákavej kariéry. Dres Tatrana obliekal až do roku 1978. Za ten čas si získal veľkú popularitu nielen medzi domácim publikom ale aj na ihriskách súperov.**

Po skončení aktívnej činnosti sa vydal na trénerskú cestu. Začínal ju ako asistent trénera Štefana Nadzama a potom pôsobil v Jelšave, Trebišove, Nitre, v Bardejove, v Tatrane Prešov a v Ružomberku. Trénoval aj cyperský Lakatamia FC, Rimavskú Sobotu aj Michalovce. V roku 2002 sa stal trénerom futbalovej reprezentácie Slovenska zloženej z hráčov do 21 rokov. Ponuku na tento post prijal v presvedčení, že bude môcť aktívne prispievať k proklamovanej zvýšenej úrovni slovenského futbalu. Z rozhovoru, ktorý poskytol novinám Slovenský rozhľad v decembri 2002 vyplýva, že napriek očividnému úsiliu jeho realizačného kolektívu nebolo veľa dôvodov na spokojnosť.



*Mikuláš Komanický sa často a nielen v ligových zápoleniach postaral o dramatické momenty pred bránkou súperov. Patril k hráčom s vysokou technickou vybavenosťou a jeho hru charakterizovala veľká bojovnosť a vytrvalosť.*

**Vašou rozhodujúcou úlohou bolo uspieť v kvalifikácii ME 2004. Po sérii jeseňných zápasov už možno túto etapu práce s mužstvom hodnotiť. Ako vyznieva táto bilancia?**

„Pre nás jednoznačne nelichotivo. Chcem zdôrazniť, že s tímom spolupracovníkov sme venovali veľkú pozornosť sledovaniu hry adeptov, ktorí boli v našom hľadáči-ku. Som presvedčený, že príležitosť dostal každý, kto sa dokázal prezentovať výkonomi oprávňujúcimi zaradenia do reprezentácie. V súlade s realitou musím priznať, že negatíva prevažujú nad pozitívami. Už nič nemôžeme zmeniť na tom, že sa nám vidina účasti na ME nadobro vytratila.“

**Po trnavskej prehre s Anglickom (0:4) ste konštatovali, že vaši zverenci zne-govali dobrý výkon v Turecku a spadli tvrdo do slovenskej reality. Skutočne sa s tým nedá nič robiť?**

„Pozrite sa na úroveň našej prvotligovej súťaže, ktorá má svoje korene v pomeroch, ale aj v neštandardných podmienkach pre serióznu činnosť v kluboch, kde sa vlastne reprezentanti formujú. Finančná mizéria a s tým spojená neistota, neduhy v podobe ťažko vysvetliteľných chýb rozhodcov, a najmä zúžený pohľad na celé dianie, keď sa všetko sústreďuje len na zisk bodov. Tie sa stali nielen alfou a omegou, ale aj modlou. Ovplyvňujú funkcionárov, trénerov a dostávajú kvalitu na vedľajšiu koľaj.“



*Východoslovenské derby (Tatran – VSŽ Košice 3:1, v roku 1974) prinieslo výsledok, ktorý potešil priaznivcov domácich. Zverenci trénera Ing. Jána Karela bojovali húževnato o každú loptu. Na snímke sa snaží uniknúť Mikuláš KOMANICKÝ. V pozadí Igor NOVÁK, ktorému košickí zadáci nedali mnoho príležitostí uplatniť umné strategické ťahy.*

dza. Musíme zvýšiť nároky. Keď to v slovenskom futbale nedokážeme, potom sa nám nemôže nič podariť.“

**Veľavravné slová úspešného futbalistu aj trénera sú aktuálne aj dnes v rámci celého nášho futbalu. O problémoch v prešovskom športe Mikuláš Komanický často hovorí aj na pôde Mestského zastupiteľstva v Prešove. V poslaneckej práci podstatnú časť aktivít venuje riešeniu mnohých problémov, ktoré na športovej scéne už mnoho rokov pretrvávajú. Mrzí ho, že v minulosti veľmi populárne športy ako futbal, hokej, hádzaná žien, vodné pólo, basketbal, už nelákajú početnejšie návštevy do hľadísk štadiónov. Potešiteľnou výnimkou sú iba hádzanári Tatrana Prešov, ktorí reprezentujú mesto aj za hranicami našej vlasti. Náš jubilant sa zaradil k tým športovcom, ktorí po skončení aktívnej činnosti sa dokázali uplatniť v každodennom živote. Mierou vrchovitou im k tomu prispela v športe vypestovaná cieľavedomosť, vytrvalosť, elán, zdravá ťižiadosť, ale aj talent. Žičíme mu, aby to všetko trvalo ešte mnoho rokov.**

*Slovenský rozhľad – júl 2016*

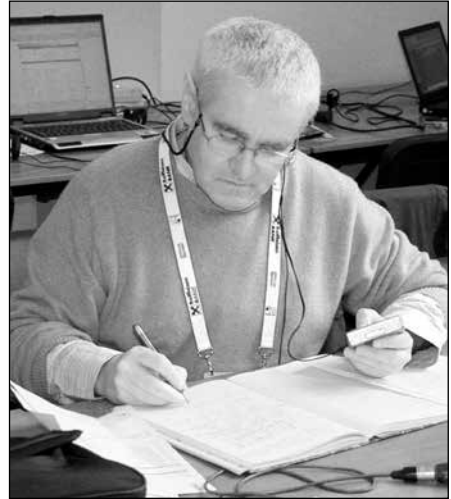
Potom príde taký zápas s Anglickom a naši mladíci sa prezentujú hernou produkciou, ktorá je na míle vzdialená od európskeho štandardu.“

**Je zrejmé, že neskladáte zbrane a cez zimu po dôkladnej analýze jesene sa na jar budete usilovať o obrat k lepšiemu. Veríte, že sa to môže podariť alebo pokladáte situáciu za beznádejnú?**

„Vo futbale všetko so všetkým súvisí. Svojho času som povedal, že naši prvoligoví futbalisti mi pripomínajú príštipkárov. Mnohých ani veľmi nevzrušuje, keď sa na trávniku strápnajú. Ďalší sa uspokojia s tým, že presedia sezónu na lavičke. Hlavná vec, že dostávajú peniaze. U nás stále ešte viac, ako si zaslúžia. Ťažko tieto návyky po oblečení reprezentačného dresu možno zmeniť. Ak to niekto hovorí, jednoznačne klame a zavádza.“

## S mikrofónom prešiel kus sveta

Slovenská športová žurnalistika sa v ostatných rokoch dostala do zložitej situácie. Stráca predchádzajúcu vysokú autoritu aj svoj pozitívny podiel na rozvoji i napredovaní výkonnostného aj vrcholového športu. K tejto neradostnej situácii prispievajú niektoré nedovzdelané novinárky a novinári. V centre ich pozornosti sú iba škandály, senzácie a peniaze.



**Aj preto už nie je veľa tých, o ktorých možno so stopercentnou istotou povedať či napísať, že sú to správni ľudia na správnych miestach. Jedným z nich je novinár, publicista a predovšetkým reportér Mgr. Jozef Jarkovský. Vyštudoval Filozofickú fakultu UPJŠ v Prešove a v minulých augustových dňoch oslávil 63 rokov plnohodnotného a tvorivého života. Patrí k mužom, ktorí svoju profesionálnu činnosť zasvätili Slovenskému rozhlasu. Na jeho pôdu vstúpil v roku 1980 v Košiciach.**

„Od mladosti ma šport bavil. Sledoval som ho v novinách, v televízii a najmä v rozhlase. Veľmi som túžil byť jeho súčasťou. Okrem športu a samozrejme aj školy ma nič iné nezaujímal. Sníval som, že raz budem mať tú možnosť sprostredkovať rôzne informácie a správy čitateľom, alebo poslucháčom, dokonca aj divákovi. Výraznou mierou ma ovplyvnila športová rubrika vtedajších Východoslovenských novín, ale aj týždenník ŠTART. Môj otec bol pravidelným čitateľom dennej tlače a samozrejme aj pravidelným návštevníkom futbalových a hokejových zápasov v Košiciach. Chodil som s ním takmer na každé športové podujatie. V rámci svojej predstavivosti som si v duchu robil komentáre zo zápasov a potom na druhý deň ich porovnával, či som do toho trafil, alebo nie. Bola to základná škola žurnalistiky. Postupne po rokoch som začal externe pôsobiť v Slovenskej televízii a keď sa naskytla príležitosť, aj v rozhlase. Moja dlhoročná túžba sa naplnila v roku 1980 v redakcii Slovenského rozhlasu štúdio Košice. Začínal som na oddelení pre poľnohospodárstvo a písal správy aj reportáže z fabriek, družstiev, ale aj z politiky. Bolo to ťažké a pomerne zložité obdobie. K športu som sa dostal postupne. Stalo sa tak v roku 1986.“

**Patríš k tým, čo si na športovej domácej aj zahraničnej scéne pomerne rýchlo vybudovali potrebnú autoritu a rešpekt. Tvojou výhodou bolo a je, že si si včas uvedomil, že športová žurnalistika má svoje osobitné poslanie aj význam. Čo pre teba znamená novinárske pero a rozhlasový mikrofón?**

„Práca redaktora mi priniesla potešenie, ale aj zmysel života. Videl som naživo to, čo iní nemajú možnosť vidieť. Dostal som sa priamo do deja veľkých úspechov

aj prehier našich športovcov na vrcholných podujatiach. Tie zimomriavky, ten adrenalín, to sa jednoducho nedá popísať. Tak ako ani stretnutia s najväčšími športovcami planéty. Prežíval som veľké okamihy, ktoré si často pripomínam. Navyše, videl som veľkú časť sveta, čo kompenzuje drinu a odriekanie ale aj vytrvalosť. Práca v rozhlase mi zobrala kus zdravia, menej som sa venoval rodine, kamarátom a málo času som mal pre seba. Lenže nič z toho neľutujem.“

**V rozhlase sa vystriedalo mnoho redaktorov, novinárov ale aj reportérov. Na ktorých veľikánov športovej žurnalistiky si častejšie spomínaš?**

„Predovšetkým na Štefana Mašlonku, Gaba Zelenaya, Oskara Manu a Vlada Martinčeka, ktorý ma zorientoval v problematike, uviedol do spoločnosti starších novinárov, od ktorých som sa mnoho naučil. Škoda, že svoju životnú púť ukončil veľmi skoro. Z bratislavských kolegov mi najviac pomohol Miroslav Tomášik, ktorý bol mojím prvým šéfom v športovej redakcii. Bol to rozhlasák telom a dušou, dnes už na zaslúženom dôchodku. K nezabudnuteľným postavám patrí Rudolf Galo, s ktorým som mal tú česť v roku 1995 odvysielat' jeho posledný medzištátny hokejový zápas z majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji skupiny B v Bratislave. Obdivoval som Máriu Zavarskú. Bola výraznom osobnosťou a úžasnou redaktorkou, aká sa rodí raz za pol storočie. Vážim si Stanislava Dutku ale aj mnohých bývalých a terajších kolegov a spolupracovníkov.“

**Často počúvame aj čítame, že vzdelanie je základnou podmienkou k úspechu. Mnohí dnešní novinári a najmä novinárky vlastnia rôzne diplomy, lenže chýbajú im potrebné hlboké vedomosti a preto napíšu mnoho hlúpostí aj zlomyselností. V istom prepolitizovanom denníku akreditovaný redaktor písal o zimnej olympiáde, ktorá bola v Rusku v roku 2014. Okrem iného napísal aj takúto vetu: „Potemkinova olympiáda je na polostrove Krym“, a niektorí čitatelia možno tejto lži uverili. Samozrejme, že olympiáda bola v Soči na úpätí Kaukazu. Aj z toho jednoznačne vyplýva, že zo žurnalistiky sa vytratila odbornosť, slušnosť aj úcta k čitateľovi. Ako vnímaš terajší stav?**

„Do popredia sa aj v športe presadzuje arogantný bulvár. Ten je takmer vo všetkých médiách. V redakciách pracujú aj neskúsení a odborne málo vzdelaní ľudia. V novinách pôsobí dievčina týždeň či dva a zrazu ju pošlú písať o medzištátnom futbale. Nepozná mená hráčov, nič nevie o taktike. Viac ju zaujíma to, aký má futbalista plat, ako sa oblieka, aký má účes, akú milenku alebo majetok. V športovej žurnalistike absentuje odborný pohľad, analýzy, komentáre, konštruktívna kritika. Prevažujú nekvalitné informácie a neodborné komentáre. Jediným cieľom mnohých žurnalistov je prispievať svojou činnosťou k predajnosti novín a sledovanosti rozhlasu a televízie. Veľmi ma trápi mizerná jazyková a štylistická výbava väčšiny redaktorov. Úroveň slovenského jazyka v našich médiách klesla na samé dno. Kompetentní nemajú čas a ani veľkú chuť venovať zvýšenú pozornosť príprave mladých ľudí v redakciách. Najhoršie je, že na Slovensku máme obrovské množstvo vysokých škôl, na ktorých sa vyučuje mnoho neužitočných a nepotrebných informácií, nepoužiteľná je celková teória a vo väčšine prípadov pedagógovia

nepripraví mladých redaktorov tak, aby boli schopní na novinárskych postoch pôsobiť kvalifikovane a zodpovedne. Čudujem sa, že do praxe sa štylistika i jazyková príprava nedostali na patričnú úroveň.“

### **Ktoré športy sú takpovediac tvojou srdcovou záležitosťou?**

„Najradšej mám hokej, ktorý vždy bol a je rýchlejší, dynamickejší, lepšie vyhovuje môjmu naturelu. Mám rád a doslova milujem všetky športy, najmä futbal, tenis, basketbal, hádzanú. Veľmi blízka je pre mňa kráľovná športu – atletika. Aj preto som veľmi rád komentoval a tešil sa na Medzinárodný maratón mieru v Košiciach, ale aj iné podujatia.“

### **V tvojej novinárskej a reportárskej práci stále dominuje razantný a objektívny pohľad na celkové dianie v našom športe. Nikdy si sa nezľakol veľkých hviezd ani sebavedomých futbalových či hokejových funkcionárov. Ako je to dnes?**

„Pre mňa sa nič nezmenilo. Moje postoje a názory sú stabilné, nemenné. Rozdiel je v tom, že v dnešných, pre šport nežičlivých časoch, dobrých, slušných a obetavých dobrovoľných funkcionárov nahradili v niektorých prípadoch aj ľudia, pre ktorých šport neznamena potešenie ale iba živnosť. Všade sú profesionáli. Žiaľ, aj v kluboch, ktoré pôsobia v nižších súťažiach. Veľmi ma mrzí, že šport na Slovensku sa dostal na vedľajšiu koľaj a prednosť v médiách majú zahraniční športovci a zahraničné súťaže. Naše futbalové hľadiská zívajú prázdnotou. S patričnou dávkou nostalgie dnes spomínam na roky detstva, keď futbal prinášal radosť nielen z víťazstiev, ale aj z kvalitnej hry. Dnes na rôznych funkcionárskych postoch sedia aj ľudia, ktorí uznávajú predovšetkým silu peňazí. Šport je veľký biznis a v ňom dominujú neskúsení, odborne málo zdatní funkcionári a manažéri. Osobujú si práva rozhodovať o všetkom. Žiaľ, často sa mýlia. Väčšinou na úkor tých druhých. Niektorí sú až príliš sebavedomí, priam arogantní. Osobne s nimi nemám žiaden väčší problém. Niektorí vo svojej márnomyseľnosti nadobudli presvedčenie, že médiá by im mali priam slúžiť.“

### **Napriek všetkým ťažkostiam a negatívnym prejavom, pretrvávajúcim v športe a v médiách je stále dosť tých, čo pracujú nezištne, aj tých, ktorí dokážu vysloviť každé slovo kultúrne na profesionálnej úrovni a zároveň vyjadriť aj potrebnú úctu a vďaku. Súhlasíš?**

Pre mňa sú najväčším vyznamenaním slová obyčajného poslucháča, ktorý mi pri náhodnom stretnutí povie, že sa mu príspevok, či priama reportáž páčili z hľadiska odbornosti, prejavu, spracovania a že prežíval hokejový či futbalový zápas spolu so mnou. Mám veľa fanúšikov po celom Slovensku. Ved' mnoho rokov sledovali majstrovská sveta v hokeji tak, že sledovali televíziu a počúvali rádio. Bolo tak najmä v časoch, keď sa našim darilo a získavali medaily. Hokej bol fenoménom a nám sa v rozhlase spolu s mladým kolegom Matejom Hájkom darilo. Mal som šťastie na spolupracovníkov a kolegov. Stále sú to nielen profesionáli, ale aj skvelí ľudia, ktorých si veľmi vážim a mám úprimne rád. Najvyššia cena za moju žurnalistickú prácu sú mnohé slová nevidiacich ľudí. Jeden z nich mi raz povedal – Ved' ja som ten hokej, pán Jarkovský, videl. To nevyváža žiadne zlato ani peniaze.“



**S mikrofónom si prešiel veľký kus sveta. Zúčastnil si sa na mnohých európskych a svetových šampionátoch. Tvoje reportáže znamenali pre každého priaznivca športu mnoho informácií, ale aj potešenia. Na ktoré svetové a európske podujatia si najčastejšie spomínaš a ktoré reportáže, ktoré si odvysielal boli pre teba najnáročnejšie alebo najkomplikovanejšie?**

Predovšetkým vrcholné svetové podujatia, olympiády a svetové hokejové turnaje. Bolo ich veľa. Prvé ZOH v Lillehameri 1994, boli čisté ako nórsky sneh. Bez kontrol a strachu zo správania sa ľudí. Navyše radosť z výkonov, úžasní diváci, čisté modré nebo a pravá severská zima. K tomu prispeli skvelé výkony našich hokejistov pod vedením Júliusa Šuplera. Nezabudnem na víťazstvo nad mužstvom Kanady (3:1) a tretí gól Jozefa Daňa do prázdnej bránky. Poslucháči doma pri rádiách šaleli. Žiaľ, pamätám si na nešťastnú prehru vo štvrtfinále s Ruskom po predĺžení, a prišli sme o medailu. Nezabudnuteľné pre mňa sú ZOH Vancouver 2010. Medaila už našim hokejistom doslova visela na krku, ale poslednú tretinu s Fínmi prehrali a tím aj celý zápas. Po tomto stretnutí som plakal na komentátorskom stanovišti a z lôže za mnou ma utešovali bohatí kanadskí sponzori odznakmi a pohárom piva.



Ale boli aj veľké veci. Titul z Göteborgu 2002, výhra nad Kanadou vo štvrtfinále 3:2. V semifinále postup cez domácich Švédov na nájazdy a potom zlatý gól Petra Bondru vo finále s Ruskom. Srdce mi išlo puknúť od vzrušenia a radosti. Napriek tomu mi zdravie ešte ako tak slúži. Ved' toho adrenalínu a záťaže bolo veľa. Ako často hovorieval Vladimír Martinček: „Športový komentátor nemá srdce zo železa.“

Absolvoval som dvadsať majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji, vysielal som priebeh všetkých šiestich olympijských hokejových turnajov za účasti hráčov z NHL. Vysielal som reportáže zo Svetových pohárov z Kanady a USA. Nechýbal som na najväčších turnajoch na starom kontinente. Bol som účastníkom siedmich olympijských hier.“

**Viacerí novinári majú medzi športovcami priateľov, ale predovšetkým ľudí, ktorých obdivujú a oceňujú ich majstrovstvo. Patíš k nim aj ty?**

„Samozrejme. Tých športovcov boli a sú stovky. Mal som svojich obľúbených trénerov i hokejistov – reprezentantov, ktorí majstrovsky ovládali hokejku i jazyk. Rád som ich nahrával i bavil sa s nimi nielen o športe, ale aj o živote. Všetkých sa nedá vymenovať. Spomeniem aspoň niektorých – Ján Lašák, Rastislav Staňa, Jerguš Bača, Milan Staš, Daniel Sedlák, Milan Jančuška, Juraj Kledrowetz, Ján Selvek, Július Šupler, Ján Filc a mnohí ďalší. Z futbalistov Ján Kozák, Jozef Moder, Mikuláš Komanický, Stano Čech, Vojtech Malaga, Milan Danko, Oto Štafura, Ondrej Daňko,

Jozef Vengloš. Stretol som sa s Waynom Gretzkym, Viktorom Tichonovom, Vladislavom Tretjakom, Vlastimilom Bubníkom, Jaromírom Jáglom. So všetkými som robil aj rozhovory, takže zážitky z týchto stretnutí sú úžasné. Už dávno som nadobudol presvedčenie, že: Čím väčší športovec alebo tréner, tým skromnejší a väčší človek. Vedel by som o tom rozprávať celé hodiny.“

**Čas nášho rozhovoru sa veľmi rýchlo míňal. Z jeho slov vyplynulo, že šport a žurnalistika znamenajú pre tohto obetavého novinára to najdôležitejšie. Nikdy sa nevyhýbal ani ostrejším dialógom, ale vždy kultúrne a so znalosťou veci. Spomínam si, keď po zápase Tatran Prešov – Inter Bratislava 0:0 v marci 1994 Jožko Adamec na tlačovej besede ostro zaútočil na mladých redaktorov a on sa ich veľmi razantne zastal. Adamec bol prekvapený. Ja som z tohto „incidentu“ napísal pre denník ŠPORT glosu pod titulkom Adamcovi frak nesvedčí.**

Jozef Jarkovský aj v čase, keď by mohol oddychovať, naďalej žije a pracuje v reportérskom zhone. Nechýba mu zdravé sebadomie, stále sa usiluje vidieť dopredu. Vždy bol žurnalistom s pevným charakterom, príjemným kolegom a partnerom v spoločnosti. Hovorí sa, že reportovanie to je vášeň a nie iba povolanie či zamestnanie. Tieto slová náš kolega naplňuje mierou vrchovatou. Vždy vedel, čo je dôležité, zaujímavé a pre poslucháča prvoradé. Usiluje sa, aby jeho slová mali čo najväčšiu hodnotu, upútali a potešili priaznivcov športu. Každodenný život aj dnes prežíva v reportérskom zhone, v pohybe, lebo nedokáže pokojne sedieť. Vnútoraná sila ho ženie do rôznych aktivít. Teší sa na ďalší ročník Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach. Úctu a obdiv k jeho reportérskemu rozhlasovému majstrovstvu vysoko oceňujú nielen poslucháči, ale aj významní odborníci. Vysoký kredit získal nielen doma ale aj v zahraničí. Ako jediný slovenský žurnalista prevzal v roku 2007 v Moskve z rúk prezidenta IIHF Reného Fasela hokejového Oskara, sošku hokejistu ako cenu Hokejovej federácie IIHF a Medzinárodnej asociácie športovej tlače za prínos v rozvoji svetového hokeja. V ruskom Soči prevzal v roku 2014 ocenenie JOURNALIST ON THE PODIUM od prezidenta AIPS – Medzinárodnej asociácie športovej tlače Gianiniho Merla z Talianska. Jeho prácu na poli olympionizmu ocenil SOV v máji 2016. V roku 2015 získal Výročnú novinársku cenu Mira Procházku.

**Charakteristickou črtou jeho osobnosti je vysoká profesionalita, vysoký stupeň presnosti, dôslednosti a zodpovednosti za každé povedané slovo a každú vetu adresovanú rozhlasovému poslucháčovi. Aj dnes si viac ako kedykoľvek predtým uvedomuje, že slovo je mocná zbraň a preto s ňou treba narábať veľmi opatrne. Patrí do kategórie ľudí skromných, ale principiálnych, svoje rozsiahle vedomosti a skúsenosti stále dáva do služieb Slovenského rozhlasu a jeho prostredníctvom aj do oblasti rozvoja a prítlačivosti telesnej výchovy a športu na Slovensku. Verím, že aj naďalej bude prispievať ku zvyšovaniu kvality slovenskej športovej žurnalistiky a že ho v každodennom zápase o veci spravodlivé a užitočné neprekvapí predčasné starnutie.**

*Slovenský rozhľad – august 2016*

## Na obálke prvej strany sú športovci a športovkyne, ktorí reprezentovali našu vlasť na Európskych a svetových šampionátoch.

**JUDr. Pavol Biroš** (1953) je prvým a jediným Prešovčanom, ktorého uviedli do Siene slávy českého futbalu. Svoj talent potvrdil už v žiackom družstve pod vedením trénera Jána Jakubíka. Patrí k futbalistom, ktorí svoju cestu za výraznou kariérou začali v Prešove. Prvoligový dres však po prvý raz obliekol ako vysokoškolák v Slávii Praha. Výborné výkony mu zabezpečili miesto v reprezentačnom mužstve Československa. Navyše, bol členom tímu, ktorý v roku 1976 získal titul majstra Európy v Belehrade. V roku 1979 sa vrátil na východ republiky do kolektívu Lokomotívy Košice a potom v roku 1982 prišiel do Tatрана Prešov, aby v roku 1985 ukončil svoje pôsobenie v najvyššej futbalovej súťaži. Reprezentačný dres A-mužstva Československa obliekol deväťkrát. V olympijskom tíme štartoval štyrikrát a v juniorskom deväťkrát.

**JUDr. Jozef Bomba** (1939 – 2005), československý reprezentant, titul najúspešnejšieho športovca okresu Prešov získal v rokoch 1963 a 1964. V Tatrane Prešov hral v období rokov 1957 – 59. Potom po skončení vojenskej služby v rokoch 1961 v Tatrane pôsobil do roku 1966. Potom odišiel do VSS Košice. Reprezentačný dres Československa obliekol 13 krát, dvakrát nastúpil za Olympijskú reprezentáciu. Bol v mužstve, ktoré na majstrovstvách sveta v roku 1962 v Čile vybojovalo striebornú medailu. Hral aj v mužstve Európy.

**Mgr. Jaroslav Červeňan** (1947), jeden z najúspešnejších futbalistov prvoligového Tatрана Prešov. Reprezentačný dres obliekol v roku 1970 za mužstvo Československa do 23 rokov. O dva roky neskôr sa dostal do mužstva dospelých a v roku 1978 reprezentoval Československo v drese olympionikov. Jeho meno sa v zostavách po jednotlivých ligových kolách objavovalo najčastejšie. Pri konečnom bilancovaní obsadil prvé miesto. V ankete denníka Šport bol v roku 1970 vyhlásený za najlepšieho brankára na Slovensku. Na dosiahnutý úspech reagoval jednoducho: „Máme aj lepších brankárov ako som ja, napríklad Flešár, Vencel a Švajlen.“

**Alena Damišová** (1962), jedna z najvýraznejších osobností v družstve ZVL Prešov. Československú republiku reprezentovala na Olympijských hrách 1988 v Soule a pričiniła sa o jeho piate miesto. Na majstrovstvách sveta 1986 bola členkou družstva, ktoré vybojovalo striebornú medailu. V roku 1983 bola vyhlásená za najlepšiu hádzanárku Československa. Dvakrát v rokoch 1982 a 1983 sa stala najúspešnejšou športovkyňou prešovského okresu. V družstve ZVL Prešov prispela svojou kvalitnou hrou k získaniu štyroch titulov majsterky Československa.

**PhDr. Martin Gregor** (1940 – 2006), rodák zo Žiliny. V najvyššej súťaži sa predstavil v drese Dukly Praha počas základnej vojenskej služby s ktorou v roku 1963 získal titul Majstra Československa. Po skončení vojenskej služby prišiel do Prešova a dres Tatрана obliekal v rokoch 1963 – 1973. Aj v Prešove bol v mužstve, ktoré sa v rokoch 1969 a 1971 stalo víťazom najvyššej československej hádzanárskej súťaže. V rámci svojej kariéry si najviac cenil titul Majstra sveta, ktorý československá re-

prezentácia vybojovala v roku 1967. Vysokoškolský pedagóg po skončení aktívnej činnosti v roku 1973 sa stal trénerom mužov Tatрана Prešov a potom viedol hádzanárske družstvo žien ZVL Prešov. Na trénerských postoch dosiahol vynikajúce úspechy.

**Ing. Jozef Karel** (1922 – 2005), futbalový odborník, vynikajúci hráč a úspešný tréner. Má veľký podiel nielen na rozvoji prešovského futbalu, ale aj československého. V reprezentácii absolvoval sedem zápasov. Svoju hráčsku kariéru začal v mužstve Slávie Prešov, potom v roku 1943 pokračoval v ŠK Bratislava a odtiaľ odišiel do Red Star Paríž. Do Prešova sa vrátil v roku 1950. Úspechy dosahoval ako tréner aj v zahraničí. Pôsobil v Kuvajte a na Kostarike.

**Mária Labajová** (1953), jedna z najvýraznejších osobností slovenskej a československej ženskej hádzanej, mnohonásobná reprezentantka a na záver kariéry aj trénerka. Má pevné miesto v kronike československej a európskej hádzanej. Svoju kariéru začala v druholigovom družstve Lokomotívy ZPA Prešov a po troch rokoch sa pričínila o prvý postup do najvyššej hádzanárskej ligy. V roku 1978 štartovala na majstrovstvách sveta v Bratislave. V rokoch 1986 a 1987 bola v družstve, ktoré vybojovalo dva tituly Majsteriek republiky. Za najväčší úspech považuje svoje pôsobenie v rakúskom klube Hypobank Südstadt Viedeň. V roku 1990 sa vrátila do rodného mesta. Venovala sa mladej generácii a určitý čas viedla aj prvoligový tím ZVL Prešov.

**PhDr. Viliam Lafko** (1945 – 2012), majster športu, dlhoročný vysokoškolský pedagóg, v Tatrane Prešov patril v rokoch 1964 – 1975 k vynikajúcim hráčom. Bol v mužstve, ktoré vybojovalo titul Majstra Československa v roku 1971. Reprezentačný dres obliekal v mnohých medzištátnych zápasoch a štartoval aj na Olympijských hrách v Mníchove v roku 1972. Patrí k tým hádzanárom Tatрана Prešov, ktorí na hracej ploche prekypovali bojovnosťou, energiou a túžbou po víťazstve. Rýchlou a tvrdou strelou upútal pozornosť divákov. Dobrými výkonmi si vybojoval štandardné miesto v reprezentačnom mužstve Československa. Po skončení aktívnej činnosti sa úspešne venoval trénerskej práci. Ako vysokoškolský pedagóg prispel k výchove mladých hádzanárov.

**Igor Liba** (1960). Svoju nesmierne bohatú športovú kariéru začínal v Prešove v žiackych a dorasteneckých družstvách. Už v sezóne 1978/79, keď mužstvo ZPA Prešov postúpilo do Slovenskej národnej hokejovej ligy, bol najvýraznejšou postavou v tíme. Tento fakt potvrdil aj v kvalifikácii o postup v dvoch zápasoch so ZVL Považská Bystrica, keď dal sedem gólov. Prešov postúpil ale Igor odišiel do VSŽ Košice, kde sa začala jeho slávna hokejová kariéra. V roku 1984 sa stal najlepším hokejistom Československa a držiteľom Zlatej hokejky. O rok neskôr už bol majstrom sveta v ľadovom hokeji. Okrem toho je nositeľom striebornej medaily zo Zimných olympijských hier 1984 a bronzovej zo ZOH 1992. Navyše, má striebornú medailu z majstrovstiev sveta 1982 aj 1983. Reprezentačný dres Československa obliekol 211 krát. Raz v roku 1993 proti Francúzom hral aj v reprezentačnom tíme samo-

statnej Slovenskej republiky. Jeho meno je v Sieni slávy prešovských športovcov. V súčasnosti vedie Akadémiu ľadového hokeja v Čani.

**PhDr. Igor Novák** (1948 – 2006) sa s futbalovou loptou zoznámil v doraste Tatranu Prešov. Prvoligový dres obliekol v apríli 1970. V jeseni 1972, keď Tatran Prešov dosahoval vynikajúce výsledky, patril k oporám mužstva. Stabilné výkony mu zabezpečili miesto v reprezentácii Československa. Päťkrát nastúpil v olympijskom mužstve a pomohol Československu k postupu na olympijské hry 1980 v Moskve. V prvej československej lige odohral 170 zápasov. Jeho futbalové a ľudské kvality často vysoko oceňovali aj organizátori Ankety o najúspešnejšieho športovca okresu Prešov. Túto poctu získal v rokoch 1972, 1973, 1977 a 1978. V roku 1975 obsadil druhé a o rok neskôr tretie miesto. Po skončení aktívnej činnosti sa venoval trénerskej práci. Vyše päť rokov pôsobil v Giraltovciach, potom v Bardejove a v roku 1987 sa vrátil do Prešova. Dobrú trénerskú prácu odviedol aj v Ružomberku a Banskej Bystrici. Pôsobil aj v Ománe a Katare.

**Laco Pavlovič** (1926 – 2013), futbalová legenda. V prešovskom drese odohral 25 ligových ročníkov s výnimkou obdobia, keď počas základnej vojenskej služby pôsobil v kolektíve ČH Bratislava. Na svojom konte má takmer 1300 zápasov so súpermi rôznych kvalít. V prvoligovej súťaži absolvoval 347 stretnutí a dal 164 gólov. Dvakrát v rokoch 1961 a 1964 bol kráľom ligových strelcov a prevzal pohár DENNÍKA PRÁCA. Získal Cenu fair-play MUDr. Ivana Chodáka. Československú republiku reprezentoval v 14 zápasoch.

**Yveta Polláková** (1953) patrí k prvým basketbalistkám Slávie VŠ Prešov, ktoré reprezentovali Československú republiku na rôznych európskych a svetových podujatiach. Na Majstrovstvách sveta v Brazílii v roku 1971 patrila k oporám družstva, ktoré aj jej zásluhou získalo striebornú medailu. V športovej kronike je zaradená medzi najúspešnejšie basketbalistky v bývalej Československej republike. V ankete o najúspešnejších športovcov prešovského okresu zvíťazila v roku 1971. V ankete Prešovských novín o najúspešnejšieho športovca okresu Prešov zvíťazila v rokoch 1971, 1974, 1975, 1976, v roku 1972 obsadila druhé miesto, v roku 1973 tretie.

**PhMr. Gejza Šimanský** (1924 – 2007), najvýraznejšia osobnosť slovenského a československého futbalu. V rokoch 1946 až 1951 hral za mužstvo Slovana Bratislava. Potom sa vrátil do Prešova. Ľavý krídelník, akých na našich ihriskách bolo a je málo. Svoj nesporný talent zúročil vo veľmi úspešnej a pomerne dlhej kariére. Pevné miesto mal v reprezentácii Československej republiky. Obliekal aj dres armádneho družstva Tankista Praha. Ani on neodolal trénerskému povolaniu. Pôsobil v Bardejove, Spišskej Novej Vsi, v Michalovciach aj v Prešove. Veľký kus práce vykonal ako tréner mládeže a funkcionár Tatranu Prešov. V ankete Prešovských novín ho zaradili do jedenástky najlepších prešovských futbalistov.

**Stanislav Varga** (1972) svoju futbalovú kariéru začínal v Lipanoch. Na prvoligovej scéne začal pôsobiť v roku 1994 v ligovom drese Tatranu Prešov pod vedením trénerov Igora Nováka a neskôr Vojtecha Malagu. Slovenskú republiku reprezento-

val v 54 medzištátnych a medzinárodných zápasoch. Meno Varga často zaznievalo aj v zahraničných futbalových kluboch. V lete 1999 sa stal kmeňovým hráčom tímu Premier League AFC Sunderland, potom hral za West Bromwich Albion, Celtic Glasgow aj v anglickom klube za FC Burnley do konca sezóny 2007-2008. Po skončení aktívnej hráčskej činnosti sa vrátil do Lipan na post trénera a potom si sadol na lavičku Tatрана Prešov.

### **Na druhej strane obálky sú športovci a funkcionári, ktorí výraznou mierou prispeli k rozvoju a popularite telesnej výchovy**

**PhDr. Viera Bebčáková** (1945) patrí k najvýraznejším postavám basketbalového oddielu Slávia Strojstav Prešov. Vynikajúce úspechy dosiahla nielen na československej ale aj na medzinárodnej scéne. Bola dlhoročnou oporou aj kapitánkou tímu, ktorý v sezóne 1973/74 dosiahol výnimočný úspech. V prvej československej lige Slávia obsadila štvrté miesto a stala sa majstrom Slovenska. Po skončení aktívnej činnosti sa stále venuje trénerskej práci. Je uznávanou vysokoškolskou učiteľkou s hodnosťou docentky.

**PhDr. Michal Belej** (1934) pedagóg, popredný tréner a úspešný športovec. Takmer päťdesiat rokov sa venoval pedagogickej, vedecko-výskumnej a publicistickej činnosti na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove a potom ako profesor na Fakulte športu Prešovskej univerzity. Bol vynikajúcim basketbalistom, ale stál aj pri zrode prešovského hádzanárskeho mužstva. Prvoligový basketbalový dres Lokomotívy OZKN Prešov obliekal v sezóne 1964/65 a potom sa v ďalšom ročníku stal hrajúcim trénerom. Venoval sa aj kráľovnej športu – atletike.

**Štefan Brendza** (1920 – 1989), zakladateľ jazdeckého klubu Slávie Prešov. Vybudoval jeden z najmodernejších atletických areálov v Európe. Každodennou profesionálnou prácou rozširoval záujem o tento šport a vytváral podmienky pre jeho rozvoj. Tridsať rokov organizoval Dukelské jazdecké preteky s medzinárodnou účasťou a za veľkého záujmu divákov v parkúrovom skákaní. Pod jeho vedením vyrástli v Prešove mnohí poprední pretekári a pretekárky. Bol členom v najvyšších orgánoch jazdeckého športu na Slovensku.

**Mgr. Jozef Bubenko** (1951) vyrástol v dorasteneckom družstve Tatрана Prešov. Patril k stabilným hráčom. V ankete o najúspešnejšieho športovca obsadil v roku 1971 druhé miesto, v roku 1972 tretie a v roku 1977 tiež tretie. Bol úspešným trénerom na Slovensku aj v Grécku. Trénoval aj slovenskú reprezentáciu do 21 rokov.

**Mgr. Milan Fol'ta** (1960), hádzanár Tatрана Prešov, bývalý československý reprezentant, v roku 1987 sa stal víťazom Ankety o najúspešnejšieho športovca okresu Prešov. Bol členom reprezentačného mužstva Československa a svojimi výkonmi na majstrovstvách sveta prispel k získaniu titulu a zároveň aj k postupu na olympijské hry v roku 1988. Na majstrovstvách sveta, ktorých skupina „B“ prebiehala v Prešove bol jediným hráčom z kolektívu Tatрана Prešov, ktorý obliekol reprezentačný dres.

**MVDr. Branislav Gregor** (1930 – 1982). Telesná výchova a šport sa mu stali do slova koníčkom. Aktívne hral volejbal, absolvoval turistické podujatia a s elánom organizoval rôzne súťaže. Bol členom predsedníctva Okresného výboru ČSZTV v Prešove a významnou mierou prispel k úspešnému priebehu významných celoštátnych a medzinárodných podujatí. S jeho menom sa spájajú aj Majstrovská Európy juniorov v ľadovom hokeji 1970. V čase, keď Tatran Prešov vypadol z najvyššej futbalovej súťaže sa stal predsedom výboru futbalového oddielu Tatrana Prešov. Obklopil sa ľuďmi, ktorí boli ochotní venovať svoj čas riešeniu zložitých problémov a budovaniu nového mužstva. Mierou vrchovatou sa zaslúžil o utvorenie lepších materiálnych a finančných podmienok pre úspešnejšiu činnosť klubu. Potom bol podpredsedom aj členom výboru futbalového oddielu Tatrana Prešov.

**Július Holeš** (1939) do Prešova prišiel v roku 1963 a odišiel v roku 1969. Mal veľký podiel na úspechu Prešovčanov v sezóne 1964/65, keď skončili na druhom mieste v prvotrigovej súťaži. Československo reprezentoval v troch zápasoch. V roku 1965 zvíťazil v ankete o najúspešnejšieho športovca okresu Prešov. Patril k stabilným hráčom. Československú republiku reprezentoval na olympijských hrách v Mexiku v roku 1968. Patrí k najlepším prešovským futbalistom vyhlásených v ankete Prešovských novín k 85. výročiu vzniku futbalového klubu v metropole Šariša.

**Rudolf Jurčenko** (1951) bol dlhoročnou oporou hokejistov ZPA Prešov. V ankete Prešovských novín sa pravidelne objavoval na popredných miestach. Svojím prístupom k plneniu povinností a tréningom bol vzorom pre ostatných hráčov v Slovenskej národnej hokejovej lige. Zaradil sa medzi najlepších brankárov na Slovensku. Zúčastnil sa s mužstvom VSŽ Košice v roku 1985 zájazdu po západnej Európe s mužstvom, ktoré reprezentovalo československý ľadový hokej. Hral proti prvotrigovému švajčiarskemu klubu OLTEN v radoch ktorého hrali viacerí Kanadania. V sezóne 1984 – 1985 ho vyhlásili za najlepšieho brankára SNHL.

**Mikuláš Kašpříš** (1919 – 2013), dlhoročný predstaviteľ telovýchovného hnutia. Na čele okresnej organizácie stál až na kratšiu prestávku nepretržite od vzniku ČSZTV až do roku 1991. Pod jeho vedením šport v okrese Prešov zaznamenal prudký rozvoj. Mierou vrchovatou sa podieľal na organizovaní významných celoštátnych podujatí, ktoré sa uskutočnili v Prešove v ľadovom hokeji v basketbale, hádzanej ale aj stolnom tenise a atletike. Veľký kus práce vykonal vo funkcii predsedu Východoslovenskej futbalovej sekcie v Košiciach. V TJ Lokomotíva Prešov sa obetavo staral o rozvoj ženskej hádzanej, plávania, vodného póla, basketbalu mužov a turistiky. Jeho dobrovoľnú dlhoročnú prácu vysoko ocenili najvyššie telovýchovné organizácie rôznymi vyznamenaniami, medzi ktorými nechýba Cena fair play MUDr. Ivana Chodáka.

**PhDr. Mikuláš Komanický** (1951), úspešný futbalista, tréner a reprezentant. Na prvotrigovú scénu vstúpil v roku 1972. Do mužstva Tatrana prišiel z Bardejova a najväčší úspech dosiahol v roku 1973, keď Prešov obsadil druhé miesto v najvyššej súťaži. Svojimi výkonmi prispel k úspešným výsledkom, ktoré mužstvo v prvej

lige dosiaholo. Vynikal rýchlosťou, nechýbala mu bojovnosť ani dobré technické vybavenie. Celkom zákonite si ho všimli aj tvorcovia čl. reprezentácie, ale príležitosť dostal v A mužstve iba v jedinom zápase. V reprezentácii do 23 rokov absolvoval 5 medzištátnych zápasov. Viedol slovenskú futbalovú reprezentáciu do 21 rokov. Darilo sa mu v trénerskej práci. Začínal ako asistent trénera Štefana Nadzama v Prešove. Potom pôsobil v Nitre, Bardejove, Ružomberku aj na Cypre v klube Lakotamia FC. V súčasnosti je poslancom Mestského zastupiteľstva v Prešove.

**Ing. Stanislav Kubánek** (1951). Už dávno sa zaradil medzi najvýznamnejšie osobnosti kolkárskeho športu v bývalom Československu, na Slovensku aj v Európe. Úspešne pôsobil v predsedníctve Slovenského kolkárskeho zväzu, organizoval významné podujatia na európskej aj svetovej úrovni, ktoré sa konali na území Československa aj Slovenskej republiky. V roku 1987 prevzal na seba veľkú zodpovednosť, keď sa stal predsedom Československého kolkárskeho zväzu v Prahe a v tejto funkcii pôsobil až do roku 1993 keď ho zvolili za predsedu Slovenského kolkárskeho zväzu. V roku 2001 ho zvolili na post prvého viceprezidenta Svetovej kolkárskej federácie. Už štvrté volebné obdobie je poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, ale na kolky a kolkárov nezabudol. Je čestným predsedom Slovenského kolkárskeho zväzu.

**PhDr. Juraj Malčovský** (1943), vysokoškolský pedagóg, patril k najlepším a najúspešnejším atlétom. V Prešove, ale aj na celom Slovensku ho poznali ako vynikajúceho športovca, trénera a organizátora. Jeho hlavnou disciplínou bol beh na 110 metrov cez prekážky, ale aj skok do diaľky. Dobré si počínal aj v hode oštepom. Reprezentoval ľahkoatletický oddiel TJ Lokomotíva a Slávia VŠ Prešov. Úspechy dosiahol aj v desaťboji, keď v tejto náročnej disciplíne v roku 1971 získal 6454 bodov, čím si vyslúžil majstrovskú triedu. Mnoho rokov je hlavným organizátorom Večerného behu víťazstva ulicami mesta Prešov.

**Božena Mažgutová** (1959), výrazná osobnosť ženskej hádzanej. V drese ZVL Prešov sa stala štyrikrát majstrom Československa. Bolo to v ročníkoch 1983/84, 1985/86, 1986/87, 1988/89. Patrila k najlepším strelkyniam v prvoligovej súťaži. Štartovala na Olympijských hrách 1988 v Soule v družstve Československa. Na majstrovstvách sveta v roku 1986 získala striebornú medailu. V reprezentačnom drese sa predstavila v 215 stretnutiach, dala v nich 480 gólov. V ankete o najúspešnejšiu športovkyňu okresu Prešov zvíťazila v rokoch 1984 a 1985. Bola vo výbere najlepších hádzanárok sveta.

**Mgr. Vojtech Malaga** (1932) s futbalom začínal v Bardejove ako dorastenec. V roku 1951 prišiel do Prešova a dostal sa do prvoligového mužstva. Potom odišiel do Bratislavy a v roku 1953 bol členom kolektívu Slávia Bratislava. Po skončení sa opäť vrátil do Prešova a bojoval o miesto v zostave, v ktorej dominovali Ján Karel, František Semeši, bratia Pavlovičovci. Utrpel zranenie a dal sa na trénerskú dráhu. Úspešne pôsobil v Tatrane Prešov, potom v Trebišove, Prievidzi a v ďalších druholigových oddieloch.



**Štefan Nadzam** (1940 – 1995), uznávaný a úspešný futbalový odborník. Hral v Michalovciach, vo Zvolene ale aj v Olomouci a Třinci. Pomerne skoro sa dal na trénerskú cestu. Prešovský tím prevzal 1. júla 1989. Tatran pod jeho vedením dosiahol niekoľko výrazných úspechov. Mužstvo zvíťazilo v Slovenskom pohári a bojovalo so Spartou Praha vo finále Československého pohára. Pôsobil ako tréner výberu Slovenska. S prešovským mužstvom sa rozlúčil v júni 1993 a odišiel do Hradca Králové. Na začiatku roka 1995 prišiel do Tatrana Prešov ale zdravotné problémy mu nedovolili pracovať v plnom nasadení. Zomrel v júli 1995 vo veku 55 rokov.

**Ing. Jozef Nižník** (1922 – 1982), dlhoročný obetavý dobrovoľný odborne zdatný funkcionár futbalového oddielu Tatrana Prešov. Napriek tomu, že pôsobil na významnom poste riaditeľa podniku Dukelských tlačiarňí v Prešove dokázal sa popri náročnej práci venovať aj telesnej výchove a športu. S plným nasadením presadzoval rozvoj a popularitu rôznych športových odvetví, ale predovšetkým futbalu. Cieľavedome pôsobil na postoch predsedu, podpredsedu a člena výboru futbalového oddielu Tatrana Prešov. Funkciu predsedu prevzal v zložitom období, keď Prešovčania bojovali o postup do najvyššej súťaže. Na odbornej úrovni posudzoval rôzne nepríjemné situácie v klube, dokázal ich riešiť a preto mal vysokú autoritu medzi hráčmi, trénermi aj funkcionármi. Na rôznych rokovaniach sa prezentoval ako vážny a sebavedomý partner. Rešpektoval každého, kto sa usiloval robiť veci užitočné a potrebné. Po strate prvoligových dresov v roku 1967 prevzal po Jánovi Dančovi funkciu predsedu oddielu. Stabilizoval pomery v klube aj v zložení mužstva. Na trénerskú lavičku posadil Jozefa Karela a v lete 1969 sa Prešov vrátil medzi elitu. Zorganizoval oslavy 75. výročia založenia prešovského futbalu a ich súčasťou bolo druhé miesto v tabuľke aj účasť v pohári UEFA.

**Karol Petroš** (1931 – 2013), kráľ ligových strelcov prišiel do Prešova v roku 1952. Už vtedy mal výbornú formu a na prvoligových trávnikoch sa mu darilo. Vyše desať rokov patril k oporám mužstva, ktoré počas jeho pôsobenia v ligovej súťaži skončilo raz na treťom a raz na druhom mieste. V jeseni 1965 odišiel z Prešova do NHKG Ostrava. Dlhو tam neostal a na záver obliekal dres Partizána Bardejov. Úspešne si počínal aj na trénerskej lavičke spolu s Milanom Moravcom. Na záver svojej kariéry pôsobil ako tréner v Starej Ľubovni. Pri príležitosti 85. výročia vzniku organizovaného futbalu v Prešove v ankete čitateľov Prešovských novín získal miesto v najlepšej zostave za obdobie rokov 1950 až 1985.

**Vladimír Rusnák** (1950) v Prešove pôsobil od sezóny 1980/81 takmer desať rokov. Potom sa venoval trénerskej práci. Mierou vrchovatou sa zaslúžil o návrat Tatrana do najvyššej súťaže v roku 1980. V drese Prešova podával vynikajúce výkony a patril k stálym oporám mužstva. Priazeň divákov si získal veľkou bojovnosťou ale aj technickou zdatnosťou, potrebným prehľadom a strelbou. V najvyššej futbalovej súťaži odohral 260 zápasov.

**Štefan Stanislav** (1902 – 1986), legenda prešovskej, slovenskej a československej atletiky. Bol príkladom všestranného športovca. Lyžoval, korčuľoval, venoval sa

aj turistike a nevyhol sa ani desaťboju. Navždy ostane zapísaný ako prvý Prešovčan, ktorý si vybojoval nomináciu na Olympijské hry v Paríži 1924 a potom v roku 1928 do Amsterdamu. Lenže všetko ostalo iba pri nominácii. Chýbali peniaze. Nesplnené túžby ho neodradili a naďalej tvrdo trénoval. Na atletickom štadióne v Budapešti v roku 1925 v skoku do výšky prekonal latku na hranici 187 cm a stal sa československým rekordérom. V roku 1929 zaznamenal ďalší československý rekord výkonom 190 cm. Tento rekord nikto v okrese Prešov nedokázal prekonať v priebehu 45 rokov. Po skončení aktívnej činnosti sa stal profesionálnym trénerom a propagátorom kráľovnej športu, ktorá nikdy nemala na ružiach ustlané a tak je to aj dnes. Patril k hlavným organizátorom Večerného behu víťazstva v uliciach mesta Prešov.

**Vojtech Vitkovič** (1949), začínal v dorasteneckom družstve Tatрана Prešov, v ktorom sa v roku 1966 pričínal k zisku titulu majstra Čsl. republiky na šesťdráhovej kolkárni v Bratislave. Potom sa zaslúžil svojou kvalitnou hrou o postup do najvyššej súťaže v Československej republike. Neskôr prestúpil do Slavoja Veľký Šariš. V roku 1984 sa v Ľubláne stal majstrom sveta. V roku 1988 zvíťazil v československom pohári. Mnoho rokov podával vynikajúce výkony. Patrí k najlepším hráčom na Slovensku aj v bývalej Čsl. republike. Bol členom reprezentačného mužstva, ktoré na Majstrovstvách sveta v Budapešti obsadilo štvrté miesto. V závere úspešnej kariéry hral v Rakúsku. Je nositeľom titulu majster športu.



*Dynamika, technika a vytrvalosť kolkárov dominovali v zápoleniach aj na Majstrovstvách sveta 2007 v Košiciach.*

## Zaslúžia si ocenenie a uznanie

Nie je žiadnou novinkou ani tajomstvom, že na rozvoji telesnej výchovy a športu vždy mali a aj dnes majú rozhodujúci podiel dobrovoľní funkcionári a členovia rôznych telovýchovných jednôt, oddielov a klubov. V prešovskom vrcholovom športe v rokoch 1960 – 1990 pracovali stovky dobrovoľníkov.

Na čele Okresného výboru Československého zväzu telesnej výchovy v Prešove pôsobili predsedovia: Mikuláš Kašprišin v rokoch 1960 – 1968, PhDr. Ladislav Žiga, CSc. 1969 – 1971, Mikuláš Kašprišin 1971 – 1986, PhDr. Jozef Kuchár 1987 – 1988, Ing. Viliam Sopko 1989 – 1990.

### Futbal – Tatran Prešov

E. Biháry, Š. Tomášik, J. Dančo, Š. Mäsiarik, A. Šoltýs, J. Dadej, E. Luby, Š. Naháč, G. Klimko, J. Galoczy, K. Wintner, MVDr. V. Bernasovský, I. Kaľavský, M. Boroň, M. Palcko, V. Varga, J. Soták, MVDr. B. Gregor, Ing. J. Nižník, Ing. J. Kočiško, MVDr. J. Olexa, T. Semančík, Ing. P. Leško, J. Hudák, J. Matuščin, Ing. J. Benko, Š. Grešlik, Š. Gajdoš, P. Straka, PhMr. G. Šimanský, I. Vasilčin, Š. Hudec, M. Bahýl, PhDr. J. Kuchár, Ing. J. Benko, M. Laca, Š. Tóth, Ing. A. Nemeč, J. Peržel, MUDr. B. Kováč, MUDr. I. Struk, Š. Kočiščák, MUDr. B. Klepsateľ, J. Jenča, Ing. Š. Hanigovský ...

### Hádzaná mužov – Tatran Prešov

V. Arie, Ing. M. Bača, T. Goč, A. Harmatha, J. Hlivka, I. Hraško, M. Janda, J. Jeleň, JUDr. I. Joner, Ing. L. Kahanec, I. Kaľavský, A. Klein, M. Kvokačka, Ing. Š. Lazar, Š. Letkovský, J. Liška, Ing. O. Lukáč, Š. Marcin, Ing. Š. Martinko, J. Matuščin, Ing. J. Molnár, Ing. O. Poliak, Š. Pivarník, M. Repka, D. Sivák, F. Slávik, Š. Sninčák, L. Srnka, Ing. F. Šťastný, E. Valko, Ing. J. Vrábel, MUDr. Z. Velecký ...

### Hádzaná žien – ZVL Prešov

E. Longauer, P. Palša, P. Lenz, J. Hradil, M. Uliáš, M. Cuker, L. Pekár, J. Migra, J. Bukovič, A. Merkovský, I. Kunay, Ing. V. Sopko, M. Čura, E. Žarnayová, B. Krajňák, M. Škopár, J. Germuška, P. Bikár, J. Nad', A. Naháč, Ing. M. Zusko ...

### Basketbal žien – Slávia VŠ Strojstav Prešov

G. Beňa, PhDr. L. Žiga, CSc., V. Staško, E. Valko, MUDr. J. Janečka, doc. RNDr. A. Strečko, CSc., MUDr. A. Kašprišin, MUDr. M. Gáborová, J. Jeleník, J. Bosý, J. Dziak, I. Pavlovič, O. Vojtek, M. Vojčík ...

### Basketbal mužov – Lokomotíva OZKN Prešov

T. Vyslocký, J. Kuchár, P. Slavkovský, M. Kašprišin, Š. Štefaník, A. Holod, MUDr. A. Stachy, MVDr. H. Andraško, D. Makuch, PhDr. M. Belej, I. Baránek, bratia Nižníkovci, J. Juraško, Š. Rittly, Ing. O. Poliak, K. Gajdár, L. Tydor, Š. Havaš, I. Bovan, B. Kuča ...

### Vodné pólo mužov – Lokomotíva Slovsport Prešov

P. Aman, J. Lenz, V. Klauzer, F. Sax, J. Weisser, Š. Jankovič, J. Baláž, M. Dluhoš, M. Zavacký, I. Tomič, J. Šraga, L. Oríšek, A. Oríšek, L. Farkašovský, J. Talian, M. Kručay, M. Trávníček, E. Wittner, J. Pacán, MUDr. E. Manajlov, J. Jurčo, P. Gábor, K. Iliáš, K. Petz, E. Malatinec, Š. Tomašik, L. Benko, Š. Benko, M. Kašprišin, P. Slavkovský ...

**Návraty  
FOTOOBJEKTÍVOM**

**ŠPORT a HUDBA** tieto dve slová dokážu spájať ľudí rôzneho povolania aj rôznych vekových kategórií. Majú k sebe veľmi blízko a potvrdzuje to aj naša fotografia. Na snímke zhora **Tibor Vislocký**, kapelník a predseda basketbalového oddielu TJ Lokomotíva OZKN Prešov aj predseda Basketbalovej sekcie OV ČSZTV v Prešove, **Jozef Kuchár**, metodik Okresného výboru ČSZTV v Prešove, **Alexander Harszághi**, klavirista a organista, **František Šesták**, turista a organizátor turistických podujatí na území okresu Prešov, **Bartolomej Sabol**, amatérsky futbalista, **Ladislav Zachar**, účastník mnohých šachových turnajov, **Ján Jasovský**, huslista a saxofonista.





Foto hore: Hudobná skupina, ktorá vznikla pri podniku SPOJE Prešov pod názvom ALFA. Vydžala mnoho rokov aj preto, že do kapely prichádzali mnohí noví hudobníci. Na snímke zľava J. Kuchár (basa), A. Harszághi (klavír), F. Šesták (gitara), J. Azári (trúbka), L. Zachar (saxofón), J. Jasovský (saxofón) a kapelník T. Vislocký za bicími.

Stred: Kapela pri MDP Prešov sprava – Karol Bajzecer, Jozef Kuchár, Anton Lukáčik a Gejza Juščák.

Sprava Jozef Kuchár, Jozef Jaško a Tibor Vislocký.



**Štefan Tomašik** (1931 – 2013), tajomník Okresného výboru Československého zväzu telesnej výchovy (OV ČSZTV) v Prešove v rokoch 1960 – 1963, 1966 – 1968, 1970 – 1972.

**Július Kubečko**, tajomník OV ČSZTV v Prešove (1963 – 1967).

**Jozef Kuchár**, tajomník OV ČSZTV v rokoch 1968 – 1970.

**Jozef Kuchár** (1919 – 1989), bývalý futbalový reprezentant, tajomník OV ČSZTV v rokoch 1972 – 1975.

**Rudolf Horváth**, tajomník OV ČSZTV v Prešove v rokoch 1975 – 1986.

**Boris Laputka**, tajomník OV ČSZTV v Prešove v rokoch 1987 – 1989.



Žiacke družstvo Tatrana Prešov, ktoré získalo v roku 1976 titul majstra ČSSR v hádzanej na turnaji v Náchode. V hornom rade zľava: vedúci družstva A. Klein, hráči Michalák, Schwarzbacher, Korpáš, Březina, Rešovský, Folta a tréner L. Zošák. V dolnom rade zľava: Chromý, Závadský, Kollár, Tomáš, Leško a Kollár.



Hádzanářky ZVL Prešov v hornom rade zľava: psychológ E. Čížek, T. Slančová, masérka A. Durbáková, vedúci družstva L. Pekár, Pelikovský, Dubňanský, predseda Telovýchovnej jednoty ZVL E. Longauer, predseda hádzanářského oddielu P. Lenz, vedúci družstva M. Cuker, J. Hradil, MUDr. J. Javorský, MUDr. J. Soták. Stredný rad zľava: K. Slančo, tréner D. Slančo, M. Lešková, Š. Čorbová, M. Labayová, B. Novosadová, O. Hájková, G. Gladišová, B. Ščerbáková, asistent trénera M. Migra. Sedia: J. Obročníková, M. Himičová, T. Olejníková, B. Mažgutová, B. Kopanicová, R. Hradilová, A. Damitšová.





Najúspešnejšími športovcami Prešovského okresu za rok 1978 sa stali (v dolnom rade zľava): futbalista Igor NOVÁK, hádzanári Peter DVORČÁK, Mária LABAYOVÁ a Jozef LUKOŠÍK. V hornom rade zľava: plavkyňa Jana JIRÁTOVÁ, džudista Anton BABINČÁK, hokejista Igor LIBA, jazdec Július KUNDRÁK a moderná gymnastka Jana VOJTEKOVÁ. Z ocenených športovcov na snímke chýba atlét Marián HRUBÝ, ktorý bol v tom čase na sústredení reprezentantov.



Najúspešnejší športovci Prešovského okresu v roku 1984. Zľava stoja: Rudolf JURČENKO, brankár hokejového mužstva ZPA Prešov (7. miesto v ankete), Štefan VARGA, futbalista Tatranu Prešov (6.), Milan FOLTA, hádzanár mužstva Tatranu Prešov (5.), Dušan TOVARŇÁK, jazdec TJ Slavoj Prešov (8.), Anton MIHÓK, silový trojbojár TJ Stavomontáže PS Prešov (9.), Vojtech VITKOVIČ, kolkár Slavoj Veľký Šariš (2.). Sedia zľava: Angelika ŽULOVÁ, moderná gymnastka Tatranu Prešov (4.), Alena DAMITŠOVÁ, hádzanárka ZVL Prešov (3.), Božena Mažgutová, hádzanárka ZVL Prešov (1.), Eva MAČEKOVÁ, basketbalistka Slávie Strojstav UPJŠ Prešov (10.)



*Besedy s vynikajúcimi športovcami sa v súčasnom období konajú len zriedka, v minulosti ich bolo podstatne viac. Jednu usporiadalo vedenie denníka NOVÝ DEŇ a Klub športových redaktorov Únie slovenských novinárov na sklonku roku 2001. V dolnom rade sprava: známa hokejová osobnosť Jozef Golonka, predseda Klubu športových novinárov Jozef Kuchár, bývalá úspešná reprezentantka v hádzanej žien, vicemajsterka Európy z roku 1986, Mária Ďurišínová, bývalá šéfredaktorka denníka Nový deň, Naďa Lazarová, Eva Hochschornerová, sestra bratov Petra a Pavla, Tibor Kšiňan známy slovenský športový novinár a publicista. Nad nimi stoja sprava bývalý basketbalista Stanislav Kropilák, Anton Tkáč, olympijský víťaz v dráhovej cyklistike z Montrealu, Jozef Adamec, par excellence futbalista, ostrostrelec, ktorý dal napr. v Brazílii 3 góly za sebou v jednom zápase, Pavol Hochschorner, jeho brat Peter a Juraj Minčík, vodný slalomár, ktorý získal na LOH v Sydney bronzovú medailu, dvojnásobný majster sveta v družstvách hliadok C1, a vybojoval aj 5 zlatých medailí na ME.*



*Gabo Zelenay v tvorivej besede s prvým šéfredaktorom denníka Nový deň Dušanom D. Kerným (na snímke vpravo) a jeho zástupcom Jozefom Kuchárom (2001).*



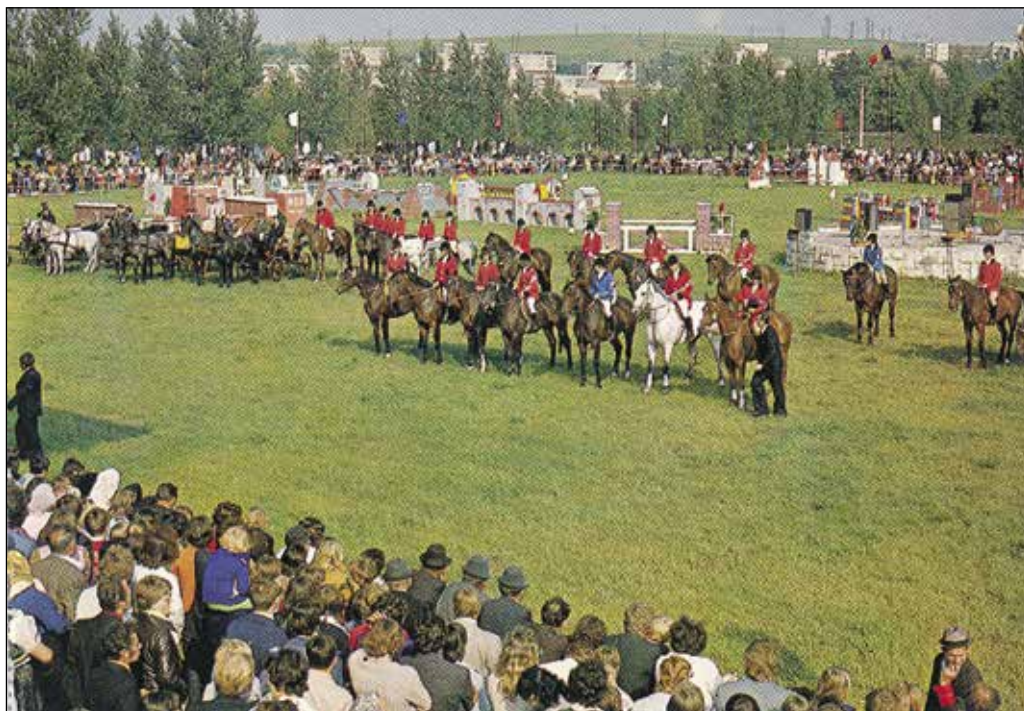
*František Šesták patrí mnoho rokov k najvýznamnejším organizátorom turistických podujatí na území okresu Prešov aj Prešovského kraja. Je účastníkom mnohých celoštátnych vzrazov. Jeho dlhoročnú a obetavú prácu v oblasti mládežníckej turistiky ocenili kompetentné orgány v roku 1975. Z rúk šéfredaktora Prešovských novín, Jozefa Kuchára, preberá ocenenie svojej práce. Na snímke vľavo – Ladislav Ferko, referent OV ČSZTV a vpravo Juraj Hucec, vysokoškolský pedagóg. Osobitné uznanie patrilo mnohým turistom, ku ktorým okrem iných patrili – L. Turlik, P. Pavelka, J. Hanobík, J. Matías, J. Turlik, V. Líška, E. Reichel, J. Benko, J. Estočko, Š. Trenčan, O. Halaga, MUDr. J. Janečka, B. Havrilay a D. Dugas.*



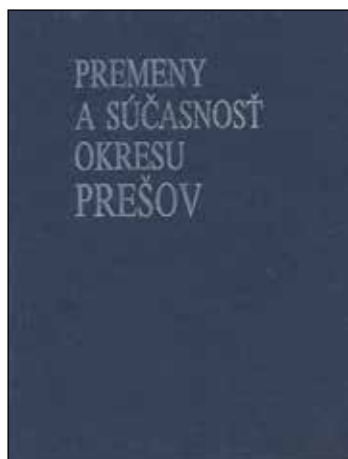
*MUDr. Zdeno Velecký, futbalista. Prvoligový dres obliekal v mužstve Slovana Bratislava a v Tatrane Prešov. V roku 1968 patrilo medzi desať najúspešnejších športovcov okresu Prešov. Toto ocenenie prevzal z rúk Jozefa Kuchára, tajomníka OV ČSZTV. K najúspešnejším trénerom Tatrana Prešov patria Štefan Jačiansky a Belo Malaga.*



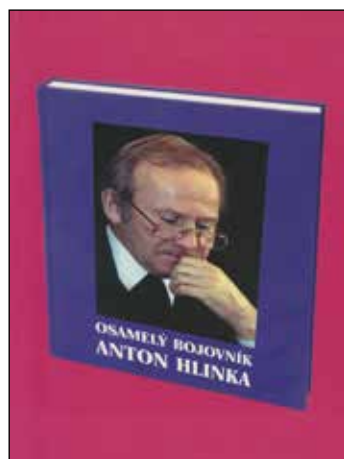
*K moderným športovým odvetviam na Slovensku patrí aj florbal. V tomto športe dobré výsledky dosahuje prešovský FBC Mikuláš, vedenie ktorého zvýšenú pozornosť venuje mladej generácii. Na snímke dorastenci pod vedením trénera H. Komíneka (v tmavom drese), zľava M. Ormoš, D. Pavlík, D. Minich, J. Dovičák, V. Schichman, D. Barnišin, M. Figula, A. Kuchár, P. Pustý.*



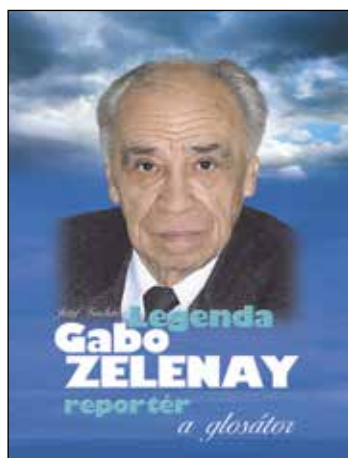
*Jazdecký areál TJ Slavoj v Prešove patril v rokoch 1970 – 1990 medzi najkrajšie v Európe.*



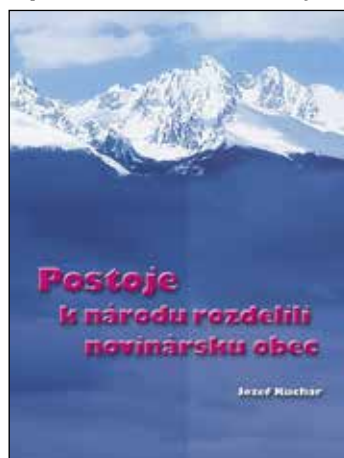
Október 1989



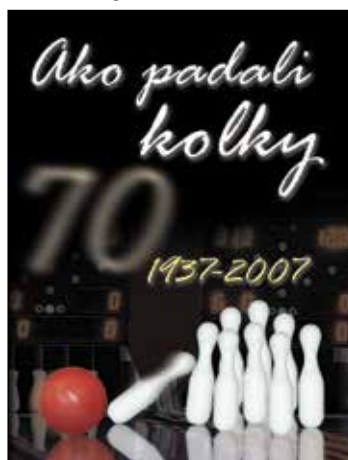
September 2001,  
v spoluautorstve s G. Zelenayom



September 2004



November 2006



December 2007  
v spoluautorstve s I. Mrázom



December 2008  
v spoluautorstve s I. Mrázom

## PhDr. Jozef Kuchár

Narodil sa 27. augusta 1938. Vyštudoval Filozofickú fakultu v Prešove Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. V roku 1977 vykonal rigoróznú skúšku v odbore pedagogika a získal titul doktor filozofie. Bol učiteľom aj profesionálnym pracovníkom v telovýchove a športe. Patrí k popredným organizátorom veľkých európskych a svetových športových podujatí v ľadovom hokeji, v hádzanej mužov, v stolnom tenise, cyklistike a ďalších, ktoré sa konali v Československej republike a v Prešove.

V rokoch 1970 – 1985 pracoval ako šéfredaktor Prešovských novín, ktoré ako jediné na Slovensku vychádzali dvakrát v týždni a v rokoch 1988 – 1990 trikrát v týždni. Potom päť rokov pôsobil v štátnej správe. Ani v tejto etape nedal bokom novinárske pero. Aktívne spolupracoval s denníkom ŠPORT, Pravda a Východoslovenské noviny. Po roku 1990 sa vrátil k novinárskej práci. Založil časopis POLITIKA a bol jeho vydavateľom a šéfredaktorom. V rokoch 1994 – 1996 vykonával funkciu zástupcu ústredného riaditeľa Slovenskej televízie v Bratislave. V októbri 1999 začal pracovať v redakcii Nový deň ako zástupca šéfredaktora. Od novembra 2002 je šéfredaktorom novín Slovenský rozhľad. Bol aj šéfredaktorom časopisu TRETIA CESTA.

Mnoho rokov sa venuje prevažne športovej publicistike, ale nevyhýba sa ani ostatným témam. Je autorom a spoluautorom mnohých publikácií a šiestich kníh, z nich tri v spoluautorstve s Gabom Zelenayom a Igorom Mrázom. Všetky vyšli vo vydavateľstve TREND INTERNATIONAL Bratislava. Teraz prichádza s publikáciou Návraty o prešovskom športe.

V rokoch 1992 – 1997 bol podpredsedom Združenia slovenských novinárov. V tejto súvislosti publicista a zakladajúci člen Združenia slovenských novinárov Milan Blaha napísal: „*No nebyť Joža Kuchára, združenie by podľa mňa nikdy nevzniklo, pretože nebolo nikoho, kto by toto zložité nitrianske rokovanie snemu vedel zvládnuť tak brilantne ako on.*“ Je jedným zo zakladateľov Únie slovenských novinárov, v rokoch 1998 – 2003 bol jej podpredsedom a od novembra 2003 doteraz predsedom. Je ženatý, má dvoch dospelých synov. Od roku 1994 trvalo žije a stále pracuje v Bratislave ako šéfredaktor internetových novín Slovenský rozhľad.

S Jozefom Kuchárom som mal príležitosť spolupracovať v Združení slovenských novinárov, potom v Slovenskej televízii a v denníku Nový deň. Teraz spolupracujeme v redakcii Slovenský rozhľad, ale aj v Únii slovenských novinárov, kde vykonávam funkciu podpredsedu. Na všetkých postoch, ktoré autor tejto knihy zastával, potvrdil nielen svoj organizačný a manažérsky talent, ale aj výrazné tvorivé schopnosti.

*PhDr. Dušan D. Kerný  
publicista, podpredseda Únie slovenských novinárov*

## Obsah

Namiesto úvodu.....	3
Najlepší zápas so Slovanom – Jozef Karel .....	9
Veľká príležitosť.....	11
Prešov vstupuje do histórie.....	13
Na 5x5+5 otázok Jozefa Kuchára odpovedá Yvetta Polláková .....	15
Na 4 x 4 + 4 otázky Jozefa Kuchára odpovedá Jozef Nižník .....	19
Získal si dôveru – Štefan Kovalčík.....	23
Na 2x3+3 otázky Jozefa Kuchára odpovedá PhDr. Milan Kručay.....	25
Žezlo prevzal nový muž – Milan Moravec .....	28
Na margo derby – Andrej Šoltýs.....	30
Prešovčan v krajine Pelého – Jaroslav Červeňan .....	32
Tatran nad očakávanie – Karol Petroš .....	35
Príjemné prekvapenie na galuskách.....	37
Náš jubilat – Štefan Stanislav .....	39
Dráma s desiatimi.....	40
Jozef Bubenko.....	41
Veľké futbalové zmeny – Branislav Gregor .....	43
Podujatie s veľkou budúcnosťou.....	45
Prehliadka elánu a nadšenia .....	47
Žije pre deti a šport – Mária Chalupová .....	48
Prešovčania s optimizmom.....	49
Čo je u vás nové?.....	51
S Prešovčanom Pavlom Birošom, reprezentantom ČSSR vo futbale .....	53
Sympatické odhodlanie Prešovčanov.....	56
Rozdiel v strede poľa .....	58
Šťastena im nepriala.....	59
V Prešove vládne futbalový optimizmus – Vojtech Malaga .....	61
Predseda SÚV ČSZTV Vladimír Černušák medzi mladými športovcami .....	63
PREŠOV: Väčšina vlastných odchovancov .....	64
V Tatrane čakajú na nové prúdy .....	65
Náš jubilat – Mikuláš Kašprišin.....	67
Návrat bude neľahký .....	68
Ocenenie obetavej práce – Štefan Brendza .....	69
Dielo nadšenia a radosti – Štefan Hojsík .....	70
Duel vyhral kapitán – Vladimír Rusnák .....	72
Sklamanie prešovského publika .....	73
Od dobrých vzťahov sa odvíja všetko ostatné – Ján Dančo .....	74
Prvé víťazstvo doma .....	75
V hlavnom meste Dánska bol v mužstve Európy – Jozef Bomba .....	76
Príliš veľa improvizácie.....	77
Postup problémy nevyriešil .....	79

Prekonajú minuloročný rekord?.....	82
Dielo obetavosti a elánu .....	84
Obdiv všetkým.....	86
Térynka sa vám bude páčiť – Belo Kapolka .....	87
O lige pred ligou – Tatran Prešov – Pavol Švec .....	89
Najlepší prešovskí prvoligoví futbalisti.....	91
Šport = kondícia, optimizmus, zdravie .....	93
Futbalová šťastena nám nežičí.....	95
PREŠOV: Budovať najmä z vlastných radov.....	96
Mnoho nepoužiteľných hráčov.....	98
Bohatá tradícia a sľubné perspektívy .....	100
Prešov privíta kolkárov .....	102
Blíži sa štvrtá rozlúčka.....	104
Údery po protiútokoch .....	105
Vyháňajú divákov .....	106
Nemastne – neslane.....	107
Prvoradá je vytrvalosť .....	107
Pod Šarišom opäť vlaje prvoligová vlajka .....	109
Dobry vstup, no nie bez chýb.....	110
Vítazstvo iniciatívnejšieho tímu .....	111
Päť postupov a štyri pády .....	112
Chýbal dirigent.....	126
Prešovčania hľadajú formu .....	127
Nevydarená rozlúčka.....	128
Tatran Prešov – Slavia Praha 1:0 (1:0) .....	129
Tatran Prešov – DAC Dunajská Streda 1:2 (1:0) .....	129
Tatran Prešov – Inter Bratislava 1:0 (1:0).....	130
Tatran Prešov – FC Nitra 3:1 (2:1).....	132
Efektne aj efektívne.....	133
Tatran Prešov – Dukla B. Bystrica 3:0 (2:0).....	134
Prešov – Inter 4:1 (1:0) .....	136
V. MALAGA: „Strelit' rýchlo gól“ .....	137
Záchranný pás hokejistom .....	138
Hviezdy pod hviezdou oblohou.....	139
Muž na správnom mieste – viceprezident – Stanislav Kubánek.....	141
Rudolf Horváth, kandidát na poslanca do VÚC Prešov v roku 2001.....	143
Gabo Zelenay, legendárny reportér, čínorodý osemdesiatnik.....	144
Reprezentanti SR v kolkoch na Svetovom pohári obsadili štvrté miesto .....	149
Dobry šport stále láka .....	150
Majstrovstvá sveta v Košiciach.....	152
Osobnosť prešovského športu, novinár a publicista – Emil Valko .....	154
V Prešove ocenili športové osobnosti .....	157
Ing. arch. Ján Karel (1924-2005) a PhMr. Gejza Šimanský (1924-2007).....	159



Rozdával nielen krásne góly, ale aj lieky .....	162
Úspechy aj veľké hokejové pády.....	166
Kapitán s autoritou reprezentanta .....	173
So srdcom na dlani – Gabo Zelenay .....	177
Dotýklo srdce futbalovej legendy – Ladislav Pavlovič .....	181
Jubileum slovenskej a európskej hádzanárskej legendy.....	184
Úspechy a pády prešovského vrcholového športu v rokoch 1950 – 1990 .....	189
Prešovské florbalové hry pod patronátom Klubu športových redaktorov ÚSN .....	197
Prešovská ženská hádzaná má šesťdesiat .....	199
Sedemdesiatpäť rokov vodnopólového športu v metropole Šariša.....	209
Jubilant – svetobežník – Vladimír Mezencev .....	214
Životné jubileum nositeľa Ceny fair play – Michal Belej .....	226
Igor Mráz, výrazná osobnosť slovenskej žurnalistiky.....	228
Úspechy, víťazstvá, prehry a pády ženského basketbalu v Prešove .....	232
Muž so širokým srdcom, novinár dušou aj telom .....	237
Z malých a veľkých športovísk k novinárskemu peru – Jozef Kšiňan .....	242
Dotýklo šľachetné srdce, spomienka ostáva – Karol Polák.....	248
Pred štvrtstoročím sa mesto Prešov zapísalo do kroniky svetových hádzanárskeho šampionátu .....	252
Stanislav Varga, vynikajúci hráč, úspešný slovenský reprezentant aj tréner.....	256
Mikuláš Komanický, futbalista, tréner a dnes politik .....	258
S mikrofónom prešiel kus sveta – Jozef Jarkovský .....	261
Návraty fotoobjektívom .....	275
PhDr. Jozef Kuchár .....	285



Viera Bebčáková



Michal Belej



Štefan Brendza



Jozef Bubenko



Milan Fořta



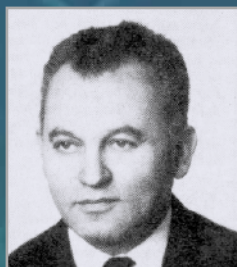
Branislav Gregor



Július Holeš



Rudolf Jurčenko



Mikuláš Kašprišin



Mikuláš Komanický



Stanislav Kubánek



Juraj Malčovský



Božena Mažgutová



Vojtech Malaga



Štefan Nadzam



Jozef Nižnfk



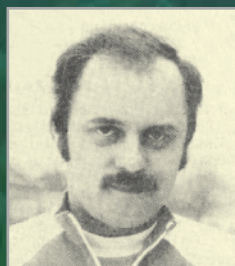
Karol Petroš



Vladimír Rusnák



Štefan Stanislav



Vojtech Vitkovič